BÆRUM KOMMUNE

Kommuneplanens handlingsdel, budsjett og økonomiplan

2027–2030

Kommunedirektørens forslag, 23. september 2026

Dette dokumentet er en eksportert versjon av web-dokumentet.
Ved eventuelle avvik mellom dette dokumentet og web-versjonen,
er det web-versjonen som er korrekt, se www.baerum.kommune.no

Innhold

Kommunedirektørens forslag til vedtak 3

Innledning og hovedgrep 8
Oppsummering av budsjettet 11
Fra mål til handling 16
Slik leser du dette dokumentet 18

Samfunnsutviklingen påvirker økonomien 20
Samfunnsutviklingstrekk 20
Demografi Befolkningsprognose 23
Finansielle måltall og økonomisk bærekraft 26
Finansielle måltall 26
Kommunens fond 31
Kommunens lånegjeld 33
Driftsbudsjettet – slik finansierer vi tjenestene 36
Sentrale inntekter 36
Sentrale utgifter 39
Tjenesteområdenes driftsbudsjetter 40
Finansinntekter og -utgifter 43
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner 43
Investeringsbudsjettet – slik investerer vi for fremtiden 45
En kort oppsummering av investeringsbudsjettet 45
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper 51
Investeringstabell for kommunen samlet 52
Klimabudsjettet – slik reduserer vi klimagassutslipp 62
Klimastrategi 2030 62
Om klimabudsjettet 62
Status og muligheter for å nå målene 62
Fra mål til handling – kommunens klimatiltak 66
Ønskede tiltak 69
Kommunens mål 70

Kommunens tjenesteområder 71
Oppvekst 71
Oppvekst barnehage 77
Oppvekst skole 93

Barn, unge og familietjenester ... 119
Oppvekst – ledelse ... 123
Helse og velferd ... 124
NAV, arbeid og inkludering ... 130
Helse ... 133
Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid ... 136
Psykisk helse og rus ... 147
Helse og velferd – ledelse ... 160
Aldring og mestring ... 162
Helse og mestring hjemme ... 169
Sykehjem og helsehus ... 173
Aldring og mestring – ledelse ... 184
Samfunns- og byutvikling ... 186
Kultur ... 194
Plan- og bygningstjenesten ... 202
Samfunns- og byutvikling – ledelse ... 205
Miljøteknisk ... 208
Eiendom ... 303
Organisasjon, styring og utvikling ... 336
Teknologi og digitalisering ... 341
HR og interne tjenester ... 349
Økonomi og virksomhetsutvikling ... 354
Organisasjon, styring og utvikling – ledelse ... 356
Politisk og administrativ ledelse ... 359
Kommunedirektøren ... 360
Politisk ledelse ... 360
Vedlegg ... 363
Økonomiske nøkkeltall ... 363
Foretak og selskaper ... 366
Disponering av Klima- og miljøfondet ... 367
Mer informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel ... 373
Omstrukturering av disposisjonsfondene ... 374
Prosjektmodell, fasebeskrivelse og budsjettforutsetninger for investeringer ... 375
Planstrategi – status og prioritering av planarbeid ... 377
Forskriftsrapporter ... 378
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser etter § 5-7 ... 379
Økonomiske begreper (sortert alfabetisk) ... 380

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Handlingsdel, budsjett og økonomiplan 2027–2030

I. De økonomiske rammer og prioriteringer som fremgår av kommunedirektørens forslag, legges til grunn for den økonomiske planleggingen i budsjett- og økonomiplanperioden.

2. Årsbudsjett 2027

A. Driftsrammer

I. Driftsbudsjettet for 2027 vedtas som vist i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd, med spesifisering i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd, slik de fremkommer i kommunedirektørens forslag til vedtak.

II. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre midler fra lønnsreserven til de enkelte tjenesteområder når de kommunale lønnsforhandlingene er gjennomført og endelige pensjonsutgifter er fordelt.

III. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere premiefond innestående i Bærum kommunale pensjonskasse (BKP) og KLP til betaling av pensjonspremiene.

B. Investeringsrammer

I. Investeringsbudsjettet for 2027 vedtas som vist i Bevilgningsoversikt investeringer etter § 5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investeringer etter § 5-5 andre ledd, slik de fremkommer i kommunedirektørens forslag til vedtak.

C. Skatt

I. Formuesskatt for 2027 utskrives etter den maksimalsats Stortinget bestemmer.

II. Forutsetningene i kommunedirektørens skatteanslag er at inntektsskatt for 2027 utskrives etter den maksimalsats Stortinget bestemmer.

D. Låneopptak 2027

I. Bærum kommune tar opp inntil 1 474 mill. i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 14-15 første ledd.

II. Bærum kommune tar opp inntil 400 mill. i lån til finansiering av videre utlån til boligformål jf. Kommunelovens § 14-17.

III. Bærum kommune refinansierer lån med forfall i 2027 jf. Kommunelovens § 14-14. Dette omfatter følgende lån: KBN-20200534 (400 mill.), NO0010907298 (400 mill.), NO0013738294 (290 mill.), NO0013755074 (300 mill.) og eventuelt nye lån med forfall i 2027.

E. Lånegarantier 2027

I. Bærum kommune ved formannskapet kan innvilge lånegarantier knyttet til prioriterte anlegg som er spillemiddelberettiget innenfor en ramme på 30 mill. i 2027, jf. Finansreglement for Bærum kommune, kapittel 5.4.2 behandlet i kommunestyret i møte 27. mai 2026 i sak 066/26.

F. ***Avgifter, gebyrer og egenbetalingsordninger***

I. Avgifter/gebyrer og priser for tjenester vedtas slik de fremkommer under Priser og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Rammetilskudd	-2 527,5	-2 654,0	-2 747,7	-2 870,0	-2 885,0	-2 887,0	-2 902,0
Inntekts- og formuesskatt	-8 666,3	-8 798,0	-8 798,0	-9 223,0	-9 383,0	-9 530,0	-9 634,0
Eiendomsskatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre generelle driftsinntekter	-337,7	-269,9	-283,1	-232,0	-199,1	-178,4	-172,1
Sum generelle driftsinntekter	**-11 531,6**	**-11 721,9**	**-11 828,8**	**-12 325,0**	**-12 467,1**	**-12 595,4**	**-12 708,1**
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	**9 972,7**	**10 599,0**	**10 775,9**	**11 016,9**	**10 955,6**	**10 984,4**	**10 950,4**
Avskrivninger	778,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum netto driftsutgifter	**10 750,7**	**10 599,0**	**10 775,9**	**11 016,9**	**10 955,6**	**10 984,4**	**10 950,4**
Brutto driftsresultat	**-780,8**	**-1 122,9**	**-1 052,9**	**-1 308,1**	**-1 511,5**	**-1 611,0**	**-1 757,7**
Renteinntekter	-168,3	-120,7	-153,9	-176,8	-174,8	-170,7	-176,7
Utbytter	-1,8	-1,4	-1,4	-41,4	-41,4	-41,4	-41,4
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-249,4	-186,4	-186,4	-240,0	-240,0	-240,0	-240,0
Renteutgifter	616,5	581,9	606,7	737,2	807,1	836,3	879,1
Avdrag på lån	455,3	573,2	536,8	548,2	532,6	583,2	598,3
Netto finansutgifter	**652,3**	**846,5**	**801,8**	**827,2**	**883,4**	**967,4**	**1 019,3**
Motpost avskrivninger	-778,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto driftsresultat	**-906,6**	**-276,3**	**-251,1**	**-480,9**	**-628,0**	**-643,5**	**-738,4**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	37,9	31,1	324,3	566,5	675,5	530,5	514,5
Avsetninger til bundne driftsfond	232,2	35,2	75,1	26,2	29,8	18,9	5,9
Bruk av bundne driftsfond	-143,6	-15,8	-204,9	-47,6	-22,4	-1,5	-0,5
Avsetninger til disposisjonsfond	833,5	321,5	211,7	136,2	107,2	142,7	227,1
Bruk av disposisjonsfond	-53,4	-95,7	-155,2	-200,4	-162,1	-47,1	-8,6
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**906,6**	**276,3**	**251,1**	**480,9**	**628,0**	**643,5**	**738,4**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Oppvekst barnehage	1 703,5	1 739,9	1 790,1	1 843,0	1 826,6	1 824,5	1 852,3
Oppvekst skole	1 905,7	1 892,0	1 952,2	1 939,6	1 913,6	1 901,2	1 881,4
Barn, unge og familietjenester	563,5	522,4	541,8	560,6	555,3	555,3	555,3
Oppvekst – ledelse	2,8	4,3	29,3	4,6	4,6	4,6	4,6
NAV, arbeid og inkludering	465,4	380,5	388,4	425,4	416,5	414,0	414,0
Helse	244,2	246,7	253,5	259,2	259,2	259,2	259,2

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	1 021,5	975,0	1 015,5	980,1	958,0	958,1	958,1
Psykisk helse og rus	403,8	408,6	418,9	413,8	403,7	403,7	403,7
Helse og velferd – ledelse	38,1	34,0	41,5	34,4	34,4	34,4	34,4
Helse og mestring hjemme	1 066,9	1 077,0	1 114,4	1 140,7	1 159,7	1 161,2	1 161,2
Sykehjem og helsehus	1 023,9	958,6	993,7	1 014,5	1 004,9	1 014,7	1 051,8
Aldring og mestring – ledelse	-11,2	31,4	22,0	34,1	52,7	69,5	93,2
Kultur	233,8	230,6	239,1	238,4	230,7	229,2	229,2
Plan- og bygningstjenesten	55,9	47,9	51,4	52,8	52,8	52,8	51,8
Samfunns- og byutvikling – ledelse	27,0	16,8	27,9	18,2	18,5	18,5	18,5
Miljøteknisk	80,6	96,9	169,9	58,2	23,6	-24,4	-72,7
Eiendom	843,3	844,3	865,3	909,0	905,4	961,9	906,9
Teknologi og digitalisering	266,6	290,8	297,6	292,8	289,1	287,6	287,6
HR og interne tjenester	252,4	266,6	261,1	276,4	260,0	257,0	257,0
Økonomi og virksomhetsutvikling	45,3	79,6	62,0	87,2	86,5	86,5	86,5
Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	17,7	2,3	6,3	2,0	1,6	1,6	1,6
Kommunedirektøren	31,6	31,5	32,6	32,5	32,5	32,5	32,5
Politisk ledelse	76,3	71,4	72,3	86,0	75,3	85,9	75,3
Lønns og pensjonsreserve, premieavvik og andre fellesposter	-336,9	362,3	-3,5	290,7	396,3	410,8	410,8
Sentrale inntekter og finans	0,0	5,6	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum bevilgninger drift, netto	**10 021,7**	**10 617,0**	**10 648,7**	**10 994,1**	**10 961,6**	**11 000,4**	**10 954,4**
Herav:							
Netto renteutgifter og -inntekter	-1,2	-1,4	-1,2	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Avsetninger til bundne driftsfond	227,8	35,2	75,1	26,2	29,8	18,9	5,9
Bruk av bundne driftsfond	-140,1	-15,8	-201,1	-47,6	-22,4	-1,5	-0,5
Avsetninger til disposisjonsfond	28,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av disposisjonsfond	-65,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	**9 972,7**	**10 599,0**	**10 775,9**	**11 016,9**	**10 955,6**	**10 984,4**	**10 950,4**

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Investeringer i varige driftsmidler	1 723,4	2 533,9	2 381,8	2 591,3	3 013,5	2 867,1	2 355,0
Tilskudd til andres investeringer	35,0	20,0	9,9	22,0	20,0	20,0	20,0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	107,1	110,5	110,5	113,5	118,5	138,5	128,5
Utlån av egne midler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avdrag på lån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum investeringsutgifter	**1 865,6**	**2 664,4**	**2 502,2**	**2 726,7**	**3 152,0**	**3 025,6**	**2 503,5**
Kompensasjon for merverdiavgift	-107,0	-302,6	-276,1	-253,9	-319,0	-308,2	-281,9
Tilskudd fra andre	-752,7	-51,2	-211,8	-149,7	-212,6	-245,1	-257,3
Salg av varige driftsmidler	-18,1	-476,1	-89,6	-286,9	-166,0	-470,5	-1 425,5
Salg av finansielle anleggsmidler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av lån	-951,0	-1 803,4	-1 600,4	-1 473,5	-1 809,9	-1 552,4	-1 240,4
Sum investeringsinntekter	**-1 828,9**	**-2 633,3**	**-2 177,8**	**-2 164,0**	**-2 507,5**	**-2 576,1**	**-3 205,1**
Videreutlån	278,1	400,0	400,0	400,0	400,0	400,0	400,0

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Bruk av lån til videreutlån	-278,1	-400,0	-400,0	-400,0	-400,0	-400,0	-400,0
Avdrag på lån til videreutlån	123,0	167,0	167,0	179,0	191,0	203,0	215,0
Mottatte avdrag på videreutlån	-116,6	-167,0	-167,0	-179,0	-191,0	-203,0	-215,0
Netto utgifter videreutlån	**6,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Overføring fra drift	-37,9	-31,1	-324,4	-566,5	-675,5	-530,5	-514,5
Avsetninger til bundne investeringsfond	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av bundne investeringsfond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0,0	0,0	0,0	230,0	115,0	405,5	1 383,5
Bruk av ubundet investeringsfond	-5,6	0,0	0,0	-226,2	-84,0	-324,5	-167,4
Dekning av tidligere års udekket beløp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-43,1**	**-31,1**	**-324,4**	**-562,7**	**-644,5**	**-449,5**	**701,6**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030	Øk.plan Sum 2027-2030
Oppvekst barnehage	46,6	98,1	100,0	181,3	320,2	192,3	66,4	760,2
Oppvekst skole	50,4	163,1	156,7	260,2	288,1	442,4	612,6	1 603,2
Barn, unge og familietjenester	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oppvekst – ledelse	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NAV, arbeid og inkludering	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Helse	0,0	1,5	0,5	1,0	3,0	3,0	5,0	12,0
Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	9,2	176,9	139,2	88,0	116,7	208,8	90,1	503,6
Psykisk helse og rus	19,6	149,6	127,7	187,2	135,8	209,4	128,2	660,6
Helse og velferd – ledelse	1,3	5,5	21,5	5,5	5,5	5,5	5,5	22,0
Helse og mestring hjemme	1,0	37,3	32,9	21,5	4,5	15,5	64,0	105,5
Sykehjem og helsehus	2,2	18,5	17,7	18,5	2,0	100,2	36,7	157,4
Aldring og mestring – ledelse	2,9	22,2	22,2	6,5	6,0	2,0	2,0	16,5
Kultur	20,5	68,2	51,8	67,4	9,8	16,4	7,4	101,0
Plan- og bygningstjenesten	2,6	1,2	4,1	1,2	1,2	1,2	1,2	4,6
Samfunns- og byutvikling – ledelse	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljøteknisk	920,2	1 414,7	1 448,1	1 388,0	1 738,9	1 401,9	1 150,5	5 679,3
Eiendom	603,7	471,3	356,5	574,1	661,7	502,4	366,0	2 104,2
Teknologi og digitalisering	17,4	139,5	137,1	69,0	53,4	86,3	82,5	291,1
HR og interne tjenester	0,0	11,9	11,9	10,0	2,7	0,0	0,0	12,7
Økonomi og virksomhetsutvikling	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	0,8	2,0	1,5	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Sentrale inntekter og finans	0,0	-247,7	-247,7	-290,0	-336,0	-320,0	-263,0	-1 209,0
Investeringer i varige driftsmidler	**1 723,4**	**2 533,9**	**2 381,8**	**2 591,3**	**3 013,5**	**2 867,1**	**2 355,0**	**10 826,9**

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i mill. kr	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030	Øk.plan Sum 2027-2030
Pasientvarsling	0,0	0,0	-10,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
INNTEKT - pasientvarsling	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kirkeinvesteringer budsjett og økonomiplan	0,0	20,0	20,0	22,0	20,0	20,0	20,0	82,0
Investeringstilskudd kirken	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskudd til andres investeringer	**35,0**	**20,0**	**9,9**	**22,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**82,0**

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i mill. kr	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030	Øk.plan Sum 2027-2030
9Z Andre finansposter, investeringer	107,1	110,5	110,5	113,5	118,5	138,5	128,5	499,0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	**107,1**	**110,5**	**110,5**	**113,5**	**118,5**	**138,5**	**128,5**	**499,0**

4. Utlån av egne midler

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030	Øk.plan Sum 2027-2030
Utlån av egne midler	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Sum del 1-4	**1 865,6**	**2 664,4**	**2 502,2**	**2 726,7**	**3 152,0**	**3 025,6**	**2 503,5**	**11 407,8**

Innledning og hovedgrep

Etter flere år med nødvendig omstilling går Bærum kommune inn i en ny fase med budsjett og økonomiplanen for 2027–2030.

Kommunen er godt i gang med konkrete innsparingstiltak på 1 milliard kroner i fireårsperioden 2025–2028. Tiltakene skal tilpasse driften til strammere økonomiske rammer. Så langt har innsparingene gitt bedre effekt enn planlagt. Sammen med noe høyere inntekter og blant annet lavere pensjonskostnader gir dette et større økonomisk handlingsrom fra 2027.

De langsiktige utfordringene består i: flere unge i utenforskap, flere eldre, svakere vekst i antall yrkesaktive, rask teknologisk utvikling og en ny sikkerhetspolitisk situasjon. Behovet for omstilling er fortsatt stort, men forutsetningene er bedre. Det gir oss mulighet til å løfte blikket fra kortsiktige innsparinger og arbeide mer langsiktig med å møte utfordringene og utvikle tjenestene.

Kommunedirektørens forslag viderefører den planlagte omstillingen i økonomiplanperioden. Budsjettet gir samtidig større rom for å styrke tjenester og møte fremtidige utfordringer. Budsjettet bygger på to hovedgrep:

1. Sikre en bærekraftig økonomi på kort og lang sikt
2. Ruste og utvikle kommunen for fremtiden

Sikre bærekraftig økonomi på kort og lang sikt

Gode tjenester krever en økonomi som tåler både dagens behov og morgendagens utfordringer. Derfor må vi holde fast ved den planlagte økonomiske omstillingen, selv om utsiktene er noe bedre. Målet er varig balanse mellom inntekter og utgifter.

Kommunen bør planlegge for et positivt netto driftsresultat. Det er ikke et mål i seg selv, men gir rom for å finansiere nødvendige investeringer, opprettholde gode tjenester og håndtere usikkerhet. Et positivt netto driftsresultat gir en buffer ved uforutsette hendelser, økte renter og perioder med lavere inntekter. Slik bygger vi en bærekraftig kommuneøkonomi over tid.

I gjeldende økonomiplan for 2026–2029 er det lagt inn uspesifiserte innsparingstiltak. Disse utgjør 350 millioner kroner i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Et slikt kutt ville hatt betydelige konsekvenser for tjenestetilbudet. Kommunedirektøren foreslår derfor å bruke en stor del av det økte handlingsrommet til å fjerne disse uspesifiserte innsparingstiltakene. Det gir tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring.

Budsjett og økonomiplanen legger dermed til rette for en gradvis overgang fra omfattende omstilling til større rom for utvikling, kvalitet og langsiktige prioriteringer innenfor bærekraftige økonomiske rammer. Vi skal bruke det bedrede handlingsrommet til å utvikle nye løsninger og ruste Bærum for fremtiden, fremfor å gå tilbake til gamle løsninger.

Ruste og utvikle kommunen for fremtiden

«Sammen skaper vi fremtiden» er Bærum kommunes visjon og rettesnor. Visjonen er et løfte om medvirkning og involvering i utviklingen av bærumssamfunnet. Dette blir stadig viktigere. Kommunen har vært gjennom store endringer, og raske samfunnsendringer krever at vi omstiller oss, handler og løser oppgavene på nye måter.

De langsiktige målene i kommuneplanens samfunnsdel står fast. Målene minner oss om hva vi arbeider for hver dag: gode liv og like muligheter, et attraktivt, inkluderende og klima- og miljøklokt bærumssamfunn, og en handlekraftig og innovativ kommuneorganisasjon.

Veien til målene må tilpasses samfunnsutviklingen. Bærum har gode forutsetninger, er godt i gang med omstillingen og har satt i verk gode tiltak. Samtidig stiller utviklingen nye krav til kommunen. Som nevnt ovenfor vil flere eldre, svakere vekst i antall yrkesaktive, økende utenforskap blant unge, teknologiske endringer og nye sikkerhetsutfordringer påvirke befolkningens behov og forventninger. Behovene og forventningene fra innbyggerne kan vokse raskere enn ressursene kommunen har til å møte dem. Et slikt gap gjør det vanskeligere å nå samfunnsmålene og opprettholde en bærekraftig kommune. Denne utfordringen deler Bærum med de fleste norske kommuner.

Seks satsinger for å møte de viktigste utfordringene

For å lykkes med omstillingen og ruste kommunen for fremtiden må vi samle innsatsen om tydelige prioriteringer. Kommunedirektøren legger derfor frem seks satsinger som går på tvers av hele kommunen. De skal bidra til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel og møte utviklingstrekkene som vil prege oss mest. Målet er riktige tjenester, sterkere lokalsamfunn og en bærekraftig kommuneøkonomi over tid.

Satsingene gjelder hele organisasjonen og skal gi felles retning, prioriteringer og sammenheng i arbeidet. De følges opp gjennom oppdrag under hvert tjenesteområde. Områdene har beskrevet hvordan de skal bidra i kommende periode under delkapitlene *oppdrag*. Flere av de nye budsjettiltakene støtter også opp under satsingene.

Innhold og arbeidsformer skal konkretiseres videre, slik at satsingene blir tydeligere styringsverktøy. Arbeidet vil pågå over tid og krever involvering og samarbeid i hele organisasjonen.

Styrke vår rolle som samfunnsutvikler

Kommunens rolle utvikler seg fra først og fremst å levere tjenester til i større grad å mobilisere innbyggere, frivillighet, næringsliv og akademia til felles innsats for lokalsamfunnet. Når flere kan delta aktivt, leve selvstendige liv og oppleve mestring, kan behovet for kommunale tjenester reduseres. Vi skal derfor styrke rollen som samfunnsutvikler gjennom kunnskapsbasert planlegging og samarbeid.

Kommunen har mange virkemidler: arealplanlegging, utbyggingsavtaler, investeringer i infrastruktur og bygg, strategisk kjøp og salg av tomter, samarbeid med næringsliv og akademia og tilrettelegging for frivillighet og innbyggerinitiativ. Vi må ta hele bredden av virkemidlene i bruk og se dem i sammenheng. Det kan gi bedre tilpassede løsninger og sterkere lokalsamfunn som virker helsefremmende og inkluderende. Samarbeid på tvers av organisasjonen og med aktørene rundt oss er avgjørende.

Legge til rette for at flere eldre bor trygt hjemme

Bærum får kraftig vekst i antall eldre. Aldersbæreevnen svekkes mer enn i landet ellers: Det blir færre personer i yrkesaktiv alder per eldre. Derfor må vi dreie innsatsen fra stadig utbygging av de mest ressurskrevende tjenestene, til tiltak som gjør at flere mestrer livet hjemme. Hele samfunnet må tilpasses at vi blir flere eldre, og eldre må møtes som ressurser og aktive deltakere.

Trygge lokalmiljøer, sosiale møteplasser og tilpassede boliger skal gjøre det mulig å bo godt hjemme lenger. Det fremmer fellesskap på tvers av generasjoner og er mer bærekraftig for kommunen. Samtidig flytter vi tyngdepunktet i eldreomsorgen mot forebygging, lavterskeltilbud, velferdsteknologi og tjenester til hjemmeboende.

Bidra til at flere, særlig unge, er i utdanning og jobb
Utenforskap, endringer i folkehelsen og mangel på arbeidskraft henger tett sammen. Når flere faller utenfor utdanning og arbeid, svekkes både den enkeltes livsmuligheter og samfunnets bærekraft. Å få flere, særlig unge i utdanning og jobb kan gi bedre livskvalitet, økt produktivitet, jevnere levekår og bedre folkehelse. Forebyggende og tidlig innsats øker mulighet for deltakelse i samfunnet og kan gi store menneskelige og samfunnsøkonomiske gevinster.

Tilpasse kommunen til en ny sikkerhetspolitisk situasjon
Den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer alvorlig enn tidligere, og kravene til kommunal beredskap øker. Nasjonale sikkerhetsmiljøer peker på økt risiko for trusler mot demokratiet og velferdssamfunnet. Cyberangrep, hybride trusler og velferdskriminalitet forekommer oftere enn for få år siden, og utviklingen forventes å fortsette.

Bærum må styrke evnen til å forebygge, håndtere og stå i kriser over tid. Vi må sikre robuste tjenester, beskytte kritiske funksjoner og tilpasse planlegging, organisering og investeringer til en mer uforutsigbar hverdag. Hele kommunen skal bli mer motstandsdyktig mot nye risikoer og hendelser og bedre i stand til å ivareta trygghet, kontinuitet og tillit.

Gjennomføre digital transformasjon
Digital transformasjon handler om å endre hvordan kommunen arbeider, organiserer tjenestene og skaper verdi for innbyggere, ansatte og samfunn. Teknologien er et virkemiddel. Ved å bli bedre til å ta den i bruk kan vi møte fremtidens utfordringer. Utvikling og aktiv bruk av teknologi skal styrke innbyggerdialogen, gjøre drift og utvikling mer kunnskapsbasert og frigjøre ressurser i tjenestene.

Dette krever investeringer i digitale plattformer og datagrunnlag, kombinert med systematisk kompetansebygging i hele organisasjonen. Gevinstene oppstår når tjenestene og fagmiljøene samarbeider om å ta teknologien i bruk.

Være en attraktiv arbeidsplass
Tilgang på arbeidskraft med riktig kompetanse blir en av våre største utfordringer. Bærum skal derfor styrke sin posisjon som en attraktiv arbeidsgiver. Vi skal bygge en lærende og inkluderende organisasjonskultur på verdiene åpenhet, respekt og mot. Godt arbeidsmiljø, utviklingsmuligheter og moderne arbeidsformer skal hjelpe oss å beholde, utvikle og rekruttere kompetanse. Tillitsbasert ledelse er plattformen vår, og arbeidet for økt nærvær skal styrkes og prioriteres.

Vi skal legge til rette for systematisk kompetanseutvikling for ledere og medarbeidere. Arbeidstidsordninger, lønnspolitikk og andre arbeidsgivervirkemidler skal brukes målrettet. Tillit, god kommunikasjon, inkluderende arbeidsmiljøer og relevante digitale verktøy skal gjøre kommunen til en attraktiv arbeidsplass. Vi skal bygge videre på våre sterke fagmiljøer for å beholde og rekruttere kompetanse i hele organisasjonen.

Oppsummering av budsjettet

Budsjett og økonomiplanen viderefører den økonomiske omstillingen og gir samtidig større rom for å styrke tjenester og møte fremtidige utfordringer.

Viktige grep i budsjettet:

- Det foreslås å fjerne tidligere vedtatte, uspesifiserte innsparingstiltak. I 2027 utgjør dette cirka 350 millioner kroner.
- Det foreslås ingen nye kostnadsreduserende tiltak i økonomiplanperioden, med unntak av reduserte leiekostnader for eksterne bygg.
- Det foreslås også noen nye tiltak i økonomiplanperioden. Disse støtter opp under de seks kommuneovergripende satsingene.

Eksempler på nye tiltak:

- Finansiere økte utgifter til institusjonsplasser i barneverntjenesten.
- Styrke budsjettet for forebyggende tiltak i Psykisk helse og rus.
- Tilpasse tjenester til hjemmeboende slik at flere kan bo hjemme lenger, med vekt på tidlig innsats, rehabilitering og egenmestring.
- Styrke bygningsvedlikeholdet for å forlenge byggenes levetid, begrense verdifall i eiendomsporteføljen og legge til rette for redusert arealbruk over tid.
- Øke avgiftene for gateparkering, parkeringshus og parkeringsplasser utover ordinær prisjustering.
- Styrke sikkerhet og beredskap, særlig gjennom robust kommunikasjon og bedre beredskap for sikker og stabil drift av kommunens IT-systemer.

Et forutsigbart driftsbudsjett

Kommunedirektøren legger opp til økonomiske resultater som er i tråd med kommunestyrets vedtatte måltall. Det skal gi forutsigbarhet og en bærekraftig økonomi på kort og lang sikt.

- Netto driftsresultat er satt til 3,1 prosent i 2027 og 4 prosent utover i perioden
- Det forventes en moderat vekst i skatteinntekter og rammetilskudd. Etter at endringen i inntektssystemet har fått full effekt fra 2026, beveger kommunen seg mot en ny normalsituasjon, med en anslått skattevekst omtrent i tråd med landsgjennomsnittet
- Finansutgiftene øker som følge av høy investeringsaktivitet og økt lånegjeld, men gjeldsgraden holder seg innenfor vedtatt måltall

Et fortsatt høyt investeringsnivå

Kommunen har fortsatt et høyt investeringsnivå. Forslaget øker investeringene sammenlignet med budsjett og økonomiplanen for 2026–2029. Prosjektene vises i et tiårsperspektiv, men bare de fire første årene vedtas formelt.

Hovedtrekk i investeringsbudsjettet:

- Samlet investeringsramme i økonomiplanperioden er 11,4 milliarder kroner.
- Høye investeringer krever betydelig egenfinansiering og låneopptak. Sistnevnte påvirker gjeldsutviklingen og fremtidige rente- og avdragsutgifter.
- Den største økningen kommer innen vann og avløp, særlig til rehabilitering av Aurevann vannbehandlingsanlegg, vannforsyning og fornyelse av ledningsnettet.

- Økte bevilgninger til å bevare kommunale bygg skal sikre eksisterende verdier og redusere fremtidige vedlikeholdsbehov.
- Flere prosjekter har fått justert tidsplanen for å sikre realistisk fremdrift, bedre ressursutnyttelse og investeringer som er bedre tilpasset kommunens økonomiske handlingsrom.
- Det er usikkerhet knyttet til tidspunkt og størrelse for enkelte fremtidige store tomte- og eiendomssalg. På bakgrunn av dette foreslår kommunedirektøren å avsette salgsinntektene til ubundne investeringsfond, til benyttelse i fremtidige investeringer.

Noen av de største prosjektene i økonomiplanperioden er:

- Ny Hauger og Gjettum skole med flerbrukshall og turnhall: kostnadsramme på 1,3 milliarder kroner
- Ny Bryn barneskole: kostnadsramme på 0,8 milliarder kroner
- Nytt høydebasseng: kostnadsramme på 0,66 milliarder kroner
- Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Helgerudkvartalet: 0,5 milliarder kroner i kostnadsramme
- Formuesbevaring av kommunale bygg: 0,3 til 0,5 milliarder kroner årlig i økonomiplanperioden

Samlet oversikt over alle investeringsprosjektene finner du i kapittelet *investeringsbudsjettet – slik investerer vi for fremtiden.*

Fortsatt mulig å nå klimamålet

Perioden 2027–2030 markerer innspurten mot målene i kommunens klimastrategi 2030. Klimabudsjett synliggjør tiltak som reduserer både direkte og indirekte klimagassutslipp, samtidig som de kan gi gevinster som lavere kostnader, bedre folkehelse og et mer robust samfunn.

De direkte utslippene i Bærum er redusert med 41 prosent siden 2009. Med dagens tiltak ligger kommunen an til å oppnå 55 prosent utslippsreduksjon innen 2030. For å nå målet om minst 65 prosent reduksjon kreves ytterligere kutt på om lag 29 tusen tonn CO_2-ekvivalenter.

Blant tiltakene med størst potensial for utslippsreduksjoner er:

- Utslippsfrie bygge- og anleggsplasser
- Utskifting av kommunens fossile maskiner og tunge kjøretøy
- Krav til reduserte klimagassutslipp i nybygg- og rehabiliteringsprosjekter
- Økt ombruk og materialgjenvinning i kommunale tjenester og byggeprosjekter
- Tiltak som legger til rette for gange, sykling og kollektivtransport

Samlet oversikt over forslag til driftstiltak i budsjett og økonomiplanen

Nedenfor følger en samlet oversikt over kommunedirektørens forslag til driftstiltak i budsjett og økonomiplan 2027–2030, sortert per direktørområde. Som man ser er «Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak» det største enkeltgrepet som foreslås gjennomført i perioden.

Tabell med oversikt over forslag til driftstiltak:

Beløp i mill kr

Direktør	Tiltakstype	Tiltak	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Oppvekst	Demografijustering	Demografikompensasjon – barnehager	-4,7	-8,1	-13,2	14,6
Oppvekst	Demografijustering	Demografikompensasjon – skoler	-2,4	-2,2	-4,9	-24,7
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Forebyggende kommunalt rusarbeid (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskuddet)	1,8	1,8	1,8	1,8
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Forebyggende kommunalt rusarbeid (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskuddet)	5,7	5,7	5,7	5,7
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Helsesykepleiere i videregående skole	2,1	2,1	2,1	2,1
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Merbehov knyttet til institusjonsplasseringer i Barneverntjenesten	13,9	13,9	13,9	13,9
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Merkostnader knyttet til inntektsbortfall 12 timer gratis SFO	6,8	6,8	6,8	6,8
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Opprettholde tilbud på helsestasjon og i skolehelsetjeneste	4,5	4,5	4,5	4,5
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	52,0	23,0	21,9	21,9
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Tilskudd til veiledning av nyutdannede barnehagelærere (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskudd)	1,1	1,1	1,1	1,1
Oppvekst	Tiltak som øker budsjettet	Tilskudd til veiledning av nyutdannede lærere (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskudd)	3,9	3,9	3,9	3,9
Sum Oppvekst			**84,6**	**52,4**	**43,5**	**51,5**
Helse og velferd	Tiltak som øker budsjettet	Bortfall av refusjon for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester	3,1	3,1	3,1	3,1
Helse og velferd	Tiltak som øker budsjettet	Bortfall refusjon for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester	2,5	2,5	2,5	2,5
Helse og velferd	Tiltak som øker budsjettet	Justering av sosialhjelpsbudsjettet	37,7	31,0	31,0	31,0
Helse og velferd	Tiltak som øker budsjettet	Styrket innsats for å fremme inkludering, forebygge utenforskap og redusere sosial ulikhet	2,0	2,0	2,0	2,0
Helse og velferd	Tiltak som øker budsjettet	Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	67,6	44,7	44,7	44,7
Helse og velferd	Tiltak som øker budsjettet	Tjenesteutvikling og digitale løsninger ved Asker og Bærum legevakt	2,0	2,0	2,0	2,0
Sum Helse og velferd			**114,8**	**85,3**	**85,3**	**85,3**
Aldring og mestring	Demografijustering	Demografikompensasjon	3,9	5,6	5,6	66,4
Aldring og mestring	Tiltak som reduserer budsjettet	Ytterligere utsettelse av opptrapping av plasser på Oksenøya	-30,0	0,0	0,0	0,0
Aldring og mestring	Tiltak som øker budsjettet	Behov for lisens-midler	0,0	20,0	20,0	20,0
Aldring og mestring	Tiltak som øker budsjettet	Tilbakeføring av tiltak fra Budsjett og økonomiplan 2025–2028	30,0	0,0	0,0	0,0
Aldring og mestring	Tiltak som øker budsjettet	Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	126,7	101,4	101,4	101,4
Sum Aldring og mestring			**130,6**	**127,0**	**127,0**	**187,8**

Direktør	Tiltakstype	Tiltak	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Samfunns- og byutvikling	Endringer i budsjettene for selvkostområdene	Feiing – endring utgifter, inntekter og bruk/avsetning fond	0,0	0,0	0,0	0,0
Samfunns- og byutvikling	Endringer i budsjettene for selvkostområdene	Renovasjon/avfall – endring utgifter, inntekter, bruk/avsetning fond	1,1	0,3	-1,5	-3,9
Samfunns- og byutvikling	Endringer i budsjettene for selvkostområdene	Vann og avløp – endring utgifter, inntekter og bruk/avsetning fond	-37,6	-38,7	-53,9	-99,9
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som reduserer budsjettet	Redusere innleiekostnad av bygg	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Digitalisering og innbyggertjenester. Programvarelisenser til felles karttjenester	3,0	3,0	3,0	3,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Folkehelse – drift/vedlikehold av toaletter/sanitæranlegg på kommunale friområder	1,5	1,5	1,5	1,5
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Inntektstap ved stenging av Sandvika Teater	4,4	0,0	0,0	0,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Kommuneplanens arealdel	1,0	1,0	1,0	0,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Oppfølging av utbyggingsavtaler og Fornebu – byutvikling	1,5	1,5	1,5	1,5
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Optimalisere og tilpasse egen bygningsmasse. (Reduserte investeringer, økt vedlikehold bygg)	30,0	30,0	30,0	30,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Parkering – endring i parkeringsavgiften	0,0	0,0	0,0	0,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Regnskapstekniske endring, omdisponering fra investeringer til drift: Vedlikehold kommunale veier og handlingsplan sykkel	3,0	3,0	3,0	3,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Samfunnsutvikling og tilgjengelige møteplasser. Opprettholde meråpent og utvide åpningstid Bærum bibliotek	1,5	1,5	1,5	1,5
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Styrke samfunnsutviklerrollen – gjennomføre pilot med åpen Kommunegård noen helger i året	0,5	0,5	0,5	0,5
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Teknisk endring, overføring av budsjettmidler fra investering til drift: Foranalyse utgifter investeringsprosjekter	3,0	3,0	3,0	3,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Teknisk endring: Skadefond gjøres om til en fast endring av årsbudsjettet istedenfor en årlig budsjettjustering på slutten av året	10,0	10,0	10,0	10,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	59,3	41,1	41,1	41,1
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Vei- og brodata og økt fokus på veioppmerking/mangelfull skilting	2,0	2,0	1,5	1,5
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Økte husleieutgifter som følge av forskyvning av Tårnkvartalet – innleie fra Flytårnet et år tidligere	3,3	-1,5	0,0	0,0
Samfunns- og byutvikling	Tiltak som øker budsjettet	Økte kostnader til servicekontrakter for nødvendig infrastruktur	4,5	4,5	4,5	4,5
Sum Samfunns- og byutvikling			**92,0**	**57,7**	**41,6**	**-7,6**
Organisasjon, styring og utvikling	Tiltak som øker budsjettet	Kompetanseløft digitalisering	1,0	1,0	1,0	1,0
Organisasjon, styring og utvikling	Tiltak som øker budsjettet	Satsing Sikkerhet og beredskap	4,5	4,5	4,5	4,5

Direktør	Tiltakstype	Tiltak	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Organisasjon, styring og utvikling	Tiltak som øker budsjettet	Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	45,6	53,8	70,7	70,7
Organisasjon, styring og utvikling	Tiltak som øker budsjettet	Videreføring 2 utgaver av Bæringen	0,5	0,5	0,5	0,5
Sum Organisasjon, styring og utvikling			**51,6**	**59,8**	**76,7**	**76,7**
Politisk og administrativ ledelse	Tiltak som reduserer budsjettet	2030 – ikke valgår	0,0	0,0	0,0	-10,2
Politisk og administrativ ledelse	Tiltak som reduserer budsjettet	Reduksjon forvaltningsrevisjon	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Politisk og administrativ ledelse	Tiltak som øker budsjettet	Styrking av budsjett til valggjennomføring	0,5	0,0	0,3	0,0
Sum Politisk og administrativ ledelse			**0,2**	**-0,3**	**0,0**	**-10,5**
Totalsum			**473,8**	**381,9**	**374,2**	**383,2**

Fra mål til handling

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Planen gir retning og mål for utviklingen av Bærum mot 2040 og består av to deler: *samfunnsdel* og *arealdel*.

Samfunnsdelen inneholder fire hovedmål for utviklingen av Bærum, både som samfunn og kommuneorganisasjon. Målene tar utgangspunkt i de store samfunnsutfordringer som kommunen må håndtere nå og i fremtiden; endringer i demografi, klima og miljø, og sosial ulikhet.
For å skape et fremtidsrettet Bærum, må vi jobbe målrettet – sammen. Det er når vi utvikler løsninger i fellesskap at vi bidrar til å realisere de fire hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel:

1. I bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter
2. Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende
3. Bærumsamfunnet er klima- og miljøklokt
4. Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

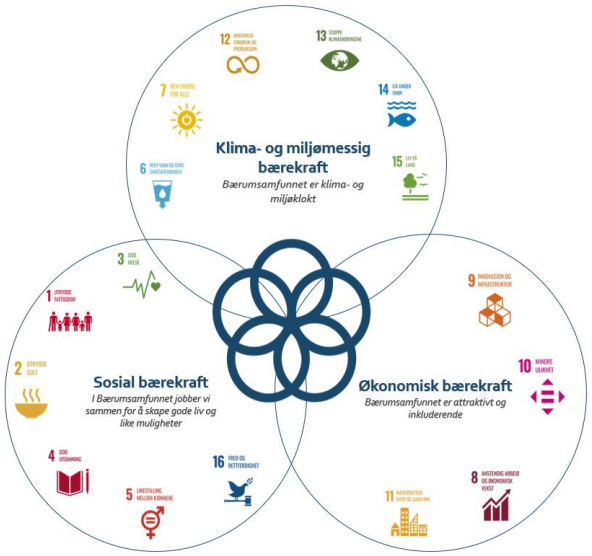

Målene kan altså ikke nås av kommunen alene. Oppgaver og utfordringer må løses i samarbeid mellom kommunen, frivillige, organisasjoner og foreninger, næringsliv og forsknings- og kunnskapsmiljøer. Alle disse aktørene er «vi», og gjenspeiles i Bærum kommunes visjon ***sammen skaper vi fremtiden.***

Hovedmålene bygger på de tre dimensjonene for bærekraftig utvikling, og FNs bærekraftsmål ligger til grunn i kommuneplanens samfunnsdel. Bærekraftsmål 17 – *samarbeid for å nå målene* er, i likhet med Bærum kommunes visjon, et løfte og en anerkjennelse av at vi må jobbe sammen for å oppnå en bærekraftig og helhetlig utvikling av bærumsamfunnet.

Kommuneplanens handlingsdel

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan samfunnsdelen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Det er dette dokumentet du leser nå – kommuneplanens handlingsdel, budsjett og økonomiplan. Her finner du:

- Budsjett for kommende år
- Økonomiplan for de påfølgende tre årene
- Satsingene og oppdragene kommunen skal arbeide med i fireårsperioden for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel
- Indikatorer (statistikk) til hvert delmål som brukes for å antyde om vi beveger oss i retning av målene vi har satt oss

Handlingsdel med budsjett og økonomiplan gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser og oppgaver de neste fire årene. Den omfatter hele kommunens virksomhet og gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i perioden.

Oppdragene/satsingene i handlingsdelen viser hvordan tjenesteområdene vil jobbe i fireårsperioden for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel. Oppdragene er knyttet opp mot hovedmålene og delmålene i samfunnsdelen. På den måten går vi fra langsiktige mål, til mer kortsiktige og konkrete handlinger for å nå målene. Etter at handlingsdel, budsjett og økonomiplanen er vedtatt delegeres oppdragene videre ned til de administrative virksomhetsplanene for gjennomføring.

Kommunens plansystem

Kommunens planer er våre viktigste verktøy for styring og prioritering. Gjennom å utarbeide og vedta strategiske planer, setter kommunen retning for utvikling av Bærum og kommunens tjenester på kort og lang sikt.

Et godt plansystem sikrer at planene henger sammen og skaper forutsigbarhet for kommunens innbyggere. Kommunen jobber derfor for å skape og bevare en tydelig sammenheng mellom de ulike planene. Denne sammenhengen omtaler vi ofte som «den røde tråden». Målet er at kommunens aktiviteter og økonomiske prioriteringer støtter den ønskede samfunnsutviklingen kommunestyret har vedtatt i samfunnsdelen.

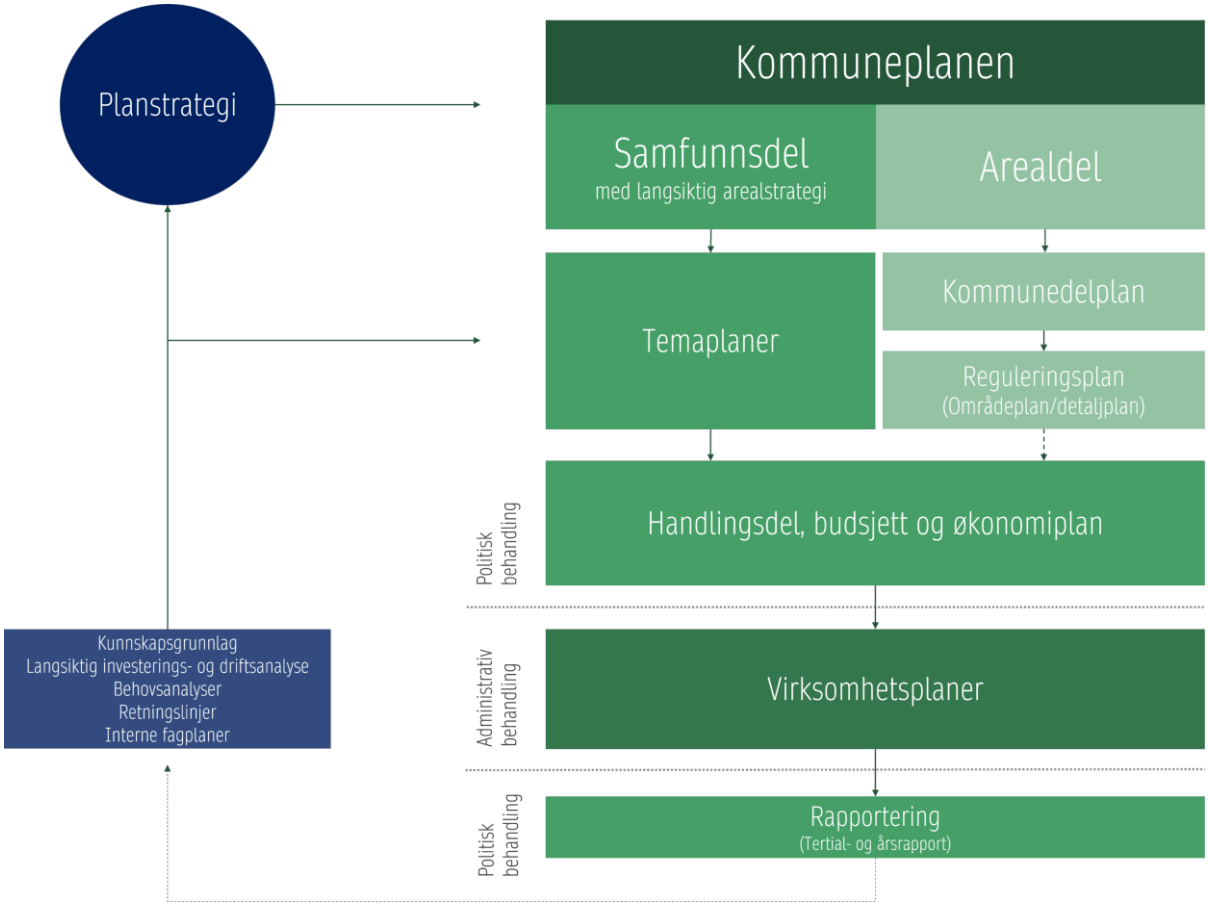

Vil du lese mer om de ulike plantypene, og hva de ulike begrepene betyr? Det kan du lese i kommunens planstrategi.

Slik leser du dette dokumentet

Dokumentet du leser nå er kommuneplanens handlingsdel, budsjett og økonomiplan for perioden 2027–2030. Den viser hvordan kommunens mål følges opp gjennom prioriteringer og bruk av ressurser de neste fire årene. Den omfatter hele kommunens virksomhet og gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i perioden.

Leseveiledning

Innholdet kan leses på ulike måter. Du kan få en rask oversikt over kommunens økonomi og prioriteringer, eller fordype deg i tjenesteområder og konkrete tiltak. Dokumentet er digitalt og tilpasset både mobil, nettbrett og PC. Bruk menyen øverst til høyre for å navigere mellom kapitlene og menyen til venstre for å finne innhold innenfor hvert kapittel. Du kan også søke etter temaer og begreper i søkefeltet øverst på siden. Flere tabeller og figurer gir tilgang til mer detaljert informasjon når du klikker på dem.

Hva finner du i dette dokumentet?

Her finner du kommunens budsjett for 2027 og økonomiplan for perioden 2028–2030:

- Budsjett for kommende år (som er bindende)
- Økonomiplan for de påfølgende tre årene
- Oppdragene kommunen skal arbeide med i fireårsperioden for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel

Dokumentet gir oversikt over kommunens tjenesteområder, planlagte oppdrag og tiltak, samt drifts- og investeringsbudsjett, nøkkeltall og andre viktige styrings- og beslutningsgrunnlag.

Innholdet er delt inn i seks hoveddeler:

1. I *Overblikk* (som du leser nå) kan du lese en kort innledning til budsjett og økonomiplanen. Du kan se kommunedirektørens videohilsen, lese om de viktigste prioriteringene i økonomiplanperioden og få et samlet overblikk over hovedgrepene i budsjettet og de viktigste satsingene for de kommende årene.
2. I *Kommunens økonomi – helhet og utvikling* kan du lese om de viktigste utviklingstrekkene som påvirker kommunen og kommuneøkonomien. Kapittelet viser hvordan kommunens økonomi utvikler seg, hvilke inntekter og utgifter kommunen har, hvordan tjenestene finansieres, hvilke investeringer som planlegges, samt kommunens klimabudsjett, finansielle måltall og priser og gebyrer for kommunale tjenester
3. *Kommunens tjenesteområder* viser hvordan budsjettet er fordelt på de ulike tjenesteområdene. Her kan du også lese om hvert enkelt område og hva slags oppdrag og tiltak som er planlagt for perioden.
   - For hvert tjenesteområde er det en kort beskrivelse av områdets budsjett og tabeller for samlet driftsbudsjett, samt en beskrivelse av hva området skal oppnå og hva slags oppdrag området skal arbeide med i perioden.
   - Under tjenesteområdene ligger kommunalområdene. Her ligger driftsbudsjetter, investeringsbudsjetter og aktivitetsnøkkeltall for området. Her kan man lese om alle de konkrete tiltakene og alle de ulike investeringsprosjektene. Investeringsprosjektene vises for de kommende ti årene. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

4. *I Kommunens mål* kan du lese mer om målene fra kommuneplanens samfunnsdel. Du finner også indikatorer (statistikk) til hvert delmål som brukes for å antyde om vi beveger oss i retning av målene vi har satt oss.
5. *Grafikk og nøkkeltall* som gir deg et raskt overblikk over hvor mye penger kommunen bruker på ulike områder og lar deg gjøre egne filtreringer for å få frem informasjonen du er ute etter.
6. I *Vedlegg* er det en samlet oversikt over Økonomiske nøkkeltall, Foretak og selskaper, Disponering av Klima- og miljøfondet, Organisering av kommunens tjenester, Prosjektmodell for investeringer, prioritering av planarbeider fra kommunens planstrategi og mer informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel.

Mye av informasjonen i dokumentet er tilgjengelig flere steder og i flere formater. Slik håper vi at du kan finne informasjonen du leter etter, sortert på en måte som er nyttig for deg – enten du ønsker et overblikk, eller å utforske detaljer for områder du er spesielt interessert i.

Hva er nytt i årets dokument?

På bakgrunn av verbalvedtak i Budsjett og økonomiplan 2026–2029 om å endre fremstilling av Bærum kommunes budsjett og økonomiplan, er det gjort noen endringer i årets dokument. Hensikten er å forbedre og forenkle dokumentet og gjøre det mer tilgjengelig og lesbart. Endringene er gjennomført basert på dialog med en referansegruppe av politikere. Her er omtale av noen av endringene:

- Tabellen «Driftsbudsjett med endringer» på de ulike kommunalområdene:
  - Tabellen er flyttet slik at den vises som første tabell i oversikten
  - Detaljeringsnivået er redusert; tidligere vedtatte endringer vises som en sum, slik at fokuset rettes på forslag til nye tiltak, og ikke det som er vedtatt tidligere
  - Benevnelser og navn på tiltakskategorier er justert for å bli mer presise og forståelige
  - Det er lagt opp til at tiltaksbeskrivelsene inneholder tre overskrifter: Tiltaksbeskrivelse, nåværende budsjettramme og konsekvenser
- Tabellen som viser aktivitet (nøkkeltall) på de ulike kommunalområdene:
  - Det er forsøkt å «spisse» nøkkeltallene slik at de i større grad enn tidligere er knyttet til forutsetninger i budsjettforslaget
  - Det har vært en ambisjon om å vise anslag for nøkkeltallene for inneværende år, og første og siste år i økonomiplanperioden. Tidligere ble det kun vist historiske resultater
- Tabellen som viser oversikt over investeringsprosjekter i kapitlet om investeringsbudsjettet og i kapitlene på kommunalområdene:
  - Tabellen viser investeringene i de kommende ti årene. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder de fire første årene
  - Det er lagt opp til en gjennomgående mal/struktur i beskrivelsen av investeringsprosjektene

Hvordan lese tabellen «Driftsbudsjett med endringer»

Du finner tabellen under hvert enkelt kommunalområde i dokumentet.

Tabellen viser utviklingen i driftsbudsjettet gjennom økonomiplanperioden. Utgangspunktet er vedtatt budsjett fra forrige år (2026), som deretter justeres for forhold som tidligere politiske vedtak, lønns-, pensjons- og prisvekst samt tekniske budsjettendringer. Dette gir et konsekvensjustert budsjett.

Deretter justeres budsjettet med forslag til nye tiltak som øker eller reduserer budsjettet. Du kan klikke på alle blå tekster og få opp ytterligere informasjon om hvert enkelt tiltak.

Samlet viser tabellen hvordan budsjettet utvikler seg fra opprinnelig vedtatt budsjett forrige år til endelig foreslått nytt budsjett for hvert år i økonomiplanperioden.

Samfunnsutviklingen påvirker økonomien

Kunnskap om samfunns- og befolkningsutviklingen i kommunen er viktig for å forstå utfordringsbildet og fremtidig økonomiske handlingsrom. Langsiktige analyser viser et tydelig bilde av utfordringene norske kommuner står overfor. Bærum kommune må håndtere betydelige endringer knyttet til befolkningssammensetning, tilgang på arbeidskraft, teknologi, klimaendringer og endret sikkerhetspolitisk situasjon. Kommunens inntekter og utgifter er nært knyttet til utviklingen i, og sammensetningen av, befolkningen. Bærums befolkning forventes å vokse, samtidig som alderssammensetningen endres vesentlig. Dette vil påvirke både innbyggernes behov, kommunens tjenestetilbud og de økonomiske rammebetingelsene. De viktigste samfunnsutviklingstrekkene er beskrevet nedenfor. De kommuneovergripende satsingene som presenteres i innledningen til budsjett og økonomiplan skal bidra til å møte disse.

Samfunnsutviklingstrekk

Mangel på arbeidskraft med riktig kompetanse

Bærum opplever i dag knapphet på kritiske yrkesgrupper som sykepleiere, vernepleiere, barnehagepedagoger, lærere og medarbeidere med IKT-kompetanse. En befolkningsutvikling der antallet eldre øker mer enn antallet yrkesaktive vil utfordre knappheten på arbeidskraft ytterligere.

Mangel på arbeidskraft kan også ses i sammenheng med boligsituasjonen i kommunen. Sykepleierindeksen (PDF) for første halvår 2026 viser at en enslig sykepleier kun har råd til 3 prosent av boligene som omsettes i Asker, Bærum og Oslo. Det gjør det svært vanskelig å bli boligeier i området for denne yrkesgruppen – en yrkesgruppe kommunen er avhengig av.

Vi blir flere eldre

Innen 2060 vil én av fem nordmenn være over 70 år, og andelen eldre i Bærum vil også øke kraftig. Allerede om cirka 20 år vil antallet innbyggere over 80 år være dobbelt så høyt som i dag. Samtidig vil veksten i de eldste aldersgruppene være betydelig høyere enn veksten i den yrkesaktive delen av befolkningen.

Denne utviklingen vil påvirke innbyggernes tjenestebehov og legge økt press på kommunens helse- og omsorgstjenester. Endringer i alderssammensetningen vil også påvirke kommunens ressursbehov, økonomi og tilgang på arbeidskraft.

Økning i utenforskap

I Bærum står 9,4 prosent av unge mellom 15 og 29 år utenfor arbeid eller utdanning. Å stå ufrivillig utenfor arbeidslivet eller utdanning er en stor personlig belastning og kan få alvorlige konsekvenser for den enkelte, blant annet i form av dårligere helse, svakere tilknytning til samfunnet og færre framtidsmuligheter. Samtidig innebærer utenforskap betydelige kostnader for samfunnet gjennom økt behov for offentlige tjenester og tap av verdifulle ressurser og kompetanse.

Dersom flere unge faller utenfor, risikerer vi å forsterke sosiale forskjeller og skape varige utenforskap. Derfor er det avgjørende å utvikle inkluderende løsninger som senker terskelen for deltakelse, skaper flere veier inn i utdanning og arbeid, og gir rom for ulike forutsetninger, livssituasjoner og mestringsnivåer.

Økende ulikhet i levekår og helse

Bærum har gjennomgående god folkehelse sammenlignet med mange andre kommuner, med lav arbeidsledighet, få uføre og lavt behov for økonomisk sosialhjelp. Kommunens eget levekårsdashboard viser også at Bærum har betydelig ulikhet i levekår mellom grupper og geografiske områder i kommunen.

Ulikheter i levekår, helse og deltakelse i samfunnslivet kan påvirke livskvalitet, utdanningsløp og tilknytning til arbeidslivet. Dersom de sosiale forskjellene øker, kan det på sikt gi økt behov for kommunale tjenester og utfordre den gode folkehelsen som kjennetegner Bærum i dag.

Endret behov knyttet til beredskap og sikkerhet
Etter flere tiår med fred og stabilitet står vi nå i en ny situasjon preget av geopolitisk rivalisering, økt internasjonal uro og krig. Dette skaper større usikkerhet og risiko, og stiller høyere krav til kommunens beredskap, omstillingsevne og langsiktige planlegging. Kommunen vil få et større ansvar for beredskap og samfunnssikkerhet i møte med et mer sammensatt risikobilde. Samtidig stiller den sikkerhetspolitiske situasjonen og økende cybertrusler høyere krav til robusthet og sikker drift av kritiske tjenester.

Klima-, miljø- og naturutfordringer
Klimaendringene gir økt risiko for ekstremvær, flom, overvann og andre naturhendelser. Det stiller store krav til klimatilpasning i kommunal planlegging. Også i Bærum vil dette få konsekvenser for infrastruktur, bebyggelse, transportløsninger og kommunale tjenester.

Naturmangfoldet er under press som følge av arealbruk, utbygging og andre menneskelige inngrep. Bærum står overfor avveininger mellom behovet for utvikling og hensynet til natur, miljø og arealressurser. Økende krav og forventninger knyttet til klima, miljø og naturforvaltning vil påvirke kommunens planlegging og prioriteringer.

Teknologisk utvikling og digital transformasjon
Den teknologiske utviklingen skjer raskt og påvirker både samfunnet, arbeidslivet og innbyggernes forventninger til offentlige tjenester. Utviklingen innen kunstig intelligens, automatisering og digitale løsninger endrer arbeidsprosesser og kompetansebehov i mange sektorer.

For Bærum innebærer dette økte krav til digital kompetanse, teknologisk infrastruktur og evne til å håndtere raske endringer. Samtidig kan avhengigheten av digitale løsninger gjøre tjenester og samfunnsfunksjoner mer sårbare for tekniske feil og cyberhendelser.

Økt press på kommunens økonomi
Kommunen opplever redusert økonomisk handlingsrom av flere årsaker. Det nye inntektssystemet har gitt Bærum vesentlig lavere skatteinntekter. Kommunen må legge til grunn at dette er en varig endring. Samtidig har høye renter og vedvarende prisvekst redusert kommunens handlingsrom og vil fortsatt påvirke økonomien fremover. Bruk av reserver (disposisjonsfond og salg av tomter og eiendom) gir bedre tid til å tilpasse drift og investeringer til et lavere inntektsnivå, men gjør samtidig kommunen mer sårbar for økonomiske svingninger. Summen av flere oppgaver og begrensede ressurser skaper et økende gap mellom krav, forventninger og kommunens mulighet til å levere tjenester.

Forutsetninger og fortrinn i møte med utfordringene

Bærum kommune har flere fortrinn i møtet med de utfordringene og samfunnstrekkene som påvirker kommunen.

Som en del av hovedstadsregionen har kommunen tilgang til et stort arbeidsmarked og høy kompetanse. Samtidig har Bærum et sterkt og variert næringsliv som bidrar til høy verdiskaping og et betydelig rekrutteringsgrunnlag. Korte avstander og et høyt innbyggertall gir høy befolkningstetthet, noe som gir gode forutsetninger for effektiv ressursutnyttelse på flere områder. Bærum har en ressurssterk befolkning og generelt god folkehelse, noe som gir gode forutsetninger for deltakelse i arbeids- og samfunnslivet. Kommunen har også et av landets mest varierte naturmiljøer, som kommer innbyggerne til gode. I tillegg har Bærum et bredt og mangfoldig kulturliv, og frivilligheten står sterkt i lokalsamfunnet.

Samtidig er gode forutsetninger alene ikke nok til å lykkes. Kommunens evne til å gjennomføre planlagte tiltak vil være avgjørende i årene fremover. Dersom organisasjonen ikke evner å omstille tjenestene, arbeidsformene og ressursbruken i takt med de økonomiske og demografiske utfordringene, risikerer kommunen å ikke få realisert de endringene som er nødvendige for å møte fremtidens behov. I tillegg utgjør tillit til kommunen en kritisk forutsetning for gjennomføring. Endringer i tjenester og prioriteringer krever forståelse og oppslutning fra både innbyggere, medarbeidere og folkevalgte. Svekket tillit kan gjøre nødvendige omstillinger vanskeligere å gjennomføre og dermed øke risikoen for at kommunen ikke lykkes med å møte fremtidens utfordringer.

Organisasjon og medarbeidere

Samfunnsutviklingen, befolkningsendringene og det økonomiske handlingsrommet stiller store krav til kommunens evne til omstilling. Kommunens viktigste ressurs i dette arbeidet er medarbeiderne og lederne som skal omsette planer til praksis.

Bærum kommune arbeider kontinuerlig med utvikling og tilpasning av tjenester, organisasjon og arbeidsformer. Endrings- og utviklingsarbeid er en integrert del av arbeidshverdagen, og tilpasses de enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

For å kunne gjennomføre arbeidet på gode måter er det avgjørende å sikre gode arbeidsvilkår, stabil bemanning og høy tilstedeværelse i tjenestene. Kommunen vil derfor forsterke innsatsen for nærvær og videreutvikle arbeidet med sykefraværsoppfølging, med mål om å bidra til attraktive arbeidsplasser, redusere fravær og ivareta kapasitet og kvalitet i budsjett og økonomiplanperioden 2027–2030.

Det er flere elementer som virker sammen for en helhetlig tilnærming i nærværsarbeidet. I 2027 vil det legges særlig vekt på å styrke leder- og medarbeiderskap, kompetanseutvikling, endringskompetanse og følge opp HMS-arbeidet systematisk og målrettet. Medvirkning skal være reell og godt organisert på alle nivåer – med fungerende arenaer og tydelige roller. Når rekruttering er nødvendig, skal kommunen sikre treffsikre ansettelser slik at riktig kompetanse kommer på rett sted. Samlet skal dette bidra til å videreutvikle en attraktiv arbeidsplass, bedre kontinuitet i oppgaveløsningen og økt bærekraft i tjenestene.

Demografi

Befolkningsprognose

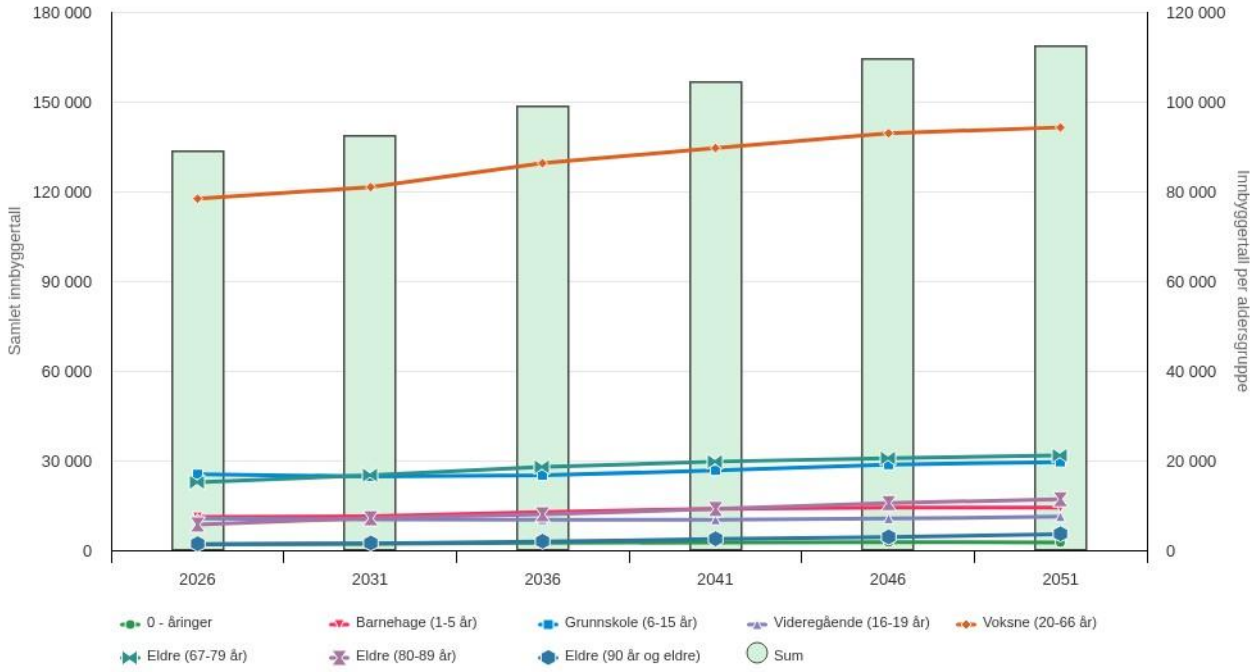

	2026	2031	2036	2041	2046	2051
0 - åringer	1 265	1 401	1 633	1 714	1 759	1 740
Barnehage (1-5 år)	7 393	7 557	8 521	9 243	9 509	9 510
Grunnskole (6-15 år)	16 934	16 455	16 688	17 791	19 064	19 674
Videregående (16-19 år)	7 052	6 866	6 820	6 770	7 042	7 469
Voksne (20-66 år)	78 341	80 927	86 268	89 667	92 943	94 250
Eldre (67-79 år)	15 146	16 740	18 565	19 750	20 521	21 124
Eldre (80-89 år)	5 729	7 110	7 990	9 180	10 502	11 361
Eldre (90 år og eldre)	1 368	1 532	1 926	2 483	2 893	3 583
Total	133 228	138 588	148 411	156 598	164 233	168 711

Prognose type: Egen prognose - Bærum
Prognose periode: 25

Prognose vekst

	2026	2031	2036	2041	2046	2051
0 - åringer	100,0 %	110,8 %	129,1 %	135,5 %	139,1 %	137,5 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	102,2 %	115,3 %	125,0 %	128,6 %	128,6 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	97,2 %	98,5 %	105,1 %	112,6 %	116,2 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	97,4 %	96,7 %	96,0 %	99,9 %	105,9 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	103,3 %	110,1 %	114,5 %	118,6 %	120,3 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	110,5 %	122,6 %	130,4 %	135,5 %	139,5 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	124,1 %	139,5 %	160,2 %	183,3 %	198,3 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	112,0 %	140,8 %	181,5 %	211,5 %	261,9 %
Total	100,0 %	104,0 %	111,4 %	117,5 %	123,3 %	126,6 %

Prognose type: Egen prognose - Bærum
Prognose periode: 25

Mulig befolkningsutvikling på kort og lang sikt

I denne analysen er referansetidspunktet 1. januar 2026. Dette er siste tidspunkt hvor den faktiske befolkningen og alderssammensetningen er kjent. Alle befolkningstall som omtales i figurene over og teksten nedenfor gjelder per 1. januar.

Befolkningsprognosen anslår en gjennomsnittlig årlig vekst på 0,8 prosent i perioden 2026–2031. Totalt forventes befolkningen å øke med 4,0 prosent i løpet av disse fem årene. Innen 2051 er det ventet at folketallet vil ha økt med 26,6 prosent sammenlignet med nivået per 1. januar 2026.

Barn og unge 0–19 år

Befolkningsprognosen viser at antall barn under ett år (0-åringer) vil øke fram mot 2031. Akkumulert vekst er ventet å utgjøre 10,8 prosent til 2031, og 37,5 prosent i 2051.

Aldersgruppen 1–5 år forventes å ha en svak nedgang de første årene, før veksten tar seg opp mot slutten av økonomiplanperioden. Totalt antas aldersgruppen å vokse med 28,6 prosent i 2051.

Aldersgruppen 6–15 år vil ligge under 2026-nivået helt frem til 2037, for deretter å øke med 16,2 prosent i 2051. Prognosen indikerer at det samlede elevtallet i grunnskolen vil være på sitt laveste nivå i 2033. Det vil være store geografiske forskjeller i kommunen; noen områder vil få elevtallsvekst, mens andre områder vil erfare nedgang i elevtallet.

Antall personer i aldersgruppen 16–19 år forventes å ligge under nivået i 2026 fram til 2046, før gruppen igjen vokser noe mot slutten av prognoseperioden.

Voksne 20–66 år

Arbeidsstyrken (innbyggere i alderen 20–66 år) antas å øke med 3,3 prosent i 2031 og med 20,3 prosent i 2051.

Eldre 67 år og eldre

Antall innbyggere i aldersgruppen 67–79 år forventes å øke med 10,5 prosent i 2031. Veksten ser ut til å fortsette i hele prognoseperioden, og ende på 39,5 prosent i 2051.

Veksten i aldersgruppen 80 år og eldre er beregnet til 21,8 prosent i 2031. Prognosen viser at antall personer i denne aldersgruppen vil øke med 110,6 prosent fram til 2051.

Antall innbyggere over 80 år forventes å stige fra 7 097 i 2026 til 14 945 i 2051. Av økningen på om lag 7 848 personer er cirka 2 944 personer i aldersgruppen 80–84 år, 2 688 er i aldersgruppen 85–89 år, 1 657 personer er i aldersgruppen 90–94 år, og 558 personer er 95 år eller eldre.

Se Bærum i tall på kommunens hjemmeside for ytterligere tallgrunnlag.

Om utarbeidelsen av årets befolkningsprognose

Årets befolkningsprognose gjelder for årene 2026–2051.

Kommunen benytter KOMPAS (kommunenes plan- og analysesystem) i arbeidet med befolkningsprognoser. KOMPAS benytter en prognosemodell for dynamisk flytting. Det betyr at modellen beregner netto innflytting til kommunen (antall personer som flytter inn til kommunen, minus antall personer som flytter ut).

Det er stor usikkerhet knyttet til befolkningsprognoser. Det er blant annet vanskelig å forutsi flytting mellom kommuner og innvandring år for år. Fødselsoverskuddet (antall fødsler minus antall dødsfall) kan også variere fra år til år, basert på endringer i antall fødte og døde.

KOMPAS forutsetter en sammenheng mellom boligproduksjon og befolkningsvekst. Det betyr at befolkningsprognosen legger til grunn at boligbyggeprognosen fra Plan- og bygningstjenesten blir realisert i løpet av prognoseperioden. Boligbyggeprognosen er en oversikt over planlagte og kjente byggeprosjekter. Det er knyttet stor usikkerhet til anslagene for boligbygging, blant annet på grunn av konjunkturendringer, gjennomføring av planprosesser og etablering av nødvendig infrastruktur. Dette betyr at noen prosjekter kan gå ut, komme til eller bli justert i prognoseperioden. Kommunen reviderer boligbyggeprognosen hvert år.

Årets boligbyggeprognose tilsier at det kan bli bygget cirka 830 boliger i gjennomsnitt per år i perioden 2026–2051; totalt 20 938 boliger. Boligproduksjonen antas å bli mest omfattende i perioden 2031–2038.

Usikkerheten i en befolkningsprognose vil øke utover i prognoseperioden. Kommunens egne prognoser har erfaringsmessig gitt bedre anslag for befolkningsutviklingen i Bærum enn SSBs befolkningsframskrivinger på kommunenivå.

Finansielle måltall og økonomisk bærekraft

Dette kapitlet beskriver kommunens finansielle måltall og status for måloppnåelse i økonomiplanperioden. Måltallene legger til grunn en langsiktig og bærekraftig økonomistyring, i tråd med sak om finansielle måltall vedtatt av kommunestyret 27. mai 2026.

I tillegg beskrives kommunens samlede fond og lånegjeld.

Finansielle måltall

Kommunelovens kapittel 14 stiller krav til kommunens økonomiforvaltning, med mål om å sikre økonomisk handlefrihet over tid. Etter § 14-2, 1c skal kommunestyret vedta finansielle måltall som understøtter en bærekraftig økonomisk utvikling. Loven angir ikke hvilke måltall som skal benyttes. Det er kommunestyret selv som fastsetter måltallene ut fra hva som best bidrar til en økonomisk bærekraftig utvikling.

Prinsippet om generasjonsansvar innebærer at dagens ressursbruk ikke skal gå på bekostning av fremtidige generasjoner. Bærum kommune har over mange år benyttet måltall for sunn økonomi. Disse skal bidra til langsiktig forvaltning, forutsigbarhet og nødvendig økonomisk handlingsrom.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er styrket siden forrige budsjett og økonomiplan. Hovedårsakene er økte rammeoverføringer fra staten, samt reduserte pensjonskostnader knyttet til endring i offentlig tjenestepensjon. Økt bruk av premiefond bidrar til å redusere pensjonskostnadene ytterligere. Økonomiplanen bygger også på en forutsetning om utbytte fra Bærum kommunale pensjonskasse.

Figuren under viser de vedtatte finansielle måltallene. I tillegg har kommunen vedtatt et mål for egenfinansieringsgraden av investeringene.

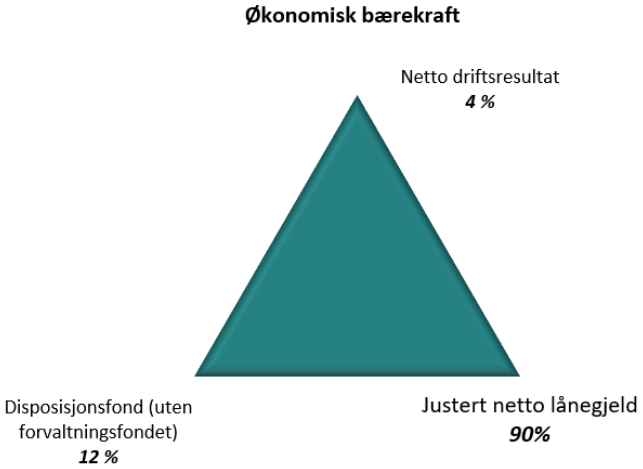

De tre måltallene påvirker hverandre og må vurderes samlet for å sikre kommunens økonomiske handleevne over tid, jf. kommuneloven § 14-1.

Et godt netto driftsresultat gir rom for egenfinansiering av investeringer, bidrar til å opprettholde disposisjonsfondet og begrenser behovet for låneopptak. Et tilstrekkelig disposisjonsfond gjør kommunen bedre i stand til å håndtere usikkerhet, som svikt i skatteinntekter, renteøkninger, konjunktursvingninger og andre uforutsette hendelser. Samtidig gir et bærekraftig nivå på justert netto

lånegjeld handlingsrom til å gjennomføre nødvendige investeringer i en kommune i vekst, uten at den økonomiske risikoen blir for høy.

Nøkkeltall	Måltall vedtatt	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030	*Gjennom snitt*
Netto driftsresultat	4 % (min. 3 %)	3,1 %	4,0 %	4,0 %	4,6 %	***3,9 %***
Netto lånegjeld – justert	maksimalt 90 %	79 %	86 %	90 %	86 %	***85 %***
Disposisjonsfond	minimum 12 %	13 %	12 %	12 %	13 %	***13 %***
Egenfinansiering	50 % (min. 40 %)	50 %	50 %	50 %	50 %	***50 %***

Tabellen viser utviklingen i Bærum kommunes finansielle nøkkeltall i budsjett og økonomiplanperioden 2027–2030, sett opp mot de finansielle måltallene som kommunestyret vedtok 27. mai 2026. Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan oppfyller alle de vedtatte måltallene gjennom hele økonomiplanperioden.

Netto driftsresultat er over minimumskravet på 3 prosent i alle år og utgjør i gjennomsnitt 3,9 prosent, som er nær målsettingen på 4 prosent. Justert netto lånegjeld ligger innenfor måltallet på 90 prosent og har et gjennomsnitt på 85 prosent i perioden. Disposisjonsfondet er høyere enn minimumskravet på 12 prosent i alle år og bidrar til nødvendig økonomisk robusthet og handlingsrom. Egenfinansieringsgraden for investeringene opprettholdes på 50 prosent gjennom hele perioden, i tråd med vedtatt måltall. Kommunedirektøren legger frem budsjett og økonomiplan med mål om å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi på både kort og lang sikt.

Etter kommunedirektørens vurdering har forslaget en god balanse mellom netto driftsresultat, disposisjonsfond og justert netto lånegjeld. Dette gir et forsvarlig og godt grunnlag for kommunens økonomistyring.

Figurene til høyre illustrerer denne balansen. Den mørkeblå trekanten viser måltallene, mens den svarte trekanten viser de budsjetterte nøkkeltallene ved utgangen av 2027 (øverste figur) og 2030 (nederste figur).

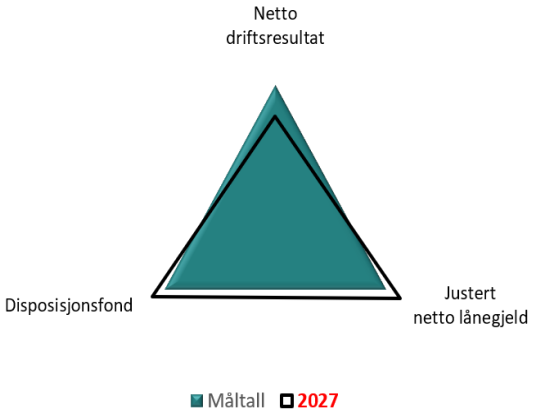

Figuren for 2027 viser at netto driftsresultat ligger noe under måltallet på 4 prosent. Samtidig oppveies dette av at både netto lånegjeld og disposisjonsfond er bedre enn måltallene. Dette fremgår ved at den svarte trekanten strekker seg utenfor den mørkeblå trekanten i hjørnene som representerer disposisjonsfond og netto lånegjeld.

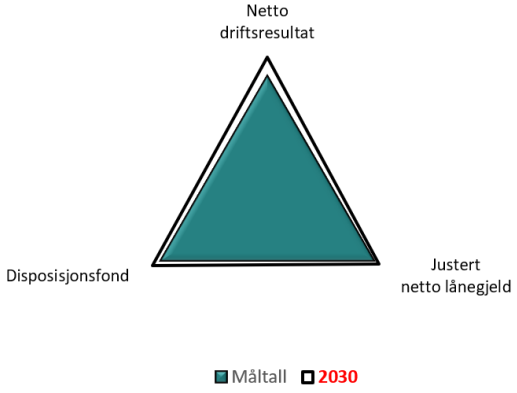

Figuren for 2030 viser at alle de budsjetterte nøkkeltallene er noe bedre enn måltallene. Dette illustreres ved at den svarte trekanten strekker seg utenfor den mørkeblå trekanten i alle tre hjørnene.

Netto driftsresultat – løpende handlingsrom

Netto driftsresultat viser hvor stor del av kommunens driftsinntekter som gjenstår når driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Dette er den viktigste indikatoren for kommunens økonomiske handlefrihet på kort sikt.

Et positivt netto driftsresultat er nødvendig for å:

- egenfinansiere investeringer og redusere behovet for låneopptak
- bygge opp og opprettholde disposisjonsfondet
- håndtere fremtidige utgiftsøkninger og økonomisk usikkerhet

Et godt netto driftsresultat gjør det mulig å opprettholde målet om at 50 prosent av investeringene skal finansieres med egne midler. Dette reduserer behovet for låneopptak og bidrar til lavere rente- og avdragsutgifter i årene som følger.

På denne bakgrunn er måltallet for netto driftsresultat satt til 4 prosent, mens minimumskravet er 3 prosent. Ved beregning av måltallet holdes bundne midler utenfor. Dette er midler som er øremerket bestemte formål og derfor ikke kan benyttes til egenfinansiering av investeringer eller til å styrke kommunens økonomiske reserver.

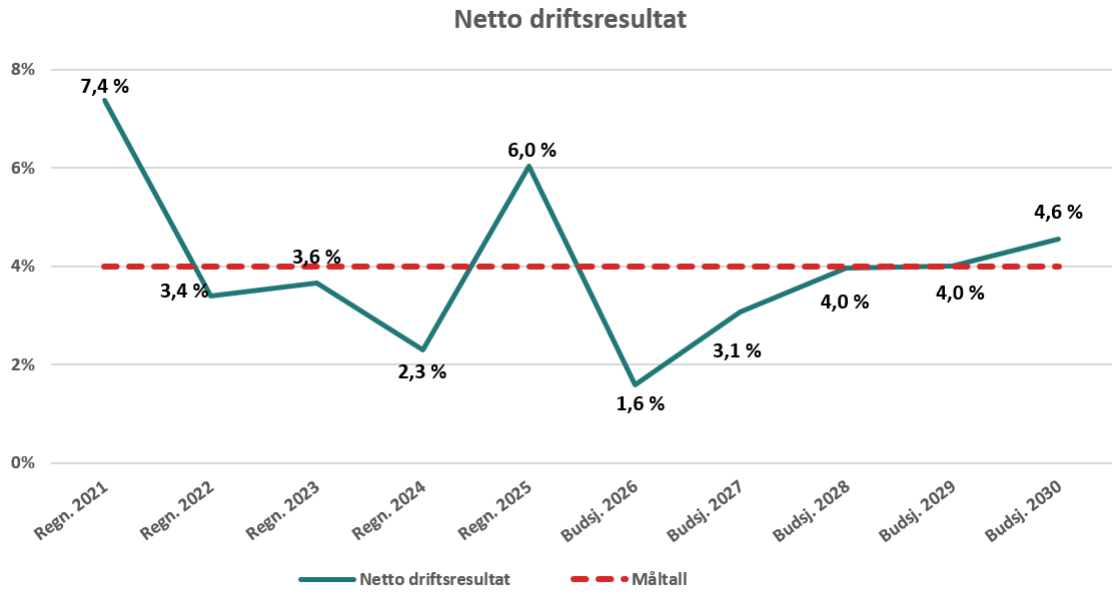

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto driftsresultat	7,4 %	3,4 %	3,6 %	2,3 %	6,0 %	1,6 %	3,1 %	4,0 %	4,0 %	4,6 %
Måltall	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %

Netto driftsresultat kan svinge forholdsvis mye fra år til år. Resultatet påvirkes blant annet av driften i tjenesteområdene, investeringsnivået gjennom renter og avdrag, samt utviklingen i rentenivået. De største svingningene skyldes likevel tre forhold:

- utviklingen i skatteinntektene
- avkastningen på forvaltningsfondet
- bundne (øremerkede) midler

Utviklingen de siste årene illustrerer disse variasjonene. I perioden 2021–2025 varierte veksten i skatteinntektene fra over 19 prosent i 2021 til en nedgang på over 7,5 prosent i 2023. I samme periode

varierte avkastningen på forvaltningsfondet fra en positiv urealisert gevinst på om lag 430 mill. i 2024 til et negativt resultat på over 240 mill. i 2022. Ubrukte øremerkede midler bidrar også til svingninger i netto driftsresultat.

I det økonomiske opplegget for kommende økonomiplanperiode er det lagt opp til et netto driftsresultat i tråd med det vedtatte måltallet. Fokuset er forutsigbarhet og å kunne opprettholde en bærekraftig økonomi på kort og lang sikt. Investeringsaktiviteten fortsetter å være høy i den kommende 10-årsperioden og for å kunne opprettholde egenfinansieringen vil det være behov for et netto driftsresultat på nivåer rundt 4 prosent.

Justert netto lånegjeld– fremtidig belastning

Justert netto lånegjeld viser kommunens langsiktige gjeldsbelastning i forhold til driftsinntektene, korrigert for startlån og ubundne investeringsfond. De ubundne investeringsfondene består i hovedsak av grunnkapitalen i forvaltningsfondet, avsatte midler til sosial boligprofil på Fornebu og avsetningen av større inntekter fra tomte- og eiendomssalg. Nøkkeltallet gir et bilde av kommunens fremtidige finansielle forpliktelser og økonomiske risiko.

Bærum kommune har over tid hatt en lavere gjeldsgrad enn mange sammenlignbare kommuner, til tross for et høyt investeringsnivå. Dette skyldes i stor grad egenfinansieringen av investeringene gjennom overføringer fra driftsregnskapet samt tomte- og eiendomssalg. Netto lånegjeld har riktignok økt de siste årene, men forventes å holde seg under måltallet på 90 prosent i økonomiplanperioden når ubundne investeringsfond tas med i beregningen. En viktig årsak er forutsetningen om betydelige inntekter fra tomte- og eiendomssalg i økonomiplanperioden. I slutten av økonomiplanperioden skal det selges en del større tomter. For å redusere risiko og sikre fremtidig finansiering av investeringer foreslår kommunedirektøren at en del av de større salgsinntektene i hovedsak avsettes til ubundne investeringsfond. Midlene avsettes til egenfinansiering av fremtidige investeringer og bidrar til å redusere kommunens fremtidige lånebehov. I tillegg er deler av inntektene knyttet til bestemte formål. Dette fremkommer i figuren under ved å sammenligne den grønne stiplete linjen (Netto lånegjeld) og den grønne heltrukne linjen (Justert netto lånegjeld). Både netto lånegjeld og justert netto lånegjeld stiger i perioden frem til 2029, men der netto lånegjeld fortsetter å stige, faller justert netto lånegjeld fra 2029 til 2030. Dette skyldes ekstraordinære tomtesalg i 2030 som foreslås avsatt til ubundet investeringsfond.

Figuren og tabellen under viser utvikling i netto lånegjeld for Bærum kommune fra 2021 til 2030.

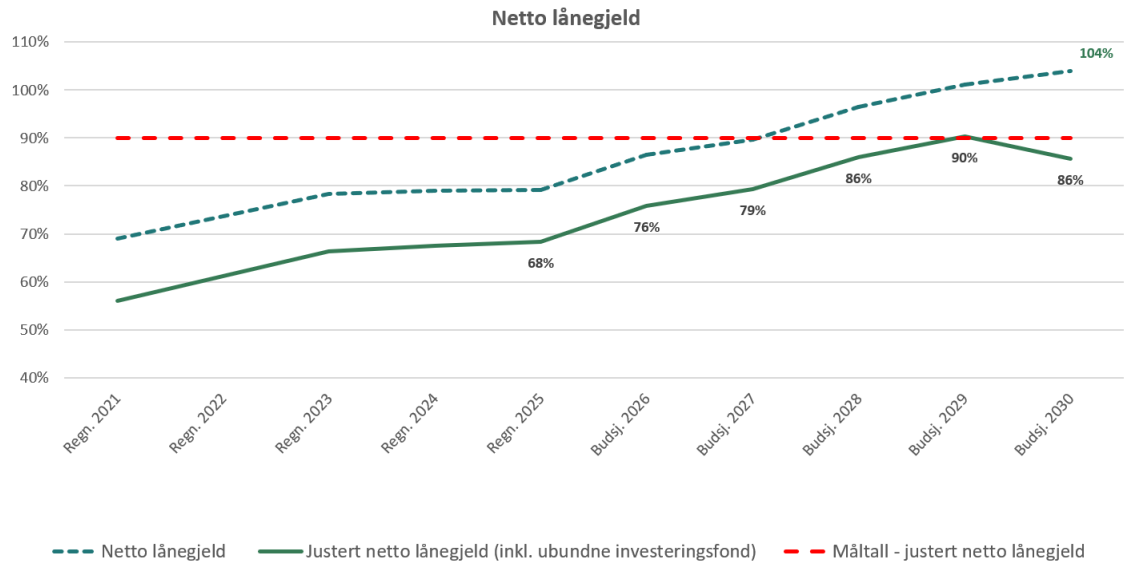

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Justert netto lånegjeld	56 %	61 %	66 %	68 %	68 %	76 %	79 %	86 %	90 %	86 %
Netto lånegjeld	69 %	74 %	78 %	79 %	79 %	87 %	90 %	96 %	101 %	104 %
Måltall	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %

Disposisjonsfond – økonomisk buffer

Disposisjonsfondet er kommunens frie reserve og er viktig for å håndtere uforutsette hendelser, midlertidig inntektssvikt, likviditetsbehov og konjunktursvingninger. Disposisjonsfondet gir samtidig fleksibilitet ved omstilling av virksomheten og mulighet for egenfinansiering av investeringer. Måltallet for disposisjonsfond defineres som disposisjonsfond (uten forvaltningsfondet) i prosent av driftsinntektene.

Figuren og tabellen under viser utviklingen i disposisjonsfond for årene 2021 til 2030.

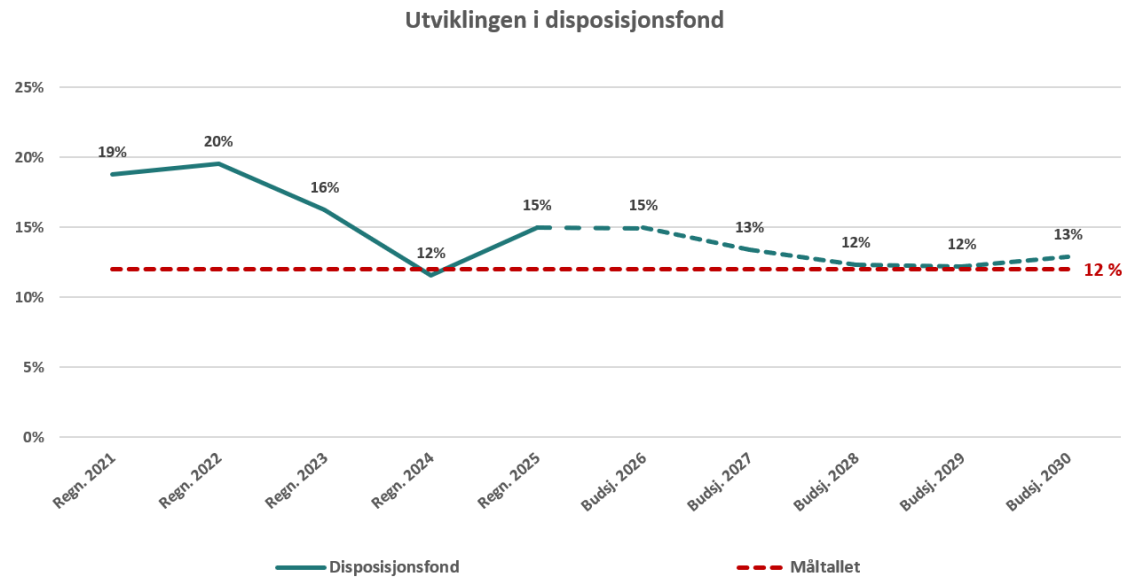

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Disposisjonsfond	19 %	20 %	16 %	12 %	15 %	15 %	13 %	12 %	12 %	13 %
Måltall	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %

Utviklingen de siste årene viser at nivået på disposisjonsfondet har blitt betydelig redusert. I perioden 2018–2024 falt fondet med 12 prosentpoeng som følge av høye investeringer, pandemien, omfattende omstilling og økte kostnader. I 2025 ble fondet styrket som følge av et bedre resultat enn forutsatt.

Kommunestyret har vedtatt et måltall for disposisjonsfondet på minimum 12 prosent av driftsinntektene. Et tilstrekkelig disposisjonsfond gir kommunen økonomisk robusthet og reduserer behovet for kutt i tjenestene ved svikt i skatteinntektene, renteøkninger, konjunktursvingninger eller andre uforutsette hendelser. Dette er særlig viktig når gjeldsnivået er høyt eller økende.

I forslaget til økonomiplan er det lagt til grunn et disposisjonsfond som ligger noe over det vedtatte minimumsnivået. Selv om kommunens økonomiske situasjon har bedret seg noe, er handlingsrommet fortsatt begrenset. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til gjennomføringen av omstillingsarbeidet, investeringsnivået, utviklingen i rentenivået og fremtidige skatteinntekter.

Egenfinansiering av investeringer

Måltallet for egenfinansiering oppfylles i alle år i økonomiplanperioden. Nivået på egenfinansieringen må balanseres mot behovet for gode tjenester og en bærekraftig gjeldsutvikling. Høye krav til egenfinansiering kan redusere handlingsrommet i driften og gjøre nødvendige økonomiske omstillinger mer krevende. Samtidig vil lave krav kunne styrke driftsbudsjettet på kort sikt, men føre til høyere gjeld og økte rente- og avdragsutgifter over tid. Dette vil igjen redusere kommunens økonomiske handlingsrom.

Måltallet om 50 prosent egenfinansiering av ikke-selvfinansierte investeringer har vært et viktig virkemiddel for å begrense gjeldsveksten. Til tross for et høyt investeringsnivå har den renteeksponerte gjelden økt relativt moderat de siste ti årene. Investeringer som finansieres gjennom gebyrer eller husleie er unntatt fra kravet om 50 prosent egenfinansiering, og finansieres fullt ut med lån.

Kommunens fond

Kommunens samlede fondsbeholdning utgjorde 6,3 milliarder kroner per 31.12.2025.

Kommunale fond deles inn i fire hovedkategorier:

- **Bundne driftsfond** – øremerkede midler som kun kan benyttes til bestemte driftsformål.
- **Disposisjonsfond** – frie midler som kan benyttes til både drift og investeringer.
- **Ubundne investeringsfond** – midler som kun kan benyttes til investeringer.
- **Bundne investeringsfond** – øremerkede midler som kun kan benyttes til bestemte investeringsformål.

Forvaltningsfondet utgjorde hele 58 prosent av de samlede fondsmidlene i 2025. Fondet er kommunens langsiktige sparekapital og derfor hensiktsmessig å skille fra øvrige fondsmidler. I figuren vises forvaltningsfondets andel av disposisjonsfond og ubundne investeringsfond som separate beholdninger, adskilt fra øvrige beholdninger.

Fondsmidlenes sammensetning per 31.12.2025 per fondskategori, med spesifisering av langsiktig sparekapital (forvaltningsfondet).

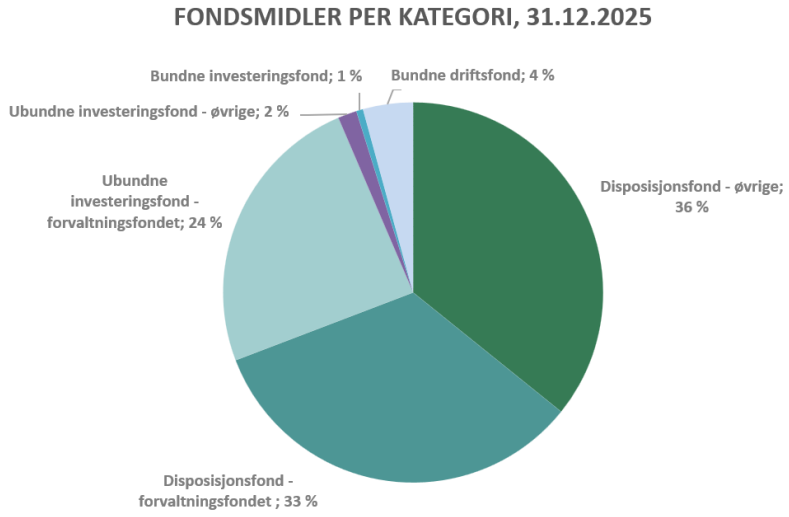

Nedenfor følger en nærmere omtale av forvaltningsfondet etterfulgt av en oversikt over utviklingen i kommunens fondsmidler.

Forvaltningsfondet

Forvaltningsfondet er kommunens langsiktige finansielle reserve/sparekapital, og realavkastningen fra fondet skal bidra til å gi kommunens innbyggere et godt tjenestetilbud. Fondet forvaltes i henhold til finansreglementet, sist vedtatt av kommunestyret 27.5.2026 sak 066/26, og disponeres etter fastsatte prinsipper for bruk av langsiktige finansielle midler.

Ved utgangen av 2025 utgjorde forvaltningsfondet 3,8 milliarder, målt i faste 2027-kroner. Fondet består av:

- **Grunnkapital** (ett eget ubundet investeringsfond)
- **Avsetninger/opparbeidet kapital** (to disposisjonsfond – realverdikapital og bufferkapital). Avsetningene utgjorde 2,2 mrd. ved utgangen av 2025, tilsvarende 33 prosent av kommunens samlede fondsbeholdning.

Ved utgangen av august 2026 var markedsverdien av forvaltningsfondet cirka 3,7 mrd. Det har vært betydelige svingninger i aksjemarkedet så langt i år, og avkastningen i obligasjonsmarkedet har vært beskjeden. Fondet hadde en strategisk fordeling på 40 prosent globale aksjer og 60 prosent nordiske obligasjoner ved inngangen av året. I mai ble det vedtatt å endre fordelingen til 50/50, med en implementeringsperiode på ett år.

Forventet avkastning og realverdi

Budsjettet bygger på langsiktige avkastningsforventninger på 7,5 prosent for aksjer og 5,5 prosent for obligasjoner. Dette gir en forventet årlig avkastning på 6,5 prosent, tilsvarende 240 millioner 2027-kroner. Kostnader knyttet til fondet er beregnet å utgjøre 5 mill.

Forventet realavkastning, det vil si avkastning justert for inflasjon, er beregnet til 4,0 prosent per år eller 147 mill. Realavkastningen benyttes som finansiering av investeringsbudsjettet i tråd med kommunens handlingsregel, som har vært lagt til grunn siden fondet ble etablert i 2001.

Målet er å opprettholde fondets realverdi over tid. Ved utgangen av 2025 var markedsverdien 468 mill. høyere enn beregnet realverdi, noe som gir en buffer mot svingninger i finansmarkedene.

Det faktiske resultatet vil kunne avvike betydelig fra de budsjetterte anslagene som følge av utviklingen i finansmarkedene. Risiko knyttet til finansforvaltningen omtales nærmere i kommunens årsrapport, kapittelet *Finansrapport*.

Utvikling i fondene i økonomiplanperioden

Tabellen nedenfor viser forventet utvikling i kommunens fondsmidler i perioden 2021–2030. Det var en nedgang i fondsmidler fra 2021 til 2024. Fra 2025 og videre ut økonomiplanperioden er det lite endring i fondsmidlene, med unntak av ubundne investeringsfond som styrkes, spesielt i 2030. Styrkingen skyldes planlagte tomte- og eiendomssalg.

Tabellen viser utvikling i fondsmidler 2021–2030, hvorav 2026–2030 er budsjetterte beløp

Beløp i mill. 2027-kroner	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bundne driftsfond	327	290	223	194	282	127	102	110	127	132
Disposisjonsfond – øvrige	2 952	3 038	2 469	1 787	2 372	2 302	2 096	1 952	1 959	2 089

Beløp i mill. 2027-kroner	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Forvaltningsfondet (andeler av disposisjonsfond og ubundet investeringsfond)	3 858	3 314	3 447	3 756	3 830	3 784	3 784	3 784	3 784	3 784
Ubundne investeringsfond – øvrige	131	130	119	116	106	103	104	135	216	1 433
Bundne investeringsfond	64	81	59	39	39	37	37	37	37	37
Fond totalt	7 332	6 854	6 318	5 892	6 629	6 354	6 123	6 018	6 123	7 474

Kommunens fond utgjør en sentral del av den finansielle beredskapen og gir nødvendig økonomisk robusthet i møte med usikkerhet og svingninger i både drifts- og finansmarkedene.

Ubundne investeringsfond styrkes betydelig i økonomiplanperioden. I slutten av økonomiplanperioden skal det selges en del større tomter. For å redusere risiko og sikre fremtidig finansiering av investeringer foreslår kommunedirektøren at en del av de større salgsinntektene i hovedsak avsettes til ubundne investeringsfond. Midlene avsettes til egenfinansiering av fremtidige investeringer og bidrar til å redusere kommunens fremtidige lånebehov. I tillegg er deler av inntektene knyttet til bestemte formål.

Kommunedirektøren vurderer det som viktig å opprettholde realverdien av disposisjonsfondene, som omtalt under måltall, for å understøtte en bærekraftig kommuneøkonomi.

Omstrukturering av disposisjonsfondene

Per i dag har kommunen 16 forskjellige disposisjonsfond. Kommunedirektøren foreslår å omstrukturere disposisjonsfondene for å gjøre fondsstrukturen enklere og mer oversiktlig. Med den foreslåtte omstruktureringen reduseres antallet til 8 forskjellige disposisjonsfond.

Omstruktureringen påvirker ikke den samlede beholdningen i disposisjonsfondene, men innebærer at midlene fordeles på færre fond. En detaljert oversikt over dagens og foreslåtte strukturen ligger i vedlegg (Omstrukturering av disposisjonsfondene).

Kommunens lånegjeld

Kommunens lånegjeld forventes å øke i takt med gjennomføringen av investeringene i økonomiplanperioden. Samlet lånegjeld er beregnet å øke fra 15,9 milliarder kroner i 2026 til 20,2 milliarder kroner i 2030, tilsvarende en vekst på 27 prosent.

Gjeldsveksten må ses i sammenheng med kommunens investeringsbehov innen tjenesteproduksjon, infrastruktur, boligformål og utlån gjennom Husbanken. Samtidig innebærer økt gjeld høyere rente- og avdragsutgifter, noe som stiller krav til god økonomisk styring og prioritering.

Sammensetning av lånegjelden

Kommunens lånegjeld består av tre hovedkategorier:

- **Selvfinansierende investeringer**, der renter og avdrag dekkes gjennom gebyrinntekter, husleieinntekter eller andre brukerbetalinger. Dette gjelder blant annet vann, avløp, renovasjon og kommunale boliger.

- **Ikke-selvfinansierende investeringer**, der renter og avdrag må dekkes av kommunens frie inntekter. Kategorien omfatter blant annet investeringer i skoler, barnehager, helse- og omsorgsbygg.
- **Formidlingslån (startlån).** Dette er lån som kommunen tar opp for deretter å tildele startlån til boligformål. I hovedsak dekkes kommunens kostnader gjennom innbetalinger fra låntakerne.

Tabellen viser oversikt over og utviklingen av lånegjeld

Mill. kr	**Budsjett 2026**	**Budsjett 2027**	**Budsjett 2028**	**Budsjett 2029**	**Budsjett 2030**
Ikke-selvfinansierende investeringer	7 838	8 045	8 398	8 661	8 888
Selvfinansierende investeringer; vann/avløp/renovasjon og boliger	5 593	5 996	6 908	7 590	7 967
Formidlingslån (startlån)	2 504	2 701	2 944	3 174	3 390
Sum lånegjeld	**15 934**	**16 742**	**18 250**	**19 424**	**20 245**

Den største veksten i økonomiplanperioden kommer innen selvfinansierende investeringer og formidlingslån. Gjeld knyttet til vann, avløp og renovasjon er isolert sett beregnet å øke med nesten 50 prosent, mens formidlingslån forventes å øke med 35 prosent. Gjeld knyttet til ordinære, ikke-selvfinansierende investeringer øker med 13 prosent.

Den faktiske utviklingen vil avhenge av investeringsnivået og gjennomføringstakten i økonomiplanperioden.

Formidlingslån (startlån) til boligformål

Kommunen har over flere år styrket utlånsrammen for videreformidling av lån til boligformål. I budsjettet legges det til grunn nye utlån på 400 millioner kroner årlig i økonomiplanperioden. Det forutsettes at utlånene finansieres gjennom lån fra Husbanken.

Selv om gode utlånsrammer har blitt gitt høy prioritet de senere årene, har det vært utfordrende å finne egnede boliger og gjennomføre utlån i samme takt som rammene tilsier. Ved låneopptak tas det derfor hensyn til eventuelle ubrukte lånemidler fra foregående år.

Nedbetalingstiden på utlånsavtalene har vært økende og normalen er endret fra 30 til 50 år. Samtidig har cirka 27 prosent av det årlige utlånsvolumet blitt innfridd hvert år de siste fem årene.

Lånegjeld per innbygger

Lånegjeld per innbygger er en indikator som viser hvordan gjelden utvikler seg i forhold til befolkningsveksten.

Oversikt over lånegjeld per innbygger

Hele 2027-kroner	**Budsjett 2026**	**Budsjett 2027**	**Budsjett 2028**	**Budsjett 2029**	**Budsjett 2030**
Sum lånegjeld per innbygger	118 762	124 011	134 281	141 719	146 076
Netto lånegjeld per innbygger	100 101	104 003	112 618	118 563	121 615

Ved beregning av netto lånegjeld holdes formidlingslån (startlån) og ubrukte lånemidler utenom, men det er ikke tatt hensyn til ubundne investeringsfond slik som i måltallet «justert netto lånegjeld». Netto lånegjeld gir et bilde av den delen av gjelden som i siste instans må betjenes gjennom kommunens egne inntekter.

Kommunens gjeld forventes å øke i økonomiplanperioden som følge av nødvendige investeringer og utlån til boligformål. En betydelig del av gjeldsveksten er knyttet til selvfinansierende formål og formidlingslån (startlån), hvor renter og avdrag i stor grad dekkes av brukerne eller låntakerne.

Samtidig øker også den ikke-selvfinansierende gjelden. Det innebærer at finansutgiftene på sikt kan legge beslag på en større andel av kommunens frie inntekter og redusere det økonomiske handlingsrommet. De planlagte tomte- og eiendomssalgene i slutten av økonomiplanperioden er vesentlige bidrag for å begrense videre låneopptak og holde gjeldsnivået på et forsvarlig nivå også i årene etter økonomiplanperioden.

Kommunedirektøren vurderer at det er viktig å opprettholde investeringsdisiplin, prioritere investeringer med høy samfunnsnytte og samtidig sikre tilstrekkelige driftsresultater og fondsreserver. Dette er nødvendig for å opprettholde en bærekraftig utvikling i kommunens økonomi over tid.

Driftsbudsjettet – slik finansierer vi tjenestene

Kommunens driftsbudsjett viser hvordan den løpende driften av kommunen finansieres. Tjenesteområdenes budsjetter omfatter både utgifter og inntekter knyttet til tjenesteproduksjonen i blant annet barnehager, skoler, helse- og omsorgstjenester, kultur, idrett og tekniske tjenester.

For å finansiere tjenestene mottar kommunen skatteinntekter fra innbyggerne og rammetilskudd fra staten. Disse inntektene gir kommunen handlingsrom til å opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne. I tillegg har kommunen sentrale utgifter som ikke er knyttet til ett bestemt tjenesteområde, samt finansinntekter og finansutgifter knyttet til lån, renter og forvaltning av kommunens midler.

Dette kapitlet gir en oversikt over driftsbudsjettet for følgende budsjettposter:

- **Skatteinntekter og rammetilskudd:** inntekter fra innbyggere/staten som kommunen kan disponere fritt
- **Andre sentrale inntekter**: inntekter kommunen mottar fra staten som skal kompensere for spesifikke utgifter kommunen påtar seg
- **Sentrale utgifter**: budsjettmidler avsatt til lønnsoppgjør, pensjonskostnader og noen andre fellesposter
- **Tjenestenes driftsbudsjett:** tjenestenes driftsbudsjett fordelt mellom de ulike direktør- og kommunalområdene
- **Finansinntekter og -utgifter**: inntekter fra plassering av egne midler (renteinntekter, eieruttak/utbytte og avkastning), og rente- og avdragsutgifter på lånegjeld
- **Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner**: avsetninger og bruk av fond, samt overføring fra drift til investering

Sentrale inntekter

			Økonomiplan			
Beløp i mill. kr	**Regnskap 2025**	**Budsjett 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Inntekts- og formuesskatt	-8 666,3	-8 798,0	-9 223,0	-9 383,0	-9 530,0	-9 634,0
Rammetilskudd	-2 527,5	-2 654,0	-2 870,0	-2 885,0	-2 887,0	-2 902,0
Vertskommunetilskudd	-49,6	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0
Rente- og investeringskompensasjon	-20,4	-14,4	-13,0	-11,9	-9,5	-9,5
Integreringstilskudd, flyktninger	-267,7	-205,5	-169,0	-137,2	-118,9	-112,6
Sum sentrale inntekter	**-11 531,6**	**-11 721,9**	**-12 325,0**	**-12 467,1**	**-12 595,4**	**-12 708,1**

Tabellen over viser de samlede sentrale inntekter. I kapitlene under omtales de ulike inntektene nærmere.

Skatt og rammetilskudd (frie inntekter)

Skatteinntekter og rammetilskudd utgjør mellom 70 og 80 prosent av kommunens samlede inntekter, og fordeles til kommunen via inntektssystemet. Disse inntektene disponeres fritt av kommunen (frie inntekter), uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

Anslaget for de frie inntektene bygger på Revidert nasjonalbudsjett 2026 og Kommuneproposisjonen for 2027. I tillegg vurderes anslaget på bakgrunn av forventet skatteinngang i 2026, ny befolkningsprognose for landet og Bærum, forventet lønnsvekst og arbeidsledighet.

Lavere anslag på skattevekst – den nye normalen?

For 2027 legger kommunedirektøren opp til en skattevekst på 4,8 prosent. For perioden 2027–2030 legger kommunedirektøren opp til en gjennomsnittlig nominell skattevekst på 4,5 prosent. Det er lavere enn historisk gjennomsnittlig skattevekst på cirka 6 prosent (gjennomsnitt 2016–2025), men høyere enn gjennomsnittet de fire siste årene. Stortinget vedtok endringer i inntektssystemet i 2024. Omleggingen og endringene vil være gjennomført og ha full effekt fra 2026. På kort sikt har endringene gitt Bærum kommune en lavere skatteutvikling enn landet. Det er en forventning om at utviklingen fremover vil bli mer lik landet og med mindre årlige variasjoner enn hva som har vært tilfellet de siste årene.

Kommunedirektøren har på bakgrunn av dette lagt opp til en prosentvis skattevekst fremover lik den prosentvise skatteveksten for landet.

Formuesskattens andel av den samlede skatteinngangen har de siste årene i gjennomsnitt ligget på om lag 14 prosent. I økonomiplanperioden vil andelen reduseres som følge av endringene i inntektssystemet.

Det er utfordrende å lage treffsikre prognoser for skatteinntektene. Det er mange og sammensatte faktorer som påvirker skatteinntektene og gjør at de varierer:

- endringer i skatteregelverket
- svingninger i finansiell avkastning
- endringer i antall skatteytere
- endringer i lønnsutviklingen og renteutvikling

Det vil alltid være usikkerheter i skatteprognosene, og som figuren under viser, har skatteveksten variert mellom en negativ vekst på 7,5 prosent og en positiv vekst på 19,3 prosent de fem siste årene. Hovedforklaringen på de høye skatteinntektene i 2021 og 2022 skyldes i hovedsak henholdsvis ekstraordinære tiltak i forbindelse med Covid-19 (økning av skattøre) og ekstraordinære inntekter fra utbyttebeskatningen.

Eksempelvis utgjør ett prosentpoengs avvik, fra skatteprognosen for Bærum i 2026, i overkant av 30 mill. etter at skatteutjevningen er trukket ifra.

Figuren og tabellen under viser utvikling og variasjon i årlig skattevekst fra 2021 til 2030 og gjennomsnittet i perioden 2021–2025.

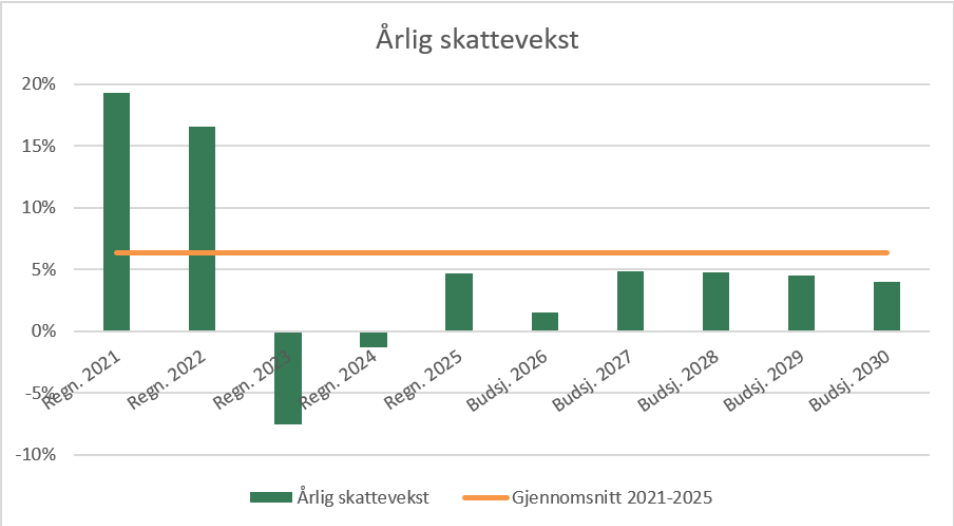

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Årlig skattevekst	19,3 %	16,5 %	-7,5 %	-1,3 %	4,6 %	1,5 %	4,8 %	4,7 %	4,5 %	4,0 %
Gjennomsnittlig vekst 2021–2025	6,3 %	6,3 %	6,3 %	6,3 %	6,3 %	6,3 %	6,3 %	6,3 %	6,3 %	6,3 %

Rammetilskudd

Innbyggertilskudd

Hovedandelen av rammetilskuddet kommer fra innbyggertilskuddet. Innbyggertilskuddet tildeles fra staten og utgjør et likt beløp per innbygger. I 2027 er det for Bærum beregnet å utgjøre i størrelsesorden 4,8 mrd. Staten justerer innbyggertilskuddet med en utgiftsutjevning. Utgiftsutjevningen beregnes ut ifra noen gitte objektive kriterier (kostnadsnøkkel) hvor de kommunene som har et beregnet utgiftsbehov over landsgjennomsnittet, får tilført midler, og de som har utgiftsbehov under landsgjennomsnittet, blir trukket. Bærum er beregnet å ligge rett under landsgjennomsnittet og vil få et årlig trekk i sitt rammetilskudd.

Inntektsutjevning

Kommuner som har skatteinntekter per innbygger over landsgjennomsnittet, får et trekk tilsvarende 64 prosent av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Bærum er blant de kommunene som har skatteinntekter over landsgjennomsnittet. Uten utjevningsmekanismene i inntektssystemet ville Bærum kommune hatt cirka 1,9 mrd. høyere skatteinntekter i 2027.

Andre sentrale inntekter

Vertskommunetilskudd

Kommunen får vertskommunetilskudd til tjenester til personer med psykisk utviklingshemming fra tidligere Emma Hjorts hjem som er bosatt i kommunen. Tilskuddet utgjør årlig cirka 50 mill.

Rente- og investeringskompensasjon fra staten

Kommunen får kompensasjonstilskudd for omsorgsboliger og sykehjemsplasser og rentekompensasjon for kirkebygg, skoler og svømmeanlegg. Tilskuddet utbetales fra Husbanken, og det er Husbankens egen flytende rente som ligger til grunn for beregningen av rentekompensasjonen. Kompensasjonen utgjør mellom 9 og 13 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Integreringstilskudd for flyktninger

Integreringstilskuddet forventes å avta gjennom økonomiplanperioden, fra 267 mill. i 2025 til 112 mill. i 2030. Årsaken er at bosettingen av flyktninger de siste årene har vært uvanlig høy som følge av krigen i Ukraina. I økonomiplanen legges det til grunn at kommunen bosetter 120 nye flyktninger årlig, som anses som et normalnivå.

Det er usikkert hvor mange flyktninger som faktisk vil bli bosatt hvert år, og denne usikkerheten innebærer en økonomisk risiko. For å håndtere risikoen settes netto merinntekter av til et eget fond. Netto merinntekter er økte integreringstilskudd fratrukket økte driftsutgifter. Dersom bosettingen blir lavere enn forutsatt, vil inntektene reduseres, og avsetningen til fondet blir tilsvarende lavere.

Konsekvensene av en ny anmodning for 2027 innarbeides i Tertialrapport 1-2027.

Sentrale utgifter

Beløp i mill. kr

			Økonomiplan			
	Regnskap 2025	**Budsjett 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lønns- og pensjonsreserven	-430,0	506,2	221,5	415,3	467,5	638,0
Årets premieavvik og amortisering av premieavvik	81,2	-153,8	59,2	-29,0	-66,8	-237,3
Diverse felles til fordeling	5,7	11,6	6,0	6,0	6,0	6,0
Driftsutgifter finansområdet	5,1	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Sum sentrale utgifter	**-338,1**	**367,9**	**290,7**	**396,3**	**410,8**	**410,8**

Tabellen over viser utgifter som forvaltes sentralt. I kapitlene under omtales de ulike utgiftene nærmere.

Pris- og lønnsvekst og pensjonskostnader

Lønns- og pensjonsreserven inneholder avsetninger til forventet lønnsoppgjør og forventede endringer i innbetalte pensjonspremier utover nivået som er lagt inn på tjenesteområdene. Årets premieavvik og amortisering av premieavvik er tekniske budsjett- og regnskapsposter knyttet til pensjonsordningene.

Budsjettforutsetningene for 2027 er basert på Statistisk sentralbyrås anslag per mars 2026:

- Prisvekst: 2,4 prosent
  - Budsjetterte driftsinntekter og -utgifter i tjenestene er prisjustert med denne forutsetningen. Videre er det lagt inn kompensasjon for prisøkning i private avtaler, utover ordinær prisvekst i budsjett og økonomiplanen.
- Årslønnsvekst: 3,6 prosent
  - Lønnsreserven er justert etter dette anslaget.
- Deflator: 3,1 prosent

Pensjonskostnader

Bærum kommune benytter tre ulike pensjonskasser: Bærum kommunale pensjonskasse (BKP), Statens pensjonskasse (SPK) og Kommunal landspensjonskasse (KLP). BKP er den største av de tre pensjonsleverandørene.

Beregninger fra pensjonsleverandørene viser at kommunen samlet kan forvente reduserte pensjonskostnader i økonomiplanperioden sammenlignet med forrige budsjett og økonomiplan. Reduksjonen skyldes blant annet endringer i offentlig tjenestepensjon og økt bruk av premiefond. Netto reduksjon er beregnet til om lag:

- 140 mill. i 2027
- 210 mill. i 2028
- 200 mill. fra og med 2029

Kommunedirektøren understreker at det er usikkerhet knyttet til budsjetterte pensjonskostnader i økonomiplanperioden – det er mange og ulike faktorer som påvirker pensjonskostnadene.

Premiefond er midler i pensjonskassene for tilbakeført premie og overskudd. Pengene på premiefondet kan kun benyttes til fremtidige premiebetalinger, og kommunedirektøren legger opp til følgende bruk av premiefond i økonomiplanperioden:

- 150 mill. i BKP hvert år i perioden
- 100 mill. i KLP i 2027, og 50 mill. fra og med 2028

Bruk av premiefond i år 1 vil medføre at kommunens pensjonskostnader blir cirka 1/7-del lavere de neste 7 årene.

Det akkumulerte premieavviket var cirka 2,1 milliarder kroner (inkludert arbeidsgiveravgift) ved utgangen av 2025. Beregninger basert på forutsetningene lagt til grunn i denne budsjett- og økonomiplanen viser at det akkumulerte premieavviket vil reduseres noe fram mot 2030.

Opplegget relatert til regnskapsføringen av pensjonsforpliktelser følger egne lover, forskrifter og regnskapsstandarder.

Begrepsforklaringer pensjon

Kommunen betaler **pensjonspremier** til sine pensjonsleverandører. Etter regnskapsreglene kan den regnskapsførte pensjonskostnaden avvike fra den premien som faktisk betales. Denne forskjellen kalles **premieavvik**.

Premieavviket fordeles og regnskapsføres over 7 år gjennom **amortisering**. Ordningen skal bidra til at det over tid blir samsvar mellom innbetalte premier og regnskapsførte pensjonskostnader.

Premieavvik og amortisering påvirker kommunens regnskapsresultat, men har ingen direkte effekt på kommunens likviditet.

Tjenesteområdenes driftsbudsjetter

Hovedtrekk og fordeling

I den kommende økonomiplanperiode legges det opp til en videreføring av den planlagte økonomiske omstillingen. Kommunedirektøren foreslår imidlertid å redusere kravene til innsparing siden det økonomiske handlingsrommet fra 2027 er forbedret, og foreslår å tilbakeføre de uspesifiserte innsparingstiltakene. For kommunen samlet utgjør innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Dette gir tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring, samtidig som de planlagte omstillingstiltakene gjennomføres.

I kapitlene om kommunens tjenesteområder kan du lese om hvert enkelt tjeneste- og kommunalområde og hva slags endringer som foreslås i driftsbudsjettet i økonomiplanperioden.

Tabellen under viser hvordan driftsbudsjettet er fordelt mellom de ulike tjenesteområdene. I tabellen er det mulig å klikke på direktørområdene og videre på kommunalområdene for å se fordelingen på lønn, andre driftsutgifter og inntekter.

Oversikt driftsrammer

Beløp i mill kr

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Oppvekst	Barn, unge og familietjenester	1 - Nettolønn	463,6	449,8	475,8	475,1	475,1	475,1
Oppvekst	Barn, unge og familietjenester	2 - Andre utgifter	144,5	107,4	120,3	115,7	115,7	115,7
Oppvekst	Barn, unge og familietjenester	3 - Inntekter	-44,6	-34,8	-35,4	-35,4	-35,4	-35,4
Oppvekst	Oppvekst – ledelse	1 - Nettolønn	2,3	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2
Oppvekst	Oppvekst – ledelse	2 - Andre utgifter	0,5	2,1	2,4	2,4	2,4	2,4

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Oppvekst	Oppvekst – ledelse	3 - Inntekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oppvekst	Oppvekst barnehage	1 - Nettolønn	774,6	713,9	769,2	764,3	762,8	774,5
Oppvekst	Oppvekst barnehage	2 - Andre utgifter	1 068,0	1 117,8	1 167,4	1 155,9	1 155,3	1 171,4
Oppvekst	Oppvekst barnehage	3 - Inntekter	-139,2	-91,7	-93,6	-93,6	-93,6	-93,6
Oppvekst	Oppvekst skole	1 - Nettolønn	1 869,4	1 857,2	1 884,5	1 855,0	1 842,6	1 822,8
Oppvekst	Oppvekst skole	2 - Andre utgifter	367,3	285,5	306,4	309,9	309,9	309,9
Oppvekst	Oppvekst skole	3 - Inntekter	-330,9	-250,8	-251,3	-251,3	-251,3	-251,3
Helse og velferd	Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	1 - Nettolønn	1 060,4	999,2	1 006,9	990,0	990,1	990,1
Helse og velferd	Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	2 - Andre utgifter	151,6	156,3	154,9	149,8	149,8	149,8
Helse og velferd	Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	3 - Inntekter	-190,6	-180,5	-181,8	-181,8	-181,8	-181,8
Helse og velferd	Helse	1 - Nettolønn	183,5	171,3	175,1	175,1	175,1	175,1
Helse og velferd	Helse	2 - Andre utgifter	178,2	175,3	185,0	185,0	185,0	185,0
Helse og velferd	Helse	3 - Inntekter	-117,5	-99,9	-100,9	-100,9	-100,9	-100,9
Helse og velferd	Helse og velferd – ledelse	1 - Nettolønn	17,3	16,8	17,5	17,5	17,5	17,5
Helse og velferd	Helse og velferd – ledelse	2 - Andre utgifter	29,2	23,3	23,1	23,1	23,1	23,1
Helse og velferd	Helse og velferd – ledelse	3 - Inntekter	-8,5	-6,1	-6,3	-6,3	-6,3	-6,3
Helse og velferd	NAV, arbeid og inkludering	1 - Nettolønn	300,8	262,8	266,4	266,4	263,9	263,9
Helse og velferd	NAV, arbeid og inkludering	2 - Andre utgifter	273,5	167,3	209,7	200,8	200,8	200,8
Helse og velferd	NAV, arbeid og inkludering	3 - Inntekter	-108,8	-49,7	-50,7	-50,7	-50,7	-50,7
Helse og velferd	Psykisk helse og rus	1 - Nettolønn	268,5	271,8	274,8	269,8	269,8	269,8
Helse og velferd	Psykisk helse og rus	2 - Andre utgifter	201,2	195,8	196,9	191,8	191,8	191,8
Helse og velferd	Psykisk helse og rus	3 - Inntekter	-65,9	-59,0	-57,9	-57,9	-57,9	-57,9
Aldring og mestring	Aldring og mestring – ledelse	1 - Nettolønn	17,2	41,2	43,3	61,9	78,8	102,4
Aldring og mestring	Aldring og mestring – ledelse	2 - Andre utgifter	7,6	16,2	17,4	17,4	17,4	17,4
Aldring og mestring	Aldring og mestring – ledelse	3 - Inntekter	-36,0	-26,0	-26,6	-26,6	-26,6	-26,6
Aldring og mestring	Helse og mestring hjemme	1 - Nettolønn	746,2	717,9	773,9	772,9	774,5	774,5
Aldring og mestring	Helse og mestring hjemme	2 - Andre utgifter	419,8	420,1	429,3	449,2	449,2	449,2
Aldring og mestring	Helse og mestring hjemme	3 - Inntekter	-99,1	-61,0	-62,5	-62,5	-62,5	-62,5
Aldring og mestring	Sykehjem og helsehus	1 - Nettolønn	1 034,7	932,0	986,6	948,5	958,3	995,4
Aldring og mestring	Sykehjem og helsehus	2 - Andre utgifter	244,3	273,2	280,4	308,9	308,9	308,9
Aldring og mestring	Sykehjem og helsehus	3 - Inntekter	-255,0	-246,6	-252,5	-252,5	-252,5	-252,5
Samfunns- og byutvikling	Eiendom	1 - Nettolønn	232,5	212,0	217,6	215,6	215,5	215,5
Samfunns- og byutvikling	Eiendom	2 - Andre utgifter	991,8	1 024,7	1 093,1	1 091,6	1 148,1	1 093,1

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Samfunns- og byutvikling	Eiendom	3 - Inntekter	-381,1	-392,3	-401,7	-401,7	-401,7	-401,7
Samfunns- og byutvikling	Kultur	1 - Nettolønn	120,8	112,5	122,2	117,8	117,8	117,8
Samfunns- og byutvikling	Kultur	2 - Andre utgifter	181,4	182,1	181,6	178,3	176,8	176,8
Samfunns- og byutvikling	Kultur	3 - Inntekter	-68,4	-63,9	-65,4	-65,4	-65,4	-65,4
Samfunns- og byutvikling	Miljøteknisk	1 - Nettolønn	326,6	328,5	336,7	342,4	348,4	354,5
Samfunns- og byutvikling	Miljøteknisk	2 - Andre utgifter	761,3	804,3	860,7	861,9	856,1	848,6
Samfunns- og byutvikling	Miljøteknisk	3 - Inntekter	-1 007,3	-1 035,9	-1 139,2	-1 180,7	-1 228,9	-1 275,8
Samfunns- og byutvikling	Plan- og bygningstjenesten	1 - Nettolønn	107,4	103,1	104,1	104,1	104,1	104,1
Samfunns- og byutvikling	Plan- og bygningstjenesten	2 - Andre utgifter	15,0	14,4	18,7	18,7	18,7	17,7
Samfunns- og byutvikling	Plan- og bygningstjenesten	3 - Inntekter	-66,5	-69,7	-69,9	-69,9	-69,9	-69,9
Samfunns- og byutvikling	Samfunns- og byutvikling – ledelse	1 - Nettolønn	12,7	8,6	9,7	10,0	10,0	10,0
Samfunns- og byutvikling	Samfunns- og byutvikling – ledelse	2 - Andre utgifter	19,9	8,3	8,5	8,5	8,5	8,5
Samfunns- og byutvikling	Samfunns- og byutvikling – ledelse	3 - Inntekter	-5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Organisasjon, styring og utvikling	HR og interne tjenester	1 - Nettolønn	209,4	190,8	193,4	189,4	189,4	189,4
Organisasjon, styring og utvikling	HR og interne tjenester	2 - Andre utgifter	54,3	83,1	90,5	78,2	75,2	75,2
Organisasjon, styring og utvikling	HR og interne tjenester	3 - Inntekter	-11,3	-7,4	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5
Organisasjon, styring og utvikling	Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	1 - Nettolønn	18,1	2,1	0,5	-0,2	-0,2	-0,2
Organisasjon, styring og utvikling	Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	2 - Andre utgifter	10,7	0,2	1,5	1,9	1,9	1,9
Organisasjon, styring og utvikling	Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	3 - Inntekter	-11,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Organisasjon, styring og utvikling	Teknologi og digitalisering	1 - Nettolønn	151,5	147,3	148,6	144,9	143,4	143,4
Organisasjon, styring og utvikling	Teknologi og digitalisering	2 - Andre utgifter	119,7	147,6	148,4	148,4	148,4	148,4
Organisasjon, styring og utvikling	Teknologi og digitalisering	3 - Inntekter	-4,6	-4,2	-4,2	-4,2	-4,2	-4,2
Organisasjon, styring og utvikling	Økonomi og virksomhetsutvikling	1 - Nettolønn	41,0	47,7	58,4	59,2	59,2	59,2

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Organisasjon, styring og utvikling	Økonomi og virksomhetsutvikling	2 - Andre utgifter	6,1	32,7	29,6	28,1	28,1	28,1
Organisasjon, styring og utvikling	Økonomi og virksomhetsutvikling	3 - Inntekter	-1,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Totalsum			**10 250,7**	**10 146,2**	**10 584,9**	**10 457,5**	**10 471,3**	**10 435,8**

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i mill. kr	Regnskap 2025	Budsjett 2026	2027	2028	2029	2030
Renteinntekter	-167,7	-120,7	-176,8	-174,8	-170,7	-176,7
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-249,4	-186,4	-280,0	-280,0	-280,0	-280,0
Renteutgifter	615,2	581,9	737,2	807,1	836,3	879,1
Avdrag på lån	455,3	573,2	548,2	532,6	583,2	598,3
Netto finansinntekter/finansutgifter	**653,5**	**847,9**	**828,6**	**884,8**	**968,8**	**1 020,7**
Finansutgifter i tjenesteområdene	-1,2	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Totale finansutgifter	**652,3**	**846,5**	**827,2**	**883,4**	**967,4**	**1 019,3**
Motpost avskrivninger	-778,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Finanspostene omfatter renteinntekter, avkastning på finansielle plasseringer, samt renter og avdrag på lån. De påvirker kommunens netto driftsresultat og dermed hvor mye ressurser som er tilgjengelig til tjenesteproduksjon.

Netto finansutgifter øker gjennom økonomiplanperioden. Hovedårsaken er økende lånegjeld, som gir høyere rente- og avdragsutgifter. Gjeldsveksten er størst innen selvfinansierende områder som vann og avløp, boliger og videreutlån, men også gjeld knyttet til ordinære investeringer øker. Netto rente- og avdragsutgifter utgjør om lag 7,1 prosent av driftsinntektene i 2027, økende til 8,0 prosent i 2030.

Avdragsutgiftene øker som følge av et høyt investeringsnivå og ekstra avdrag for å begrense gjeldsveksten.

Økonomiplanen bruker en rente på 5,6 prosent i 2027 og 2028, deretter 5,1 prosent. Forutsetningene bygger på markedsrenter med påslag av en margin på 0,6 prosentpoeng. Endringer i rentenivået kan få betydelig effekt på kommunens finansutgifter. Ett prosentpoeng høyere rente er beregnet å ville øke netto renteutgifter (eksklusive forvaltningsfondet) med cirka 75 mill. i 2027 og med cirka 92 mill. i 2028.

Avkastningen fra forvaltningsfondet bidrar til å redusere netto finansutgifter. Det er budsjettert med 240 mill. årlig i økonomiplanperioden. Det er også budsjettert med 40 mill. i utbytte fra Bærum kommunale pensjonskasse.

Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner

Beløp i mill. kr	Regnskap 2025	Budsjett 2026	2027	2028	2029	2030
Til ubundne avsetninger	805,4	321,5	136,2	107,2	142,7	227,1
Bruk av ubundne avsetninger	12,2	-95,7	-200,4	-162,1	-47,1	-8,6
Overføring til investering	37,9	31,1	566,5	675,5	530,5	514,5
Netto avsetninger	**855,5**	**256,9**	**502,3**	**620,6**	**626,1**	**733,0**
Netto avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner i tjenesteområdene	50,2	19,4	-21,4	7,4	17,4	5,4
Totale avsetninger	**906,6**	**276,3**	**480,9**	**628,0**	**643,5**	**738,4**

Tabellen over viser planlagte avsetninger og bruk av fond samt overføring fra drifts- til investeringsbudsjettet.

Bruk av og avsetning til fond bygger på at kommunen hvert år oppnår et positivt netto driftsresultat. Dette er i tråd med kommunelovens krav og skal bidra til å sikre kommunens økonomiske handlefrihet over tid.

I tillegg legger lokale vedtak føringer for hvordan netto driftsresultat skal disponeres. Disse skal blant annet sikre en balansert finansiering av investeringer og en stabil utvikling i fondene, slik at kommunen begrenser sin finansielle risiko.

De foreslåtte disponeringene av netto driftsresultat bidrar til at de finansielle nøkkeltallene holder seg innenfor de vedtatte finansielle måltallene.

Tabellen viser netto driftsresultat i perioden, netto bruk og avsetning av disposisjonsfondene og netto bruk og avsetning av de bundne fondene.

Beløp i mill. kr.	**Budsjett 2027**	**Budsjett 2028**	**Budsjett 2029**	**Budsjett 2030**
Netto driftsresultat	**-481**	**-628**	**-644**	**-738**
Overført investeringsbudsjettet	567	676	531	515
Avsetninger netto (disposisjonsfond og bundne fond samlet)	**-86**	**-47**	**113**	**224**
Disposisjonsfond	**-64**	**-55**	**96**	**218**
Risiko/likviditet	*0*	*-162*	*-47*	*82*
Investeringsfond (EK)	*-180*	*0*	*50*	*50*
Flyktningeformål (ekstraordinært)	*48*	*19*	*4*	*-2*
Kompetansestipend	*-7*	*0*	*0*	*0*
Forsknings- og innovasjonsfond	*-14*	*0*	*0*	*0*
E-helse (Digitalt utstyr)	*0*	*0*	*0*	*0*
Forvaltningsfondet (disposisjonsfondsdelen)	*89*	*89*	*89*	*89*
Bundne driftsfond – netto bruk og avsetning	**-21**	**7**	**17**	**5**
Regnskapsresultat	***0***	***0***	***0***	***0***

De to første årene i økonomiplanperioden brukes hele netto driftsresultat til å egenfinansiere investeringer og opprettholde realverdien i forvaltningsfondet. For å opprettholde en egenfinansieringsgrad på 50 prosent er det i tillegg nødvendig å bruke av disposisjonsfondene.

I 2029 og 2030 er netto driftsresultat høyere enn behovet for egenfinansiering av investeringene. Dette gir rom for å styrke disposisjonsfondene, slik at disposisjonsfondene ekskludert forvaltningsfondet ligger over minimumsmålet på 12 prosent.

Investeringsbudsjettet – slik investerer vi for fremtiden

Kommunedirektøren vil i denne budsjett og økonomiplanen vise mulige investeringer i et 10-årig perspektiv. Det er imidlertid viktig å være klar over at det tallmessige vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun vil gjelde for de fire første årene. De seks siste årene er et analysegrunnlag til informasjon. Tidligere har det kun vært de fire årene i økonomiplanperioden som har blitt vist i budsjett og økonomiplanen.

Høsten 2026 legges det frem en revisjon av Langsiktig investerings- og driftsanalyse (LIDA) for perioden 2027–2046. Formålet med denne er å synliggjøre kommunens økonomiske utfordringsbilde i et 20-årsperspektiv. Det er ingen investeringer som vedtas i LIDA. Vedtak i de årlige budsjett og økonomiplanene og Bærum kommunes prosjektmetodikk, med faser og vedtakspunkter, er grunnlaget for gjennomføringen av et prosjekt.

En kort oppsummering av investeringsbudsjettet

Investeringsporteføljen for perioden 2027–2030 skal sikre at kommunen kan møte fremtidige behov og videreutvikle tjenestetilbudet innenfor rammene av en bærekraftig kommuneøkonomi. Investeringene er rettet mot oppvekst, helse og omsorg, teknisk infrastruktur, byutvikling og verdibevaring av eksisterende bygg og anlegg.

Innen oppvekstområdet prioriteres nye skoler og barnehager, rehabilitering av eksisterende bygg og omstrukturering av barnehagesektoren. Målet er å sikre tilstrekkelig kapasitet, gode læringsmiljøer og en mer effektiv utnyttelse av kommunens bygningsmasse. Innen helse og omsorg skal investeringene møte fremtidige demografiske utfordringer gjennom økt kapasitet og mer fleksible løsninger, blant annet gjennom utvikling av aldersvennlige boliger og velferdsboliger.

Det foreslås også betydelige investeringer i vann- og avløpsområdet for å sikre trygg vannforsyning, høy leveringssikkerhet og nødvendig kapasitet i takt med befolkningsvekst og skjerpede miljøkrav. Klima, miljø og samfunnssikkerhet er gjennomgående hensyntatt i investeringsporteføljen, blant annet gjennom tiltak innen klimatilpasning, overvannshåndtering, energieffektivisering og beredskap.

Samtidig videreføres satsingen på byutvikling og attraktive nærmiljøer gjennom investeringer i offentlige rom, infrastruktur og sentrale vekstområder. Innsatsen innen formuesbevaring styrkes for å redusere fremtidig vedlikeholdsbehov, forlenge levetiden på kommunens bygg og anlegg og bidra til en mer kostnadseffektiv eiendomsforvaltning.

Den samlede investeringsrammen i kommende økonomiplanperiode er 11,4 mrd.

- 6,8 mrd. til prosjekter som ikke er selvfinansierende
- 3,0 mrd. til selvfinansierende investeringer
- 1,1 mrd. til omsorgs- og velferdsboliger (er en del av det som fremstilles som «selvfinansierende og boliger" i figuren under)

I tillegg er det avsatt 0,5 mrd. til investeringer i aksjer og andeler i selskaper (Flytårnet AS, Bærum kommunale pensjonskasse og KLP).»

Investeringsnivået er fortsatt høyt og vil være krevende både økonomisk og gjennomføringsmessig. Høye investeringer krever betydelig egenfinansiering og låneopptak, noe som påvirker kommunens gjeldsutvikling og fremtidige rente- og avdragsutgifter. Kommunedirektøren har derfor vurdert den samlede porteføljen opp mot kommunens investeringstak og finansielle måltall for å sikre en langsiktig bærekraftig utvikling.

Figuren nedenfor viser utviklingen i investeringene i perioden 2021–2036, fordelt på ikke-selvfinansierende investeringer, selvfinansierende investeringer og boliginvesteringer.

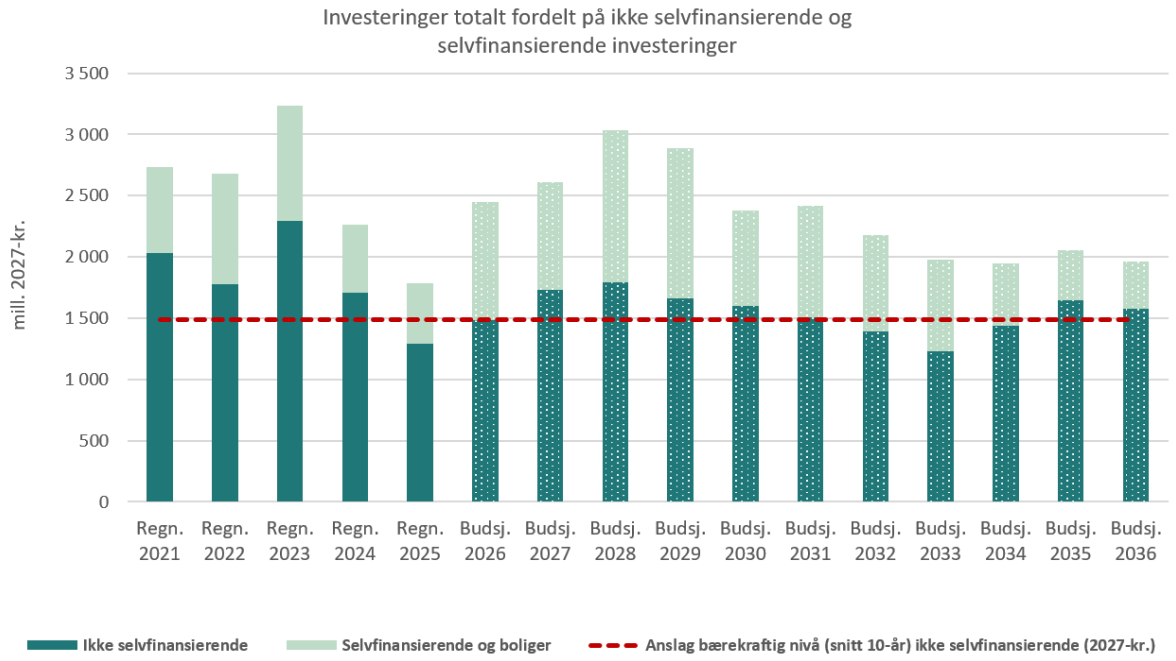

[1] Selvfinansierende investeringer og boliger er investeringer hvor lånene som tas opp, betjenes av brukere, via husleie, gebyrer og avgifter. I Bærum kommune defineres investeringer i vann, avløp og renovasjon (VAR) og noen boliger som selvfinansierende investeringer. I tillegg faller formidlingslån inn under denne kategorien. I figuren over er også boliger som ikke fullt ut er selvfinansierende tatt med i denne kategorien.

[2] Ikke-selvfinansierende investeringer er investeringer hvor lånene som tas opp, betjenes med kommunens egne midler (kommunens frie inntekter og fond).

Mill. 2027-kroner	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**
Ikke-selvfinansierende investeringer	2 028	1 780	2 294	1 705	1 293	1 484	1 727	1 794	1 664	1 600	1 508	1 390	1 228	1 441	1 647	1 576
Selvfinansierende investeringer og boliger	709	903	940	554	492	965	886	1 239	1 223	775	912	786	749	506	409	385
Sum investeringer	**2 737**	**2 682**	**3 234**	**2 259**	**1 784**	**2 449**	**2 613**	**3 033**	**2 887**	**2 375**	**2 420**	**2 176**	**1 977**	**1 947**	**2 056**	**1 961**
Anslag bærekraftig nivå (snitt 10-år) ikke-selvfinansierende	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485	1 485

Sammenlignet med vedtatt budsjett og økonomiplan 2026–2029 foreslås det høyere brutto investeringer. Den største styrkingen skjer innen vann- og avløpsområdet, særlig knyttet til rehabilitering av Aurevann vannbehandlingsanlegg, vannforsyning og fornyelse av ledningsnettet. Samtidig foreslås økte bevilgninger til formuesbevaring for å sikre byggenes funksjonalitet og verdi over tid, samt redusere risikoen for kostnadskrevende rehabiliteringer i fremtiden.

Flere prosjekter er også omperiodisert som følge av oppdaterte framdriftsplaner, kapasitetsvurderinger og prioriteringer i den samlede porteføljen. Dette gir en mer realistisk gjennomføringstakt, bedre ressursutnyttelse og en investeringsprofil som i større grad er tilpasset kommunens økonomiske handlingsrom.

Kort omtale av noen av de største prosjektene i økonomiplanperioden:

Hauger og Gjettum skole med flerbrukshall og turnhall (1,3 mrd. i kostnadsramme)
Ny ungdomsskole som erstatter eksisterende skolekapasitet ved dagens skoler Hauger og Gjettum, og samtidig styrker idrettstilbudet i området.

Aurevann vannbehandlingsanlegg – rehabilitering (1,0 mrd. i kostnadsramme)
Prosjektet omfatter en omfattende rehabilitering av kommunens viktigste vannbehandlingsanlegg. Investeringen skal sikre fremtidig vannkvalitet, forsyningssikkerhet og kapasitet, samtidig som anlegget tilpasses fremtidige krav og behov.

Bryn barneskole (0,8 mrd. i kostnadsramme)
Ny skole med flerbrukshall og moderne læringsarealer som skal møte fremtidig elevvekst, og samler elevkapasitet fra skolebyggene Hammerbakken og Bryn skole.

Nytt høydebasseng (0,66 mrd. i kostnadsramme)
Utbygging av nødvendig vannforsyningsinfrastruktur for å sikre kapasitet og forsyningssikkerhet.

Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Helgerudkvartalet (0,5 mrd. i kostnadsramme)
Prosjektet omfatter opparbeidelse av offentlig infrastruktur som gater, torg, gang- og sykkelforbindelser og tekniske anlegg i forbindelse med utviklingen av Sandvika sentrum øst. Investeringen skal legge til rette for byutvikling, økt aktivitet og attraktive byrom.

Formuesbevarings prosjekter (0,3 til 0,5 mrd. årlig i økonomiplanperioden)
Langsiktig program for å ivareta og utvikle verdiene i eksisterende eiendomsportefølje gjennom planlagte oppgraderings- og rehabiliteringstiltak. Investeringene skal sikre at bygningene fortsatt er egnet for tjenesteproduksjon, samtidig som kommunens verdier forvaltes på en bærekraftig og kostnadseffektiv måte.

Brannstasjon Rud (0,4 mrd. i kostnadsramme)
Prosjektet skal etablere en ny og moderne brannstasjon som styrker kommunens beredskap og operative kapasitet. Investeringen skal bidra til raskere responstid, gode arbeidsforhold og en framtidsrettet brann- og redningstjeneste.

Rehabilitering av damanlegg (0,4 mrd. i kostnadsramme)
Prosjektet omfatter oppgradering og sikring av kommunens damanlegg for å oppfylle gjeldende sikkerhetskrav og styrke forsyningssikkerheten. Investeringen skal redusere risiko og bidra til en trygg og robust vanninfrastruktur.

Eyvind Lyches vei 10 – rehabilitering bygg (0,35 mrd. i kostnadsramme)
Prosjektet omfatter rehabilitering og tilpasning av eksisterende bygningsmasse for fremtidige kommunale formål i fleksible og framtidsrettede lokaler. Målet er at prosjektet skal bidra til byutvikling og økt aktivitet på Hamang gjennom aktiv bruk av byggets publikumsarealer og uteområder. Videre skal eksisterende byggressurs utnyttes bedre, og gjennom investeringer ta igjen vedlikeholdsetterslep, forlenge byggets levetid og sikre langsiktig verdibevaring. Samtidig skal det legges til rette for effektiv og fleksibel tjenesteproduksjon.

Nadderud stadion (0,3 mrd. i økonomiplanperioden)
Nye Nadderud stadion er ferdigstilt, overtatt av kommunen og tatt i bruk, og prosjektet videreføres nå med sluttføring av resten av idrettsparken. Fase 2 omfatter blant annet nordre langside, treningsflater, skatepark, turveier, grøntområder og øvrig infrastruktur, med planlagt ferdigstillelse i 2027.

Fornying og forsterking av vannledning og avløpsnett (0,3 mrd. i økonomiplanperioden)
Prosjektet omfatter fornying og kapasitetsøkning av kommunens vann- og avløpsnett. Investeringen skal sikre en robust og framtidsrettet infrastruktur, redusere risikoen for lekkasjer og driftsavbrudd samt møte fremtidige behov som følge av befolkningsvekst og klimaendringer.

Berger barnehage (0,2 mrd. i kostnadsramme)
Prosjektet omfatter etablering av ny barnehage som skal erstatte eksisterende bygg som har overgått sin byggtekniske levetid i området. Investeringen skal bidra til et godt og framtidsrettet barnehagetilbud med moderne og funksjonelle lokaler.

Østerås barnehage (0,2 mrd. i kostnadsramme)
Prosjektet omfatter etablering av ny barnehage som skal erstatte eksisterende bygg som har overgått sin byggtekniske levetid på Østerås. Målet er å sikre et bærekraftig og attraktivt barnehagetilbud med gode pedagogiske arealer og effektive driftsløsninger tilpasset fremtidige behov.

Finansiering av investeringene

Bærum kommune finansierer investeringene gjennom en kombinasjon av låneopptak, egenfinansiering fra driften, momskompensasjon, tilskudd, salgsinntekter og bruk av investeringsfond.

Beløp i mill. kr.	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Kompensasjon for merverdiavgift	- 254	-319	-308	-282
Tilskudd fra andre	-150	-213	-245	-257
Salg av varige driftsmidler	-287	-166	-471	-1 426
Bruk av lån	-1 473	-1 810	-1 552	-1 240
Sum investeringsinntekter	**-2 164**	**-2 507**	**-2 576**	**-3 205**
Overføring fra drift	-567	-676	-531	-515
Drift	*-387*	*-576*	*-531*	*-515*
Bruk av disposisjonsfond	*-180*	*-100*	*-0*	*0*
Avsetninger til ubundet investeringsfond	230	115	406	1 384
Bruk av ubundet investeringsfond	-226	-84	-325	-167
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-563**	**-645**	**-450**	**702**

Kompensasjon for merverdiavgift regnes som en del av egenfinansieringen og vil variere i takt med de ikke-selvfinansierende investeringene.

Tilskudd fra andre er i hovedsak til idrettsformål (spillemidler), boliger og fremskyndingsbidrag fra utbyggerne på Fornebu. Fornebu er det eneste utbyggingsområdet hvor kommunen har inngått avtaler om at utbyggerne skal bidra til finansiering av sosial infrastruktur (fremskyndingsbidrag). Dette er i samsvar med departementets samtykkevedtak om dispensasjon fra gjeldende regelverk. I tråd med inngåtte avtaler får kommunen innbetalt fremskyndingsbidrag fra utbyggerne i takt med boligutbyggingen for det aktuelle området. Det er i økonomiplanperioden budsjettert med i underkant av 0,5 mrd. i fremskyndingsbidrag og 0,4 mrd. i tilskudd fra andre, i hovedsak tilskudd fra Husbanken og tilskudd fra utbyggingsavtaler.

Salgsinntektene kommer i hovedsak fra tomte- og eiendomssalg og varierer mye i perioden. De må sees i sammenheng med bruk og avsetning til **ubundet investeringsfond**. Kommunedirektøren foreslår å avsette store deler av de store tomte- og eiendomssalgene til ubundet investeringsfond. Se nærmere omtale i kapittelet om egenfinansiering av de ikke-selvfinansierende investeringene under.

Bruk av lån er den største finansieringskilden i hele økonomiplanperioden og utgjør mellom 1,2 og 1,8 mrd. årlig.

Overføring fra drift gjelder egenfinansiering fra driftsbudsjettet, som både kommer fra et positivt netto driftsresultat samt bruk av disposisjonsfond.

Egenfinansiering av de ikke-selvfinansierende investeringene

Figuren og tabellen under viser egenfinansiering i perioden 2027 til 2030 fordelt på salgsinntekter, merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer, netto bruk av investeringsfond og overføring fra driftsbudsjettet (netto driftsresultat og bruk av disposisjonsfond).

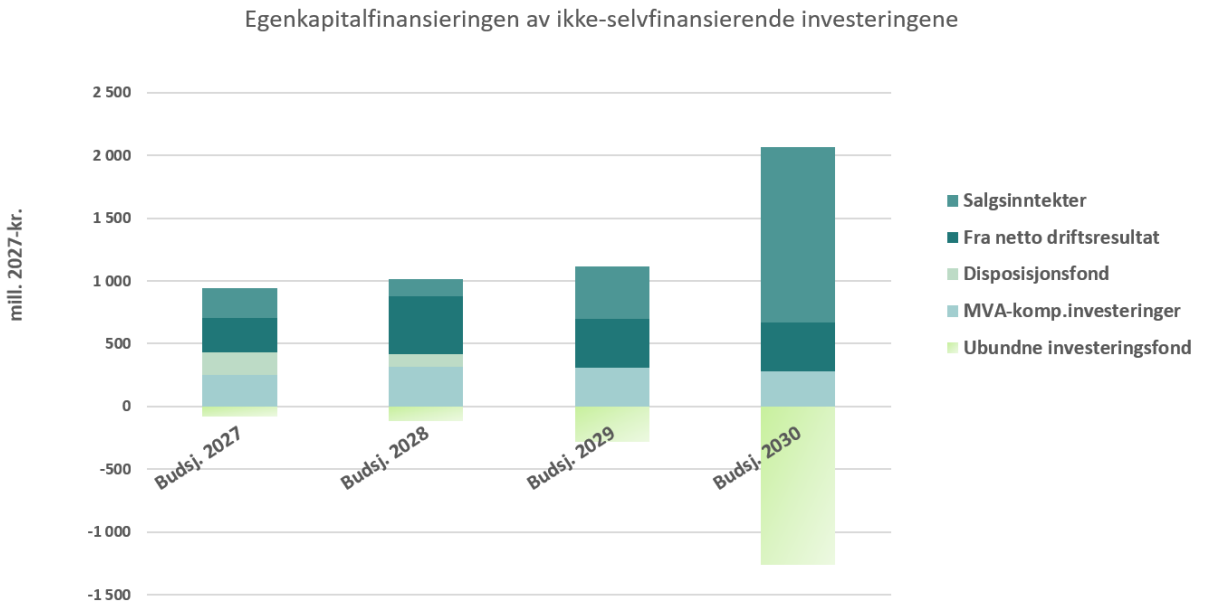

Mill. 2027-kr	2027	2028	2029	2030
Salgsinntekter	237	136	418	1 396
Netto driftsresultat	273	457	392	386
Disposisjonsfond	180	100	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	254	319	308	282
Ubundne investeringsfond	-80	-115	-286	-1 264

Målet det styres etter i henhold til vedtatte økonomiske nøkkeltall og handlingsregler, er 50 prosent egenfinansiering av de ikke-selvfinansierende investeringene. Med en slik egenfinansiering vil man bedre kunne styre og begrense gjeldsveksten.

Det er budsjettert med store **salgsinntekter** i perioden og spesielt i 2030. Dette skyldes budsjetterte salg av tomter og eiendommer. Dette bidrar til å redusere behovet for egenkapital fra driftsbudsjettet og bruken av fond (reserver). Salgsinntektene er beheftet med stor usikkerhet både i forhold til når inntektene kommer og hvor høy inntektene vil bli. I tillegg er en stor del av salgsinntektene bundet til føringer for hva midlene kan brukes til. Kommunedirektøren foreslår derfor at en større andel av salgsinntektene settes av til **ubundne investeringsfond** slik at de kan benyttes til fremtidige investeringer. Dette vil bidra til bedre forutsigbarhet og redusere risiko.

Driften bidrar med mellom 273 og 457 mill. årlig i økonomiplanperioden, som kommer **fra et positivt netto driftsresultat** og er mulig på grunn av forutsetningene som ligger til grunn om et netto driftsresultat som skal være 4 prosent og minimum 3 prosent.

Det er behov for bruk av **disposisjonsfond** de to første årene i perioden. Dette skyldes at netto driftsresultat er for lavt til å dekke inn hele behovet for egenfinansiering fra driften de aktuelle årene.

Kompensasjon for merverdiavgift regnes som en del av egenfinansieringen og vil variere i takt med de ikke-selvfinansierende investeringene.

Strategisk forvaltning av tomter og eiendommer

Kommunens eiendomsportefølje er en viktig ressurs for å ivareta både dagens og fremtidens tjenestebehov. Forvaltningen av tomter og eiendommer må derfor ses i et langsiktig perspektiv, hvor kjøp, utvikling og salg gjennomføres som del av en helhetlig strategi for samfunns- og byutviklingen. Kommunen må sikre tilstrekkelige arealer til fremtidige skoler, barnehager, helse- og omsorgstilbud, kultur- og idrettsformål, samtidig som eiendommer som ikke lenger er nødvendige for kommunal virksomhet vurderes for utvikling eller salg.

Kjøp, utvikling og salg av tomter er et viktig virkemiddel for å realisere kommunens mål om en bærekraftig samfunnsutvikling. Gjennom aktiv arealforvaltning kan kommunen legge til rette for aldersvennlige boliger, boliger for unge og andre grupper med særlige behov, attraktive møteplasser, næringsutvikling og gode lokalsamfunn. Kommunens eiendomsportefølje må derfor forvaltes strategisk, der beslutninger om utvikling, kjøp, salg eller videre eierskap baseres på en samlet vurdering av samfunnsmessige, økonomiske og langsiktige strategiske hensyn.

Kommunen finansierer sine investeringer gjennom egenkapital, låneopptak, tilskudd og salgsinntekter. Samtidig står kommunen overfor betydelige investeringsbehov innenfor et begrenset økonomisk handlingsrom. For å kunne realisere nødvendige investeringer uten å øke den økonomiske belastningen unødig, anbefaler kommunedirektøren å utforske alternative finansieringsmåter, samarbeidsformer og eiermodeller.

Bærum kommune har allerede positive erfaringer med konsepter som Det gode nabolag, Sosial boligprofil, hvor samfunnsmål kombineres med verdiskaping, boligutvikling og finansiering. Tilsvarende er under utprøving i kommende økonomiplanperiode med konseptet «aldersvennlige boliger og bosamfunn». Erfaringene viser at kommunen gjennom strategisk bruk av eiendommer og partnerskap kan bidra til å realisere viktige samfunnsmål samtidig som planskapte verdier utnyttes på en måte som styrker kommunens økonomiske handlingsrom. Det bør derfor vurderes hvordan kommunen i større grad kan realisere planskapte verdier, utvikle strategiske samarbeid og benytte alternative organiserings- og finansieringsformer der dette gir merverdi for kommunen og innbyggerne.

Salgsinntekter fra tomter og eiendommer utgjør samtidig en viktig finansieringskilde for kommunens investeringsprogram. Inntektene bidrar til å finansiere investeringer med egenkapital og reduserer behovet for låneopptak. På denne måten bidrar eiendomssalg til å begrense veksten i kommunens gjeld og fremtidige rente- og avdragskostnader. En aktiv og planmessig eiendomsforvaltning er derfor viktig for å opprettholde en bærekraftig økonomisk utvikling over tid.

Kommunedirektøren har en langsiktig plan for kjøp, utvikling og salg av tomter i årene fremover. Effektuering av planen vedtas i henhold til Delegeringsreglementet. Gjennomføringen vil påvirkes av forhold som markedsutvikling, reguleringsprosesser og tidspunkt for realisering av de enkelte eiendommene. Det er derfor nødvendig å ha et langsiktig perspektiv på både investeringer og salgsinntekter. Samlet skal eiendomsstrategien bidra til at kommunen kan møte fremtidige behov,

understøtte ønsket samfunnsutvikling og sikre en økonomisk bærekraftig gjennomføring av investeringene de neste 10 til 20 årene.

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Kapitlet omtaler kommunens investeringer og kapitaltilførsel til strategiske eierskap og virksomheter i perioden 2027–2030. Det omfatter egenkapitalinnskudd til KLP og Bærum kommunale pensjonskasse, samt finansiering av nødvendige rehabiliteringstiltak ved Flytårnet Fornebu AS for å sikre langsiktig økonomisk bærekraft og forsvarlig forvaltning av kommunens verdier.

Egenkapitaltilskudd KLP

Bærum kommune er deleier av KLP, og på samme måte som for Bærum kommunale pensjonskasse innbetales det et årlig egenkapitalinnskudd. Den årlige avsetningen på 3,5 mill. til egenkapitalinnskudd til KLP videreføres i perioden.

Bærum kommunale pensjonskasse – egenkapitalinnskudd for perioden 2027–2030

Pensjonskassen bygger egenkapital ved innkalling av et årlig egenkapitalinnskudd fra Bærum kommune. Egenkapitalinnskuddet finansieres over kommunens investeringsbudsjett/-regnskap som egenkapital. Egenkapitaltilskudd kan ikke lånefinansieres.

Det er pensjonskassens styre som fastsetter størrelsen på egenkapitalinnskuddet, i prosent av premiereserven. I henhold til pensjonskassens vedtekter § 2-2 skal denne utgjøre 0,5 prosent og ble behandlet i sak Bærum kommunale pensjonskasse – melding om endring av vedtektene per 20.06.2017 i kommunestyret i møte 28. mai 2019, sak 076/19.

Kommunedirektøren har i investeringsbudsjettet innarbeidet følgende beløp til egenkapitalinnskudd:

- 60 mill. i 2027
- 65 mill. i 2028
- 70 mill. i 2029
- 75 mill. i 2030

Bærum kommunale pensjonskasse har anledning til å gi utbytte. Det er budsjettert med et utbytte på 40 mill. årlig i økonomiplanperioden, som delvis vil bidra til å finansiere egenkapitalinnskuddet. Utdeling av utbytte kan ikke påregnes i alle år. Utdeling av utbytte avhenger av årets resultat for pensjonskassen og styrets vedtak om disponering av årsresultatet.

Flytårnet Fornebu AS

Bærum kommune overtok aksjeselskapet Flytårnet Fornebu AS høsten 2020. Selskapets virksomhet består av drift og utvikling av den historiske bygningsmassen som utgjorde Fornebu Lufthavn frem til 1998. Bygget hadde et omfattende rehabiliteringsbehov ved overtakelsen, og nødvendige tiltak ble da estimert til cirka 300 mill. (2020-kroner). Dette var kritiske tiltak knyttet til blant annet brann, HMS, tette tak og takkonstruksjonenes bæreevne.

For kommende budsjettperiode er det foreslått å avsett totalt 215 mill. til helt nødvendig rehabiliteringsbehov av bygningsmassen. Dette er en styrking på 115 mill. fra foregående budsjett og økonomiplan for å ferdigstille nødvendige rehabiliteringstiltak, herunder blant annet utskifting av vinduer og ventilasjon. Samlede bevilgninger, inkludert tidligere vedtatte bevilgninger, utgjør dermed 500 mill. frem til og med 2030. Selskapet må selv foreta nødvendige prioriteringer og tilpasse aktivitetsnivået slik det er hensiktsmessig for å oppnå en tilstrekkelig standard på bygningsmassen. Sett i lys av kommunens samlede økonomi bør eventuell ytterligere finansiering etter 2030 skje gjennom selskapets egne leieinntekter og låneopptak.

Revidering av eierstrategien er i prosess og vil bli lagt frem til behandling i løpet av 2026/2027.

Investeringstabell for kommunen samlet

Oppvekst barnehage

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Oppvekst barnehage													
Ballerud barnehage	145,0	0,0	0,0	-0,0	0,0	-0,0	0,0	2,0	20,0	65,0	35,0	17,9	F2 – Planlegging
Berger barnehage	227,8	33,4	73,0	70,4	14,5	191,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Eineåsen barnehage	169,8	44,0	98,5	15,3	0,0	157,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Gartnerveien barnehage	30,9	0,0	30,9	0,0	0,0	30,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Helset barnehage	126,3	0,0	0,0	-0,0	1,5	1,5	6,5	20,0	50,0	30,0	18,0	0,0	F0 – Foranalyse
Kolsås barnehage	107,1	1,5	15,0	50,0	25,0	91,5	15,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Valler barnehage	222,9	82,4	17,8	1,6	0,0	101,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Østerås barnehage	190,4	20,0	85,0	55,0	25,4	185,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum Oppvekst barnehage	**1 220,1**	**181,3**	**320,2**	**192,3**	**66,4**	**760,2**	**21,9**	**22,0**	**70,0**	**95,0**	**53,0**	**17,9**	
Sum	**1 220,1**	**181,3**	**320,2**	**192,3**	**66,4**	**760,2**	**21,9**	**22,0**	**70,0**	**95,0**	**53,0**	**17,9**	

Oppvekst skole

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Oppvekst skole													
(NY) Avlastningsskole	120,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	90,0	10,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
(NY) Eikeli skole rehabilitering	262,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,2	157,2	65,5	F0 – Foranalyse
(NY) Eiksmarka skole rehabilitering	124,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	F0 – Foranalyse
(NY) Grav skole rehabilitering	114,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,4	F0 – Foranalyse
(NY) Haslum skole hovedbygg, rehabilitering	174,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,5	104,8	43,7	8,7	F0 – Foranalyse
(NY) Hosle skole rehabilitering	222,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,2	133,2	55,5	11,1	0,0	F0 – Foranalyse
(NY) Hosletoppen skole rehabilitering	283,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28,4	170,2	70,9	F0 – Foranalyse
(NY) Mølladammen skole rehabilitering	118,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	F0 – Foranalyse
(NY) Snarøya skole rehabilitering	230,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,0	138,0	57,5	11,5	0,0	F0 – Foranalyse
Ballerud barneskole	675,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3	130,0	300,0	170,0	56,1	F2 – Planlegging
Bjørnegård skole – utvidelse	337,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,0	F0 – Foranalyse
Bryn barneskole	834,5	211,5	253,5	250,7	56,0	771,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Bærums verk skole	100,0	13,0	0,0	0,0	0,0	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Evje skole - utvidelse 1 parallell	154,5	0,0	0,0	0,0	3,0	3,0	0,0	0,0	5,0	15,0	55,0	62,0	F0 – Foranalyse
Haug skole og ressurssenter	163,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,0	94,8	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Hauger og Gjettum skole inkl. flerbrukshall og turnhall	1 294,8	19,5	34,0	181,0	553,0	787,5	408,0	38,1	46,7	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Inventar og utstyr skole	12,7	5,6	0,0	0,0	0,0	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Midlertidige tiltak for å dekke kapasitetsbehov (3 klasser per år)		10,0	0,0	10,0	0,0	20,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	S – Samlebevilgning
Skole – miljøtiltak		0,6	0,6	0,6	0,6	2,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	S – Samlebevilgning
Tanum barneskole	233,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	128,0	60,0	25,8	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum Oppvekst skole	**5 456,0**	**260,2**	**288,1**	**442,4**	**612,6**	**1 603,2**	**527,6**	**401,1**	**551,0**	**613,8**	**630,1**	**388,1**	
Sum	**5 456,0**	**260,2**	**288,1**	**442,4**	**612,6**	**1 603,2**	**527,6**	**401,1**	**551,0**	**613,8**	**630,1**	**388,1**	

Helse

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Helse													
Legevakt	300,0	1,0	3,0	3,0	5,0	12,0	89,8	177,7	20,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum Helse	**300,0**	**1,0**	**3,0**	**3,0**	**5,0**	**12,0**	**89,8**	**177,7**	**20,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Sum	**300,0**	**1,0**	**3,0**	**3,0**	**5,0**	**12,0**	**89,8**	**177,7**	**20,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	

Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid													
Emmas testamente	19,3	0,0	0,0	16,5	0,0	16,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Forsterket bolig, boligkategori 5	184,8	3,0	7,0	47,0	80,0	137,0	30,0	18,3	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Glitterudveien og Asklia– samlokaliserte boliger	83,5	5,0	26,2	45,0	7,3	83,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Niels Leuchs vei, omsorgsboliger for innbyggere med funksjonsvariasjoner	95,8	0,0	0,0	93,0	2,8	95,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Tilpasning barneboliger	88,4	21,1	60,0	7,3	0,0	88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Underhaugsbakken	89,0	53,8	23,5	0,0	0,0	77,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Vallerveien 146 – omsorgsboliger	61,1	5,1	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Sum Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	**621,9**	**88,0**	**116,7**	**208,8**	**90,1**	**503,6**	**30,0**	**18,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Sum	**621,9**	**88,0**	**116,7**	**208,8**	**90,1**	**503,6**	**30,0**	**18,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	

Psykisk helse og rus

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Psykisk helse og rus													
(NY) Tilrettelegging forsterket boliganlegg	IA	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Aksebolig – heldøgns bo- og behandlingstilbud innen rus og/eller psykisk helse	109,0	1,5	20,6	76,2	5,0	103,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere		60,2	40,2	40,2	40,2	180,8	40,2	40,2	40,2	40,2	40,2	40,2	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger - kjøp Fornebu	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger - tilpassede og egnede boliger	170,0	15,0	25,0	50,0	70,0	160,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger - transformasjon eksisterende bygg	50,0	0,0	15,0	30,0	0,0	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger – anskaffelse av enkeltstående boliger		30,0	27,5	13,0	13,0	83,5	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger kjøp Bærum øst	164,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	164,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Velferdsboliger– tilpassede firemannsboliger		30,5	7,5	0,0	0,0	38,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Sum Psykisk helse og rus	**593,8**	**187,2**	**135,8**	**209,4**	**128,2**	**660,6**	**328,0**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	
Sum	**593,8**	**187,2**	**135,8**	**209,4**	**128,2**	**660,6**	**328,0**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	

Helse og velferd – ledelse

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Helse og velferd – ledelse													
Helse og velferd – inventar og utstyr		0,5	0,5	0,5	0,5	2,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	S – Samlebevilgning
Individuelle tilpasninger bygg - Helse og velferd		5,0	5,0	5,0	5,0	20,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	S – Samlebevilgning
Sum Helse og velferd – ledelse	**0,0**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**22,0**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	
Sum	**0,0**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**22,0**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	

Helse og mestring hjemme

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Helse og mestring hjemme													
Personalfasiliteter til omsorgsboliger og ambulerende hjemmetjeneste		20,5	3,5	3,5	3,5	31,0	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	S – Samlebevilgning
Storkjøkken	75,0	1,0	1,0	12,0	60,5	74,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum Helse og mestring hjemme	**75,0**	**21,5**	**4,5**	**15,5**	**64,0**	**105,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	
Sum	**75,0**	**21,5**	**4,5**	**15,5**	**64,0**	**105,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	

Sykehjem og helsehus

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Sykehjem og helsehus													
(NY) Dagsenter - nye plasser	100,0	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	F0 – Foranalyse
Fornebu – Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester	211,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	211,2	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Individuelle tilpasninger bygg - Aldring og mestring		18,5	2,0	2,0	2,0	24,5	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	S – Samlebevilgning
Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester	729,2	0,0	0,0	0,0	-0,0	-0,0	5,0	25,0	94,7	264,5	324,3	7,5	F0 – Foranalyse
Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester	755,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	20,0	F0 – Foranalyse
Sykehjem - større ombygginger av eksisterende bygningsmasse	468,8	0,0	-0,0	48,2	34,7	82,9	76,2	34,3	31,4	55,5	21,2	42,4	S – Samlebevilgning
Sum Sykehjem og helsehus	**2 264,3**	**18,5**	**2,0**	**100,2**	**36,7**	**157,4**	**83,2**	**272,5**	**128,1**	**321,9**	**352,5**	**122,0**	
Sum	**2 264,3**	**18,5**	**2,0**	**100,2**	**36,7**	**157,4**	**83,2**	**272,5**	**128,1**	**321,9**	**352,5**	**122,0**	

Aldring og mestring – ledelse

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Aldring og mestring – ledelse													
Aldring og mestring – inventar og utstyr		6,0	6,0	2,0	2,0	16,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	S – Samlebevilgning
Transportmidler, Aldring og mestring		0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Sum Aldring og mestring – ledelse	**0,0**	**6,5**	**6,0**	**2,0**	**2,0**	**16,5**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	
Sum	**0,0**	**6,5**	**6,0**	**2,0**	**2,0**	**16,5**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	

Kultur

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Kultur													
Bibliotek - IT-teknologi	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Bibliotek – utstyr og inventar		0,0	0,0	0,0	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Bærum kulturhus, scener og sceneteknisk utstyr		3,1	3,1	13,1	3,1	22,6	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	S – Samlebevilgning
Fornebu, bibliotek utvidelse	23,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,7	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Fornebu, Fritidsklubb utvidelse	IA	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Kulturanleggsplanen		1,3	1,3	3,3	1,3	7,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	S – Samlebevilgning
Sandvika teater rehabilitering	88,5	58,0	5,4	0,0	0,0	63,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Sum Kultur	**112,4**	**67,4**	**9,8**	**16,4**	**7,4**	**101,0**	**4,4**	**33,3**	**4,4**	**4,4**	**4,4**	**4,4**	
Sum	**112,4**	**67,4**	**9,8**	**16,4**	**7,4**	**101,0**	**4,4**	**33,3**	**4,4**	**4,4**	**4,4**	**4,4**	

Plan- og bygningstjenesten

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Plan- og bygningstjenesten													
By- og stedsutvikling		1,1	1,1	1,1	1,1	4,6	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	S – Samlebevilgning
Sum Plan- og bygningstjenesten	**0,0**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**4,6**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	
Sum	**0,0**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**4,6**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	

Samfunns- og byutvikling – ledelse

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Samfunns- og byutvikling – ledelse													
Kirkeinvesteringer budsjett og økonomiplan		21,9	20,0	20,0	20,0	82,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	S – Samlebevilgning
Sum Samfunns- og byutvikling – ledelse	**0,0**	**21,9**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**82,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	
Sum	**0,0**	**21,9**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**82,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	

Miljøteknisk

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Miljøteknisk													
(NY) Aurevann vannbehandlingsanlegg rehabilitering	1 000,0	16,0	40,0	40,0	100,0	196,0	200,0	300,0	200,0	100,0	4,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Avfallssug Høvik	200,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	20,0	74,0	F1 – Konsept
(NY) Bandyhall ved BIP	96,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,0	33,4	30,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
(NY) Dypvannsinntak byvann og turbin	20,0	2,0	15,0	3,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) E18 - utbygging - komplettering av veinett	20,0	0,0	0,0	10,0	10,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Elias Smiths vei - rehabilitering vann og avløp	169,0	32,9	70,9	54,9	0,0	158,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring

Beløp i mill. kr	**Brutto utgifter**	**Økonomiplan**				**Sum**	**Langsiktig investeringsanalyse**						**Investeringsfase**
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
(NY) Fornying overvannsledninger - vann og avløp		0,0	0,0	0,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	S – Samlebevilgning
(NY) Fossum Smiejordet utvikling idrettsanlegg	56,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,0	0,0	26,0	0,0	15,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Gravsbekken etappe 2 - rehabilitering vann og avløp	75,6	26,3	26,8	8,3	0,0	61,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
(NY) Haslumhallen - rehabilitering	82,4	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0	72,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
(NY) Hosleveien - rehabilitering vann og avløp	84,1	32,1	27,5	15,2	0,0	74,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
(NY) Isi avfallsanlegg - Nytt ombruksmottak	16,0	1,0	13,0	2,0	0,0	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Isi avfallsanlegg - Nytt mellomlager farlig avfall	24,0	0,0	4,0	18,0	2,0	24,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Isi og omlastningsstasjon - containere		1,0	1,0	1,1	1,1	4,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	S – Samlebevilgning
(NY) Kalvøya – nytt servicebygg	18,0	0,0	0,0	3,0	9,0	12,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Lokale mini gjenvinningsstasjoner	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	8,0	2,0	F1 – Konsept
(NY) Lokale mottak for avfall og ombruk	30,0	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Lommedalen - ny avløpsledning	160,0	2,2	50,0	57,0	50,0	159,2	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
(NY) Mobile nødstrømsaggregater	15,0	15,0	0,0	0,0	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Ramstadåsveien - rehabilitering vann og avløp	150,0	15,0	50,0	50,0	35,0	150,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
(NY) Rehabilitering – Vann og avløp. Tillegg for nivå 2		8,8	8,8	8,8	8,8	35,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Sikring av nettverk og data		40,0	10,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Skallsikring		5,0	3,0	2,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Utbyggingsavtaler – offentlig infrastruktur (realytelser)		20,0	33,0	0,0	29,0	82,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,5	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Utbyggingsområder - offentlig infrastruktur (kommunens bidrag)		8,7	7,5	21,2	-31,6	5,8	2,6	64,6	49,4	-4,7	66,7	86,8	S – Samlebevilgning
Avfall og gjenvinning – diverse prosjekter		6,0	6,0	4,0	4,0	20,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	S – Samlebevilgning
Avfall og gjenvinning – sigevannsanlegg	95,3	4,0	1,0	4,0	4,0	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Avfallssug på Fornebu	97,6	23,7	24,6	24,6	0,0	72,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Badene – drukningsalarmer og videoovervåking	4,5	0,7	1,2	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Badene – oppgradering av utstyr og inventar		0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Bekkestua – gatevarmeanlegget	12,6	0,0	0,0	0,6	11,0	11,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging

Beløp i mill. kr	**Brutto utgifter**	**Økonomiplan**				**Sum**	**Langsiktig investeringsanalyse**						**Investeringsfase**
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Bekkestua – oppgradering av Musikantbrua	14,4	0,0	1,5	3,0	20,5	25,0	29,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Biler og maskiner til vann og avløp (VA)		0,0	4,0	0,0	4,0	8,0	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0	F4 – Avslutning
BIP isbane - nytt dekke	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Brannstasjon Fornebu	236,7	-1,0	-1,0	1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Brannstasjon Rud	409,2	13,0	34,0	140,0	116,5	303,5	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Brannstasjon Øverland	306,9	4,0	8,0	52,0	108,0	172,0	56,0	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Byliv	IA	1,5	1,5	0,4	0,0	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Bærum Idrettspark - rehabilitering idrettsflater og idrettsutstyr		5,0	2,5	0,0	0,0	7,5	0,0	5,8	0,0	26,5	0,0	25,0	S – Samlebevilgning
Combihallen - rehabilitering	123,5	20,0	90,5	9,8	0,0	120,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Driftsbase for Miljøtekniske tjenester (VA)	411,2	20,6	32,8	45,4	50,0	148,8	62,2	20,0	60,0	60,0	60,0	0,0	F0 – Foranalyse
Driftsbygning Aurevann (VA)	100,0	40,0	40,0	10,0	0,0	90,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Flomveier		0,0	2,0	3,0	5,0	10,0	15,0	30,0	30,0	30,0	15,0	5,0	S – Samlebevilgning
Flytårnområdet infrastruktur	144,2	6,0	10,0	5,2	0,0	21,2	0,0	0,0	0,0	18,0	50,0	50,2	F1 – Konsept
Fornebu - Park og friluftsliv, diverse nye tiltak	11,5	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Fornebu - Sjøsport – diverse tiltak	23,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,0	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Fornying og forsterking av vannledning og avløpsnett		119,6	75,1	73,1	80,0	347,8	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	75,0	S – Samlebevilgning
Fremtidens lysanlegg	125,4	20,2	7,6	0,0	0,0	27,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Fürst brygge – sikring og utbedring	12,0	1,0	4,5	5,0	0,0	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Gjenåpning av bekker	96,7	3,9	7,8	17,4	10,4	39,5	16,7	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Gjønnesparken – etablering	36,3	0,0	3,0	12,0	0,0	15,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Gravlunder – investeringer i småmaskiner og utstyr		0,4	0,4	0,4	0,4	1,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	S – Samlebevilgning
Gravplasser – rehabilitering		8,0	7,1	2,0	2,0	19,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	S – Samlebevilgning
Handlingsplan for overvannshåndtering med tiltaksplan		3,0	3,0	3,0	3,0	12,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	S – Samlebevilgning
Handlingsplan for sykkel		12,6	34,0	9,3	7,0	62,9	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	S – Samlebevilgning
Haslum krematorium	237,0	132,6	33,5	0,0	0,0	166,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Innfartsparkering – Jar stasjon	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Isi gjenvinningsstasjon	434,0	3,0	1,0	0,5	0,0	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Isi omlastestasjon	47,5	1,0	0,4	4,0	15,0	20,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring

Beløp i mill. kr	**Brutto utgifter**	**Økonomiplan**				**Sum**	**Langsiktig investeringsanalyse**						**Investeringsfase**
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Kildesortering i kommunale formålsbygg		3,5	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Kinoveibro, påkostning/rehabilitering	137,0	11,0	5,0	35,0	36,5	87,5	46,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Knutepunktsoppgradering for vann		15,0	15,0	15,0	15,0	60,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	S – Samlebevilgning
LED-belysning – utbedring/oppgradering		1,7	1,7	1,7	1,7	6,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	S – Samlebevilgning
Lysanlegg utendørs idrettsanlegg – rehabilitering		2,7	0,0	0,0	1,0	3,7	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	S – Samlebevilgning
Maskiner og utstyr – utendørs idrettsanlegg		0,7	2,1	0,2	0,0	3,0	0,3	0,2	0,3	0,2	3,4	0,2	S – Samlebevilgning
Nadderud stadion	975,2	100,0	188,7	0,0	0,0	288,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Naturforbedringer for å sikre og hindre tap av viktig natur i kommunale prosjekter		4,7	5,7	2,7	2,7	15,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	S – Samlebevilgning
Ny avløpspumpeledning fra Fornebu	77,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8	F1 – Konsept
Ny tomt feiemasser	4,1	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Nye tinestrømanlegg	19,4	1,9	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Nytt høydebasseng	658,7	122,0	296,0	187,0	0,0	605,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Oppgradering av offentlige toaletter	16,4	2,2	0,8	2,7	4,0	9,7	1,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	F2 – Planlegging
Oppgradering av verksted/områdestasjon tilhørende Park- og veidrift		1,7	1,3	0,0	0,0	3,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	S – Samlebevilgning
Park- og veidrift – maskiner og utstyr		1,7	1,7	1,7	1,7	6,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	S – Samlebevilgning
Parker og turveier		1,3	2,4	6,4	6,4	16,6	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	S – Samlebevilgning
Parkeringsanlegg		3,2	3,1	1,9	1,9	10,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	0,8	S – Samlebevilgning
Prosjekter, anleggsplan, fysisk aktivitet		20,5	19,5	20,5	18,5	79,0	18,5	19,5	19,5	19,5	19,5	20,5	S – Samlebevilgning
Pumpestasjoner for avløpsnett		40,0	40,0	40,0	30,0	150,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	S – Samlebevilgning
Rehabilitering av damanlegg	375,3	70,0	120,0	34,0	24,0	248,0	15,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Rehabilitering vassdrag		2,1	1,4	1,4	1,4	6,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	S – Samlebevilgning
Rådhusparken – lekeattraksjon	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Sandsiloer - samferdsel	19,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Sandvika sjøfront – Lakseberget	44,3	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	11,9	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Separering av avløpsnett		63,6	36,9	57,0	50,0	207,6	50,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	S – Samlebevilgning

Beløp i mill. kr	**Brutto utgifter**	**Økonomiplan**				**Sum**	**Langsiktig investeringsanalyse**						**Investeringsfase**
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Separering av avløpsnett. Tillegg for nivå 2		0,0	75,0	75,0	75,0	225,0	75,0	75,0	75,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Transport – biler og maskiner		26,0	30,0	30,0	30,0	116,0	32,0	32,0	35,0	35,0	35,0	35,0	S – Samlebevilgning
Undergang ved Haug skole i Griniveien	10,1	0,0	0,0	0,0	10,1	10,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Utbedringer og utskifting av maskiner og utstyr i idrettshaller		2,8	1,4	1,2	0,1	5,5	1,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	S – Samlebevilgning
Utbyggingsavtaler – Ballerud	32,4	0,0	0,0	19,1	0,0	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Andenæskvartalet	11,7	0,0	0,0	0,5	3,0	3,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Helgerudkvartalet	493,0	127,4	40,0	55,0	0,0	222,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Tinghuskvartalet	8,6	0,0	0,0	0,0	35,6	35,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Utbyggingsavtaler – Stabekk vei og teknisk anlegg	28,8	1,4	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	22,0	0,0	F1 – Konsept
Vann og avløp i utbygningsavtaler		16,0	25,2	54,5	47,5	143,2	51,0	68,0	67,0	48,0	46,0	45,0	S – Samlebevilgning
Vann og avløp utløst av flytteplikt (vei- og baneutbygging)		20,5	8,0	0,0	0,0	28,5	0,0	37,5	37,5	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Vannproduksjon		4,6	2,0	2,0	2,0	10,6	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	S – Samlebevilgning
Vei-, bro og trafikksikkerhetstiltak		14,0	14,0	23,9	43,9	95,8	23,9	23,9	23,9	23,9	43,9	23,9	S – Samlebevilgning
Veiutvidelse av Forneburingen	42,4	6,2	5,0	4,0	11,3	26,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Verkstedet - Transport, utstyr og maskiner		0,2	0,2	0,2	0,2	1,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	S – Samlebevilgning
Østernvannsvingen gravplass	188,6	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	2,0	18,0	69,0	87,0	9,1	0,0	F1 – Konsept
Sum Miljøteknisk	**8 412,7**	**1 388,0**	**1 738,9**	**1 401,9**	**1 150,5**	**5 679,3**	**1 101,8**	**1 051,2**	**981,2**	**705,1**	**689,9**	**618,0**	
Sum	**8 412,7**	**1 388,0**	**1 738,9**	**1 401,9**	**1 150,5**	**5 679,3**	**1 101,8**	**1 051,2**	**981,2**	**705,1**	**689,9**	**618,0**	

Eiendom

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Eiendom													
(NY) Hamang området	8,0	2,0	2,0	2,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
(NY) Strand restaurant rehabilitering	45,0	0,0	0,0	4,0	37,0	41,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Aldersvennlige boliger - Hans Øverlandsvei	90,5	2,0	40,0	45,5	0,0	87,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Aldersvennlige boliger - Helmerveien	91,1	5,2	2,0	9,0	0,0	16,2	0,0	0,0	63,0	10,3	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Aldersvennlige boliger - Niels Leuchsvei	30,0	2,0	2,0	0,4	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Aldersvennlige boliger - Skolegata	4,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Aldring og mestring (institusjon) – reklamasjonsavsetning		1,0	1,0	1,0	1,0	4,0	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	S – Samlebevilgning
Barnehage, reklamasjonsavsetning		4,0	4,0	4,0	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	S – Samlebevilgning
Digital transformasjon (Smarte bygg)		5,7	35,4	5,3	5,2	51,6	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	S – Samlebevilgning
Eiksveien utvikling/salg	8,2	4,0	2,0	2,2	0,0	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Eyvind Lyches vei 10 - rehabilitering bygg	350,0	66,0	171,0	107,0	0,0	344,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Flytårnet tomt 8.1 salg	8,0	2,0	2,0	2,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Formuesbevaring		205,9	252,5	225,6	226,4	910,4	250,7	160,0	160,0	160,0	160,0	160,0	S – Samlebevilgning
Fornebu - margin fase 2 og 3		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	76,1	S – Samlebevilgning
Fornebu – Holtekilen	1 140,6	9,2	13,3	4,0	0,0	26,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Fornebu – midlertidig kapasitet		11,2	0,0	0,0	0,0	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Fornebu – Tårnkvartalet	1 776,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	15,1	45,5	150,0	600,0	F0 – Foranalyse
Fornebu, reklamasjonsavsetning		1,5	1,0	1,0	1,0	4,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,0	S – Samlebevilgning
Fornebu, reklamasjonsavsetning		5,4	5,0	4,0	3,0	17,4	4,0	3,5	3,5	3,5	1,7	0,0	S – Samlebevilgning
Helhetlig utvikling av Rud-området	152,2	8,2	20,0	30,0	30,0	88,2	30,0	10,2	9,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Høvik området	6,0	2,0	2,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Kultur og fritid – reklamasjonsavsetning		1,6	5,2	4,0	0,0	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Leietakertilpasninger for næringseiendom		3,5	3,5	4,2	4,2	15,5	9,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	S – Samlebevilgning
Miljøprofil – eiendommer		19,1	9,1	12,5	23,1	63,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Skole – reklamasjonsavsetning		1,0	1,0	4,3	10,0	16,3	0,0	0,0	0,0	0,0	18,1	0,0	S – Samlebevilgning
Sosial boligprofil – rimelige boliger på Fornebu		0,0	18,0	5,3	0,0	23,3	80,0	82,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Tomter - kjøp og salg		155,0	10,0	10,0	10,0	185,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	S – Samlebevilgning
Utvidelse skolekapasitet Fornebu	84,9	37,5	44,7	0,0	0,0	82,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Velferdsboliger – reklamasjonsavsetning		2,2	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Verdibevarende tiltak for kommunale boliger		15,0	15,0	15,0	15,0	60,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	S – Samlebevilgning
Sum Eiendom	**3 795,5**	**574,1**	**661,7**	**502,4**	**366,0**	**2 104,2**	**419,5**	**303,9**	**295,9**	**264,6**	**376,9**	**880,3**	
Sum	**3 795,5**	**574,1**	**661,7**	**502,4**	**366,0**	**2 104,2**	**419,5**	**303,9**	**295,9**	**264,6**	**376,9**	**880,3**	

Teknologi og digitalisering

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Teknologi og digitalisering													
Fibernett	86,3	0,0	0,0	25,8	12,5	38,3	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	F0 – Foranalyse
Forvaltningsplan – infrastruktur		14,4	27,8	31,5	40,0	113,7	20,0	20,0	20,0	20,0	40,0	20,0	S – Samlebevilgning
Forvaltningsplan aksesspunkter		27,6	2,1	4,0	5,0	38,6	5,0	5,0	15,0	25,0	25,0	15,0	S – Samlebevilgning
Forvaltningsplan teknologi		27,0	23,4	25,0	25,0	100,5	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	S – Samlebevilgning
Sum Teknologi og digitalisering	**86,3**	**69,0**	**53,4**	**86,3**	**82,5**	**291,1**	**52,0**	**52,0**	**62,0**	**72,0**	**92,0**	**62,0**	
Sum	**86,3**	**69,0**	**53,4**	**86,3**	**82,5**	**291,1**	**52,0**	**52,0**	**62,0**	**72,0**	**92,0**	**62,0**	

HR og interne tjenester

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
HR og interne tjenester													
Nytt ERP-system	24,6	10,0	2,7	0,0	0,0	12,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum HR og interne tjenester	**24,6**	**10,0**	**2,7**	**0,0**	**0,0**	**12,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Sum	**24,6**	**10,0**	**2,7**	**0,0**	**0,0**	**12,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	

Organisasjon, styring og utvikling – ledelse

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Organisasjon, styring og utvikling – ledelse													
Beredskapsrom	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Sum Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	**2,0**	**2,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**2,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Sum	**2,0**	**2,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**2,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	

Sentrale inntekter og finans

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum	Langsiktig investeringsanalyse						Investeringsfase
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	
Sentrale inntekter og finans													
Diverse investeringer		113,5	118,5	138,5	128,5	499,0	83,5	88,5	93,5	98,5	103,5	108,5	S – Samlebevilgning
GJENNOMFØRINGSGRAD - korreksjon		-184,0	-190,0	-182,0	-176,0	-732,0	-158,0	-121,0	-135,0	-153,0	-163,0	-102,0	S – Samlebevilgning
GJENNOMFØRINGSGRAD - korreksjon		-8,0	-9,0	-3,0	-1,0	-21,0	-10,0	-33,0	-2,0	-6,0	-20,0	-73,0	S – Samlebevilgning
GJENNOMFØRINGSGRAD - korreksjon		-75,0	-112,0	-89,0	-63,0	-339,0	-63,0	-77,0	-69,0	-47,0	-37,0	-34,0	S – Samlebevilgning
GJENNOMFØRINGSGRAD - korreksjon		-23,0	-25,0	-46,0	-23,0	-117,0	-39,0	-10,0	-15,0	-9,0	-8,0	-8,0	S – Samlebevilgning
Sum Sentrale inntekter og finans	**0,0**	**-176,5**	**-217,5**	**-181,5**	**-134,5**	**-710,0**	**-186,5**	**-152,5**	**-127,5**	**-116,5**	**-124,5**	**-108,5**	
Sum	**0,0**	**-176,5**	**-217,5**	**-181,5**	**-134,5**	**-710,0**	**-186,5**	**-152,5**	**-127,5**	**-116,5**	**-124,5**	**-108,5**	

Klimabudsjettet – slik reduserer vi klimagassutslipp

Innen 2050 skal Norge være et lavutslippssamfunn. Samtidig preges vår tid av flere akutte kriser, som lett kan føre til at klimaarbeidet skyves ned på prioriteringslisten. Nettopp i krisetider kan det lønne seg å akselerere omstillingen til et lavutslippssamfunn.

Omstilling tar tid, og beslutninger som tas i dag kan ha stor langsiktig påvirkning på hvor klimarobuste våre lokalsamfunn blir. Investeringer i utslippskutt og forebygging av klimaendringer er økonomisk fornuftige, med betydelig lavere kostnader enn konsekvensene av manglende klimatilpasning.

I dette klimabudsjettet retter vi blikket mot 2050. Vi viser hvordan tiltak som reduserer utslipp også kan gi andre gevinster, som bedre folkehelse, lavere kostnader, bevaring av natur og et mer robust samfunn i møte med klimaendringer. Budsjettperioden 2027–2030 markerer innspurten mot målene i kommunens klimastrategi.

Klimastrategi 2030

Et av kommunens hovedmål er å utvikle et klima- og miljøklokt bærumssamfunn der det er enkelt å bo, arbeide og leve på en klima- og miljøvennlig måte. Alle deler av bærumssamfunnet – det betyr innbyggere, næringsliv, organisasjoner, folkevalgte og kommunens virksomheter – må inkluderes i dette arbeidet.

Klimastrategi 2030 (PDF) er Bærums plan for å redusere klimagassutslippene og omstille Bærum til å bli et lavutslippssamfunn i tråd med klimaloven.

I budsjettperioden starter arbeidet med en ny temaplan for klima i Bærum. Planen vil erstatte Klimastrategi 2030 og utvides til å omfatte klimatilpasning, i tillegg til reduksjon av klimagassutslipp.

Om klimabudsjettet

Klimabudsjettet synliggjør hvilke effekter klimatiltakene har for økonomi og klima, og hvem som har hovedansvar for å gjennomføre dem.

Kommunens klimabudsjett inkluderer tiltak som reduserer klimagassutslipp direkte og/eller indirekte. Direkte utslipp er utslipp som fysisk finner sted innenfor kommunens grenser. Indirekte utslipp kommer fra varer eller tjenester som lages utenfor Bærum, men som kjøpes eller forbrukes i Bærum.

Tiltak i klimabudsjettet skal, som hovedregel, være knyttet til ett hovedmål, ett satsingsområde og ett delmål i kommunens Klimastrategi 2030. Tiltak kan være både virkemidler, prosesser og aktiviteter.

Status og muligheter for å nå målene

Direkte utslipp – fortsatt muligheter for å nå hovedmålet

Utslippsregnskapet for Bærum kommune publiseres årlig av Miljødirektoratet og omfatter de direkte, fysiske utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske grense.

Regnskapet for 2024 viser at klimagassutslippene er redusert med 6,8 prosent sammenlignet med 2023. Veitrafikk er den klart største utslippssektoren i kommunen og står for 61 prosent av de totale utslippene. Utslippene fra personbiler er på vei ned, blant annet som følge av økt elektrifisering. Utslippene fra tunge kjøretøy og varebiler viser ikke en tilsvarende reduksjon, og utgjør samlet 32 prosent av de totale utslippene i 2024.

Annen mobil forbrenning er den nest største utslippskilden, med 16 prosent av de totale utslippene. Den største delen av dette kommer fra bruk av avgiftsfri diesel i maskiner på bygg- og anleggsplasser.

Et av hovedmålene i Klimastrategi 2030 er å redusere de direkte klimagassutslippene med minst 65 prosent sammenlignet med 2009. I 2024 er utslippene redusert med 41 prosent, blant annet på grunn av betydelige kutt innen veitrafikk og oppvarming.

Fremskrivinger av utslipp viser forventet utvikling basert på historiske data, eksisterende trender og allerede vedtatte tiltak. Med dagens klimabudsjett ligger kommunen an til å redusere utslippene med 55 prosent innen 2030. For å nå målet på minst 65 prosent, må utslippene reduseres ytterligere med 10 prosent, tilsvarende 29 tusen tonn CO_2-ekvivalenter.

Grafen under viser historiske direkte klimagassutslipp i Bærum kommune til og med 2024 og en fremskriving av utslipp frem mot 2030 og 2040, målt i tusen tonn CO_2-ekvivalenter:

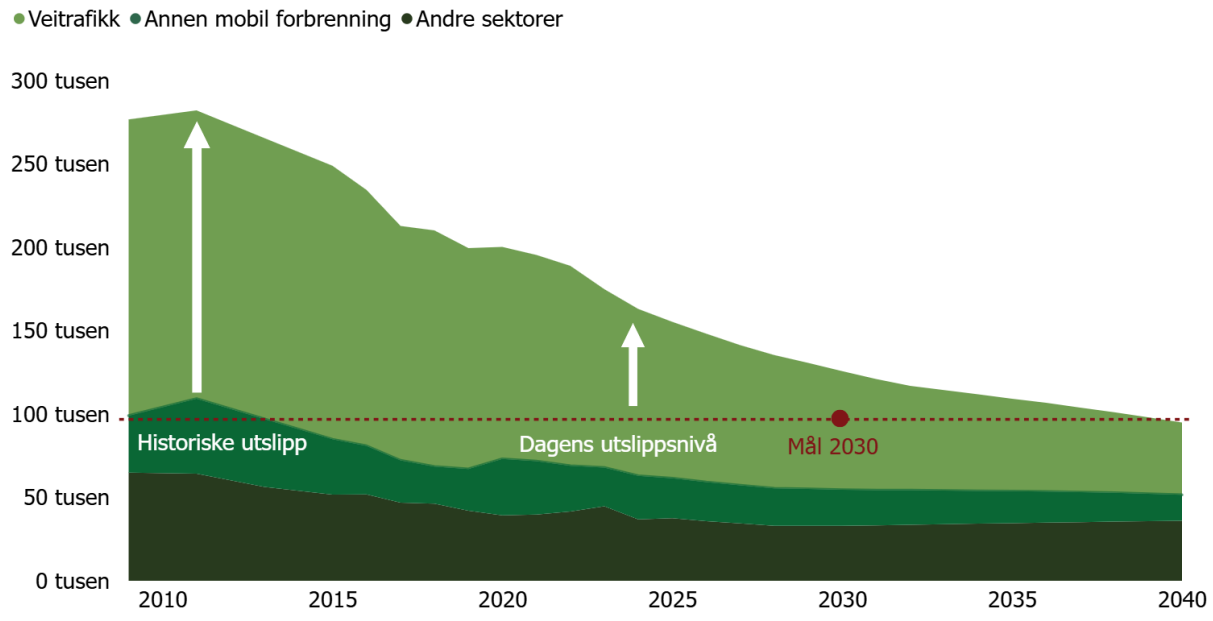

Kilder: Miljødirektoratet og Bærum kommune

1000 tonn CO_2-ekvivalenter	2009	2024	2030	2040
Historiske utslipp	277	163		
Fremskriving			126	95
Utslippsmål			97	

Veitrafikk er sektoren som har bidratt mest til å redusere utslipp så langt, men utviklingen går for sakte. Elektrifisering av personbilparken har redusert utslippene per bil, samtidig som det totale antallet biler har økt over tid. Dette understreker behovet for tiltak som reduserer bilbruk og legger til rette for gange, sykkel og kollektivtransport.

Det ligger også et stort potensial i å elektrifisere tungtransport og anleggsmaskiner. Som innkjøper og byggherre kan kommunen stille krav om utslippsfrie løsninger i anskaffelser og bygg- og anleggsprosjekter.

Forventet befolkningsvekst vil øke presset på utbygging av boliger og infrastruktur. Uten tydelige krav og prioriteringer vil dette kunne føre til økte utslipp, både fra transport og fra bygg- og anleggsvirksomhet. Kommunen kan begrense utviklingen gjennom arealplanlegging og krav til utslippsfrie bygg- og

anleggsplasser. Nullvekstmålet – at vekst i persontransport skal tas med kollektivtransport, sykling og gange – er et sentralt virkemiddel for å redusere utslipp og samtidig gi gevinster for folkehelsen.

Det er stor usikkerhet knyttet til deler av utslippsstatistikken. For Bærum gjelder dette særlig utslipp fra større infrastrukturprosjekter, som utgjør en betydelig del av bygg- og anleggssektoren. Dersom disse utslippene viser seg å være høyere enn anslått, kan det påvirke fremtidige fremskrivinger og øke behovet for ytterligere tiltak.

Utslipp og opptak fra arealbruk – press på karbonrike arealer

Utslipp og opptak fra skog og arealbruk inngår i et annet klimaregnskap enn kommunens direkte utslipp. Tall fra Miljødirektoratet (oppdateres hvert femte år) viser at arealene i Bærum tok opp mer klimagasser i perioden 2016–2020 enn i den foregående femårsperioden. En viktig årsak er at skogen i kommunen har økt sitt karbonopptak.

Skogen er et viktig karbonlager, samtidig som den huser naturverdier og tilbyr rekreasjonsmuligheter for kommunens innbyggere og besøkende. I tillegg spiller skog og andre naturområder en viktig rolle i kommunens beredskap og klimatilpasning, blant annet ved å dempe flom, redusere risiko for skred og bidra til lokal temperaturregulering under hetebølger.

Omtrent 60 prosent av kommunens areal er skog. Samtidig har NIBIO beregnet at 1 692 dekar skog er planlagt bygd ned. Dette tilsvarer et areal på om lag 237 fotballbaner og vil redusere skogens evne til å lagre karbon og ta opp klimagasser.

Grafen viser arealtype som er planlagt utbygd i Bærum kommune, målt i dekar:

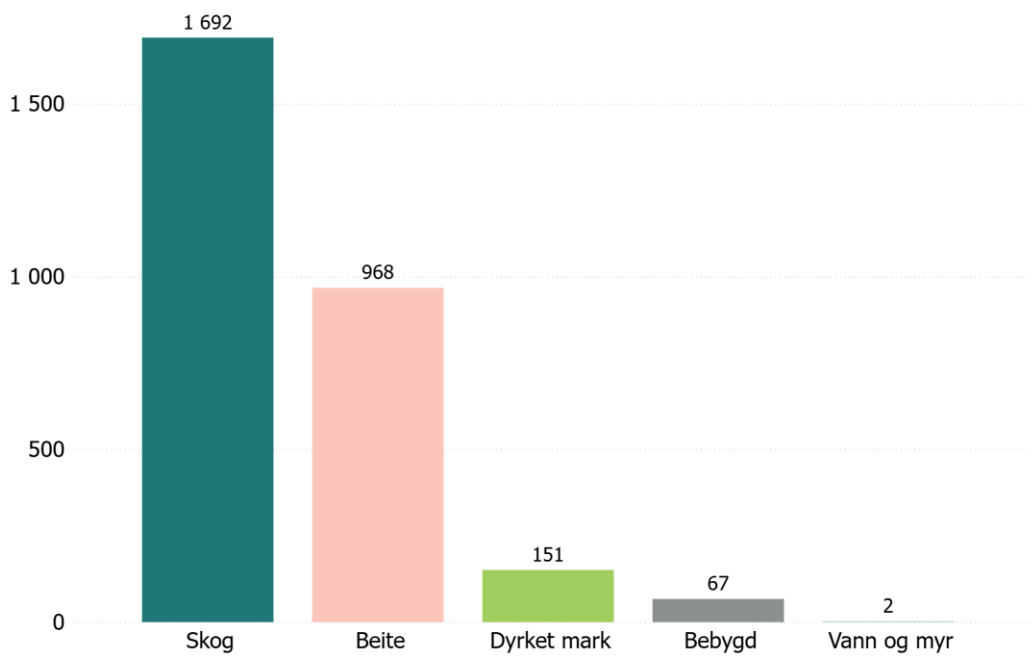

Kilde: NIBIO

Arealtype	Skog	Beite	Dyrket mark	Bebygd	Vann og myr	Total
Planlagt utbygd areal i dekar	1 692	968	151	67	2	2 881

Bærum kommune skal ta vare på karbonrike arealer samtidig som det planlegges for befolkningsvekst og et økt transportbehov. Den regionale planen for areal og transport viser hvordan arealbruk påvirker hvordan innbyggere og besøkende reiser i kommunen.

God arealforvaltning er et viktig virkemiddel for å nå kommunens klimamål, både for å få flere til å reise klimavennlig og for å ta vare på natur som lagrer karbon. Samtidig er det et sentralt verktøy for å styrke kommunens robusthet overfor klimaendringer og uønskede hendelser.

Areal er en begrenset ressurs. Som arealforvalter og planmyndighet kan kommunen gå gjennom eksisterende arealplaner og planforslag for å sikre at de er i tråd med kommunens mål om å bidra til langsiktig karbonlagring i naturområder, samtidig som hensyn til naturmangfold, klimatilpasning, transportbehov og samfunnssikkerhet ivaretas.

Klimafotavtrykk – langt unna lokale og globale mål

Et klimafotavtrykk (også kalt forbruksbaserte utslipp) viser den totale klimapåvirkningen fra en virksomhet, en innbygger eller et samfunn, og inkluderer både direkte og indirekte utslipp fra forbruk av varer og tjenester.

For innbyggerne i Bærum er de største utslippene innen reise og transport knyttet til fly- og bilreiser. Innen matforbruk kommer de største utslippene fra kjøtt, meieriprodukter og egg. Utslipp fra energibruk er først og fremst fra oppvarming av bolig. Øvrig forbruk samles i kategorien varer og tjenester, som omfatter alt fra klær og elektronikk til ulike tjenester.

Kommunen kan påvirke innbyggernes klimafotavtrykk gjennom sin rolle som tilrettelegger og pådriver, blant annet ved å kommunisere strategisk, legge til rette for samarbeid og bruke insentiver. Eksempler er ordninger som gjør kildesortering enklere, og tiltak som fremmer ombruk og deling.

Det er enklere for kommunen å redusere klimafotavtrykket fra egen virksomhet enn å påvirke innbyggernes forbruk. Bygg og infrastruktur utgjør de største bidragene til kommunens klimafotavtrykk, og det er derfor viktig å prioritere tiltak som reduserer utslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet. Kjøp av varer og tjenester er den nest største kilden, fordelt på mange kategorier som forbruksmateriell, mat, inventar og utstyr. Å stille tydelige klima- og miljøkrav i anskaffelser er et viktig virkemiddel. Samtidig er energieffektivisering i kommunens bygg et sentralt tiltak for å redusere utslipp fra energibruk.

Flere klimatiltak kan samtidig gjøre samfunnet mer robust. Energieffektive bygg og redusert energibruk gjør kommunen mindre sårbar for høye energipriser og knapphet på energi. En areal- og transportutvikling som gir kortere avstander og mindre bilavhengighet kan også bidra til et mer tilgjengelig og motstandsdyktig lokalsamfunn.

Klimafotavtrykket til innbyggerne i Bærum er om lag ti ganger høyere enn utslippene fra kommunens egen virksomhet. En gjennomsnittlig innbygger slipper ut 12,6 tonn CO_2-ekvivalenter per år, omtrent på nivå med landsgjennomsnittet. På Fornebu er utslippene lavere, rundt 11,4 tonn per person, noe som blant annet kan henge sammen med nyere og mer energieffektive bygg.

For å nå målene i Parisavtalen må klimafotavtrykket reduseres til under 3 tonn CO_2-ekvivalenter per person innen 2030 og videre ned mot 1 tonn innen 2050. Dette krever betydelige endringer i både produksjon og forbruk.

Bærum kommune kan redusere både indirekte utslipp og kostnader ved å satse på sirkulære løsninger – særlig i egen virksomhet, men også ved å gjøre det enklere for innbyggerne å ta bærekraftige valg.

Grafen viser klimafotavtrykket per innbygger per år i Bærum kommune, i Norge totalt og på Fornebu, målt i tonn CO_2-ekvivalenter:

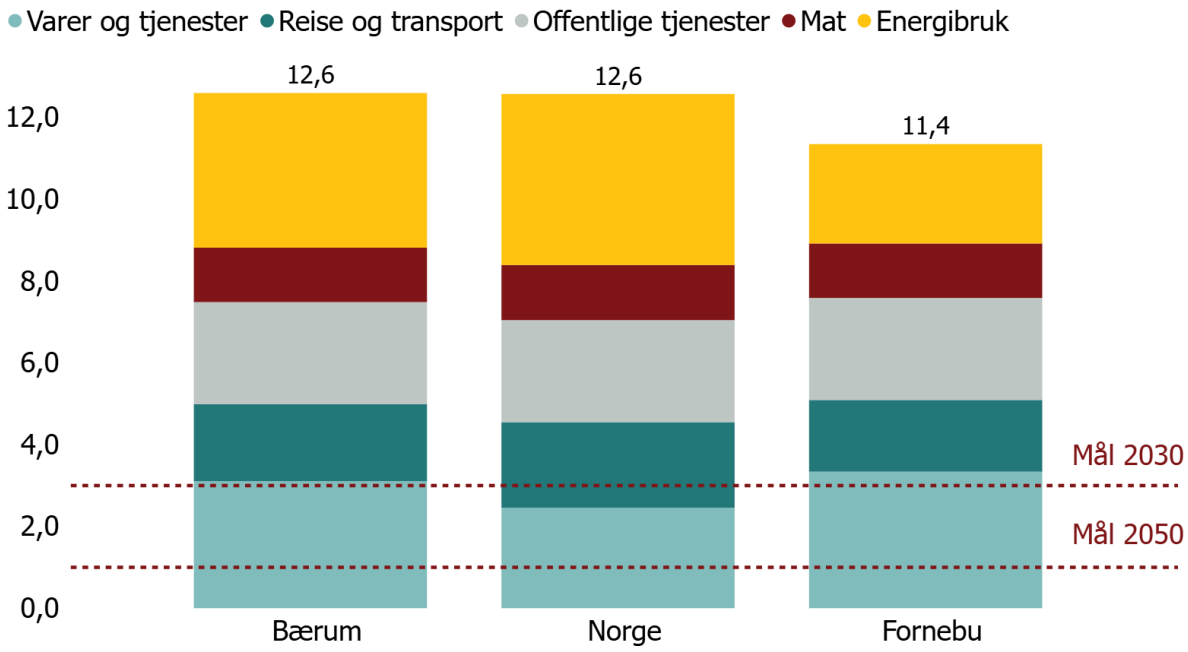

Kilder: Ducky og IPCC

	Tonn CO_2-ekvivalenter per innbygger
Bærum	12,6
Norge	12,6
Fornebu	11,4

Fra mål til handling – kommunens klimatiltak

Et viktig formål med klimabudsjettet er å vise i hvilken grad tiltakene bidrar til å redusere klimagassutslipp. For en del klimatiltak vil det være vanskelig å måle utslippsreduksjonene. Dette gjelder for eksempel tiltak som skal endre holdninger. Det finnes per i dag ikke et godt etablert rammeverk for å beregne effekten av tiltak som skal redusere indirekte utslipp for et geografisk område.

Klimabudsjettet omfatter ikke alle klimatiltakene kommunen jobber med. Tiltak som er over i en driftsfase skal i utgangspunktet ikke med i tiltakslisten til klimabudsjettet, men effekten av disse tiltakene blir regnet med i fremskrivingen av utslipp.

De kommunale klimatiltakene blir hovedsakelig finansiert innenfor rammen til de ulike tjenesteområdene. Flere tiltak har også ekstern finansiering gjennom støtteordninger som Miljødirektoratets Klimasatsordning og regionale forskningsfond.
Bærum kommune har et klima- og miljøfond som støtter prioriterte tiltak i klimabudsjettet som mangler finansiering, og styrker satsingsområdene i Klimastrategi 2030. En fullstendig oversikt over disponeringen av Klima- og miljøfondet ligger vedlagt i kommuneplanens handlingsdel.

En kost-nyttevurdering av klimatiltak innebærer å sammenligne de forventede økonomiske effektene ved et tiltak med de forventede utslippseffektene (nytten). Informasjonen i tiltakstabellene under er sammenstilt i en rapport (Power BI), og gir en forenklet kost-nyttevurdering av klimatiltakene som kommunedirektøren foreslår med i økonomiplanen. Klimatiltak handler ikke bare om å redusere utslipp. De kan også bidra til bedre folkehelse, ta vare på naturen og gjøre samfunnet mer robust i møte med klimaendringer og andre kriser. Et utvalg av positive tilleggseffekter er inkludert i rapporten som filtervalg.

Tiltak som bidrar til å redusere direkte utslipp

Klimatiltak	Økonomisk effekt 2027-2030	Utslippsreduserende effekt	Beskrivelse av finansiering
Aldersvennlig transport	1 075	Lav	Innenfor rammen
Etablere felles rapporteringsløsning for kommunens bygg- og anleggsprosjekter	122	Medium	Pilot finansieres over Klima- og miljøfondet 2027. Innenfor rammen fra og med 2028.
Etablere flere innfartsparkeringsplasser	800	Lav	Innenfor rammen
Gågrupper til skolen	400	Medium	Innenfor rammen
Hjertesoner på barneskolene	1 000	Medium	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027 gjennom mobilitets-satsing
Kortreist mat	4 700	Medium	Ekstern finansiering fra Miljødirektoratet. Delfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027.
Nye utendørs strømpunkter langs Elvepromenaden i Sandvika	1 500	Medium	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027
Pilot på samlastingssone	2 410	Medium	Ekstern finansiering fra Miljødirektoratet. Delfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027 og innenfor rammen.
Samkjøring til fritidsaktiviteter – Skibuss	200	Lav	Innenfor rammen
Snarvei-skilting og enkel tilrettelegging av utvalgte snarveier	600	Lav	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027 gjennom mobilitets-satsing
Trafikkanalyse for Fornebu – grunnlag for klimavennlig mobilitet etter Fornebubanen (2030–2040)	700	Lav	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027
Utskifting av kommunens fossile maskiner og tyngre kjøretøy	2 780	Medium	Innenfor rammen
Utslippsfri byggeplass (maskinbruk og transport)	24 031	Medium	Finansiering prioriteres innenfor rammen til prosjektene
Sum	40 318		

Tiltak som bidrar til å redusere klimafotavtrykket

Klimatiltak	Økonomisk effekt 2027-2030	Utslippsreduserende effekt	Beskrivelse av finansiering
Avfall og sortering bygg i drift	-800	Medium	Ingen merkostnader forbundet med klimatiltaket
Bevare og ombruke fundament, bygg, bygningsdeler og materialer	-6 600	Høy	Klima- og miljøfondet 2027 for videreføring av ombrukssystem og -logistikk for inventar og materialer. Ingen planlagte prosjekter med ombruk av fundament og bygg.
Bærumsfolk for bærekraft 2027: Mangfold, inkludering og bærekraft i ungdomsskolen	500	Medium	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027

DOKS – bærekraftige arbeids- og mobilitetsmodeller for det profesjonelle scenekunst- og kulturnæringsfeltet i Skandinavia	500	Medium	Ekstern finansiering fra EU Interreg. Delfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027.
Energieffektivisering av gatevarmeanlegg i Kommunegården	400	Lav	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027
Fremme og utvikle forbildeprosjekter innen energi og miljø	0	Lav	Ingen merkostnader forbundet med klimatiltaket
Innovasjonscamp	400	Lav	Innenfor rammen
Integrert 3D- og energiplanlegging for klimavennlige byer – Scale-up Making PEDs	0	Lav	Ekstern finansiering fra Norges forskningsråd
Kartlegge og gjennomføre tiltak for å forbedre energiytelse	-4 563	Lav	Miljøpottmidler med delfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027
KPI Fornebu – verktøy for måling av nullutslippsområde	150	Lav	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027 gjennom satsingen Fornebu som testarena
Lokal kompostering av matsvinn fra produksjon ved Bærum Storkjøkken til organisk naturlig gjødsel	320	Medium	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027
Produsere fornybar energi fra solen	21 928	Lav	Miljøpottmidler og innenfor rammen til prosjektene
Produsere varme effektivt med flere varmepumper	51 618	Lav	Miljøpottmidler og innenfor rammen til prosjektene
Redusere avfall fra byggeplasser	0	Medium	Ingen merkostnader forbundet med klimatiltaket
Redusere levert energi nybygg og totalrehabiliteringer	9 822	Lav	Finansiering prioriteres innenfor rammen til prosjektene
Renovasjonstjenester med økt fokus på ombruk og materialgjenvinning	1 200	Medium	Innenfor rammen (selvfinansiert)
Sandvika Byfest – pilot for klimavennlige arrangementer i Bærum	300	Medium	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027
Standardisere miljøoppfølging i prosjekter	7 857	Lav	Finansiering prioriteres innenfor rammen til prosjektene
Status og veien videre for Fornebu som testarena og nullutslippsområde	400	Lav	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027 gjennom satsingen Fornebu som testarena
Stille helse, klima og miljøkrav til bygg, produkter og materialer	0	Medium	Ingen merkostnader forbundet med klimatiltaket
Stille reduksjonskrav til klimagassutslipp for nybygg- og rehabiliteringsprosjekter	34 078	Høy	Finansiering prioriteres innenfor rammen til prosjektene. Delfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027.
Videreføring av løsninger som bidrar til økt ombruk for innbyggere og næringslivet i kommunen	8 000	Medium	Innenfor rammen (selvfinansiert)
Økt ombruk til og fra Isi avfallsanlegg	1 000	Medium	Fullfinansiering fra Klima- og miljøfondet 2027
Sum	126 510		

Tiltak som bidrar til å øke kunnskap om klimarisiko

Klimatiltak	Økonomisk effekt 2027-2030	Beskrivelse av finansiering
Gjennomføre klimasårbarhetsanalyse for Asker og Bærum kommune	77	Ekstern finansiering fra Miljødirektoratet. Delfinansiering innenfor rammen.
Sum	77	

Tiltak som bidrar til å redusere utslipp og øke opptak fra arealbruk

Klimatiltak	Økonomisk effekt 2027-2030	Utslippsreduserende effekt	Beskrivelse av finansiering
Sikre grønne områder for karbonlagring	1 100	Medium	Innenfor rammen
Unngå nedbygging av vegetasjon og grønnstruktur	0	Medium	Ingen merkostnader forbundet med klimatiltaket
Utvikle metodikk og løsninger for kartbasert arealregnskap	300	Medium	Innenfor rammen
Sum	1 400		

Ønskede tiltak

Tiltak som bidrar til å redusere klimafotavtrykket

Klimatiltak	Økonomisk effekt 2027-2030	Utslippsreduserende effekt	Beskrivelse av finansiering
Bærums grønne litteraturfestival 2027	100	Lav	Innspill til disponering fra Klima- og miljøfondet 2027, ikke prioritert i kommunedirektørens forslag
Innføring av flerbruksemballasje i kantine – En pilot	232	Lav	Innspill til disponering fra Klima- og miljøfondet 2027, ikke prioritert i kommunedirektørens forslag
Sum	332		

Kommunens mål

Kapittelet kommunens mål redegjør for målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel og indikatorer knyttet til delmålene.

Kapittelet vises kun i webdokumentet, som er tilgjengelig på www.baerum.kommune.no.

Kommunens tjenesteområder

Oppvekst

Om området

Oppvekst består av kommunalområdene Barn, unge og familietjenester, Oppvekst barnehage og Oppvekst skole.

Oppvekst har ansvar for kommunens grunnskoler og barnehager, SFO, Kulturskolen, helsestasjoner og skolehelsetjenesten, barnevernstjenesten samt et bredt spekter av tjenester for barn, unge og familier.

Oppvekst ligger under ansvarsområdet til Hovedutvalg for oppvekst og utdanning.

Dette legger budsjettet til rette for

I bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter. Gode og robuste tjenester for barn, unge og deres familier er viktige bidrag i arbeidet med å sikre gode oppvekstsvilkår. Temaplanen «På samme lag for og med barn og unge i Bærum" med kunnskapsgrunnlag, strategier og oppdrag viser retning i arbeidet til direktørområdet. Temaplanen har mål om et trygt og godt oppvekstmiljø, et oppvekstmiljø som bidrar til likeverdige muligheter og deltakelse for alle barn og unge.

Bærum kommune planlegger for fremtiden ved å ta grep i dag. For å møte fremtidige behov og sikre bærekraftige tjenester viderefører Oppvekst følgende omstillings- og utviklingsgrep:

Inkluderende praksis
Inkluderende praksis, der det jobbes med å gå fra individuelle tiltak til flere og bedre fellesskapsløsninger, står sentralt i utviklingsarbeidet i alle tjenester i Oppvekst. Individets rettigheter skal ivaretas, og jo mer som kan løses innenfor rammen av fellesskapet, jo bedre er det for alle. Fellesskapet er en kraftig og viktig beskyttelsesfaktor som bør utnyttes så godt som mulig.

Robuste enheter
Oppvekst viderefører arbeidet med robust og bærekraftig struktur for helsestasjon, barnehage og skole. Målet er høy kvalitet gjennom å samle kompetanse, organisere tjenestene fleksibelt og utvikle arbeidsplasser som er attraktive for både dagens og nye generasjoner av arbeidstakere. Utviklingsarbeidet skal også sikre stabile og velfungerende enheter. For å utvikle attraktive arbeidsplasser skal Oppvekst sørge for god organisering, sikre kompetanseutvikling i fagfellesskapene, arbeide systematisk med nærvær og sikre gode rekrutteringsprosesser.

Digital transformasjon
Arbeidet med digital transformasjon har som mål å gi mer tid til kjerneoppgaver ved at digitale løsninger reduserer tidsbruk på rapportering, dokumenthåndtering, registreringer og arkivering. Digitale løsninger skal videre føre til bedre kvalitet, mindre feil og styrket tverrfaglig samarbeid gjennom utvikling og automatisering av prosesser som sikrer god informasjonsflyt, informasjon som håndteres likt og korrekt og data som er oppdatert og tilgjengelig på tvers av tjenester. Dette skal bidra til tidligere innsats, bedre koordinering og en sømløs opplevelse for barn, unge og familier.

I økonomiplanperioden 2027–2030 viderefører Oppvekst også følgende prioriteringer:

- Støtte opp under foreldrerollen og legge til rette for foreldresamarbeid
- Prioritere innsats for barn og unge i levekårsutsatte områder
- Styrke språkutvikling, leseferdigheter og leseglede

Kommunedirektøren har i budsjett og økonomiplanen lagt frem seks kommuneovergripende satsinger. Disse er innarbeidet i oppdragsoversikten. I oppdragsbeskrivelsene konkretiseres hvordan Oppvekst vil bidra til å understøtte satsingene, blant annet gjennom prioriteringene og utviklingsgrepene som er beskrevet ovenfor.

Hovedtrekk i driftsbudsjettet

I budsjettforslaget legges det opp til en dreining fra generelle innsparingstiltak til målrettet omstilling og utvikling av tjenestene innen Oppvekst. Endringene tar utgangspunkt i et utfordringsbilde med økende behov, knapphet på arbeidskraft og en økning i utenforskap blant barn og unge. Budsjettet prioriterer derfor tiltak som styrker gjennomføring i skole og overgang til arbeid, tidligere innsats og tverrfaglig samarbeid, samtidig som det satses på teknologi og nye arbeidsformer for å utnytte ressursene bedre. Samlet innebærer dette en tydelig prioritering av forebygging og helhetlig oppfølging, med mål om å redusere behovet for mer ressurskrevende tiltak senere i oppvekstløpet.

Tidligere vedtatte omstillings- og reduksjonstiltak videreføres i økonomiplanperioden, og budsjettforslaget forutsetter at disse realiseres som planlagt. Det foreslås ingen nye kostnadsreduserende tiltak.

De viktigste driftstiltakene som foreslås er:

- Tilbakeføring av de tidligere vedtatte uspesifiserte innsparingstiltakene
- Sikre finansiering av økte utgifter til institusjonsplasser i barneverntjenesten for barn og unge med omfattende helse- og omsorgsbehov
- Opprettholde kapasitet og kvalitet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten for å sikre et forsvarlig og tilgjengelig tjenestetilbud
- Kompensere for økt inntektsbortfall som følge av ordningen med 12 timer gratis SFO

Hovedtrekk i investeringsbudsjettet

De viktigste investeringene i 10-årsperioden er samlokalisering av helsestasjoner, samt omstrukturering, rehabilitering og nybygg av barnehager og skoler.

Investeringene omfatter omstrukturering av eksisterende bygg, rehabilitering, samlokalisering og nybygg, med mål om mer effektiv kapasitetsutnyttelse og bedre tilpasning til fremtidige behov. Tiltakene skal møte økende etterspørsel som følge av befolkningsvekst og byutvikling, bidra til å bevare og videreutvikle eksisterende bygningsmasse, samt legge grunnlag for inkluderende og bærekraftige lokalsamfunn. Det legges til rette for arealeffektive og miljøvennlige lokaler som oppfyller krav til funksjonalitet, kvalitet og energieffektivitet. Dette understøtter også utviklingen av kommunen som en attraktiv arbeidsplass, gjennom styrkede fagmiljøer, kompetanseutvikling og økte rekrutteringsmuligheter. Gjennomføring forutsetter samspill med øvrig areal- og samfunnsplanlegging, og manglende realisering kan føre til kapasitetsutfordringer og redusert kvalitet i tjenestetilbudet. Prioritering av prosjektene i budsjettperioden er basert på tilstandsgrad og/eller kapasitetsbehov i byggene.

De viktigste investeringstiltakene i budsjett og økonomiplanperioden er:

- Berger barnehage
- Eineåsen barnehage
- Kolsås barnehage
- Valler barnehage
- Østerås barnehage
- Bryn skole
- Hauger/Gjettum skole inkl. flerbrukshall og turnhall

Driftsbudsjettet fordelt på områdene

Tabellen viser det samlede budsjettet for Oppvekst. I tabellen er det mulig å klikke på direktørområdet, og videre på kommunalområder for å se fordelingen på lønn, andre driftsutgifter og inntekter.

Budsjett per kommunalområde for Oppvekst

Beløp i mill kr

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Oppvekst	Barn, unge og familietjenester	1 - Nettolønn	463,6	449,8	475,8	475,1	475,1	475,1
Oppvekst	Barn, unge og familietjenester	2 - Andre utgifter	144,5	107,4	120,3	115,7	115,7	115,7
Oppvekst	Barn, unge og familietjenester	3 - Inntekter	-44,6	-34,8	-35,4	-35,4	-35,4	-35,4
Oppvekst	Oppvekst – ledelse	1 - Nettolønn	2,3	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2
Oppvekst	Oppvekst – ledelse	2 - Andre utgifter	0,5	2,1	2,4	2,4	2,4	2,4
Oppvekst	Oppvekst – ledelse	3 - Inntekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oppvekst	Oppvekst barnehage	1 - Nettolønn	774,6	713,9	769,2	764,3	762,8	774,5
Oppvekst	Oppvekst barnehage	2 - Andre utgifter	1 068,0	1 117,8	1 167,4	1 155,9	1 155,3	1 171,4
Oppvekst	Oppvekst barnehage	3 - Inntekter	-139,2	-91,7	-93,6	-93,6	-93,6	-93,6
Oppvekst	Oppvekst skole	1 - Nettolønn	1 869,4	1 857,2	1 884,5	1 855,0	1 842,6	1 822,8
Oppvekst	Oppvekst skole	2 - Andre utgifter	367,3	285,5	306,4	309,9	309,9	309,9
Oppvekst	Oppvekst skole	3 - Inntekter	-330,9	-250,8	-251,3	-251,3	-251,3	-251,3
Totalsum			**4 175,5**	**4 158,6**	**4 347,9**	**4 300,2**	**4 285,7**	**4 293,7**

Oppdrag

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
Klimaoppdrag	Gjennomføre holdningsskapende klima- og miljøarbeid i skolen	Barn og unge skal håndtere dagens og morgendagens utfordringer, og vår felles fremtid avhenger av at kommende generasjoner tar vare på kloden. I barnehagene og skolene våre skal barn og unge få den kunnskapen og de ferdighetene de trenger for å ta klima- og miljøbevisste valg. Det skal blant annet jobbes med • å utvikle et undervisningsopplegg for ungdomstrinnet der målet er at ungdom skal finne ut hva som driver deres eget overforbruk, og hva som skal til for å snu den uheldige utviklingen • hjertesoner og droppstopp • innovasjonscamp med utgangspunkt i innovasjonsmetodikk og ungt entreprenørskap der man undersøker hvordan dagens klimautfordringer kan omsettes til fremtidens løsninger	31.12.2027	Bærum kommune er en klimaklok og miljøbevisst organisasjon og samfunnsaktør	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Bidra til at flere, særlig unge, er i utdanning og jobb	Oppvekst bidrar til at flere unge er i utdanning og arbeid gjennom høy kvalitet i barnehage og skole, tidlig innsats, gode overganger, tverrfaglig samarbeid, helsefremmende og forebyggende tjenester i helse- og familietjenester, samt målrettet oppfølging av barn, unge og deres familier. Oppvekst legger strategien om å sikre alle barn og unge gode og likeverdige muligheter til læring og utvikling til grunn, slik den er formulert i temaplanen «På samme lag for og med barn og unge». Vi skal • styrke språkutvikling, leseferdigheter og leseglede gjennom målrettede tiltak i hele oppvekstløpet • utvikle og styrke barne- og ungdomsfellesskap i barnehager, skoler og fritidstilbud, slik at flere barn og unge inkluderes og mestrer i det ordinære tilbudet og at andelen barn og unge som får sitt opplæringstilbud i segregerte tiltak reduseres • prioritere tverrfaglig innsats for barn og unge i levekårsutsatte områder ved forebyggende tiltak som treffer bredt i samarbeid med lokalmiljøene • støtte opp under foreldrerollen og legge til rette for foreldresamarbeid ved å gi støtte til foreldre med fokus på å mestre foreldrerollen, styrke foreldrerelasjonen og styrke foreldrenes sosiale nettverk, samt å legge til rette for inkluderende møteplasser som fremmer tilhørighet og felles ansvar for barnas oppvekstmiljø	31.12.2030	Bærum har et likestilt og inkluderende arbeidsliv	Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
Oppdrag med politisk rapportering	Gjennomføre digital transformasjon	Oppvekst bruker digital transformasjon som strategisk virkemiddel for kontinuerlig utvikling av tjenestene med mål om en forenklet hverdag for innbyggere, styrket kvalitet og god ressursutnyttelse. Vi skal • utvikle, standardisere og automatisere arbeidsprosesser slik at ansatte frigjør tid til kvalitetsarbeid med barn og unge • forenkle kommunikasjon, søknader, oppfølging og dokumentasjon for foreldre, barn og unge • bruke velferdsteknologi der det gir økt mestring, livskvalitet og selvstendighet for barn, unge og familier • legge til rette for kompetanseheving for ledere og ansatte innen digitale ferdigheter og digitaldidaktisk kompetanse • sikre sammenhengende dataflyt som gir bedre innsikt, tidlig innsats og tryggere beslutninger • støtte barn og unges lek, læring og utvikling gjennom trygg, pedagogisk og målrettet bruk av teknologi	31.12.2030	Bærum kommune er åpen og digital	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Legge til rette for at flere eldre kan bo trygt hjemme	Oppvekst bidrar til å gi barn og unge det grunnlaget de trenger for å mestre utdanningsløpet og bli aktive deltakere i samfunns- og arbeidsliv. Gjennom tidlig innsats og forebygging av utenforskap styrkes forutsetningene for god helse, mestring og selvstendighet gjennom hele livsløpet. Vi skal • bidra aktivt i tverrsektorielt samarbeid som styrker samhandling på tvers av generasjoner	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler	Barnehager og skoler er institusjoner som former samfunnets demokrati, inkludering og deltakelse, og er dermed en forutsetning for samfunnsutviklingen. Barnehager og skoler er arenaer for sosial utjevning og forebygging av utenforskap. Helsestasjonene er tidlig i kontakt med familiene og sammen med barnehager og skoler jobber oppvekst for at innsats tidlig i livet bidrar til selvhjulpenhet, autonomi, aktiv deltakelse og evnen til å bidra til fellesskapet. Helsestasjonene, barnehagene og skolene er møteplasser som bidrar til inkluderende fellesskap i lokalmiljøene. Vi skal • videreutvikle robuste helsestasjoner, barnehager og skoler som sikrer kvalitet i tilbudet til barn og unge • bidra til attraktive lokalmiljøer gjennom en fremtidsrettet og effektiv barnehage- og skolestruktur som møter befolkningsvekst, ivaretar bygningsmassen og bidrar til inkluderende og bærekraftige lokalsamfunn	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
		• styrke foreldrerollen og legge til rette for inkluderende fellesskap der foreldre, lokalmiljø og andre aktører tar et felles ansvar for barn og unges oppvekstmiljø • styrke oppvekstsvilkårene i levekårsutsatte områder ved å utvikle inkluderende møteplasser og aktiviteter i samarbeid med lokalmiljøene • legge til rette for bruk av kommunens bygg til fritidsaktiviteter, frivillighet og kultur			
Oppdrag med politisk rapportering	Tilpasse kommunen til ny sikkerhetspolitisk situasjon	*Barnehager og skoler er mer enn en arena for omsorg og læring. De er en del av samfunnets grunnmur og en viktig samfunnsfunksjon. Å sikre god beredskap og kontinuitet i drift av barnehager og skoler, også under kriser og krig, er viktig for barnas trygghet, forutsigbarhet og utvikling. Barnehager og skoler skal være en trygg ramme for barn i kriser eller konflikt ved at de representerer normalitet så langt det er mulig i en vanskelig tid. I tillegg til ordinær lek og læringsaktiviteter kan barnehager og skoler formidle viktig informasjon til barn, elever og foreldre på en pedagogisk måte*. (DSBs veiledning om Kommuners og fylkeskommuners roller og ansvar i sikkerhetspolitisk krise og krig). Vi skal • sikre at barn og unges rettigheter og behov blir tilstrekkelig ivaretatt, også under kriser og krig • sørge for kontinuerlig oppdatering av kontinuitetsplaner, beredskapsplaner og tiltakskort • gjennomføre øvelser som styrker tjenestenes evne til å håndtere ulike krisescenarioer • sikre samhandling og kommunikasjon mellom tjenester, samt med nødetater og samarbeidspartnere	31.12.2030	Bærum er et trygt, mangfoldig og inkluderende samfunn	I Bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter
Oppdrag med politisk rapportering	Være en attraktiv arbeidsplass	Oppvekst viderefører arbeidet med robust og bærekraftig struktur for helsestasjon, barnehage og skole. Målet er høy kvalitet i tilbudet gjennom å samle kompetanse, organisere tjenestene fleksibelt og utvikle arbeidsplasser som er attraktive for både dagens og nye generasjoner av arbeidstakere. Vi skal • arbeide systematisk med å fremme nærvær og redusere sykefravær • videreutvikle kvalitet i arbeidet med å rekruttere og beholde medarbeidere • arbeide systematisk for sterke fagmiljøer i profesjonsfellesskapene • utnytte og videreutvikle ledere og ansattes kompetanse • sørge for god oppfølging av nyansatte og veiledning av nyutdannede	31.12.2030	Bærum kommune er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Ressursbruk sammenlignet med andre kommuner

Årlig utarbeides det en oppsummerende analyse der man sammenligner Bærum kommune med de andre kommunene i ASSS (et nettverk der de tolv største kommunene i landet samarbeider om analysearbeid). Analysen gir innsikt i kommunens ressursbruk og tjenestedata. Formålet er å gi årsaksforklaringer og å synliggjøre hvilke forutsetninger som ligger bak tallene.

Analysen bygger på KOSTRA-data, bearbeidet av ASSS.

På Bærum i tall presenteres analysen av ressursbruk og tjenestedata.

Oppvekst barnehage

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunalområdet Oppvekst barnehage består av de kommunale barnehagene i Bærum, Barnehagekontoret og Spesialpedagogisk tjeneste.

Barnehagen har et viktig samfunnsoppdrag og skal ivareta barns behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi og være et sted der barn opplever trivsel, vennskap, tilhørighet og et inkluderende fellesskap.

Kommunalområdet Oppvekst barnehage har ansvar for å forvalte barnehagesektoren i Bærum og bidra til at bærumsbarnehagen utvikles i tråd med gjeldende lovverk og nasjonale og kommunale føringer. Barnehagekontoret ivaretar kommunens rolle som lokal barnehagemyndighet gjennom veiledning og tilsyn etter barnehageloven. Barnehagekontoret har også en viktig rolle i kompetanse- og kvalitetsutvikling i både kommunale og private barnehager, og bidrar til å styrke kvaliteten og sikre et likeverdig barnehagetilbud i hele kommunen.

Kommunalområdet har også ansvar for beregning og utbetaling av tilskudd til private barnehager, samt for å sikre likebehandling av kommunale og private barnehager. Videre har kommunalområdet ansvar for å sikre tilstrekkelig barnehagekapasitet.

Spesialpedagogisk tjeneste barnehage gir spesialpedagogisk hjelp til barn med særlige behov basert på sakkyndig vurdering fra PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste). Den spesialpedagogiske hjelpen skal inngå som en del av det helhetlige og tilrettelagte tilbudet barnet får. Hjelpen inkluderer blant annet rådgivning til foreldre og personalet i kommunale og private barnehager.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**1 739,9**	**1 739,9**	**1 739,9**	**1 739,9**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**24,7**	**19,9**	**23,2**	**23,2**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**72,6**	**72,6**	**72,6**	**72,6**
Sum Tekniske endringer	**-3,6**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**
Konsekvensjusteringer	**93,7**	**90,4**	**93,7**	**93,7**
Konsekvensjustert budsjett	**1 833,6**	**1 830,3**	**1 833,6**	**1 833,6**
Demografijustering				
Demografikompensasjon – barnehager	-4,7	-8,1	-13,2	14,6
Sum Demografijustering	**-4,7**	**-8,1**	**-13,2**	**14,6**
Tiltak som øker budsjettet				
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	13,0	3,3	3,0	3,0
Tilskudd til veiledning av nyutdannede barnehagelærere (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskudd)	1,1	1,1	1,1	1,1
Sum Tiltak som øker budsjettet	**14,1**	**4,4**	**4,1**	**4,1**
Sum nye tiltak og endringer	**9,4**	**-3,7**	**-9,1**	**18,7**
Budsjett 2027-2030	**1 843,0**	**1 826,6**	**1 824,5**	**1 852,3**

Demografijustering

Demografikompensasjon – barnehager

Barnehagene kompenseres årlig for endringer i barnetallet basert på oppdaterte befolkningsprognoser.

Befolkningsprognosen viser en lavere vekst i antall barn i alderen 1–5 år i budsjettperioden, i forhold til fjorårets prognose.

Nåværende budsjettramme:
Tallene som vises her, er endringer fra demografikompensasjon vedtatt i Budsjett og økonomiplan 2026–2029, og viser et nedtrekk i budsjettrammene for 2027–2029. Siste året i økonomiplanperioden viser en økning, grunnet en økning i antall barn sammenlignet med fjorårets prognose.

Konsekvenser:
Endringer i barnetallet påvirker kommunens utgiftsbehov på barnehageområdet direkte. Demografikompensasjonen bidrar til at budsjettet samsvarer med faktiske behov og sikrer at barnehagene har økonomiske rammer som understøtter lovpålagte krav til kapasitet, kvalitet og bemanning, og gir grunnlag for å videreføre og utvikle tjenestene i tråd med befolkningsutviklingen.

Tiltak som øker budsjettet

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Tilskudd til veiledning av nyutdannede barnehagelærere (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskudd)

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettrammen til veiledning av nyutdannede barnehagelærere med 1,1 mill. I statsbudsjettet for 2026, ble budsjettmidler fra statlig tilskuddsordning for veiledning av nyutdannede barnehagelærere innlemmet i kommunens rammetilskudd. For å opprettholde veiledningen foreslås det derfor en styrking av budsjettet.

Nåværende budsjettramme:
Nåværende budsjettramme er på 1,1 mill. og foreslått økning vil bidra til å videreføre budsjettrammen fra og med 2027.

Konsekvenser:
Veiledning for nyutdannede barnehagelærere er avgjørende for å skape en trygg start på karrieren. Det bidrar til at barnehagelærere forblir i yrket, spesielt i de første årene hvor erfaringer fra utdanningen omformes til praktisk kompetanse. En god veiledningsordning kan hjelpe nyutdannede med å håndtere komplekse situasjoner og utvikle faglig skjønn. Ved å delta i veiledningsprogrammer, kan nyutdannede barnehagelærere utvikle sin kompetanse og bidra til et positivt læringsmiljø for barna. Veiledning er en investering i både den nyutdannedes profesjonelle utvikling og i kvaliteten på barnehagetilbudet.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	782,3	749,8	806,0	801,1	799,6	811,2
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	66,7	49,6	54,4	50,4	50,4	50,4
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	996,1	1 059,5	1 104,1	1 096,6	1 096,0	1 112,2
Overføringsutgifter	12,1	11,0	11,2	11,2	11,2	11,2
Finansutgifter	29,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**1 887,1**	**1 869,8**	**1 975,7**	**1 959,3**	**1 957,2**	**1 985,0**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-65,5	-53,5	-54,4	-54,4	-54,4	-54,4
Refusjoner	-97,3	-75,9	-77,7	-77,7	-77,7	-77,7
Overføringsinntekter	-1,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-19,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-183,7**	**-129,9**	**-132,6**	**-132,6**	**-132,6**	**-132,6**
Sum	**1 703,5**	**1 739,9**	**1 843,0**	**1 826,6**	**1 824,5**	**1 852,3**

Aktivitet (nøkkeltall)

Barnehage

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Gjennomsnittlig vedtakstimer om tilrettelegging på grunn av nedsatt funksjonsevne i barnehager, per barn per år (§ 37)	664	772	838	840	840
Antall barn i kommunale barnehager	3 039	2 982	2 985	3 029	3 062
Antall barn i private barnehager	4 199	4 112	4 140	4 183	4 228
Antall barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehager (§ 31)	293	259	239	242	245
Antall barn med vedtak om tilrettelegging på grunn av nedsatt funksjonsevne i barnehager (§ 37)	222	186	165	167	169
Antall ikke-rettighetsbarn med barnehageplass i private barnehager	97	107	61	100	100
Gjennomsnittlig vedtakstimer med assistent i barnehager, per barn per år (§ 31)	475	464	425	450	450
Gjennomsnittlig vedtakstimer med spesialpedagogisk hjelp i barnehager, per barn per år (§ 31)	140	146	161	160	160

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Oppvekst barnehage													
Ballerud barnehage	145,0	0,0	0,0	-0,0	0,0	-0,0	0,0	2,0	20,0	65,0	35,0	17,9	F2 – Planlegging
Berger barnehage	227,8	33,4	73,0	70,4	14,5	191,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Eineåsen barnehage	169,8	44,0	98,5	15,3	0,0	157,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Gartnerveien barnehage	30,9	0,0	30,9	0,0	0,0	30,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Helset barnehage	126,3	0,0	0,0	-0,0	1,5	1,5	6,5	20,0	50,0	30,0	18,0	0,0	F0 – Foranalyse
Kolsås barnehage	107,1	1,5	15,0	50,0	25,0	91,5	15,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Valler barnehage	222,9	82,4	17,8	1,6	0,0	101,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Østerås barnehage	190,4	20,0	85,0	55,0	25,4	185,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum Oppvekst barnehage	**1 220,1**	**181,3**	**320,2**	**192,3**	**66,4**	**760,2**	**21,9**	**22,0**	**70,0**	**95,0**	**53,0**	**17,9**	
Sum investeringsprosjekter	**1 220,1**	**181,3**	**320,2**	**192,3**	**66,4**	**760,2**	**21,9**	**22,0**	**70,0**	**95,0**	**53,0**	**17,9**	

Ballerud barnehage

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Det er vedtatt å etablere ny barnehagekapasitet på Ballerud med om lag 150 plasser. Behovet for økt kapasitet i Høvik-området er påvirket av høy kapasitetsutnyttelse i eksisterende tilbud, samt usikkerhet knyttet til bortfall og utvikling av private barnehagetilbud.

Det er gjennomført et parallelt oppdrag for utarbeidelse av arkitektskisser, som er politisk behandlet og danner et faglig grunnlag for videre planlegging. Prosjektet må sees i sammenheng med oppdaterte befolkningsprognoser som viser lavere vekst i barnetall, noe som medfører økt usikkerhet knyttet til fremtidig behov.

Samlet sett vurderes tiltaket som viktig for å sikre tilstrekkelig og fleksibel barnehagekapasitet, men med behov for løpende tilpasning til utviklingen i etterspørsel. Prosjektet understøtter kommunens mål om gode oppvekstsvilkår og en bærekraftig utvikling av tjenestetilbudet.

Avhengigheter og konsekvenser

Realisering av Ballerud barnehage er avhengig av utviklingen i barnetall, kapasitet i eksisterende tilbud

og endringer i private barnehagetilbud i området. I henhold til vedtatt barnehagebehovsanalyse er tidspunkt for gjennomføring usikkert og skal vurderes på nytt i senere rulleringer.

Det vil også være nødvendig å se prosjektet i sammenheng med øvrig sosial infrastruktur i området, herunder rekkefølge og koordinering mellom barnehage- og skoleutbygging. Muligheter for sambruk av arealer kan være aktuelt, men må avklares nærmere i videre planlegging.

En utsettelse av prosjektet gir økt fleksibilitet, men kan samtidig medføre risiko for kapasitetsutfordringer dersom etterspørselen utvikler seg annerledes enn forventet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av ny barnehage kan medføre økte driftskostnader knyttet til bemanning. Økte utgifter til bemanning dekkes av demografikompensasjonen. Samtidig vil et nytt anlegg kunne gi mer effektive og hensiktsmessige lokaler, som legger til rette for god kvalitet i tjenestetilbudet.

Dersom det etableres løsninger med sambruk eller fleksibel organisering, kan dette bidra til bedre kapasitetsutnyttelse og mer robuste driftsmodeller.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre tilgang til barnehageplasser i nærmiljøet og styrke tilbudet til barnefamilier i Høvik-området. Dette er viktig for å opprettholde gode oppvekstsvilkår og sosial bærekraft.

Samtidig vil etablering av ny barnehage kunne ha en positiv effekt på nærmiljøet gjennom aktivitet og møteplasser for barn og foreldre. Tidspunkt og omfang må imidlertid tilpasses utviklingen i området for å sikre riktig kapasitet.

Økonomi
Prosjektet inngår i kommunens samlede investeringsportefølje for barnehager. Anslått kostnad for prosjektet er 145 mill. Som følge av endringer i befolkningsprognoser er prosjektet forskjøvet, noe som innebærer at investeringsbehovet kan bli justert og tilpasset fremtidig behov og økonomisk handlingsrom.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av ny barnehage gir mulighet til å ivareta klima- og miljøhensyn gjennom valg av løsninger, materialer og energibruk.

Det legges til grunn at prosjektet planlegges og gjennomføres i tråd med kommunens mål for klima og miljø, med fokus på energieffektive bygg og gode utearealer som fremmer aktivitet og trivsel.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er forskjøvet som følge av oppdaterte befolkningsprognoser og tilhørende vurderinger av behov. Dette innebærer at tidspunkt for gjennomføring er justert, og at prosjektet i større grad vil bli vurdert som en del av en trinnvis og behovsstyrt utvikling av barnehagetilbudet. Endringen reflekterer en administrativ tilpasning til usikkerhet i kapasitetsbehovet og prioritering innenfor investeringsporteføljen.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet foreslås videreført som et fremtidig tiltak, med ny vurdering av behov, løsning og fremdrift i forbindelse med kommende rulleringer av barnehagebehovsanalysen og økonomiplanen.

Det legges til grunn at endelig beslutning om gjennomføring baseres på oppdatert kunnskapsgrunnlag om kapasitet og behov, samt prioriteringer i kommunens samlede investeringsprogram.

Tidligere politisk behandling

- Ballerud skole og barnehage- Johs Faales vei 80-100 - Kleivveien 22 - områderegulering - prinsippavklaring. Formannskapet sak 115/20, 27.05.2020
- Ballerud barnehage. Hovedutvalg for barn og unge sak 046/21, 08.06.2021
- Ballerud - Johs Faales vei 80-100 - Kleivveien 22 - områderegulering - 1. gangs behandling. Planutvalget sak 133/21,
- Ballerud - Johs Faales vei 80-100 - Kleivveien 22 - områderegulering - ny 1. gangs behandling. Planutvalget sak 224/21, 09.12.2021
- Ballerud barnehage - fastsettelse av konsept og igangsetting av planleggingsfase (BP2), Formannskapet sak 188/21, 22.06.2021
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021
- Ballerud barneskole/ Ballerud barnehage - valg av Futurebuilt kriterier og anskaffelse av arkitekturskisser. Formannskapet sak 292/21, 15.12.2021
- Ballerud - Johs Faales vei 80-100 - Kleivveien 22 - områderegulering - 2. gangs behandling. Kommunestyret sak 020/22, 30.03.2022
- Ballerud skole/barnehage/flerbrukshall - valg av arkitektløsning. Formannskapet sak 119/22, 31.08.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Barnehagebehovsanalyse 2024–2043. Kommunestyret sak 007/25, 05.02.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Berger barnehage

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Barnehagestrukturen på Rykkinn omfatter fem barnehagebygg fra 1970-tallet. Byggene har et betydelig etterslep på vedlikehold og oppgradering, både når det gjelder bygningsmessige forhold og tekniske installasjoner. Samtidig er lokalene i liten grad utformet for å møte dagens krav til funksjonalitet, fleksibilitet og pedagogisk drift, noe som begrenser byggenes egnethet for fremtidens barnehagetilbud.

Det er planlagt en omstrukturering av barnehagetilbudet på Rykkinn, der flere eksisterende barnehager samles i større og mer robuste enheter. Berger barnehage inngår som en sentral del av denne omstruktureringen, som skal sikre tilstrekkelig og bærekraftig barnehagekapasitet i området og legge bedre til rette for å møte både dagens og fremtidige behov.

Tiltaket er forankret i kommuneplanens samfunnsdel og understøtter kommunens mål om gode liv og like muligheter. Større og mer funksjonelle barnehager gir rammer som kan bidra til kvalitetsutvikling, tidlig innsats og inkludering, samt styrke barnehagenes rolle i arbeidet med sosial utjevning. Samtidig gir omstruktureringen grunnlag for større fagmiljøer og bedre forutsetninger for kompetanseutvikling, som over tid kan ha betydning for rekruttering og bemanning.

Prosjektet videreutvikles med utgangspunkt i oppdaterte behovsanalyser og politisk fastsatt konsept. Det er lagt til grunn at Berger barnehage etableres som et nybygg på tomten til tidligere Berger

sykehjem, med kapasitet tilpasset behovet i området. Løsningen legger til rette for en arealeffektiv og fleksibel organisering, og skal utformes i tråd med kommunens konsept «Det lille i det store», hvor det legges vekt på oversiktlige og trygge rammer for barna.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av gjennomføringen av den samlede omstruktureringen av barnehagetilbudet på Rykkinn, herunder fremdrift og avklaringer knyttet til øvrige prosjekter i området. Det legges til grunn at tiltakene sees i sammenheng for å sikre en helhetlig og balansert kapasitetsutvikling.

Videre er prosjektet avhengig av nødvendige planavklaringer og videre reguleringsarbeid. Valg av løsning og gjennomføring må tilpasses utviklingen i barnetall og samlet kapasitet i området.

Manglende gjennomføring av prosjektet vil kunne medføre mindre robuste barnehagemiljøer og redusert måloppnåelse knyttet til effektiv ressursutnyttelse og kvalitet i tjenestetilbudet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av en ny og større barnehage vil kunne gi mer effektive driftsforhold gjennom bedre utnyttelse av arealer og ressurser. Samtidig vil større enheter kunne gi faglige gevinster gjennom styrkede kompetansemiljøer og bedre forutsetninger for organisering av tjenesten.

Prosjektet er planlagt gjennomført uten behov for avlastningskapasitet, noe som reduserer kompleksiteten i gjennomføringen og behovet for midlertidige løsninger. Dette kan bidra til lavere gjennomføringsrisiko og mer forutsigbar drift i byggeperioden.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre et helhetlig og fremtidsrettet barnehagetilbud på Rykkinn, og styrke tilbudet til barnefamilier i området. Større og mer funksjonelle barnehager kan bidra til økt kvalitet i tilbudet og bedre tilrettelegging for inkludering og sosial deltakelse. Samtidig vil etablering av ny barnehage kunne ha en positiv effekt på nærmiljøet gjennom aktivitet og møteplasser for barn og foresatte. Løsningen skal bidra til trygge og gode oppvekstarenaer, i tråd med kommunens overordnede mål for oppvekst og levekår.

Økonomi
Prosjektet inngår i kommunens samlede investeringsportefølje for barnehager. Anslått kostnad for prosjektet er 227,8 mill.

Det legges til grunn at valg av løsning og gjennomføring tilpasses kommunens økonomiske handlingsrom, og at prosjektet prioriteres som del av en helhetlig utvikling av barnehagetilbudet.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av ny barnehage gir mulighet til å oppføre bygg i tråd med gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard. Dette kan bidra til redusert samlet miljøbelastning sammenlignet med videreføring av eldre bygningsmasse.

Det legges til grunn at prosjektet planlegges og gjennomføres i tråd med kommunens mål for klima og miljø, med fokus på energieffektivitet, materialvalg og bærekraftige løsninger.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet videreføres med utgangspunkt i vedtatt konsept og oppdaterte behovsanalyser. Eventuelle justeringer knytter seg til tilpasning til den samlede omstruktureringen av barnehagetilbudet i området og prioriteringer innenfor investeringsporteføljen.

Endringer reflekterer behovet for en helhetlig og koordinert utvikling av kapasiteten på Rykkinn.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet foreslås videreført i tråd med vedtatt konsept, som en sentral del av en helhetlig og bærekraftig utvikling av barnehagetilbudet på Rykkinn.

Det legges til grunn at videre fremdrift og gjennomføring tilpasses utviklingen i behov og kapasitet, samt prioriteringer i kommunens samlede investeringsprogram.

Tidligere politiske behandlinger

- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Barnehagebehovsanalyse 2024 - 2043, Kommunestyret sak 007/25, 05.02.2025.
- Berger barnehage - fastsettelse av konsept og igangsetting av planleggingsfase (BP2), Kommunestyret sak 126/25, 26.11.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Eineåsen barnehage

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Barnehagestrukturen på Rykkinn omfatter fem barnehagebygg fra 1970-tallet. Byggene har et betydelig etterslep på vedlikehold og oppgradering, både når det gjelder bygningsmessige forhold og tekniske installasjoner. Samtidig er lokalene i liten grad utformet for å møte dagens krav til funksjonalitet, fleksibilitet og pedagogisk drift, noe som begrenser byggenes egnethet for fremtidens barnehagetilbud.

Det er planlagt en omstrukturering av barnehagetilbudet på Rykkinn, der flere eksisterende barnehager samles i større og mer robuste enheter. Eineåsen barnehage inngår som en sentral del av denne omstruktureringen, som skal sikre tilstrekkelig og bærekraftig barnehagekapasitet i området og legge bedre til rette for å møte både dagens og fremtidige behov.

Tiltaket er forankret i kommuneplanens samfunnsdel og understøtter kommunens mål om gode liv og like muligheter. Større og mer funksjonelle barnehager gir rammer som kan bidra til kvalitetsutvikling, tidlig innsats og inkludering, samt styrke barnehagenes rolle i arbeidet med sosial utjevning. Samtidig gir omstruktureringen grunnlag for større fagmiljøer og bedre forutsetninger for kompetanseutvikling, som over tid kan ha betydning for rekruttering og bemanning.

Prosjektet er videreutviklet på bakgrunn av oppdaterte behovsanalyser og helhetlige vurderinger av barnehagestrukturen på Rykkinn. Det legges til grunn at Eineåsen barnehage og Berger barnehage må sees i sammenheng for å sikre en balansert og robust totalkapasitet i området. Løsningen skal utformes i tråd med kommunens konsept «Det lille i det store», med vekt på oversiktlige og trygge rammer for barna.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av koordinert gjennomføring av den samlede omstruktureringen av barnehagetilbudet på Rykkinn, herunder avklaringer knyttet til øvrige prosjekter i området. Det legges til grunn at tiltakene sees i sammenheng for å sikre en helhetlig og balansert kapasitetsutvikling.

Videre er prosjektet avhengig av videre planlegging og nødvendige politiske avklaringer knyttet til konsept og løsning. Endelig utforming og organisering fastsettes i senere faser av prosjektet.

Manglende fremdrift i tilknyttede prosjekter kan påvirke gjennomføringen og samlet måloppnåelse for omstruktureringen av barnehagetilbudet i området.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av en ny og mer samlet barnehagestruktur kan gi mer effektive driftsforhold gjennom bedre utnyttelse av arealer og ressurser. Større enheter kan samtidig bidra til styrkede fagmiljøer og bedre forutsetninger for organisering av tjenestene.

Samling av tilbudet i færre bygg vil over tid kunne bidra til mer hensiktsmessig drift og redusert behov for vedlikehold av eldre bygningsmasse.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre et helhetlig og fremtidsrettet barnehagetilbud på Rykkinn, og styrke tilbudet til barnefamilier i området. Større og mer funksjonelle barnehager kan bidra til økt kvalitet i tilbudet og bedre tilrettelegging for inkludering og sosial deltakelse.

Samtidig kan samling av kapasitet gi bedre tilgjengelighet til barnehagetilbudet og skape mer robuste møteplasser for barn og foresatte, i tråd med kommunens mål for oppvekst og levekår.

Økonomi
Prosjektet inngår i kommunens samlede investeringsportefølje for barnehager og må sees i sammenheng med øvrige investeringer i området. Anslått kostnad for prosjektet er 169,8 mill.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av ny barnehage gir mulighet til å oppføre bygg med gode miljømessige kvaliteter, herunder energieffektive løsninger og redusert ressursbruk i drift.

Samling av tilbudet i nytt bygg kan bidra til mer effektiv arealutnyttelse og redusert samlet miljøbelastning sammenlignet med videreføring av flere eldre bygg.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er justert sammenlignet med tidligere økonomiplaner, blant annet når det gjelder konseptuell tilnærming og fremdrift. Dette reflekterer oppdaterte behovsanalyser og en helhetlig vurdering av barnehagestrukturen på Rykkinn.

Endringene innebærer at prosjektet i større grad sees i sammenheng med øvrige tiltak i området, med sikte på å sikre en balansert og robust kapasitetsutvikling.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet foreslås videreført med sikte på konseptvalg og gjennomføring, slik at det legges til rette for en helhetlig og bærekraftig utvikling av barnehagetilbudet på Rykkinn.

Det legges til grunn at videre fremdrift og gjennomføring tilpasses utviklingen i behov og kapasitet, samt prioriteringer i kommunens samlede investeringsprogram.

Tidligere politiske behandlinger

- Barnehagebehovsanalyse 2022–2041, Kommunestyret 02.11.2022, sak 090/22
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022 - 2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021 (Investeringsprosjektet er tidligere omtalt som *Omstrukturering av barnehager i område Rykkinn* og *Rykkinn barnehage).*

- Barnehagebehovsanalyse 2024–2043, Kommunestyret 05.02.2025, sak 007/25
- Eineåsen barnehage - fastsettelse av konsept og igangsetting av planleggingsfase (BP2), Kommunestyret 26.11.2025, sak 127/25
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025
- Orientering om videre arbeid etter BP2 – Nye Eineåsen barnehage, J.postID: 26/67524

Gartnerveien barnehage

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Gartnerveien barnehage har tidligere vært lokalisert i Gartnerveien 8 og ble drevet privat. Barnehagedriften er tidligere besluttet avviklet, og kommunen har overtatt ansvaret for tilbudet. Barnehagen er en spesialbarnehage med kompetanse på oppfølging av barn med sammensatte behov, og det legges til grunn at dette tilbudet videreføres.

Barnehagen er i dag lokalisert i midlertidige lokaler. Eksisterende leieforhold vil opphøre, noe som innebærer behov for å etablere en ny og permanent løsning for å sikre kontinuitet i tilbudet. Ett alternativ er løsning i Eiksveien 73, omtalt under *Østerås barnehage.* Samlet sett vurderes tiltaket som nødvendig for å sikre et stabilt og faglig forsvarlig tilbud til målgruppen. Prosjektet understøtter kommunens mål om gode oppvekstsvilkår og et tilpasset tjenestetilbud for barn med særskilte behov.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av videre utredning og avklaringer knyttet til valg av lokalisering og konsept. Det legges til grunn at alternative løsninger vurderes innenfor kommunens egen bygningsportefølje, samt muligheter for samlokalisering med andre barnehagetilbud der dette vurderes hensiktsmessig. Valg av løsning må sikre at målgruppens særskilte behov ivaretas på en faglig forsvarlig måte. Gartnerveien barnehage inngår blant annet i vurderingen om barnehagekonsept i Eiksveien 73 på Østerås.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av en permanent løsning vil kunne gi mer stabile og hensiktsmessige rammer for drift av barnehagetilbudet. Dette kan bidra til bedre tilrettelegging for målgruppen og mer forutsigbar organisering av tjenesten. Samtidig vil valg av løsning kunne påvirke driftskostnader, blant annet knyttet til lokalisering og organisering. Dette må vurderes nærmere i det videre arbeidet med konseptvalg.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre et tilrettelagt barnehagetilbud for barn med sammensatte behov. Dette er en viktig del av kommunens samlede oppvekstsstilbud og har betydning for både barnas utvikling og familiens hverdag. En permanent løsning kan bidra til bedre kvalitet i tilbudet og mer forutsigbare rammer for brukerne. Samtidig vil lokalisering og organisering av tilbudet ha betydning for tilgjengelighet og nærhet til brukergruppens bosted.

Økonomi
Prosjektets kostnader er foreløpig estimert til 31 mill. Kostnadene forutsetter samlokalisering med andre tjenester og/eller gjenbruk av eksisterende bygningsmasse. Endelig valg av konsept vil kunne påvirke kostnadene.

Klima og miljøpåvirkning
Valg av ny løsning gir mulighet til å tilpasse lokaler og drift i tråd med kommunens mål for klima og miljø. Dette kan omfatte energieffektive løsninger og mer bærekraftig arealbruk. Det legges til grunn at klima- og miljøhensyn ivaretas i videre utredning og valg av løsning.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tidligere planlagt løsning er ikke videreført, og prosjektet er endret til å omfatte utvikling av et nytt konsept og vurdering av alternative lokaliseringer. Endringen reflekterer politiske vedtak og behov for en ny vurdering av hvordan tilbudet best kan organiseres og lokaliseres.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med å etablere en permanent løsning for Gartnerveien barnehage, basert på utredning av alternative lokaliseringer og konseptvalg.

Tidligere politisk behandling

- Barnehagebehovsanalysen 2019-2038, Kommunestyret sak 098/19, 19.06.2019
- Orientering om langsiktig driftsanalyse og investeringsplan 2021 – 2040 (justert LDIP), Formannskapet sak 241/21, 20.10.2021
- Eiksveien 73 – fastsettelse av prosjektets rammer. Kommunestyret sak 129/24, 18.12.2024
- Eiksveien 73 - detaljregulering - 2. gangs behandling. Kommunestyret sak 130/24, 18.12.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025
- Svar på spørsmål fra representanten Elisabeth Aukrust (KrF) om Gartnerveien barnehage. J.postID 26/25273, 02.02.2026
- Østerås barnehage – fastsettelse av konsept (BP2), Formannskapet sak 107/26, 10.06.2026

Helset barnehage

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Helset barnehage avd. Helset er et bygg fra 1985 med et betydelig vedlikeholdsbehov, der både bygningsmessige forhold og tekniske installasjoner nærmer seg eller har passert forventet levetid. Bygget er heller ikke utformet for dagens krav til barnehagedrift og mangler flere funksjoner og fasiliteter som understøtter en moderne og hensiktsmessig drift.

Prosjektet for Helset barnehage videreutvikles med utgangspunkt i identifisert kapasitetsbehov og behov for fornyelse av barnehagestrukturen i området. Det planlegges etablert en ny barnehage med kapasitet tilpasset behovet i området. Endelig kapasitet og utforming vil bli avklart gjennom videre utredning og politisk behandling.

Prosjektet innebærer en omstrukturering av eksisterende barnehagetilbud, med mål om en mer helhetlig og effektiv kapasitetsutnyttelse. Etablering av en ny barnehage gir mulighet for en mer arealeffektiv og funksjonell løsning tilpasset dagens krav til barnehagedrift, og bidrar til å sikre gode og fremtidsrettede lokaler for både barn og ansatte.

Samlet sett vurderes tiltaket som viktig for å sikre et robust og tilpasset barnehagetilbud i området, og understøtter kommunens mål om gode oppvekstsvilkår og bærekraftig utvikling av tjenestene.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må ses i sammenheng med den samlede utviklingen av barnehagetilbudet i området, herunder kapasitet, struktur og prioriteringer i investeringsporteføljen.

Videre er prosjektet avhengig av resultatet av videre utredninger og politiske avklaringer knyttet til konsept og gjennomføring. Valg av løsning må tilpasses utviklingen i behov og tilgjengelige ressurser.

Manglende gjennomføring kan medføre at eksisterende barnehagestruktur i mindre grad støtter opp under ønsket effektivitet og kvalitet i tjenestetilbudet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av en ny barnehage vil kunne gi mer hensiktsmessige driftsforhold gjennom bedre tilpassede lokaler og mer effektiv utnyttelse av arealer og ressurser.

Samtidig vil en mer samlet barnehagestruktur kunne bidra til styrkede fagmiljøer og bedre forutsetninger for organisering av tjenestene.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre et fremtidsrettet barnehagetilbud i området og styrke tilbudet til barnefamilier. Nye og funksjonelle lokaler kan bidra til økt kvalitet i tilbudet og bedre rammer for trivsel og utvikling for barna.

Tiltaket legger til rette for trygge og gode oppvekstarenaer, i tråd med kommunens overordnede mål for oppvekst og levekår.

Økonomi
Prosjektet er i foranalysefase, og konseptfasen er ikke startet opp. Basert på nøkkeltall er prosjektets kostnader foreløpig estimert til 126,3 mill.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av ny barnehage gir mulighet til å oppføre bygg i tråd med gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard. Dette kan bidra til redusert samlet miljøbelastning sammenlignet med videreføring av eldre bygningsmasse. Det legges til grunn at klima- og miljøhensyn ivaretas i videre konseptutvikling, planlegging og gjennomføring av prosjektet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er videreutviklet på bakgrunn av oppdaterte behovsvurderinger og tilpasninger i barnehagestrukturen i området. Endringer kan knytte seg til justering av konsept og fremdrift som følge av nye vurderinger og prioriteringer. Dette reflekterer behovet for en fleksibel og trinnvis tilnærming til utvikling av barnehagetilbudet.

Investeringsprosjektet er tidligere omtalt som *Omstrukturering av barnehager i område Bærums verk*.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet foreslås videreført frem mot konseptutredning, slik at det legges til rette for en fremtidsrettet og bærekraftig utvikling av barnehagetilbudet på Helset.

Det legges til grunn at videre fremdrift og gjennomføring avklares i tråd med oppdaterte behovsvurderinger og prioriteringer i kommunens samlede investeringsprogram.

Tidligere politisk behandling
- Barnehagebehovsanalyse 2024–2043, Kommunestyret, sak 007/25, 05.02.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret, vedtak 03.12.2025

(Investeringsprosjektet er tidligere omtalt som *Omstrukturering av barnehager i område Bærums verk*.)

Kolsås barnehage

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kolsås barnehage er i dag lokalisert i to bygg med generelt dårlig byggeteknisk tilstand. Dagens lokasjon

vurderes som god med sentral beliggenhet i boligområdet og nærhet til kollektivtransport. Alternative lokasjoner vil likevel bli vurdert i konseptfasen.

Prosjektet er prioritert tidligere enn lagt til grunn i tidligere behovsplanlegging. Dette er blant annet begrunnet i behov for avlastningskapasitet og omstruktureringstiltak i Sandvikaområdet.

Prosjektet omfatter etablering av en ny Kolsås barnehage som erstatter eksisterende bygg, med en mindre kapasitetsøkning for å sikre økt robusthet og fleksibilitet i tilbudet. Løsningen vil gi en mer arealeffektiv og funksjonell barnehage tilpasset dagens krav til drift og pedagogisk virksomhet.

En ny barnehage vil bidra til å realisere målene i kommuneplanens samfunnsdel, herunder gode liv og like muligheter, samt utvikling av trygge og inkluderende nærmiljøer. Barnehagen skal utformes i tråd med Bærum kommunes konsept «Det lille i det store», som ivaretar både de yngste og mest sårbare barna og legger til rette for en trygg og oversiktlig barnehagehverdag.

Samlet sett vurderes tiltaket som viktig for å sikre et moderne og tilpasset barnehagetilbud på Kolsås, med økt kvalitet og robusthet i kapasiteten.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må ses i sammenheng med utviklingen av barnehagestrukturen i området, herunder tilgang til avlastningskapasitet og fremtidig kapasitetsbehov.

Manglende gjennomføring vil kunne innebære videre drift i bygg med dårlig tilstand og redusert måloppnåelse knyttet til effektivitet og kvalitet i tilbudet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av ny barnehage vil gi mer hensiktsmessige driftsforhold gjennom bedre tilpassede lokaler og mer effektiv utnyttelse av arealer og ressurser. En noe økt kapasitet vil samtidig bidra til økt fleksibilitet og robusthet i driften.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å styrke barnehagetilbudet på Kolsås og gi bedre rammer for barn og familier i området.

Nye og funksjonelle lokaler legger til rette for høy kvalitet i tilbudet, gode utviklingsmuligheter for barna og trygge og inkluderende oppvekstarenaer.

Økonomi
Prosjektet er i foranalysefase, og konseptfasen er ikke startet opp. Basert på nøkkeltall er prosjektets kostnader foreløpig estimert til 107,1 mill.

Klima og miljøpåvirkning
Nye lokaler vil oppføres i tråd med gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard, og vil bidra til redusert samlet miljøbelastning sammenlignet med videreføring av eksisterende bygningsmasse. Klima- og miljøhensyn vil bli ivaretatt i videre planlegging og gjennomføring av prosjektet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er fremskyndet fra tidligere planlagt ferdigstillelse i 2032 til 2030, basert på oppdaterte behovsvurderinger, herunder behov for avlastningskapasitet og omstrukturering i Sandvikaområdet.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet er prioritert tidligere enn tidligere lagt til grunn, basert på oppdaterte behovsvurderinger, herunder behov for avlastningskapasitet og omstrukturering av barnehagetilbudet i Sandvikaområdet. Prosjektet foreslås videreført med sikte på realisering innen 2030 for å legge til rette for fornyelse av barnehagetilbudet på Kolsås og økt robusthet i kapasiteten i området.

Tidligere politisk behandling

- Barnehagebehovsanalyse 2024–2043. Kommunestyret sak 007/25, 05.02.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Valler barnehage

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Valler barnehage erstatter de tidligere Vallersvingen og Hamang barnehager, som i dag er samlokalisert i midlertidige lokaler. Prosjektet bidrar til å sikre et permanent og fremtidsrettet barnehagetilbud i Sandvikaområdet.

Utbyggingen understøtter kommunens behov for barnehagekapasitet i et område med befolkningsvekst og byutvikling. Samtidig legger prosjektet til rette for moderne barnehagedrift, gode lærings- og oppvekstmiljøer samt effektiv arealutnyttelse.

Prosjektet inngår i kommunens langsiktige utvikling av barnehagestrukturen og bidrar til å sikre tilstrekkelig kapasitet og kvalitet i tjenestetilbudet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet inngår i den samlede utviklingen av barnehagetilbudet i Sandvikaområdet. Kapasitet og struktur vurderes i sammenheng med øvrige kommunale og private tilbud for å sikre en hensiktsmessig dimensjonering av tjenesten.

Forsinkelser eller endringer i prosjektets fremdrift kan medføre forlenget bruk av midlertidige lokaler og redusere måloppnåelsen knyttet til kapasitet, kvalitet og effektiv drift.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet gir moderne og formålstilpassede lokaler som understøtter effektiv drift og gode arbeidsforhold. Samling av virksomheten bidrar til robuste fagmiljøer, mer fleksibel ressursutnyttelse og økt driftsstabilitet.

Barnehagen gir samtidig mer forutsigbare rammer for drift enn dagens løsning med midlertidige lokaler.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til å styrke barnehagetilbudet i et område med sterk vekst og understøtter gode oppvekstsvilkår for barn og familier. Barnehagen fungerer som en viktig sosial møteplass og arena for inkludering i nærmiljøet. Tiltaket styrker lokalsamfunnet ved å sikre tilgjengelige og egnede tilbud til barn i området.

Økonomi
Prosjektet inngår i kommunens investeringsportefølje for barnehager. Styringsrammen utgjør 222,9 mill. Investeringen skal bidra til å sikre tilstrekkelig kapasitet og et varig barnehagetilbud i området.

Klima og miljøpåvirkning
Valler barnehage oppføres med høy energieffektivitet og redusert klimaavtrykk. Barnehagen bygges i

henhold til miljømerkeordningen Svanemerket, som stiller strenge krav til energibruk, inneklima, materialvalg og kjemikalier gjennom hele byggets livsløp.

Prosjektet har også krav til avfallsreduksjon og lave klimagassutslipp (CO_2-ekvivalenter), og beregninger viser at energibehovet vil være minst 24 prosent lavere enn et standard TEK17-bygg. Oppvarming baseres i hovedsak på fjernvarme, og tekniske løsninger er optimalisert for å redusere både energibruk og fremtidige driftskostnader. Prosjektet inngår også som en pilot for «Barnehage uten gummidekker».

Samlokalisering og reduksjon av antall bygg gir mer effektiv ressursbruk, og lokalisering i et område med høy tetthet kan bidra til redusert transportbehov for brukerne. På uteområdet bevares og reetableres natur og trær for å ivareta grønne kvaliteter og biologisk mangfold.

Eventuelle endringer fra tidligere
Fremdriften i prosjektet er justert sammenlignet med tidligere økonomiplaner, basert på oppdaterte behovsvurderinger. Endringen reflekterer et mer presserende behov for kapasitet i området og tilpasning til utviklingen i befolkning og utbygging. Dette innebærer at prosjektet i større grad prioriteres for å møte et aktuelt kapasitetsbehov.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet videreføres innenfor vedtatte rammer for å sikre tilstrekkelig barnehagekapasitet i området.

Tidligere politiske behandlinger
- Barnehagebehovsanalyse 2019–2038, Kommunestyret sak 098/19, 19.06.2019
- Vestre og midtre Bærum – utvidet kapasitet til barnehage og ungdomsskole, Hovedutvalg for barn og unge sak 047/20, 06.10.2020
- Valler barnehage – forankring etter konseptfase (BP2), Formannskapet sak 205/20, 28.10.2020
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021
- Barnehagebehovsanalyse 2022–2041, Kommunestyret sak 090/22, 02.11.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Valler barnehage – orientering om status, Kommunestyret sak 088/23, 21.06.2023
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Orientering om status Valler barnehage, Hovedutvalg Oppvekst og utdanning 2024/19877, 20.08.2024
- Valler barnehage – detaljregulering. 2. gangs behandling, Kommunestyret sak 098/24, 04.09.2024
- Notat - vurdering av behov for oppdatert risiko og sårbarhetsanalyse- Valler barnehage - Detaljregulering. J.postID 24/172432
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Barnehagebehovsanalyse 2024–2043, Kommunestyret sak 007/25, 05.02.2025
- Svar på spørsmål fra representanten Puntervold Hammer (H) om kunstnerisk utsmykning i Valler barnehage, Kommunestyret, J.postID 25/168489
- Orientering – Valler barnehage – ladepunkt for elbil, Kommunestyret, J.postID 25/170713
- Valler barnehage – fastsettelse av prosjektets rammer (BP3), Kommunestyret sak 099/25, 03.09.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Østerås barnehage

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Østerås barnehage består i dag av flere lokasjoner med varierende bygningsmessig standard, og barnehagetilbudet er fragmentert med innslag av midlertidige løsninger. Dagens struktur gir både bygningsmessige og driftsmessige utfordringer og vurderes som lite hensiktsmessig på sikt.

Det arbeides med å etablere en ny, samlet Østerås barnehage som erstatter dagens lokasjoner. En samlet løsning vil gi bedre arealutnyttelse, mer robuste fagmiljøer og et mer fremtidsrettet tilbud. Prosjektet understøtter kommunens mål om gode oppvekstsvilkår og en bærekraftig utvikling av tjenestetilbudet. Det er vurdert om kapasiteten ved Grini barnehage, avdeling Briskehaugen, kan innpasses i ny Østerås barnehage. Dette kan bidra til bedre kapasitetsutnyttelse og en mer robust barnehagestruktur i området. Endelig løsning avklares i videre planlegging og politisk behandling.

Det er utredet alternative løsninger for lokalisering og gjennomføring. På bakgrunn av samlede vurderinger anbefaler kommunedirektøren et konsept basert på gjenbruk av eksisterende bygningsmasse i Eiksveien 73. Beslutning om konsept er under politisk behandling høsten 2026. Beslutning om konsept for Østerås barnehage er under politisk behandling. Kommunedirektøren anbefaler et konsept basert på Eiksveien 73, og dette belyses i egen sak.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av politisk avklaring av konsept og videreføring av planleggingsfasen. Valg av løsning vil være premissgivende for fremdrift og gjennomførbarhet.

Manglende avklaring av konsept og fremdrift vil kunne medføre fortsatt bruk av flere lokasjoner (herunder også forlengelse av leieavtale) med varierende bygningsmessig kvalitet og mindre effektiv drift.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av en samlet barnehage vil kunne gi mer effektive driftsforhold gjennom samling av tilbudet i én enhet. Dette kan bidra til bedre ressursutnyttelse og styrkede fagmiljøer. Gjenbruk av eksisterende bygningsmasse kan samtidig gi hensiktsmessige rammer for drift, forutsatt nødvendige tilpasninger til barnehageformål.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet styrker barnehagetilbudet i området og legger til rette for gode oppvekstsvilkår for barn og familier. Løsningen skal utformes i tråd med kommunens konsept «Det lille i det store», hvor det legges vekt på trygge og oversiktlige rammer for barna, samtidig som det tilrettelegges for et større fagmiljø og fleksibilitet i driften.

Økonomi
Prosjektets kostnadsestimat er foreløpig vurdert til 190,4 mill. Kostnadsestimat må sees i sammenheng med alternative løsninger for Gartnerveien barnehage (31 mill.) og Grini barnehage avdeling Briskehaugen (estimert 45 mill./Formuesbevarende midler).

Klima og miljøpåvirkning
Gjenbruk av eksisterende bygningsmasse gir mulighet til å redusere samlet klimaavtrykk sammenlignet med etablering av nytt bygg. Samtidig legges det til grunn at nødvendige oppgraderinger gjennomføres i tråd med gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard. Prosjektet skal bidra til en mer bærekraftig og ressurseffektiv løsning for barnehagetilbudet i området.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tidligere planlagt flerfunksjonsløsning i Eiksveien 73 ble ikke videreført. Prosjektet er senere videreutviklet som et rendyrket barnehageprosjekt, med anbefalt lokalisering i Eiksveien 73.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å legge til grunn et konsept basert på gjenbruk av eksisterende bygningsmasse i Eiksveien 73 og videreføre prosjektet til planleggingsfasen.

Tidligere politisk behandling

- Barnehagebehovsanalysen 2019-2038, Kommunestyret sak 098/19, 19.06.2019
- Orientering om langsiktig driftsanalyse og investeringsplan 2021 – 2040 (justert LDIP), Formannskapet sak 241/21, 20.10.2021
- Omstrukturering barnehage område Østerås og Eiksmarka - fastsettelse av konsept og igangsetting av planleggingsfase - BP2, Formannskapet sak 099/22, 15.06.2022 Presentasjon: Eiksveien 73, Hovedutvalg OPUT 26.11.2024
- Eiksveien 73 – fastsettelse av prosjektets rammer. Kommunestyret sak 129/24, 18.12.2024
- Eiksveien 73 - detaljregulering - 2. gangs behandling. Kommunestyret sak 130/24, 18.12.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Oppvekst skole

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunalområdet Oppvekst skole består av de kommunale grunnskolene i Bærum, Grunnskoleavdelingen, skolefritidsordningen (SFO), Bærums alternative skole (BAS), Haug skole og ressurssenter og Kulturskolen.

Skolen har et bredt samfunnsoppdrag og skal, i samarbeid med hjemmet, gi barn og unge kunnskap, ferdigheter og verdier som gjør dem i stand til å mestre egne liv, delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv og bidra til et demokratisk, inkluderende og bærekraftig samfunn.

Kommunalområdet Oppvekst skole har ansvar for å forvalte grunnskoletilbudet og legge til rette for kvalitetsutvikling i bærumsskolen, samt sikre at skolene drives i samsvar med gjeldende lovverk og nasjonale og kommunale føringer. Kommunalområdet skal ivareta barn og unges rettigheter og arbeider for å gi elevene en fremtidsrettet opplæring, høyt faglig og personlig utbytte av skolegangen og trygge, inkluderende læringsmiljøer. Kommunalområdet skal videre bidra til helhet og gode overganger gjennom hele opplæringsløpet. I samarbeid med andre tjenester skal området sikre koordinert oppfølging av elever med behov for ekstra støtte og tilrettelegging.

Haug skole og ressurssenter og Bærums alternative skoler (BAS) tilbyr opplæringstilbud til elever med behov for særskilt tilrettelegging eller alternative opplæringsarenaer.

Kulturskolen tilbyr opplæring innen kunst- og kulturfag og bidrar til skaperglede, mestring og kulturell deltakelse blant barn og unge.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen

«Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**1 892,0**	**1 892,0**	**1 892,0**	**1 892,0**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-61,3**	**-74,2**	**-83,6**	**-83,6**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**72,8**	**72,8**	**72,8**	**72,8**
Konsekvensjusteringer	**11,5**	**-1,4**	**-10,8**	**-10,8**
Konsekvensjustert budsjett	**1 903,5**	**1 890,5**	**1 881,1**	**1 881,1**
Demografijustering				
Demografikompensasjon – skoler	-2,4	-2,2	-4,9	-24,7
Sum Demografijustering	**-2,4**	**-2,2**	**-4,9**	**-24,7**
Tiltak som øker budsjettet				
Forebyggende kommunalt rusarbeid (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskuddet)	1,8	1,8	1,8	1,8
Merkostnader knyttet til inntektsbortfall 12 timer gratis SFO	6,8	6,8	6,8	6,8
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	26,1	12,8	12,5	12,5
Tilskudd til veiledning av nyutdannede lærere (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskudd)	3,9	3,9	3,9	3,9
Sum Tiltak som øker budsjettet	**38,5**	**25,2**	**24,9**	**24,9**
Sum nye tiltak og endringer	**36,1**	**23,1**	**20,1**	**0,2**
Budsjett 2027-2030	**1 939,6**	**1 913,6**	**1 901,2**	**1 881,4**

Demografijustering

Demografikompensasjon – skoler

Skolene kompenseres årlig for endringer i elevtallet basert på oppdaterte befolkningsprognoser.

Befolkningsprognosen viser en lavere vekst i antall elever i budsjettperioden, i forhold til fjorårets prognose.

Nåværende budsjettramme
Tallene som vises her, er endringer fra demografikompensasjon vedtatt i Budsjett og økonomiplan 2026–2029, og viser et nedtrekk i budsjettrammene for 2027–2030.

Konsekvenser
Endringer i elevtallet påvirker kommunens utgiftsbehov i skolene direkte. Demografikompensasjonen bidrar til at budsjettet samsvarer med faktiske behov og sikrer at skolene har økonomiske rammer som understøtter lovpålagte krav til kapasitet, kvalitet og bemanning, og gir grunnlag for å videreføre og utvikle tjenestene i tråd med befolkningsutviklingen.

Tiltak som øker budsjettet

Forebyggende kommunalt rusarbeid (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskuddet)

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettrammen for forebyggende kommunalt rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid med 1,8 mill. Beløpet tilsvarer hva kommunen ville ha søkt fra den tidligere tilskuddsordningen for forebyggende kommunalt rusarbeid. Tilskuddsordningen ble innlemmet i kommunens rammetilskudd i statsbudsjettet for 2026.

Etter vedtak i kommunestyret i oktober 2024 er Team ung etablert. Som oppfølging av kommunestyrets vedtak i oktober 2024 er det igangsatt et pilotprosjekt gjennom Team Ung. Teamet skal sikre rask og koordinert oppfølging av barn og unge som har begått, eller står i fare for å begå, alvorlig og/eller gjentatt kriminalitet. Innsatsen kjennetegnes av tett oppfølging, fleksibilitet og tilgjengelighet, i samarbeid med familien og relevante tjenester som skole, fritid, barnevern og politi.

Team ung er forankret i kommunens hovedsatsing om å bidra til at flere unge gjennomfører utdanning og kommer i arbeid. Tiltaket følger opp mål og strategier i temaplanen På samme lag for og med barn og unge i Bærum, særlig innen rus- og kriminalitetsforebygging, tidlig innsats overfor risikoutsatte barn, unge og familier, økt inkludering i skole- og fritidsarenaer, styrking av psykisk helse og støtte til foreldre i omsorgsrollen.

Budsjettøkningen skal bidra til å sikre videre drift og utvikling av Team ung som et målrettet forebyggende tiltak for ungdom med høy risiko for negativ utvikling.

Nåværende budsjettramme:
Nåværende budsjettramme er på 1,8 mill. Foreslått økning vil gi grunnlag for å videreføre pilotprosjektet som et permanent og utvidet tilbud fra og med 2027.

Konsekvenser:
Tiltaket vil styrke kommunens evne til å forebygge rus, kriminalitet og utenforskap gjennom en mer helhetlig og målrettet innsats overfor utsatte barn og unge. Tidlig og koordinert oppfølging forventes å bidra til økt inkludering, bedre mestring og sterkere tilknytning til skole, fritidsaktiviteter og andre utviklingsfremmende arenaer. Barn, unge og familier vil møte et mer samlet tjenesteapparat som kan tilby rask, koordinert og skreddersydd bistand. Tiltaket er en oppfølging av kommunestyrets vedtak og oppvekstdirektørens oppdrag om å sikre en mer effektiv organisering av arbeidet med barn og unge som har begått, eller står i fare for å begå, alvorlig og/eller gjentatt kriminalitet.

Merkostnader knyttet til inntektsbortfall 12 timer gratis SFO

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettrammen til kostnader knyttet til inntektsbortfall ved ordningen om 12 timer gratis SFO, med 6,8 mill., da nye beregninger viser at området er underfinansiert.

Nåværende budsjettramme:
Nåværende budsjettramme er på 102 mill. Foreslått økning gir en budsjettramme på 108,8 mill. i 2027.

Konsekvenser:
Bedre samsvar mellom faktisk inntektsbortfall og budsjettramme.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Tilskudd til veiledning av nyutdannede lærere (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskudd)

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettrammen til veiledning av nyutdannede lærere med 3,9 mill. I statsbudsjettet for 2026, ble budsjettmidler fra statlig tilskuddsordning for veiledning av nyutdannede lærere innlemmet i kommunens rammetilskudd. For å opprettholde veiledningen foreslås det derfor en styrking av budsjettet.

Nåværende budsjettramme:
Nåværende budsjettramme er på 3,9 mill. og foreslått økning vil bidra til å videreføre budsjettrammen fra og med 2027.

Konsekvenser:
Budsjettmidlene sikrer kvalifisert profesjonsfaglig veiledning for nyutdannede i sitt første og andre år i jobb, slik at flere blir værende i yrket. Veiledningen gis både en til en ved den enkelte skole, gjennom nettverk og i felles samlinger gjennom året for både nyutdannede og deres veiledere.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	1 958,3	1 923,2	1 952,0	1 922,4	1 910,0	1 890,2
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	162,9	159,8	182,1	185,7	185,7	185,7
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	31,2	24,3	24,9	24,9	24,9	24,9
Overføringsutgifter	129,4	112,4	111,0	111,0	111,0	111,0
Finansutgifter	74,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**2 356,1**	**2 219,8**	**2 270,0**	**2 244,0**	**2 231,6**	**2 211,8**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-228,9	-221,3	-221,9	-221,9	-221,9	-221,9
Refusjoner	-181,7	-105,9	-108,5	-108,5	-108,5	-108,5
Overføringsinntekter	-3,8	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-36,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-450,4**	**-327,8**	**-330,4**	**-330,4**	**-330,4**	**-330,4**
Sum	**1 905,7**	**1 892,0**	**1 939,6**	**1 913,6**	**1 901,2**	**1 881,4**

Aktivitet (nøkkeltall)

Skole

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	7,0 %	7,8 %	7,5 %	7,4 %	6,9 %
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	17,7 %	17,3 %	17,1 %	17,1 %	17,1 %

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	93,2	94,9	98,0	100,0	100,0
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	9,2	9,6	9,5	9,9	10,0
Elever per kommunal grunnskole	379	371	368	365	370
Elever per lederårsverk	134	136	135	134	133
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	45,0	44,6	45,0	46,0	46,2

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Oppvekst skole													
(NY) Avlastningsskole	120,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	90,0	10,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
(NY) Eikeli skole rehabilitering	262,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,2	157,2	65,5	F0 – Foranalyse
(NY) Eiksmarka skole rehabilitering	124,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	F0 – Foranalyse
(NY) Grav skole rehabilitering	114,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,4	F0 – Foranalyse
(NY) Haslum skole hovedbygg, rehabilitering	174,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,5	104,8	43,7	8,7	F0 – Foranalyse
(NY) Hosle skole rehabilitering	222,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,2	133,2	55,5	11,1	0,0	F0 – Foranalyse
(NY) Hosletoppen skole rehabilitering	283,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28,4	170,2	70,9	F0 – Foranalyse
(NY) Mølladammen skole rehabilitering	118,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	F0 – Foranalyse
(NY) Snarøya skole rehabilitering	230,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,0	138,0	57,5	11,5	0,0	F0 – Foranalyse
Ballerud barneskole	675,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3	130,0	300,0	170,0	56,1	F2 – Planlegging
Bjørnegård skole – utvidelse	337,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,0	F0 – Foranalyse
Bryn barneskole	834,5	211,5	253,5	250,7	56,0	771,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Bærums verk skole	100,0	13,0	0,0	0,0	0,0	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Evje skole - utvidelse 1 parallell	154,5	0,0	0,0	0,0	3,0	3,0	0,0	0,0	5,0	15,0	55,0	62,0	F0 – Foranalyse
Haug skole og ressurssenter	163,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,0	94,8	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Hauger og Gjettum skole inkl. flerbrukshall og turnhall	1 294,8	19,5	34,0	181,0	553,0	787,5	408,0	38,1	46,7	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Inventar og utstyr skole	12,7	5,6	0,0	0,0	0,0	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Midlertidige tiltak for å dekke kapasitetsbehov (3 klasser per år)		10,0	0,0	10,0	0,0	20,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	S – Samlebevilgning
Skole – miljøtiltak		0,6	0,6	0,6	0,6	2,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	S – Samlebevilgning
Tanum barneskole	233,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	128,0	60,0	25,8	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum Oppvekst skole	**5 456,0**	**260,2**	**288,1**	**442,4**	**612,6**	**1 603,2**	**527,6**	**401,1**	**551,0**	**613,8**	**630,1**	**388,1**	
Sum investeringsprosjekter	**5 456,0**	**260,2**	**288,1**	**442,4**	**612,6**	**1 603,2**	**527,6**	**401,1**	**551,0**	**613,8**	**630,1**	**388,1**	

(NY) Avlastningsskole

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Skoleporteføljen har et betydelig vedlikeholdsetterslep og flere skoler har behov for omfattende rehabilitering eller teknisk oppgradering. For en rekke av prosjektene er det ikke mulig å opprettholde ordinær skoledrift under gjennomføringen, og midlertidige lokaler er derfor en forutsetning for å kunne gjennomføre tiltakene.

Avlastningskapasitet er en kritisk del av kommunens strategi for utvikling og fornyelse av skoleporteføljen. Tilstrekkelig kapasitet bidrar til at rehabiliteringsprosjekter kan gjennomføres planmessig, effektivt og med minst mulig belastning for elever, ansatte og lokalsamfunn.

Avhengigheter og konsekvenser

Barneskoler med inntil to paralleller og ungdomsskoler med inntil fem paralleller vil kunne benytte Bærums Verk skole, som planlegges klar som avlastningsskole fra januar 2027. Kapasiteten ved Bærums Verk skole kan imidlertid ikke økes ytterligere, da det ikke finnes tilgjengelige egnede arealer på tomten.

Flere av skolene som skal rehabiliteres i økonomiplanperioden har en størrelse som krever avlastningskapasitet tilsvarende om lag 21 klasser. Dette behovet kan ikke dekkes innenfor eksisterende

avlastningsløsninger. Uten tilstrekkelig kapasitet vil rehabiliteringsprosjekter kunne bli utsatt, omprioritert eller gjennomført med høyere risiko og kostnad.

Skoler som vil ha behov for avlastningskapasitet i størrelsesorden inntil 21 klasser er:

- Hosle skole
- Haslum skole
- Eikeli skole
- Grav skole
- Jar skole
- Eiksmarka skole

Eventuelle driftskonsekvenser
For å sikre nødvendig avlastningskapasitet foreslås det etablert ytterligere én avlastningsskole i Bærum med kapasitet på om lag 21 klasser. Dette vil legge til rette for at rehabiliteringsprosjekter kan gjennomføres etter planlagt fremdrift, samtidig som ordinær undervisning opprettholdes.

Det legges til grunn at eksisterende skolebygg kan benyttes som avlastningsskole frem til 2032. Ved behov kan kapasiteten suppleres med midlertidige modulbygg.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tilstrekkelig avlastningskapasitet bidrar til forutsigbarhet for elever, foresatte og ansatte i perioder med omfattende rehabiliteringsarbeider. En koordinert avlastningsløsning reduserer behovet for kortsiktige tiltak og bidrar til stabile skolemiljøer gjennom byggeperiodene.

Økonomi
Det er foreløpig anslått at oppgradering og tilpasning av en eksisterende skole til avlastningsformål vil kunne gjennomføres innenfor et kostnadsestimat på om lag 120 mill. Eventuelle modulbygg og øvrige kapasitetsutvidelser vil kunne påvirke det endelige kostnadsbildet.

Klima- og miljøpåvirkning
Videre bruk og tilpasning av eksisterende skolebygg gir bedre utnyttelse av kommunens bygningsmasse og reduserer behovet for nybygg. Ved eventuell etablering av modulbygg skal gjenbruk, fleksibilitet og levetid vektlegges for å redusere klima- og miljøbelastningen.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det legges nå til grunn at én avlastningsskole ikke er tilstrekkelig til å understøtte rehabiliteringsporteføljen i planperioden (10-årsperiode). Behovet for etablering av ytterligere avlastningskapasitet er derfor synliggjort i økonomiplanen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å etablere en ytterligere avlastningsskole med kapasitet på om lag 21 klasser, i tillegg til Bærums Verk skole. Dette vurderes som nødvendig for å sikre gjennomføring av planlagte rehabiliteringsprosjekter i skoleporteføljen på en helhetlig og forutsigbar måte. Rehabilitering og tilpasning av avlastningsskolen planlegges gjennomført i 2032.

Tidligere politiske behandlinger
Ingen tidligere politiske saker.

(NY) Eikeli skole rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Eikeli skole har en bygningsmasse med vedlikeholdsetterslep og behov for omfattende rehabilitering.

Skolen inngår blant kommunens skolebygg med størst behov for oppgradering for å sikre funksjonelle, trygge og fremtidsrettede undervisningsarealer.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføring av prosjektet forutsetter tilgang til tilstrekkelig avlastningskapasitet i skoleporteføljen. Prioritering og fremdrift må ses i sammenheng med øvrige rehabiliteringsprosjekter og kommunens samlede investeringsrammer.

Videre utsettelse vil kunne øke vedlikeholdsetterslepet, medføre høyere fremtidige kostnader og redusere kvaliteten på læringsmiljøet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Skolens tekniske anlegg har i stor grad nådd eller passert forventet levetid og har behov for utskifting som del av en helhetlig rehabilitering. Det er gjennomført enkelte mindre oppgraderinger de senere årene, men disse løser ikke de underliggende utfordringene knyttet til byggenes tekniske og funksjonelle standard.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Eikeli skole er en viktig del av nærmiljøet. En rehabilitert skole vil gi trygge og funksjonelle rammer for elever og ansatte, samtidig som skolens rolle som møteplass og samfunnsarena styrkes. Oppgraderte lokaler vil bidra til et godt læringsmiljø og økt trivsel.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 262 mill. Estimatet vil bli videreutviklet og kvalitetssikret gjennom senere planfaser. Tiltakets omfang tilsier at dette vil være et større investeringsprosjekt som må vurderes og prioriteres innenfor kommunens samlede investeringsrammer.

Klima- og miljøpåvirkning
Rehabilitering av eksisterende bygningsmasse fremfor nybygg gir mulighet for bedre ressursutnyttelse og forlenget levetid for anlegget. Oppgradering av tekniske systemer vil også kunne bidra til bedre inneklima og mer energieffektive løsninger.

Eventuelle endringer fra tidligere
Behovet for helhetlig rehabilitering er tydeliggjort gjennom oppdaterte vurderinger av teknisk tilstand og fremtidig vedlikeholdsbehov. Prosjektet er derfor innarbeidet som et prioritert rehabiliteringstiltak i skoleporteføljen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med en helhetlig rehabilitering av Eikeli skole for å oppgradere bygningsmassen og de tekniske anleggene, samt sikre at skolen oppfyller dagens krav til funksjonalitet, inneklima og sikkerhet. Prosjektet vil bidra til god verdibevaring, trygg drift og et fremtidsrettet læringsmiljø.

Tidligere politiske behandlinger
Ingen tidligere politiske saker.

(NY) Eiksmarka skole rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Eiksmarka skole har et økende behov for oppgradering av deler av bygningsmassen. Særlig hovedbyggets eldste fløyer har behov for større vedlikeholds- og rehabiliteringstiltak for å sikre videre drift og tilfredsstillende teknisk standard.

Samlet vurderes det at ordinært vedlikehold ikke lenger er tilstrekkelig for å møte byggenes behov. En helhetlig rehabilitering er nødvendig for å forlenge levetiden og sikre et trygt, funksjonelt og fremtidsrettet læringsmiljø.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføring av rehabiliteringen må ses i sammenheng med utviklingen av den samlede skolekapasiteten i området. Dersom skoleutbyggingen på Fossum utsettes, kan det oppstå behov for midlertidig kapasitetsøkning ved Eiksmarka skole. Dette kan innebære utvidelse eller erstatning av eksisterende paviljong som et midlertidig tiltak frem til mer langsiktige løsninger er etablert.

Videre utsettelse av rehabiliteringen vil kunne medføre økt vedlikeholdsetterslep, høyere fremtidige kostnader og økt risiko for driftsavvik.

Eventuelle driftskonsekvenser
Det vil være behov for enkelte vedlikeholds- og utskiftingstiltak før en helhetlig rehabilitering gjennomføres. Slike tiltak vil bidra til å opprettholde forsvarlig drift i perioden frem til rehabiliteringen igangsettes.

Deler av bygningsmassen vurderes i dag å kunne følges opp gjennom ordinært vedlikehold, men vil inngå i en samlet rehabilitering på et senere tidspunkt.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Eiksmarka skole er en viktig lokal skole for nærområdet. Sikring av forsvarlig drift og tilstrekkelig kapasitet er vesentlig for forutsigbarhet for elever og foresatte. En midlertidig kapasitetsutvidelse vil kunne bidra til kontinuitet i skoletilbudet som følge av utsatte prosjekter andre steder i kommunen.

Økonomi
Kostnadene til rehabilitering av Eiksmarka skole er foreløpig estimert til om lag 124 mill.

Dersom det blir behov for midlertidig kapasitetsøkning som følge av utsatt skoleutbygging på Fossum, er utvidelse eller erstatning av eksisterende paviljong grovt estimert til om lag 100 mill. Prosjektene må vurderes og prioriteres innenfor kommunens samlede investeringsrammer.

Klima- og miljøpåvirkning
En helhetlig rehabilitering gir mulighet for å oppgradere tekniske installasjoner og bygningsdeler med mer energieffektive løsninger og forbedret inneklima. Midlertidige kapasitetsløsninger bør vurderes med tanke på levetid, gjenbruk og samlet miljøbelastning.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med rehabilitering av Eiksmarka skole for å sikre nødvendig oppgradering av bygningsmassen.

Kommunedirektøren foreslår samtidig at behovet for midlertidig kapasitetsøkning ved Eiksmarka skole vurderes nærmere som følge av anbefalt utsatt skoleutbygging på Fossum.

Tidligere politiske behandlinger

- Eiksmarka skoles uteareal - Etablering av Eiksmarka Aktivitetspark, KST sak 087/24, 22.5.2024

(NY) Grav skole rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Grav skole har et økende behov for oppgradering av både bygningsmessige og tekniske anlegg. Det er gjennomført enkelte vedlikeholds- og oppgraderingstiltak over tid, men samlet sett fremstår deler av bygningsmassen lite tilpasset dagens krav til funksjonalitet, inneklima og læringsmiljø.

Samlet vurderes det at ordinært vedlikehold ikke er tilstrekkelig for å møte behovene på lang sikt. Skolen har behov for en helhetlig rehabilitering for å forlenge byggets levetid og sikre fortsatt trygg og hensiktsmessig drift.

Avhengigheter og konsekvenser

Gjennomføring av rehabiliteringen forutsetter tilgang til tilstrekkelig avlastningskapasitet i skoleporteføljen. Prioritering og fremdrift må ses i sammenheng med øvrige rehabiliteringsprosjekter og kommunens samlede investeringsrammer.

Videre utsettelse vil kunne øke vedlikeholdsetterslepet, medføre høyere fremtidige kostnader og økt risiko for driftsmessige utfordringer.

Eventuelle driftskonsekvenser

Skolens tekniske anlegg og flere bygningsdeler nærmer seg eller har passert forventet levetid. Det vil være behov for utskifting og oppgradering som del av en helhetlig rehabilitering for å sikre forsvarlig drift, et godt inneklima og funksjonelle undervisningsarealer.

Det planlegges oppgradering av uteområdene i de kommende årene. Dette vil forbedre skolens utendørsarealer, men endrer ikke behovet for rehabilitering av bygningsmassen.

Lokalsamfunn og sosiale forhold

Grav skole er en viktig del av lokalmiljøet. Oppgraderte lokaler vil bidra til trygge og funksjonelle rammer for elever og ansatte, samtidig som skolens rolle som møteplass og samfunnsarena styrkes. Tiltaket vil bidra til et godt læringsmiljø og økt trivsel.

Økonomi

Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 114 mill. Estimatet vil bli videreutviklet og kvalitetssikret gjennom senere planfaser. Prosjektet må vurderes og prioriteres innenfor kommunens samlede investeringsrammer.

Klima- og miljøpåvirkning

Rehabilitering og oppgradering av eksisterende bygningsmasse legger til rette for videre bruk og verdibevaring av byggene, og kan bidra til bedre ressursutnyttelse sammenlignet med nybygg. Oppgradering av tekniske installasjoner vil kunne forbedre energieffektivitet og inneklima.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med en helhetlig rehabilitering av Grav skole for å oppgradere bygningsmassen, forlenge levetiden og gjenopprette byggets tekniske tilstand. Tiltaket skal bidra til fortsatt trygg drift, god verdibevaring og et funksjonelt læringsmiljø.

Tidligere politiske behandlinger

Ingen tidligere politiske saker.

(NY) Haslum skole hovedbygg, rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Haslum skoles hovedbygg har et betydelig rehabiliteringsbehov som følge av byggets alder og tekniske tilstand. Flere sentrale bygningsdeler og tekniske anlegg har nådd eller passert forventet levetid, og ordinært vedlikehold er ikke tilstrekkelig for å opprettholde ønsket standard.

Hovedbygget er et vernet bygg, og rehabiliteringen må gjennomføres på en måte som ivaretar både kulturhistoriske verdier og dagens krav til funksjonalitet, sikkerhet og læringsmiljø. En helhetlig rehabilitering vurderes som nødvendig for å sikre fortsatt bruk og verdibevaring av bygget.

Avhengigheter og konsekvenser
Rehabilitering av hovedbygget forutsetter tilgang til avlastningskapasitet i byggeperioden. Dersom hele skolen må tas ut av ordinær drift, vil det være behov for kapasitet til om lag 21 klasser. Prosjektet må derfor ses i sammenheng med etablering av ytterligere avlastningskapasitet utover Bærums Verk skole fra cirka 2031 i skoleporteføljen. Manglende avklaringer kan medføre utsatt gjennomføring og økt risiko for videre forfall i bygningsmassen.

Eventuelle driftskonsekvenser
Byggets tekniske installasjoner har et betydelig oppgraderingsbehov. Frem til rehabilitering gjennomføres må det påregnes økte driftsutfordringer, større behov for vedlikeholdstiltak og risiko for uforutsette hendelser knyttet til bygningens tekniske tilstand.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Haslum skole er en viktig del av nærmiljøet, og hovedbygget har også kulturhistorisk verdi som vernet bygg. En helhetlig rehabilitering vil bidra til å sikre trygge og gode rammer for elever og ansatte, samtidig som byggets verdi for lokalsamfunnet ivaretas.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 175 mill. Estimatet vil bli videreutviklet og kvalitetssikret gjennom senere planfaser. Prosjektet må vurderes og prioriteres innenfor kommunens samlede investeringsrammer.

Klima- og miljøpåvirkning
Rehabilitering og videre bruk av eksisterende bygningsmasse, fremfor erstatning med nybygg, bidrar til forlenget levetid og bedre ressursutnyttelse. Samtidig vil oppgradering av tekniske installasjoner kunne gi forbedret energieffektivitet og inneklima.

Eventuelle endringer fra tidligere
Ingen tidligere vedtak

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med rehabilitering av Haslum skole hovedbygget for å sikre nødvendig oppgradering av bygningsmassen og ivareta byggets verneverdier innenfor 10-årsperioden, med sikte på gjennomføring i 2033–2034. Gjennomføringen forutsetter tilgang til nødvendig avlastningskapasitet i skoleporteføljen.

Lenke til politiske saker
Ingen tidligere politiske vedtak

(NY) Hosle skole rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Hosle skole har et byggteknisk rehabiliteringsbehov. Selv om det er gjennomført større tiltak tidligere, fremstår deler av skoleanlegget i dag med betydelige tekniske og funksjonelle utfordringer. Samlet vurderes skolen å være blant de skoleanleggene med størst behov for helhetlig oppgradering.

En rehabilitering er nødvendig for å sikre et trygt, moderne og funksjonelt læringsmiljø som møter dagens krav og fremtidige behov, i tråd med kommunens mål for skolebygg.

Avhengigheter og konsekvenser
Rehabilitering av Hosle skole forutsetter tilgang til avlastningskapasitet i byggeperioden. Skolen vil ha behov for kapasitet tilsvarende om lag 21 klasser.

Prosjektet må derfor ses i sammenheng med etablering av ytterligere avlastningskapasitet i skoleporteføljen. Utsettelse av rehabiliteringen vil kunne føre til økt risiko for driftsutfordringer og verdifall.

Eventuelle driftskonsekvenser
Flere av skolens tekniske installasjoner har nådd eller passert forventet levetid og har behov for utskifting som del av en helhetlig rehabilitering. Det gjennomføres enkelte vedlikeholds- og oppgraderingstiltak for å opprettholde forsvarlig drift frem til rehabiliteringen gjennomføres, men disse løser ikke de underliggende utfordringene ved anlegget.

Rehabiliteringen forventes å gi mer stabil drift, redusert vedlikeholdsbehov og bedre energieffektivitet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Hosle skole er en viktig del av nærmiljøet. Et velfungerende og oversiktlig skoleanlegg med gode uteområder er av stor betydning for elevenes trivsel, trygghet og læringsmiljø. Manglende helhetlig rehabilitering vil på sikt kunne påvirke kvaliteten på skole- og tjenestetilbudet negativt.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 222 mill. Estimatet omfatter rehabilitering av eksisterende bygningsmasse og inkluderer ikke større ombygginger eller kapasitetsutvidelser. Estimatet vil bli videreutviklet og kvalitetssikret gjennom senere planfaser.

Klima- og miljøpåvirkning
En helhetlig rehabilitering gir mulighet for å oppgradere bygningsmassen med mer energieffektive og miljøvennlige løsninger. Tiltaket legger til rette for videre bruk av eksisterende bygg og kan bidra til redusert ressursbruk sammenlignet med erstatning av bygningsmassen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med rehabilitering av Hosle skole for å gjenopprette byggets tekniske tilstand og forlenge levetiden, samt sikre et funksjonelt og fremtidsrettet skoleanlegg. Gjennomføring forutsetter tilgang til nødvendig avlastningskapasitet i skoleporteføljen.

Tidligere politiske behandlinger
Ingen tidligere politiske saker

(NY) Hosletoppen skole rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Hosletoppen skole har et betydelig behov for rehabilitering og modernisering. Tilstandsvurderinger viser

at bygningsmassen i stor grad er teknisk utdatert, og at utforming og planløsninger i begrenset grad understøtter dagens krav til undervisning, drift og arealutnyttelse.

Samlet vurderes det å være behov for en helhetlig rehabilitering for å sikre et funksjonelt og fremtidsrettet skoleanlegg i tråd med kommunens mål for skolebygg.

Avhengigheter og konsekvenser
Behovet for rehabilitering må ses i sammenheng med utviklingen i elevtall, skolekapasitet og øvrige prioriteringer i skoleporteføljen. Videre utsettelse av rehabiliteringen vil kunne forsterke vedlikeholdsetterslepet og medføre økte kostnader, driftsutfordringer og redusert funksjonalitet over tid.

Eventuelle driftskonsekvenser
Det ble gjennomført tiltak i perioden 2018–2020 for å opprettholde forsvarlig drift og tilfredsstillende inneklima. Tiltakene bidro til å forlenge byggets levetid, men har ikke løst de underliggende tekniske og bygningsmessige utfordringene. Ordinært vedlikehold vurderes derfor ikke som tilstrekkelig for å sikre ønsket standard på lang sikt.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Hosletoppen skole er en viktig del av nærmiljøet. Et moderne og funksjonelt skolebygg vil bidra til gode og stabile rammer for elever og ansatte. Manglende rehabilitering over tid kan påvirke kvaliteten på læringsmiljøet og skolens evne til å møte dagens pedagogiske behov.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 284 mill. Estimatet vil bli videreutviklet og kvalitetssikret gjennom senere planfaser. Prosjektet må vurderes og prioriteres innenfor kommunens samlede investeringsrammer.

Klima- og miljøpåvirkning
Rehabilitering og modernisering av eksisterende bygningsmasse bidrar til forlenget levetid og bedre utnyttelse av ressurser sammenlignet med nybygg. Oppgradering av tekniske løsninger kan samtidig gi bedre energiytelse og inneklima.

Eventuelle endringer fra tidligere
Ingen tidligere vedtak

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med å vurdere fremtidige løsninger for Hosletoppen skole med sikte på å sikre et teknisk og pedagogisk funksjonelt skoleanlegg på lang sikt. Rehabilitering av bygningsmassen i perioden 2035–2036 inngår som et sentralt alternativ, samtidig som det i årene fremover vil være nødvendig å vurdere behov, kapasitet, elevtallsutvikling og skolestruktur i østre Bærum. Målet er å sikre god verdibevaring, trygg drift og et læringsmiljø som møter fremtidige behov.

Tidligere politiske behandlinger
- Hosletoppen skole - Rehabilitering 2019 – jpid: 19/128752
- Innbyggerforslag kommuneloven § 39 a - Nei til nedleggelse av Hosletoppen skole, KST sak 012/18, 28.2.2018
- Hosletoppen skole HP 2018-2021 -presiseringer om oppgradering, jpid: 17/27690

(NY) Mølladammen skole rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Mølladammen skole har over tid vært godt ivaretatt gjennom planlagt vedlikehold. Samtidig viser oppdaterte vurderinger at det nå foreligger et samlet behov for større tekniske, bygningsmessige og funksjonelle oppgraderinger.

En helhetlig rehabilitering vurderes som nødvendig for å sikre et funksjonelt og fremtidsrettet skolebygg i tråd med kommunens mål for skolebygg og læringsmiljø.

Avhengigheter og konsekvenser
Behovet for rehabilitering må ses i sammenheng med øvrige prioriteringer i skoleporteføljen og kommunens samlede investeringsrammer. Videre utsettelse vil kunne føre til økt verdifall og redusert levetid for bygget, samt høyere fremtidige kostnader knyttet til rehabilitering, vedlikehold og drift.

Eventuelle driftskonsekvenser
De tiltakene som er gjennomført de senere årene har bidratt til å opprettholde forsvarlig drift, men har i begrenset grad adressert de mer omfattende behovene knyttet til tekniske anlegg og bygningsdeler som nærmer seg slutten av sin levetid.

Frem til rehabilitering gjennomføres må det påregnes behov for enkelte vedlikeholds- og oppgraderingstiltak for å sikre stabil drift.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Mølladammen skole er en etablert nærskole med betydning for lokalmiljøet. En helhetlig rehabilitering vil bidra til trygge og stabile rammer for elever og ansatte, samt sikre at skolen fortsatt kan tilby et læringsmiljø som er tilpasset dagens og fremtidens pedagogiske behov.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 118 mill. Estimatet vil bli videreutviklet og kvalitetssikret gjennom senere planfaser. Prosjektet må vurderes og prioriteres innenfor kommunens samlede investeringsrammer.

Klima- og miljøpåvirkning
En samlet rehabilitering av eksisterende bygningsmasse vil kunne bidra til forlenget levetid, bedre energi- og ressursutnyttelse og redusert behov for nybygg. Oppgradering av tekniske anlegg og bygningsdeler gir også mulighet for forbedret inneklima og mer energieffektive løsninger.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med rehabilitering av Mølladammen skole for å gjennomføre nødvendige tekniske, bygningsmessige og funksjonelle oppgraderinger i perioden 2036–2037. Tiltaket skal bidra til god verdibevaring, trygg drift og et læringsmiljø som er tilpasset dagens og fremtidige behov.

Tidligere politiske behandlinger
Ingen tidligere politiske saker.

(NY) Snarøya skole rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Snarøya skole har et betydelig behov for større rehabilitering. Skolen består av bygningsmasse fra 1957, 1975 og 1998 og flere deler av bygget har nådd sin tekniske levetid. Det ble gjennomført tilpasninger i 2017 for å forbedre funksjonaliteten i et tiårsperspektiv, men tiltakene utgjorde ikke en helhetlig

rehabilitering av bygningsmassen. Tiltakene har bidratt til å opprettholde funksjonalitet og drift i en periode, men dekker ikke dagens behov for teknisk og bygningsmessig oppgradering. En samlet vurdering tilsier at det er behov for omfattende oppgradering av både bygningsmessige forhold og tilpasning til dagens pedagogiske og tekniske krav, i tråd med kommunens mål om gode og trygge skolebygg.

Avhengigheter og konsekvenser
Videre utsettelse vil kunne føre til økt verdifall og redusert levetid for bygget, samt høyere fremtidige kostnader knyttet til rehabilitering, vedlikehold og drift. Prosjektet må ses i sammenheng med øvrige prioriteringer i skoleporteføljen og kommunens samlede investeringsrammer.

Eventuelle driftskonsekvenser
De tekniske installasjonene har i stor grad overgått sin tekniske levetid og må skiftes ut for å sikre forsvarlig drift og godt inneklima. Enkelte begrensede tiltak er planlagt gjennomført i 2026, herunder utskifting av HC-løfteheis og oppgradering av uteområdet. Disse tiltakene vil imidlertid kun dekke en mindre del av det samlede behovet, og vil ikke redusere behovet for en helhetlig rehabilitering på lengre sikt.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Snarøya skole er en sentral institusjon i lokalmiljøet. En helhetlig rehabilitering vil bidra til trygge og stabile rammer for elever og ansatte, samt sikre et skolemiljø som er tilpasset dagens pedagogiske praksis. Manglende rehabilitering over tid kan svekke kvaliteten på tilbudet og påvirke skolemiljøet negativt.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 230 mill. Estimatet vil bli videreutviklet og kvalitetssikret gjennom senere planfaser. Prosjektet må vurderes og prioriteres innenfor kommunens samlede investeringsrammer.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er nytt i økonomiplanen.

Klima- og miljøpåvirkning
Rehabilitering av eksisterende bygningsmasse fremfor nybygg legger til rette for bedre ressursutnyttelse og forlenget levetid for skoleanlegget. Samtidig vil utskifting av tekniske installasjoner kunne gi forbedret energieffektivitet og inneklima.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med rehabilitering av Snarøya skole, foreløpig 2032, for å gjennomføre nødvendige tekniske, bygningsmessige og funksjonelle oppgraderinger. Tiltaket skal bidra til god verdibevaring, trygg drift og et skolemiljø som møter dagens og fremtidige behov.

Tidligere politiske behandlinger
Ingen tidligere politiske vedtak

Ballerud barneskole

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Som følge av forventet boligvekst i områdene Høvik, Stabekk og Bekkestua er det gjennom tidligere politiske vedtak lagt til grunn etablering av ny skolekapasitet på Ballerud. Konsept for prosjektet er vedtatt, og det er gjennomført parallelle oppdrag for utvikling av arkitektforslag som danner grunnlag

for videre planlegging. Valgt løsningsforslag er behandlet politisk og gir et faglig grunnlag for prosjektets videre utvikling.

Prosjektet omfatter etablering av ny barneskole med tilhørende flerbrukshall. Flerbrukshallen skal bidra til å dekke behovet for hallkapasitet i området og legge til rette for bruk både i skoletiden og til idretts- og fritidsaktiviteter utenfor skoletid. Endelig løsning for hallen, herunder størrelse og grad av nedgraving, avklares gjennom videre planlegging og ved beslutning om prosjektets rammer.

Oppdaterte elevtallsprognoser viser lavere vekst enn tidligere forutsatt i de sørøstlige delene av kommunen. Dette medfører økt usikkerhet knyttet til fremtidig behov for ny skolekapasitet og gjør det nødvendig å vurdere prosjektets omfang og fremdrift på nytt. Det vurderes også om deler av skolebygget kan benyttes til barnehageformål i en innledende fase for å sikre god kapasitetsutnyttelse dersom elevveksten blir lavere enn tidligere lagt til grunn.

Prosjektet vurderes fortsatt som viktig for den langsiktige utviklingen av skole- og idrettskapasiteten i området, men videre utvikling må tilpasses oppdaterte behovsvurderinger og den samlede kapasitetssituasjonen for skole- og barnehagetilbudet i kommunen.

Avhengigheter og konsekvenser
Videre utvikling av prosjektet er avhengig av oppdaterte skolebehovsanalyser og vurderinger av den samlede kapasitetssituasjonen i området. Dette vil være styrende for både omfang, funksjoner og fremdrift.

Eventuelle driftskonsekvenser
En eventuell etablering av ny skole og flerbrukshall vil gi moderne og fleksible lokaler som kan understøtte effektiv drift. Muligheten for midlertidig sambruk med barnehage kan bidra til bedre utnyttelse av arealer i en periode med usikker elevtallsutvikling, men må vurderes nærmere i videre planlegging.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 675 mill., basert på konseptet som lå til grunn ved politisk behandling i 2022. Estimatet må vurderes på nytt i lys av videre behovsavklaringer og eventuell justering av prosjektets omfang.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av ny skole gir mulighet til å oppføre bygg i tråd med gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard. Dette kan bidra til redusert miljøbelastning sammenlignet med eldre bygningsmasse. Sambruk av arealer mellom skole og barnehage vil også kunne bidra til mer effektiv utnyttelse av bygningsmassen i en periode med lavere elevtall. Etablering av flerbrukshall ved skolen bidrar til god utnyttelse av hallkapasitet på dag- og kveldstid, samt helger.

Eventuelle endringer fra tidligere
Oppdaterte elevtallsprognoser medfører økt usikkerhet knyttet til fremtidig kapasitetsbehov. Det legges derfor til grunn at prosjektets omfang, fremdrift og gjennomføring vurderes på nytt som del av kommende rullering av skolebehovsanalysen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet som del av kommunens langsiktige kapasitetsplanlegging, men avvente videre avklaringer om omfang og fremdrift til ny skolebehovsanalyse foreligger. Videre utvikling av prosjektet skal tilpasses oppdatert kunnskap om behovet for skole- og barnehagekapasitet i området.

Tidligere politiske behandlinger

- Ballerud barneskole og Ballerud barnehage - valg av FutureBuilt 2.0 kriterier og anskaffelse av arkitekturskisser. Formannskap sak 292/21, 15.12.2021
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021
- Ballerud barneskole – fastsettelse av konsept og igangsetting av planleggingsfase (BP2). Formannskapet sak 189/21, 22.06.2021
- Ballerud - Johs Faales vei 80-100 - Kleivveien 22 - områderegulering - 2. gangs behandling. Kommunestyret sak 020/22, 30.03.2022
- Ballerud skole/barnehage/flerbrukshall – valg av løsningsforslag fra arkitektoppdrag. Formannskapet sak 119/22, 31.08.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Orientering om utsettelse av Ballerud barneskole til 2028. Formannskapet sak 166/23, 08.11.2023
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Skolebehovsanalyse 2024-2043, endelig behandling. Kommunestyret sak 056/25, 27.05.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Bjørnegård skole – utvidelse

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Bjørnegård skole inngår i den langsiktige utviklingen av skolekapasiteten på ungdomstrinnet i Sandvikaområdet. I tråd med kommunens skolebehovsanalyse legges det til grunn at fremtidig kapasitetsvekst i størst mulig grad skal løses gjennom utvidelse av eksisterende skoleanlegg fremfor etablering av nye skoler. Dette bidrar til effektiv ressursbruk og en trinnvis utvikling av skolekapasiteten basert på dokumenterte behov.

Det er gjennom tidligere politiske vedtak fastsatt konsept for en mulig utvidelse av Bjørnegård skole. Som del av arbeidet er det gjennomført utredninger og utviklet løsningsforslag som danner grunnlag for videre planlegging. Prosjektet omfatter utvidelse av skolekapasiteten på ungdomstrinnet og må ses i sammenheng med den langsiktige utviklingen av området. En eventuell utvidelse vil bidra til å sikre tilstrekkelig kapasitet og fleksibilitet i skolestrukturen dersom elevtallsutviklingen tilsier behov for økt kapasitet.

Avhengigheter og konsekvenser

En eventuell utvidelse av Bjørnegård skole er avhengig av den fremtidige elevtallsutviklingen i Sandvikaområdet og den samlede kapasitetsutnyttelsen ved skolene i området. Det legges til grunn at eksisterende kapasitet ved øvrige skoler utnyttes før nye investeringer gjennomføres.

Videre må prosjektet ses i sammenheng med øvrig utvikling på Ballerud, herunder planlegging og eventuell realisering av Combihallen. Løsninger for skole, idrett og utearealer må vurderes samlet for å sikre hensiktsmessig arealutnyttelse, gode trafikale løsninger og muligheter for sambruk. Dersom elevtallsutviklingen blir lavere enn forutsatt, kan behovet for utvidelse bli redusert eller forskjøvet i tid. Ved sterkere elevvekst enn forventet kan det oppstå behov for tidligere kapasitetsøkning.

Eventuelle driftskonsekvenser

Da tiltaket ligger langt frem i tid og ikke er besluttet igangsatt, er det per nå ikke identifisert konkrete

driftsmessige konsekvenser. Eventuelle driftsforhold vil måtte vurderes nærmere som del av et senere beslutningsgrunnlag.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
På sikt vil en eventuell utvidelse av Bjørnegård skole kunne bidra til å sikre stabile skoletilbud og forutsigbarhet for elever og foresatte i Sandvikaområdet. En trinnvis utvikling gir samtidig mulighet til å tilpasse skolekapasiteten til faktisk befolkningsutvikling og øvrige behov i lokalsamfunnet, herunder idretts- og fritidstilbud.

Økonomi
Kostnadene ved en eventuell utvidelse av Bjørnegård skole er foreløpig estimert til om lag 337 mill. Samtidig må det ved en eventuell gjennomføring vurderes behov for oppgradering eller utskifting av tekniske anlegg som forventes å nærme seg slutten av sin levetid. Samlet kostnadsestimat må videreutvikles og kvalitetssikres gjennom senere planfaser i tråd med kommunens prosjektmodell.

Klima- og miljøpåvirkning
Utvidelse av eksisterende skoleanlegg fremfor etablering av ny skole legger til rette for bedre ressursutnyttelse og redusert samlet miljøbelastning. Eventuelle klima- og miljøeffekter vil måtte vurderes nærmere når prosjektet konkretiseres.

Eventuelle endringer fra tidligere
Oppdaterte elevtallsprognoser medfører økt usikkerhet knyttet til fremtidig behov for kapasitetsutvidelse i Sandvikaområdet. Det legges derfor til grunn at omfang, fremdrift og eventuell gjennomføring vurderes på nytt i forbindelse med fremtidige rulleringer av skolebehovsanalysen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår at Bjørnegård skole videreføres som et langsiktig kapasitetsalternativ i Sandvikaområdet. En eventuell utvidelse bør vurderes i sammenheng med den samlede skolestrukturen, elevtallsutviklingen og øvrige areal- og anleggsprosjekter i området, herunder Combihallen.

Tidligere politisk behandling
- Skolebehovsanalyse 2024-2043, revidert. Vedtatt etter høring.

Bryn barneskole

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bryn barneskole omfatter etablering av ny barneskole på tomten til dagens Bryn skole, med samlokalisering av elever fra Bryn og Hammerbakken skoler. Prosjektet omfatter også flerbrukshall og oppgradering av uteområdene. Prosjektet skal sikre tilstrekkelig skolekapasitet i området og legge til rette for et moderne og fremtidsrettet skoleanlegg. Skolen utformes med fleksible læringsarealer og funksjoner som understøtter både undervisning og aktivitet utenfor skoletid.

Flerbrukshallen skal bidra til økt hallkapasitet i området og legge til rette for aktivitet for skole, idrett og lokalsamfunn. Endelig utforming av hallen, herunder størrelse og grad av nedgraving, avklares ved fastsettelse av prosjektets rammer i beslutningspunkt 3. Prosjektets konsept er videreutviklet og tilpasset kommunens økonomiske rammebetingelser. Det er lagt til grunn en mer arealeffektiv løsning som opprettholder planlagt kapasitet og funksjonalitet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av politisk behandling knyttet til «Fastsettelse av prosjektets rammer BP3», som forventes høsten 2026.

Detaljregulering er vedtatt og gir nødvendige rammer for gjennomføring av prosjektet. Løsningen innebærer blant annet endringer i trafikal organisering, som er forutsatt å bidra til bedre trafikksikkerhet og tydeligere avgrensning av skoleområdet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av ny skole vil kunne gi mer effektive driftsforhold gjennom moderne og hensiktsmessige lokaler. Dette kan bidra til bedre organisering av undervisningen og økt fleksibilitet i bruk av arealer. Samlokalisering av elevene fra Bryn og Hammerbakken vil gi bedre utnyttelse av ressurser, samtidig som det stiller krav til god organisering av skolehverdagen.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre tilstrekkelig skolekapasitet i et område med utvikling og vekst. En ny skole med flerbrukshall vil kunne fungere som en viktig møteplass i nærmiljøet og legge til rette for aktivitet også utenom skoletid. Tiltaket vurderes å ha positiv betydning for lokalsamfunnet, både gjennom bedre tilpassede læringsarealer og økte muligheter for bruk av fasilitetene til idrett og fritidsaktiviteter.

Økonomi
Prosjektets kostnadsestimat ved fremleggelse av beslutningspunkt 3 er 834,5 mill. Estimatet omfatter ny skole, flerbrukshall, oppgradering av uteområder og nødvendige mobilitetstiltak. Endelig styringsramme fastsettes ved politisk behandling av beslutningspunkt 3.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av ny skole gir mulighet til å oppføre bygg i tråd med gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard. Dette kan bidra til redusert miljøbelastning sammenlignet med eldre bygningsmasse. Det legges til grunn at det arbeides videre med kostnadseffektive og miljøvennlige løsninger, som ivaretar både drift og ressursbruk over tid.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektets konsept og omfang er justert som følge av økte kostnader og strammere økonomiske rammer. Endringen innebærer en mer arealeffektiv løsning, med fortsatt opprettholdt kapasitet. Dette reflekterer en tilpasning til kommunens økonomiske handlingsrom, samtidig som prosjektets hovedmål opprettholdes.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet frem mot politisk behandling av beslutningspunkt 3, hvor prosjektets rammer, omfang og gjennomføring legges frem for beslutning. Videre fremdrift forutsetter vedtak om gjennomføring og prioritering innenfor kommunens samlede investeringsprogram.

Tidligere politiske behandlinger
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Ny løsning for Bryn og Hammerbakken skole – fastsettelse av konsept og igangsetting av planleggingsfase (BP2). Kommunestyret sak 72/23, 21.06.2023
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024

- Skolebehovsanalyse 2024-2043, endelig behandling. Kommunestyret sak 056/25 sak 29/24,27.05.2025
- Notat knyttet til rimeligere løsning for flerbrukshall i håndballhallstørrelse. «072/255 Bryn skole - fastsettelse av revidert konsept og igangsetting av planleggingsfase (BP2)» J.postID 25/100795, 21.05.2025
- Bryn skole - fastsettelse av revidert konsept og igangsetting av planleggingsfase (BP2) KST sak 057/25, 27.05.2025
- Bryn skole – detaljregulering – 2. gangs behandling. Kommunestyret sak 116/25, 29.10.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, KST sak 135/25, 03.12.2025
- Bryn skole - fastsettelse av prosjektets rammer (BP3), forventes behandlet høst 2026

Bærums verk skole

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
For å kunne gjennomføre større rehabiliterings- og nybyggprosjekter i skoleporteføljen er kommunen avhengig av tilgjengelig avlastningskapasitet. Bærums Verk skole utvikles som kommunens avlastningsskole og skal benyttes både for barneskole- og ungdomsskoleelever i perioder med rehabilitering og nybygging av ordinære skoleanlegg.

Prosjektet omfatter rehabilitering og tilpasning av eksisterende bygningsmasse for å kunne ivareta denne funksjonen. Avlastningsskolen er en viktig forutsetning for å kunne gjennomføre flere vedtatte og planlagte skoleprosjekter på en koordinert og effektiv måte, samtidig som kontinuitet i undervisningstilbudet ivaretas.

Avhengigheter og konsekvenser
Bærums Verk skole er tett koblet til fremdriften i flere andre skoleprosjekter. Skolen ferdigstilles i 2026 og skal benyttes som avlastningsskole i forbindelse med gjennomføring av ny Bryn barneskole og øvrige rehabiliterings- og nybyggprosjekter i skoleporteføljen.

Eventuelle driftskonsekvenser
Det er lagt til grunn at bruk av Bærums Verk skole som avlastningsskole ikke medfører økte driftskostnader. Skolen skal kunne benyttes både for barneskole- og ungdomsskoleelever, noe som stiller krav til fleksible løsninger for drift og organisering. Det er vurdert at elever som benytter avlastningsskolen vil ha behov for skoleskyss som følge av trafikksikkerhet og avstand. Dette forutsettes dekket innenfor Oppvekst skoles driftsbudsjett.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tilgjengeligheten av en funksjonell avlastningsskole bidrar til å sikre stabile skoleforhold for elever som ellers ville blitt berørt av omfattende byggearbeider. Dette gir forutsigbarhet for elever, foresatte og lokalsamfunn, og reduserer belastningen som midlertidige løsninger kan føre til. Å ta i bruk Bærums verk skole vil bidra til aktivitet i området og tilgjengeliggjøring av uteområder. Ved at det er tjenestedrift ved bygget forventes det også at hærverk reduseres over tid.

Økonomi
I kommunestyrets møte 20. mars 2024 ble det vedtatt å igangsette planlegging og gjennomføring av rehabilitering og tilpasning av Bærums Verk skole som kommunens avlastningsskole. Prosjektet finansieres gjennom omdisponering av 100 mill. fra samlebevilgningen Formuesbevaring. Omfanget er tilpasset behovet for avlastningskapasitet og planlagt bruk av skolen.

Klima- og miljøpåvirkning
Ved å rehabilitere og videreutvikle eksisterende bygningsmasse i stedet for å bygge nytt, legges det til

rette for redusert klimabelastning sammenlignet med nybygg. Tiltakene bidrar til bedre utnyttelse av kommunens eiendomsportefølje og følger opp kommunens prinsipper om bærekraftig ressursbruk.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet videreføres i tråd med tidligere vedtak og planlagt fremdrift.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet videreføres i tråd med vedtatte rammer for å sikre nødvendig avlastningskapasitet i skoleporteføljen. Bærums Verk skole skal understøtte gjennomføring av rehabiliterings- og nybyggprosjekter ved å tilby midlertidige undervisningslokaler for elever og ansatte som må flytte ut av ordinære skolebygg.

Tidligere politiske behandlinger

- Bærums Verk skole - fastsettelse av konsept (BP2) – Kommunestyret sak 032/24, 20.3.2026
- Svar på spørsmål fra representanten Christine Meling (V) vedrørende Bryn skoles bruk av Bærums verk avlastningsskole
- Bærums Verk skole - Fastsettelse av prosjektets rammer BP3 – Kommunestyret sak 034/26, 25.3.2026

Evje skole - utvidelse 1 parallell

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det vil på sikt være behov for å øke barneskolekapasiteten i Sandvika. I henhold til Skolebehovsanalysen 2024–2043 skal dette behovet i hovedsak løses gjennom trinnvis utvidelse av eksisterende skoleanlegg, fremfor etablering av en ny skole i området. En slik tilnærming gir økt fleksibilitet og legger til rette for å tilpasse kapasiteten i takt med faktisk elevtallsutvikling, samtidig som tilgjengelig kapasitet ved eksisterende skoler utnyttes best mulig.

Avhengigheter og konsekvenser
Videre kapasitetsutvikling i Sandvika er avhengig av elevtallsutviklingen over tid og i hvilken grad eksisterende skoler kan utnyttes før nye investeringer gjennomføres. En trinnvis strategi innebærer at beslutninger om nye tiltak kan utsettes til behovet er mer sikkert dokumentert, men forutsetter samtidig god planlegging av forberedende tiltak.

Utvidelse av Evje skole forutsetter at arealer som i dag benyttes til barnehageformål kan frigjøres og omdisponeres til skoleformål. Videre utvikling må ses i sammenheng med kommunens samlede barnehage- og skolestruktur i området, samt nødvendige tiltak for å opprettholde tilstrekkelig barnehagekapasitet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Som første tiltak foreslår kommunedirektøren å utvide Evje skole med én parallell. Behovet for denne kapasitetsøkningen forventes å oppstå på et senere tidspunkt (2035), basert på utviklingen i elevtall og kapasitetsutnyttelse i området. For å muliggjøre utvidelsen er det lagt inn midler i 2030 til riving av Espira barnehage, som et forberedende tiltak for klargjøring av tomt til skoleutvidelse. Tiltaket vurderes ikke å medføre vesentlige driftskonsekvenser på kort sikt.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
En gradvis utvidelse av eksisterende skoler bidrar til stabile skolemiljøer og forutsigbarhet for elever og foresatte i Sandvikaområdet. Tiltakene gir mulighet for å videreutvikle kjente nærmiljøskoler, fremfor større strukturelle endringer som kan påvirke skolekretser og lokalmiljø. Tomten på Evje vil samlet sett være stor. Dersom det er behov for flere funksjoner i sentrale deler av Sandvika, eksempelvis flerbrukshall, kan dette vurderes samtidig som skoleutvidelsen utredes for.

Økonomi
Utvidelse av Evje skole med én parallell inngår som et prioritert tiltak, med tilhørende forberedende investering knyttet til riving av Espira barnehage i 2030. Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 154 mill. for utvidelse av Evje skole med én parallell. Estimatet omfatter ikke eventuell utvidelse med andre funksjoner som flerbrukshall eller øvrige tilleggsarealer.

Klima- og miljøpåvirkning
Ved å prioritere utvidelse av eksisterende skoleanlegg fremfor nybygg, legges det til rette for bedre utnyttelse av allerede bebygde arealer. En trinnvis utvikling kan redusere behovet for nye inngrep og bidra til mer bærekraftig utvikling over tid.

Eventuelle endringer fra tidligere
Oppdaterte vurderinger av kapasitetsbehovet i Sandvikaområdet innebærer at utvidelse av Evje skole legges til grunn som første tiltak for å møte fremtidig behov for økt barneskolekapasitet. Eventuelle ytterligere kapasitetsutvidelser vurderes på et senere tidspunkt basert på utviklingen i elevtall og kapasitetsutnyttelse.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår at økt barneskolekapasitet i Sandvika i første omgang løses gjennom utvidelse av Evje skole. Behov for ytterligere kapasitetsøkning, herunder eventuell utvidelse av Jong skole, vurderes på et senere tidspunkt i forbindelse med rullering av skolebehovsanalyse og investeringsplan. Behov for ytterligere kapasitetsøkning vurderes gjennom fremtidige rulleringer av skolebehovsanalysen og investeringsplanen.

Tidligere politisk behandling
- Skolebehovsanalyse 2024–2043, endelig behandling. Kommunestyret sak 056/25, 27.05.2025

Haug skole og ressurssenter

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Haug skole og ressurssenter er kommunens spesialskole for elever med store og sammensatte behov i grunnskolealder.

Framskrivinger av elevtallsutviklingen viser et økende behov for tilrettelagte skoleplasser over tid. Samtidig stiller elevgruppen høye krav til funksjonalitet, fleksibilitet og spesialtilpassede læringsmiljøer. Dette tilsier et langsiktig behov for å sikre tilstrekkelig kapasitet og lokaler som er tilpasset målgruppen, herunder elever med autismespekterforstyrrelser og andre omfattende tilretteleggingsbehov.

Samlet vurderes det å være behov for å utrede hvordan Haug skole og ressurssenter best kan videreutvikles for å møte fremtidige kapasitets- og kvalitetsbehov.

Avhengigheter og konsekvenser
Utviklingen av Haug skole og ressurssenter må ses i sammenheng med elevtallsutviklingen og kommunens samlede tilbud av tilrettelagte skoleplasser. Manglende tilpasning eller videreutvikling av bygningsmassen kan få konsekvenser for kommunens evne til å gi et forsvarlig og likeverdig opplæringstilbud til elever med omfattende behov.

Eventuelle driftskonsekvenser
Fra og med skoleåret 2025/2026 ble skolen midlertidig utvidet med en paviljong på om lag 1 000 m² for å sikre funksjonelle opplæringsarealer. Paviljongen er vurdert å kun dekke skolearealbehovet for dagens elever. Kapasiteten ved Haug skole og ressurssenter har i stor grad vært basert på at enkelte elever har mottatt opplæring i utegrupper ved nærskoler, med pedagogisk oppfølging fra Haug. Utviklingen de

senere årene viser at denne modellen i mindre grad dekker behovene til elevgruppen. Alternative løsninger ved nærskoler vil kreve betydelige bygningsmessige tilpasninger og økt ressursinnsats.

Gjennomføring av større oppgraderings- eller rehabiliteringstiltak ved Haug skole og ressurssenter vil forutsette etablering av tilstrekkelig avlastningskapasitet i byggeperioden. Gitt elevenes omfattende behov for tilrettelegging og krav til spesialtilpassede fysiske rammer, er dette særlig krevende. Kommunedirektøren har per i dag ikke identifisert en løsning som i tilstrekkelig grad ivaretar både elevenes behov og kravene til forsvarlig drift i perioden.

Basert på foreliggende vurderinger fremstår en løsning med drift på to hovedlokasjoner som det mest realistiske alternativet. En slik organisering vil kunne bidra til å redusere belastningen i byggeperioden og gjøre det enklere å etablere egnede tilbud for de elevene med størst behov for tilrettelegging, samtidig som det legges til rette for en mer gjennomførbar byggeprosess.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et tilstrekkelig og funksjonelt tilbud ved Haug skole er av stor betydning for barn med store og sammensatte behov og deres familier. Et godt tilrettelagt skole- og ressurssentertilbud bidrar til forutsigbarhet, inkludering og trygghet for elever og foresatte, og er en viktig del av kommunens samlede levekårsarbeid.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 164 mill. for rehabilitering av deler av dagens skoleanlegg. Estimatet omfatter ikke kapasitetsutvidelser, større ombygginger eller alternative lokaliseringsløsninger. Eventuelle fremtidige konsepter vil måtte utredes og kostnadsberegnes særskilt.

Klima- og miljøpåvirkning
Valg mellom oppgradering, utvidelse eller lokaliseringsvalg vil ha ulike klima- og miljømessige konsekvenser. Videre vurderinger bør derfor omfatte hvordan eksisterende bygningsmasse kan utnyttes best mulig, sett opp mot behov for funksjonalitet og kvalitet for de ulike brukergruppene.

Eventuelle endringer fra tidligere
Utviklingen i elevgrunnlaget og behovet for tilrettelagte skoleplasser understøtter behovet for videre utredning av fremtidige løsninger for Haug skole og ressurssenter.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren vil fremlegge en egen sak som vurderer fremtidige løsninger for Haug skole og ressurssenter, herunder rehabilitering, kapasitetsutvidelse og eventuell lokalisering. Utredningen skal sikre at kommunen også i fremtiden kan tilby tilstrekkelig kapasitet og egnede læringsmiljøer for elever med store og sammensatte behov.

Tidligere politiske behandlinger
- Skolebehovsanalyse 2024-2043, revidert. Vedtatt etter høring.
- Haug skole- og ressurssenter- svar på spørsmål til Kommunedirektøren, jpid: 24/192774
- Haug skole- og ressurssenter- arealutvidelse med elevpaviljong, FSK sak 155/24, 18.09.2024
- Haug skole og ressurssenter - alternative løsninger for oppgradering, utvidelse og lokasjon, KST sak 018/26, 10.3.2026

Hauger og Gjettum skole inkl. flerbrukshall og turnhall

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Hauger og Gjettum ungdomsskoler har betydelige vedlikeholdsbehov og er ikke tilpasset dagens eller

fremtidige krav til skolebygg og skoledrift. Behovet har over tid vært utredet gjennom ulike alternativer for videre utvikling av skolene.

Det arbeides nå videre med etablering av én felles ungdomsskole som skal dekke inntaksområdene til både Hauger og Gjettum. Prosjektet omfatter skole, flerbrukshall og turnhall, og skal legge til rette for et moderne og fremtidsrettet skole- og aktivitetsanlegg. En samlet løsning gir grunnlag for robuste fagmiljøer, effektiv ressursutnyttelse og et helhetlig undervisningstilbud. Flerbrukshall og turnhall skal samtidig bidra til å styrke kapasiteten for idrett og aktivitet i området, og legge til rette for sambruk mellom skole, idrett og lokalsamfunn.

Prosjektet understøtter kommunens mål om gode oppvekstsvilkår og en bærekraftig utvikling av tjenestetilbudet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av tilgjengelig avlastningskapasitet for å kunne gjennomføres. Det legges til grunn at Bærums Verk skole benyttes som avlastningsskole i byggeperioden.

Videre er prosjektet påvirket av eksterne rammebetingelser, herunder eksisterende infrastruktur og planlagte tiltak i området. Det legges til grunn at prosjektet må tilpasses gjeldende løsninger, samtidig som mulige fremtidige endringer kan påvirke utviklingsmulighetene for tomten.

Eventuelle driftskonsekvenser
En ny felles ungdomsskole vil legge til rette for mer effektive driftsforhold gjennom samling av tilbudet i én enhet. Dette kan bidra til bedre ressursutnyttelse og styrkede fagmiljøer. Samtidig vil en samlet skole innebære endringer i organisering av tjenestene og behov for tilpasninger i driften frem til ny løsning er etablert.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre et framtidsrettet skoletilbud i området og styrke tilbudet til elever og foresatte. En ny skole med tilhørende flerbrukshall og turnhall vil kunne fungere som en viktig møteplass for aktivitet og fellesskap i lokalmiljøet. Tiltaket vurderes å ha positiv betydning for utviklingen av et helhetlig og inkluderende oppvekstmiljø.

Økonomi
Prosjektet er i konseptfasen, og sak om Fastsettelse av konsept (BP2) planlegges fremmet høsten 2026. Basert på dagens kunnskap om konsept og omfang er prosjektet foreløpig estimert til 1,3 mrd.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av nytt skoleanlegg gir mulighet til å oppføre bygg i tråd med gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard. Dette kan bidra til redusert miljøbelastning sammenlignet med videreføring av eldre bygningsmasse. Samling av funksjoner i ett anlegg kan også bidra til mer effektiv arealutnyttelse og redusert samlet ressursbruk.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tidligere løsninger har lagt til grunn etablering av to separate skoler, mens det nå er besluttet å arbeide videre med én felles ungdomsskole. Endringen reflekterer tilpasninger til kommunens økonomiske situasjon og behovet for å redusere investeringsnivået. Prosjektet er videre i en tidlig fase der sentrale avklaringer gjenstår, og omfang og gjennomføring vil bli konkretisert i det videre arbeidet.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet foreslås videreført frem mot behandling av Fastsettelse av konsept (BP2).

Tidligere politiske behandlinger

- Levre barneskole og Hauger ungdomsskole – rekkefølge og løsningsvalg. Formannskapet sak 157/15, 15.12.2015
- Ny ungdomsskole i vestre/midtre Bærum – vurdering av alternativer. Hovedutvalg for barn og unge sak 031/17, 04.04.2017
- HP 2020–23 – spørsmål om ny ungdomsskole vestre/midtre Bærum. Hovedutvalg for barn og unge 19.11.2019
- Ny ungdomsskole i vestre/midtre Bærum – oppdatert orientering. J.postID 2020186603, 16.09.2020
- Gjettum/Hauger – alternative konsepter for ungdomsskole. J.postID 2020/222222, 13.10.2020
- Valg av løsning for ungdomsskolekapasitet i vestre og midtre Bærum. Formannskap sak 101/21, 21.04.2021
    - Valg av løsning for ungdomsskolekapasitet i vestre og midtre Bærum – tilleggsutredning. Kommunestyret sak 147/21, 15.12.2021
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Skolebehovsanalyse 2024–2043, endelig behandling. Kommunestyret sak 056/25, 27.05.2025
- Notat – vurdering av fordeler og ulemper ved skoletomten på hhv Gjettum og Hauger. J.postID 25/120748, 12.06.2025
- Valg av skoletomt for ny felles ungdomsskole i vestre og midtre Bærum. Kommunestyret sak 093/25, 18.06.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025
- Orientering om prosess for å fastsette navn for ny ungdomsskole i Gjettum og Hauger skolekrets. J.postID 25/260332, 15.12.2025

Inventar og utstyr skole

Bærum kommune investerte i 2018 i digitale klasseromsskjermer til bruk i ordinær undervisning. Skjermene er et sentralt pedagogisk verktøy og benyttes daglig ved kommunens skoler. Skjermene har nå nådd forventet levetid, og flere av enhetene har begrenset tilgang til programvareoppdateringer og teknisk støtte. Videre vedlikehold vurderes som lite kostnadseffektivt sammenlignet med utskifting.

Utskifting av klasseromsskjermene vil bidra til å sikre stabile digitale læringsverktøy, likeverdig tilgang til teknologi på tvers av skolene og et moderne læringsmiljø i tråd med kommunens mål for undervisning og digital utvikling.

Økonomi

Det er avsatt 5,6 mill. til å fullføre utskiftingen av de digitale klasseromsskjermene i 2027, innenfor en total investeringsramme på 12,7 mill.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår at utskiftingen av digitale klasseromsskjermer ferdigstilles i 2027 i tråd med vedtatt investeringsramme.

Midlertidige tiltak for å dekke kapasitetsbehov (3 klasser per år)

For å sikre skoleplass for alle elever ved kommunens skoler er det avsatt midler til mindre midlertidige tiltak som kan øke kapasitetsbehovet ved behov. Midlene skal benyttes til enklere ombygginger eller tilpasninger av eksisterende bygningsmasse for å utnytte kapasiteten bedre.

I perioden er det lagt til grunn 10 mill. annethvert år fra 2027.

Skole – miljøtiltak

Bærum kommune har etablert en årlig bevilgning som skal dekke mindre tiltak for å forbedre arbeids- og læringsmiljøet i skolene. Ordningen gir skolene anledning til å søke om midler til konkrete forbedringer som faller utenfor ordinært vedlikehold eller investeringsprosjekter. Tiltaket støtter kommunens mål om trygge og helsefremmende skolemiljøer, og sikrer fleksibilitet til å håndtere lokale behov som oppstår i løpet av året.

Midlene fordeles etter søknad fra skolene, som må identifisere og dokumentere behov for tiltak. Uten denne ordningen ville enkelte mindre, men viktige forbedringer i skolemiljøet kunne blitt utsatt eller ikke gjennomført, noe som kunne gått utover arbeidsmiljøet, trivselen og sikkerheten for elever og ansatte.

Ordningen gjør det mulig å gjennomføre mindre tiltak innenfor skolens ordinære drift, uten vesentlige driftsmessige konsekvenser. Samtidig kan slike tiltak redusere belastninger i hverdagen og bidra til å forebygge arbeidsmiljøutfordringer. Et godt skolemiljø har en positiv innvirkning på elevenes trivsel, læringsutbytte og opplevelse av trygghet, samt på ansattes arbeidsforhold. Den årlige bevilgningen bidrar dermed til stabile og inkluderende skolemiljøer i lokalsamfunnene.

Økonomi

Det er avsatt en årlig bevilgning på 0,6 mill. til tiltak som forbedrer elevenes og ansattes arbeids- og læringsmiljø.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår at den årlige bevilgningen på 0,6 mill. videreføres i 2030, slik at skolene fortsatt kan søke om midler til nødvendige tiltak for å forbedre arbeids- og læringsmiljøet for elever og ansatte.

Tanum barneskole

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Tanum barneskole har et omfattende og godt dokumentert behov for totalrehabilitering. Bygningsmassen har betydelige tekniske og byggetekniske mangler som ikke kan løses gjennom ordinært vedlikehold eller mindre tiltak. I tillegg er det behov for tilpasning av bygningsmassen for å sikre at bygget oppfyller dagens og fremtidens krav til funksjonalitet. En helhetlig rehabilitering vurderes som nødvendig for å sikre trygg drift, et godt læringsmiljø og et skolebygg som oppfyller dagens krav til teknisk standard, funksjonalitet og arbeidsmiljø. Behovet for ombygging og tilpasning av bygningsmassen må vurderes i planleggingen av oppgraderingen. Tiltaket er i tråd med kommunens overordnede mål om trygge og hensiktsmessige skolebygg.

Avhengigheter og konsekvenser

Prosjektets omfang og fremdrift er nært knyttet til kommunens samlede økonomiske situasjon og prioriteringer innen skoleporteføljen. Gjennomføring av rehabiliteringen forutsetter tilgang til tilstrekkelig avlastningskapasitet i byggeperioden. Prioritering og fremdrift må sees i sammenheng med øvrige rehabiliteringsprosjekter i skoleporteføljen og kommunens samlede investeringsrammer. Dersom

totalrehabilitering ikke gjennomføres, vil dette kunne få konsekvenser for driftssikkerhet, arbeidsmiljø og kvaliteten på læringsmiljøet ved skolen.

Eventuelle driftskonsekvenser
Den tekniske tilstanden på dagens bygg medfører utfordringer i daglig drift. En totalrehabilitering vil, når den er gjennomført, bidra til mer robuste og bærekraftige driftsforhold. Eventuelle midlertidige driftsmessige konsekvenser i anleggsperioden må håndteres særskilt i senere planlegging.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tanum barneskole er en viktig del av nærmiljøet. Et moderne og funksjonelt skolebygg vil bidra til stabile og trygge rammer for elever, foresatte og ansatte. Avgrensing av prosjektet til å gjelde rehabilitering uten kapasitetsøkning gir forutsigbarhet i skolekretsen, samtidig som kapasitetsbehov i nærområdet søkes ivaretatt gjennom skolekretsjusteringer og en fremtidig utvidelse av Evje skole.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 234 mill. for rehabilitering av eksisterende bygningsmasse. Estimatet omfatter i hovedsak teknisk og bygningsmessig oppgradering. Eventuelle ombygginger eller tilpasninger for å forbedre byggets egnethet kan påvirke det samlede kostnadsbildet. Prosjektets omfang og kostnadsestimat må videreutvikles og kvalitetssikres gjennom senere planfaser i tråd med kommunens prosjektmodell.

Klima- og miljøpåvirkning
En totalrehabilitering av eksisterende bygningsmasse legger til rette for forlenget levetid og bedre ressursutnyttelse sammenlignet med nybygg. Tiltaket kan bidra til redusert samlet klimaavtrykk, samtidig som byggets tekniske standard forbedres.

Eventuelle endringer fra tidligere
På bakgrunn av den økonomiske situasjonen har kommunedirektøren anbefalt å avgrense prosjektets innhold. Totalrehabiliteringen planlegges gjennomført innenfor eksisterende elevkapasitet, uten kapasitetsøkning. Behov for økt skolekapasitet i Sandvikaområdet håndteres i stedet gjennom skolekretsjusteringer og utvidelse av andre skoler, herunder Evje og Jong skole, i tråd med vedtatt Skolebehovsanalyse 2024–2043.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med rehabilitering av Tanum barneskole med fokus på nødvendig teknisk og funksjonell oppgradering av eksisterende bygningsmasse i perioden 2032/2033. Prosjektet skal videreutvikles gjennom konseptfasen og sees i sammenheng med den samlede kapasitetsutviklingen i Sandvikaområdet og øvrige prioriteringer i skoleporteføljen.

Tidligere politiske behandlinger
- Skolebehovsanalyse 2024-2043, revidert. Vedtatt etter høring.

Barn, unge og familietjenester

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunalområdet Barn, unge og familietjenester består av skolehelsetjenesten, Psykisk helse barn og unge med familie, helsestasjonstjenestene, ergo- og fysioterapi for barn og unge, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten), Fritid og avlastning, barneverntjenesten, Utekontakten, SLT-koordinatorer, FACT Ung, Home-Start og Akutthjelp til barnefamilier.

Barn, unge og familietjenester gir et tilbud til gravide, barn og unge i alderen 0–25 år og deres familier gjennom ulike livsfaser. Tjenestene skal bidra til å styrke barn og unges oppvekstsvilkår, livskvalitet og muligheter til å mestre egne liv, i et tett samarbeid med barnehager, skoler og andre kommunale tjenester.

Driftsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**522,4**	**522,4**	**522,4**	**522,4**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-23,4**	**-21,1**	**-20,6**	**-20,6**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**19,0**	**19,0**	**19,0**	**19,0**
Sum Tekniske endringer	**3,6**	**2,0**	**2,0**	**2,0**
Konsekvensjusteringer	**-0,9**	**-0,1**	**0,4**	**0,4**
Konsekvensjustert budsjett	**521,5**	**522,3**	**522,8**	**522,8**
Tiltak som øker budsjettet				
Forebyggende kommunalt rusarbeid (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskuddet)	5,7	5,7	5,7	5,7
Helsesykepleiere i videregående skole	2,0	2,0	2,0	2,0
Merbehov knyttet til institusjonsplasseringer i Barneverntjenesten	13,9	13,9	13,9	13,9
Opprettholde tilbud på helsestasjon og i skolehelsetjeneste	4,5	4,5	4,5	4,5
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	12,9	6,9	6,4	6,4
Sum Tiltak som øker budsjettet	**39,1**	**33,1**	**32,6**	**32,6**
Sum nye tiltak og endringer	**39,1**	**33,1**	**32,6**	**32,6**
Budsjett 2027-2030	**560,6**	**555,3**	**555,3**	**555,3**

Tiltak som øker budsjettet

Forebyggende kommunalt rusarbeid (Statsbudsjett 2026 – øremerkede midler inn i rammetilskuddet)

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettrammen for forebyggende kommunalt rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid med 5,7 mill. Beløpet tilsvarer hva kommunen ville ha søkt fra den tidligere tilskuddsordningen for forebyggende kommunalt rusarbeid. Tilskuddsordningen ble innlemmet i kommunens rammetilskudd i statsbudsjettet for 2026.

Etter vedtak i kommunestyret i oktober 2024 er Team ung etablert. Som oppfølging av kommunestyrets vedtak i oktober 2024 er det igangsatt et pilotprosjekt gjennom Team Ung. Teamet skal sikre rask og koordinert oppfølging av barn og unge som har begått, eller står i fare for å begå, alvorlig og/eller

gjentatt kriminalitet. Innsatsen kjennetegnes av tett oppfølging, fleksibilitet og tilgjengelighet, i samarbeid med familien og relevante tjenester som skole, fritid, barnevern og politi.

Team ung er forankret i kommunens hovedsatsing om å bidra til at flere unge gjennomfører utdanning og kommer i arbeid. Tiltaket følger opp mål og strategier i temaplanen På samme lag for og med barn og unge i Bærum, særlig innen rus- og kriminalitetsforebygging, tidlig innsats overfor risikoutsatte barn, unge og familier, økt inkludering i skole- og fritidsarenaer, styrking av psykisk helse og støtte til foreldre i omsorgsrollen.

Budsjettøkningen skal bidra til å sikre videre drift og utvikling av Team ung som et målrettet forebyggende tiltak for ungdom med høy risiko for negativ utvikling.

Nåværende budsjettramme
Nåværende budsjettramme er på 2,5 mill. Foreslått økning vil gi grunnlag for å videreføre pilotprosjektet som et permanent og utvidet tilbud fra og med 2027.

Konsekvenser
Tiltaket vil styrke kommunens evne til å forebygge rus, kriminalitet og utenforskap gjennom en mer helhetlig og målrettet innsats overfor utsatte barn og unge. Tidlig og koordinert oppfølging forventes å bidra til økt inkludering, bedre mestring og sterkere tilknytning til skole, fritidsaktiviteter og andre utviklingsfremmende arenaer. Barn, unge og familier vil møte et mer samlet tjenesteapparat som kan tilby rask, koordinert og skreddersydd bistand. Tiltaket er en oppfølging av kommunestyrets vedtak og oppvekstdirektørens oppdrag om å sikre en mer effektiv organisering av arbeidet med barn og unge som har begått, eller står i fare for å begå, alvorlig og/eller gjentatt kriminalitet.

Helsesykepleiere i videregående skole

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettrammen til helsesykepleiere med 2,0 mill. Akershus fylkeskommune avviklet sitt tilskudd til helsesykepleiere i de videregående skolene fra og med i år. Kommunen har mottatt dette tilskuddet siden 2008.

Nåværende budsjettramme:
Nåværende budsjettramme er på 6,8 mill, og forslaget vil bidra til å opprettholde budsjettrammen i 2027.

Konsekvenser:
Bortfallet av tilskudd til helsesykepleier i videregående skole vil ha betydelige konsekvenser for elevenes helse, trivsel og læringsutbytte. Helsesykepleiere utgjør en sentral del av skolens tverrfaglige arbeid, og er ofte den mest tilgjengelige helsefaglige ressursen for ungdom i en sårbar livsfase.

Merbehov knyttet til institusjonsplasseringer i Barneverntjenesten

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettrammen til Barneverntjenesten med 13,9 mill knyttet til institusjonsplasseringer av barn og unge med særlig helserelaterte behov. Barneverntjenesten er kjennetegnet av svingninger i behov, der nye institusjonsplasseringer kan oppstå uforutsett, noe som også gir svingninger i kostnadsnivået.

Nåværende budsjettramme:
Nåværende budsjettramme for institusjonsplasseringer av barn og unge med særlige store helserelaterte behov er på 5 mill. Foreslått økning gir en budsjettramme på 18,9 mill.

Konsekvenser:
Økt budsjettramme vil bidra til å håndtere institusjonsplasseringene og sikre at lovpålagte tjenester kan videreføres.

Opprettholde tilbud på helsestasjon og i skolehelsetjeneste

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettrammen til helsestasjon og skolehelsetjeneste med 4,5 mill. Fra 2026 er flere tidligere øremerkede tilskuddsordninger slått sammen til én overordnet tilskuddsordning: Kommunalt forebyggingsprogram for barn og unge. Ordningen erstatter blant annet tilskudd til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten og tilskudd knyttet til barnehage og språktiltak.

Omleggingen medfører en betydelig reduksjon i samlet tilskudd til kommunen.
Tidligere tilskuddsordninger var i stor grad øremerket og rettet mot konkret styrking av kapasitet og kvalitet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, herunder finansiering av grunnbemanning (helsesykepleiere, jordmor, lege m.fl.). Den nye ordningen er tverrsektoriell og skal benyttes til et bredt spekter av forebyggende tiltak for barn og unge, på tvers av sektorer.

Dette innebærer at midlene i mindre grad kan knyttes direkte til finansiering av faste årsverk i tjenestene, og at de må prioriteres mellom flere formål innen oppvekstfeltet (helse, barnehage, skole, barnevern, NAV med videre).

På bakgrunn av dette meldes det et varig merbehov knyttet til opprettholdelse av forsvarlig kapasitet og tilgjengelighet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste.

Nåværende budsjettramme:
Nåværende budsjettramme er på 70 mill. Forslag til økning vil videreføre budsjettrammen fra og med 2027.

Konsekvenser:
Tiltaket vil bidra til å opprettholde kapasitet, kompetanse og tilgjengelighet i et viktig forebyggende tilbud til barn, unge og familier. Ved å finansiere tjenestene gjennom kommunens ordinære budsjett reduseres avhengigheten av midlertidige og søknadsbaserte statlige tilskudd, noe som gir større langsiktighet i planlegging og bemanning. Dette styrker kommunens evne til å opprettholde det forebyggende arbeidet, samtidig som tjenestene kan utvikles i tråd med lokale behov og prioriteringer.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028

og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	484,1	460,1	486,3	485,6	485,6	485,6
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	27,6	28,5	24,5	19,9	19,9	19,9
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10,1	8,9	9,1	9,1	9,1	9,1
Overføringsutgifter	107,6	71,2	87,9	87,9	87,9	87,9
Finansutgifter	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**631,4**	**568,7**	**607,8**	**602,5**	**602,5**	**602,5**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0,9	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Refusjoner	-64,4	-45,2	-46,1	-46,1	-46,1	-46,1
Overføringsinntekter	-0,9	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-67,9**	**-46,3**	**-47,2**	**-47,2**	**-47,2**	**-47,2**
Sum	**563,5**	**522,4**	**560,6**	**555,3**	**555,3**	**555,3**

Aktivitet (nøkkeltall)

Barnevern

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Andel barn med plasseringstiltak, av totalt antall barn i barnevernet	24,4 %	26,8 %	25,2 %	25,0 %	24,0 %
Antall akuttvedtak i barnevernet	20	16	20	20	20
Antall barn plassert i fosterhjem	75	74	71	70	65
Antall institusjonsplasseringer i barnevernet	21	28	27	25	25

Fritid og avlastning

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Individuell støttekontakt, andel forbrukte timer - utnyttelsesgrad	64,3 %	68,0 %	70,2 %	75,0 %	75,0 %
Individuell avlastning, andel forbrukte timer – utnyttelsesgrad	68,6 %	61,2 %	66,7 %	75,0 %	75,0 %

PP-tjenesten

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall nye henvisninger PPT	578	448	450	420	400

Skolehelsetjeneste og psykisk helsetjeneste

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall nye saker innen Ambulerende team per tertial	0	1 061	1 000	1 050	1 100
Antall nye saker innen Psykisk helse per tertial	0	96	100	110	120

Kjøp av utenbygds bo- og omsorgstjenester

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall barn og unge med store hjelpebehov – etter helse- og omsorgstjenesteloven	2	0	1	2	3

Oppvekst – ledelse

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett forrige år	**4,3**	**4,3**	**4,3**	**4,3**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**
Konsekvensjusteringer	**0,4**	**0,4**	**0,4**	**0,4**
Konsekvensjustert budsjett	**4,6**	**4,6**	**4,6**	**4,6**
Budsjett 2027-2030	**4,6**	**4,6**	**4,6**	**4,6**

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	2,3	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0,5	2,1	2,4	2,4	2,4	2,4
Overføringsutgifter	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**2,9**	**4,3**	**4,6**	**4,6**	**4,6**	**4,6**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjoner	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-0,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Sum	**2,8**	**4,3**	**4,6**	**4,6**	**4,6**	**4,6**

Helse og velferd

Om området

Området består av kommunalområdene Psykisk helse og rus, Helse, NAV, arbeid og inkludering og Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid.

Helse og velferd har ansvar for tjenester som retter seg både mot hele befolkningen og noen særlige målgrupper.

Helse og velferd ligger under ansvarsområdet til Hovedutvalg for helse og velferd.

Dette legger budsjettet til rette for

Bærum kommune skal bidra til at innbyggerne kan delta aktivt i samfunnet og leve selvstendige liv. Med den enkeltes ressurser som utgangspunkt, skal tjenestene understøtte mestring, selvstendighet, god livskvalitet og folkehelse. Kommunen skal bidra til trygge, inkluderende og helsefremmende lokalsamfunn. Kommunedirektøren har i budsjett og økonomiplanen lagt frem seks kommuneovergripende satsinger. I oppdragene beskrives det hvordan tjenesteområdet vil støtte opp under disse satsingene.

Økt folkehelse, mestring og selvstendighet

Helse og velferd skal bidra til økt folkehelse, forebygge ensomhet og uhelse, utjevne sosiale forskjeller ved å støtte flere innbyggere inn i arbeid og meningsfull aktivitet. Tjenestene skal legge til rette for at innbyggerne får egnet bolig til rett tid, og at flere får muligheten til å eie egen bolig. Arbeidet er særlig rettet mot innbyggere med behov for helse- og/eller sosiale tjenester og bygger på et tett samarbeid på tvers av fagområder, tjenester og sektorer. Samarbeid med ulike aktører og ressurser i samfunnet og nærmiljøer er svært sentralt i arbeidet, både næringsliv, frivillig og ideell sektor.

Tjenesteutvikling, kvalitet og kompetanse

Helse og velferd skal ha målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang. Kontinuerlig tjenesteutvikling og nye måter å løse arbeidsoppgaver på skal bidra til å møte økte behov og knapphet på fagressurser. Teknologi og digitale løsninger inngår i fremtidig utvikling og tjenestetilbud.

Helse og velferd skal ha arbeidsplasser som er attraktive, utviklingsorienterte og med et godt arbeidsmiljø. Tillitsbasert ledelse skal gi ledere handlingsrom til å utvikle tjenester, prøve ut nye løsninger og tilpasse tjenestene i tråd med endrede rammebetingelser.

Hovedtrekk i driftsbudsjettet

Budsjettforslaget legger til rette for videreutvikling av drift og organisering av tjenestene tilhørende Helse og velferd for å sikre kvalitet og likeverdige tjenester. Tjenestene skal bidra til å fremme innbyggernes egne ressurser og tilpasses utvikling i mer komplekse og sammensatte behov. Det legges til rette for en sentral og økt satsing på bruk av teknologi og digital utvikling, digitale tilsyn og ny elektronisk pasientjournal (EPJ). Midler til e-helsesatsing gjelder for hele kommunen, men er i budsjett og økonomiplanen samlet under ett i Aldring og mestring.

Det foreslås ingen nye kostnadsreduserende tiltak i denne økonomiplanperioden.

De viktigste driftstiltakene er:

- Tilbakeføring av de tidligere vedtatte uspesifiserte innsparingstiltakene
- Sikre finansiering av økt behov for sosialhjelp
- Tjenesteutvikling og digitale løsninger ved Asker og Bærum legevakt
- Kompensasjon for bortfall av refusjon for særlige ressurskrevende helse- og omsorgstjenester
- Forebyggende tiltak Psykisk helse og rus

Hovedtrekk i investeringsbudsjettet

Investeringsbudsjettet for perioden 2027–2036 legger til rette for og understøtter utvikling og omstilling av fremtidige helse- og omsorgstjenester og at flest mulig skal kunne være aktiv i samfunnet og leve selvstendige liv. Investeringene svarer på sentrale samfunnsutviklingstrekk, vekst i antall innbyggere med behov for sammensatte helse- og omsorgstjenester og knapphet på helsepersonell. Videre er det et mål om en balansert spredning av egnede kommunale boliger i kommunen. Det foreslås modernisering og tilpasning av boligporteføljen som understøtter gode nærmiljøer, selvstendighet og mestring, digital og teknologisk utvikling, bærekraftig drift og bruk av helsepersonell.

I forslag til investeringsbudsjett i 10-årsperioden 2027–2036 er følgende prioritert;

- Omsorgsboliger psykisk helse og rus
  Det er et økende behov for differensierte og tilrettelagte boligløsninger for innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer. Budsjettet tilrettelegger for et forsterket botilbud for personer med omfattende og sammensatte utfordringer og videreføring av arbeid med etablering av boliger basert på akseboligkonsept

- Nye kommunale boliger etter salg til kommunale leietakere (leie til eie), og i forbindelse med utvikling av tomter avsatt til aldersvennlige boliger og utvikling i Bærum øst. Behovet vil både kunne løses gjennom transformasjon av etablerte bygg, tilpassing og nye anskaffelser

- Det forventes vekst i antall barn og unge med omfattende, sammensatte og livslange bistandsbehov. Dette stiller krav til utforming av boliger som ivaretar både beboerens behov, ansattes arbeidsforhold og krav til sikkerhet. Budsjettet tilrettelegger for utvikling av boligtilbud til voksne og utvikling av barne-/avlastningsbolig

- Utvikling av ny legevakt

Driftsbudsjettet fordelt på områdene

Tabellen viser det samlede budsjettet for Helse og velferd. I tabellen er det mulig å klikke på direktørområdet, og videre på kommunalområder for å se fordelingen på lønn, andre driftsutgifter og inntekter.

Budsjett per kommunalområde for Helse og velferd

Beløp i mill kr

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Helse og velferd	Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	1 - Nettolønn	1 060,4	999,2	1 006,9	990,0	990,1	990,1
Helse og velferd	Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	2 - Andre utgifter	151,6	156,3	154,9	149,8	149,8	149,8
Helse og velferd	Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	3 - Inntekter	-190,6	-180,5	-181,8	-181,8	-181,8	-181,8
Helse og velferd	Helse	1 - Nettolønn	183,5	171,3	175,1	175,1	175,1	175,1
Helse og velferd	Helse	2 - Andre utgifter	178,2	175,3	185,0	185,0	185,0	185,0
Helse og velferd	Helse	3 - Inntekter	-117,5	-99,9	-100,9	-100,9	-100,9	-100,9
Helse og velferd	Helse og velferd – ledelse	1 - Nettolønn	17,3	16,8	17,5	17,5	17,5	17,5
Helse og velferd	Helse og velferd – ledelse	2 - Andre utgifter	29,2	23,3	23,1	23,1	23,1	23,1
Helse og velferd	Helse og velferd – ledelse	3 - Inntekter	-8,5	-6,1	-6,3	-6,3	-6,3	-6,3
Helse og velferd	NAV, arbeid og inkludering	1 - Nettolønn	300,8	262,8	266,4	266,4	263,9	263,9
Helse og velferd	NAV, arbeid og inkludering	2 - Andre utgifter	273,5	167,3	209,7	200,8	200,8	200,8
Helse og velferd	NAV, arbeid og inkludering	3 - Inntekter	-108,8	-49,7	-50,7	-50,7	-50,7	-50,7
Helse og velferd	Psykisk helse og rus	1 - Nettolønn	268,5	271,8	274,8	269,8	269,8	269,8
Helse og velferd	Psykisk helse og rus	2 - Andre utgifter	201,2	195,8	196,9	191,8	191,8	191,8
Helse og velferd	Psykisk helse og rus	3 - Inntekter	-65,9	-59,0	-57,9	-57,9	-57,9	-57,9
Totalsum			**2 173,1**	**2 044,8**	**2 112,8**	**2 071,8**	**2 069,4**	**2 069,4**

Oppdrag

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
Oppdrag med politisk rapportering	Bidra til at flere, særlig unge, er i utdanning og jobb	Helse og velferd skal bidra til økt inkludering og deltakelse, og legge til rette for at flere innbyggere er i arbeid eller annen meningsfull aktivitet. Vi skal • legge til rette for at flere innbyggere kommer i ordinært eller tilrettelagt arbeid, eller deltar i meningsfull aktivitet og fellesskap • legge til rette for at innbyggerne lever selvstendige og selvhjulpne liv • bidra til å redusere sosiale forskjeller og forebygge utenforskap • styrke arbeidet med økt deltakelse, inkludering og aktivitet gjennom samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner og næringsliv.	31.12.2030	Bærum har et likestilt og inkluderende arbeidsliv	Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende
Oppdrag med politisk rapportering	Gjennomføre digital transformasjon	Helse og velferd skal ta i bruk teknologi, digitale løsninger og kunstig intelligens for å utvikle tjenestene og frigjøre tid til oppfølging av innbyggere og forbedrer kvalitet. Arbeidet skal bidra til bedre samhandling, god informasjonsflyt og tjenester som oppleves helhetlige og koordinerte for brukerne. Vi skal • utvikle tjenestene gjennom samspillsavtalen, som gir en felles digital plattform for mer sammenhengende og tilpassede løsninger • ta i bruk velferdsteknologiske- og digitale løsninger som fremmer innbyggers selvstendighet og mestring • ta i bruk teknologi som forbedrer kvalitet, kapasitet og samhandling i tjenestene • styrke kompetanse og bygge digital forståelse i tjenestene og legge til rette for utprøving og innføring av nye løsninger. • forebygge og redusere digitalt utenforskap gjennom opplæring, veiledning og alternativer for innbyggere som ikke kan benytte digitale tjenester i samarbeid med relevante aktører	31.12.2030	Bærum kommune er åpen og digital	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Legge til rette for at flere eldre kan bo trygt hjemme	Helse og velferd skal legge til rette for at innbyggerne lever selvstendige liv, er aktive og kan bo trygt hjemme lengst mulig. Helse og velferd skal legge til rette for at innbyggerne skal kunne bidra gjennom aktiv deltakelse i samfunnet. Målet er at så mange som mulig skal få brukt	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
		ressursene sine lengst mulig og oppleve god livskvalitet gjennom hele livet. Vi skal • arbeide forebyggende for å fremme god helse, selvstendighet og mestring hos kommunens innbyggere • videreutvikle helsefremmende og bærekraftige tjenester som støtter innbyggernes selvstendighet • legge til rette for egnede boliger og inkluderende bomiljøer i samarbeid med relevante aktører • bidra til trygge nærmiljøer og aktive fellesskap som motvirker ensomhet			
Oppdrag med politisk rapportering	Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler	Helse og velferd skal i rollen som samfunnsutvikler legge vekt på god folkehelse, livskvalitet, sosial utjevning og utvikling av bærekraftige tjenester gjennom utvikling av helsefremmende og inkluderende lokalsamfunn. Vi skal • bidra til gode leve- og oppvekstsvilkår og redusere sosiale helseforskjeller • legge til rette for styrket samarbeid med frivillig sektor, innbyggerdialog og medvirkning fra brukere og pårørende i utvikling av tjenestene • legge til rette for utvikling av inkluderende og helsefremmende lokalsamfunn i samarbeid med næringsliv og andre relevante aktører • benytte kunnskap om levekår og folkehelse som grunnlag for prioriteringer og utvikling av tjeneste- og samfunnsutvikling	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Tilpasse kommunen til ny sikkerhetspolitisk situasjon	Helse og velferd skal styrke beredskap og sikkerhet i tjenestene og bidra til å øke motstandskraften i befolkningen gjennom å: • sørge for kontinuerlig oppdatering av kontinuitetsplaner, beredskapsplaner og tiltakskort • gjennomføre øvelser som styrker tjenestenes evne til å håndtere ulike krisescenarioer • sikre at kritiske tjenester også fungerer i kriser, gjennom god planlegging og tydelige prioriteringer • ha tilstrekkelig oversikt over sårbare brukere og etablere tydelige prioriteringer for oppfølging i krisesituasjoner	31.12.2030	Bærum er et trygt, mangfoldig og inkluderende samfunn	I Bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
		• styrke egenberedskapen i kommunale institusjoner og blant sårbare tjenestemottakere, samt vurdere tiltak for å sikre nødvendig beredskap hos ansatte i kritiske tjenester • vurdere og sikre hensiktsmessig omdisponering av personell og oppskalering av tjenester ved behov • bidra i samarbeid med relevante frivillige organisasjoner og andre aktører om samfunnssikkerhet for å sikre samordnet innsats og systemer for god informasjonsdeling			
Oppdrag med politisk rapportering	Være en attraktiv arbeidsplass	Helse og velferd skal være en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker og beholder nødvendig kompetanse, og utvikler en bærekraftig organisasjon gjennom tillitsbasert ledelse. Vi skal: • rekruttere og beholde medarbeidere med riktig kompetanse gjennom gode arbeidsforhold og utviklingsmuligheter • følge opp strategisk kompetanseplan og planlagte tiltak • være en god læringsarena for elever, lærlinger og studenter • legge til rette for kontinuerlig forbedring gjennom systematisk kvalitetsarbeid • legge til rette for inkluderende rekruttering, forebygge/motvirke diskriminering og fremme mangfold • arbeide systematisk med å fremme nærvær og redusere sykefravær • legge vekt på tydelig og nær ledelse, som bidrar til tjenesteutvikling • bidra til utvikling av ledere og lederkompetanse	31.12.2030	Bærum kommune er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Ressursbruk sammenlignet med andre kommuner

Årlig utarbeides det en oppsummerende analyse der man sammenligner Bærum kommune med de andre kommunene i ASSS (et nettverk der de tolv største kommunene i landet samarbeider om analysearbeid). Analysen gir innsikt i kommunens ressursbruk og tjenestedata. Formålet er å gi årsaksforklaringer og å synliggjøre hvilke forutsetninger som ligger bak tallene.

Analysen bygger på KOSTRA-data, bearbeidet av ASSS.

På Bærum i tall presenteres analysen av ressursbruk og tjenestedata.

NAV, arbeid og inkludering

Beskrivelse av tjenesteområdet

Området NAV, arbeid og inkludering omfatter Flyktningkontoret, inkludert botiltak for enslige mindreårige flyktninger, Voksenopplæringssenteret og kommunale tjenester i NAV.

Området har ansvar for bosetting og introduksjonsprogram for flyktninger, norskopplæring for innvandrere, forberedende voksenopplæring (tidligere grunnskole for voksne), spesialundervisning for voksne, migrasjonshelsetilbud og bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger. Bærum kommune har vertskommuneansvar for norskopplæring og forberedende voksenopplæring for voksne for Hole kommune. Den kommunale delen av Nav Bærum har ansvar for kommunens sosialtjenester, sosialhjelp, støtte til livsopphold, kriseboliger, kvalifiseringsprogram og tilbud om økonomisk rådgivning.

Driftsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**380,5**	**380,5**	**380,5**	**380,5**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-23,0**	**-20,6**	**-23,1**	**-23,1**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**14,2**	**14,2**	**14,2**	**14,2**
Sum Tekniske endringer	**0,6**	**0,6**	**0,6**	**0,6**
Konsekvensjusteringer	**-8,2**	**-5,8**	**-8,3**	**-8,3**
Konsekvensjustert budsjett	**372,3**	**374,7**	**372,2**	**372,2**
Tiltak som øker budsjettet				
Justering av sosialhjelpsbudsjettet	37,7	31,0	31,0	31,0
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	15,4	10,8	10,8	10,8
Sum Tiltak som øker budsjettet	**53,1**	**41,8**	**41,8**	**41,8**
Sum nye tiltak og endringer	**53,1**	**41,8**	**41,8**	**41,8**
Budsjett 2027-2030	**425,4**	**416,5**	**414,0**	**414,0**

Tiltak som øker budsjettet

Justering av sosialhjelpsbudsjettet

Kommunedirektøren foreslår å styrke sosialhjelpsbudsjettet i den kommende økonomiplanperioden.

Det knytter seg usikkerhet til utviklingen, blant annet om bosettingsnivået i kommunen, muligheten for at flyktninger med kollektiv beskyttelse må returnere, endringer i den globale situasjonen, generell prisvekst og renteøkning i samfunnet, samt eventuell ny lovgivning om integreringsstønad fra og med 2028. Det foreslås en styrking av sosialhjelpsbudsjettet i hele økonomiplanperioden, men budsjettet vil revideres årlig ved behandlingene av budsjett og økonomiplan.

Den store flyktningstrømmen startet i 2022, med en økning i 2023 og 2024. Kommunen mottar integreringstilskudd fra staten for bosatte flyktninger for de første fem årene, og vil miste integreringstilskuddet for de første bosatte fra og med 2027. For noen bosatte vil det gi varig økte sosialhjelpsutgifter.

For 2027 legges det til grunn at det totale antallet sosialhjelpsmottakere vil være på nivå med 2026. Av disse utgjør flyktninger som er i femårsperioden cirka 23 prosent. For de påfølgende årene antas antallet mottakere redusert til 1 100, og at andelen flyktninger som er i femårsperioden synker.

Nåværende budsjettramme:
Budsjettramme til sosialhjelp er i 2027 på cirka 134,6 mill. Forslaget medfører at budsjettrammen i 2027 økes til omtrent 172,3 mill. Utover dette legges det til grunn at sosialhjelp til flyktninger som er i femårsperioden kompenseres, som nå, via integreringstilskuddet.

Konsekvenser:
Det foreslåtte tiltaket vil bidra til økt økonomisk forutsigbarhet for innbyggere og tjenesten.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	307,5	268,4	272,1	272,1	269,6	269,6
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20,9	18,3	19,3	19,3	19,3	19,3
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1,8	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Overføringsutgifter	206,5	147,0	188,3	179,4	179,4	179,4
Finansutgifter	46,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Sum Driftsutgifter	**583,4**	**437,3**	**483,3**	**474,4**	**471,9**	**471,9**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-12,2	-10,5	-10,8	-10,8	-10,8	-10,8
Refusjoner	-50,6	-38,6	-39,4	-39,4	-39,4	-39,4
Overføringsinntekter	-9,4	-6,2	-6,3	-6,3	-6,3	-6,3
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-45,7	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Sum Driftsinntekter	**-117,9**	**-56,8**	**-58,0**	**-58,0**	**-58,0**	**-58,0**
Sum	**465,4**	**380,5**	**425,4**	**416,5**	**414,0**	**414,0**

Aktivitet (nøkkeltall)

Flyktningkontoret

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall bosatte flyktninger inkl enslige mindreårige	379	193	110	128	128
Andel flyktninger som kommer i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram	49,7 %	45,9 %	50,0 %	60,0 %	60,0 %

NAV

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Andel deltakere på kvalifiseringsprogrammet som kommer i arbeid/utdanning etter endt program	58,8 %	60,8 %	64,4 %	65,0 %	65,0 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne 18-24 år	2,3 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,6 %
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp med forsørgerplikt for barn under 18 år	345	388	403	430	410
Gjennomsnittlig antall sosialhjelpsmottakere (per måned)	997	1 109	1 182	1 200	1 100
Gjennomsnittlig stønadslengde for sosialhjelpsmottakere (måneder)	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7

Helse

Beskrivelse av tjenesteområdet

Området Helse består av to tjenestesteder: Asker og Bærum legevakt og Helsetjenester. Helsetjenester består av miljørettet helsevern, vaksinasjon og smittevern, bevilling, avdeling for fastlegetjenester, helsetjenesten ved Ila fengsel- og forvaringsanstalt, Bærum helse og friskliv og Krisesenteret for Asker, Bærum og Lier kommuner. Bærum kommune har vertskommuneansvar for legevakten og krisesenteret.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**246,7**	**246,7**	**246,7**	**246,7**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-8,4**	**-6,2**	**-6,2**	**-6,2**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**11,4**	**11,4**	**11,4**	**11,4**
Sum Tekniske endringer	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**
Konsekvensjusteringer	**3,1**	**5,3**	**5,3**	**5,3**
Konsekvensjustert budsjett	**249,8**	**252,0**	**252,0**	**252,0**
Tiltak som øker budsjettet				
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	7,4	5,2	5,2	5,2
Tjenesteutvikling og digitale løsninger ved Asker og Bærum legevakt	2,0	2,0	2,0	2,0
Sum Tiltak som øker budsjettet	**9,4**	**7,2**	**7,2**	**7,2**
Sum nye tiltak og endringer	**9,4**	**7,2**	**7,2**	**7,2**
Budsjett 2027-2030	**259,2**	**259,2**	**259,2**	**259,2**

Tiltak som øker budsjettet

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028

og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Tjenesteutvikling og digitale løsninger ved Asker og Bærum legevakt

Kommunedirektøren foreslår å styrke driftsbudsjettet for Asker og Bærum legevakt med 2 mill. fra 2027.

Legevakten har tydeliggjort sin rolle som akuttmedisinsk tjeneste. Innføring av «Ring først» og bruk av nye digitale løsninger, herunder videokommunikasjon, bidrar til at flere henvendelser avklares på telefon. Dette har gitt en ønsket utvikling; andelen besøkende til legevakten med reelt behov for legekonsultasjon har økt (75 prosent i hastegrad gul/oransje), men fører også til at avklaringer, råd og veiledning på telefon tar mer tid. Samtidig er det vekst i innbyggertall og økning i antall pasienter, også eldre, med sammensatte medisinske tilstander, psykiske helseutfordringer, samt rus- og sosiale problemstillinger. Samlet gir det behov for å styrke kapasitet til medisinske avklaringer på 116117.

Innføring av digitale løsninger medfører økte kostnader, særlig knyttet til lisenser, systemer, opplæring og tilpasning av arbeidsprosesser. Gevinstene innarbeides blant annet gjennom bedre pasientflyt, mer presis prioritering og økt robusthet i driften.

Nåværende budsjettramme:
Netto budsjettramme for Asker og Bærum legevakt i 2027 er 56,4 mill. (Bærum kommunes andel). Foreslått økning gir en ramme på 58,4 mill. i 2027.

Konsekvenser:
Forslaget bidrar til å opprettholde og utvikle digitale løsninger ved legevakten.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	189,5	173,8	177,7	177,7	177,7	177,7
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	154,2	28,0	29,6	29,6	29,6	29,6
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	18,6	147,3	155,4	155,4	155,4	155,4
Overføringsutgifter	5,4	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8
Finansutgifter	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**373,4**	**352,9**	**366,5**	**366,5**	**366,5**	**366,5**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-21,4	-21,4	-21,9	-21,9	-21,9	-21,9
Refusjoner	-104,2	-84,7	-85,3	-85,3	-85,3	-85,3
Overføringsinntekter	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-129,2**	**-106,1**	**-107,3**	**-107,3**	**-107,3**	**-107,3**
Sum	**244,2**	**246,7**	**259,2**	**259,2**	**259,2**	**259,2**

Aktivitet (nøkkeltall)

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall kommunale fastlegehjemler	126	127	130	130	132
Antall legekonsultasjoner på Legevakten per år	38 194	38 436	39 000	39 000	39 000
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere	12,1	12,3	12,4	12,5	12,7
Ledig listekapasitet fastlege helse	102,1	102,8	103,0	103,0	103,0

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Helse													
Legevakt	300,0	1,0	3,0	3,0	5,0	12,0	89,8	177,7	20,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum Helse	**300,0**	**1,0**	**3,0**	**3,0**	**5,0**	**12,0**	**89,8**	**177,7**	**20,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Sum investeringsprosjekter	**300,0**	**1,0**	**3,0**	**3,0**	**5,0**	**12,0**	**89,8**	**177,7**	**20,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	

Legevakt

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Dagens legevakt er samlokalisert med Bærum sykehus og drives i leide lokaler. Lokalenes utforming, utviklingen i befolkningsgrunnlaget og endrede krav til legevakttjenesten utfordrer i økende grad muligheten til å levere tjenestene på en hensiktsmessig måte. Det er behov for større og mer fleksible lokaler som er bedre tilpasset dagens drift og fremtidige behov. Det er avgjørende for effektive pasientforløp, god samhandling og best mulig benyttelse av samlede ressurser på tvers av sykehus og kommune, at ny legevakt etableres i tilknytning til Bærum sykehus.

Det er identifisert utfordringer knyttet til kapasitet, pasientflyt, ivaretakelse av taushetsplikt, pasientsikkerhet og arbeidsmiljø. Dagens lokaler gir begrensede muligheter for skjerming av pasienter ved mottak og hastegradsvurdering, samtidig som økt aktivitet gir utfordringer knyttet til logistikk, oversikt og sikkerhet for både pasienter og ansatte.

Befolkningsutviklingen i Asker og Bærum tilsier økt etterspørsel etter legevakttjenester over tid. Kommunedirektøren vurderer derfor at det er behov for å utvikle en fremtidig legevaktløsning som gir tilstrekkelig kapasitet, fleksibilitet og kvalitet til å møte fremtidige krav til akuttmedisinske tjenester. Prosjektet skal bidra til et robust og fremtidsrettet legevakttilbud for innbyggerne i Bærum og eventuelt Asker kommune.

Avhengigheter og konsekvenser

Prosjektet må sees i sammenheng med Asker kommunes vurdering av videre deltakelse i en felles legevaktløsning. Videre er prosjektet avhengig av avklaringer knyttet til fremtidig lokalisering og muligheten for samlokalisering med Bærum sykehus eller andre relevante helse- og omsorgstjenester.

Dersom dagens situasjon videreføres over lengre tid uten nødvendige tiltak, vil utfordringene knyttet til kapasitet, pasientflyt, arbeidsmiljø og ivaretakelse av taushetsplikt kunne forsterkes. Dette kan påvirke muligheten til å møte fremtidige krav til tjenestekvalitet, pasientsikkerhet og beredskap.

Eventuelle driftskonsekvenser

Prosjektet vil kunne medføre endringer i fremtidige driftskostnader og organiseringen av tjenesten. Dette vil avhenge av valgt konsept, lokalisering og omfang, og vil bli vurdert nærmere i senere beslutningspunkter. Eventuelle gevinster knyttet til bedre pasientflyt, arbeidsmiljø og samhandling mellom tjenester vil bli belyst i videre utredningsarbeid.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Legevakten er en sentral del av det akuttmedisinske tilbudet til innbyggerne. En ny legevakt med tilstrekkelig kapasitet og funksjonelle lokaler vil bidra til trygghet, tilgjengelighet og likeverdige tjenester for innbyggerne i Bærum og eventuelt Asker kommune. Prosjektet skal legge til rette for gode pasientforløp, hensiktsmessig samhandling og et tilgjengelig tilbud for ulike brukergrupper.

Økonomi
Det ble i Budsjett og økonomiplan 2026–2029 lagt til grunn et foreløpig investeringsestimat på 200 mill. Kommunedirektøren foreslår å øke det foreløpige investeringsestimatet til 300 mill. og forskyve gjennomføringen til etter 2031. Endelig kostnadsestimat og prosjektomfang vil bli utredet og konkretisert gjennom konseptfasen.

Klima- og miljøpåvirkning
Klima- og miljøkonsekvenser vil bli vurdert som del av konseptutredningen og omtalt nærmere når alternative lokaliseringer og konsepter foreligger.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet videreføres med økt foreløpig investeringsestimat og forskjøvet gjennomføringstidspunkt. Videre arbeid skal avklare organisering, kapasitet og lokalisering av fremtidig legevakttilbud.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre konseptfasen for utvikling av ny legevakt. Konseptfasen skal utrede alternative løsninger for kapasitet, organisering og løsning, herunder videre samarbeid med Asker kommune, samlokalisering med Bærum sykehus. I konseptfasen kan det også vurderes lokalisering av andre relevante helsetjenester til prosjektet. Det vil bli fremmet egen sak om fastsettelse av konsept (BP2) når nødvendige utredninger foreligger.

Tidligere politiske behandlinger
Ingen tidligere behandlinger

Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid

Beskrivelse av tjenesteområdet
Området Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid omfatter tjenester til innbyggere med funksjonsvariasjoner, herunder avlastnings- og barneboliger, omsorgsboliger, aktivitetssenter, dagtilbud og tilrettelagt arbeid. Tjenestens formål er å bidra til at personer med funksjonsvariasjoner og deres familier lever gode liv i tråd med egne forutsetninger, ønsker og behov.

Drifts- og investeringsbudsjett
I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**975,0**	**975,0**	**975,0**	**975,0**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-59,5**	**-70,4**	**-70,3**	**-70,3**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**31,5**	**31,5**	**31,5**	**31,5**
Konsekvensjusteringer	**-27,9**	**-38,9**	**-38,8**	**-38,8**
Konsekvensjustert budsjett	**947,1**	**936,1**	**936,2**	**936,2**
Tiltak som øker budsjettet				
Bortfall av refusjon for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester	3,1	3,1	3,1	3,1
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	29,9	18,9	18,9	18,9
Sum Tiltak som øker budsjettet	**33,0**	**21,9**	**21,9**	**21,9**
Sum nye tiltak og endringer	**33,0**	**21,9**	**21,9**	**21,9**
Budsjett 2027-2030	**980,1**	**958,0**	**958,1**	**958,1**

Tiltak som øker budsjettet

Bortfall av refusjon for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettrammen til særlige ressurskrevende helse- og omsorgstjenester med 3,1 mill. fra 2027.

Det vises til tilskuddsordningen Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester - Helsedirektoratet , samt til Rundskriv IS-42026 – Tilskuddsordning for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i kommunene PDF . Kommunen kan ikke søke om refusjon for tjenestemottakere som er over 67 år. For å kunne opprettholde tjenester til eldre innbyggere, foreslås det å styrke budsjettrammen for å kompensere for bortfall av refusjon.

Nåværende budsjettramme:
Budsjettrammen for refusjonen i 2027 er cirka 133 mill. Refusjon for tjenestemottakere over 67 år ville ha utgjort cirka 3,1 mill. i 2027. Forslaget innebærer at inntektskravet reduseres til cirka 130 mill.

Konsekvenser:
Forslaget gir økt handlingsrom til tjenesten.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10

mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	1 112,4	1 044,3	1 053,1	1 036,2	1 036,3	1 036,3
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	46,8	43,0	44,1	43,9	43,9	43,9
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	103,4	107,9	105,4	100,4	100,4	100,4
Overføringsutgifter	7,7	8,0	8,2	8,2	8,2	8,2
Finansutgifter	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**1 271,5**	**1 203,3**	**1 210,7**	**1 188,7**	**1 188,8**	**1 188,8**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-24,5	-24,4	-25,0	-25,0	-25,0	-25,0
Refusjoner	-222,5	-203,8	-205,6	-205,6	-205,6	-205,6
Overføringsinntekter	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-250,0**	**-228,3**	**-230,6**	**-230,6**	**-230,6**	**-230,6**
Sum	**1 021,5**	**975,0**	**980,1**	**958,0**	**958,1**	**958,1**

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

Prising foreslås økt noe utover forventet årslønnsvekst på 3,6 prosent ved Wøien gård, Emma Sansehus (prisavrunding) og for transporttjenester. Ved Emma Sansehus legges det også om til at én ledsager kan være med gratis i prisene, som gjelder enkeltbilletter til private personer. Endring i transportpriser harmoniseres med hva en alternativ transporttjeneste ville ha kostet (utgangspunkt er Ruters billettpriser med honnørrabatt). Endring i utleiegebyrer av Wøyen gård har sammenheng med endring i utleietidspunkter i helgene.

For en detaljert oversikt over alle gebyrer og priser vises det til kapittelet *Priser og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027*.

Aktivitet (nøkkeltall)

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall gjennomførte døgn (barn og avlastning)	8 076	8 753	9 306	9 306	9 306
Antall tjenestemottakere med heldøgns helse- og omsorgstjenester (totalt)	0	358	382	382	382
Antall tjenestemottakere som mottar ambulerende tjenester (fra BOAT)	29	30	32	32	32
Antall tjenestemottakere som mottar avlastning i institusjon	57	79	67	64	64
Antall VTA-plasser per 31.12. (statlig finansiert med kommunal medfinansiering)	104	111	111	111	111
Tilrettelagte arbeidsplasser (i kommunal regi)	109	105	112	114	114

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	**Brutto utgifter**	**Økonomiplan**				**Sum Økonomiplan**	**Langsiktig investeringsanalyse**						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid													
Emmas testamente	19,3	0,0	0,0	16,5	0,0	16,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Forsterket bolig, boligkategori 5	184,8	3,0	7,0	47,0	80,0	137,0	30,0	18,3	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Glitterudveien og Asklia– samlokaliserte boliger	83,5	5,0	26,2	45,0	7,3	83,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Niels Leuchs vei, omsorgsboliger for innbyggere med funksjonsvariasjoner	95,8	0,0	0,0	93,0	2,8	95,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Tilpasning barneboliger	88,4	21,1	60,0	7,3	0,0	88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Underhaugsbakken	89,0	53,8	23,5	0,0	0,0	77,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Vallerveien 146 – omsorgsboliger	61,1	5,1	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Sum Bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid	**621,9**	**88,0**	**116,7**	**208,8**	**90,1**	**503,6**	**30,0**	**18,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Sum investeringsprosjekter	**621,9**	**88,0**	**116,7**	**208,8**	**90,1**	**503,6**	**30,0**	**18,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	

Emmas testamente

I 2016 ble det solgt tomter på Emma Hjorth for 19,3 mill. Dette er en del av gaven fra Emma Hjorth og det er vilkår om at midlene skal komme mennesker med utviklingshemming til gode.

Tildeling av midlene følger vilkårene for gaven og kan besluttes administrativt i prosess med de lokale brukerrådene, og med Sentralt brukerråd, hvor Norsk Forbund for utviklingshemmede (NFU) og Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende (LUPE) er representert. Tildelingen av midlene i 2020 er sendt til politisk orientering. Av de totalt 19,3 mill. ble det tildelt 3 mill. til fire forskjellige prosjekter i 2020. 2 mill. ble bevilget til oppgradering av Solknatten hytte som ligger i Vestmarka. Videre ble det tildelt midler til Bærum kommunale dagtilbud og Emma Friskhus. Behov vurderes fortløpende.

Forsterket bolig, boligkategori 5

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Det er en dokumentert vekst i antall barn og unge med omfattende og sammensatte bistandsbehov som også vil trenge heldøgns omsorgstilbud som voksne. Dette stiller krav til utforming av boliger som ivaretar både beboerens behov, ansattes arbeidsforhold og krav til sikkerhet.

Prosjektet omfatter etablering av et nytt forsterket botilbud med om lag åtte boenheter og tilhørende fellesfunksjoner. Løsningen bygger på erfaringer fra eksisterende tilbud ved Brekkeski og skal bidra til å dekke fremtidig behov for døgnbaserte helse- og omsorgstjenester til innbyggere med omfattende bistandsbehov og utfordrende atferd.

Avhengigheter og konsekvenser

Manglende etablering av tilpassede boliger kan føre til at brukere mottar tjenester i lokaler som ikke er tilpasset behovene. Dette kan medføre økt belastning på tjenestene, høyere risiko for skade på beboere, ansatte og eiendom, samt økt behov for kjøp av tjenester fra private leverandører.

Prosjektets konsept, omfang og gjennomføringsstrategi må videreutvikles innenfor gjeldende økonomiske rammer og sees i sammenheng med øvrige behov for tilrettelagte boliger og prioriteringer innenfor sektoren.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av et nytt forsterket botilbud vil medføre økte driftskostnader knyttet til heldøgnsbemanning og spesialiserte tjenester. Basert på erfaringer fra Brekkeski legges det til grunn et høyt driftsnivå, og det må påregnes økte kostnader i oppstartsfasen før tjenestene og bemanningen er fullt innarbeidet.

Boliger som er tilpasset beboernes funksjonsnivå og behov vil kunne gi mer forutsigbare og effektive driftsforhold. Godt utformede boliger kan redusere behovet for omfattende oppfølging og bidra til bedre ressursutnyttelse, samtidig som de legger til rette for et bedre arbeidsmiljø for ansatte.

Manglende tilpasning vil kunne medføre økte driftsutfordringer og mindre effektive tjenesteløsninger.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet inngår som del av utviklingen av boligtilbud for innbyggere med behov for omfattende og tilrettelagte tjenester. Erfaringene fra Brekkeski viser at denne typen løsninger gir gode rammer for både brukere og ansatte, og legger til rette for kvalitet i tjenestene, et trygt bomiljø og gode arbeidsforhold.

Lokalisering og utforming må vurderes med hensyn til nærmiljø, tjenestetilgang og hensiktsmessig samspill mellom beboere og lokalsamfunn.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 185 mill., og det foreslås endret periodisering med ferdigstillelse innen 2031.

Klima og miljøpåvirkning
Det legges til grunn at nye bygg skal utformes med vekt på energieffektivitet, materialvalg, levetid og lave driftskostnader. Tiltaket skal bidra til en bærekraftig og fremtidsrettet bygningsmasse som understøtter kommunens langsiktige tjenestebehov.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet i konseptfasen med sikte på å avklare konsept, omfang og økonomiske forutsetninger. Videre utvikling skal sees i sammenheng med kommunens samlede behov for tilrettelagte boliger og øvrige prioriteringer innen helse- og omsorgssektoren.

Tidligere politisk behandling

- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Glitterudveien og Asklia– samlokaliserte boliger

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Dagens barneboliger er i flere tilfeller ikke tilstrekkelig tilpasset brukernes behov når det gjelder fysisk utforming, teknisk standard og muligheten til å yte tjenester med ønsket kvalitet. Det er også behov for bedre tilrettelegging for ansatte og tjenesteutøvelse. Samtidig viser utviklingen en økning i antall barn og unge med omfattende og sammensatte bistandsbehov. Dette stiller økte krav til utforming, lokalisering og organisering av fremtidige bolig- og tjenestetilbud.

Samlet vurderes det å være behov for en mer fremtidsrettet og bærekraftig boligstruktur som legger til rette for høy tjenestekvalitet, gode arbeidsforhold og trygge omsorgsrammer for brukerne.

Avhengigheter og konsekvenser
Videre utvikling av barneboligtilbudet må sees i sammenheng med kommunens samlede boligportefølje, eksisterende bygningsmasse og fremtidige behov for helse- og omsorgstjenester. Asklia er et heldøgns omsorgstilbud for voksne med omfattende bistandsbehov, og flere av beboerne har tidligere hatt tilbud ved Glitterudveien barnebolig. Tjenestene ved de to enhetene har betydelige faglige fellestrekk, noe som tilsier at fremtidige løsninger bør vurderes i sammenheng.

Manglende utvikling av tilbudet kan føre til økt bruk av mindre hensiktsmessige boligløsninger og økt behov for kjøp av tjenester fra eksterne leverandører.

Eventuelle driftskonsekvenser
Dersom dagens barneboliger videreføres uten strukturendringer, vil kommunen i økende grad møte utfordringer knyttet til drift, bemanning og kvalitet i tjenestene. Mer hensiktsmessige løsninger vil kunne gi bedre ressursutnyttelse, styrket fagmiljø og mer robuste driftsmodeller over tid.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Barneboliger er et sentralt velferdstilbud for barn og unge med store hjelpebehov, og har stor betydning for både brukerne og deres familier. Trygge, funksjonelle og godt lokaliserte boliger bidrar til stabile omsorgsrammer, bedre livskvalitet og økt forutsigbarhet. Utvikling av boligtilbudet må derfor ivareta hensynet til både brukere, pårørende og lokalsamfunn.

Økonomi
Det foreslås avsatt 83,5 mill. til videre utvikling av fremtidsrettede løsninger for barneboliger. Midlene skal understøtte vurdering og realisering av mer hensiktsmessige løsninger innenfor eksisterende bygningsmasse, herunder nødvendige tilpasninger, ombygginger eller samlokaliseringstiltak.

Klima- og miljøpåvirkning
Ved å prioritere løsninger innenfor eksisterende bygningsmasse legges det til rette for bedre ressursutnyttelse og redusert behov for nybygg. Dette gir potensielt lavere klimaavtrykk og mer bærekraftig eiendomsforvaltning, samtidig som funksjonalitet og kvalitet kan forbedres.

Eventuelle endringer fra tidligere
Videre innsats rettes nå mot en helhetlig gjennomgang av boligporteføljen. Dette innebærer et skifte fra et enkeltstående nybyggprosjekt til en bredere vurdering av behov, beliggenhet, vedlikeholdsetterslep og tjenestekvalitet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å arbeide videre med en helhetlig og kunnskapsbasert vurdering av kommunens barneboligtilbud, med sikte på å etablere en mer fremtidsrettet boligstruktur. Det anbefales særskilt å vurdere løsninger med større nærhet eller samlokalisering mellom Glitterudveien og Asklia, slik at separate og aldersadekvate tilbud kan kombineres med robuste fagmiljøer og effektiv tjenesteutøvelse.

Tidligere politiske behandlinger
- Haugtun - vurdering av mulighet for bygging av avlastningsbolig/barnebolig ved Haug skole og ressurssenter, Hovedutvalg barn og unge sak 002/18, 16.1.2018
- Nye barne- og avlastningsboliger - fastsettelse av konsept (BP2), FSK sak 077/22, 18.5.2022
- Glitterudveien 143-145 detaljregulering, KST sak 016/24, 28.2.2024

Niels Leuchs vei, omsorgsboliger for innbyggere med funksjonsvariasjoner

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for flere omsorgsboliger for innbyggere med funksjonsvariasjoner, med tilhørende personalarealer. Behovet følger av økende etterspørsel etter tilrettelagte boliger og kommunens mål om å tilby gode og individuelt tilpassede tjenester.

Det foreslås å etablere 12 omsorgsboliger i Niels Leuchs vei, med utgangspunkt i erfaringene fra Vallerveien 146. Løsningen legger til rette for en kombinasjon av samlokaliserte og mer selvstendige boenheter, og skal kunne understøtte ulike eier- og leiemodeller.

Prosjektet skal bidra til å sikre tilstrekkelig boligkapasitet, gode tjenesteforløp og en mer robust organisering av bolig- og omsorgstilbudet for målgruppen.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av videre avklaringer knyttet til gjennomføring, organisering og fremdrift i utviklingen av Niels Leuchs vei. Prosjektet må også sees i sammenheng med kommunens samlede boligtilbud, hvor kommunen selger tomt på vilkår.

Eventuelle driftskonsekvenser
Det legges til grunn at driftsnivået vil være sammenlignbart med tilsvarende etablerte boligløsninger, med behov for tilpassede tjenester over tid. Samtidig kan en samlet løsning gi mer effektiv organisering av drift og bedre utnyttelse av personalressurser.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre et tilrettelagt botilbud for en sårbar målgruppe, og legge til rette for deltakelse og inkludering i lokalsamfunnet. Etablering av boliger i ordinære men tilpassede boområder kan bidra til økt normalisering og integrering, og gi beboerne gode rammer for mestring og selvstendighet.

Økonomi
Kjøp av 12 leiligheter og tilhørende personalbase er foreløpig anslått til 95,8 mill. Det legges til grunn at finansiering kan omfatte investeringstilskudd og eventuelle salgsinntekter. Finansieringsmodellen vil bli vurdert nærmere i det videre arbeidet. Estimerte salgsinntekter av tomten Niels Leuchs vei er budsjettert på investeringsprosjekt *Tomter - kjøp og salg.*

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av nye boliger gir mulighet til å oppføre bygg i tråd med gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard. Det legges til grunn at prosjektet planlegges og gjennomføres med fokus på bærekraftige løsninger og effektiv ressursutnyttelse.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er justert sammenlignet med tidligere økonomiplaner, blant annet knyttet til omfang og finansieringsstruktur. Endringene reflekterer behov for tilpasning til kommunens økonomiske rammer og prioriteringer.

Dette innebærer at prosjektet videreutvikles med et tydeligere fokus på gjennomførbarhet og helhetlig tilpasning til investeringsporteføljen.

Kommunedirektørens forslag
Det legges til grunn at videre fremdrift og gjennomføring avklares gjennom salgs- og tilbakekjøpsprosessen, samt i den videre utviklingen av prosjektet.

Tidligere politisk behandling

- Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret sak 135/25 03.12.2025

Tilpasning barneboliger

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Dagens barneboliger er i flere tilfeller ikke tilstrekkelig tilpasset brukernes behov når det gjelder fysisk utforming, teknisk standard og muligheten til å yte tjenester med ønsket kvalitet. For barn og unge med atferd som utfordrer stilles det særskilte krav til fysisk utforming, fleksibilitet og muligheten til å gi forsvarlige tjenester.

Det er også behov for bedre tilrettelegging for ansatte og tjenesteutøvelse. Samtidig viser utviklingen en økning i antall barn og unge med omfattende og sammensatte bistandsbehov, noe som stiller økte krav til kapasitet, utforming og lokalisering av fremtidige barneboliger.

Samlet vurderes det å være behov for en mer fremtidsrettet og bærekraftig boligstruktur som understøtter høy tjenestekvalitet, gode arbeidsforhold og trygge omsorgsrammer.

Avhengigheter og konsekvenser

Videre utvikling av barneboligtilbudet må sees i sammenheng med kommunens samlede boligportefølje, eksisterende bygningsmasse og fremtidige behov for helse- og omsorgstjenester. Kommunedirektøren vil i økonomiplanperioden arbeide videre med å identifisere hensiktsmessige løsninger innenfor eksisterende eiendomsmasse.

Manglende tilpasning av boligtilbudet kan medføre redusert kvalitet i tjenestene, økt belastning på ansatte og økt behov for kostbare individuelle løsninger.

Eventuelle driftskonsekvenser

Dersom dagens barneboliger videreføres uten strukturendringer, vil kommunen i økende grad møte utfordringer knyttet til drift, bemanning og kvalitet i tjenestene. Mer hensiktsmessige løsninger vil kunne gi bedre ressursutnyttelse, styrket fagmiljø og mer robuste driftsmodeller over tid.

Lokalsamfunn og sosiale forhold

Barneboliger er et sentralt velferdstilbud for barn og unge med store hjelpebehov, og har stor betydning for både brukerne og deres familier. Trygge, funksjonelle og godt lokaliserte boliger bidrar til stabile omsorgsrammer, bedre livskvalitet og økt forutsigbarhet. Utvikling av boligtilbudet må derfor ivareta hensynet til både brukere, pårørende og lokalsamfunn.

Økonomi

Det foreslås avsatt 88,4 mill. til utvikling og tilpasning av fremtidige løsninger for barneboliger. Midlene forutsetter i hovedsak ombygging og videreutvikling av eksisterende bygningsmasse, herunder samlokaliseringstiltak og andre nødvendige tilpasninger.

Klima- og miljøpåvirkning

Ved å prioritere løsninger innenfor eksisterende bygningsmasse legges det til rette for bedre ressursutnyttelse og redusert behov for nybygg. Dette gir potensielt lavere klimaavtrykk og mer bærekraftig eiendomsforvaltning, samtidig som funksjonalitet og kvalitet kan forbedres.

Eventuelle endringer fra tidligere

Videre innsats rettes nå mot en helhetlig gjennomgang av boligporteføljen. Dette innebærer et skifte fra et enkeltstående nybyggprosjekt til en bredere vurdering av behov, beliggenhet, vedlikeholdsetterslep og tjenestekvalitet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med en helhetlig og kunnskapsbasert utvikling av kommunens barneboligtilbud, med sikte på å etablere en mer fremtidsrettet og bærekraftig boligstruktur som understøtter brukernes behov og tjenestenes utvikling.

Tidligere politiske vedtak

- Haugtun - vurdering av mulighet for bygging av avlastningsbolig/barnebolig ved Haug skole og ressurssenter, Hovedutvalg for barn og unge sak 002/18, 16.01.2018
- Nye barne- og avlastningsboliger - fastsettelse av konsept (BP2), Formannskapet sak 077/22, 18.5.2022
- Glitterudveien 143 - 145 - detaljregulering, Kommunestyret sak 016/24, 28.2.2024
- Budsjett og økonomiplan 2026-2029, Kommunestyret sak 135/25, 03.12.2025

Underhaugsbakken

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for å fornye botilbudet i Underhaugsbakken gjennom riving av dagens bygningsmasse og etablering av ti nye omsorgsboliger med tilhørende personalbase for personer med nedsatt funksjonsevne.

Dagens bygg har vesentlige begrensninger knyttet til universell utforming, brannsikkerhet, arbeidsmiljø og funksjonalitet. Bygningsmassen gir ikke gode nok rammer for et fremtidsrettet og forsvarlig botilbud. Re-etablering på eksisterende tomt gir mulighet til å utvikle boliger som er bedre tilpasset beboernes behov og tjenestenes utvikling.

Prosjektet skal sikre trygge, verdige og funksjonelle boforhold for beboerne. Samtidig skal løsningen legge til rette for effektiv tjenesteutøvelse, gode arbeidsforhold og et botilbud som oppfyller dagens krav til kvalitet, sikkerhet og tilgjengelighet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er i planleggingsfase og skal fremmes til politisk behandling for fastsettelse av prosjektets rammer. Gjennomført konkurranse har gitt et bedre grunnlag for å vurdere prosjektets kostnadsnivå, gjennomførbarhet og videre fremdrift.

Prosjektet forutsetter etablering av midlertidige botilbud for dagens beboere i byggeperioden. Dette må håndteres som del av videre planlegging og gjennomføring.

Dersom tiltaket ikke gjennomføres, vil kommunen videreføre et botilbud som i begrenset grad understøtter dagens krav til funksjonalitet, arbeidsmiljø, brannsikkerhet og tjenestekvalitet. Dette vil kunne gi økte driftsmessige utfordringer og redusert kvalitet i tilbudet over tid.

Eventuelle driftskostnader
Tiltaket vurderes ikke å medføre vesentlig økte driftskostnader sammenlignet med dagens situasjon.

Ny bygningsmasse vil samtidig gi mer hensiktsmessige og effektive driftsforhold. Bedre tilpasning til tjenestebehov, oppdaterte tekniske løsninger og redusert vedlikeholdsbehov vil kunne bidra til mer forutsigbar drift over tid.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Re-etablering av omsorgsboliger i Underhaugsbakken vil sikre videreføring av et viktig botilbud for personer med nedsatt funksjonsevne.

Boligene og uteområdene skal legge til rette for trygghet, trivsel og sosial tilhørighet. Tiltaket vil bidra til bedre boforhold og økt livskvalitet for beboerne, og styrke kommunens tilbud til en sårbar brukergruppe.

Økonomi
Gjennomført konkurranse har gitt et oppdatert grunnlag for vurdering av prosjektets kostnader. På bakgrunn av dette foreslår kommunedirektøren å øke prosjektets ramme fra 75 mill. til 89 mill.

Kostnadsøkningen må ses i sammenheng med markedsutvikling, økte byggekostnader og oppdatert kunnskap om prosjektets omfang og gjennomføring. Det arbeides videre med optimalisering av prosjektet for å sikre en god balanse mellom kvalitet, funksjonalitet og kostnad.

Endelig kostnadsramme fremlegges ved fastsettelse av prosjektets rammer, BP3.

Klima og miljøpåvirkning
Riving og etablering av ny bygningsmasse gir mulighet til å oppgradere botilbudet til dagens krav til energi, miljø og teknisk standard.

Det legges til grunn at prosjektet utvikles med vekt på energieffektivitet, robuste materialvalg og lang levetid. Miljøbelastningen knyttet til riving skal håndteres forsvarlig. Samlet vurderes tiltaket å bidra til en mer bærekraftig og fremtidsrettet bygningsmasse.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet frem mot fastsettelse av prosjektets rammer, BP3. Prosjektet skal sikre et moderne, trygt og funksjonelt botilbud i Underhaugsbakken.

Videre arbeid skal ha særlig vekt på kostnadskontroll, gjennomførbarhet og kvalitet i løsningene.

Tidligere politisk behandling

- Underhaugsbakken omsorgsboliger - fastsettelse av konsept (BP2), Kommunestyret sak 098/25, 03.09.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret sak 135/25, 03.12.2025
- Underhaugsbakken omsorgsboliger - fastsettelse av prosjektets rammer (BP3), j.PostID 26/181817, behandles høst 2026

Vallerveien 146 – omsorgsboliger

Vallerveien 146 er utviklet som pilotprosjekt for konseptet «Det gode nabolag», der omsorgsboliger, boliger med sosial profil og ordinære boliger er integrert i samme boligområde. Prosjektet skal bidra til å dekke kommunens behov for tilrettelagte boliger for personer med funksjonsvariasjoner, samtidig som det understøtter mål om sosial bærekraft, inkludering og deltakelse i ordinære nærmiljøer. Erfaringene fra prosjektet vil gi viktig kunnskap for videre utvikling av fremtidige boligkonsepter i kommunen.

Prosjektet er i sluttfasen, og gjenstående investeringer er knyttet til ferdigstillelse og etablering av nødvendige funksjoner for drift. Omsorgsboligene planlegges tatt i bruk i tråd med prosjektets framdrift, og ferdigstillelse er nødvendig for å møte kommunens behov for tilrettelagte boliger. Manglende ferdigstillelse vil kunne påvirke oppstart av tjenester og innflytting for målgruppen.

Etableringen innebærer behov for heldøgns drift og tilhørende personalressurser. Samlokalisering av boligene gir samtidig grunnlag for en mer effektiv tjenesteorganisering og bedre ressursutnyttelse enn

mer spredte løsninger. Prosjektet er utviklet innenfor vedtatte økonomiske rammer og legger til rette for moderne, arealeffektive og bærekraftige boligløsninger.

Økonomi
Det er avsatt 5,1 mill. til ferdigstillelse av prosjektet i 2027.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår at prosjektet ferdigstilles i 2027 i tråd med vedtatte planer og økonomiske rammer.

Tidligere politiske vedtak

- Kommunal politikk for rimelige boliger, Formannskapet sak 208/16 13.12.2016
- Kommunal politikk for rimelige boliger - oppfølging av vedtak, Formannskapet sak sak 224/17 28.11.2017
- Mixed housing – konsept for utvikling av fremtidens boligområder BIOM 099/18 12.12.2018
- Omsorgsboliger og valgfrihet – leie eller eie, Formannskapet sak sak 218/18 18.12.2018
- Boligpolitikk for ungdom under 35 år, Kommunestyret sak 043/19 27.3.2019
- Instruks for salg av kommunal eiendom, Formannskapet sak sak 046/19 05.03.2019
- Vallerveien 146 – «Mixed housing» innovasjonsprosjekt for utvikling av fremtidens boligområder- orientering, Formannskapet sak 061/19 19.03.2019
- Vallerveien 146 – nye omsorgsboliger i boligkonseptet «Det gode nabolag» (BP2), Formannskapet sak 145/19,18.06.2019
- Vallerveien 146 - Salg av prosjekt med tilbakekjøp av omsorgsboliger. Formannskapet sak 023/20, 29.01.2020
- Vallerveien 146–148 og Lindelia 18 – prinsippavklaring. Planutvalget sak 076/20, 11.06.2020
- Vallerveien 146 - detaljregulering - 1. gangs behandling, Formannskapet sak 031/22, 23.03.2022
- Svar på spørsmål fra representanten Ragnar Molland (Sp) vedr. Fsk sak 031/22 - Vallerveien 146 – detaljregulering – 1.gangsbehandling, J.postID: 22/57042, 22.03.2022
- Vallerveien 146 - detaljregulering - 2. gangs behandling, Kommunestyret sak 041/23, 03.05.2023
- Svar på spørsmål fra representanten Eirik Bøe (V) ang. reguleringssak Vallerveien 146 Formannskapet sak 61/23, J.postID: 23/73663, 12.04.2023
- Svar på spørsmål fra Nikki Schei (MDG) vedr. Vallerveien 146, J.postID: 24/134668, 18.06.2024

Psykisk helse og rus

Beskrivelse av tjenesteområdet

Området Psykisk helse og rus omfatter lovpålagte bo- og tjenestetilbud til innbyggere med langvarige og alvorlige lidelser, herunder langtidsplasser og akutte døgn- og mottaksplasser. Området tilbyr ambulante tjenester til voksne innbyggere i egne hjem, med moderate og alvorlige lidelser. Det tilbys videre råd og veiledningstjenester og arbeids- og aktivitetstilbud. Til området ligger også ansvaret for forvaltning av de kommunale velferdsboligene, samt statlige og kommunale boligsosiale virkemidler.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**408,6**	**408,6**	**408,6**	**408,6**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-24,9**	**-30,5**	**-30,5**	**-30,5**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**12,2**	**12,2**	**12,2**	**12,2**
Sum Tekniske endringer	**-0,6**	**-0,6**	**-0,6**	**-0,6**
Konsekvensjusteringer	**-13,3**	**-18,8**	**-18,8**	**-18,8**
Konsekvensjustert budsjett	**395,3**	**389,8**	**389,8**	**389,8**
Tiltak som øker budsjettet				
Bortfall refusjon for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester	2,5	2,5	2,5	2,5
Styrket innsats for å fremme inkludering, forebygge utenforskap og redusere sosial ulikhet	2,0	2,0	2,0	2,0
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	13,9	9,4	9,4	9,4
Sum Tiltak som øker budsjettet	**18,4**	**13,9**	**13,9**	**13,9**
Sum nye tiltak og endringer	**18,4**	**13,9**	**13,9**	**13,9**
Budsjett 2027-2030	**413,8**	**403,7**	**403,7**	**403,7**

Tiltak som øker budsjettet

Bortfall refusjon for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettrammen til særlige ressurskrevende helse- og omsorgstjenester med 2,5 mill. fra 2027.

Det vises til tilskuddsordningen Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester - Helsedirektoratet , samt til Rundskriv IS-42026 – Tilskuddsordning for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i kommunene.PDF Kommunen kan ikke søke om refusjon for tjenestemottakere som er over 67 år. For å kunne opprettholde tjenester til eldre innbyggere, foreslås det å styrke budsjettrammen for å kompensere for bortfall av refusjon.

Nåværende budsjettramme:
Budsjettrammen for refusjonen i 2027 er cirka 56,3 mill. Refusjon for tjenestemottakere over 67 år ville ha utgjort cirka 2,5 mill. i 2027. Forslaget vil redusere inntektskravet til cirka 54 mill.

Konsekvenser:
Forslaget gir økt handlingsrom til tjenesten.

Styrket innsats for å fremme inkludering, forebygge utenforskap og redusere sosial ulikhet

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettrammen til Psykisk helse og rus med 2 mill. fra 2027. Beløpet tilsvarer hva kommunen ville ha søkt fra den tidligere tilskuddsordningen Kommunalt rusarbeid som nå er innarbeidet i kommunens frie inntekter.

Det vises til budsjettforliket og Stortingets budsjettvedtak for 2026. Bevilgningen til kommunalt rusarbeid over statsbudsjettets kap. 765, post 62 innlemmes i rammetilskuddet til kommunene fra og med budsjettåret 2026.

Det vises til strategien om å fremme inkludering, forebygge utenforskap og redusere sosial ulikhet. Tiltaket skal styrke tilbudet til innbyggere som trenger lavterskel og fleksible tjenester, slik at de får bedre helse og økt livskvalitet.
Kommunalområdet jobber med å involvere innbyggere, utvikle tjenester sammen med dem og finne nye måter å tildele tjenester på gjennom prosjektet «Fremtidsreisen». Målet er at flere får tilgang til aktivitet, arbeid og gruppetilbud som gir mestring og gjør det mulig å bo og leve selvstendig i eget hjem.

Nåværende budsjettramme:
De aktuelle tjenestene har en budsjettramme på cirka 6 mill. i 2027. Forslaget innebærer at budsjettrammen økes til cirka 8 mill.

Konsekvenser:
Flere innbyggere får hjelp tilpasset deres behov.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	284,2	277,4	280,5	275,5	275,5	275,5
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13,4	9,6	9,2	9,2	9,2	9,2
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	143,9	134,5	134,7	129,7	129,7	129,7
Overføringsutgifter	46,8	53,9	55,1	55,1	55,1	55,1
Finansutgifter	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**488,8**	**475,3**	**479,6**	**469,5**	**469,5**	**469,5**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3,3	-2,3	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4
Refusjoner	-77,9	-63,8	-62,9	-62,9	-62,9	-62,9
Overføringsinntekter	-1,4	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-85,0**	**-66,7**	**-65,8**	**-65,8**	**-65,8**	**-65,8**
Sum	**403,8**	**408,6**	**413,8**	**403,7**	**403,7**	**403,7**

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

Gebyret Mestringsplass, bo-opphold/døgn er flyttet fra Aldring og mestring til Helse og velferd og kommunalområdet Psykisk helse og rus.

Aktivitet (nøkkeltall)

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall innbyggere som mottar helsetjenester fra kommunalområdet	0	0	0	0	0
Startlån til kjøp av egen bolig (mill. kroner) – innvilget	292,0	278,0	300,0	400,0	400,0

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Psykisk helse og rus													
(NY) Tilrettelegging forsterket boliganlegg	IA	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Aksebolig – heldøgns bo- og behandlingstilbud innen rus og/eller psykisk helse	109,0	1,5	20,6	76,2	5,0	103,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere		60,2	40,2	40,2	40,2	180,8	40,2	40,2	40,2	40,2	40,2	40,2	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger - kjøp Fornebu	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger - tilpassede og egnede boliger	170,0	15,0	25,0	50,0	70,0	160,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger - transformasjon eksisterende bygg	50,0	0,0	15,0	30,0	0,0	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger – anskaffelse av enkeltstående boliger		30,0	27,5	13,0	13,0	83,5	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	S – Samlebevilgning
Velferdsboliger kjøp Bærum øst	164,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	164,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Velferdsboliger– tilpassede firemannsboliger		30,5	7,5	0,0	0,0	38,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Sum Psykisk helse og rus	**593,8**	**187,2**	**135,8**	**209,4**	**128,2**	**660,6**	**328,0**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	
Sum investeringsprosjekter	**593,8**	**187,2**	**135,8**	**209,4**	**128,2**	**660,6**	**328,0**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	**53,2**	

(NY) Tilrettelegging forsterket boliganlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

I Budsjett og økonomiplan 2022–2025 ble det vedtatt å utrede et bemannet botilbud for personer med

langvarige rusutfordringer. Tiltaket følges nå opp gjennom arbeid med å etablere et tilrettelagt botilbud for personer med omfattende og sammensatte utfordringer, herunder rusavhengighet, psykiske helseutfordringer, somatiske helseutfordringer og kognitiv svikt.

Målgruppen har ofte en ustabil livssituasjon og begrensede forutsetninger for å nyttiggjøre seg ordinære helse- og boligtilbud. Det er derfor behov for et tilbud som kombinerer bolig med nødvendig oppfølging og tilstedeværelse av fagpersonell. Formålet er å skape stabile, trygge og forutsigbare rammer som legger til rette for mestring, bedre helse og økt livskvalitet. Et tilrettelagt botilbud kan bidra til redusert bruk av mindre hensiktsmessige løsninger, bedre kontinuitet i tjenestene og økt mulighet til å gi helhetlig oppfølging i egen kommune. Tiltaket understøtter kommunens mål om helhetlige, kunnskapsbaserte og bærekraftige helse- og omsorgstjenester.

Samlet vurderes prosjektet som et viktig tiltak for å styrke kommunens tilbud til en særlig sårbar målgruppe og legge til rette for mer robuste og fremtidsrettede tjenesteløsninger.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av tilgang til egnet tomt eller eksisterende bygningsmasse, nødvendige plan- og reguleringsavklaringer og tilgang på kvalifisert personell. Videre utvikling må sees i sammenheng med kommunens samlede boligportefølje og tjenestetilbud innen psykisk helse og rus.

Manglende etablering av et tilpasset tilbud kan føre til fortsatt bruk av mindre hensiktsmessige boligløsninger, økt belastning på øvrige helse- og omsorgstjenester og økt behov for kjøp av eksterne tiltak.

Eventuelle driftskonsekvenser
Et forsterket boliganlegg vil medføre økte driftskostnader knyttet til bemanning, oppfølging og spesialisert kompetanse. Samtidig kan samlokalisering av tjenester bidra til mer effektiv ressursutnyttelse, styrkede fagmiljøer og mer forutsigbar tjenesteutøvelse. Tiltaket kan bidra til redusert belastning på andre deler av tjenesteapparatet og legge til rette for mer helhetlig oppfølging av målgruppen.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tilrettelagte boligløsninger med nødvendig oppfølging kan bidra til bedre livskvalitet, økt trygghet og større grad av stabilitet for personer med omfattende og sammensatte utfordringer. Tiltaket skal legge til rette for inkludering, deltakelse og opprettholdelse av kontakt med relevante tjenester og nettverk. Ved lokalisering av tilbudet vil det legges vekt på nærhet til tjenester, aktivitetstilbud og kollektivtransport, samtidig som hensynet til lokalsamfunnet ivaretas. Prosjektet skal gjennomføres på en måte som fremmer inkludering og motvirker stigmatisering.

Økonomi
Det foreslås avsatt 50 mill. i 2027, finansiert gjennom transformasjon av eksisterende bygg. Endelig investeringsbehov vil avhenge av valg av lokalisering og løsning, og må konkretiseres gjennom videre utredninger.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet til å etablere et botilbud i lokaler som tilfredsstiller gjeldende krav til energieffektivitet og miljøstandard. Dette kan bidra til effektiv ressursutnyttelse og bærekraftig drift over tid. Det legges til grunn at klima- og miljøhensyn ivaretas i valg av løsning og i den videre planleggingen av prosjektet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet følger opp tidligere politiske føringer om å utrede og etablere et tilrettelagt botilbud for personer med langvarige rusutfordringer. Videre utvikling av prosjektet vil avhenge av pågående utredninger og nødvendige avklaringer knyttet til lokalisering, omfang og organisering.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med etablering av et forsterket botilbud for personer med omfattende og sammensatte utfordringer. Videre arbeid skal avklare lokalisering, konsept, omfang og driftsmodell, med mål om å etablere et robust og fremtidsrettet tilbud som styrker tjenestekvaliteten og reduserer behovet for mindre hensiktsmessige løsninger.

Tidligere politisk behandling
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021

Aksebolig – heldøgns bo- og behandlingstilbud innen rus og/eller psykisk helse

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er et økende behov for differensierte og tilrettelagte boligløsninger for innbyggere med rus- og/eller psykiske helseutfordringer. Mange i målgruppen har sammensatte behov som krever stabile og forutsigbare rammer, tett oppfølging og tjenester med høy grad av fleksibilitet og individuell tilpasning.

Erfaringer viser at denne typen boligløsninger gir gode og stabile boforhold for målgruppen. Et tilbud i egen kommune bidrar til bedre kontinuitet i tjenestene, nærhet til nettverk og styrker muligheten for mestring, rehabilitering og deltakelse i samfunnet.

Prosjektet skal bidra til å øke kapasiteten innen tilrettelagte boliger og redusere behovet for eksterne plasseringer. Samlet vurderes tiltaket som viktig for å sikre fremtidsrettede, bærekraftige og kostnadseffektive tjenester for målgruppen.

Avhengigheter og konsekvenser
Videre utvikling av tilbudet må sees i sammenheng med kommunens samlede boligportefølje, tilgjengelige tomter og den videre utviklingen av tjenestetilbudet innen psykisk helse og rus.

Akseboligkonseptet har vist gode resultater når det gjelder stabile boforhold, kvalitet i tjenestene og redusert behov for eksterne plasseringer. Manglende utvikling av tilsvarende tilbud vil kunne medføre fortsatt bruk av mindre hensiktsmessige løsninger, økt press på tjenestene og høyere kostnader knyttet til kjøp av eksterne tiltak.

Eventuelle driftskonsekvenser
Boliger som er tilpasset beboernes funksjonsnivå og tjenestebehov gir bedre forutsetninger for stabile tjenester, trygghet for beboerne og et mer forutsigbart arbeidsmiljø. Samtidig kan samlokaliserte og gjennomtenkte løsninger bidra til bedre ressursutnyttelse og mer robuste fagmiljøer.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Gode og stabile boligtilbud for personer med rus- og/eller psykiske helseutfordringer har stor betydning for levekår, sosial inkludering og deltakelse. Et lokalt tilbud gir økt forutsigbarhet for brukere og pårørende, og kan samtidig bidra til bedre samhandling mellom tjenester og nærmiljø. Ved valg av lokalisering må det tas hensyn til både lokalsamfunn og behovet for hensiktsmessig tjenestestøtte.

Økonomi
Kostnadene er foreløpig estimert til om lag 109 mill. for etablering av boliger basert på

akseboligkonseptet. Estimatet er uavhengig av lokasjon og må videreutvikles og kvalitetssikres gjennom senere planfaser.

Klima- og miljøpåvirkning
Utvikling av boligløsninger som er tilpasset formål og bruk over tid gir bedre ressursutnyttelse og reduserer behovet for midlertidige og lite hensiktsmessige løsninger. Videre vurderinger bør omfatte hvordan eksisterende bygningsmasse kan benyttes eller tilpasses, sett i lys av bærekraft og livssykluskostnader.

Eventuelle endringer fra tidligere
På grunn av kommunens økonomiske situasjon er oppstart av utredningsarbeidet forskjøvet. Det legges nå til grunn at arbeidet videreføres fra 2027.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med etablering av boliger basert på akseboligkonseptet som del av kommunens langsiktige bolig- og tjenestestruktur innen psykisk helse og rus. Videre utredning skal avklare lokalisering, omfang og gjennomføringsmodell, med mål om å etablere et tilbud som bidrar til bedre tjenestekvalitet, økt mestring og redusert behov for eksterne plasseringer.

Tidligere politiske vedtak
Ingen tidligere vedtak

Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
I tråd med kommunens strategi «Fra leie til eie» legges det til grunn salg av inntil ti kommunale boliger årlig til eksisterende leietakere i økonomiplanperioden. Strategien skal bidra til økt eieretablering blant kommunale leietakere og samtidig legge til rette for en mer målrettet bruk av kommunens boligressurser.

For å opprettholde tilstrekkelig tilgang på velferdsboliger må salgene følges opp med erstatningskjøp. Dette er nødvendig for å sikre at kommunen fortsatt kan tilby egnede boliger til målgrupper med behov for kommunalt tilrettelagte boligløsninger.

Tiltaket bidrar til å opprettholde kommunens samlede boligkapasitet og understøtter en langsiktig og bærekraftig utvikling av boligporteføljen.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføring av salgene forutsetter at kommunen parallelt har økonomisk handlingsrom til å kjøpe nye velferdsboliger som erstatning. Manglende erstatningskjøp vil kunne redusere kommunens samlede boligtilbud og svekke muligheten til å dekke fremtidige behov. Erstatningskjøp må derfor ses i sammenheng med både kommunens boligstrategi, investeringsrammer og utviklingen i boligmarkedet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Ved å erstatte solgte boliger med nyinnkjøpte velferdsboliger sikres kontinuitet i det kommunale boligtilbudet. Samtidig gir nye boliger ofte bedre teknisk standard og lavere vedlikeholdsbehov enn eldre boligmasse, noe som over tid kan bidra til mer effektiv drift og lavere livssykluskostnader.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Strategien «Fra leie til eie» kan bidra til økt stabilitet og trygghet for tidligere leietakere som får mulighet til å eie egen bolig. Samtidig er det avgjørende at kommunen opprettholder et tilstrekkelig

antall egnede velferdsboliger for nye brukere med behov for kommunal bistand, slik at levekår og boligtrygghet ivaretas bredt.

Økonomi
For å finansiere erstatningskjøp er det avsatt midler i økonomiplanperioden. I økonomiplanperioden er det foreslått å bevilge 10,2 mill. årlig, basert på 40 mill. til boligkjøp og 30 mill. i forventede salgsinntekter.

Klima- og miljøpåvirkning
Erstatningskjøp av boliger og bruk av eksisterende bygningsmasse bidrar til bedre ressursutnyttelse og kan redusere behovet for nybygg. Tiltaket understøtter en bærekraftig utvikling av kommunens boligportefølje.

Eventuelle endringer fra tidligere
Ingen endringer.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre strategien «Fra leie til eie» kombinert med systematiske erstatningskjøp av velferdsboliger, slik at kommunens samlede boligkapasitet opprettholdes gjennom økonomiplanperioden.

Tidligere politiske saker
Ingen tidligere politiske saker

Velferdsboliger - kjøp Fornebu

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunen har velferdsboliger i store deler av kommunen i tråd med den politiske føringen om spredt bosetting. Samtidig er det i dag få kommunale velferdsboliger på Fornebu sammenlignet med den betydelige boligveksten som er planlagt i området.

Fornebu utvikles til en ny og betydelig del av kommunen med et stort antall boliger og innbyggere. Skal området utvikles i tråd med kommunens mål om sosial bærekraft, mangfold og inkludering, er det viktig at også personer med behov for kommunalt tilrettelagte boliger gis mulighet til å bo i området.

Kommunedirektøren vurderer derfor at kommunen bør sikre seg velferdsboliger på Fornebu som en del av den langsiktige boligstrategien. Tiltaket skal bidra til å opprettholde prinsippet om spredt bosetting og sikre et mer balansert og inkluderende boligtilbud i kommunen.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføring av tiltaket er avhengig av tilgang på egnede boliger, prisnivå, boligenes utforming og muligheten til å tilby hensiktsmessige tjenester til beboerne.

Dersom kommunen ikke sikrer seg boliger på Fornebu, vil andelen kommunale velferdsboliger i området bli lav sammenlignet med den øvrige boligutviklingen. Dette kan gjøre det vanskeligere å følge opp prinsippet om spredt bosetting og sosial inkludering.

Eventuelle driftskonsekvenser
Boliger som er tilpasset beboernes funksjonsnivå og behov vil kunne gi mer forutsigbare og effektive driftsforhold. Godt utformede boliger kan redusere behovet for omfattende oppfølging og bidra til bedre ressursutnyttelse, samtidig som de legger til rette for et bedre arbeidsmiljø for ansatte. Manglende tilpasning vil kunne medføre økte driftsutfordringer og mindre effektive tjenesteløsninger.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Gode og tilpassede boliger gir grunnlag for økt stabilitet og bedre levekår for beboerne, og kan bidra til økt sosial inkludering og deltakelse. Fornebuområdet utvikles til et stort boligområde, og skal det være rom for mangfold og inkludering, så må det også være tilgjengelig for alle samfunnslag.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å omdisponere 100 mill. fra investeringsprosjektet *Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere* til kjøp av velferdsboliger på Fornebu. Finansieringen er knyttet til forventede salgsinntekter fra tomtene 8.1 og 8.3 på Fornebu, som er innarbeidet i investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg*. Det legges foreløpig til grunn at kjøp av boligene gjennomføres i 2031. Den samlede investeringen er foreløpig estimert til 100 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Boliger på Fornebu utvikles med høy standard knyttet til klima- og miljø, og vil være positivt for kommunens boligkjøp.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket innebærer en videreføring av arbeidet med å utvikle en mer behovstilpasset boligportefølje, med økt vekt på kvalitet og egnethet i boligene. Det legges til grunn at tiltaket konkretiseres videre gjennom helhetlig planlegging og prioritering i kommende økonomiplaner.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å prioritere kjøp av velferdsboliger på Fornebu som en del av kommunens langsiktige boligstrategi. Tiltaket skal bidra til å sikre sosial bærekraft, mangfold og spredt bosetting, samtidig som kommunen opprettholder et tilstrekkelig tilbud av egnede boliger for ulike målgrupper.

Tidligere politiske saker
Ingen tidligere politisk behandling

Velferdsboliger - tilpassede og egnede boliger

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bevilgningen planlegges benyttet til tiltak som utvikler bygningsmassen som helhet, og er ikke tilpasninger til enkeltstående leietakerbehov.

Velferdsboliger tildeles innbyggere som er sosialt og eller økonomisk vanskeligstilte på boligmarkedet. Noen vil ha behov for universelt utformede boliger og behov som forutsetter stabile rammer, forutsigbarhet og mulighet for tett og fleksibel oppfølging. Tilpassede og egnede boliger kan bidra til økt mestring, stabilitet og redusert behov for mer omfattende tjenester over tid.

Tiltaket er i tråd med kommunens mål om å tilby helhetlige, kunnskapsbaserte og bærekraftige helse- og omsorgstjenester, samt å utvikle en boligportefølje som i større grad møter ulike brukerbehov.

Avhengigheter og konsekvenser
I forbindelse med utvikling av tomter til «Aldersvennlige bosamfunn» vil kommunen redusere antall fleksible velferdsboliger som er universelt utformet. For å sikre at kommunen fortsatt skal ha egnede boliger foreslås det å bygge om og tilpasse eksisterende bygningsmasse, i stedet for å kjøpe eller bygge nye boliger. Tilpassede og egnede boliger må derfor sees i sammenheng med eksisterende boligmasse for de ulike målgruppene. Tiltaket omfatter tilpasning av eksisterende boliger, og forutsetter gode avklaringer knyttet til lokalisering, utforming og tjenestebehov.

Manglende satsing på egnede boliger kan føre til fortsatt bruk av boliger som ikke dekker behovene, med økt belastning på tjenestene og risiko for ustabile boforhold for brukerne.

Eventuelle driftskonsekvenser
Boliger som er tilpasset beboernes funksjonsnivå og behov vil kunne gi mer forutsigbare og effektive driftsforhold. Godt utformede boliger kan redusere behovet for omfattende oppfølging og bidra til bedre ressursutnyttelse, samtidig som de legger til rette for et bedre arbeidsmiljø for ansatte.

Manglende tilpasning vil kunne medføre økte driftsutfordringer og mindre effektive tjenesteløsninger.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tilpassede boliger gir grunnlag for økt stabilitet og bedre levekår for beboerne, og kan bidra til økt sosial inkludering og deltakelse.

Økonomi
Det må gjennomføres nærmere vurderinger og prioriteringer for å konkretisere investeringsbehov og fastsette en realistisk kostnadsramme for ulike tiltak. I Budsjett og økonomiplanen er det foreløpig avsatt 170 mill. til tiltak for å sikre mer tilpassede og egnede velferdsboliger.

Klima- og miljøpåvirkning
Tilpasning og videreutvikling av eksisterende boligmasse kan bidra til redusert klimaavtrykk sammenlignet med nybygg.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket innebærer en videreføring av arbeidet med å utvikle en mer behovstilpasset boligportefølje, med økt vekt på kvalitet og egnethet i boligene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å prioritere utvikling av tilpassede og egnede boliger som en sentral del av kommunens boligstrategi. Tiltaket bør sees i sammenheng med øvrige boligtiltak, og bidra til bedre måloppnåelse gjennom økt kvalitet, stabilitet og bærekraft i tjenestetilbudet.

Tidligere politisk behandling
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret sak 135/25, 03.12.2025

Velferdsboliger - transformasjon eksisterende bygg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Mer komplekse brukerbehov knyttet til psykiske lidelser, rusutfordringer, somatiske helseutfordringer og nedsatt funksjonsevne stiller økende krav til kommunens boligtilbud. Mange av brukerne har sammensatte og varige behov som forutsetter stabile rammer, forutsigbarhet og mulighet for tett og fleksibel oppfølging.

Kommunen har behov for flere boliger som er tilpasset målgruppenes faktiske behov. Bevilgningen er ikke knyttet til tilrettelegging for enkeltstående leietakere, men skal benyttes til å utvikle og tilpasse eksisterende bygningsmasse slik at flere boliger blir egnet for målgrupper med omfattende bistandsbehov.

I forbindelse med utviklingen av aldersvennlige bosamfunn vil kommunen redusere deler av dagens boligportefølje, herunder enkelte boliger som i dag benyttes av målgrupper med behov for tilrettelegging. For å opprettholde et tilstrekkelig antall egnede boliger er det nødvendig å bygge om og tilpasse eksisterende boliger slik at de i større grad kan møte fremtidige behov.

Tiltaket skal bidra til en mer fleksibel og robust boligportefølje som understøtter kommunens mål om helhetlige, kunnskapsbaserte og bærekraftige helse- og omsorgstjenester.

Avhengigheter og konsekvenser
Tiltaket må sees i sammenheng med kommunens samlede boligportefølje og utviklingen av aldersvennlige bosamfunn. Tilpasning av eksisterende boliger forutsetter prioritering av aktuelle eiendommer, avklaringer knyttet til tjenestebehov og vurderinger av hvilke boliger som gir størst effekt for målgruppene.

Manglende satsing på tilpassede og egnede boliger kan føre til fortsatt bruk av boliger som ikke dekker brukernes behov, økt belastning på tjenestene og redusert mulighet til å tilby gode og stabile boforhold.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tilpassede bygg kan gi mer hensiktsmessige og effektive driftsforhold sammenlignet med uegnede lokaler som benyttes uten tilpasning. Samtidig kan transformerte bygg ha begrensninger knyttet til utforming eller tekniske løsninger, som kan påvirke drift og tjenesteyting. Dette må vurderes nøye i planleggingsfasen. Godt gjennomførte tilpasninger vil kunne bidra til bedre arbeidsmiljø og mer effektiv tjenesteorganisering.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Transformasjon av eksisterende bygg kan bidra til revitalisering av områder og bedre bruk av eksisterende infrastruktur. Tiltaket kan legge til rette for gode bomiljøer og økt stabilitet for beboerne, samtidig som det gir mulighet for integrering i etablerte nærmiljøer. Lokalisering og utforming må vurderes med hensyn til nærmiljø, tjenestetilgang og hensiktsmessig samspill mellom beboere og lokalsamfunn.

Økonomi
Bevilgningen skal bidra til å opprettholde og videreutvikle kommunens kapasitet av tilpassede og egnede velferdsboliger i en periode hvor deler av dagens boligportefølje omdannes eller avvikles som følge av utviklingen av aldersvennlige bosamfunn.

Av den samlede avsetningen på 100 mill. er 50 mill. foreslått avsatt til investeringsprosjektet *Tilrettelagt forsterket boliganlegg*. Resterende midler skal benyttes til ombygging og tilpasning av eksisterende boliger for ulike målgrupper med behov for kommunalt tilrettelagte boliger.

Klima- og miljøpåvirkning
Gjenbruk og transformasjon av eksisterende bygg gir generelt lavere klimaavtrykk enn nybygg, ved at man reduserer behovet for nye materialer og begrenser avfall. Tiltaket støtter prinsipper om sirkulærøkonomi og bærekraftig areal- og ressursbruk. Samtidig bør det vurderes tiltak for energieffektivisering og oppgradering til moderne standard.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket innebærer et økt fokus på å utnytte eksisterende bygningsmasse som en del av kommunens samlede boligstrategi. Det legges til grunn at aktuelle bygg identifiseres og vurderes fortløpende som grunnlag for prioriteringer i økonomiplanen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreutvikle transformasjon av eksisterende bygg som et sentralt virkemiddel i utviklingen av kommunens velferds- og omsorgsboliger. Tiltaket bør inngå i en helhetlig strategi for bolig- og eiendomsutvikling, med mål om økt bærekraft, kostnadseffektivitet og bedre tilpasning til brukerbehov.

Tidligere politisk behandling

- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret sak 135/25, 03.12.2025

Velferdsboliger – anskaffelse av enkeltstående boliger

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Anskaffelse av enkeltstående boliger i det private boligmarkedet kan være et effektivt virkemiddel for å imøtekomme behovet for differensierte botilbud. Denne typen boliger kan gi mulighet for skjerming, normalisering og integrering i ordinære bomiljøer, noe som for enkelte brukere er avgjørende for mestring og selvstendighet. Samtidig gir dette en fleksibilitet i boligporteføljen som gjør det mulig å tilpasse tilbudet til den enkelte brukers behov.

Avhengigheter og konsekvenser

Tiltaket er avhengig av tilgang på egnede boliger i det private markedet, samt markedspriser og konkurranse om objekter. Anskaffelse av enkeltstående boliger må sees i sammenheng med kommunens samlede boligstrategi og eksisterende boligportefølje. Dette tiltaket kan bidra til å supplere mer konsentrerte botilbud, og gi økt variasjon i boligtilbudet. Det legges til grunn at anskaffelser vurderes fortløpende i takt med behov og markedsmuligheter.

Lokalsamfunn og sosiale forhold

Bosetting i ordinære bomiljøer kan bidra til økt sosial inkludering og deltakelse, og gi beboerne en mer normalisert bosituasjon. Samtidig er det viktig med gode vurderinger av lokalisering, både med hensyn til nærmiljø, tilgang på tjenester og muligheten for å lykkes med integrering. God oppfølging og samhandling med nærmiljøet vil være viktig for å sikre gode løsninger.

Økonomi

Anskaffelse av enkeltstående boliger er foreslått som en samlebevilgning. Det foreslås å bevilge 30 mill. i 2027 og 27,5 mill. i 2028. Deretter foreslås det en bevilgning på 13 mill. årlig.

Eventuelle endringer fra tidligere

Ingen endringer

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å benytte anskaffelse av enkeltstående boliger som et supplerende virkemiddel i utviklingen av kommunens samlede botilbud. Tiltaket bør inngå i en helhetlig boligstrategi, og bidra til økt fleksibilitet, bedre individuell tilpasning og mer effektiv ressursbruk.

Tidligere politisk behandling

- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret sak 135/25, 03.12.2025

Velferdsboliger kjøp Bærum øst

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Kommunen har gjennom mange år lagt til grunn en strategi om spredt bosetting av sosialt vanskeligstilte gjennom integrering av velferdsboliger i ordinære boligområder. Dette har bidratt til sosial inkludering, bedre levekår og redusert konsentrasjon av kommunale boliger i enkeltområder.

I forbindelse med utviklingen av Helmerveien og Hans Øverlandsvei til aldersvennlige boliger vil kommunen avhende eksisterende velferdsboliger i området. Dette medfører en reduksjon i kommunens velferdsboligportefølje i Bærum øst på om lag 85 boliger. Dette gjør det nødvendig å kjøpe nye boliger for å opprettholde kapasiteten og videreføre prinsippet om spredt bosetting.

Det legges til grunn at kommunen kjøper i nærliggende områder i Bærum øst for å sikre en fortsatt balansert boligportefølje. Tiltaket skal bidra til at innbyggere med behov for kommunalt tilrettelagte boliger fortsatt kan tilbys egnede boliger i ulike deler av kommunen, samtidig som målene om mangfold, inkludering og sosial bærekraft ivaretas.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføring av tiltaket er avhengig av tilgang på egnede boliger i området, markedspris, boligenes utforming og muligheten for å tilby hensiktsmessige tjenester til beboerne. Dersom erstatningskjøp ikke gjennomføres, vil kommunen få redusert boligkapasitet i området og svekket mulighet til å videreføre prinsippet om spredt bosetting av sosialt vanskeligstilte.

Eventuelle driftskonsekvenser
Boliger som er tilpasset beboernes funksjonsnivå og behov vil kunne gi mer forutsigbare og effektive driftsforhold. Godt utformede boliger kan redusere behovet for omfattende oppfølging og bidra til bedre ressursutnyttelse, samtidig som de legger til rette for et bedre arbeidsmiljø for ansatte. Manglende tilpasning vil kunne medføre økte driftsutfordringer og mindre effektive tjenesteløsninger.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Gode og tilpassede boliger gir grunnlag for økt stabilitet og bedre levekår for beboerne, og kan bidra til økt sosial inkludering og deltakelse. Området utvikles til et stort boligområde, og skal det være rom for mangfold og inkludering, så må det også være tilgjengelig for alle samfunnslag.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å omdisponere 160 mill. fra investeringsprosjektet *Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere* til kjøp av erstatningsboliger i Bærum øst. Finansieringen er knyttet til forventede salgsinntekter fra Helmerveien og øvrige tomtesalg, som er innarbeidet i investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg*. Totalrammen for prosjektet inkludert prisjustering er om lag 165 mill.

Det legges foreløpig til grunn at erstatningskjøpene gjennomføres rundt 2031.

Klima- og miljøpåvirkning
Ved kjøp av nybygg, vil disse utvikles med høy standard knyttet til klima- og miljø. Ved kjøp av brukte boliger, vil gjenbruk av eksisterende bygningsmasse være positivt.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det er foreslått omfordeling av midler fra investeringsprosjekt *Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere*.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å prioritere investeringer i boliger i Bærum øst, som en sentral del av kommunens boligstrategi. Tiltaket bør sees i sammenheng med øvrige boligtiltak, og bidra til bedre måloppnåelse gjennom økt kvalitet, stabilitet og bærekraft i tjenestetilbudet.

Tidligere politiske behandlinger
- Status arbeidet med tomter avsatt til aldersvennlige boliger/nye boformer, KST sak 018/25, 15.03.2025.
- Innstilling fra Arbeidsutvalget for aldersvennlige boliger 2025, KLIMU sak 041/26, 22.04.2026.

Velferdsboliger– tilpassede firemannsboliger

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for flere tilrettelagte boliger for innbyggere med behov for kommunale bolig- og

omsorgstjenester. For enkelte målgrupper gir samlokaliserte firemannsboliger gode rammer for både beboere og tjenesteutøvelse, ved at boligene kombinerer selvstendige boenheter med nærhet til oppfølging og fellesskap.

Prosjektet omfatter etablering av firemannsboliger på flere lokasjoner, herunder Leirdueveien og Dønskiveien. Tiltaket skal bidra til å øke kapasiteten av egnede boliger og sikre at kommunen kan tilby boliger som er tilpasset brukernes behov og kommunens tjenestetilbud.

Det legges til grunn at boligene utvikles med løsninger som gir trygge og gode boforhold, samtidig som de legger til rette for effektiv drift og hensiktsmessig tjenesteyting. Prosjektene planlegges gjennomført tidlig i økonomiplanperioden og vurderes som viktige bidrag til å møte et økende behov for tilrettelagte boliger.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføring av prosjektene er avhengig av at kostnadsnivå, byggets utforming og lokalisering kan ivaretas innenfor vedtatte økonomiske rammer. Det legges vekt på at boligene skal integreres godt i eksisterende nærmiljøer og bidra til gode boforhold både for beboerne og omgivelsene.

Manglende gjennomføring vil redusere kommunens mulighet til å tilby egnede boliger til målgrupper med behov for kommunalt tilrettelagte tjenester.

Eventuelle driftskonsekvenser
Boliger som er tilpasset beboernes funksjonsnivå og behov vil kunne gi mer forutsigbare og effektive driftsforhold. Godt utformede boliger kan redusere behovet for omfattende oppfølging og bidra til bedre ressursutnyttelse, samtidig som de legger til rette for et bedre arbeidsmiljø for ansatte.

Manglende tilpasning vil kunne medføre økte driftsutfordringer og mindre effektive tjenesteløsninger.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Gode og tilpassede boliger gir grunnlag for økt stabilitet og bedre levekår for beboerne, og kan bidra til økt sosial inkludering og deltakelse.

Økonomi
Totale kostnader for etablering av firemannsboliger på Leirdueveien og Dønskiveien er foreløpig estimert til 55,3 mill. Leirdueveien omfatter to firemannsboliger og er estimert til 36 mill. Dønskiveien omfatter én firemannsbolig og er estimert til om lag 18 mill. Bevilgningen til firemannsboliger er knyttet til disse prosjektene og foreslås ikke videreført etter at prosjektene er realisert.

Klima- og miljøpåvirkning
Etablering av nye firemannsboliger gir mulighet til å ta i bruk moderne og energieffektive løsninger som kan bidra til redusert energiforbruk og mer effektiv ressursutnyttelse. Prosjektene planlegges arealeffektive og med løsninger som begrenser miljøpåvirkningen.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket innebærer en videreføring av arbeidet med å utvikle en mer behovstilpasset boligportefølje, med økt vekt på kvalitet og egnethet i boligene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektene i Leirdueveien og Dønskiveien som planlagt, for å styrke kommunens kapasitet av tilrettelagte boliger for målgrupper med behov for kommunale bolig- og omsorgstjenester.

Tidligere politiske vedtak

- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret sak 135/25, 03.12.2025

Helse og velferd – ledelse

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**34,0**	**34,0**	**34,0**	**34,0**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-1,6**	**-1,2**	**-1,2**	**-1,2**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**
Konsekvensjusteringer	**-0,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Konsekvensjustert budsjett	**33,5**	**34,0**	**34,0**	**34,0**
Tiltak som øker budsjettet				
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	0,9	0,4	0,4	0,4
Sum Tiltak som øker budsjettet	**0,9**	**0,4**	**0,4**	**0,4**
Sum nye tiltak og endringer	**0,9**	**0,4**	**0,4**	**0,4**
Budsjett 2027-2030	**34,4**	**34,4**	**34,4**	**34,4**

Tiltak som øker budsjettet

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	17,8	16,8	17,5	17,5	17,5	17,5
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0,9	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføringsutgifter	20,1	20,7	20,5	20,5	20,5	20,5
Finansutgifter	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**47,2**	**40,6**	**41,1**	**41,1**	**41,1**	**41,1**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjoner	-7,6	-6,6	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-9,1**	**-6,6**	**-6,7**	**-6,7**	**-6,7**	**-6,7**
Sum	**38,1**	**34,0**	**34,4**	**34,4**	**34,4**	**34,4**

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Helse og velferd – ledelse													
Helse og velferd – inventar og utstyr		0,5	0,5	0,5	0,5	2,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	S – Samlebevilgning
Individuelle tilpasninger bygg - Helse og velferd		5,0	5,0	5,0	5,0	20,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	S – Samlebevilgning
Sum Helse og velferd – ledelse	**0,0**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**22,0**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	
Sum investeringsprosjekter	**0,0**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**22,0**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	

Helse og velferd – inventar og utstyr

Tjenestesteder innen Helse og velferd har behov for utskifting av store maskiner og utstyr for eksempel medisinsk-teknisk utstyr på legevakten og maskiner og teknisk utstyr på arbeidssentrene.

Kommunedirektøren foreslår at den årlige bevilgningen på 0,5 mill. videreføres i 2030.

Individuelle tilpasninger bygg - Helse og velferd

Midlene er avsatt for å tilpasse bygningsmassen til beboernes individuelle behov ut fra en helsefaglig vurdering. I tillegg har det vært behov for ulike typer små oppgraderinger i disponerte bygg som ikke dekkes av Eiendom.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår at den årlige bevilgningen på 5 mill. videreføres.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 5 mill. til individuelle tilpasninger.

Aldring og mestring

Om området

Aldring og mestring består av kommunalområdene Sykehjem og helsehus og Helse og mestring hjemme.

Aldring og mestring skal legge til rette for aldersvennlige lokalsamfunn og brukervennlige helse- og omsorgstjenester, slik at innbyggerne opplever mestring, trygghet og livskvalitet.

Aldring og mestring ligger under ansvarsområdet til Hovedutvalg for aldring og mestring.

Dette legger budsjettet til rette for

Bærum kommune skal ha gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang, og tilbyr robuste og fleksible tjenester ved behov. Økte tjenestebehov i fremtiden, kombinert med færre tilgjengelige ressurser, gjør det nødvendig med kontinuerlig tjenesteutvikling og omstilling. Sentralt i dette står videreutvikling av et bærekraftig bærumssamfunn og et helhetlig tjenestetilbud, der teknologi og digitale løsninger inngår som en integrert del av tilbudet.

Kommunen skal i større grad være en tilrettelegger, med oppmerksomhet rettet mot aldersvennlig samfunnsutvikling, og styrke innbyggernes mulighet for selvhjulpenhet og mestring. Et sentralt mål er å bidra til at eldre kan bo trygt hjemme, og at behovet for helse- og omsorgstjenester utsettes gjennom langsiktig planlegging, forebygging og mer målrettede tjenester. Samtidig skal kommunen fortsatt ha et godt heldøgns helse- og omsorgstilbud, for å ivareta de som trenger det, også i fremtiden. Kommunedirektøren har i budsjett og økonomiplanen lagt frem seks kommuneovergripende satsinger. I oppdragene beskrives det hvordan tjenesteområdet vil støtte opp under disse satsingene.

Aldersvennlig samfunn
Gjennom en aldersvennlig samfunnsutvikling skal bærumsamfunnet møte utfordringene og mulighetene ved en aldrende befolkning. Kommunen skal tilrettelegge for økt deltakelse og aktivitet, og forebygge ensomhet og isolasjon. Arbeidet krever tett samarbeid med brukere, pårørende, frivilligheten og andre aktuelle samarbeidspartnere.

Bo hjemme
Innbyggerne skal leve selvstendige liv i helsefremmende lokalsamfunn, der kommunen legger til rette for boliger tilpasset alle livsfaser i varierte og tilgjengelige bomiljøer. Et differensiert botilbud gjør det mulig for flere å være aktive og bo lengst mulig hjemme.

Innsatsen skal i større grad vektlegge helsefremming, forebygging og mestring, slik at innbyggerne mottar tjenester på riktig nivå og unngår unødig høyt omsorgsnivå. Samtidig skal innbyggerne få mer spesialiserte tjenester hjemme ved behov, slik at de kan fortsette å bo hjemme så lenge som mulig. Sykehjem og helsehus skal være tilbud for dem som trenger heldøgns helsehjelp, med fleksible løsninger som støtter fortsatt bosituasjon hjemme eller gir varig plass når det er nødvendig.

Helhetlige tjenester og kompetente fagmiljøer
Bærum kommune skal sikre helhetlige, koordinerte og bærekraftige tjenester gjennom tverrfaglig samarbeid, gode strukturer og riktige prioriteringer. Tjenestene skal utvikles på tvers av fagområder, og i dialog med brukere, pårørende og andre aktører. Det skal arbeides systematisk med kvalitet og kontinuerlig forbedring, der innovasjon og bruk av velferds- og frihetsteknologi bidrar til utvikling av fremtidens tjenester.

For å møte utfordringer med rekruttering og kompetanse skal kommunen være en attraktiv arbeidsgiver med sterke fagmiljøer og gode utviklingsmuligheter. Det legges vekt på kompetanseutvikling, heltidskultur og kvalitetsforbedring. Tillitsbasert ledelse skal gi ledere handlingsrom til å utvikle tjenester, prøve ut nye løsninger og tilpasse organiseringen i tråd med endrede rammebetingelser. Samspill med næringsliv og andre aktører skal bidra til økt innovasjon og bedre tjenester.

Hovedtrekk i driftsbudsjettet

Budsjettet legger til rette for videreutvikling av drift og organisering av tjenestene, med tiltak som omfatter både institusjonstilbud og tjenester til hjemmeboende. Tiltakene må sees i sammenheng. Det legges opp til mer fleksibel utnyttelse av kapasitet i heldøgns omsorg og dagtilbud, samtidig som kompetanse styrkes og nye arbeidsformer tas i bruk. Økt bruk av teknologi og digitale løsninger er en sentral forutsetning, og tjenestene tilpasses for å møte økt etterspørsel, mer komplekse behov og målet om at flere skal kunne bo trygt hjemme.

Det foreslås ingen nye kostnadsreduserende tiltak i denne økonomiplanperioden og det gjøres tiltak for å opprettholde kapasitet i perioden.

De viktigste driftstiltakene som foreslås er:

- Tilbakeføring av de tidligere vedtatte uspesifiserte innsparingstiltakene.
- Styrking av kompetanse, særlig innen sykepleie, og utvikling av nye måter å jobbe på og oppgavedeling.
- Økt satsing på digital transformasjon, inkludert digitale arbeidsprosesser, digitale tilsyn og ny elektronisk pasientjournal (EPJ).
- Tilpasning av tjenester til hjemmeboende for å støtte målet om at flere bor lengre hjemme, med vekt på tidlig innsats, rehabilitering og egenmestring.
- Videreutvikling av innsatsteam og justering av kapasitet innen ergoterapi og hjelpemidler.
- Optimalisering av drift, bemanning og bruk av plasser.
- Systematisk arbeid med rekruttering, oppgavedeling og arbeidsmiljø for å møte mangel på kvalifisert personell.

Hovedtrekk i investeringsbudsjettet

Investeringsbudsjettet for perioden 2027–2036 er tilpasset en målrettet omstilling av helse- og omsorgstjenestene, der flere skal bo lenger hjemme samtidig som kommunen bygger tilstrekkelig kapasitet i heldøgnsomsorgen over tid. Hovedgrepet er en tydelig dreining fra store investeringer i nye institusjonsplasser til økt satsing på oppgradering av eksisterende bygg, teknologisk infrastruktur og tiltak som understøtter hjemmebaserte tjenester og forebygging. Samtidig opprettholdes nødvendige investeringer i ny kapasitet mot 2035 for å møte den demografiske veksten.

Investeringene svarer på sentrale samfunnsutviklingstrekk, særlig sterk vekst i antall eldre, økende kompleksitet i brukerbehov og knapphet på helsepersonell. Det legges til grunn at fremtidig bærekraft forutsetter at tjenestene kan leveres mer effektivt gjennom økt bruk av teknologi, riktige bygg og styrkede støttefunksjoner, uten tilsvarende vekst i bemanning.

Det er gjort en samlet prioritering der tiltak som er kritiske for forsvarlig drift, pasientsikkerhet og kapasitet prioriteres høyest. Investeringene har viktige gjensidige avhengigheter, særlig mellom utvikling av bygg, teknologi, hjemmebaserte tjenester og redusert behov for nye institusjonsplasser. Videre utvikling av kapasitet og struktur vil også baseres på løpende analyser av behov og utnyttelse av eksisterende bygningsmasse. Investeringsmidlene fases gradvis inn i perioden, med økende tyngde mot slutten. Uten disse investeringene vil kommunen stå overfor et økende kapasitetsgap, høyere

driftskostnader, svekket pasientsikkerhet og redusert evne til å levere likeverdige tjenester. Samtidig bidrar satsingen på aldersvennlig boligutvikling og nærmiljøbaserte tilbud til bedre levekår og mer balansert geografisk tjenestetilbud.

Viktigste endringer

- *Målrettet kapasitetsøkning mot 2035*
  Det legges inn investeringer til 150 nye sykehjemsplasser i 2035 for å møte forventet kapasitetsbehov og legge til rette for mer fleksibel bruk av kapasiteten.

- *Økt prioritering av eksisterende bygningsmasse*
  Betydelig styrking av investeringer i oppgradering og funksjonell tilpasning av sykehjem, helsehus og omsorgsboliger, slik at eksisterende bygningsmasse kan understøtte fremtidens krav til fleksibilitet og en beboer- og pasientgruppe med mer omfattende behov. Som for eksempel ombygging av omsorgsboligene på Lønnås helsehus til korttidsplasser.

- *Utbygging av omsorgsboliger*
  Etablering av om lag 50 omsorgsboliger på Fornebu, med vekt på geografisk fordeling, rekruttering og tilpasning til ulike brukergrupper.

- *Satsing på teknologi og digital infrastruktur*
  Investeringer i digitale pasientrom, varsling- og sensorsystemer, nettverk og logistikk- og støttefunksjoner som grunnlag for produktivitetsvekst.

- *Styrking av hjemmebaserte tjenester*
  Nye lokaler og personalfasiliteter for å håndtere økt volum og kompleksitet, samt sikre effektiv drift og gode arbeidsforhold.

- *Utbygging av dagaktivitetstilbud for eldre*
  Etablering av nye dagaktivitetssentre for å møte økende behov, samtidig som eksisterende kapasitet utnyttes bedre og fagmiljøene styrkes. Endringer i brukergruppen, med mer komplekse helseutfordringer, lavere funksjonsnivå og større variasjon i behov, stiller økte krav til både bygg og bemanning, herunder behov for mer tilrettelagte arealer, bedre skjermingsmuligheter og høyere grad av fleksibilitet i tilbudet.

- *Nedskalering av nye heldøgns omsorgsplasser*
  Veksten i antall nye plasser som var planlagt i tidligere års budsjettplaner er betydelig redusert. Dette som følge av økt satsing på hjemmebaserte tjenester og forebygging, samt en nødvendig tilpasning av tjenestetilbudet til et bærekraftig nivå i lys av fremtidig tilgang på helsepersonell.

- *Styrking av kritiske støttefunksjoner*
  Investeringer i storkjøkken, transport og inventar for å sikre forsvarlig drift, beredskap og kvalitet i tjenestene.

- *Fleksible investeringsrammer for løpende tilpasninger*
  Avsetninger til mindre ombygginger, tilpasninger og utstyr for å håndtere endringer i behov og sikre kontinuerlig forsvarlig drift.

Driftsbudsjettet fordelt på områdene

Tabellen viser det samlede budsjettet for Aldring og mestring. I tabellen er det mulig å klikke på direktørområdet, og videre på kommunalområder for å se fordelingen på lønn, andre driftsutgifter og inntekter.

Budsjett per kommunalområde for Aldring og mestring

Beløp i mill kr

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Aldring og mestring	Aldring og mestring – ledelse	1 - Nettolønn	17,2	41,2	43,3	61,9	78,8	102,4
Aldring og mestring	Aldring og mestring – ledelse	2 - Andre utgifter	7,6	16,2	17,4	17,4	17,4	17,4
Aldring og mestring	Aldring og mestring – ledelse	3 - Inntekter	-36,0	-26,0	-26,6	-26,6	-26,6	-26,6
Aldring og mestring	Helse og mestring hjemme	1 - Nettolønn	746,2	717,9	773,9	772,9	774,5	774,5
Aldring og mestring	Helse og mestring hjemme	2 - Andre utgifter	419,8	420,1	429,3	449,2	449,2	449,2
Aldring og mestring	Helse og mestring hjemme	3 - Inntekter	-99,1	-61,0	-62,5	-62,5	-62,5	-62,5
Aldring og mestring	Sykehjem og helsehus	1 - Nettolønn	1 034,7	932,0	986,6	948,5	958,3	995,4
Aldring og mestring	Sykehjem og helsehus	2 - Andre utgifter	244,3	273,2	280,4	308,9	308,9	308,9
Aldring og mestring	Sykehjem og helsehus	3 - Inntekter	-255,0	-246,6	-252,5	-252,5	-252,5	-252,5
Totalsum			**2 079,6**	**2 067,0**	**2 189,3**	**2 217,3**	**2 245,5**	**2 306,3**

Oppdrag

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
Oppdrag med politisk rapportering	Bidra til at flere, særlig unge, er i utdanning og jobb	Jobbe langsiktig og systematisk med kompetanseheving, rekruttering og ledelse for å bidra til økt deltakelse i utdanning og arbeid, og samtidig styrke organisasjonen som en attraktiv arbeidsgiver. Aldring og mestring skal • være en god læringsarena for elever, lærlinger og studenter • følge opp strategi for å beholde og rekruttere helsepersonell i kommunen • jobbe for attraktive arbeidsmiljøer med høy trivsel • fremme et arbeidsmiljø med deltagelse og inkludering	31.12.2030	Bærum har et likestilt og inkluderende arbeidsliv	Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende
Oppdrag med politisk rapportering	Gjennomføre digital transformasjon	For å sikre bærekraftige, effektive og sammenhengende helse- og omsorgstjenester skal kommunen styrke arbeidet med teknologi, digitalisering, innovasjon og nye arbeidsformer. Dette innebærer både å ta i bruk nye løsninger og å videreutvikle arbeidsprosesser og tjenestekvalitet. Arbeidet skal bidra til bedre samhandling, god informasjonsflyt og tjenester som oppleves helhetlige og koordinerte for brukerne. Derfor skal vi • fremme bruken av velferdsteknologi og digitale løsninger for å oppnå økt selvstendighet hos innbyggere, økt omsorgskapasitet i tjenesten og god ressursutnyttelse av helsepersonell • følge opp strategisk samarbeid med forskning og teknologimiljø • sikre at digitaliseringstiltak også har en positiv klimaeffekt • sikre effektive arbeidsprosesser og god og trygg informasjonsutveksling • arbeide systematisk med kvalitetsindikatorer, internkontroll, forbedring og rapportering • utforske nye arbeidsformer og drive kontinuerlig tjenesteinnovasjon • utvikle teknologi- og innovasjonskapasitet	31.12.2030	Bærum kommune er åpen og digital	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Legge til rette for at flere eldre kan bo trygt hjemme	Bærum kommune skal bidra til at innbyggerne mestrer sitt eget liv lengst mulig. Det betyr at innbyggerne skal ha mulighet til å bruke og utvikle ressursene sine med sikte på økt selvhjulpenhet og opplevelse av mestring. For å få til dette skal Aldring og mestring • bidra i utviklingen av et aldersvennlig Bærum med mål om at eldre skal kunne delta, leve aktive liv og bevare sin selvstendighet så lenge som mulig • bevisstgjøre den enkelte på eget ansvar for eget liv, helse og alderdom, som et ledd i utviklingen av et aldersvennlig Bærum	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
		• videreutvikle robuste og fleksible tjenester - som gjennom tverrfaglig og forebyggende innsats fremmer mestring, selvstendighet og gode brukerforløp • jobbe systematisk med ernæring, med mål om å bedre kosthold og gode måltidsopplevelser hos eldre samt forebygge og behandle underernæring • gjøre informasjon om forebyggende tiltak mer tilgjengelig med nye digitale løsninger. Målet er at innbyggere, pårørende og andre samarbeidspartnere (for eksempel fastlege) lettere kan finne frem til tilbud som fremmer selvstendighet og gir helseopplysning			
Oppdrag med politisk rapportering	Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler	For å sikre bærekraftige og framtidsrettede helse- og omsorgstjenester skal kommunen styrke dialogen og samspillet med innbyggere, brukere, pårørende, frivillighet og næringsliv. Aktiv medvirkning og samarbeid er avgjørende for å utvikle et aldersvennlig samfunn og gode aldrings- og mestringstilbud. Derfor skal vi • være i aktiv dialog og samhandling med innbyggere, frivillighet, næringsliv og ansatte om utviklingen av fremtidens omsorg, aktiviteter og møteplasser • styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner og næringsliv som aktive samarbeidspartnere i utviklingen av et aldersvennlig Bærum og relevante aktivitetstilbud • være en foretrukken arena for innovasjon for næringslivet, der det er tråd med pågående utviklingsarbeid • ivareta systematisk bruker- og pårørendearbeid	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Tilpasse kommunen til ny sikkerhetspolitisk situasjon	Et mer sammensatt og krevende risikobilde stiller høyere krav til kommunens evne til å opprettholde drift, ivareta sårbare innbyggere og bidra til trygghet og stabilitet i samfunnet. Aldring og mestring skal derfor • sikre oppdaterte og robuste kontinuitetsplaner som ivaretar drift under langvarige og sammensatte hendelser • ha tilstrekkelig oversikt over sårbare brukere og etablere tydelige prioriteringer for oppfølging i krisesituasjoner • styrke egenberedskapen i kommunale institusjoner og blant sårbare tjenestemottakere, samt vurdere tiltak for å sikre nødvendig beredskap hos ansatte i kritiske tjenester • vurdere og sikre hensiktsmessig omdisponering og oppskalering av tjenester ved behov • vedlikeholde og videreutvikle beredskapslagre av kritisk utstyr og nødvendige forsyninger	31.12.2030	Bærum er et trygt, mangfoldig og inkluderende samfunn	I Bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
		• sikre god samhandling og effektiv informasjonsflyt mellom kommunens tjenester og relevante samhandlende aktører • gjennomføre regelmessige øvelser for å styrke organisasjonens evne til å håndtere ulike typer krisesituasjoner			
Oppdrag med politisk rapportering	Være en attraktiv arbeidsplass	Aldring og mestring jobber målrettet for å være en attraktiv arbeidsplass. Tillitsbasert ledelse gir motiverte ansatte som jobber sammen for å oppnå mål om bedre og riktigere tjenester til innbyggerne. Vi skal • drive målrettet arbeid med å rekruttere og beholde helsepersonell • utvikle arbeidsmiljø som fremmer trivsel, engasjement, arbeidsglede og nærvær • legge vekt på tydelig og nær ledelse, som bidrar til tjenesteutvikling • bidra til utvikling av ledere og lederkompetanse • sikre riktig bruk av arbeidstid og kompetanse gjennom tiltak som fremmer hensiktsmessige arbeidstidsordninger, oppgavedeling, strategisk kompetanseutvikling og heltidskultur	31.12.2030	Bærum kommune er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Ressursbruk sammenlignet med andre kommuner

Årlig utarbeides det en oppsummerende analyse der man sammenligner Bærum kommune med de andre kommunene i ASSS (et nettverk der de tolv største kommunene i landet samarbeider om analysearbeid). Analysen gir innsikt i kommunens ressursbruk og tjenestedata. Formålet er å gi årsaksforklaringer og å synliggjøre hvilke forutsetninger som ligger bak tallene.

Analysen bygger på KOSTRA-data, bearbeidet av ASSS.

På Bærum i tall presenteres analysen av ressursbruk og tjenestedata.

Helse og mestring hjemme

Beskrivelse av tjenesteområdet

Helse og mestring hjemme omfatter hjemmebaserte tjenester, forebygging og rehabilitering, tildeling og forvaltning samt matomsorg og ernæring. Tjenestene skal bidra til sunn aldring og gjøre det mulig for innbyggerne å planlegge egen alderdom, samt mestre sykdom og skade i hverdagen.

Gjennom forebyggende arbeid, aktivitetstilbud og samarbeid med frivillige og ulike brukergrupper legges det til rette for møteplasser, sosial deltakelse og gode hverdager. For innbyggere som får nedsatt funksjon, tilbys målrettet opptrening, rehabilitering og oppfølging fra tverrfaglige team, med støtte fra hjelpemidler og teknologi der det er hensiktsmessig. Målet er å styrke den enkeltes selvstendighet og mestring.

Kommunen tilbyr et bredt spekter av tjenester til hjemmeboende, blant annet hjemmesykepleie, praktisk bistand, dagaktivitetstilbud, ambulerende tjenester og omsorgsboliger. Dette gjør det mulig for flere å bo hjemme så lenge som mulig, også ved sykdom og funksjonsfall. Samtidig arbeides det kontinuerlig med kvalitetsutvikling, kompetanseheving og bruk av velferdsteknologi, for å sikre trygge tjenester og riktig hjelp til rett tid.

Området har også ansvar for matproduksjon til institusjoner, omsorgsboliger og hjemmeboende. Tildeling og forvaltning tildeler tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, og har en sentral rolle i utviklingen av tjenestene og i å sikre god bruk av kommunens ressurser på tvers av tjenesteområder.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**1 077,0**	**1 077,0**	**1 077,0**	**1 077,0**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-21,3**	**-11,7**	**-10,1**	**-10,1**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**31,9**	**31,9**	**31,9**	**31,9**
Sum Tekniske endringer	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Konsekvensjusteringer	**10,5**	**20,1**	**21,7**	**21,7**
Konsekvensjustert budsjett	**1 087,5**	**1 097,1**	**1 098,6**	**1 098,6**
Tiltak som øker budsjettet				
Behov for lisens-midler	0,0	20,0	20,0	20,0
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	53,2	42,6	42,6	42,6
Sum Tiltak som øker budsjettet	**53,2**	**62,6**	**62,6**	**62,6**
Sum nye tiltak og endringer	**53,2**	**62,6**	**62,6**	**62,6**
Budsjett 2027-2030	**1 140,7**	**1 159,7**	**1 161,2**	**1 161,2**

Tiltak som øker budsjettet

Behov for lisens-midler

Det gjennomføres en modernisering av kommunens løsninger for dokumentasjon og informasjonsforvaltning. Tiltaket skal styrke kvaliteten i tjenestene, sikre bedre informasjonsflyt og gi mer effektiv støtte til ansatte. Løsningen skal benyttes på tvers av organisasjonen, og vil særlig berøre tjenesteområdene under Aldring og mestring samt Helse og velferd. Iverksetting er planlagt fra 2027.

Nåværende budsjettramme:
Dagens løsning har en årlig lisenskostnad på 2,3 mill.

Konsekvenser:
Moderniseringen medfører økte lisenskostnader fra 2027 og legger til rette for en mer funksjonell systemløsning med forbedret informasjonsflyt og mer effektiv dokumentasjon.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	769,0	738,2	794,7	793,7	795,3	795,3
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	135,0	110,9	112,7	132,6	132,6	132,6
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	292,6	309,0	316,4	316,4	316,4	316,4
Overføringsutgifter	19,7	15,2	15,5	15,5	15,5	15,5
Finansutgifter	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**1 219,9**	**1 173,3**	**1 239,3**	**1 258,3**	**1 259,8**	**1 259,8**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-46,5	-49,5	-50,7	-50,7	-50,7	-50,7
Refusjoner	-66,5	-46,7	-47,9	-47,9	-47,9	-47,9
Overføringsinntekter	-3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-36,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-153,0**	**-96,3**	**-98,6**	**-98,6**	**-98,6**	**-98,6**
Sum	**1 066,9**	**1 077,0**	**1 140,7**	**1 159,7**	**1 161,2**	**1 161,2**

Aktivitet (nøkkeltall)

Antall personer som har mottatt tjenester

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall innbyggere mottatt bistand fra innsatsteam	0	0	314	327	367
Tjenestemottakere digital hjemmesykepleie	0	0	10	100	250

Øvrige nøkkeltall

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall innbyggere som mottar transport til Seniortreffen	0	0	210	220	230
Antall middagsporsjoner til hjemmeboende	0	147 000	151 000	154 800	166 600
Besøkstall seniorsenter	0	240 569	257 000	268 000	293 000
Antall hjelpemidler til utlån	0	12 700	13 500	14 100	15 400

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Helse og mestring hjemme													
Personalfasiliteter til omsorgsboliger og ambulerende hjemmetjeneste		20,5	3,5	3,5	3,5	31,0	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	S – Samlebevilgning
Storkjøkken	75,0	1,0	1,0	12,0	60,5	74,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum Helse og mestring hjemme	**75,0**	**21,5**	**4,5**	**15,5**	**64,0**	**105,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	
Sum investeringsprosjekter	**75,0**	**21,5**	**4,5**	**15,5**	**64,0**	**105,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	

Personalfasiliteter til omsorgsboliger og ambulerende hjemmetjeneste

Kommunen har behov for å tilpasse og oppgradere personalfasiliteter i omsorgsboliger og dagens baser for hjemmebaserte tjenester. Dette skal sikre egnede arealer for planlegging, dokumentasjon, pauser, logistikk og trygg håndtering av medisiner og utstyr. Behovene oppstår fortløpende og omfatter mindre tilpasninger av personalrom, garderober, arbeidsstasjoner og andre støttefunksjoner der dagens lokaler ikke er tilpasset økende aktivitet eller endrede arbeidsprosesser. Avsetningen bidrar til å opprettholde

kvalitet og stabil drift i en periode der tjenestene er i utvikling og nye lokaler for hjemmebaserte tjenester ennå ikke er etablert.

Økonomi
I 2027 avsettes det 20,5 mill. til tilpasning og oppgradering av personalfasiliteter. I tillegg foreslås det å videreføre samlebevilgningen på 3,5 mill. årlig.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår oppgradering og tilpasning av personalfasiliteter ved omsorgsboliger og ambulerende hjemmetjeneste videreføres.

Storkjøkken

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Storkjøkkenet er en kritisk støttefunksjon for kommunens helse- og omsorgstjenester og ivaretar matproduksjon til både institusjonsbaserte tjenester og et økende antall hjemmeboende innbyggere. Storkjøkkenet er i dag lokalisert i leide lokaler i Brynsveien 88, som på sikt skal utvikles til aldersvennlige boliger.

Eksisterende lokaler er ikke tilstrekkelig tilpasset dagens eller fremtidige krav til kapasitet, funksjonalitet og myndighetskrav knyttet til hygiene, produksjonsflyt og logistikk. Samtidig medfører veksten i antall eldre og utviklingen mot at flere skal bo hjemme lengre, økte krav til kapasitet, fleksibilitet og kvalitet i matproduksjon og distribusjon.

Et funksjonelt og fremtidsrettet storkjøkken er en forutsetning for å sikre kvalitet, ernæring, leveringssikkerhet og beredskap i helse- og omsorgstjenestene. Samlet vurderes tiltaket som nødvendig for å understøtte kommunens langsiktige mål om bærekraftige tjenester og en robust tjenesteutvikling.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må sees i sammenheng med øvrige investeringer og utviklingstiltak innen helse- og omsorgsområdet, herunder sykehjem, omsorgsboliger og hjemmebaserte tjenester. Valg av løsning må tilpasses den samlede utviklingen av tjenestene og fremtidige behov for matproduksjon og distribusjon.

Manglende eller ytterligere utsatt løsning vil kunne øke risikoen for driftsavvik, redusert leveringssikkerhet og større sårbarhet i en kritisk del av kommunens tjenesteproduksjon. Dette kan også begrense kommunens handlingsrom ved ekstraordinære hendelser eller leveranseutfordringer, hvor egen matproduksjon er en viktig del av beredskapen. Det planlegges gjennomført tiltak i dagens lokaler i 2026 og 2027, for å imøtekomme Mattilsynets økte krav til storkjøkkendrift frem til nytt storkjøkken står klart.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av et nytt og moderne storkjøkken vil kunne gi mer effektive driftsforhold gjennom bedre tilpassede lokaler, mer hensiktsmessige produksjonsprosesser og økt fleksibilitet i tjenesteleveransen. Tiltaket kan bidra til bedre ressursutnyttelse og større forutsigbarhet i drift og logistikk, samtidig som det legger til rette for å møte økende og endrede behov i helse- og omsorgstjenestene over tid.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et velfungerende storkjøkken er en viktig forutsetning for å kunne levere trygge og næringsrike måltider av god kvalitet. Tiltaket vil derfor kunne bidra til livskvalitet, helse og trygghet for en stor brukergruppe. Prosjektet understøtter kommunens mål om å levere tjenester med god kvalitet og bidrar til å sikre stabile og forutsigbare tilbud for innbyggere med behov for kommunal oppfølging.

Økonomi
Et nytt storkjøkken er foreløpig estimert til 75 mill. Anslaget forutsetter en samlokalisering med andre kommunale tjenester, men forutsetter ikke bruk av eksisterende bygningsmasse. Det er krevende å finne egnede lokaler som kan tilpasses formålet, og det må derfor forutsettes nybygg.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av et nytt storkjøkken gir mulighet til å ta i bruk moderne og energieffektive løsninger som kan bidra til redusert energiforbruk og mer effektiv ressursutnyttelse. Det legges til grunn at klima- og miljøhensyn ivaretas i valg av løsning, materialer og tekniske systemer, slik at prosjektet understøtter kommunens mål om bærekraftig utvikling.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet må videreutvikles i lys av endrede behov og fremtidige krav til kapasitet, drift og beredskap. Eventuelle justeringer i omfang og gjennomføring vil bli vurdert som en del av den videre planleggingen. Videre utvikling av prosjektet skal sikre at løsningen er tilstrekkelig robust og fleksibel til å møte både kjente og fremtidige behov.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med å utvikle en fremtidsrettet løsning for storkjøkkenfunksjonen, tilpasset kommunens langsiktige behov for matproduksjon og distribusjon.

Det legges til grunn at videre planlegging skal avklare konsept, kapasitet og gjennomføringsstrategi, slik at det etableres en robust løsning som understøtter kvalitet, driftssikkerhet og beredskap i helse- og omsorgstjenestene.

Tidligere politisk behandling
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret sak 135/25, 03.12.2025

Sykehjem og helsehus

Beskrivelse av tjenesteområdet
Kommunalområdet Sykehjem og helsehus består av sykehjem, demenslandsby og helsehus, med langtidsplasser, ulike typer korttidsplasser og kommunale akutte døgnplasser. Kommunalområdet har også ansvar for omsorgsboliger og dagsenterplasser.

Helsehus og dagsenter gir et viktig bidrag til at innbyggere kan bo trygt hjemme. Dagsentertilbud bidrar til sosial aktivitet, opprettholdelse av funksjon og avlastning for pårørende. Målgruppen er hjemmeboende personer som har utfordringer med å komme seg ut av hjemmet på egen hånd, som trenger å bryte sosial isolasjon, som har behov for trening og rehabilitering, eller som har pårørende med tyngende omsorgsoppgaver som trenger støtte.

Helsehusenes ulike korttidsplasser har som formål å gi innbyggere medisinsk behandling, rehabilitering eller opptrening gjennom et tidsavgrenset døgntilbud, slik at innbygger skal kunne fortsette å bo hjemme og mestre dagliglivets aktivitet. Helsehusene tilbyr også lindrende behandling og omsorg ved livets slutt. Innbyggere som har behov for langtidsplass i sykehjem, skal oppleve trygghet og motta god omsorg, nødvendig behandling og verdig livsavslutning.

Sykehjem og helsehus ivaretar stadig sykere pasienter og beboere med mer komplekse sykdomsbilder og sammensatte behov. Sykehjem og helsehus skal være tilstrekkelig spesialiserte og fleksible. Dette

skal bidra til at innbyggere fortsatt kan bo hjemme eller ivaretas med heldøgns helse- og omsorgsplass der det er nødvendig.

Sykehjem og helsehus arbeider systematisk med tjenesteutvikling og kvalitetsforbedring, økt bruk av velferdsteknologi og med å sikre rett kompetanse på rett sted gjennom kompetanseutvikling for medarbeiderne.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**958,6**	**958,6**	**958,6**	**958,6**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-50,9**	**-45,8**	**-36,0**	**-36,0**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**33,4**	**33,4**	**33,4**	**33,4**
Konsekvensjusteringer	**-17,5**	**-12,5**	**-2,7**	**-2,7**
Konsekvensjustert budsjett	**941,0**	**946,1**	**955,9**	**955,9**
Demografijustering				
Demografikompensasjon	0,0	0,0	0,0	37,1
Sum Demografijustering	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**37,1**
Tiltak som øker budsjettet				
Tilbakeføring av tiltak fra Budsjett og økonomiplan 2025–2028	30,0	0,0	0,0	0,0
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	73,5	58,8	58,8	58,8
Sum Tiltak som øker budsjettet	**103,5**	**58,8**	**58,8**	**58,8**
Tiltak som reduserer budsjettet				
Ytterligere utsettelse av opptrapping av plasser på Oksenøya	-30,0	0,0	0,0	0,0
Sum Tiltak som reduserer budsjettet	**-30,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Sum nye tiltak og endringer	**73,5**	**58,8**	**58,8**	**95,9**
Budsjett 2027-2030	**1 014,5**	**1 004,9**	**1 014,7**	**1 051,8**

Demografijustering

Demografikompensasjon

Aldring og mestring kompenseres årlig for økning i folketall og endret alderssammensetning (demografikompensasjon). Beregningen baserer seg på nye befolkningsprognoser og enhetskostnader fra regnskapet. Med utgangspunkt i nåværende kvalitet og omfang på tjenestene er det kun direkte kostnader til brukerrettede tjenester som påvirkes av demografiendringer.

Nåværende budsjettramme:
Nivå på midlene justeres årlig ut fra oppdaterte beregninger, samt fremskaffes for siste året i budsjett og økonomiplanperioden. Midlene tilpasses behov i tjenesten.

Konsekvenser:
Demografikompensasjon legger til rette for å møte vekst i behov uten å redusere tjenestetilbudet. Dette gir grunnlag for å videreføre og utvikle tjenestene i tråd med befolkningsutviklingen.

Tiltak som øker budsjettet

Tilbakeføring av tiltak fra Budsjett og økonomiplan 2025–2028

I budsjett og økonomiplanen for 2025–2028 ble det vedtatt at kommunen skulle redusere ytterligere 100 heldøgns omsorgsplasser fra og med 2027. Dette skulle gi en besparelse på 40 mill. i 2027, og en helårsvirkning på 80 mill. fra og med 2028.

Siden da har økonomien styrket seg, og kommunedirektøren ser behov for å opprettholde den samlede kapasiteten. Det opprinnelige kuttforslaget foreslås derfor tilbakeført. Dette er i tråd med estimerte behov innen heldøgns omsorgsplasser.

Kommunedirektøren foreslår å benytte demografikompensasjon til å opprettholde kapasiteten, det vil si at tiltaket blir et nullsumspill fra og med 2028. For 2027 delfinansieres tiltaket ved at opptrappingen av langtidsplasser på Oksenøya sykehjem utsettes til 2028 (se tiltaket «Ytterligere utsettelse av opptrapping av plasser på Oksenøya»). I tillegg vurderes det å ta i bruk Vallerhjemmet som et erstatningssykehjem.

Nåværende budsjettramme:
Sykehjem og helsehus har en nåværende budsjettramme på cirka 980 mill. Budsjettrammen forblir isolert sett uendret basert på dette tiltaket.

Konsekvenser:
Kapasiteten på heldøgnsplasser opprettholdes i perioden, noe som bidrar til forutsigbar drift og videreføring av tjenestetilbud og tilgjengelighet.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Tiltak som reduserer budsjettet

Ytterligere utsettelse av opptrapping av plasser på Oksenøya

Siste opptrapping av langtidsplasser på Oksenøya sykehjem utsettes ytterligere – til 2028.

Nåværende budsjettramme:
Forslaget gir en innsparing på cirka 30 mill. i 2027. Total budsjettramme for kommunalområdet Sykehjem og helsehus er 980 mill.

Konsekvenser:
Tiltaket har ingen konsekvens for brukere eller tjenesten da det ikke er snakk om å avvikle en tjeneste. Plasser kan trappes opp tidligere, dersom det blir helt nødvendig.

Tiltakene «Tilbakeføring av tiltak fra Budsjett og økonomiplan 2025–2028» og «Ytterligere utsettelse av opptrapping av plasser på Oksenøya» oppveier hverandre, slik at det samlet blir null i budsjettet for 2027.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	1 081,7	963,7	1 019,1	981,0	990,8	1 027,9
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	115,1	132,3	135,5	134,0	134,0	134,0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	130,0	150,9	155,2	185,2	185,2	185,2
Overføringsutgifter	18,2	-4,6	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Finansutgifter	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**1 348,1**	**1 242,3**	**1 305,1**	**1 295,4**	**1 305,3**	**1 342,3**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-249,0	-246,6	-252,5	-252,5	-252,5	-252,5
Refusjoner	-71,2	-37,1	-38,0	-38,0	-38,0	-38,0
Overføringsinntekter	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3,8	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Sum Driftsinntekter	**-324,2**	**-283,7**	**-290,5**	**-290,5**	**-290,5**	**-290,5**
Sum	**1 023,9**	**958,6**	**1 014,5**	**1 004,9**	**1 014,7**	**1 051,8**

Aktivitet (nøkkeltall)

Øvrige nøkkeltall

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall sensorer digitalt tilsyn	0	0	537	537	537
Gjennomsnittlig oppholdstid - korttid hospice-plasser	29	25	21	21	21
Gjennomsnittlig oppholdstid - korttid rehab plasser	36	35	33	33	33
Gjennomsnittlig oppholdstid korttid (antall døgn unntatt rehab-og hospiceplasser)	0	29	20	20	20
Kapasitetsutnyttelse dagsentertilbud	66,0 %	78,0 %	77,0 %	80,0 %	80,0 %
Kapasitetsutnyttelse korttid	88	94	94	94	94

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Sykehjem og helsehus													
(NY) Dagsenter - nye plasser	100,0	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	F0 – Foranalyse
Fornebu – Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester	211,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	211,2	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Individuelle tilpasninger bygg - Aldring og mestring		18,5	2,0	2,0	2,0	24,5	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	S – Samlebevilgning
Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester	729,2	0,0	0,0	0,0	-0,0	-0,0	5,0	25,0	94,7	264,5	324,3	7,5	F0 – Foranalyse
Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester	755,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	20,0	F0 – Foranalyse
Sykehjem - større ombygginger av eksisterende bygningsmasse	468,8	0,0	-0,0	48,2	34,7	82,9	76,2	34,3	31,4	55,5	21,2	42,4	S – Samlebevilgning
Sum Sykehjem og helsehus	**2 264,3**	**18,5**	**2,0**	**100,2**	**36,7**	**157,4**	**83,2**	**272,5**	**128,1**	**321,9**	**352,5**	**122,0**	
Sum investeringsprosjekter	**2 264,3**	**18,5**	**2,0**	**100,2**	**36,7**	**157,4**	**83,2**	**272,5**	**128,1**	**321,9**	**352,5**	**122,0**	

(NY) Dagsenter - nye plasser

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Antall eldre i Bærum kommune vil øke betydelig de kommende tiårene. Samtidig er det et mål at flere skal kunne bo hjemme lengre. Dette medfører et økende behov for dagaktivitetstilbud til hjemmeboende eldre, inkludert personer med demens.

Dagaktivitetstilbud er et viktig forebyggende tiltak som bidrar til mestring, sosial deltakelse og struktur i hverdagen. Tilbudet gir nødvendig avlastning for pårørende og kan bidra til å utsette eller redusere behovet for mer omfattende helse- og omsorgstjenester.

Dagens kapasitet og struktur vurderes ikke som tilstrekkelig til å møte fremtidige behov. Framskrivninger viser et betydelig behov for nye dagaktivitetsplasser frem mot 2046. Det legges derfor opp til etablering av to nye dagaktivitetssentre, med planlagt ferdigstillelse i 2029 og 2036. Videre planlegging skal avklare hvordan fremtidig kapasitet best kan organiseres for å sikre et faglig godt, robust og bærekraftig tilbud. Det skal blant annet vurderes om større enheter kan gi bedre ressursutnyttelse, sterkere fagmiljøer, mer fleksibel drift og et mer likeverdig tilbud på tvers av kommunen.

Prosjektet understøtter kommunens mål om aktiv aldring, mestring og gode levekår, og er et viktig tiltak for å møte den demografiske utviklingen på en bærekraftig måte.

Avhengigheter og konsekvenser

Prosjektet må ses i sammenheng med den samlede utviklingen av helse- og omsorgstjenestene og kommunens strategi for tjenester til eldre. Videre utvikling av tilbudet er avhengig av avklaringer knyttet til lokalisering, kapasitet og organisering.

Lokalisering skal vurderes opp mot kollektivtilgjengelighet, muligheter for sambruk med andre kommunale tjenester eller nærmiljøfunksjoner, samt behovet for en hensiktsmessig geografisk fordeling av tilbudet i kommunen.

Manglende kapasitetsutvidelse vil kunne medføre økt press på eksisterende tilbud og redusere kommunens evne til å møte fremtidige behov innen forebyggende helse- og omsorgstjenester.

Eventuelle driftskonsekvenser

Utviklingen i brukergruppen stiller økte krav til både funksjonalitet, kompetanse og bemanning i

dagaktivitetstilbudene. Brukerne har i større grad enn tidligere sammensatte helseutfordringer og behov for tilrettelagte omgivelser og oppfølging.

Nye og mer funksjonelle lokaler kan bidra til mer effektiv drift, bedre ressursutnyttelse og økt kvalitet i tjenestene. Samtidig vil endringer i brukergruppen kunne medføre behov for økt kompetanse og bemanning for å sikre forsvarlige og kvalitativt gode tjenester.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Dagaktivitetstilbud bidrar til økt livskvalitet, sosial deltakelse og mestring for eldre innbyggere. Tilbudet gir mulighet for aktivitet, fellesskap og struktur i hverdagen, og kan redusere opplevelsen av ensomhet og utenforskap.

Tiltaket har også stor betydning for pårørende ved å gi nødvendig avlastning og støtte. Et styrket dagaktivitetstilbud vurderes derfor å ha positiv effekt både for brukerne, deres familier og lokalsamfunnet som helhet.

Økonomi
Prosjektet er foreløpig estimert til totalt 100 mill. Det foreslås avsatt 50 mill. til etablering av et dagaktivitetssenter i 2029 og ytterligere 50 mill. til etablering av et nytt dagaktivitetssenter i 2036.

Kostnader knyttet til lokalisering, organisering og eventuelle sambruksløsninger vil bli nærmere vurdert i det videre planarbeidet.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av nye dagaktivitetssentre gir mulighet til å utvikle bygg med gode miljømessige kvaliteter og energieffektive løsninger. Samlokalisering med andre tjenester kan bidra til mer effektiv arealutnyttelse og redusert ressursbruk.

Det legges til grunn at klima- og miljøhensyn ivaretas i valg av lokalisering og videre planlegging av prosjektet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er videreutviklet på bakgrunn av oppdaterte vurderinger av behovsutviklingen innen eldreomsorgen og endringer i brukergruppens behov.

Det legges til grunn at videre planlegging skal sikre tilstrekkelig kapasitet og hensiktsmessige løsninger for framtidens tjenestebehov. Eventuelle endringer i omfang, lokalisering eller organisering vil bli vurdert som en del av det videre arbeidet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med etablering av nye dagaktivitetssentre for eldre, basert på oppdaterte behovsvurderinger og videre utredning av lokalisering, kapasitet og organisering.

Det legges til grunn at videre planlegging skal bidra til et robust, fleksibelt og framtidsrettet tilbud som møter behovene til en voksende eldre befolkning.

Tidligere politisk behandling
- Fremtidig kapasitet i dagaktivitetssenter for eldre i Bærum kommune, Hovedutvalget for aldring og mestring, sak 042/26, 11.05.2026.

Fornebu – Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Fornebu er et av Bærum kommunes største byutviklingsområder, og den forventede befolkningsveksten medfører behov for å styrke helse- og omsorgstilbudet i området. Som del av den langsiktige utviklingen av tjenestetilbudet legges det til rette for etablering av plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester på Fornebu.

Det planlegges etablert et botilbud med om lag 50 leiligheter for personer med behov for heldøgns omsorg og oppfølging. Målgruppen vil omfatte eldre, men også yngre brukere med omfattende bistandsbehov som ikke skal ha sykehjemsplass. For å kunne møte endrede behov over tid må bygget utformes med høy grad av fleksibilitet og funksjonalitet, inkludert personalfasiliteter, velferdsteknologiske løsninger og arealer som understøtter forsvarlig drift og gode tjenester.

Samlet sett vurderes tiltaket som viktig for å møte fremtidige behov i et område med sterk vekst, og prosjektet understøtter kommunens mål om gode levekår, selvstendighet og bærekraftig utvikling av helse- og omsorgstjenestene.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må sees i sammenheng med den samlede utviklingen av Fornebu-området og øvrige helse- og omsorgstiltak i kommunen. Prosjektet må samordnes med øvrige utviklings- og eiendomsprosjekter på Fornebu. Finansieringsforutsetninger og eventuelle eksterne tilskuddsordninger vil bli vurdert som en del av det videre arbeidet.

Manglende etablering av tilbudet vil kunne redusere kommunens mulighet til å møte fremtidige behov for omsorgsboliger i området.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester vil medføre behov for døgnkontinuerlig bemanning og tilhørende personalfasiliteter. Bygget må derfor planlegges med løsninger som understøtter effektiv drift og gode arbeidsforhold for ansatte.

Etablering på Fornebu gir driftsmessige fordeler ved at tjenestene lokaliseres i et område med høy bolig- og arbeidsplasstetthet. Dette vurderes å styrke rekrutteringsgrunnlaget og bidra til robuste fagmiljøer over tid.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Etablering av helse- og omsorgstilbud på Fornebu vil bidra til å utvikle et mer komplett lokalsamfunn med et bredere tjenestetilbud tilpasset befolkningens ulike behov. Prosjektet vurderes derfor å ha positiv betydning for både brukere, pårørende og nærmiljøet.

Økonomi
Prosjektet inngår i kommunens samlede investeringsportefølje innen helse- og omsorgsformål. Økonomiske rammer og prioriteringer fremgår av investeringstabeller i økonomiplanen.

Finansieringen forutsetter samspill med utviklingen av Fornebu-området og inkluderer vurdering av grunneierkompensasjon, eventuelle tilskuddsordninger og estimerte salgsinntekter knyttet til kommunens tomteportefølje på Fornebu.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av nye omsorgsboliger gir mulighet til å utvikle bygg med høy energieffektivitet og gode

miljømessige kvaliteter. Fornebu utvikles generelt med høye kvaliteter innenfor klima og miljø, og det legges til grunn at dette også gjelder kommunens omsorgsboliger.

Lokaliseringen på Fornebu gir også mulighet for god tilgjengelighet til kollektivtransport og eksisterende infrastruktur, noe som kan bidra til redusert transportbehov for ansatte, besøkende og brukere.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er utviklet som en del av kommunens langsiktige planlegging for helse- og omsorgstjenestene på Fornebu. Omfanget er justert sammenlignet med tidligere vurderinger, og prosjektet må ses i sammenheng med øvrige omsorgs- og boligprosjekter i kommunen.

Videre utvikling av prosjektet vil avhenge av fremtidige behovsvurderinger, utviklingen på Fornebu og kommunens samlede investeringsprioriteringer.

Kommunedirektørens forslag
Det foreslås å videreføre arbeidet med etablering av omsorgsboliger på Fornebu som en del av utviklingen av fremtidens helse- og omsorgstilbud i området. Det legges til grunn at videre planlegging skal avklare konsept, organisering og gjennomføring, slik at det etableres et fleksibelt og fremtidsrettet tilbud tilpasset brukergruppenes behov.

Tidligere politiske behandlinger

- Demografi og omsorgsplasser i Bærum kommune, BIOM sak 085/22, 07.12.2022
- Omsorgsplasser og status for planlagte prosesser i nær fremtid, ALME sak 014/24, 07.02.2024
- Forslag om avvikling av heldøgns omsorgsplasser – i sammenheng med BØP , ALME sak 074/24, 16.10.2024
- Status for arbeidet med å skape en robust og fleksibel hjemmetjeneste, ALME sak 035/25, 14.05.2025
- Arbeid med fremtidige behov for sykehjemsplasser i Bærum kommune, ALME sak 031/26, 22.04.2026

Individuelle tilpasninger bygg - Aldring og mestring

Midlene er avsatt for å tilpasse bygningsmassen til beboernes individuelle behov, basert på helse- og omsorgsfaglige vurderinger. Tidlig i økonomiplanperioden vil det være behov for å etablere skjermingsløsninger, tilrettelegge for hjelpemidler og medisinsk-teknisk utstyr, tilpasse rom- og fellesarealer, gjennomføre nødvendige tekniske endringer og anskaffe utstyr som ivaretar trygghet, pasientsikkerhet og forsvarlig drift.

Økonomi
I 2027 foreslås det å bevilge 18,5 mill. til individuelle tilpasningstiltak. Fra 2028 foreslås det avsatt 2 mill. årlig.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 2 mill. til individuelle tilpasninger.

Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester

Demografiske framskrivninger viser en betydelig vekst i antall eldre i kommunen fram mot 2035, og et økende behov for heldøgns pleie- og omsorgstjenester for personer med omfattende og sammensatte behov. Selv med en tydelig dreining mot forebygging, økt bruk av teknologi og styrking av hjemmebaserte tjenester, vil eksisterende bygningsmasse ikke være tilstrekkelig til å dekke det samlede behovet over tid og det er derfor nødvendig å legge til rette for økt kapasitet i form av nye plasser med heldøgns tjenester.

Prosjektet omfatter planlegging og etablering av cirka 150 nye plasser med ferdigstillelse i 2035. Endelig konsept og lokalisering vil bli vurdert nærmere i videre planlegging, det vil også Husbankens tilskuddsordninger. Det avgjørende er å sikre tilstrekkelig og fleksibel bygningskapasitet som kan tilpasses fremtidig beboersammensetning og endrede krav til funksjonalitet, teknologi og arbeidsformer.

Investeringen må ses i sammenheng med øvrige tiltak i kommunens strategi for helse- og omsorgsområdet, herunder oppgradering av eksisterende bygg og utvikling av mer differensierte bo- og tjenestetilbud. Nye plasser vil bidra til å avlaste eksisterende institusjoner, sikre bedre pasientflyt og redusere behovet for midlertidige og lite hensiktsmessige løsninger. Uten en slik avsatt kapasitet på eiendomssiden vil kommunen over tid få et økende gap mellom behov og tilgjengelige plasser, med konsekvenser for kvalitet, forsvarlighet og økonomisk bærekraft.

Prosjektet er et langsiktig grep for å sikre at kommunens bygningsmasse understøtter lovpålagte tjenester, kommunens mål om bærekraft og en helhetlig utvikling av helse- og omsorgstilbudet.

Økonomi
Prosjektet er i foranalysefasen og konseptfasen er ikke startet. Basert på nøkkeltall er prosjektet med 150 plasser kostnadsestimert til 730 mill.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre tiltaket som et langsiktig kapasitetsbehov. Det legges til grunn at behov, omfang, lokalisering og fremdrift utredes nærmere i videre planarbeid, med sikte på senere beslutning om konsept.

Tidligere politisk behandling

- Demografi og omsorgsplasser i Bærum kommune, BIOM sak 085/22, 07.12.2022
- Omsorgsplasser og status for planlagte prosesser i nær fremtid, ALME sak 014/24, 07.02.2024
- Forslag om avvikling av heldøgns omsorgsplasser – i sammenheng med BØP , ALME sak 074/24, 16.10.2024
- Status for arbeidet med å skape en robust og fleksibel hjemmetjeneste, ALME sak 035/25, 14.05.2025
- Arbeid med fremtidige behov for sykehjemsplasser i Bærum kommune, ALME sak 031/26, 22.04.2026

Plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester

Demografiske framskrivninger viser en betydelig vekst i antall eldre i kommunen fram mot 2039, og et økende behov for heldøgns pleie- og omsorgstjenester for personer med omfattende og sammensatte behov. Selv med en tydelig dreining mot forebygging, økt bruk av teknologi og styrking av hjemmebaserte tjenester vil eksisterende bygningsmasse ikke være tilstrekkelig til å dekke det samlede behovet over tid. Det er derfor nødvendig å legge til rette for økt kapasitet i form av nye plasser med heldøgns tjenester.

Prosjektet omfatter planlegging og etablering av inntil 150 nye plasser med ferdigstillelse i 2039. Endelig konsept og lokalisering vil bli vurdert nærmere i videre planlegging, herunder eventuelle tilskuddsordninger fra Husbanken.

Det avgjørende er å sikre tilstrekkelig og fleksibel bygningskapasitet som kan tilpasses fremtidig beboersammensetning og endrede krav til funksjonalitet, teknologi og arbeidsformer.

Investeringen må ses i sammenheng med øvrige tiltak i kommunens strategi for helse- og omsorgsområdet, herunder oppgradering av eksisterende bygg og utvikling av mer differensierte bo- og

tjenestetilbud. Nye plasser vil bidra til å avlaste eksisterende institusjoner, sikre bedre pasientflyt og redusere behovet for midlertidige og lite hensiktsmessige løsninger. Uten planlegging for denne fremtidige kapasiteten vil kommunen over tid få et økende gap mellom behov og tilgjengelige plasser, med konsekvenser for kvalitet, forsvarlighet og økonomisk bærekraft.

Prosjektet er et langsiktig grep for å sikre at kommunens bygningsmasse understøtter lovpålagte tjenester, kommunens mål om bærekraft og en helhetlig utvikling av helse- og omsorgstilbudet.

Økonomi
Prosjektet er i foranalysefasen og konseptfase er ikke startet. Basert på nøkkeltall er prosjektet med inntil 150 plasser kostnadsestimert til 755 mill.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre tiltaket som et langsiktig kapasitetsbehov. Det legges til grunn at behov, omfang, lokalisering og fremdrift utredes nærmere i videre planarbeid, med sikte på senere beslutning om konsept.

Tidligere politisk behandling
- Omsorgsplasser og status for planlagte prosesser i nær fremtid, ALME sak 014/24, 07.02.2024
- Forslag om avvikling av heldøgns omsorgsplasser – i sammenheng med BØP , ALME sak 074/24, 16.10.2024
- Demografi og omsorgsplasser i Bærum kommune, BIOM sak 085/22, 07.12.2022
- Status for arbeidet med å skape en robust og fleksibel hjemmetjeneste, ALME sak 035/25, 14.05.2025
- Arbeid med fremtidige behov for sykehjemsplasser i Bærum kommune, ALME sak 031/26, 22.04.2026

Sykehjem - større ombygginger av eksisterende bygningsmasse

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bærum kommune har over flere år dreid helse- og omsorgstjenestene mot hjemmebaserte tilbud og tjenester. Denne utviklingen gjør det mulig å redusere omfanget av nye institusjonsplasser som tidligere har vært planlagt, men forutsetter samtidig at eksisterende bygningsmasse utvikles i takt med endrede behov.

Sykehjem, helsehus og omsorgsboliger må i økende grad kunne håndtere en beboergruppe med mer sammensatte og omfattende behov enn tidligere. Brukerne har oftere komplekse somatiske, kognitive og psykiske utfordringer, noe som stiller andre krav til byggenes funksjonalitet, utforming og tekniske løsninger. Det er derfor behov for større ombygginger og funksjonelle tilpasninger som går utover ordinært vedlikehold. Tiltakene vil blant annet kunne omfatte bedre skjermingsmuligheter, mer fleksible romløsninger, tilrettelegging for hjelpemidler og medisinsk-teknisk utstyr, styrket smittevern og tryggere felles- og utearealer.

Slike investeringer vurderes som nødvendige for å sikre pasientsikkerhet, kvalitet og forsvarlighet i tjenestene, samtidig som eksisterende kapasitet kan videreutvikles og benyttes på en best mulig måte.

Avhengigheter og konsekvenser
Tiltaket må sees i sammenheng med kommunens samlede strategi for utvikling av helse- og omsorgstjenestene, herunder satsingen på hjemmebaserte tjenester, omsorgsboliger og fremtidige behov for institusjonsplasser.

Behovene for ombygging og tilpasning vil variere over tid, og konkrete tiltak må identifiseres og prioriteres fortløpende basert på endringer i beboersammensetning, tjenestebehov og tilstanden til den enkelte bygningsmassen.

Manglende gjennomføring av nødvendige ombygginger vil kunne medføre økt risiko for avvik, redusert kvalitet i tjenestene og mindre fleksibilitet til å møte fremtidige behov. Dette kan igjen føre til økt press på andre deler av helse- og omsorgstjenestene.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltakene skal bidra til at eksisterende bygg kan understøtte framtidens tjenestebehov og legge til rette for en mer hensiktsmessig drift. Bedre funksjonalitet, mer fleksible løsninger og moderne teknologisk infrastruktur kan bidra til økt kvalitet, bedre arbeidsforhold og mer effektiv ressursutnyttelse. Samtidig er tiltakene en forutsetning for å opprettholde driftskapasitet og sikre at tjenestene kan leveres i tråd med gjeldende krav til kvalitet, pasientsikkerhet og forsvarlighet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket bidrar til å sikre at innbyggere med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester kan motta tjenester i bygg som er tilpasset deres behov og funksjonsnivå.

Bedre tilrettelagte bygg og uteområder kan bidra til økt trygghet, trivsel og livskvalitet for både beboere og pårørende. Samtidig gir tiltakene bedre rammer for ansatte og styrker kommunens evne til å levere stabile og framtidsrettede tjenester.

Økonomi
Tiltaket inngår i kommunens samlede investeringsportefølje innen helse- og omsorgssektoren. Det er foreløpig estimert en samlet kostnad på 469 mill. Midlene er avsatt som en samlebevilgning slik at konkrete behov kan identifiseres og prioriteres fortløpende på tvers av sykehjem, helsehus og omsorgsboliger.

Samlebevilgningen gir nødvendig fleksibilitet til å gjennomføre større ombygginger og funksjonelle tilpasninger i takt med endringer i brukerbehov, tjenestekrav og bygningsmessig tilstand.

Klima og miljøpåvirkning
Ombygging og videreutvikling av eksisterende bygningsmasse bidrar til bedre utnyttelse av eksisterende ressurser og kan redusere behovet for nye bygg. Samtidig gir tiltakene mulighet til å oppgradere tekniske anlegg og bygningsmessige løsninger slik at byggene blir mer energieffektive og bedre tilpasset fremtidige behov.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre samlebevilgningen til større ombygginger av eksisterende sykehjem, helsehus og omsorgsboliger. Tiltakene skal prioriteres ut fra endringer i beboersammensetning, tjenestebehov, pasientsikkerhet og tilstanden til eksisterende bygningsmasse. Samlebevilgningen skal bidra til at kommunens eksisterende bygningsmasse kan utvikles i takt med fremtidige krav til kvalitet, kapasitet og forsvarlig tjenesteutøvelse.

Tidligere politiske behandlinger
- Hjemmebaserte tjenester - styrking av tjenester til hjemmeboende. BIOM sak 023/23, 19.04.2023
- Prosess for å dreie tjenestetilbudet i hjemmebaserte tjenester. Hovedutvalg for aldring og mestring sak 090/25, 10.12.2025

- Hjemmebaserte tjenester - organisering for å møte fremtiden. Hovedutvalg for aldring og mestring sak 002/26, 21.01.2026

Aldring og mestring – ledelse

Beskrivelse av tjenesteområdet

Budsjettet innenfor Aldring og mestring ledelse inneholder i hovedsak demografimidler knyttet til Helse og mestring hjemme, overordnede kostnader knyttet til direktørområdet, i tillegg til inntekter knyttet til ressurskrevende brukere. For øvrig består området av direktør med fagteam innenfor økonomi og kvalitet.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**31,4**	**31,4**	**31,4**	**31,4**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-1,7**	**15,2**	**32,0**	**32,0**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**0,5**
Konsekvensjusteringer	**-1,3**	**15,7**	**32,5**	**32,5**
Konsekvensjustert budsjett	**30,2**	**47,1**	**63,9**	**63,9**
Demografijustering				
Demografikompensasjon	3,9	5,6	5,6	29,3
Sum Demografijustering	**3,9**	**5,6**	**5,6**	**29,3**
Sum nye tiltak og endringer	**3,9**	**5,6**	**5,6**	**29,3**
Budsjett 2027-2030	**34,1**	**52,7**	**69,5**	**93,2**

Demografijustering

Demografikompensasjon

Aldring og mestring kompenseres årlig for økning i folketall og endret alderssammensetning (demografikompensasjon). Beregningen baserer seg på nye befolkningsprognoser og enhetskostnader fra regnskapet. Med utgangspunkt i nåværende kvalitet og omfang på tjenestene er det kun direkte kostnader til brukerrettede tjenester som påvirkes av demografiendringer.

Nåværende budsjettramme:
Nivå på midlene justeres årlig ut fra oppdaterte beregninger, samt fremskaffes for siste året i budsjett og økonomiplanperioden. Midlene tilpasses behov i tjenesten.

Konsekvenser:
Demografikompensasjon legger til rette for å møte vekst i behov uten å redusere tjenestetilbudet. Dette gir grunnlag for å videreføre og utvikle tjenestene i tråd med befolkningsutviklingen.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	17,9	41,2	43,3	61,9	78,8	102,4
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3,6	15,8	17,1	17,0	17,0	17,0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Overføringsutgifter	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansutgifter	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**26,3**	**57,5**	**60,7**	**79,3**	**96,2**	**119,9**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjoner	-33,0	-26,0	-26,7	-26,7	-26,7	-26,7
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-37,6**	**-26,0**	**-26,7**	**-26,7**	**-26,7**	**-26,7**
Sum	**-11,2**	**31,4**	**34,1**	**52,7**	**69,5**	**93,2**

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr

	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Aldring og mestring – ledelse													
Aldring og mestring – inventar og utstyr		6,0	6,0	2,0	2,0	16,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	S – Samlebevilgning
Transportmidler, Aldring og mestring		0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Sum Aldring og mestring – ledelse	**0,0**	**6,5**	**6,0**	**2,0**	**2,0**	**16,5**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	
Sum investeringsprosjekter	**0,0**	**6,5**	**6,0**	**2,0**	**2,0**	**16,5**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	

Aldring og mestring – inventar og utstyr

Tjenesten har løpende behov for oppgradering/utskifting av eldre og utgått inventar/utstyr. Det er behov for utskifting av hvitevarer, senger, møbler, kjøleanlegg, solskjerming, medisinsk-teknisk utstyr, heiser (både personløftere og takheiser) og utstyr til storkjøkkentjenesten.

Økonomi

Det foreslås å avsette 6 mill. årlig i 2027 og 2028. Deretter foreslås det å avsette 2 mill. årlig, også utover økonomiplanperioden.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å videreføre bevilgningen for å sikre løpende oppgradering og utskiftning av inventar og utstyr.

Transportmidler, Aldring og mestring

Økt omfang av hjemmebaserte tjenester medfører et større behov for driftssikre og tilgjengelige transportmidler. Ansatte er avhengige av bil for å kunne levere tjenester effektivt, sikkert og innenfor avtalte tidsrammer. Uten tilstrekkelige transportmidler vil tjenestene få redusert fleksibilitet, høyere risiko for forsinkelser og økt bruk av dyre og mindre bærekraftige løsninger.

Økonomi

Det foreslås å avsette 0,5 mill. i 2027. Deretter opphører samlebevilgningen. Avsetningen skal benyttes til planlagt utskifting av kjøretøy, tilpasning til gjeldende miljøkrav og nødvendig utvidelse av bilparken ved økt tjenestevolum. Formålet er å sikre stabil drift, redusere sårbarhet og legge til rette for effektiv ressursbruk.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å gjennomføre planlagt utskiftning av kjøretøy i 2027.

Samfunns- og byutvikling

Om området

Området består av kommunalområdene Kultur, Plan- og bygningstjenesten, Miljøtekniske tjenester og Eiendom. Samfunns- og byutvikling har ansvar for arealplanlegging, uteområder, kultur, infrastruktur, vann- og avløp og eiendomsforvaltning. Området består også av tjenestestedene Byprosjekter og Næringsenheten. Byprosjekter har ansvar for utbyggingsavtaler og byutviklingsprosjekter. Næringsenheten har ansvar for kommunens næringsarbeid og for et antall prosjekter knyttet til klimaarbeid og næringsutvikling.

Samfunns- og byutvikling fremmer saker til alle hovedutvalg.

Dette legger budsjettet til rette for

Samfunns- og byutvikling skal gjennom strukturert og samordnet planlegging skape et godt lokalsamfunn for Bærums innbyggere. Bærum kommune skal sikre et variert tilbud av arbeidsplasser og boliger, gode nærmiljø og aldersvennlige boformer. Dette krever en helhetlig tilnærming hvor infrastruktur, finansiering og medvirkning ses i en større sammenheng. Kommunedirektøren har i budsjett og økonomiplanen lagt frem forslag om seks kommuneovergripende satsinger. I oppdragene beskrives hvordan tjenesteområdet vil støtte opp under disse satsingene.

By- og samfunnsutvikling og samferdsel
I Bærum gjennomføres det en rekke store transformasjonsprosjekter særlig innen samferdsel, byutvikling, eiendom, vann og avløp, samt satsing innen kultur og næringsutvikling. Utviklingen av Fornebu med Fornebu-banen, transformasjon av Sandvika og Lysaker som regionbyer og nye muligheter langs E18-korridoren, vil forme bærumssamfunnet i tiårene som kommer.

I en helhetlig planlegging må eksisterende grøntområder bevares, åpne arealer og et styrket nærmiljø skapes. Med et variert kulturtilbud styrkes tilhørigheten for innbyggerne, og muligheten til å skape gode liv.

Det vil i økonomiplanperioden gjøres løpende vurderinger av kommunens eiendomsvirksomheter. Virksomhetene skal kontinuerlig forvalte og utvikle kommunens betydelige eiendomsmasse på effektivt og hensiktsmessig vis til innbyggernes beste. I takt med forventet befolkningsvekst øker også behovet for boligbygging og kommunens sosiale og tekniske infrastruktur må tilpasses endringene i befolkningsveksten.

Samarbeid med næringsliv, akademia og andre aktører
Samfunns- og byutvikling skal i samspill med næringslivet, frivilligheten og kulturlivet sikre tilgjengelige og egnede møteplasser og arenaer for opplevelse, deltakelse og skapende aktivitet av høy kvalitet. Samarbeid med næringsliv og akademia vil også være viktig for utvikling av tjenester og produkter, samt for intern kompetanseutvikling og rekruttering.

Sirkulærøkonomi
Bærum kommune er godt i gang med å utvikle løsninger for sirkulærøkonomi, slik at det blir enklere for innbyggerne å gjenbruke og ta miljøvennlige valg i hverdagen. Dette handler om å bruke ressurser smartere ved å redusere avfall og holde produkter og materialer i bruk lengst mulig. I stedet for å kaste og kjøpe nytt, skal man i større grad gjenbruke, reparere, dele og resirkulere. Det er også en helhetlig

satsing på sirkulær ressursbruk i kommunens bygg- og eiendomsforvaltning, som bidrar til transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygningsmasse.

Digitalisering, teknologi og kunstig intelligens
Digitalisering og ny teknologi vil prege og endre arbeidslivet. Kommunen må i møte med nye krav jobbe smartere og med økt bruk av teknologi. Samhandling og utvikling av kompetanse står svært sentralt for at teknologien skal komme innbyggere, medarbeidere og samhandlende aktører til gode.

Hovedtrekk i driftsbudsjettet

I budsjettforslaget for kommende økonomiplanperiode legges det opp til en dreining fra generelle innsparinger til målrettet omstilling og utvikling av tjenestene. Det foreslås ingen nye kostnadsreduserende tiltak i denne økonomiplanperioden utover reduksjon i kostnader til leie av eksterne lokaler.

Deler av kommunens bygningsmasse har et opparbeidet vedlikeholdsetterslep og behov for rehabilitering og vedlikeholdstiltak for å opprettholde funksjonalitet, verdi og levetid. Utsatt vedlikehold øker risikoen for driftsproblemer og høyere kostnader. En stor del av porteføljen preges av aldrende tekniske anlegg, byggtekniske utfordringer og løsninger som i begrenset grad understøtter dagens og fremtidens tjenestebehov. For bygg som fortsatt skal benyttes i kommunal tjenesteproduksjon er det derfor behov for å avsette midler til oppgradering av byggene til akseptabel teknisk og funksjonell standard, redusere risiko og forhindre ytterligere verdifall i bygningsmassen.

De viktigste driftstiltak som foreslås er:

- Tilbakeføring av de tidligere vedtatte uspesifiserte innsparingstiltakene.
- Styrke vedlikeholdet for å hindre ytterligere oppbygging av vedlikeholdsetterslep, og bidra til å bringe Bærum nærmere et mer forsvarlig nivå sammenlignet med andre kommuner og legge til rette for redusert samlet arealbruk over tid.
- Kompensasjon av inntektstap for stenging av Sandvika Teater.
- Øke avgiften for gateparkering, og avgiften for parkeringshus og parkeringsplasser mer enn prisjusteringen. I tillegg foreslås at parkering for «øvrige del av døgnet» på parkeringsplasser og utfartsparkeringer (privatrettslig parkering) økes.

Hovedtrekk i investeringsbudsjettet

For Samfunns- og byutvikling skal investeringene i større grad rettes mot kommunens rolle som samfunnsutvikler. Midlene skal prioriteres der de gir størst effekt for lokalsamfunn, arealutvikling og infrastruktur, og understøtter helhetlige løsninger med bedre arealutnyttelse, sambruk og bærekraftige valg. Dette forutsetter strengere krav til modenhet før prosjekter tas inn, og en tydeligere prioritering av tiltak som faktisk bidrar til ønsket samfunnsutvikling.

Det skal jobbes videre med å redusere arealbruk samt mindre leie av lokaler. Kommunedirektøren anbefaler en nøktern og differensiert tilnærming når kommunen utformer krav til standard og kvalitet i de enkelte byggene og byggeprosjektene. Kommunen har en relativt effektiv drift av kommunal eiendom hvis man sammenlikner kostnader per kvadratmeter med andre kommuner. Samtidig er areal per innbygger høyere enn det er i andre kommuner. Dette gir høyere kostnader enn i andre kommuner.

Reduksjon av eiendomsmasse er fortsatt et sentralt fokus i investeringsarbeidet. Dette innebærer at

- Ledig kapasitet utnyttes før det vurderes nybygg.
- Bygningsmassen omstruktureres til robuste og funksjonelle enheter.

- Sambruk og samlokalisering av tjenester styrkes der det er hensiktsmessig.
- Tomter og eiendommer som ikke er strategisk nødvendige, vurderes for salg.

Budsjettet innebærer vesentlige beløp med hensyn til salg av tomter. Kjøp og salg av tomter er et langsiktig strategisk arbeid for å fremme ønsket samfunnsutvikling. Gjennom å knytte betingelser til salg ønsker kommunen å fremme formål som aldersvennlig samfunn, bolig for unge, bolig for innbyggere med spesielle behov, inkluderende møteplasser og liknende. Kommunedirektøren jobber aktivt med utvikling og salg av tomter avsatt for aldersvennlige boliger i kommuneplanens arealdel. I tillegg vurderes tomter og eiendommer som ikke er av strategisk verdi for kommunen, for salg. Det er viktig at salgene fortsetter å bidra til å fremme samfunns- og byutviklingen, i tillegg til at de vil gi inntekter for kommunen.

- Økt prioritering av eksisterende bygningsmasse i stedet for nybygg.
  Betydelig styrking av investeringer i oppgradering og funksjonell tilpasning av kommunens formålsbygg, slik at eksisterende bygningsmasse kan understøtte fremtidens krav til fleksibilitet og til alderstilpasset bomiljø.
- Styrking av kritisk infrastruktur og samfunnstjenester.
  - Ny hovedplan for vann og avløp medfører økt satsing på rehabilitering av avløpsnettet. Revidert hovedplan for Vann og avløp vil bli fremmet til førstegangs behandling høsten 2026. Ny bevilgning knyttet til flomveier, og økt satsing på bekkeåpninger.
  - Nødstrømsaggregat.
- Satsing på teknologi og digital infrastruktur
  Investeringer i digitale systemer for effektivisering av tjeneste- og saksbehandling innenfor Eiendom og Plan- og bygningstjenesten.
- Bygging av brannstasjon på Rud og Øverland.

Driftsbudsjettet fordelt på områdene

Tabellen viser det samlede budsjettet for Samfunns- og byutvikling. I tabellen er det mulig å klikke på direktørområdet, og videre på kommunalområder for å se fordelingen på lønn, andre driftsutgifter og inntekter.

Budsjett per kommunalområde for Samfunns- og byutvikling

Beløp i mill kr

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Samfunns- og byutvikling	Eiendom	1 - Nettolønn	232,5	212,0	217,6	215,6	215,5	215,5
Samfunns- og byutvikling	Eiendom	2 - Andre utgifter	991,8	1 024,7	1 093,1	1 091,6	1 148,1	1 093,1
Samfunns- og byutvikling	Eiendom	3 - Inntekter	-381,1	-392,3	-401,7	-401,7	-401,7	-401,7
Samfunns- og byutvikling	Kultur	1 - Nettolønn	120,8	112,5	122,2	117,8	117,8	117,8
Samfunns- og byutvikling	Kultur	2 - Andre utgifter	181,4	182,1	181,6	178,3	176,8	176,8
Samfunns- og byutvikling	Kultur	3 - Inntekter	-68,4	-63,9	-65,4	-65,4	-65,4	-65,4
Samfunns- og byutvikling	Miljøteknisk	1 - Nettolønn	326,6	328,5	336,7	342,4	348,4	354,5
Samfunns- og byutvikling	Miljøteknisk	2 - Andre utgifter	761,3	804,3	860,7	861,9	856,1	848,6
Samfunns- og byutvikling	Miljøteknisk	3 - Inntekter	-1 007,3	-1 035,9	-1 139,2	-1 180,7	-1 228,9	-1 275,8
Samfunns- og byutvikling	Plan- og bygningstjenesten	1 - Nettolønn	107,4	103,1	104,1	104,1	104,1	104,1
Samfunns- og byutvikling	Plan- og bygningstjenesten	2 - Andre utgifter	15,0	14,4	18,7	18,7	18,7	17,7
Samfunns- og byutvikling	Plan- og bygningstjenesten	3 - Inntekter	-66,5	-69,7	-69,9	-69,9	-69,9	-69,9
Samfunns- og byutvikling	Samfunns- og byutvikling – ledelse	1 - Nettolønn	12,7	8,6	9,7	10,0	10,0	10,0
Samfunns- og byutvikling	Samfunns- og byutvikling – ledelse	2 - Andre utgifter	19,9	8,3	8,5	8,5	8,5	8,5
Samfunns- og byutvikling	Samfunns- og byutvikling – ledelse	3 - Inntekter	-5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalsum			**1 240,5**	**1 236,5**	**1 276,6**	**1 231,0**	**1 237,9**	**1 133,7**

Oppdrag

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
Klimaoppdrag	Bevare arealer med klima- og miljøverdier	Kommunen skal ivareta og styrke karbonrike arealer og naturverdier. Dette er i tråd med mål i klimastrategien og temaplan for naturmangfold.	31.12.2027	Bærum tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og økosystemet	Bærumsamfunnet er klima- og miljøklokt
Klimaoppdrag	Redusert klimagassutslipp og effektiv energibruk gjennom optimal drift, forvaltning og utvikling i et livsløpsperspektiv	Samfunns- og byutvikling skal utføre verdibevarende vedlikehold og innhente vedlikeholdsetterslepet i henhold til langsiktige planer. Gjennomføre ny tilstandskartlegging og revidere delstrategi for vedlikehold. Oppdraget skal resultere i reduserte klimagassutslipp og lavere energibruk.	31.12.2029	Bærum kommune er en klimaklok og miljøbevisst organisasjon og samfunnsaktør	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Klimaoppdrag	Tilrettelegge for grønn mobilitet	I tråd med mobilitetsstrategien skal kommunen tilrettelegge for mobilitetsløsninger for alle trafikantgrupper som innebærer så lite behov for biltransport som mulig, og som er enkle å bruke, effektive og raske, klimakloke og miljøvennlige, trafikksikre, og tilgjengelige for alle. Oppdraget krever en tverrsektoriell innsats og ulike virkemidler/ tiltak. Miljøtekniske tjenester har hovedansvar for oppdraget og skal særlig jobbe for å redusere biltransportbehovet, videreutvikle og styrke kommunens sykkelsatsing, og tilrettelegge for mikromobilitet. Kommunen har en ambisjon om at det skal være attraktivt for alle å sykle i Bærum. Tryggere løsninger skal få flere til å sykle, samt redusere skader og ulykker. I planperioden skal det tilrettelegges for grønn mobilitet gjennom å • satse på mikromobilitet • tilrettelegge for samkjøring og redusere foreldrekjøring til fritidsaktiviteter • etablere tryggere løsninger for gående og syklister, slik at veinettet oppleves som trygt • sikre helhetlige sykkelstrekninger i område- og reguleringsplaner • etablere kommunale bygg med nærhet til offentlig transport og knutepunkter • etablere sykkelparkering og tilhørende fasiliteter • bruke bil- og sykkelpool samt begrense mulighet for bilparkering ved kommunale eiendommer • etablere ladepunkter for bil og sykkel	31.12.2027	Bærum er et lavutslippssamfunn, hvor det er lett å leve klima og miljøvennlig	Bærumsamfunnet er klima- og miljøklokt
Klimaoppdrag	Tilrettelegge for ombruk og gjenvinning i egen virksomhet, for	I 2030 skal Bærum være etablert som en foregangskommune innen sirkulærøkonomi. Dette innebærer utvikling og implementering gjennom en helhetlig satsing på sirkulær ressursbruk i kommunens bygg- og eiendomsforvaltning, som bidrar til økt transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygningsmasse, redusert ressursforbruk og mindre avfall. Videre vil dette	31.12.2029	Bærum er et lavutslippssamfunn, hvor det er lett å	Bærumsamfunnet er klima- og miljøklokt

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
	innbyggere og næringsliv	omfatte etablering av metoder og retningslinjer for ombruk og materialgjenvinning i kommunal drift og eiendomsforvaltning, samt tilrettelegging for økt ombruk og gjenvinning blant innbyggere og næringsliv. Målet er å styrke den sirkulære økonomien, redusere klima- og miljøbelastningen og sikre en mer bærekraftig utnyttelse av eksisterende ressurser.		leve klima og miljøvennlig	
Klimaoppdrag	Utvikle Fornebu som nullutslippsområde	Fornebu skal etableres som et nullutslippsområde i 2027. På Fornebu skal kommunens klimastrategi testes ut i praksis gjennom innbyggerinvolvering og samarbeid med næringsliv, akademia, organisasjoner og folkevalgte. I tillegg skal klimastrategi testes ut i praksis gjennom forbildeprosjekter for bygg, mobilitet og ressursbruk. Fornebu skal være arena for samarbeid, forskning, innovasjon og pilotering for å realisere klimamålene i Bærum. Programmet SmartCity Bærum vil bidra til utviklingen av Fornebu ved å: • initiere og tilrettelegge for gjennomføring av piloter og forbildeprosjekter • være pådriver for samarbeid med næringsliv, innbyggere og akademia på Fornebu • synliggjøre Fornebu som test- og samarbeidsarena for utvikling av fremtidens nullutslippsområde • utvikle KPIer som et verktøy for å måle, visualisere og kommunisere klimagevinstene av klimaarbeidet på Fornebu • teste ut bruk av sensorer og undervannskameraer for overvåkning, analyse og kommunikasjon knyttet til gevinster av fjordhagen på Fornebu som skal bidra til rensing av Oslofjorden.	31.12.2029	Bærum er et lavutslippssamfunn, hvor det er lett å leve klima og miljøvennlig	Bærumsamfunnet er klima- og miljøklokt
Oppdrag med politisk rapportering	Bidra til at flere, særlig unge, er i utdanning og jobb	Gjennom langsiktig planlegging og tiltak vil samfunns- og byutvikling styrke arbeidsbæreevnen til kommunen og samfunnet gjennom et aktivt arbeid med å forebygge utenforskap. Vi vil • som arbeidsgiver og premissgiver tilrettelegge for økt antall lærlinger i egne tjenester • tilby arbeid som bidrar til kvalifisering for videre arbeidsliv, og for økt kompetanse med rett ressurs på rett sted • aktivt vurdere kompetansekrav til deltidsstillinger og tjenester som bidrar til kvalifisering til videre arbeidsliv • gjennom kontakt med næringslivet og akademia bidra til økt tilrettelegging og tilgjengeliggjøring for utdanning for realfagskompetanse, yrkesfaglig kompetanse og fagbrev • bidra til at innbyggerne aktivt deltar i nærmiljøet gjennom åpne rom, stedsutvikling og kultur, og bygge opp under muligheten til å leve selvstendige, gode liv • tilgjengeliggjøre arenaer for kultur og idrett, som bidrar til inkludering og fellesskap • skape attraktive og kreative møteplasser for unge i bærumssamfunnet	31.12.2030	Bærum har et likestilt og inkluderende arbeidsliv	Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
Oppdrag med politisk rapportering	Gjennomføre digital transformasjon	Samfunns- og byutvikling vil i årene som kommer, videreutvikle og ta i bruk digitale løsninger, og tilrettelegge for økt bruk disse i kontakt mellom innbyggere og kommune. Vi skal • følge opp strategisk samarbeid med forskning og teknologimiljø • bygge kompetanse innen digitalisering og bidra til at kommunens systemer utnyttes optimalt • utvikle fagsystemer som gir effektiv ressursutnyttelse på tvers av tjenesteområdene • tilrettelegge for automatiserte løsninger med kvalitet i tjenestene • videreutvikle digitale løsninger for utbyggingsmodell for innbyggere og for kommunen • utvikle selvbetjeningsløsninger for innbyggerne. Gjennom god formidling av slike løsninger vil vi bidra til effektivisering i kontakt med innbyggerne. • forbedre innsynsløsninger og økt digital saksbehandling	31.12.2030	Bærum kommune er åpen og digital	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Legge til rette for at flere eldre kan bo trygt hjemme	Samfunns- og byutvikling skal legge til rette for by- og stedsutvikling og skape gode nærmiljø og med et variert tjenestetilbud for alle. Vi skal bidra til en aldersvennlig samfunnsutvikling ved • gjennom arealplanlegging være sterke, tydelige og gode på grønne og blå områder som bidrar til nabolag med kvalitet og aldersvennlig utemiljø. Skape gode rammer for trygge og gode nabolag • skape meningsfylte liv hvor det legges til rette for å bo trygt hjemme • tilgjengeliggjøre arealer og beskytte det vi har og skape kvalitet • utvikle aldersvennlige løsninger, tydeliggjøre samfunnsbehov overfor næringen, og tilrettelegge for et variert bomiljø i nærmiljøene • legge til rette for funksjonsblanding i byggeprosessen • samarbeid med næringslivet om aldersvennlige løsninger. Tydeliggjøre behovet overfor næringen, og dele kunnskap gjennom utvikling og salg av aldersvennlige tomter på vilkår, sikre aldersvennlige boliger og bidra til sirkulering i boligmarkedet.	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler	Samfunns- og byutvikling skal være en samfunnsleverandør, en tilrettelegger og samarbeidsparter og en lokal drivkraft. For å få dette til skal vi • styrke kommunens kunnskap og kompetanse, slik at kommunen kan bidra til innovasjon innen viktige fagområder, tjenester og samfunnsoppgaver • videreutvikle samarbeidet mellom næringsliv, utdannings- og forskningsinstitusjoner, innbyggere og andre • synliggjøre kommunesektoren som en bransje i fremtidens arbeidsliv, og et attraktivt sted å drive næring og innovasjon • være en attraktiv arena for forskning og utdanning	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
		• gjennom økt forutsigbarhet i tjenesteytelsen, levering innen frister og med god kvalitet, sørge for at innbyggerne får gode tjenester • skape nærmiljø og møteplasser, sosialt fellesskap, opplevelser og kultur • styrke kommunens byvisjon om Sandvika som kraftsenter for kunnskap og kultur • sikre en aktiv bruk av utbyggingsavtaler Samfunns- og byutvikling er opptatt av at gjennomføring av tiltak skal ha en positiv klimaeffekt, og skal • ivareta og styrke naturmangfoldet • bidra til å forbedre vannkvaliteten i vassdrag og fjorden • bevare arealer med klima- og miljøverdier			
Oppdrag med politisk rapportering	Tilpasse kommunen til ny sikkerhetspolitisk situasjon	Bærum kommune må istandsettes til ny hverdag, og Samfunns- og byutvikling vil i årene fremover sørge for • å sikre kommunens kritiske infrastruktur, med robust vannforsyningsanlegg, tilrettelagt vegnett, oversikt over krysningspunkter og bruer • å sørge for plan for evakuering og oppfølging i krisesituasjoner • kartlegge kapasitet og kompetanse og etablere kontakt med næring, frivilligheten og innbyggerne for effektiv håndtering i en krisesituasjon • ha oversikt over og sette i stand tilgjengelig kommunens bygningsmasse • forbedre håndteringen av styrtnedbør og overvann	31.12.2030	Bærum er et trygt, mangfoldig og inkluderende samfunn	I Bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter
Oppdrag med politisk rapportering	Være en attraktiv arbeidsplass	Samfunns- og byutvikling jobber målrettet for å være en attraktiv arbeidsplass. Vi skal • legge vekt på tydelig og nær ledelse, som bidrar til endring gjennom kontinuerlig forbedringsarbeid og tjenesteinnovasjon • være en god læringsarena for elever, lærlinger og studenter • legge til rette for opplæring og kompetanseheving til oppgavene og jobbe for å sikre riktig bruk av tid og kompetanse • omstille tjenester og frigjøre ressurser og dekningsbehov for rett kompetanse på rett sted • jobbe for attraktive arbeidsmiljøer, styrke samhold og skape trygghet for de ansatte • etablere systematikk for lederutvikling	31.12.2030	Bærum kommune er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Ressursbruk sammenlignet med andre kommuner

Årlig utarbeides det en oppsummerende analyse der man sammenligner Bærum kommune med de andre kommunene i ASSS (et nettverk der de tolv største kommunene i landet samarbeider om analysearbeid). Analysen gir innsikt i kommunens ressursbruk og tjenestedata. Formålet er å gi årsaksforklaringer og å synliggjøre hvilke forutsetninger som ligger bak tallene.

Analysen bygger på KOSTRA-data, bearbeidet av ASSS.

På Bærum i tall presenteres analysen av ressursbruk og tjenestedata.

Kultur

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunalområdet Kultur består av tjenestene Bærum bibliotek, Bærum Kulturhus, Kultur og samarbeid, Ungdom og fritid og stab.

Kommunalområdet skal, med utgangspunkt i Temaplan kultur, legge til rette for et åpent og inkluderende kulturliv med høy deltakelse og et rikt mangfold av kunst- og kulturuttrykk. Området skal bidra til å styrke ytringsfrihet, demokrati og tilhørighet. Samt bidra i utvikling av gode byer og lokalsamfunn.

Området skal i samspill med frivilligheten og kulturlivet sikre tilgjengelige og egnede møteplasser og arenaer for opplevelse, deltakelse og skapende aktivitet av høy kvalitet.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**230,6**	**230,6**	**230,6**	**230,6**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-14,9**	**-15,4**	**-16,9**	**-16,9**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**7,6**	**7,6**	**7,6**	**7,6**
Konsekvensjusteringer	**-7,4**	**-7,9**	**-9,4**	**-9,4**
Konsekvensjustert budsjett	**223,3**	**222,8**	**221,3**	**221,3**
Tiltak som øker budsjettet				
Inntektstap ved stenging av Sandvika Teater	4,4	0,0	0,0	0,0
Samfunnsutvikling og tilgjengelige møteplasser. Opprettholde meråpent og utvide åpningstid Bærum bibliotek	1,5	1,5	1,5	1,5
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	9,2	6,4	6,4	6,4
Sum Tiltak som øker budsjettet	**15,1**	**7,9**	**7,9**	**7,9**
Sum nye tiltak og endringer	**15,1**	**7,9**	**7,9**	**7,9**
Budsjett 2027-2030	**238,4**	**230,7**	**229,2**	**229,2**

Tiltak som øker budsjettet

Inntektstap ved stenging av Sandvika Teater

Kommunedirektøren foreslår å bevilge et engangsbeløp på 4,4 mill. i 2027. Beløpet skal dekke tapte inntekter for Bærum Kulturhus som følge av stengingen av Sandvika Teater.

Sandvika Teater er under rehabilitering og vil i 2027 være stengt i ni måneder. For Bærum Kulturhus medfører dette betydelige bortfall av inntekter knyttet til husleie, tekniske tjenester, serviceavgift, seteavgift og markedsføringspakker. For stengeperioden på ni måneder utgjør tapte inntekter fra Sandvika Teater cirka 4 mill. Beregningen tar utgangspunkt i historisk aktivitetsnivå, justert for prisstigning til og med 2027.

I tillegg vil rehabiliteringen medføre økt bruk av Bærum Kulturhus som avlastingsscene for lokalt kulturliv, noe som også gir reduserte inntekter. Kapasiteten ville normalt vært benyttet til utleiearrangementer eller egne arrangementer med billettinntekter. Estimerte mindreinntekter i Bærum Kulturhus for ni måneder utgjør 0,4 mill.

Totalt 4,4 mill. i tapte inntekter.

Nåværende budsjettramme:
Det er ingen nåværende budsjettramme knyttet til kompensasjon for inntektstap ved stenging av Sandvika Teater.

Konsekvenser:
Dersom det ikke kompenseres for inntektstapet, vil konsekvensen være et tilsvarende merforbruk eller behov for ytterligere reduksjoner i aktivitet og tjenestetilbud ved Bærum Kulturhus. Et inntektsbortfall i denne størrelsesordenen er ikke realistisk å håndtere innenfor kulturhusets eksisterende rammer uten betydelige konsekvenser for aktivitet og tilbud.

Samfunnsutvikling og tilgjengelige møteplasser. Opprettholde meråpent og utvide åpningstid Bærum bibliotek

Kommunedirektøren foreslår at biblioteket tilføres 1,5 mill. per år for å kunne tilby trygge og sikre bibliotek i meråpen tid, samt for å kunne tilby normalåpningstid ved Bærum bibliotek Fornebu.

Meråpent bibliotek har nå vært i normal drift i 4 år, og tilbudet er utvidet fra å gjelde 4 bibliotek, til nå å gjelde 6 bibliotek. Utvidelsen gjelder Sandvika og Fornebu. Det er behov for 0,5 mill. til vektertjenester til meråpent bibliotek.

Bærum bibliotek Fornebu ble etablert høsten 2024, og åpnet dørene for publikum 7. oktober 2024. På grunn av store budsjettkutt med virkning fra 1.1.2025 er dette lokalbiblioteket åpent kun 4 dager i uken. De øvrige dagene er det meråpent, det vil si ubetjent. Lokalbiblioteket på Fornebu er det eneste biblioteket i Bærum som ikke er åpent 6 dager i uken. Til sammenligning er lokalbibliotekene på Høvik og Eiksmarka åpne mandag til lørdag. Det er behov for 1 mill. for at biblioteket skal kunne holde åpent 6 dager i uken.

Nåværende budsjettramme:
Det har tidligere blitt bevilget totalt 0,4 mill. til kostnader knyttet til meråpent bibliotek. Samlet budsjettramme blir 0,9 mill. i 2027.Det foreligger ingen bevilgning knyttet til normalåpningstid ved Bærum bibliotek Fornebu.

Konsekvenser:
Kommunen har en ambisjon om å legge til rette for at folkebibliotekene videreutvikles som viktige møteplasser, som del av et leseløft for barn og unge og kommunens strategi for å forebygge utenforskap. I tillegg er bibliotekene en viktig arena for at eldre skal kunne bo lenger hjemme, forebygge ensomhet og være i aktivitet. Samfunns- og byutvikling vil arbeide videre med å styrke dette området.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	126,1	115,1	124,9	120,5	120,5	120,5
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	65,6	62,7	64,4	64,1	63,6	63,6
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføringsutgifter	114,3	122,7	120,6	117,6	116,6	116,6
Finansutgifter	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**310,9**	**300,5**	**309,9**	**302,1**	**300,6**	**300,6**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-45,9	-42,8	-43,8	-43,8	-43,8	-43,8
Refusjoner	-30,5	-27,1	-27,7	-27,7	-27,7	-27,7
Overføringsinntekter	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-77,1**	**-69,9**	**-71,5**	**-71,5**	**-71,5**	**-71,5**
Sum	**233,8**	**230,6**	**238,4**	**230,7**	**229,2**	**229,2**

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

Alle gebyrer og priser er oppdatert for 2027 og er i hovedsak justert etter lønns- og prisvekst. Noen gebyrer og priser er imidlertid økt utover dette nivået.

Følgende gebyrer og priser har blitt økt utover forventet lønns- og prisvekst:

- Bærum bibliotek, utleie møterom: + 4,3 – 10,0 %
- Bærum Kulturhus, leie av tekniker: + 4,2 %
- Sandvika Teater, utleie lokaler: + 5,4 – 70,8 %
- Skui Grendahus, utleie lokaler: + 4,0 – 4,3 %

Det er ingen nye gebyrer eller priser for 2027.

For en detaljert oversikt over alle gebyrer og priser vises det til kapittelet *Priser og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027*.

Aktivitet (nøkkeltall)

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall besøk hos Bærum bibliotek	507 509	586 039	560 000	400 000	500 000
Antall gjennomførte arrangementer hos Bærum Kulturhus	836	746	735	750	750
Antall utlån hos Bærum bibliotek	429 822	467 491	450 000	525 000	625 000

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Kultur													
Bibliotek - IT-teknologi	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Bibliotek – utstyr og inventar		0,0	0,0	0,0	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Bærum kulturhus, scener og sceneteknisk utstyr		3,1	3,1	13,1	3,1	22,6	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	S – Samlebevilgning
Fornebu, bibliotek utvidelse	23,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,7	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Fornebu, Fritidsklubb utvidelse	IA	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Kulturanleggsplanen		1,3	1,3	3,3	1,3	7,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	S – Samlebevilgning
Sandvika teater rehabilitering	88,5	58,0	5,4	0,0	0,0	63,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Sum Kultur	**112,4**	**67,4**	**9,8**	**16,4**	**7,4**	**101,0**	**4,4**	**33,3**	**4,4**	**4,4**	**4,4**	**4,4**	
Sum investeringsprosjekter	**112,4**	**67,4**	**9,8**	**16,4**	**7,4**	**101,0**	**4,4**	**33,3**	**4,4**	**4,4**	**4,4**	**4,4**	

Bibliotek - IT-teknologi

I 2032 planlegges det utskifting av sorteringsanlegg for bøker og annet fysisk materiale ved Sandvika og Bekkestua bibliotek.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å prioritere anskaffelse av sorteringsanleggene.

Bibliotek – utstyr og inventar

Bevilgningen er en samlebevilgning, som disponeres ved behov for utstyr og inventar til filialene hos Bærum bibliotek.

Økonomi

Kommunedirektøren foreslår å bevilge 3 mill. til inventar i 2030.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å prioritere utskiftning av utstyr og inventar.

Bærum kulturhus, scener og sceneteknisk utstyr

Bærum kulturhus, inkludert alle scener, har en løpende årlig bevilgning på 3,1 mill. til oppgradering og videreutvikling av scene, sal og publikumsområder. Sceneteknisk utstyr utgjør en betydelig og nødvendig andel av bevilgningen. Bevilgningen dekker også oppgradering av teknisk utstyr og øvrige brukertilpasninger hos Tanken, Lille Scene og Sandvika Teater.

Prøvesal for dans og nysirkus vil frigjøre scenekapasitet i Bærum Kulturhus og bidra til mer effektiv utnyttelse av kommunens kulturbygg. Tiltaket har statlig medfinansiering gjennom Dans Sørøst-Norge og bygger opp under det nasjonale talentutviklingsprogrammet for nysirkus støttet av Talent Norge og Sparebankstiftelsen. En egen prøvesal gjør at flere produksjoner kan utvikles lokalt, med økt aktivitet og kompetansebygging i regionen. Prosjektet vil samtidig styrke Bærums posisjon som kultur- og regionby.

Økonomi
Prosjektet har en årlig bevilgning på 3,1 mill. til oppgradering av utstyr. I tillegg er det bevilget 10 mill. til ny prøvesal i 2029.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre samlebevilgningen til oppgradering av utstyr på 3,1 mill. årlig.

Fornebu, bibliotek utvidelse

Beskrivelse og totalvurdering
Fornebu har sterk befolkningsvekst og et økende behov for møteplasser, kulturtilbud og bibliotektjenester. Biblioteket er en viktig del av kommunens tilbud til innbyggerne og fungerer både som kunnskapsarena, møteplass og kulturformidler.

Utviklingen av bibliotektilbudet på Fornebu har vært planlagt løst gjennom Tårnkvartalet. Som følge av at Tårnkvartalet er utsatt, er det behov for å etablere biblioteket i større og mer hensiktsmessige lokaler for å kunne opprettholde og videreutvikle tilbudet i området. For å sikre et godt og funksjonelt bibliotektilbud skal det vurderes å inngå utvidet leie av lokaler som kan tilpasses bibliotekdrift og behovene til innbyggerne på Fornebu.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av tilgang på egnede lokaler med riktig beliggenhet, størrelse og funksjonalitet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Bibliotekdrift i utvidede lokaler vil medføre økte husleiekostnader, som allerede er ivaretatt gjennom økt bevilgning til lokaler på Fornebu fra Budsjett og økonomiplan 2025–2028. Samtidig vil mer hensiktsmessige lokaler kunne gi bedre tilgjengelighet, økt aktivitet og større fleksibilitet i tilbudet. Et utvidet bibliotek vil også medføre behov for økte kostnader knyttet til driften av biblioteket.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Biblioteket er en viktig møteplass for innbyggere i alle aldre og bidrar til læring, kulturformidling, inkludering og deltakelse i lokalsamfunnet. Et styrket bibliotektilbud på Fornebu vil bidra til å utvikle et levende og inkluderende lokalmiljø.

Økonomi
Det er foreløpig estimert 23 mill. til inventar og utstyr i lokalene i 2032. I tillegg vil det påløpe kostnader til leie av lokaler.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å prioritere etablering av egnede lokaler for biblioteket på Fornebu, herunder nødvendige investeringer i inventar og utstyr, slik at bibliotektilbudet kan videreutvikles uavhengig av Tårnkvartalet.

Fornebu, Fritidsklubb utvidelse

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Fornebu har en stor og voksende ungdomsbefolkning, og fritidsklubben er en viktig møteplass som bidrar til inkludering, deltakelse og meningsfulle fritidsaktiviteter for ungdom i området. Utviklingen av fritidsklubbtilbudet var planlagt løst gjennom Tårnkvartalet. Som følge av at prosjektet er utsatt, har det vært nødvendig å sikre større og mer hensiktsmessige lokaler for å opprettholde og videreutvikle tilbudet til ungdom på Fornebu.

Høsten 2026 ble det inngått leieavtale for nye lokaler som er bedre tilpasset ungdommenes behov. For å kunne ta lokalene i bruk som et fullverdig ungdomstilbud er det behov for investeringer i inventar, utstyr og brukertilpasninger. Tiltaket vurderes som viktig for å sikre et attraktivt og tilgjengelig fritidstilbud i en periode hvor den langsiktige løsningen gjennom Tårnkvartalet er utsatt.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må sees i sammenheng med den videre utviklingen av Tårnkvartalet og kommunens samlede tilbud til ungdom på Fornebu. Manglende investeringer i inventar og utstyr vil redusere muligheten til å utnytte lokalene som et fullverdig fritidsklubbtilbud, og kan svekke tilbudets attraktivitet og funksjonalitet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Nye lokaler vil medføre husleiekostnader og øvrige driftsutgifter knyttet til lokalene, som allerede er ivaretatt gjennom økt bevilgning til lokaler på Fornebu fra Budsjett og økonomiplan 2025–2028. Samtidig gir større og mer hensiktsmessige arealer bedre mulighet for aktivitet, fleksibel bruk og utvikling av tilbudet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Fritidsklubben er en viktig møteplass for ungdom og bidrar til sosial inkludering, fellesskap og deltakelse. Tilbudet gir ungdom et trygt sted å være, mulighet til å etablere sosiale nettverk og delta i organiserte og uorganiserte aktiviteter. Et styrket fritidsklubbtilbud vurderes å ha positiv betydning både for ungdommene og for nærmiljøet som helhet.

Det er foreslått 5 mill. til inventar og utstyr i lokalene i 2027. I tillegg til investeringsmidler vil det påløpe kostnader til leie. Dette er omtalt under driftskonsekvenser.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å prioritere investeringer i inventar, utstyr og brukertilpasninger i lokalene, slik at fritidsklubben kan videreutvikles som et fullverdig ungdomstilbud i påvente av den langsiktige løsningen gjennom Tårnkvartalet.

Kulturanleggsplanen

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kulturanleggsmidlene er et virkemiddel for å tilrettelegge kommunale lokaler og arenaer for kulturaktivitet. Ordningen skal bidra til at kommunen kan møte behov fra kulturlivet gjennom oppgraderinger og tilpasninger av eksisterende kulturarenaer. Midlene må ses i sammenheng med Arenaplan for musikk, dans og teater 2025–2035, men har et mer operativt formål ved å finansiere konkrete tiltak og investeringer.

Avhengigheter og konsekvenser
Kulturanleggsmidlene benyttes i tett dialog med Bærum Kulturråd og understøtter kommunens kulturpolitiske mål. Midlene kan også fungere som egenandel i prosjekter som utløser spillemidler eller annen ekstern finansiering. Manglende investeringer kan redusere muligheten til å opprettholde og videreutvikle kulturarenaer tilpasset dagens behov.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Ordningen bidrar til bedre rammevilkår for frivilligheten, lag, foreninger og det lokale kulturlivet. Midlene brukes til å forbedre kulturarenaer, tilrettelegge for aktivitet og fremme sambruk av kommunale bygg. Dette styrker kulturtilbudet, møteplasser og deltakelsen i lokalsamfunnet.

Økonomi
Det er avsatt en årlig bevilgning på 1,3 mill. i investeringsmidler og 0,25 mill. i driftsmidler til tilpasninger og oppgraderinger av eksisterende kulturarenaer.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre samlebevilgningen til kulturanleggsmidlene for å kunne følge opp prioriterte tiltak og nødvendige investeringer i kommunens kulturinfrastruktur. Midlene skal bidra til oppgradering og tilrettelegging av kulturarenaer, legge til rette for sambruk av kommunale bygg og understøtte utviklingen av et aktivt og tilgjengelig kulturliv i hele kommunen.

Tidligere politisk behandling

- Kulturanleggsmidler 2026 med rapportering for kulturanleggsplan 2025. Hovedutvalg for frivillighet, idrett og kultur, sak 027/26, møtedato 21.04.2026.

Sandvika teater rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Sandvika Teater er en av kommunens viktigste kulturarenaer og hovedscenen for det lokale barne- og ungdomsteatermiljøet. Teateret benyttes av et stort antall lag, foreninger og kulturaktører, og har en sentral rolle i kommunens samlede kulturtilbud.

Bygget er preget av slitasje og har et betydelig behov for rehabilitering og teknisk oppgradering. Flere deler av bygget tilfredsstiller ikke dagens krav til funksjonalitet, tilgjengelighet og sikkerhet. Galleriet er stengt, og flere tekniske anlegg har behov for oppgradering eller utskifting.

Prosjektet skal bidra til å bevare og videreutvikle en viktig kulturarena i kommunen, samtidig som det legges til rette for bedre tilgjengelighet, økt funksjonalitet og bedre brukeropplevelser. Rehabiliteringen vil gjøre det mulig å ta større deler av bygget i bruk igjen og sikre fortsatt drift over tid.

Samlet sett vurderes prosjektet som nødvendig for å sikre videre bruk av Sandvika Teater og opprettholde kapasiteten for scenekunst, frivillighet og kulturaktiviteter i kommunen.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av at rehabiliteringsarbeidene kan gjennomføres på en måte som ivaretar den løpende driften av teateret. Det har vært nødvendig å vurdere alternative lokaler for aktiviteter som påvirkes av byggearbeidene, og dette har hatt betydning for prosjektets gjennomføring. Videre må gjennomføringen tilpasses teaterets rolle som aktiv kulturarena og behovet for å opprettholde størst mulig aktivitet i byggeperioden.

Manglende rehabilitering vil kunne føre til fortsatt begrenset bruk av deler av bygget og redusert funksjonalitet som kulturarena.

Eventuelle driftskonsekvenser
Rehabiliteringen planlegges gjennomført etappevis for å begrense konsekvensene for den ordinære driften. Det legges til grunn at Sandvika Teater i størst mulig grad skal kunne opprettholde aktivitetene gjennom byggeperioden. Enkelte deler av prosjektet vil likevel medføre behov for midlertidige driftsmessige tilpasninger og perioder med redusert tilgjengelighet. Særlig rehabilitering av hovedsalen vil påvirke driften i større grad enn øvrige tiltak.

På lengre sikt vil rehabiliteringen gi bedre funksjonalitet, økt tilgjengelighet og mer hensiktsmessige lokaler for både publikum og brukere.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Sandvika Teater er en viktig møteplass for kulturaktiviteter og frivillighet i kommunen. Prosjektet vil bidra til å sikre fortsatt bruk av bygget som arena for kunst- og kulturopplevelser, arrangementer og lokale aktiviteter.

Bedre tilgjengelighet og oppgraderte lokaler vil gjøre kulturtilbudet mer tilgjengelig for flere brukergrupper og bidra til økt deltakelse i kulturlivet. Prosjektet vurderes derfor å ha positiv betydning for lokalsamfunnet og for kommunens samlede kulturtilbud.

Økonomi
Prosjektet er planlagt gjennomført som en etappevis rehabilitering, hvor delprosjektene samordnes for å oppnå en mest mulig effektiv gjennomføring og samtidig begrense påvirkningen på den løpende driften. Total bevilgning inkludert prisjustering er 88,5 mill., hvorav 84,3 mill. tidligere er omdisponert fra formuesbevarende bevilgning til rehabilitering av Sandvika Teater.

Klima og miljøpåvirkning
Rehabilitering av eksisterende bygg bidrar til videre bruk og utvikling av eksisterende bygningsmasse fremfor etablering av nye arealer. Dette gir bedre ressursutnyttelse og kan redusere samlet miljøbelastning. Prosjektet gir samtidig mulighet til å oppgradere tekniske løsninger og bygningsmessige forhold slik at bygget blir mer funksjonelt og tilpasset fremtidige behov.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er videreutviklet med en etappevis gjennomføringsmodell som gjør det mulig å opprettholde deler av aktiviteten under rehabiliteringen. Delprosjektene samordnes for å redusere konsekvensene for brukerne og begrense behovet for lengre stengningsperioder. Hoveddelen av rehabiliteringen planlegges gjennomført i 2027.

Kommunedirektørens forslag
Det foreslås å videreføre rehabiliteringen av Sandvika Teater gjennom en etappevis gjennomføring som ivaretar behovet for oppgradering av bygget samtidig som teaterets aktiviteter opprettholdes i størst mulig grad.

Tidligere politisk behandling
- Sandvika teater - plan for rehabilitering og erstatningslokaler, FSK sak 105/25, 11. juni 2025

Plan- og bygningstjenesten

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunalområdet består av tjenestene By- og områdeutvikling, Regulering, Byggesak, Geodata, kundesenter og stab.

Oppgavene omfatter forvaltning og utvikling av kommuneplanen, kommunens egenproduksjon av reguleringsplaner, behandling av innsendte planer, behandling av byggesaker, samt forvaltning og utvikling av områdets digitale tjenester og verktøy som kart, matrikkel og virksomhetenes arkiver med videre.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**47,9**	**47,9**	**47,9**	**47,9**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-2,8**	**-2,2**	**-2,2**	**-2,2**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**1,6**	**1,6**	**1,6**	**1,6**
Konsekvensjusteringer	**-1,2**	**-0,6**	**-0,6**	**-0,6**
Konsekvensjustert budsjett	**46,6**	**47,2**	**47,2**	**47,2**
Tiltak som øker budsjettet				
Digitalisering og innbyggertjenester. Programvarelisenser til felles karttjenester	3,0	3,0	3,0	3,0
Kommuneplanens arealdel	1,0	1,0	1,0	0,0
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	2,2	1,6	1,6	1,6
Sum Tiltak som øker budsjettet	**6,2**	**5,6**	**5,6**	**4,6**
Sum nye tiltak og endringer	**6,2**	**5,6**	**5,6**	**4,6**
Budsjett 2027-2030	**52,8**	**52,8**	**52,8**	**51,8**

Tiltak som øker budsjettet

Digitalisering og innbyggertjenester. Programvarelisenser til felles karttjenester

Kommunedirektøren foreslår å bevilge 3 mill. til programvarelisenser til felles karttjenester og drift av kommunens felles kart- og geodatatjenester. Tjenestene (Bærumskart/Kartportalen), forvaltet av Plan og bygningstjenesten (PBT) ved Geodata, er en kritisk felles infrastruktur og brukes daglig i lovpålagt saksbehandling, drift, beredskap, samt av innbyggere og næringsliv. Økningen er nødvendig for å dekke økte kostnader til lisenser, drift, vedlikehold, kompetanse og økte krav til informasjonssikkerhet og lovpålagte data.

Nåværende budsjettramme

Dagens budsjettramme dekker ikke kostnadsveksten som har vært de siste årene. Det er tidligere bevilget 0,5 mill. til lisenser (budsjett og økonomiplan 2023–2026). Samlet budsjettramme blir 3,5 mill. i 2027. Plan- og bygningstjenesten har alene båret kostnadene i alle år, og brukermiljøene i kommunen

har begrenset mulighet til å bidra, noe som allerede har ført til reduksjon i brukerlisenser. Selv om antall brukerlisenser har blitt redusert, er kostnaden Geodata betaler for systemet uendret.

Konsekvenser:
Bevilgningen sikrer:

- Stabil drift av kritisk fellesløsning
- Tilgang til oppdaterte data
- Effektiv og forsvarlig saksbehandling og innbyggertjenester
- Bedre beredskap

Kommuneplanens arealdel

Kommunedirektøren foreslår å bevilge 1 mill. i 2027, 1 mill. i 2028 og 1 mill. i 2029 til arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel starter opp i 2027 og vil pågå i 2028 og 2029. Som del av det forberedende arbeidet er det behov for medvirkningsarbeid, ulike kartlegginger og analyser innenfor areal- og mobilitetsområdet, i tillegg til utarbeidelse av selve arealplanen og tilhørende konsekvensvurderinger. Totalkostnaden er anslått til 3 mill. og vil bli benyttet til frikjøp av interne ressurser internt i kommunen, eksterne konsulenter, seminarer og verksteder – både med folkevalgte og befolkningen.

Nåværende budsjettramme:
Nåværende budsjettramme dekker ikke kostnadene for utarbeidelse av kommuneplanens arealdel.

Konsekvenser:
Uten bevilgning risikeres at planprosessen blir redusert i omfang, og at beslutningsgrunnlaget blir svakere enn tilrådelig.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	110,5	104,9	105,9	105,9	105,9	105,9
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12,8	14,5	18,8	18,8	18,8	17,8
Overføringsutgifter	2,9	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Finansutgifter	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**128,1**	**121,1**	**126,4**	**126,4**	**126,4**	**125,4**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-63,2	-66,8	-67,0	-67,0	-67,0	-67,0
Refusjoner	-7,2	-6,4	-6,5	-6,5	-6,5	-6,5
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-72,2**	**-73,2**	**-73,5**	**-73,5**	**-73,5**	**-73,5**
Sum	**55,9**	**47,9**	**52,8**	**52,8**	**52,8**	**51,8**

Aktivitet (nøkkeltall)

Byggesak

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Boligproduksjon - Boliger igangsatte, innenfor langsiktige vekstgrenser og/eller i prioriterte kollektivknutepunkter	93,0 %	59,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %
Boligproduksjon – boliger igangsatt	550	564	530	500	500
Boligproduksjon – boliger tatt i bruk	656	408	500	500	500
Klagesaker behandlet innen frist (8 uker)	33,0 %	41,3 %	45,0 %	100,0 %	100,0 %
Klagesaker som ikke er behandlet	53	59	44	40	30
Tilsynssaker behandlet av totalt antall mottatte søknader	10,0 %	11,3 %	10,0 %	10,0 %	0,0 %
Ulovlighetssaker behandlet	118	159	130	150	150
Ulovlighetssaker som ikke er behandlet (restanse)	121	113	108	100	100

Geodata

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Supportsaker om karttjenester meldt til eksterne systemleverandører	132	134	150	200	300
Leverte GIS-analyser som beslutningsgrunnlag til plan og viktige politiske saker	90	62	70	100	120
Oppdateringer av innhold i Kartportalen til publikum (Eksterne)	0	2 325	3 000	3 600	3 700
Support- og brukerveiledning innen Kart- og GIS tjenestene i kommunen (Interne og eksterne)	352	96	134	200	300

Kundesenter Plan- og bygningstjenesten

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Kundemottak – henvendelser per telefon	13 145	12 829	9 000	7 000	2 000

Regulering

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Boligproduksjon - Nye boenheter innenfor langsiktig vekstgrenser og/eller i prioriterte kollektivknutepunkter i vedtatte reguleringsplaner	98,0 %	96,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %
Boligproduksjon - Nye boenheter vedtatte i reguleringsplaner	293	592	300	1 000	750
Vedtatte planer i Kommunestyret (KST)	6	15	4	10	10

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Plan- og bygningstjenesten													
By- og stedsutvikling		1,1	1,1	1,1	1,1	4,6	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	S – Samlebevilgning
Sum Plan- og bygningstjenesten	**0,0**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**4,6**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	
Sum investeringsprosjekter	**0,0**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**4,6**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	

By- og stedsutvikling

Bevilgningen for by- og stedsutvikling er en samlebevilgning, som disponeres ved behov til mindre prosjekter innenfor området. I perioden skal investeringsmidler disponeres til videre digitalisering av virksomhetsområdet, blant annet scanning av arkiver.

Økonomi
Den årlige bevilgningen er foreslått videreført, med totalt 1,1 mill. årlig.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre bevilgningen for å sikre økt digitalisering av Plan- og bygningstjenesten.

Samfunns- og byutvikling – ledelse

Beskrivelse av tjenesteområdet

Området omfatter kommunaldirektør for samfunns- og byutvikling, samt tjenestestedene Byprosjekter og Næringsenheten.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	**Økonomiplan**			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**16,8**	**16,8**	**16,8**	**16,8**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-0,9**	**-0,6**	**-0,6**	**-0,6**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**0,7**	**0,7**	**0,7**	**0,7**
Konsekvensjusteringer	**-0,2**	**0,1**	**0,1**	**0,1**
Konsekvensjustert budsjett	**16,7**	**17,0**	**17,0**	**17,0**
Tiltak som øker budsjettet				
Oppfølging av utbyggingsavtaler og Fornebu – byutvikling	1,5	1,5	1,5	1,5
Sum Tiltak som øker budsjettet	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**1,5**
Sum nye tiltak og endringer	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**1,5**
Budsjett 2027-2030	**18,2**	**18,5**	**18,5**	**18,5**

Tiltak som øker budsjettet

Oppfølging av utbyggingsavtaler og Fornebu – byutvikling

Stillingene på Byprosjekter er dels knyttet opp til spesifikke investeringer og dels til utviklingsoppgaver som finansieres over ordinært driftsbudsjett. Over ordinært driftsbudsjett dekkes utgifter til medvirkning i planarbeid og forhandlinger, og til oppfølging av utbyggingsavtaler, blant annet utbyggingsavtaler på Fornebu. Det er behov for å styrke tjenestestedet med både kompetanse og prosjektledelse. Tiltaket er knyttet til oppdraget «Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler».

Nåværende budsjettramme:
Byprosjekter har i 2026 et lønnsbudsjett på cirka 1,5 mill. i driftsbudsjettet. Foreslått økning gir en total budsjettramme på 3 mill.

Konsekvenser:
Byprosjekter er en liten enhet med få ansatte med spisskompetanse på utbyggingsavtale og gjennomføring. Uten å styrke bemanningen er enheten svært sårbar både med hensyn til kompetanse og kapasitet.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	13,2	8,6	9,8	10,1	10,1	10,1
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13,5	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføringsutgifter	9,7	4,6	4,8	4,8	4,8	4,8
Finansutgifter	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**36,3**	**17,1**	**18,4**	**18,7**	**18,7**	**18,7**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjoner	-11,6	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-9,3**	**-0,2**	**-0,2**	**-0,2**	**-0,2**	**-0,2**
Sum	**27,0**	**16,8**	**18,2**	**18,5**	**18,5**	**18,5**

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Samfunns- og byutvikling – ledelse													
Kirkeinvesteringer budsjett og økonomiplan		21,9	20,0	20,0	20,0	82,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	S – Samlebevilgning
Sum Samfunns- og byutvikling – ledelse	**0,0**	**21,9**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**82,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	
Sum investeringsprosjekter	**0,0**	**21,9**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**82,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	

Kirkeinvesteringer budsjett og økonomiplan

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kirkelig fellesråd i Bærum (KfiB) har ansvar for forvaltningen av kommunens kirker og tilhørende bygningsmasse. Fellesrådet legger til grunn at kirkebyggene skal bidra til en bærekraftig drift, og vurderer at det er behov for flere rehabiliteringsprosjekter og større enkeltstående investeringstiltak i årene fremover.

Investeringer i kirkebyggene skal bidra til å sikre funksjonelle, energikloke og areal- og kostnadseffektive lokaler. Fokusområdene omfatter blant annet helse, miljø og sikkerhet, tak, brannsikkerhet og energiøkonomisering. Tiltakene skal bidra til å ivareta både den daglige driften og de kulturhistoriske verdiene knyttet til kirkebyggene.

Kirkelig fellesråd i Bærum har gjennomført forprosjekter for istandsetting av middelalderkirkene. Tilstanden på de to steinkirker er generelt god. En foreløpig investeringsramme for begge steinkirkene er 10 mill. KfiB gjennomfører forprosjekt i øvrige listeførte kirkebygg i 2025 for å kunne søke investeringsmidler i Kirkebevaringsfondet. Gitt at forprosjektene blir godkjente vil det iverksettes konkrete prosjekter i 2026 – 2029. Det antas at det totale investeringsbehovet per kirke er mellom 25 til 35 mill.

Avhengigheter og konsekvenser
Investeringene må sees i sammenheng med tilstanden til den samlede kirkebygningsmassen og de prioriteringene som gjøres av Kirkelig fellesråd innenfor vedtatte økonomiske rammer.

Rehabiliteringen av Haslum menighetshus har vist seg å være mer omfattende enn opprinnelig lagt til grunn. Dette har medført at investeringsmidler som tidligere var planlagt benyttet til andre kirkelige bygg, må prioriteres til dette prosjektet, og at enkelte investeringer forskyves.

Kirkelig fellesråd legger også til grunn at det skal arbeides aktivt med prosjekter som omfattes av Bevaringsprogrammet og Kirkebevaringsfondet. Dette innebærer at fremtidige investeringer vil være avhengige av gjennomføring av forprosjekter, godkjenninger og muligheten for statlig medfinansiering.

Eventuelle driftskonsekvenser
Gjennomføring av rehabiliterings- og oppgraderingstiltak vil bidra til mer robuste og hensiktsmessige bygg med lavere risiko for driftsavvik og uforutsette bygningsmessige utfordringer. Investeringer i energiøkonomisering, tekniske anlegg og bygningsmessige oppgraderinger kan bidra til mer effektiv drift og bedre utnyttelse av ressurser over tid. Samtidig kan større rehabiliteringsprosjekter medføre midlertidige driftsmessige utfordringer i gjennomføringsperioden.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Kirkebyggene er viktige møteplasser og arenaer for trosutøvelse, kulturaktiviteter og frivillighet. Investeringene skal bidra til at kirkene fortsatt kan fylle denne rollen og være tilgjengelige for innbyggere i hele kommunen. Oppgraderte og funksjonelle kirkebygg gir bedre rammer for kirkelige handlinger, kulturarrangementer og annen aktivitet i regi av kirken og lokalsamfunnet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår at det legges til grunn en mer fleksibel porteføljestyring av investeringsmidlene til Kirkelig fellesråd. Dette innebærer at investeringene samles under en felles investeringspost for kirkens investeringer, hvor midlene disponeres ut fra prioriterte behov og vedtatte budsjettrammer. Kirkelig fellesråd må innenfor vedtatt budsjett planlegge bruk av midlene og rapportere på status og gjennomføring av investeringsprosjektene. Det er bevilget 21,7 mill. i 2027 og deretter en årlig bevilgning på 20 mill.

Videre legges det til grunn at aktuelle prosjekter kan finansieres gjennom en kombinasjon av kommunale investeringsmidler og statlige tilskudd gjennom Kirkebevaringsfondet og andre relevante ordninger.

Klima og miljøpåvirkning
Investeringene skal bidra til mer energieffektive og bærekraftige kirkebygg gjennom målrettede

energiøkonomiserende tiltak og oppgradering av tekniske anlegg. Rehabilitering og videre bruk av eksisterende bygg bidrar til å ivareta betydelige kulturhistoriske verdier samtidig som ressursene i eksisterende bygningsmasse utnyttes videre. Det legges til grunn at klima- og miljøhensyn inngår som en viktig del av planlegging og prioritering av fremtidige investeringstiltak.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det foreslås innført en ny modell for investeringer i kirkebyggene gjennom fleksibel porteføljestyring av investeringsmidlene. Som følge av betydelig rehabiliteringsbehov ved Haslum menighetshus prioriteres tilgjengelige investeringsmidler til dette prosjektet, samtidig som enkelte planlagte investeringer ved andre kirker forskyves.

Videre prioriteres prosjekter som kan kvalifisere for støtte gjennom Bevaringsprogrammet og Kirkebevaringsfondet, slik at kommunale investeringer kan utløse ekstern finansiering.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre investeringsmidler til kirkelige bygg gjennom en modell med fleksibel porteføljestyring, hvor Kirkelig fellesråd prioriterer tiltak innenfor vedtatte økonomiske rammer.

Det legges til grunn at investeringene i økonomiplanperioden skal rettes mot tiltak innen helse, miljø og sikkerhet, tak, brannsikkerhet, energiøkonomisering og rehabilitering av kulturhistorisk verdifulle kirker, samt at prosjekter med mulighet for statlig medfinansiering prioriteres.

Tidligere politisk behandling
Ingen

Miljøteknisk

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunalområdet består av tjenestene Natur-, idretts- og veidrift, Natur-, gate- og miljøforvaltning, Avfall og gjenvinning, Vann og avløp, Transport og Prosjektenheten.

Området sørger for at natur, parker og friluftsområder er tilgjengelige, vedlikeholdt og bidrar til god livskvalitet. Kommunalområdet har videre ansvar for infrastrukturen i kommunen, og skal gjennom sitt arbeid legge til rette for et lavutslippssamfunn hvor flere velger gange, sykkel og kollektivtransport gjennom trygge og effektive løsninger.

Arbeid med bedre vannkvalitet, klimatilpasning og håndtering av overvann er prioritert. Overvann håndteres ved å ta vare på vannet der det faller, forsinke avrenning og sikre trygge flomveier, kombinert med oppgradering av infrastruktur og bruk av naturbaserte løsninger. Trygge flomveier gjør at overvann håndteres på en kontrollert måte og minimerer risiko for skader og farlige situasjoner.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**96,9**	**96,9**	**96,9**	**96,9**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-39,0**	**-67,2**	**-97,7**	**-97,7**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**12,3**	**12,3**	**12,3**	**12,3**
Konsekvensjusteringer	**-26,7**	**-54,9**	**-85,3**	**-85,3**
Konsekvensjustert budsjett	**70,2**	**41,9**	**11,5**	**11,5**
Tiltak som øker budsjettet				
Folkehelse – drift/vedlikehold av toaletter/sanitæranlegg på kommunale friområder	1,5	1,5	1,5	1,5
Parkering – endring i parkeringsavgiften	0,0	0,0	0,0	0,0
Regnskapstekniske endring, omdisponering fra investeringer til drift: Vedlikehold kommunale veier og handlingsplan sykkel	3,0	3,0	3,0	3,0
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	13,5	9,1	9,1	9,1
Vei- og brodata og økt fokus på veioppmerking/mangelfull skilting	2,0	2,0	1,5	1,5
Økte kostnader til servicekontrakter for nødvendig infrastruktur	4,5	4,5	4,5	4,5
Sum Tiltak som øker budsjettet	**24,5**	**20,1**	**19,6**	**19,6**
Endringer i budsjettene for selvkostområdene				
Feiing – endring utgifter, inntekter og bruk/avsetning fond	0,0	0,0	0,0	0,0
Renovasjon/avfall – endring utgifter, inntekter, bruk/avsetning fond	1,1	0,3	-1,5	-3,9
Vann og avløp – endring utgifter, inntekter og bruk/avsetning fond	-37,6	-38,7	-53,9	-99,9
Sum Endringer i budsjettene for selvkostområdene	**-36,5**	**-38,4**	**-55,5**	**-103,8**
Sum nye tiltak og endringer	**-12,0**	**-18,4**	**-35,9**	**-84,2**
Budsjett 2027-2030	**58,2**	**23,6**	**-24,4**	**-72,7**

Tiltak som øker budsjettet

Folkehelse – drift/vedlikehold av toaletter/sanitæranlegg på kommunale friområder

I 2026 er det vedtatt å øke bevilgningen til renovasjon, drift og vedlikehold av toaletter/sanitæranlegg på kommunale friområder med 2 mill. Kommunedirektøren foreslår at denne styrkingen på folkehelse og aldersvennlig samfunnsutvikling videreføres i økonomiplanperioden. Tiltaket er knyttet til oppdraget «Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler» og «Legge til rette for at flere eldre kan bo trygt hjemme».

Nåværende budsjettramme:
Tjenesten har i 2026 en disponibel budsjettramme til drift og vedlikehold av toaletter/sanitæranlegg på1,3 mill. Forslaget gir en økning i budsjettrammen på 1,5 mill. til 2,8 mill.

Konsekvenser:
Dersom den disponible rammen for drift og vedlikehold av toaletter/sanitæranlegg ikke styrkes, må økte kostnader dekkes innenfor eksisterende portefølje. Konsekvensen er redusert drift og vedlikehold, eventuelt redusert disponibel budsjettramme til planlagte tiltak på andre områder i kommunen.

Parkering – endring i parkeringsavgiften

Kommunedirektøren foreslår å øke avgiften for gateparkering med seks kroner per time fra 64 kroner til 70 kroner. I tillegg foreslår kommunedirektøren å øke avgiften i parkeringshus og parkeringsplasser med tre kroner per timer fra 30 kroner til 33 kroner. Det foreslås også at parkering for «øvrige del av døgnet» på parkeringsplasser og utfartsparkeringer (privatrettslig parkering), samt avgiften ved aktuelle gravplasser, økes med en krone, til to kroner. Prisen for utleieplasser foreslås å ikke økes. Parkeringsavgiftene foreslås økt mer enn prisjustering, for å tilgjengeliggjøre gateparkering for korte

besøk og styre trafikk til parkeringshus. Som tidligere vedtatt, gjelder samme avgift på el-biler som for fossilbiler.

Det er ulikt lovverk som gjelder for innkreving av parkeringsavgifter i private parkeringshus, kommunale parkeringshus og langs offentlig/kommunal vei. Når det gjelder parkering i parkerings-hus og parkeringsplasser innenfor avgrensede områder, opererer kommunen i et konkurranseutsatt marked og må ta hensyn til markedspriser og konkurrenter. Generelt ligger imidlertid kommunen lavere i pris enn private aktører, og har større begrensning på avgiftstidens lengde. For parkering langs offentlig vei, såkalt gateparkering/kantsteinparkering, har kommunen en plikt til å både regulere og håndheve parkeringen. Prisfastsetting er fattet med hensyn til sirkulasjon og andre parkeringsrelaterte forhold.

Det innføres parkeringsavgift på Bruksveien P-plass, med samme avgiftsstruktur som på Sjøholmen P-plass. Bruken på plassene i nærheten av båtplasser kan sammenliknes, og lik avgiftsstruktur på like plasser blir prioritert for å sikre enkle og forståelige reguleringer. Avgift vil sikre sirkulasjon på plassen og bidrar til økt inntekt for kommunen.

Avgiftstiden i Lomviveien foreslås endret til å gjelde alle dager, inkludert søndager. Dette bidrar til økt inntekt og sirkulasjon på gateparkeringsplassene i hele helgen, og enklere skilting. Samtidig justeres prisstrukturen, slik at de tre første timene blir rimeligere, tilsvarende Kadettangen, Sjøholmen, Henie Onstad, o.l.

Nåværende budsjettramme:
Tjenesten har et inntektsbudsjett på 28,3 mill. i 2026, inkludert inntekter fra kontrollsanksjoner og utleieplasser. Det foreligger risiko for lavere parkeringsinntekter enn lagt til grunn i budsjettet. Selv om forslaget forventes å gi en netto inntektsøkning på om lag 1,8 mill. i 2027, vil denne økningen ikke fullt ut kompensere for forventet inntektssvikt i 2026. Budsjettrammen foreslås derfor holdt uendret i økonomiplanperioden.

Konsekvenser:
Den anslåtte netto inntektsøkningen på om lag 1,8 mill. fra 2027 vil bidra positivt til tjenestens inntektsgrunnlag. Effekten vurderes imidlertid ikke som tilstrekkelig til å dekke forventet mindreinntekt i 2026 eller alene sikre økonomisk balanse i inntektsbudsjettet. Det vil derfor fortsatt være behov for å følge utviklingen i inntektene tett.

Regnskapstekniske endring, omdisponering fra investeringer til drift: Vedlikehold kommunale veier og handlingsplan sykkel

Kommunedirektøren foreslår at avsatte prosjektmidler til rehabilitering av veier og oppfølging av handlingsplan for sykkel omdisponeres fra investering til drift. Omdisponeringen styrker den disponible driftsrammen med 2 mill. til oppfølging av veier, samt med 1 mill. til oppfølging av handlingsplan for sykkel.

Kommunale veier utsettes for stor belastning, og befolkningsvekst medfører økt trafikk og større slitasje. Dette medfører et kontinuerlig behov for drift, vedlikehold, oppfølging og forvaltning av veinettet. Tiltak knyttet til oppfølging og forvaltning er kostnader klassifiseres som driftsutgifter og kan derfor ikke finansieres over investeringsbudsjettet.

Tiltakene i Handlingsplan sykkel har som mål å gjøre sykling mer attraktivt for alle innbyggere i Bærum. Det legges vekt på tiltak som forbedrer trafikksikkerheten og fremkommeligheten for myke trafikanter, samt etablering av trygge og tyverisikre sykkelparkeringsløsninger. I henhold til gjeldende regnskapsregler og retningslinjer skal deler av disse kommunale tiltakene klassifiseres som driftsutgifter og dermed finansieres over driftsbudsjettet.

Nåværende budsjettramme:
Budsjettrammen for oppfølging og forvaltning av de kommunale veier er i 2026 på 1,5 mill., og budsjettrammen for oppfølging av handlingsplan sykkel er på 2,5 mill. Den foreslåtte økningen gir en budsjettramme på 3,5 mill. til veier og 3,5 mill. til oppfølging av handlingsplan sykkel.

Konsekvenser:
Uten styrking av den disponible rammen for oppfølging av veier og handlingsplan sykkel må økte kostnader håndteres innenfor gjeldende portefølje. Konsekvensen er redusert økonomisk handlingsrom for gjennomføring av planlagte tiltak.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Vei- og brodata og økt fokus på veioppmerking/mangelfull skilting

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettrammen til veioppmerking/mangelfull skilting, kartlegging av tilstand til kommunens broer, og midler til anskaffelse av system/tjeneste for å kartlegge skilt og gangfelt med 2 mill. i 2027 og 2028, og med 1,5 mill. fra og med 2029.

Veioppmerking blir hvert år utsatt for slitasje. Dette gjelder blant annet gangfelt, midtlinjer, sykkelfelt, fartshumper, vikelinjer og oppmerking av parkeringsplasser. I tillegg er det utfordringer knyttet til feil eller mangelfull skilting, noe som kan medføre økt risiko for ulykker. God og tydelig oppmerking samt riktig skilting er viktig både for trafikksikkerhet og fremkommelighet, og bidrar til å redusere risikoen for personskader og materielle skader.

Kommunen har ansvar for totalt 150 broer, hvorav 100 er en del av det kommunale veinettet. For å sikre en forsvarlig og planmessig forvaltning er det behov for å kartlegge tilstanden til disse broene. En samlet kartlegging vil danne grunnlaget for en langsiktig vedlikeholdsplan. Det er behov for å kartlegge 50 nye broer årlig.

Alle kommuner er i henhold til vegdata- og trafikkinformasjonsforskriften pliktig til å levere veidata til Nasjonal vegdatabank for sine kommunale veier. Dette inkluderer blant annet alle trafikkskilt, fartsgrenser, fartsdempere, og gangfelt. Bærum kommune har også egen interesse av å få registrert samtlige av disse dataene, samt all oppmerking. Kommunen har delegert myndighet til å ilegge parkeringsgebyr, samt delegert skiltmyndighet, og bør ha et godt grunnlag for å drive mest mulig profesjonell myndighetsutøvelse. Som en av seks kommuner i Norge med delegert skiltmyndighet etter skiltforskriften må vi vise til særlig god kontroll over skilt og overholde krav til register i vegnormal. Tiltaket er knyttet til oppdraget «Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler».

Nåværende budsjettramme:
Budsjettrammen for oppfølging av veioppmerking og mangelfull skilting er i 2026 på 1,0 mill. Budsjettet til kartlegging av tilstanden på kommunens broer er begrenset, og det er ikke avsatt disponible midler til anskaffelse av system eller tjeneste for kartlegging av skilt og gangfelt. Den foreslåtte økningen vil gi en samlet budsjettramme på 1,0 mill. til kartlegging av tilstanden på kommunens broer. I tillegg vil rammen for oppfølging av veioppmerking og mangelfull skilting øke til 1,5 mill. Det foreslås også å avsette 1,0 mill. fordelt over en toårsperiode, til anskaffelse av system eller tjeneste for kartlegging av skilt og gangfelt.

Konsekvenser:
Uten anskaffelse av system/tjeneste for kartlegging vil det bli vanskeligere å kvalitetssikre gyldigheten av skilt- og oppmerkingsvedtak. Dette vil også gjøre det mer krevende å identifisere og rette opp feilskilting på kommunale veier. En mangelfull kartlegging av bruer gjør det utfordrende å arbeide systematisk med å opprettholde god teknisk tilstand på broene. En god teknisk standar er avgjørende for både trafikksikkerhet og fremkommelighet.

Økte kostnader til servicekontrakter for nødvendig infrastruktur

Budsjettet til serviceavtaler for veier er ikke tilstrekkelig til å dekke både nåværende og fremtidige kontrakter, særlig fordi det ikke reflekterer de faktiske indeksjusteringene i markedet. Samtidig vektlegges nye miljøkrav med 30 prosent, noe som medfører økte kostnader ved inngåelse av nye kontrakter. I tillegg er det inngått ny avtalen for drift av Hundsund bad i 2026. Den nye avtalen er dyrere enn eksisterende avtale. Tiltaket er knyttet til oppdraget «Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler».

Nåværende budsjettramme:
Budsjettramme til serviceavtaler (kontrakter) for veier, anlegg og nærmiljøområder er i 2026 på 60,2 mill. og til kontrakter ved Hundsund bad på 6,1 mill. Forslaget gir en økning på 4,5 mill., og ny budsjettramme vil være 67,9 mill. inklusiv forventet prisjustering på 2,4 prosent.

Konsekvenser:
Uten styrking av den disponible rammen for serviceavtaler må økte kostnader håndteres innenfor gjeldende portefølje. Konsekvensen er redusert økonomisk handlingsrom for gjennomføring av planlagte tiltak.

Endringer i budsjettene for selvkostområdene

Feiing – endring utgifter, inntekter og bruk/avsetning fond

Det er gjennomført selvkostberegninger for budsjettperioden 2027–2030. Budsjettet er oppdatert i samsvar med disse beregningene. En nærmere redegjørelse for utviklingen i årsgebyrene gis i avsnittet «*Endringer i brukerbetalinger og gebyrer*».

Renovasjon/avfall – endring utgifter, inntekter, bruk/avsetning fond

Det er gjennomført selvkostberegninger for budsjettperioden 2027–2030. Budsjettet er oppdatert i samsvar med disse beregningene. En nærmere redegjørelse for utviklingen i årsgebyrene gis i avsnittet «*Endringer i brukerbetalinger og gebyrer*».

Vann og avløp – endring utgifter, inntekter og bruk/avsetning fond

Det er gjennomført selvkostberegninger for budsjettperioden 2027–2030. Budsjettet er oppdatert i samsvar med disse beregningene. En nærmere redegjørelse for utviklingen i årsgebyrene gis i avsnittet «*Endringer i brukerbetalinger og gebyrer*».

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	326,1	322,9	330,7	336,4	342,3	348,5
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	254,5	307,8	324,0	321,0	319,3	319,3
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	386,0	431,3	480,5	481,3	488,1	493,6
Overføringsutgifter	86,4	83,2	84,6	84,5	84,5	84,5
Finansutgifter	75,9	35,2	26,2	29,8	18,9	5,9
Sum Driftsutgifter	**1 128,9**	**1 180,4**	**1 246,0**	**1 252,9**	**1 253,1**	**1 251,8**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-946,6	-1 005,7	-1 077,0	-1 143,8	-1 212,8	-1 260,8
Refusjoner	-54,2	-55,9	-57,2	-57,2	-57,2	-57,2
Overføringsinntekter	-6,4	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-41,1	-15,8	-47,6	-22,4	-1,5	-0,5
Sum Driftsinntekter	**-1 048,3**	**-1 083,5**	**-1 187,8**	**-1 229,3**	**-1 277,5**	**-1 324,5**
Sum	**80,6**	**96,9**	**58,2**	**23,6**	**-24,4**	**-72,7**

Lånegarantier

I Finansreglement for Bærum kommune (PDF), vedtatt i kommunestyret i møte 27. mai 2026, sak 066/26, omhandles rammer for kommunale lånegarantier til prioriterte spillemiddelberettigede anlegg. Kommunestyret gir formannskapet myndighet til å innvilge kommunale lånegarantier innenfor en vedtatt ramme. Garantirammen fastsettes i årsbudsjettet.

Rammen for lånegarantier knyttet til prioriterte spillemiddelberettigede anlegg settes til 30 millioner kroner i 2027.

Endringer i brukerbetalinger og gebyrer

For en detaljert oversikt over alle gebyrer og priser vises det til kapittelet *Priser og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027*.

Alle priser og avgifter er oppdatert for 2027 og er i hovedsak justert etter lønns- og prisvekst. Noen priser og avgifter er imidlertid økt utover dette nivået:

- Parkeringsavgift. For en detaljert oversikt vises det til kapittelet *Priser og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027 - Parkering.* Økning i prisene er også omtalt under avsnittet *Driftstiltak med endringer.* Kommunedirektøren foreslår å øke avgiften for gateparkering med seks kroner per time fra 64 kroner til 70 kroner. I tillegg foreslår kommunedirektøren å øke avgiften i parkeringshus og parkeringsplasser med tre kroner per timer fra 30 kroner til 33 kroner. Det foreslås også at parkering for «øvrige del av døgnet» på parkeringsplasser og utfartsparkeringer (privatrettslig parkering) økes med en krone, til to kroner.
- Leie av utstyr til fangst av levende vilt.

- Gjestebrygge og elvepromenaden, pris de to første timene, timesprisen og timepris for liggetid i tidsrommet fra kl 06:00–01:00 påfølgende dag.
- Utleie av friområder til privat langvarig bruk av natur- og friområder, til kommersiell virksomhet (hastesak) og til midlertidig deponi for kommunes egne VA-prosjekter.
- Isi avfallsanlegg, sortert avfall.

Det er for 2027 innført nye priser, avgifter og gebyrer på følgende områder:

- Leie av fartøy m/mannskap.
- Leie av kai.
- Pris for hverdag i svømmehallene på Hundsund og Nadderud.
- Gjestebrygge og elvepromenaden, overtredelse av maks liggetid.
- Leiepriser Bærum idrettspark, sandhånballbanen og cricket/baseball for kommunale etater.

Årsgebyr vann, avløp, husholdningsrenovasjon og feiing/tilsyn

Beregning av utgifter, inntekter og årsgebyr (selvkostberegninger) for områdene vann, avløp, husholdningsrenovasjon og feiing/tilsyn er gjennomført. På bakgrunn av disse beregningene foreslås følgende gebyrer for vann, avløp og husholdningsrenovasjon for 2027. Det er også utarbeidet beregnede gebyrprognoser for perioden 2028–2030:

Husholdningsrenovasjon:

Gebyr eksklusive mva. kroner/prosent per år	Gebyr 2026	Gebyr 2027	Gebyr 2028	Gebyr 2029	Gebyr 2030
Renovasjon*	4 307	3 661	4 274	4 938	5 175
Endring kroner		-646	613	664	237
Endring %		-15,0 %	16,7 %	15,5 %	4,8 %

* En todelt beholder

Standard renovasjonsgebyr for en todelt beholder reduseres med 15 prosent fra 2026 til 2027. Beregningene baserer seg på oppdaterte selvkostberegninger. For en mer detaljert oversikt over gebyrer for de ulike avfallsløsningene vises det til kapittelet *Priser og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027.*

Vann og avløp:

Gebyr eksklusive mva. kroner/prosent per år	Gebyr 2026	Gebyr 2027	Gebyr 2028	Gebyr 2029	Gebyr 2030
Vann*	3 993	4 816	5 143	5 539	5 988
Avløp*	4 542	5 192	5 316	5 412	5 482
Sum vann og avløp*	8 535	10 007	10 459	10 951	11 470
Endring kroner		1 472	452	492	519
Endring % vann		20,6 %	6,8 %	7,7 %	8,1 %
Endring % avløp		14,3 %	2,4 %	1,8 %	1,3 %
Endring % vann og avløp		17,2 %	4,5 %	4,7 %	4,7 %

* Standardbolig 150 m3

Vann- og avløpsgebyr etter areal, beregnes med 1,3 m3 per kvadratmeter. Årsgebyret for vann og avløp økes fra 2026 til 2027 med 17,2 prosent. Det vil si med 1 472 kroner fra 8 535 kroner til 10 007 kroner for en standardbolig 150 m3. Økningen baserer seg på oppdaterte selvkostberegninger. I selvkostberegningene er det inkludert nye forlengede avskrivningstider. Hovedårsaken til at gebyret settes opp er inndekning av renteutgifter og avskrivninger som skyldes realisering av

investeringsplanene. De største prosjektene i investeringsplanen er satsingen på fornying og forsterking av ledningsnettet, oppgradering av sentrale knutepunkt i vannforsyningen, utskiftning av avløpspumpestasjoner og rehabilitering av damanlegg.

Det innføres fra 2027 gebyr for tilsyn med, og behandling av søknad om påslipps-tillatelser. For en detaljert oversikt vises det til kapittelet *Priser og gebyrsatser for kommunale tjenester 2027 – Vann og avløpstjenester*. Gebyrene skal beregnes til selvkost og er foreslått med utgangspunkt i anslått tidsbruk.

Feiing/tilsyn av piper:

Følgende gebyrer gjelder for feiing og tilsyn av pipeløp:

Gebyr kroner/prosent per år	Gebyr 2026	Gebyr 2027	Gebyr 2028	Gebyr 2029	Gebyr 2030
Årsgebyr feiing og tilsyn	445	322	327	336	345
Endring kroner		-123	5	9	9
Endring %		-27,6 %	1,6 %	2,8 %	2,7 %

* Feiing av pipeløp 6–9 tommer

Årsgebyret for feiing av pipeløp og tilsyn reduseres samlet med 123 kroner fra 2026 til 2027, det vil si med 27,6 prosent.

Samlet for vann, avløp, renovasjon og feiing/tilsyn av piper viser gebyrene i perioden 2026–2030 følgende utvikling:

Kroner/prosent per år	Gebyr 2026	Gebyr 2027	Gebyr 2028	Gebyr 2029	Gebyr 2030
Samlet vann, avløp, renovasjon og feiing	13 287	13 991	15 061	16 226	16 991
Endring i kroner		704	1 070	1 165	765
Endring i %		5,3 %	7,6 %	7,7 %	4,7 %

Utvikling i selvkostområdene

Diagrammene og tabellene under viser utvikling i driftsutgifter og kapitalkostnader for selvkostområdene vann, avløp og renovasjon fra 2025 til 2030:

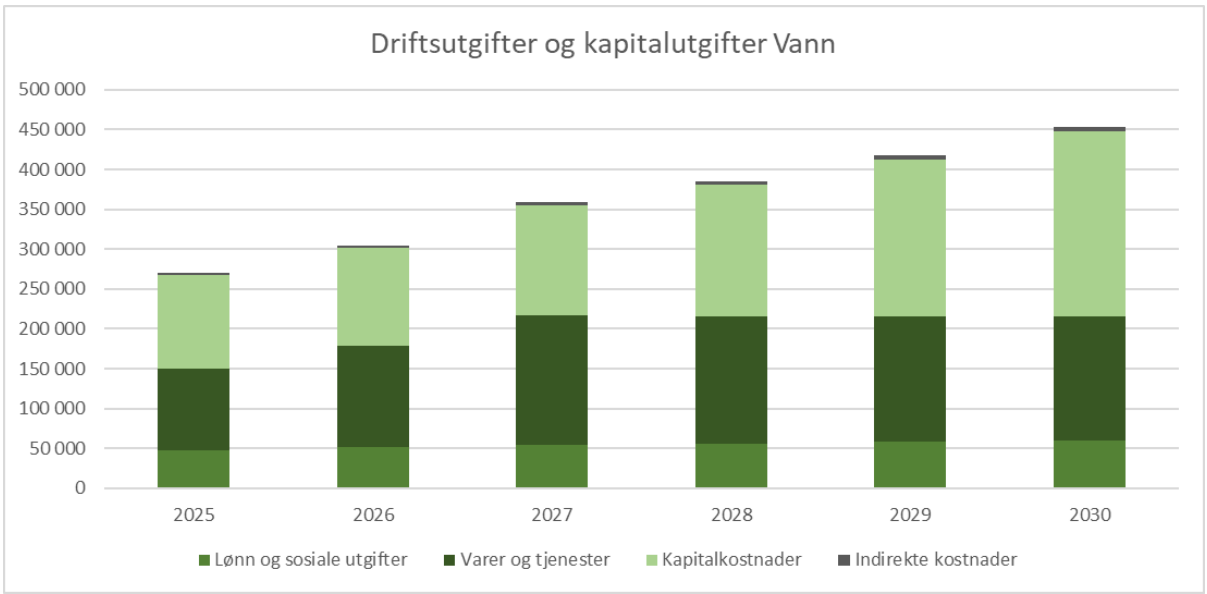

Vann (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lønn og sosiale utgifter	47 253	51 500	53 990	56 042	58 171	60 382
Varer og tjenester	103 229	127 750	163 610	160 142	157 855	155 801
Kapitalkostnader	117 090	121 951	137 542	164 960	196 485	231 632
Indirekte kostnader	3 419	3 816	4 336	4 501	4 672	4 849

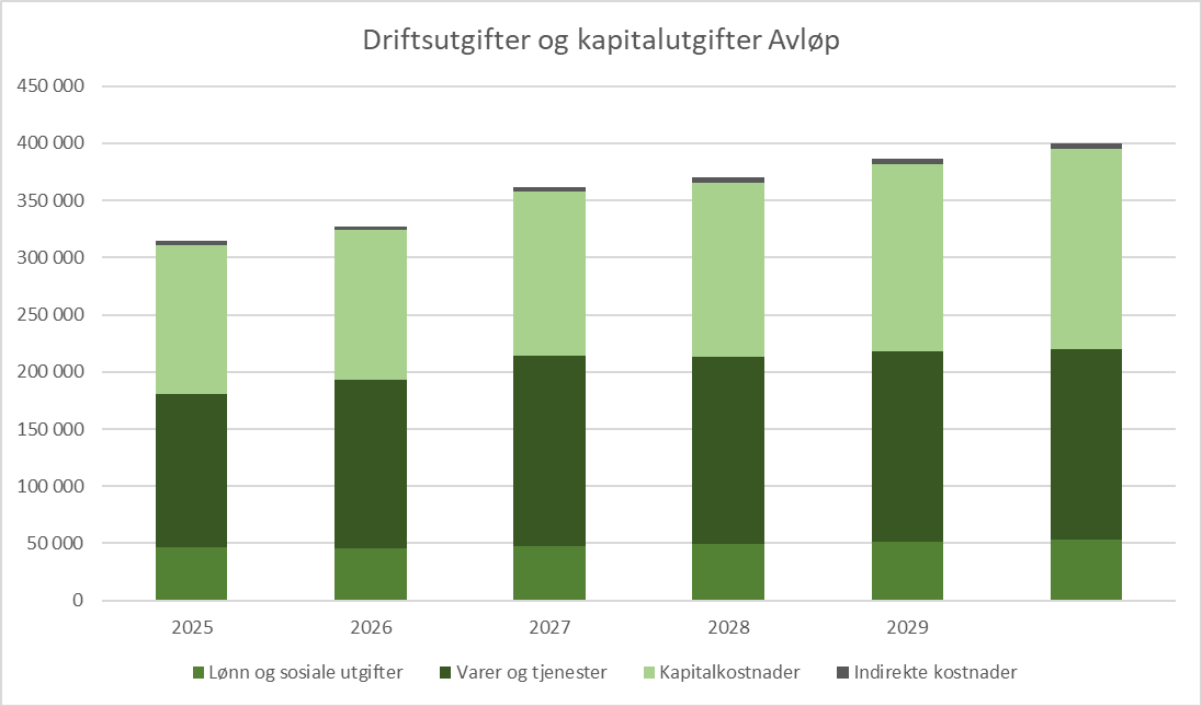

Avløp (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lønn og sosiale utgifter	46 244	45 390	47 650	49 461	51 340	53 291
Varer og tjenester	134 336	147 300	166 195	163 945	166 331	166 854
Kapitalkostnader	130 528	131 331	143 493	151 927	164 044	175 092
Indirekte kostnader	3 358	3 516	4 310	4 474	4 644	4 820

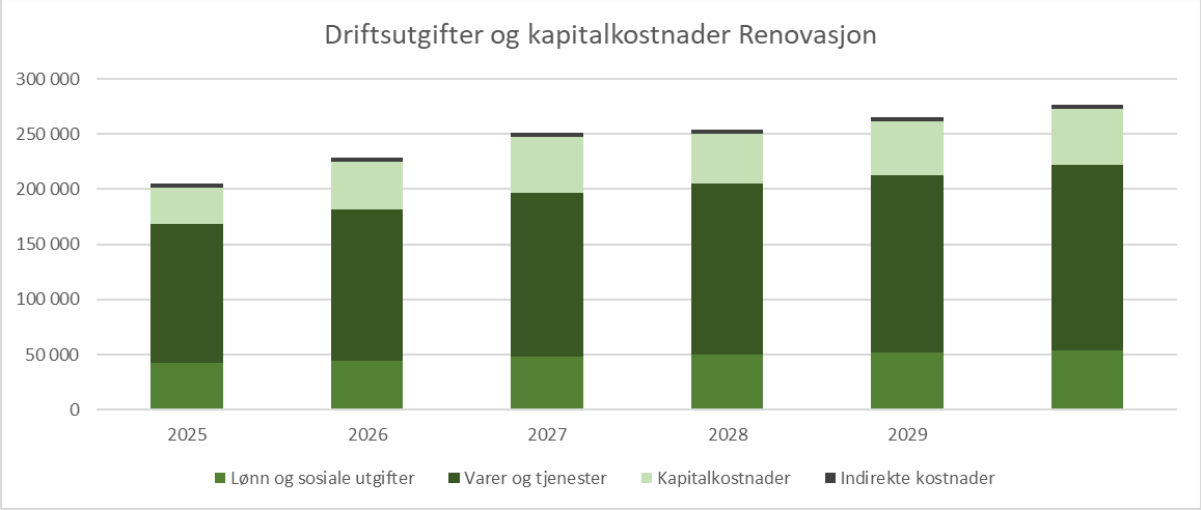

Renovasjon (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lønn og sosiale utgifter	42 769	44 660	48 520	50 364	52 278	54 264
Varer og tjenester	125 483	136 911	148 195	154 347	160 776	167 494
Kapitalkostnader	33 440	43 384	50 984	45 832	48 634	50 782
Indirekte kostnader	3 135	3 379	3 608	3 745	3 887	4 035

Aktivitet (nøkkeltall)

Avfall og gjenvinning

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Utsorteringsgrad matavfall, i %	58	56	56	56	56

Idrett og svømmehallene

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall timer tilgjengelig for fordeling til idrettslagene	18 000	21 564	22 000	22 000	23 000

Kommunal vei

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Andel veier som er på og/eller over akseptabel standard (TG1)	71,0 %	71,0 %	71,0 %	70,0 %	65,0 %

Vann og avløp

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Total vannproduksjon – liter per person og døgn ukene 36–48	275	252	250	230	220

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Miljøteknisk													
(NY) Aurevann vannbehandlingsanlegg rehabilitering	1 000,0	16,0	40,0	40,0	100,0	196,0	200,0	300,0	200,0	100,0	4,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Avfallssug Høvik	200,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	20,0	74,0	F1 – Konsept
(NY) Bandyhall ved BIP	96,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,0	33,4	30,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
(NY) Dypvannsinntak byvann og turbin	20,0	2,0	15,0	3,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) E18 - utbygging - komplettering av veinett	20,0	0,0	0,0	10,0	10,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Elias Smiths vei - rehabilitering vann og avløp	169,0	32,9	70,9	54,9	0,0	158,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
(NY) Fornying overvannsledninger - vann og avløp		0,0	0,0	0,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	S – Samlebevilgning
(NY) Fossum Smiejordet utvikling idrettsanlegg	56,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,0	0,0	26,0	0,0	15,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Gravsbekken etappe 2 - rehabilitering vann og avløp	75,6	26,3	26,8	8,3	0,0	61,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
(NY) Haslumhallen - rehabilitering	82,4	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0	72,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
(NY) Hosleveien - rehabilitering vann og avløp	84,1	32,1	27,5	15,2	0,0	74,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
(NY) Isi avfallsanlegg - Nytt ombruksmottak	16,0	1,0	13,0	2,0	0,0	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Isi avfallsanlegg - Nytt mellomlager farlig avfall	24,0	0,0	4,0	18,0	2,0	24,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Isi og omlastningsstasjon - containere		1,0	1,0	1,1	1,1	4,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	S – Samlebevilgning
(NY) Kalvøya – nytt servicebygg	18,0	0,0	0,0	3,0	9,0	12,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept

Beløp i mill. kr	**Brutto utgifter**	**Økonomiplan**				**Sum Økonomiplan**	**Langsiktig investeringsanalyse**						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
(NY) Lokale mini gjenvinningsstasjoner	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	8,0	2,0	F1 – Konsept
(NY) Lokale mottak for avfall og ombruk	30,0	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
(NY) Lommedalen - ny avløpsledning	160,0	2,2	50,0	57,0	50,0	159,2	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
(NY) Mobile nødstrømsaggregater	15,0	15,0	0,0	0,0	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Ramstadåsveien - rehabilitering vann og avløp	150,0	15,0	50,0	50,0	35,0	150,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
(NY) Rehabilitering – Vann og avløp. Tillegg for nivå 2		8,8	8,8	8,8	8,8	35,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Sikring av nettverk og data		40,0	10,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Skallsikring		5,0	3,0	2,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Utbyggingsavtaler – offentlig infrastruktur (realytelser)		20,0	33,0	0,0	29,0	82,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,5	0,0	S – Samlebevilgning
(NY) Utbyggingsområder - offentlig infrastruktur (kommunens bidrag)		8,7	7,5	21,2	-31,6	5,8	2,6	64,6	49,4	-4,7	66,7	86,8	S – Samlebevilgning
Avfall og gjenvinning – diverse prosjekter		6,0	6,0	4,0	4,0	20,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	S – Samlebevilgning
Avfall og gjenvinning – sigevannsanlegg	95,3	4,0	1,0	4,0	4,0	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Avfallssug på Fornebu	97,6	23,7	24,6	24,6	0,0	72,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Badene – drukningsalarmer og videoovervåking	4,5	0,7	1,2	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Badene – oppgradering av utstyr og inventar		0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Bekkestua – gatevarmeanlegget	12,6	0,0	0,0	0,6	11,0	11,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Bekkestua – oppgradering av Musikantbrua	14,4	0,0	1,5	3,0	20,5	25,0	29,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Biler og maskiner til vann og avløp (VA)		0,0	4,0	0,0	4,0	8,0	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0	F4 – Avslutning
BIP isbane - nytt dekke	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Brannstasjon Fornebu	236,7	-1,0	-1,0	1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Brannstasjon Rud	409,2	13,0	34,0	140,0	116,5	303,5	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Brannstasjon Øverland	306,9	4,0	8,0	52,0	108,0	172,0	56,0	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Byliv	IA	1,5	1,5	0,4	0,0	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Bærum Idrettspark - rehabilitering idrettsflater og idrettsutstyr		5,0	2,5	0,0	0,0	7,5	0,0	5,8	0,0	26,5	0,0	25,0	S – Samlebevilgning
Combihallen - rehabilitering	123,5	20,0	90,5	9,8	0,0	120,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Driftsbase for Miljøtekniske tjenester (VA)	411,2	20,6	32,8	45,4	50,0	148,8	62,2	20,0	60,0	60,0	60,0	0,0	F0 – Foranalyse
Driftsbygning Aurevann (VA)	100,0	40,0	40,0	10,0	0,0	90,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Flomveier		0,0	2,0	3,0	5,0	10,0	15,0	30,0	30,0	30,0	15,0	5,0	S – Samlebevilgning
Flytårnområdet infrastruktur	144,2	6,0	10,0	5,2	0,0	21,2	0,0	0,0	0,0	18,0	50,0	50,2	F1 – Konsept
Fornebu - Park og friluftsliv, diverse nye tiltak	11,5	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Fornebu - Sjøsport – diverse tiltak	23,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,0	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Fornying og forsterking av vannledning og avløpsnett		119,6	75,1	73,1	80,0	347,8	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	75,0	S – Samlebevilgning
Fremtidens lysanlegg	125,4	20,2	7,6	0,0	0,0	27,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Fürst brygge – sikring og utbedring	12,0	1,0	4,5	5,0	0,0	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Gjenåpning av bekker	96,7	3,9	7,8	17,4	10,4	39,5	16,7	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Gjønnesparken – etablering	36,3	0,0	3,0	12,0	0,0	15,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Gravlunder – investeringer i småmaskiner og utstyr		0,4	0,4	0,4	0,4	1,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	S – Samlebevilgning
Gravplasser – rehabilitering		8,0	7,1	2,0	2,0	19,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	S – Samlebevilgning
Handlingsplan for overvannshåndtering med tiltaksplan		3,0	3,0	3,0	3,0	12,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	S – Samlebevilgning
Handlingsplan for sykkel		12,6	34,0	9,3	7,0	62,9	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	S – Samlebevilgning
Haslum krematorium	237,0	132,6	33,5	0,0	0,0	166,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Innfartsparkering – Jar stasjon	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Isi gjenvinningsstasjon	434,0	3,0	1,0	0,5	0,0	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring

Beløp i mill. kr	**Brutto utgifter**	**Økonomiplan**				**Sum Økonomiplan**	**Langsiktig investeringsanalyse**						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Isi omlastestasjon	47,5	1,0	0,4	4,0	15,0	20,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Kildesortering i kommunale formålsbygg		3,5	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Kinoveibro, påkostning/rehabilitering	137,0	11,0	5,0	35,0	36,5	87,5	46,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Knutepunktsoppgradering for vann		15,0	15,0	15,0	15,0	60,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	S – Samlebevilgning
LED-belysning – utbedring/oppgradering		1,7	1,7	1,7	1,7	6,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	S – Samlebevilgning
Lysanlegg utendørs idrettsanlegg – rehabilitering		2,7	0,0	0,0	1,0	3,7	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	S – Samlebevilgning
Maskiner og utstyr – utendørs idrettsanlegg		0,7	2,1	0,2	0,0	3,0	0,3	0,2	0,3	0,2	3,4	0,2	S – Samlebevilgning
Nadderud stadion	975,2	100,0	188,7	0,0	0,0	288,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Naturforbedringer for å sikre og hindre tap av viktig natur i kommunale prosjekter		4,7	5,7	2,7	2,7	15,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	S – Samlebevilgning
Ny avløpspumpeledning fra Fornebu	77,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8	F1 – Konsept
Ny tomt feiemasser	4,1	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Nye tinestrømanlegg	19,4	1,9	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Nytt høydebasseng	658,7	122,0	296,0	187,0	0,0	605,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Oppgradering av offentlige toaletter	16,4	2,2	0,8	2,7	4,0	9,7	1,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	F2 – Planlegging
Oppgradering av verksted/områdestasjon tilhørende Park- og veidrift		1,7	1,3	0,0	0,0	3,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	S – Samlebevilgning
Park- og veidrift – maskiner og utstyr		1,7	1,7	1,7	1,7	6,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	S – Samlebevilgning
Parker og turveier		1,3	2,4	6,4	6,4	16,6	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	S – Samlebevilgning
Parkeringsanlegg		3,2	3,1	1,9	1,9	10,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	0,8	S – Samlebevilgning
Prosjekter, anleggsplan, fysisk aktivitet		20,5	19,5	20,5	18,5	79,0	18,5	19,5	19,5	19,5	19,5	20,5	S – Samlebevilgning
Pumpestasjoner for avløpsnett		40,0	40,0	40,0	30,0	150,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	S – Samlebevilgning
Rehabilitering av damanlegg	375,3	70,0	120,0	34,0	24,0	248,0	15,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Rehabilitering vassdrag		2,1	1,4	1,4	1,4	6,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	S – Samlebevilgning
Rådhusparken – lekeattraksjon	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Sandsiloer - samferdsel	19,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Sandvika sjøfront – Lakseberget	44,3	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	11,9	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Separering av avløpsnett		63,6	36,9	57,0	50,0	207,6	50,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	S – Samlebevilgning
Separering av avløpsnett. Tillegg for nivå 2		0,0	75,0	75,0	75,0	225,0	75,0	75,0	75,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Transport – biler og maskiner		26,0	30,0	30,0	30,0	116,0	32,0	32,0	35,0	35,0	35,0	35,0	S – Samlebevilgning
Undergang ved Haug skole i Griniveien	10,1	0,0	0,0	0,0	10,1	10,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Utbedringer og utskifting av maskiner og utstyr i idrettshaller		2,8	1,4	1,2	0,1	5,5	1,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	S – Samlebevilgning
Utbyggingsavtaler – Ballerud	32,4	0,0	0,0	19,1	0,0	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Andenæskvartalet	11,7	0,0	0,0	0,5	3,0	3,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Helgerudkvartalet	493,0	127,4	40,0	55,0	0,0	222,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Tinghuskvartalet	8,6	0,0	0,0	0,0	35,6	35,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Utbyggingsavtaler – Stabekk vei og teknisk anlegg	28,8	1,4	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	22,0	0,0	F1 – Konsept
Vann og avløp i utbygningsavtaler		16,0	25,2	54,5	47,5	143,2	51,0	68,0	67,0	48,0	46,0	45,0	S – Samlebevilgning
Vann og avløp utløst av flytteplikt (vei- og baneutbygging)		20,5	8,0	0,0	0,0	28,5	0,0	37,5	37,5	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Vannproduksjon		4,6	2,0	2,0	2,0	10,6	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	S – Samlebevilgning
Vei-, bro og trafikksikkerhetstiltak		14,0	14,0	23,9	43,9	95,8	23,9	23,9	23,9	23,9	43,9	23,9	S – Samlebevilgning
Veiutvidelse av Forneburingen	42,4	6,2	5,0	4,0	11,3	26,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F3 – Gjennomføring
Verkstedet - Transport, utstyr og maskiner		0,2	0,2	0,2	0,2	1,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	S – Samlebevilgning

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Østernvannsvingen gravplass	188,6	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	2,0	18,0	69,0	87,0	9,1	0,0	F1 – Konsept
Sum Miljøteknisk	**8 412,7**	**1 388,0**	**1 738,9**	**1 401,9**	**1 150,5**	**5 679,3**	**1 101,8**	**1 051,2**	**981,2**	**705,1**	**689,9**	**618,0**	
Sum investeringsprosjekter	**8 412,7**	**1 388,0**	**1 738,9**	**1 401,9**	**1 150,5**	**5 679,3**	**1 101,8**	**1 051,2**	**981,2**	**705,1**	**689,9**	**618,0**	

(NY) Aurevann vannbehandlingsanlegg rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Inntaksvannet til Aurevann vannbehandlingsanlegg har over tid hatt en betydelig økning i fargetall. Dette antas å skyldes klimaendringer med varmere temperaturer og hyppigere og kraftige nedbørshendelser, som gir økt andel humuspartikler til kilden. Konsekvensen av dette er betydelig redusert kapasitet i vannbehandlingsanlegget.

Det er derfor igangsatt et prosjekt for å vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å gjenopprette full produksjonskapasitet ved Aurevann vannbehandlingsanlegg, og sikre full reservevanndekning i kommunens vannforsyning frem mot forventet befolkning i 2080.

Forberedende arbeid, som prøvetaking, pilotforsøk og forprosjekt, planlegges gjennomført i kommende budsjett og økonomiplanperiode.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet videre avhenger av vurderingene fra foranalysen og føringer fra politisk hold.

Eventuelle driftskonsekvenser
Et utvidet anlegg vil antagelig ha noe endrede driftsbehov i forhold til personell og strømforbruk. Energisparende tiltak og prosesser og system som reduserer driftsbehovet vil vurderes i forprosjektet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Aurevann vannbehandlingsanlegg er en sentral del av kommunens kritiske infrastruktur for vannforsyning. Oppgradering av anlegget vil bidra til trygg og sikker vannforsyning for innbyggerne, noe som er avgjørende for helse og livskvalitet.

Økonomi
Samlet kostnad er overordnet estimert til cirka 1 mrd. Tiltaket er ikke behandlet tidligere, og presenteres i oppdatert Hovedplan vannforsyning, avløp og overvann som skal til politisk behandling høsten 2026. Saken vil deretter bli fremmet som BP2-sak for politisk behandling.

Eventuelle endringer fra tidligere
Dette er et nytt tiltak.

Klima- og miljøpåvirkning
Det er foreløpig ikke utført konkrete vurderinger av klima- og miljøpåvirkning. Men klima og miljøtiltak vil vurderes i videre forprosjekt, ved valg av prosesser, gjenbruk av eksisterende anlegg mm.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å fortsette konseptfasen og forberedende arbeid, som grunnlag for en BP2-sak.

(NY) Avfallssug Høvik

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
I forbindelse med fremtidige større utbyggingsområder, særlig Høvik og Fossum, vurderes etablering av avfallssuganlegg som en del av den overordnede avfallsinfrastrukturen. Løsningen gir arealeffektiv håndtering av avfall, reduserer behovet for renovasjonskjøretøy og bidrar til et bedre bymiljø. Tiltaket vurderes som særlig relevant i områder med høy utbyggingstetthet og tilstrekkelig tilknytningsgrad for å sikre effektiv drift.

Avhengigheter og konsekvenser
Etablering er avhengig av planlegging og utvikling av de aktuelle områdene, samt tilstrekkelig tilknytning fra utbyggere og eiendomsaktører. Løsningen krever koordinering gjennom reguleringsplaner, utbyggingsavtaler og eventuelle hensynssoner. Manglende oppslutning kan redusere lønnsomhet og funksjonalitet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Avfallssuganlegg kan gi mer effektiv drift sammenlignet med tradisjonelle løsninger, men krever teknisk kompetanse og vedlikehold av sentrale anlegg. Driften blir mer sentralisert og mindre transportbasert.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket gir forbedret bomiljø gjennom redusert støy, lukt og tungtrafikk. Det gir også økt brukervennlighet for innbyggere og næringsliv.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket er fortsatt på vurderingsstadiet.

Økonomi
Det legges til grunn at investeringene i hovedsak finansieres av grunneiere og utbyggere gjennom utbyggingsavtaler eller planbestemmelser og hensynssoner som sikrer grunneierfinansiering av nødvendig infrastuktur.

Klima- og miljøpåvirkning
Positiv effekt gjennom redusert transportbehov, lavere utslipp fra renovasjonskjøretøy og mer effektiv ressursbruk.

(NY) Bandyhall ved BIP

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Ekstremvær og klima har gjort at det er behov for en innendørs hall for bandy. Dette vil kunne gi billigere drift av bane og lengre sesong. Bærum idrettsråd (BIR) og bandyidretten er enige om at hallen bør ligge ved Bærum idrettspark. Dagens ishaller i Bærum er i ishockeystørrelse og egner seg ikke for bandyspill.

Avhengigheter og konsekvenser
Bygging av tak over eksisterende kunstisbane vil kunne påvirke tiltaket med rehabilitering av isbane. Isanlegget leverer overskuddsvarme til svømmehall og tørrhaller i Bærum idrettspark. En byggeperiode vil ha konsekvenser for denne leveransen.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket vil bidra til mer stabil drift og redusere behovet for snørydding og ispreparering. Samtidig vil sesongen forlenges både på høst og vår.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Bærum idrettspark er et viktig anlegg for organisert idrett og annen fysisk aktivitet. En bandyhall vil sikre mer stabile isforhold og legge til rette for isaktiviteter gjennom større del av året. Det vil kunne gi et attraktivt aktivitetstilbud for barn, unge og voksne gjennom organisert idrett. I anleggsperioden vil det bli midlertidige begrensninger i bruken av anlegget.

Samtidig vil etablering av en innendørs hall kunne påvirke opplevelsen av tilgjengelighet for allmennheten. Dagens åpne isanlegg er synlig og tilgjengelig i bybildet, og terskelen for uorganisert bruk og spontan aktivitet kan oppleves som lav. Ved etablering av en hall vil aktiviteten i større grad foregå innendørs, noe som kan gjøre det mindre synlig når anlegget er tilgjengelig for bruk og redusere opplevelsen av åpenhet i anlegget. Dette er forhold som bør vurderes i den videre planleggingen av prosjektet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket følger i hovedsak tidligere planlagt utvikling. Samtidig legges det til grunn at prosjektet må vurderes fortløpende opp mot kommunens samlede investeringsportefølje og økonomiske prioriteringer. Videre avklaringer knyttet til gjennomføring og tidspunkt for realisering vil inngå i det videre arbeidet.

Økonomi
Det er foreløpig estimert at en ny bandyhall vil koste 96 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket vil kunne være energibesparende ved at kjøleanlegget kan holde en jevnere temperatur. Det vil også kunne bli mer effektiv drift av is.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre planleggingen av ny bandyhall ved Bærum idrettspark. Det legges til grunn at prosjektet vurderes opp mot kommunens øvrige investeringsbehov og økonomiske handlingsrom før det tas stilling til gjennomføring. Kommunedirektøren vil også vurdere om det er hensiktsmessig å realisere hallen i kommunal regi, og om tidspunktet for prosjektet er riktig sett opp mot andre prioriterte investeringer i kommunen.

Tidligere politisk behandling:
- Bandyhall ved Bærum idrettspark - vurdering av privat finansiering ble behandlet i Formannskapet sak 090/26, 20. mai 2026

(NY) Dypvannsinntak byvann og turbin

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet skal sikre økt fleksibilitet og bedre kvalitet på råvannet til Aurevann vannbehandlingsanlegg gjennom etablering av nytt dypvannsinntak i Byvann med ny overføringsledning. Løsningen gir bedre beredskap, særlig ved vedlikehold av eksisterende dammer, og åpner for energigjenvinning via turbin.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av konsesjon fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) for uttak av drikkevann fra Trehørningsvassdraget. Gjennomføring forutsetter godkjenning og videre prosjektering.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket gir økt robusthet i vannforsyningen og mulighet for egenproduksjon av energi til drift av vannbehandlingsanlegget, særlig ved strømbrudd.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Bedret forsyningssikkerhet for drikkevann gir høy samfunnsnytte. Tiltaket har begrenset direkte påvirkning på lokalsamfunn, men positiv effekt gjennom økt beredskap.

Økonomi
- Turbin og tilhørende komponenter, cirka 12 mill.
- Dypvannsinntak, cirka 8 mill.

Positiv effekt gjennom produksjon av fornybar energi (vannkraft) og mer effektiv bruk av ressurser i vannforsyningen.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil ha positiv effekt gjennom produksjon av fornybar energi (vannkraft) og mer effektiv bruk av ressurser i vannforsyningen.

Eventuelle endringer fra tidligere
Dette er et nytt tiltak.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår etablering av dypvannsinntak i Byvann og tilhørende turbinløsning. Investeringen skal bidra til økt forsyningssikkerhet, bedre beredskap og mer energieffektiv drift av vannforsyningen.

(NY) E18 - utbygging - komplettering av veinett

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
E18-utbyggingen (Lysaker–Ramstadsletta) påvirker det kommunale veinettet. Spesielt vil endringer knyttet til Vestre lenke gi nye trafikkmønstre og skape behov for oppgradering av kommunale veier. Som følge av at Michelets vei blir blindvei mot øst, vil den kommunale veien, Ekern, bli den nye adkomstveien til Oksenøyveien og Vestre lenke og få økt trafikk. Ekern er smal og bratt og fremstår like mye som en parkeringsplass som en vei.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er direkte knyttet til gjennomføringen av E18-utbyggingen og ferdigstillelsen av Vestre lenke.

Eventuelle driftskonsekvenser
Oppgraderinger vil gi bedre fremkommelighet og trafikksikkerhet, samt redusere risiko for ulykker på veier som i dag ikke er dimensjonert for økt trafikk.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket vil bedre trafikksikkerhet og tilgjengelighet for beboere. Uten tiltak kan økt trafikk skape utrygge forhold i boligområder.

Økonomi – anslått totalramme
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 20 mill. til prosjektet, 10 mill. i 2029 og 10 mill. i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket har begrenset direkte klimaeffekt, men kan gi noe mer effektiv trafikkavvikling. Samtidig kan økt trafikk i området gi lokale miljøutfordringer dersom ikke tiltak gjennomføres.

Eventuelle endringer fra tidligere
Dette er et nytt tiltak som følge av E18-utbyggingen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å bevilge midler til nødvendig oppgradering av kommunalt veinett som følge av endrede trafikkmønstre etter utbyggingen av E18 og Vestre lenke.

(NY) Elias Smiths vei - rehabilitering vann og avløp

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er skilt ut fra investeringsprosjektet *Fornying og forsterkning vannledninger og avløpsnett*. Prosjektet er et viktig delprosjekt for å sikre tilstrekkelig vannforsyning til Fornebu. Tiltaket omfatter etablering av ny overføringsledning for drikkevann og oppgradering av eksisterende avløpsledninger. Etablering av avfallsug og oppgradering av Elias Smiths vei til Strøksgate gjennomføres samtidig i samme prosjekt. Prosjektet vurderes som nødvendig for å styrke kapasiteten og robustheten i den tekniske infrastrukturen i et område med betydelig by- og næringsutvikling.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er en del av det overordnede arbeidet med å sikre vannforsyningen til Fornebu og må koordineres med øvrige utbyggings- og infrastrukturprosjekter i området. Gjennomføringen er planlagt i flere etapper hvor oppstart er vinteren 2026/2027.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket forventes å redusere behovet for akutte reparasjoner og vedlikeholdsarbeider på eksisterende ledningsnett. Nye anlegg vil bidra til økt driftsstabilitet og forsyningssikkerhet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil gi bedre og mer robust vann- og avløpsinfrastruktur for innbyggere og næringsliv.

Økonomi
Vann- og avløpsdelen av prosjektet har en estimert kostnad på 169 mill. Etablering av avfallsug og oppgradering av Elias Smiths vei til Strøksgate i tråd med gjeldende regulering gjennomføres som del av Vann- og avløpsprosjektet.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil bidra til en mer robust og fremtidsrettet vann- og avløpsinfrastruktur. Oppgradering av ledningsnettet reduserer risikoen for lekkasjer og driftsavbrudd, og bidrar til en mer bærekraftig håndtering av vann- og avløpstjenester.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket er skilt ut som et eget prosjekt fra investeringsprosjektet *Fornying og forsterkning av vann og avløp* i henhold til beløpsgrense i Delegeringsreglementet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å gjennomføre prosjektet som et eget investeringsprosjekt for å sikre nødvendig vann- og avløpskapasitet til Fornebu og legge til rette for koordinert gjennomføring med øvrige infrastrukturtiltak i området. Det foreslås å bevilge prosjektets estimerte ramme på 169 mill. til vann- og avløpsdelen av prosjektet.

Tidligere politiske behandlinger
- Elias Smithsvei og Hamang - oppgradering av ledningsnett ble behandlet i hovedutvalg Klima, miljø og utvikling, sak 116/24, 16.10.2024.

(NY) Fornying overvannsledninger - vann og avløp

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Tiltaket er skilt ut som egen samlebevilgning fra samlebevilgningen *Fornying og forsterkning vannledninger og avløpsnett.* Bevilgningen skal sikre nødvendig fornying av eldre overvannsledninger. Formålet er å opprettholde funksjonalitet, kapasitet og driftssikkerhet i overvannsnettet, samt legge til rette for videreutvikling av infrastrukturen. Bevilgningen er skilt ut for å synliggjøre kostnader knyttet til overvannsnettet ved et evt. fremtidig Overvannsgebyr. Det har tidligere ikke vært gjort systematisk vedlikehold på eldre overvannsledninger da disse generelt ikke har nådd forventet levealder enda. Deler av ledningsnettet vil for øvrig nå forventet levealder i kommende periode, og dersom ledningene går til kollaps vil dette gi økt fare for skader som følge av overvann på avveie, samt medføre mer akutt og kostbar rehabilitering. Det er derfor behov for mer systematisk vedlikehold av aldrende overvannsledninger med strømperenovering i løpet av kommende periode.

Avhengigheter og konsekvenser
Fornying av overvannsledninger må ses i sammenheng med øvrige investeringer i vann- og avløpssektoren og kommunens arbeid med klimatilpasning. Uten tilstrekkelig fornying vil risikoen for driftsforstyrrelser og kapasitetsutfordringer øke. Det er ønskelig å prioritere rehabilitering på avløpsnettet i kommende budsjett og økonomiplan, og etter hvert som avløpsnettet oppnår bedre tilstand skifte fokuset til overvannsnettet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket vil bidra til å redusere risikoen for skader på ledningsnettet og opprettholde tilfredsstillende funksjon for håndtering av overvann. Dette vil redusere fremtidige drifts- og vedlikeholdskostnader.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et velfungerende overvannsnett er viktig for å redusere risikoen for oversvømmelser og skade på private og offentlige eiendommer. Tiltaket bidrar dermed til økt trygghet og samfunnssikkerhet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår en årlig bevilgning på 15 mill. Med oppstart i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket styrker kommunens evne til å håndtere økte nedbørsmengder og klimarelaterte utfordringer. Et moderne overvannsnett reduserer risikoen for oversvømmelser og bidrar til bedre håndtering av overvann i tettbygde områder.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å etablere en egen samlebevilgning for systematisk fornying av overvannsledninger for å styrke kapasiteten og robustheten i overvannsnettet.

(NY) Fossum Smiejordet utvikling idrettsanlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Utvikling av idrettsanlegg på Smiejordet ved Fossum skal legge til rette for videreutvikling av Fossum IFs eksisterende aktiviteter innen langrenn, skiskyting, hopp, orientering og fotball i takt med boligutviklingen på Fossum for å møte økt befolkning. Tiltaket støtter kommunens mål om økt fysisk aktivitet, gode oppvekstsvilkår og bærekraftig utvikling av idretts- og friluftsområder i tilknytning til områdeutvikling. Prosjektet er under utredning og vil definere etablering av fremtidig løsning.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er nært knyttet til overordnet utvikling av Fossum-området, inkludert arealdisponering,

regulering, samferdsel og naturhensyn. Manglende koordinering kan gi redusert funksjonalitet og konflikter mellom idrett, bolig og friluftsliv.

Eventuelle driftskonsekvenser
Utvidelse og oppgradering av anleggene vil medføre økte drifts- og vedlikeholdskostnader. Disse forutsettes håndtert gjennom samarbeid mellom kommune og Fossum IF, samt effektiv drift og sambruk av anleggene.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Idrettsanleggene vil fungere som viktige møteplasser for barn, unge og familier, og bidra til inkludering, frivillighet og folkehelse. Nærhet mellom bosteder, skole og idrett kan styrke levekår og sosial tilhørighet i et område som er planlagt utviklet med inntil 3000 nye boliger.

Økonomi
Prosjektet er på utredningsstadiet og investeringsbehovet er ikke endelig fastsatt. Foreløpig prosjektkostnad er estimert til 56 mill., og planlegges gjennomført fra cirka 2031.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet skal tilpasses eksisterende natur- og friluftsområder, med fokus på terrengtilpasning, begrensede naturinngrep og energieffektive løsninger. Helårsbruk av anlegg gir god ressursutnyttelse.

Eventuelle endringer fra tidligere
Nytt prosjekt

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å arbeide videre med utvikling av idrettsanlegg på Smiejordet som en integrert del av Fossum-utviklingen, i tett samarbeid med Fossum IF, for å sikre langsiktig og bærekraftig måloppnåelse.

Tidligere politiske behandlinger
Det vises til detaljregulering for Smiejordet samt utviklingsplaner for Fossum området.

(NY) Gravsbekken etappe 2 - rehabilitering vann og avløp

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er skilt ut fra investeringsprosjektet *Separering av avløpsnettet* og viderefører arbeidet fra Gravsbekken etappe 1. Tiltaket omfatter separering av om lag 1,1 km avløpsfellesledning mellom Brageveien/Nadderudveien og Hosleveien, samt fornying av parallelle vannledninger. Prosjektet vurderes som viktig for å oppnå et mer robust og klimatilpasset ledningsnett.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen må koordineres med andre planlagte prosjekter i området. Prosjektet hadde oppstart vinteren 2026, men framdriften er avhengig av nødvendig samordning med øvrige tiltak og anleggsarbeider.

Eventuelle driftskonsekvenser
Separering av overvann og spillvann vil redusere mengden fremmedvann i avløpssystemet og gir bedre kapasitet i ledningsnettet. Fornying av vannledninger vil samtidig styrke forsyningssikkerheten og redusere behovet for fremtidige driftsmessige tiltak.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til tryggere og mer pålitelige vann- og avløpstjenester for innbyggerne i området. Anleggsperioden kan medføre midlertidige ulemper i form av støy, trafikkavvikling og begrenset framkommelighet.

Økonomi
Prosjektets estimerte kostnad er 75,6 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet gir et mer klimatilpasset avløpssystem ved å redusere tilførselen av fremmedvann til avløpsnettet. Tiltaket reduserer risikoen for overløp og forurensning til fjorden, samtidig som det bidrar til en mer robust vannforsyning og bedre miljøtilstand i resipientene.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket er løftet ut av investeringsprosjektet *Separering av avløpsnettet* som et eget prosjekt i henhold til beløpsgrense i Delegeringsreglementet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å gjennomføre prosjektet som et eget investeringsprosjekt og bevilge prosjektets estimerte ramme for å videreføre separering av avløpsnettet og styrke forsyningssikkerheten i området.

Tidligere politisk behandling
- Gravsbekken etappe 2 - Separering av overvann og spillvann ble behandlet i formannskapet sak 065/25, 30.04.2025.

(NY) Haslumhallen - rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Haslumhallen er oppført i 1983 og er preget av betydelig vedlikeholdsetterslep. Hallen er en viktig del av kapasiteten for både skole og organisert idrett, og benyttes gjennom hele dagen av elever, idrettslag og andre brukergrupper.

For å kunne opprettholde hallens funksjon og sikre videre bruk er det nødvendig å gjennomføre omfattende vedlikeholds- og rehabiliteringstiltak. En samlet rehabilitering vurderes som den mest hensiktsmessige løsningen, da dette gir mulighet for en helhetlig oppgradering og reduserer behovet for gjentatte stenginger og enkeltstående tiltak over tid. Tiltaket er i tråd med kommunens mål om funksjonelle, tilgjengelige og driftssikre idretts- og undervisningsanlegg.

Avhengigheter og konsekvenser
Haslumhallen benyttes både til skoleformål på dagtid og til idrettsaktivitet på kveldstid og i helger. Bærum kommune har en forpliktende leieavtale med Akershus fylkeskommune (AFK) om bruk av hallen på dagtid. Eventuelle utsettelser av nødvendige vedlikeholdstiltak vil kunne få konsekvenser for både skolebruk og organisert idrett, og øke risikoen for mer akutte og kostbare inngrep senere. I tillegg kan driftsstans ha direkte konsekvens for kommunens forpliktede avtale med AFK.

Eventuelle driftskonsekvenser
Dersom rehabilitering gjennomføres samlet, vil dette kunne redusere samlet nedetid sammenlignet med en trinnvis gjennomføring over tid. Alternativet – løpende enkeltstående tiltak – vurderes å gi større uforutsigbarhet i bruk av hallen og hyppigere driftsavbrudd for brukerne.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Haslumhallen er en viktig arena for både skoleelever og lokal idrett. En funksjonell og tilgjengelig idrettshall bidrar til fysisk aktivitet, trivsel og deltakelse for barn og unge, samt til et aktivt idrettsforeningsliv i lokalsamfunnet. Rehabilitering vil bidra til å sikre disse tilbudene over tid.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 82 mill. til rehabilitering av Haslumhallen. Midlene skal dekke nødvendige tiltak for å bringe hallen opp til tilfredsstillende teknisk og funksjonell standard og sikre fortsatt bruk til skole- og idrettsformål. Prosjektet vil fremmes for politisk behandling før gjennomføring, i tråd med delegeringsreglementet.

Klima- og miljøpåvirkning
Rehabilitering av eksisterende idrettshall fremfor nybygg bidrar til bedre ressursutnyttelse og forlenget levetid for bygningsmassen. Oppgradering kan samtidig gi forbedrede tekniske løsninger med potensial for mer energieffektiv drift.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å gjennomføre en samlet rehabilitering av Haslumhallen og bevilge 82 mill. til formålet. Rehabiliteringen vurderes som en nødvendig investering for å sikre fortsatt bruk av hallen til skole- og idrettsformål, ivareta byggets levetid og verdi, samt redusere risikoen for framtidige kostnads- og driftsmessige konsekvenser. Planlagt gjennomføring er cirka 2030–2031.

Tidligere politiske saker
Ingen tidligere politiske saker

(NY) Hosleveien - rehabilitering vann og avløp

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er skilt ut fra investeringsprosjektet *Fornying og forsterkning vannledninger og avløpsnett*. Med Hosleveien etappe 4 fullføres en sammenhengende overføringsledning for drikkevann mellom Fagertunveien og Nordveien. Tiltaket er viktig for å sikre leveringssikkerheten til store deler av østre Bærum. Prosjektet omfatter også separering og rehabilitering av overvanns- og avløpsnettet langs strekningen.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av koordinering med andre planlagte tiltak i området for å sikre forsvarlig trafikkavvikling, spesielt i tilknytning til Grav skole. Utførelse er planlagt i 2027–2028.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket forventes å gi økt forsyningssikkerhet, bedre drikkevannskvalitet og forbedret brannvannsdekning. Separering av ledningsnettet vil redusere belastningen på avløpssystemet og renseanlegget.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil gi innbyggerne en mer robust vannforsyning og bedre avløpstjenester. Anleggsarbeidene kan medføre midlertidige ulemper for trafikanter, naboer og skolemiljøet i området.

Økonomi
Prosjektets totale ramme er estimert til 84 mill.

Kommunedirektøren foreslår å omdisponere 84 mill. fra investeringsprosjektet *Fornying og forsterkning vannledninger og avløpsnett* til investeringsprosjektet *Hosleveien – rehabilitering vann og avløp*.

Klima- og miljøpåvirkning
Separering av overvann og avløp reduserer risikoen for utslipp til vassdrag og fjord, begrenser tilførselen av fremmedvann til avløpsnettet og bidrar til et mer klimatilpasset ledningssystem.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket er løftet ut av investeringsprosjektet *Fornying og forsterkning vannledninger og avløpsnett* som et eget prosjekt i henhold til beløpsgrense i Delegeringsreglementet.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet videreføres innenfor foreslåtte rammer for å sikre en mer robust vannforsyning og bedre avløpstjenester.

Tidligere politisk behandling

- Hosleveien etappe 4 - Rehabilitering av vann- og avløpsledninger ble behandlet i hovedutvalg Klima, miljø og utvikling sak 086/25, 20.08.2025.

(NY) Isi avfallsanlegg - Nytt ombruksmottak

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Dagens ombruksmottak på Isi er ikke lenger tilpasset dagens krav til drift, kapasitet, sikkerhet og brukeropplevelse. Anlegget består av eldre bygg og infrastruktur med begrenset funksjonalitet, høy slitasje og økende vedlikeholdsbehov. Prosjektet skal etablere et nytt og fremtidsrettet ombruksmottak som støtter kommunens mål om økt ombruk, redusert avfallsmengde og bedre ressursutnyttelse.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet omfatter planlegging, prosjektering og bygging av nytt ombruksmottak. Tiltaket kan inkludere rivning av eksisterende anlegg, etablering av nye mottaks- og lagerarealer, kontor- og personalfasiliteter samt oppgradering av teknisk infrastruktur.

Eventuelle driftskonsekvenser
Nytt anlegg vil gi mer effektiv logistikk, bedre arbeidsmiljø, forbedret publikumsflyt og redusert behov for vedlikehold sammenlignet med dagens anlegg.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et moderne ombruksmottak vil gi innbyggerne et bedre tilbud for gjenbruk og ombruk av produkter og materialer. Tiltaket vil også bidra til økt samarbeid med aktører innen ombruk og sirkulær økonomi.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 16 mill. til prosjektet i perioden 2027–2029.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil legge til rette for økt ombruk og gjenbruk av materialer og produkter, noe som bidrar til redusert avfallsmengde og bedre ressursutnyttelse.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket foreslås som et nytt investeringsprosjekt fordi dagens anlegg har nådd en alder og standard som gjør det lite hensiktsmessig å videreføre gjennom ordinært vedlikehold.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår etablering av et nytt ombruksmottak på Isi for å styrke kommunens satsing på ombruk, gjenbruk og sirkulær ressursutnyttelse.

(NY) Isi avfallsanlegg - Nytt mellomlager farlig avfall

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Eksisterende stålhall for mellomlagring av farlig avfall tilfredsstiller ikke dagens krav til brannsikkerhet. Det er derfor nødvendig å etablere et nytt mellomlager som oppfyller gjeldende krav til sikker lagring og håndtering av farlig avfall. Prosjektet skal sikre forsvarlig oppbevaring og redusere risiko knyttet til brann og andre uønskede hendelser.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet omfatter planlegging, prosjektering og bygging av et nytt lagerbygg tilpasset mellomlagring av farlig avfall. Lageret skal utformes i tråd med gjeldende forskrifter, standarder og HMS-krav.

Eventuelle driftskonsekvenser
Det nye lageret vil gi tryggere og mer effektiv håndtering av farlig avfall. Moderne fasiliteter forventes å redusere risiko for driftsavbrudd og forbedre sikkerheten for ansatte og omgivelser.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket vil styrke sikkerheten ved håndtering og lagring av farlig avfall og redusere risikoen for hendelser som kan påvirke nærområder, ansatte og brukere av anlegget.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår en investeringsramme på 24 mill. Prosjektet foreslås startet opp i 2028.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil bidra til sikrere lagring og håndtering av farlig avfall og redusere risikoen for utslipp til miljøet som følge av brann eller andre uønskede hendelser. Tiltaket styrker kommunens evne til å håndtere farlig avfall på en miljømessig forsvarlig måte.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket foreslås som et nytt investeringsprosjekt som følge av endrede krav og behov for oppgradering av eksisterende lagringsløsning.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å etablere et nytt mellomlager for farlig avfall med planlagt oppstart i 2028, for å oppfylle gjeldende krav til brannsikkerhet og forsvarlig lagring.

(NY) Isi og omlastningsstasjon - containere

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for løpende utskifting og fornyelse av containere ved Isi gjenvinningsstasjon og omlastningsstasjonen som følge av høy slitasje i den daglige driften. Tiltaket skal sikre tilstrekkelig kapasitet, effektiv drift og forsvarlig håndtering av avfall.

Avhengigheter og konsekvenser
Tilstrekkelig tilgang på containere er nødvendig for å opprettholde normal drift ved anleggene. Manglende fornyelse kan føre til redusert kapasitet og økte vedlikeholdsbehov.

Eventuelle driftskonsekvenser
Investeringen vil bidra til økt driftssikkerhet, reduserte vedlikeholdskostnader og bedre HMS-forhold knyttet til håndtering og transport av avfall.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket bidrar til å opprettholde et velfungerende avfallstilbud for innbyggerne og næringslivet, samt sikre god service og tilgjengelighet ved kommunens avfallsanlegg.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår en årlig bevilgning på 1 mill., økende til 1,1 mill. fra 2029.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket bidrar til en effektiv og sikker avfallshåndtering, noe som understøtter god ressursutnyttelse og reduserer risikoen for driftsavvik ved kommunens avfallsanlegg.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket etableres som en egen løpende investeringsbevilgning for å sikre systematisk fornyelse av containere.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å etablere en egen løpende investeringsbevilgning til fornying av containere ved Isi gjenvinningsstasjon og omlastningsstasjonen.

(NY) Kalvøya – nytt servicebygg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for et helårs servicebygg med toaletter på Kalvøya. Tilbudet mangler i dag, og behovet vurderes som økende som følge av befolkningsvekst, høy bruk av området og målsettinger om et aldersvennlig samfunn. Prosjektet skal gi et bedre servicetilbud til brukerne av friområdet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet forutsetter planlegging og prosjektering før bygging kan gjennomføres. Plassering og utforming må tilpasses natur- og friluftsinteressene på Kalvøya.

Eventuelle driftskonsekvenser
Nytt servicebygg vil medføre økte driftskostnader knyttet til renhold, vedlikehold og drift av toalettfasiliteter. Samtidig forventes det å gi bedre brukeropplevelse og redusert slitasje på omkringliggende naturområder.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket vil styrke Kalvøya som et attraktivt friområde og møteplass for befolkningen. Bedre tilgjengelige sanitærfasiliteter vil særlig komme eldre, barnefamilier og andre brukergrupper til gode, og kan bidra til økt fysisk aktivitet og bedre folkehelse.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge prosjektets estimerte ramme på 18 mill., hvorav 3 mill. foreslås til planlegging og prosjektering og 15 mill. til bygging og etablering.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet forventes å bidra til redusert slitasje på naturmiljøet gjennom bedre tilrettelegging av sanitærtilbud. Tiltaket kan samtidig styrke tilgjengeligheten til friluftsområdet uten å øke belastningen på omkringliggende naturarealer.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket foreslås som et nytt investeringsprosjekt.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å etablere nytt servicebygg på Kalvøya som vil medføre redusert slitasje på naturmiljøet og et bedret sanitærtilbud.

(NY) Lokale mini gjenvinningsstasjoner

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
For å møte fremtidige behov for avfallshåndtering og økt materialgjenvinning vurderes etablering av lokale mini-gjenvinningsstasjoner i særlig tettbebygde områder. Stasjonene skal primært betjene innbyggere og virksomheter i lokalmiljøet, og gi et lokalt tilbud for levering av mindre avfallsfraksjoner som ikke kan håndteres gjennom ordinære innsamlingsordninger, og redusere trafikken til Isi avfallsanlegg.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må utredes nærmere når det gjelder lokalisering, kapasitet og investeringsbehov. Løsningen må sees i sammenheng med eksisterende avfallsinfrastruktur på for eksempel Fornebu og kommunens langsiktige planer for avfallshåndtering.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av en lokale gjenvinningsstasjoner vil kunne avlaste øvrige mottaksanlegg og gi et mer tilgjengelig tilbud til brukerne. Tiltaket vil samtidig medføre drifts- og vedlikeholdsoppgaver knyttet til nye stasjoner.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil gi et mer brukervennlig og tilgjengelig tilbud for innbyggere og virksomheter i det nære lokalmiljøet. Kortere avstander til avfallsmottak kan bidra til økt bruk av ordningen og styrke innbyggernes mulighet til å levere avfall på en miljømessig forsvarlig måte.

Økonomi
Prosjektet er på utredningsstadiet, og investeringsbehovet er foreløpig ikke fastsatt.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket forventes å bidra til økt materialgjenvinning, mer ombruk og bedre ressursutnyttelse. En lokal løsning kan også redusere transportbehovet for brukerne og støtte opp under kommunens mål om sirkulær økonomi.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket foreslås som et nytt prosjekt og inngår som et langsiktig utviklingstiltak innen kommunens avfallsinfrastruktur.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre utredningen av lokale mini gjenvinningsstasjoner og for å avklare lokalisering, kapasitet, organisering og investeringsbehov før det fremmes forslag om egen investeringsbevilgning.

(NY) Lokale mottak for avfall og ombruk

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Setninger i området rundt Isi gjenvinningsstasjon skaper usikkerhet knyttet til fremtidig kapasitet og funksjonalitet ved dagens anlegg. Samtidig er det behov for å videreutvikle kommunens tilbud innen avfallsmottak og ombruk. Prosjektet er under utredning og vil definere etablering av fremtidige løsninger som sikrer kapasitet, tilgjengelighet og økt ombruk.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet omfatter vurdering av lokalisering, kapasitet og organisering av fremtidige mottaksløsninger. Det må avklares om tilbudet skal etableres på ett eller flere steder i kommunen.

Eventuelle driftskonsekvenser
Nye eller oppgraderte mottaksanlegg kan gi mer effektiv drift, bedre logistikk og redusert sårbarhet i avfallshåndteringen. Flere mottakspunkter kan også redusere belastningen på eksisterende anlegg.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket vil gi innbyggerne bedre tilgang til avfallsmottak og ombrukstilbud. Dette kan bidra til økt brukervennlighet, redusert reiseavstand og større deltakelse i ombruk og materialgjenvinning.

Økonomi
Prosjektet er på utredningsstadiet og investeringsbehovet er ikke endelig fastsatt. Foreløpig prosjektkostnad er anslått til 30 mill. Kommunedirektøren foreslår en disponibel ramme på 30 mill., med oppstart i 2030 på 10 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil legge til rette for økt ombruk og god ressursutnyttelse, samt bidra til en mer robust og fremtidsrettet avfallsinfrastruktur. Dette kan redusere avfallsmengdene og styrke den sirkulære økonomien.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket foreslås som et nytt investeringsprosjekt for å planlegge fremtidig avfalls- og ombruksinfrastruktur i kommunen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår at det gjennomføres en utredning av fremtidige løsninger for lokale mottak for avfall og ombruk, herunder lokalisering, kapasitet og organisering.

(NY) Lommedalen - ny avløpsledning

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
For å gjenopprette tilstrekkelig reservevannkapasitet ved Aurevann vannbehandlingsanlegg er det nødvendig å utvide anlegget. Som følge av dette forventes det behov for en ny avløpsledning som knytter anlegget til det kommunale avløpssystemet. Konseptfasen pågår, og det er foreløpig anslått behov for om lag 4 km ny avløpsledning samt eventuelle kapasitetsutvidelser på nedstrøms ledningsnett.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er tett knyttet til utvidelsen av Aurevann vannbehandlingsanlegg, og endelig omfang vil avhenge av resultatene fra konseptfasen. Saken vil bli fremmet som en BP2-sak for politisk behandling.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket vil sikre nødvendig avløpskapasitet for drift av et utvidet vannbehandlingsanlegg og bidra til en mer robust avløpsinfrastruktur. Eventuelle utvidelser på nedstrøms ledningsnett vil kunne gi økt kapasitet og bedre driftssikkerhet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til å sikre tilstrekkelig reservevannkapasitet og dermed styrke forsyningssikkerheten for kommunens innbyggere. Anleggsarbeidene vil kunne medføre midlertidige ulemper for berørte områder.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge en investeringsramme på 160 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet forventes å gi positive miljøeffekter ved å redusere avrenning fra vannverksslam. Tiltaket kan også legge bedre til rette for tilkobling av spredt avløp i Lommedalen, noe som vil redusere forurensning til lokale vassdrag og forbedre miljøtilstanden i området.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket foreslås som et nytt investeringsprosjekt. Endelig omfang og kostnader vil bli nærmere avklart gjennom videre planlegging og politisk behandling.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår etablering av ny avløpsledning fra Aurevann vannbehandlingsanlegg og nødvendige kapasitetsutvidelser i ledningsnettet, forutsatt videre avklaringer gjennom konseptfase og politisk behandling.

(NY) Mobile nødstrømsaggregater

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Ved et langvarig strømbrudd vil flere av kommunens samfunnskritiske tjenester kunne bli betydelig påvirket. Manglende tilgang til lading av kommunale elbiler kan føre til at ansatte ikke kommer seg til arbeidsstedene sine, og at tjenester som hjemmesykepleie, beredskap og teknisk drift får redusert evne til å utføre nødvendige oppgaver. Samtidig kan vedlikehold og reparasjon av kritisk infrastruktur bli forsinket. Dette kan medføre redusert tjenesteleveranse, økt risiko for skade på liv og helse samt svekket beredskap i kommunen.

For å styrke kommunens robusthet ved langvarige strømbrudd foreslår kommunedirektøren å etablere en beredskapsløsning som sikrer lading av kommunale elbiler når ordinær strømforsyning faller bort. Løsningen er basert på mobile aggregater som kan transporteres til aktuelle lokasjoner ved behov og vurderes som den mest robuste og fleksible løsningen for å opprettholde nødvendig mobilitet i kommunens tjenesteproduksjon.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av tilpasning av eksisterende ladeinfrastruktur, etablering av nødvendige tekniske løsninger og utarbeidelse av drifts- og beredskapsrutiner. Det er gjennomført en foreløpig behovsvurdering, og kommunen har innhentet råd og innspill fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) samt relevante fagmiljøer og leverandører.

Manglende gjennomføring av tiltaket vil kunne redusere kommunens evne til å opprettholde kritiske tjenester ved langvarige strømbrudd og øke sårbarheten i beredskapssituasjoner.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet vil styrke kommunens beredskap og sikre større kontinuitet i tjenesteproduksjonen ved strømbrudd. Det må etableres rutiner for lagring, vedlikehold, testing og drift av aggregatene, samt prosedyrer for utplassering og bruk ved hendelser. Når løsningen er etablert, vil kommunen ha betydelig bedre evne til å opprettholde nødvendig mobilitet for ansatte og kritiske tjenester under ekstraordinære forhold.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre at viktige kommunale tjenester, som helse- og omsorgstjenester, teknisk beredskap og annen samfunnskritisk virksomhet, kan opprettholdes ved langvarige strømbrudd. Dette

vil styrke kommunens beredskap og innbyggernes trygghet, samtidig som risikoen for alvorlige konsekvenser av bortfall av strøm reduseres.

Økonomi
Det samlede investeringsbehovet er foreløpig estimert til 18–24 mill., inkludert anskaffelse av aggregater og nødvendige tilpasninger av eksisterende ladeinfrastruktur. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 15 mill. i 2027 til gjennomføring av første fase av investeringen.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet innebærer bruk av dieselaggregater som beredskapsløsning, noe som vil medføre utslipp ved bruk. Samtidig er aggregatene kun ment benyttet ved ekstraordinære hendelser og langvarige strømbrudd. Tiltaket skal sikre drift av kommunens elektriske kjøretøypark i krisesituasjoner og understøtter dermed kommunens overgang til nullutslippskjøretøy. I det videre arbeidet vil alternative og mer klimavennlige beredskapsløsninger bli vurdert der dette er teknisk og økonomisk hensiktsmessig.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet representerer en ny beredskapssatsing knyttet til kommunens økende avhengighet av elektriske kjøretøy. Den foreslåtte løsningen omfatter:

- Anskaffelse av fire mobile aggregatcontainere på 500–800 kVA i første fase.
- Oppgradering og klargjøring av seks lokasjoner med eksisterende ladeanlegg for mottak av nødstrøm.
- Etablering av nødvendige drifts-, vedlikeholds- og beredskapsrutiner for aggregatløsningen.

Arbeidet med vurdering av ytterligere løsninger og mulige alternativer vil videreføres parallelt med gjennomføringen av første fase.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår oppstart av første fase med etablering av mobile nødstrømsaggregater og nødvendig tilpasning av ladeinfrastruktur for å styrke kommunens beredskap ved langvarige strømbrudd.

(NY) Ramstadåsveien - rehabilitering vann og avløp

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er skilt ut fra investeringsprosjektet *Fornying og forsterkning vannledninger og avløpsnett* og omfatter rehabilitering og fornyelse av om lag 3 km vannledninger og 1 km med henholdsvis avløps- og overvannsledninger. Tiltaket er nødvendig for å sikre fornyelse av ledningsnettet og opprettholde en sikker vann- og avløpsforsyning.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er planlagt med anleggsstart vinteren 2026/2027. Gjennomføringen må tilpasses øvrige aktiviteter og anleggstiltak i området.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket vil bidra til mer driftssikker vannforsyning, bedre tilgang på slokkevann og redusert innlekking av fremmedvann til avløpsnettet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil gi bedre og mer pålitelige vann- og avløpstjenester for innbyggerne. Anleggsarbeidene vil kunne medføre midlertidige ulemper knyttet til trafikk og fremkommelighet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å omdisponere 150 mill. fra investeringsprosjektet *Fornying og forsterkning vannledninger og avløpsnett* som er estimerte prosjektkostnader for gjennomføring av prosjektet

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil redusere mengden fremmedvann i avløpsnettet og bidra til mer effektiv håndtering av overvann og avløp.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket er skilt ut som eget prosjekt fra investeringsprosjektet *Fornying og forsterkning vann og avløp*.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår gjennomføring av prosjektet for fornyelse av vann-, overvanns- og avløpsledninger for å sikre en mer robust vannforsyning og bedre avløpstjenester.

Tidligere politisk behandling
- Ramstadåsveien m. fl. Renovering vann og avløp ble behandlet i hovedutvalg Klima, miljø og utvikling sak 071/26, 3. juni 2026 .

(NY) Rehabilitering – Vann og avløp. Tillegg for nivå 2

Behovsbeskrivelse
På bakgrunn av verbalvedtak fra Hovedutvalg klima, miljø og utvikling i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2026–2029, jamfør punkt 15 punkt, er det gjennomført en vurdering av mulighetene for å redusere ytterligere fremmedvannsandel fra kommunens avløpsnett. Fremmedvann utgjør en betydelig belastning på avløpssystemet og renseanleggene, og bidrar til økte driftskostnader og redusert kapasitet. For å møte disse utfordringene foreslås det å øke fornyingstakten på avløpsnettet gjennom et nivå 2-tiltak. Bevilgningen vil benyttes til å planlegge og starte opp ytterligere 1–2 separeringsprosjekt i perioden.

Avhengigheter og konsekvenser
Tiltaket er avhengig av tilstrekkelig kapasitet til prosjektering og gjennomføring i økonomiplanperioden. Økt fornyingstakt vil bidra til å redusere innlekking av fremmedvann, øke levetiden på infrastrukturen og redusere risikoen for kapasitetsutfordringer og uønskede utslipp fra avløpssystemet.

Eventuelle driftskonsekvenser
På kort sikt kan tiltaket medføre økt ressursbruk knyttet til planlegging, oppfølging og gjennomføring av anleggsarbeider. På lengre sikt forventes tiltaket å gi reduserte driftskostnader gjennom lavere belastning på pumpestasjoner og renseanlegg, samt færre hendelser knyttet til overbelastning av avløpsnettet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket vil bidra til en mer robust og driftssikker avløpsinfrastruktur, noe som er positivt for innbyggere og næringsliv. Eventuelle anleggsarbeider kan medføre midlertidige ulemper i gjennomføringsfasen, men vil på sikt styrke kvaliteten og sikkerheten i tjenestetilbudet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår en bevilgning på 8,8 mill. per år i økonomiplanperioden 2027–2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket vil fremskynde arbeidet med å redusere fremmedvann i avløpsnettet. Dette forventes å

redusere energiforbruk og belastning på renseanleggene, samtidig som risikoen for utslipp til resipient reduseres. Dette gir en positiv miljøeffekt og bidrar til en mer bærekraftig forvaltning av avløpsinfrastrukturen.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket innebærer en opptrapping av investeringsnivået sammenlignet med tidligere vedtatt økonomiplan, gjennom økt fornyingstakt på avløpsnettet for å oppnå større reduksjon i fremmedvannsandelen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å øke investeringsrammen til fornying av avløpsnettet for å redusere fremmedvannsandelen og styrke avløpssystemets kapasitet og robusthet.

Tidligere politiske behandlinger
Verbalvedtak fra Hovedutvalg klima, miljø og utvikling i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2026–2029, jf. punkt 15, der administrasjonen ble bedt om å vurdere muligheten for å redusere fremmedvannsandelen på avløpsnettet gjennom økt fornyingstakt. Tiltaket beskrives ytterligere i Hovedplan vannforsyning, avløp og overvann som vil legges frem for politisk behandling høsten 2026.

(NY) Sikring av nettverk og data

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
For å kunne overvåke og styre kommunens vann- og avløpssystemer på en sikker og tilfredsstillende måte er det avgjørende med stabil og robust kommunikasjon mellom driftssentralen og om lag 200 utestasjoner. Omtrent halvparten av disse stasjonene er i dag tilknyttet via radiokommunikasjon og eldre kobberbaserte kommunikasjonslinjer. Kobbernettet består i hovedsak av leide linjer fra Elvia, og disse er besluttet avviklet. Samtidig er radioteknologien utdatert og nærmer seg slutten av sin tekniske levetid. Det er derfor nødvendig å gjennomføre en omfattende modernisering av kommunikasjonsinfrastrukturen for å sikre fortsatt stabil drift, overvåking og styring av vann- og avløpsanleggene.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av valg og etablering av nye kommunikasjonsløsninger som kan erstatte både det eksisterende kobbernettet og dagens radioløsninger. Gjennomføringen må koordineres med øvrige digitaliserings- og sikkerhetstiltak innen vann- og avløpssektoren. Dersom nødvendige investeringer ikke gjennomføres i tide, kan utfasing av eksisterende kommunikasjonsløsninger føre til redusert overvåkingskapasitet, økt sårbarhet og større risiko for driftsforstyrrelser.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet vil bidra til økt driftssikkerhet og bedre kontroll med vann- og avløpsanleggene. Moderne kommunikasjonsløsninger vil gi raskere og mer pålitelig dataoverføring, bedre overvåking av kritiske anlegg og redusert risiko for kommunikasjonsutfall. I gjennomføringsfasen må overgangen planlegges slik at driften opprettholdes uten vesentlige avbrudd.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
En sikker og stabil kommunikasjon mellom styringssystemene og vann- og avløpsanleggene er en viktig forutsetning for trygg vannforsyning og sikker avløpshåndtering. Prosjektet bidrar dermed til å opprettholde samfunnskritiske tjenester for innbyggere, næringsliv og offentlige virksomheter. Moderniseringen vil også styrke kommunens beredskap mot tekniske feil og digitale trusler.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge estimert kostnadsramme på 50 mill. Investeringen omfatter

utskifting og modernisering av kommunikasjonsløsningene mellom styringssystemene og kommunens vann- og avløpsanlegg, samt nødvendige tiltak for å sikre fremtidig drift og datasikkerhet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Behovet for prosjektet er aktualisert gjennom beslutningen om avvikling av kobberbaserte kommunikasjonslinjer samt økende utfordringer knyttet til aldrende radioteknologi. Strategi for sikring av nettverk og data vil bli vurdert og behandlet gjennom ny Hovedplan for vannforsyning, avløp og overvann, som vil gi grunnlag for videre prioriteringer og gjennomføring.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å modernisere kommunikasjonsinfrastrukturen for vann- og avløpsanleggene for å styrke driftssikkerheten, overvåkingen og den digitale sikkerheten i samfunnskritiske tjenester.

(NY) Skallsikring

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
På bakgrunn av risiko- og sårbarhetsvurderinger er det gjennomført fysisk og digital sikring av kritisk vann- og avløpsinfrastruktur. Det er fortsatt behov for ytterligere sikringstiltak for å beskytte viktige anlegg og funksjoner mot tilsiktede og utilsiktede hendelser.

Avhengigheter og konsekvenser
Tiltaket bygger på tidligere gjennomførte sikringstiltak og prioriteringer basert på løpende risiko- og sårbarhetsvurderinger.

Eventuelle driftskonsekvenser
Økt sikring forventes å redusere sårbarheten i infrastrukturen og bidra til tryggere og mer stabil drift av vann- og avløpstjenestene.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket styrker samfunnssikkerheten ved å beskytte kritiske tjenester som er nødvendige for innbyggernes helse og trygghet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 5 mill. i 2027, 3 mill. i 2028 og 2 mill. i 2029, totalt 10 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket har ingen direkte klimaeffekt, men bidrar til å beskytte kritisk miljø- og vanninfrastruktur mot hendelser som kan føre til uønskede utslipp eller driftsforstyrrelser.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår å etablere en ny samlebevilgning for videreføring av sikringsarbeidet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å etablere en ny samlebevilgning for videreføring av sikringstiltak på kritisk vann- og avløpsinfrastruktur.

(NY) Utbyggingsavtaler – offentlig infrastruktur (realytelser)

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bevilgningen gjelder kommunens budsjettering av realytelser (det vil si infrastruktur som private bygger som senere overtas av kommunen til forvaltning) knyttet til utbyggingsavtalene for Bekkestua nord,

Oksenøyveien nord, Sandvika sentrum øst - Andenæskvartalet og Ballerud. Tiltaket skal sikre finansiering og gjennomføring av offentlig infrastruktur som inngår i avtalene.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføring er avhengig av framdriften i de aktuelle utbyggingsområdene og inngåtte utbyggingsavtaler.

Eventuelle driftskonsekvenser
Når infrastrukturen overtas av kommunen, vil den kunne medføre fremtidige drifts- og vedlikeholdskostnader.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket bidrar til etablering av nødvendig offentlig infrastruktur som understøtter bolig- og næringsutvikling i de aktuelle områdene.

Økonomi
Kostnadsrammen følger inngåtte og planlagte utbyggingsavtaler.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltakene kan bidra til bærekraftig byutvikling gjennom etablering av nødvendig offentlig infrastruktur i forbindelse med nye utbyggingsområder.

Eventuelle endringer fra tidligere
Bevilgningen omfatter realytelser knyttet til konkrete utbyggingsavtaler.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren viderefører bevilgningen til realytelser som er knyttet til inngåtte og fremtidige utbyggingsavtaler for å sikre gjennomføring og overtakelse av nødvendig offentlig infrastruktur i aktuelle utbyggingsområder.

(NY) Utbyggingsområder - offentlig infrastruktur (kommunens bidrag)

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bevilgningen skal dekke kommunens bidrag til offentlig infrastruktur i større utbyggingsområder hvor det foreløpig ikke foreligger tilstrekkelig grunnlag for å etablere egne prosjektbevilgninger. Dette kan omfatte torg, parker, gater, veier og tekniske anlegg.

Avhengigheter og konsekvenser
De aktuelle områdene er ennå ikke planmessig avklart og økonomisk utredet. Når planarbeidet er kommet lenger og kostnadsestimater foreligger, vil prosjektene skilles ut med egne bevilgninger.

Eventuelle driftskonsekvenser
Ferdig utbygde anlegg vil på sikt medføre drifts- og vedlikeholdsansvar for kommunen.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket legger til rette for utvikling av attraktive og funksjonelle bolig- og næringsområder med tilhørende offentlig infrastruktur.

Økonomi
Rammen representerer et anslag på kommunens forventede netto bidrag til offentlig infrastruktur i kommende utbyggingsområder.

Klima- og miljøpåvirkning
Klima- og miljøeffektene vil avhenge av hvilke konkrete prosjekter som senere etableres under bevilgningen.

Eventuelle endringer fra tidligere
Bevilgningen fungerer som en felles reserve for fremtidige utbyggingsområder inntil mer detaljerte prosjekter foreligger.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre en samlet bevilgning til kommunens bidrag til offentlig infrastruktur i fremtidige utbyggingsområder, inntil prosjektene er tilstrekkelig utredet og kan fremmes som egne investeringsprosjekter.

Avfall og gjenvinning – diverse prosjekter

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bevilgningen skal sikre løpende investeringer i mindre og mellomstore prosjekter innen renovasjon og avfallshåndtering. De største investeringene forventes å være utskifting av maskiner og teknisk utstyr.

Avhengigheter og konsekvenser
Tiltakene gjennomføres fortløpende basert på behov og tilstandsvurderinger av eksisterende utstyr og anlegg.

Eventuelle driftskonsekvenser
Fornyelse av maskiner og utstyr bidrar til stabil drift, redusert risiko for driftsavbrudd og lavere vedlikeholdskostnader.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket understøtter et velfungerende renovasjonstilbud til innbyggere og næringsliv.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 4 mill. i 2030.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår å videreføre dagens ordning.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen til mindre og mellomstore investeringstiltak innen renovasjon og avfallshåndtering for å sikre nødvendig fornyelse av maskiner, utstyr og anlegg.

Avfall og gjenvinning – sigevannsanlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Etter pålegg fra Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV) er det utarbeidet en tiltaksplan for å redusere sigevannsavrenning fra de nedlagte deponiene Isi 1 og 2, Skui og Øverland 1 og 2. Det gjennomføres en rekke utbedringstiltak for å begrense inntrenging av vann i deponiene og hindre forurensning til omgivelsene. Som en del av dette arbeidet er det også behov for å etablere et eget renseanlegg for behandling av sigevann. Kostnadene til etablering av et renseanlegg er beregnet til 9,5 mill.

Bakgrunnen for renseanlegget er at sigevannet, selv etter dagens rensing, ikke kan slippes ut til bekk eller vassdrag med tilgjengelig teknologi og eksisterende løsninger. Et nytt renseanlegg er derfor nødvendig for å sikre en forsvarlig håndtering av sigevannet og oppfyllelse av myndighetskrav.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet inngår i det samlede arbeidet med oppfølging av kommunens nedlagte deponier. Det gjennomføres blant annet etablering av nytt toppdekke på deponiene, rehabilitering av systemer for bortledning av sigevann, spillvann og overflatevann, tiltak for beskyttelse av grunnvann og rehabilitering av vannledninger og gassledninger.

Renseanlegget er avhengig av samordning med de øvrige miljøtiltakene som gjennomføres på deponiområdene.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av renseanlegget vil medføre nye drifts- og vedlikeholdsoppgaver knyttet til behandling og kontroll av sigevann. Samtidig vil anlegget gi kommunen en mer robust og langsiktig løsning for håndtering av sigevann fra de nedlagte deponiene og bidra til etterlevelse av gjeldende miljøkrav.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil redusere risikoen for forurensning til nærliggende vassdrag, grunnvann og naturområder. Tiltaket bidrar dermed til et tryggere lokalmiljø og en bedre miljøtilstand for innbyggere og brukere av områdene rundt de tidligere deponiene.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 4 mill. i 2030. Rammen for perioden 2027–2030 blir 13 mill. som inkluderer etablering av et renseanlegg, hvor oppstart er planlagt i 2027 og forventet ferdigstillelse er 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket vil redusere sigevannsavrenningen fra de nedlagte deponiene og bidra til å hindre forurensning av grunnvann, bekker, elver og andre resipienter. Nytt toppdekke og rehabiliterte vannhåndteringssystemer vil redusere vanninntrenging i deponiene, mens renseanlegget vil sikre bedre behandling av forurenset sigevann. Prosjektet gir dermed en betydelig positiv miljøeffekt og bidrar til å oppfylle kommunens miljøforpliktelser.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet viderefører tidligere vedtatte tiltak for deponiene, men omfatter nå også etablering av et eget renseanlegg for sigevann som følge av krav til videre reduksjon av forurensningsrisiko og behov for en permanent behandlingsløsning.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår etablering av renseanlegg for sigevann som ledd i oppfølgingen av pålegg fra Statsforvalteren og kommunens arbeid med å redusere forurensningsrisikoen fra nedlagte deponier.

Avfallssug på Fornebu

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Som følge av vedtak i kommuneplanarbeidet for Fornebu skal sentral 2 flyttes og ny sentral 3 bygges. Ny avfallssugsentral er nødvendig for å opprettholde og videreutvikle avfallshåndteringen på Fornebu.

Avhengigheter og konsekvenser
Utbyggingen av ny sentral må gjennomføres før etablering av ny brannstasjon på Fornebu. Prosjektet er derfor avhengig av koordinering med øvrige bygge- og infrastrukturtiltak i området.

Eventuelle driftskonsekvenser
Ny sentral vil sikre tilstrekkelig kapasitet og videre drift av avfallssuganlegget på Fornebu.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket er viktig for å opprettholde et effektivt og moderne avfallssystem for innbyggere og virksomheter på Fornebu.

Økonomi
Prosjektet har foreløpig en beregnet ramme på 97,6 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Avfallssugsystemet bidrar til effektiv avfallshåndtering, redusert transportbehov og et bedre lokalmiljø sammenlignet med tradisjonelle innsamlingsløsninger.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet ble startet opp i 2020 og vil bli fremmet i egen politisk sak med endelig prosjektforslag og totalbevilgning.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet med etablering av ny avfallssugsentral på Fornebu for å sikre nødvendig kapasitet og videre utvikling av avfallshåndteringen i området. Endelig prosjektforslag og totalbevilgning vil bli fremmet i egen politisk sak når prosjektering og kostnadsgrunnlag er tilstrekkelig avklart.

Tidligere politisk behandling
- Fornebu – kommuneplandel 3 ble behandlet i kommunestyret i møte 27. mars 2019.

Badene – drukningsalarmer og videoovervåking

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for å etablere drukningsalarmer og oppgradere videoovervåkingen i kommunens svømmehaller for å styrke sikkerheten for brukerne og støtte opp under tilsynet i badeanleggene. Oppgraderingen skal gjennomføres over en femårsperiode og omfatter alle kommunens svømmehaller.

Avhengigheter og konsekvenser
Oppgraderingen av videoovervåkingen i Nadderudhallen var planlagt startet i 2023, men ble utsatt i påvente av kommunens rammeavtale for innkjøp av overvåkningsutstyr. Rammeavtalen er på plass, og arbeidene startet høsten 2025. Det er samtidig utarbeidet en plan for gjennomføring i de øvrige svømmehallene.

Økonomi
Oppgraderingen gjennomføres over en femårsperiode. Bevilgningene følger den vedtatte investeringsplanen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre oppgraderingen av drukningsalarmer og videoovervåking i kommunens svømmehaller i tråd med vedtatt gjennomføringsplan. Tiltaket skal styrke sikkerheten for brukere og ansatte og sikre en helhetlig oppgradering av badeanleggene over økonomiplanperioden.

Badene – oppgradering av utstyr og inventar

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for løpende utskifting av inventar og idrettsutstyr i kommunens svømmehaller. Formålet er å opprettholde funksjonalitet, sikkerhet og kvalitet i anleggene samt sikre gode brukeropplevelser. Utskiftingen gjennomføres etter behov ved den enkelte svømmehall og prioriteres ut fra tilstand, sikkerhet og driftsmessige forhold.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den løpende bevilgningen med 7 mill. i 2030.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den løpende investeringsbevilgningen til utskifting og fornyelse av utstyr og inventar i kommunens svømmehaller for å opprettholde funksjonalitet, sikkerhet og kvalitet i anleggene.

Bekkestua – gatevarmeanlegget

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
I forbindelse med forprosjektet for investeringsprosjektet *Bekkestua Nord* ble ombygging av gatevarmesentralen beregnet. Tiltaket skal sikre nødvendig kapasitet og funksjonalitet for gatevarmeanlegget i området.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er knyttet til videre utvikling av Bekkestua sentrum og følger opp arbeider som allerede er gjennomført, inkludert tilkobling av øvre del av Frøytunveien. Resterende arbeider forventes gjennomført mot slutten av økonomiplanperioden.

Eventuelle driftskonsekvenser
Oppgraderingen vil bidra til mer stabil og fremtidsrettet drift av gatevarmeanlegget og redusere risikoen for tekniske feil og driftsavbrudd.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Gatevarmeanlegget bidrar til økt fremkommelighet og trafikksikkerhet for gående og andre trafikanter i vinterhalvåret.

Økonomi
Foreløpig kostnadsramme er beregnet til 12,6 mill. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 0,6 mill. i 2029 og 11 mill. i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket bidrar til driftssikker og effektiv oppvarming av utvalgte gang- og trafikkområder.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet viderefører arbeid som er identifisert gjennom forprosjektet for Bekkestua Nord og oppfølging av tidligere gjennomførte tilkoblinger.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår at nødvendig oppgradering av gatevarmeanlegget på Bekkestua for å sikre tilstrekkelig kapasitet og stabil drift i området gjennomføres.

Bekkestua – oppgradering av Musikantbrua

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
I forbindelse med detaljregulering av gater og torg på Bekkestua øst ble utforming og funksjon av broen over T-banesporene – Musikantbrua, i Gamle Ringeriksvei drøftet. Erfaringene fra perioden hvor brua var stengt for biltrafikk har gitt grunnlag for å vurdere nye løsninger som kan styrke byliv, oppholdskvaliteter og tilgjengelighet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av evaluering av pilotprosjektet, politisk behandling og avklaring av fremtidig

konsept for brua. Det er også en forutsetning at det tildeles midler fra Byvekstavtalen dersom en permanent bilfri løsning skal realiseres.

Eventuelle driftskonsekvenser
Endelig driftskonsekvens vil avhenge av valgt konsept. En fremtidig ombygging kan gi endrede drifts- og vedlikeholdsbehov for området.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket kan bidra til økt byliv, bedre oppholdsarealer og styrket attraktivitet i Bekkestua sentrum. En mer fotgjengerorientert løsning vil kunne gi bedre tilgjengelighet og trivsel i området.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 25 mill. til prosjektet i økonomiplanperioden.

Klima- og miljøpåvirkning
Dersom prosjektet resulterer i en permanent bilfri løsning, kan det bidra til økt tilrettelegging for gange og opphold i sentrum samt et mer attraktivt bymiljø.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunestyret vedtok å utsette prosjektet i Budsjett og økonomiplan 2025–2028. Kommunedirektøren foreslår å starte arbeidet med konseptutvikling i 2028.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å starte arbeidet med konseptutvikling av Bekkestua sentrum inklusive Musikantbrua. Arbeidet skal avklare fremtidig bruk, utforming og finansiering av brua som del av den videre utviklingen av Bekkestua sentrum.

Biler og maskiner til vann og avløp (VA)

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Samlebevilgningen skal dekke anskaffelse av biler og maskiner til vann- og avløpsvirksomheten utover ordinær fornyelse av maskinparken. Det er behov for gradvis overgang til en mer moderne og elektrifisert maskinpark. Tiltaket omfatter blant annet anskaffelse av elektrisk hjullaster, elektrisk beltegraver, ny spylebil og ny kamerabil for ledningsinspeksjon. Anskaffelsene gjennomføres i takt med investeringsbehov og teknologisk utvikling.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 4 mill. i 2028 og 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Gradvis overgang til elektriske maskiner og kjøretøy vil redusere lokale utslipp og støy sammenlignet med tilsvarende fossilt drevet utstyr. Dette bidrar til kommunens mål om reduserte klimagassutslipp og en mer miljøvennlig drift.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre samlebevilgningen til anskaffelse av biler og maskiner for vann- og avløpsvirksomheten. Investeringene skal bidra til en mer moderne, effektiv og gradvis elektrifisert maskinpark.

BIP isbane - nytt dekke

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Banedekket på isbanen ved Bærum idrettspark har behov for rehabilitering som følge av sprekker og

nivåforskjeller i dekket. Hver sesong oppstår det større sprekker som forplanter seg til isflaten og skaper utfordringer for drift og sikker bruk av anlegget. Tiltaket er nødvendig for å bringe anlegget opp til dagens krav til jevnhet og overflatekvalitet, samt sikre trygge og gode forhold for brukerne.

Avhengigheter og konsekvenser
Rehabiliteringen må planlegges og gjennomføres slik at konsekvensene for aktivitet og bruk av anlegget blir minst mulig. Arbeidene vil være avhengige av sesongmessige forhold og tilpasning til anleggets drifts- og aktivitetskalender.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket vil bidra til mer stabil drift og redusere behovet for løpende reparasjoner av banedekke og isflate. Rehabiliteringen forventes også å redusere risikoen for driftsavbrudd i sesongen og gi bedre kvalitet på isflaten.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Bærum idrettspark er et viktig anlegg for organisert idrett og annen fysisk aktivitet. Rehabiliteringen vil gi tryggere forhold for utøvere og bidra til å opprettholde et attraktivt aktivitetstilbud for barn, unge og voksne. I anleggsperioden kan det bli midlertidige begrensninger i bruken av anlegget.

Eventuelle endringer fra tidligere
I Budsjett og økonomiplan 2026–2029 ble det bevilget midler til rehabilitering av banedekket. Tiltaket videreføres i tråd med tidligere vedtak for å gjennomføre nødvendige oppgraderinger av anlegget.

Økonomi
Det ble i Budsjett og økonomiplan 2026–2029 bevilget 20 mill. i 2027 til rehabilitering av banedekket.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket omfatter rehabilitering av eksisterende anlegg og vil bidra til å forlenge levetiden på infrastrukturen. Ved å oppgradere eksisterende banedekke fremfor å etablere nye anlegg oppnås en mer ressurs- og arealeffektiv løsning.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet og rehabilitere isbanen ved Bærum idrettspark.

Brannstasjon Fornebu

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunestyret har vedtatt fremtidig brannstasjonsstruktur i Bærum, hvor ny brannstasjon på Fornebu inngår som en del av den langsiktige utviklingen av beredskapstilbudet i kommunen.

Prosjektet må ses i sammenheng med den videre utviklingen av Fornebu og kommunens samlede beredskapsstruktur. Ny brannstasjon på Fornebu er foreløpig planlagt samlokalisert med nytt avfallssug og skal bidra til å ivareta fremtidige behov innen brann- og redningstjenesten.

Det legges til grunn at det må etableres en funksjonell uttrykningsvei fra tomten for at prosjektet skal kunne realiseres. Videre utvikling av prosjektet må vurderes i sammenheng med øvrige investeringer og utviklingen av den samlede beredskapskapasiteten i kommunen.

Samlet sett vurderes prosjektet som en del av kommunens langsiktige planlegging for fremtidig beredskap og samfunnssikkerhet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av videre utvikling av Fornebu-området og nødvendige avklaringer knyttet til infrastruktur og adkomstløsninger.

Videre må prosjektet ses i sammenheng med utviklingen av den samlede brannstasjonsstrukturen i Asker og Bærum, fremtidige vurderinger av beredskapsbehov og pågående arbeid med organisering og oppgaveløsning innen brann- og redningstjenesten.

Prosjektet må også samordnes med øvrige utviklingsprosjekter på Fornebu, herunder planlagt etablering av avfallssug og nødvendig teknisk infrastruktur.

Prosjektet må også ses i sammenheng med utviklingen av den samlede brannstasjonsstrukturen i Asker og Bærum. Arbeidet med ny brannstasjon på Rud er igangsatt, og videre utvikling av Øverland og Fornebu må vurderes i lys av fremtidige behov, prioriteringer og den videre utviklingen av brann- og redningstjenesten.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet inngår i den langsiktige planleggingen av fremtidig beredskapskapasitet i Asker og Bærum. Videre utvikling av prosjektet skal bidra til å legge til rette for hensiktsmessige lokaler og rammer for brann- og redningstjenesten, basert på fremtidige behov og prioriteringer.

Driftsmessige forhold vil bli nærmere avklart gjennom videre planlegging og konseptutvikling.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Brann- og redningstjenesten utgjør en viktig del av samfunnets beredskap og trygghet. Fremtidig beredskapskapasitet på Fornebu må ses i sammenheng med utviklingen av området, den samlede brannstasjonsstrukturen i Asker og Bærum og behovet for å ivareta innbyggere, virksomheter og samfunnskritisk infrastruktur.

Nærheten til sjø kan være fordelaktig med hensyn til maritim innsats og øvrige beredskapsoppgaver.

Økonomi
Prosjektet er forskjøvet i tid som følge av den videre utviklingen av Fornebu-området og prioriteringer i den samlede porteføljen for nye brannstasjoner. Ny brannstasjon på Rud er under utvikling, mens videre arbeid knyttet til Øverland og fremtidig beredskapskapasitet på Fornebu må ses i sammenheng med den samlede utviklingen av brann- og redningstjenesten i Asker og Bærum.

Bærum kommune leier ut brannstasjoner til Asker og Bærum brann og redning, som er et interkommunalt selskap. Kommunen er frivillig registrert for merverdiavgift ved utleie av bygg og anlegg til slik virksomhet. Dette innebærer at husleien faktureres med merverdiavgift, samtidig som kommunen har rett til fradrag for inngående merverdiavgift ved oppføring av nye brannstasjoner. Investeringsrammene i budsjett og økonomiplan oppgis derfor netto, eksklusiv merverdiavgift, for å synliggjøre prosjektets reelle kostnader.

Det er estimert 236,7 mill. for realisering av brannstasjonen på Fornebu.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet til å etablere et moderne og funksjonelt bygg tilpasset gjeldende krav til energieffektivitet og bærekraftige løsninger. Samlokalisering med annen teknisk infrastruktur kan bidra til mer effektiv arealutnyttelse og en helhetlig utvikling av tomten og nærområdet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er forskjøvet i tid som følge av den videre utviklingen av Fornebu-området og prioriteringer i den samlede porteføljen for nye brannstasjoner. Det legges til grunn at prosjektene på Rud og Øverland utvikles først, før videre arbeid med ny brannstasjon på Fornebu prioriteres.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med fremtidig beredskapskapasitet på Fornebu som en del av den langsiktige utviklingen av brann- og redningstjenesten i Asker og Bærum.

Tidligere politisk behandling

- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Nye brannstasjoner i Bærum - Fastsettelse av brannstasjonsstruktur og prinsipper for konseptfasen, Kommunestyret sak 021/24, 28.2.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Brannstasjon Rud

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Ny brannstasjon på Rud planlegges etablert på kommunens tomt i Olav Ingstads vei 2. Prosjektet inngår i en helhetlig omlegging av brannstasjonsstrukturen i Asker og Bærum, med nye stasjoner på Rud, Øverland og Fornebu. Formålet med prosjektet er å erstatte eksisterende brannstasjoner med bygg som oppfyller dagens krav til beredskap, arbeidsmiljø og funksjonalitet. Dagens brannstasjoner er vurdert som teknisk utdaterte og lite egnet til å møte fremtidige behov.

Brannstasjonen på Rud planlegges som en sentral stasjon med beredskapsfunksjoner, kontorarbeidsplasser og spesialiserte logistikk- og støttefunksjoner. Det legges til rette for samlokalisering og sambruk med kommunens miljøtekniske tjenester. Dette vurderes å gi en mer effektiv arealutnyttelse og legge til rette for framtidsrettede løsninger.

Prosjektet er en sentral del av kommunens langsiktige beredskapsstrategi og skal bidra til å sikre robuste og moderne fasiliteter for Asker og Bærum brann og redning.

Avhengigheter og konsekvenser
Videre utvikling av prosjektet er avhengig av samordning med etablering av ny driftsbase og pågående planprosesser for området. Det legges til grunn at prosjektet utvikles som en integrert del av den samlede utviklingen på Rud.

Konseptet for prosjektet er fastsatt og planleggingsfasen er igangsatt. Videre fremdrift forutsetter at det utarbeides tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for fastsettelse av prosjektets rammer.

Manglende gjennomføring vil kunne redusere muligheten til å erstatte dagens brannstasjonsstruktur med lokaler som tilfredsstiller fremtidige krav til beredskap, arbeidsmiljø og funksjonalitet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Ny brannstasjon vil gi moderne og funksjonelle lokaler tilpasset dagens og framtidens behov innen brann- og redningstjenesten. Samlokalisering med kommunens miljøtekniske tjenester kan gi mulighet for mer effektiv arealutnyttelse og sambruk av enkelte funksjoner. Nye lokaler vil samtidig gi bedre rammer for beredskap, logistikk og arbeidsmiljø enn dagens stasjonsstruktur.

Prosjektet vil legge til rette for moderne og funksjonelle lokaler som understøtter fremtidige behov innen brann- og redningstjenesten.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Brann- og redningstjenesten er en viktig del av kommunens samfunnssikkerhet og beredskap. Etablering av ny brannstasjon på Rud vil bidra til å opprettholde og videreutvikle beredskapstilbudet til innbyggere og næringsliv i kommunen.

Prosjektet er en del av den vedtatte utviklingen av fremtidig beredskapskapasitet i Asker og Bærum og skal legge til rette for et beredskapstilbud tilpasset fremtidige behov.

Økonomi
Bærum kommune leier ut brannstasjoner til Asker og Bærum brann og redning, som er et interkommunalt selskap. Kommunen er frivillig registrert for merverdiavgift ved utleie av bygg og anlegg til slik virksomhet. Dette innebærer at husleien faktureres med merverdiavgift, samtidig som kommunen har rett til fradrag for inngående merverdiavgift ved oppføring av nye brannstasjoner. Investeringsrammene i budsjett og økonomiplan oppgis derfor netto, eksklusiv merverdiavgift, for å synliggjøre prosjektets reelle kostnader.

Ny brannstasjon på Rud er foreløpig estimert til 410 mill.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet til å etablere et moderne bygg med energieffektive og framtidsrettede løsninger. Ny bygningsmasse vil kunne bidra til redusert energibruk og mer effektiv drift sammenlignet med eksisterende anlegg. Samlokalisering og effektiv arealutnyttelse kan samtidig bidra til bedre ressursutnyttelse og mer bærekraftig bruk av kommunale arealer.

Eventuelle endringer fra tidligere
Overordnet brannstasjonsstruktur ble vedtatt og konsept for Brannstasjon Rud ble senere fastsatt med oppstart av planleggingsfase. Prosjektet ble deretter utsatt som følge av strammere økonomiske rammer og midlertidig stanset.

Etter vedtak i økonomiplanen er arbeidet gjenopptatt, og prosjektet videreføres som grunnlag for fremtidige beslutninger om gjennomføring og fastsettelse av prosjektets rammer.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet med planleggingsarbeid frem mot fastsettelse av prosjektets rammer (BP3).

Tidligere politisk behandling
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023

- Nye brannstasjoner i Bærum - Fastsettelse av brannstasjonsstruktur og prinsipper for konseptfasen. Kommunestyret sak 021/24, 28.02.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
    - Verbalvedtak om videre utvikling av brannstasjonsstruktur og vurdering av gjennomføring. Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling 2025
- Rud Hauger brannstasjon – prinsippsak – fravik fra krav om felles plan. Planutvalget sak 049/25, 27.03.2025
- Brannstasjon Rud – fastsettelse av konsept (BP2). Kommunestyret sak 048/25, 07.05.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Brannstasjon Øverland

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Ny brannstasjon på Øverland inngår som en del av utviklingen av ny brannstasjonsstruktur i Bærum, sammen med stasjonene på Rud og Fornebu.

Bakgrunnen for prosjektet er at dagens brannstasjoner ikke tilfredsstiller krav til funksjonalitet, arbeidsmiljø og forskriftsmessige forhold, og at det i begrenset grad vurderes som hensiktsmessig å oppgradere eksisterende bygg. Prosjektet skal bidra til å etablere en fremtidsrettet og bærekraftig brann- og redningstjeneste som er tilpasset dagens og fremtidens behov.

Brannstasjon Øverland er planlagt som en del av den fremtidige brannstasjonsstrukturen i Bærum. Det er lagt til grunn at Øverland skal ivareta beredskapsfunksjoner og samtidig legge til rette for kompetanseutvikling, øving og trening for brann- og redningstjenesten. Videre utvikling av prosjektet må vurderes i sammenheng med den samlede utviklingen av brann- og redningstjenesten i Asker og Bærum.

Prosjektet bygger på et konsept med høy grad av arealeffektivitet, fleksibilitet og sambruk. Øverland skal ha en sentral rolle som arena for øving og trening, mens andre støttefunksjoner samles på Rud. Dette gir grunnlag for en mer effektiv samlet utnyttelse av ressursene i brann- og redningstjenesten. Prosjektet vurderes som viktig for å sikre fremtidig beredskap, ivareta krav til arbeidsmiljø og legge til rette for en mer effektiv og bærekraftig brann- og redningstjeneste.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må sees i sammenheng med den samlede utviklingen av brannstasjonsstrukturen i Asker og Bærum. Ny brannstasjon på Rud er under utvikling, mens videre arbeid med Øverland må vurderes som del av den samlede utviklingen av fremtidig beredskapskapasitet, organisering og oppgaveløsning innen brann- og redningstjenesten.

Utsettelsen innebærer at prosjektet vurderes på nytt som del av en samlet gjennomgang av brannstasjonsstrukturen. I denne sammenheng skal det vurderes hvordan fremtidige behov kan løses på en mest mulig kostnadseffektiv og hensiktsmessig måte. Planarbeid og regulering er igangsatt, og prosjektet utvikles i samspill med øvrige tiltak i området, herunder kommunale boliger på samme eiendom og tilgrensende planprosesser.

Eventuelle driftskonsekvenser
Brannstasjon Øverland skal ivareta viktige beredskapsfunksjoner, samtidig som den skal være en sentral

arena for kompetanseutvikling, øving og trening. Nye og funksjonelle lokaler vil kunne bidra til bedre arbeidsforhold, mer effektive driftsprosesser og bedre tilrettelegging for opplæring og fagutvikling.

Samtidig må fremtidig organisering og funksjonsfordeling mellom Øverland, Rud og øvrige beredskapslokasjoner vurderes som del av den videre utviklingen av brann- og redningstjenesten. På lengre sikt vil prosjektet bidra til å redusere sårbarhet knyttet til dagens bygningsmasse og sikre at tjenesten kan møte fremtidige krav og forventninger.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Brann- og redningstjenesten er en sentral del av kommunens beredskap og samfunnssikkerhet. Prosjektet inngår i kommunens langsiktige arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Tilrettelegging for beredskapsfunksjoner, øving, trening og kompetanseutvikling skal bidra til å understøtte fremtidige behov innen brann- og redningstjenesten.

Tilrettelegging for øving, trening og utdanning vil samtidig bidra til å styrke kompetanseutviklingen innen brann- og redningstjenesten og sikre rekruttering til sektoren. Prosjektet vurderes derfor å ha betydning både for lokal beredskap og for utviklingen av fremtidige fagmiljøer innen brann og redning.

Økonomi
Bærum kommune leier ut brannstasjoner til Asker og Bærum brann og redning, som er et interkommunalt selskap. Kommunen er frivillig registrert for merverdiavgift ved utleie av bygg og anlegg til slik virksomhet. Dette innebærer at husleien til Asker og Bærum brann og redning faktureres med merverdiavgift, samtidig som kommunen har rett til fradrag for inngående merverdiavgift ved oppføring av nye brannstasjoner. Investeringsrammene i budsjett og økonomiplan oppgis derfor netto, eksklusiv merverdiavgift, for å synliggjøre de reelle investeringskostnadene.

Ny brannstasjon på Øverland er foreløpig estimert til 2031.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet til å etablere et moderne og energieffektivt bygg tilpasset dagens krav til bærekraft, miljø og ressursutnyttelse. Høy grad av sambruk og arealeffektivitet gir grunnlag for bedre utnyttelse av arealer og tekniske løsninger, samtidig som moderne bygg vil kunne gi lavere energibruk og mer effektiv drift enn dagens bygningsmasse.

Eventuelle endringer fra tidligere
Etter vedtak om konseptvalg ble planleggingsfasen igangsatt. Som følge av kommunens økonomiske situasjon og behov for prioritering i investeringsporteføljen er fremdriften senere justert.

Videre planleggingsarbeid settes midlertidig på pause mens prosjektet vurderes som del av en samlet gjennomgang av fremtidig beredskapskapasitet og brannstasjonsstruktur i Asker og Bærum. I denne sammenheng skal det vurderes muligheter for optimalisering av prosjektet og hvordan fremtidige behov best kan ivaretas innenfor kommunens økonomiske handlingsrom.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet som del av den langsiktige utviklingen av fremtidig beredskapskapasitet i Asker og Bærum, men med utsatt gjennomføring. Videre utvikling skal vurderes i sammenheng med den samlede utviklingen av brann- og redningstjenesten og øvrige brannstasjonsprosjekt.

Tidligere politisk behandling

- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Nye brannstasjoner i Bærum - Fastsettelse av brannstasjonsstruktur og prinsipper for konseptfasen. Kommunestyret sak 021/24, 28.02.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Brannstasjon Øverland - fastsettelse av konsept (BP2). Kommunestyret sak 049/24, 07.05.2025
- Budsjett og økonomiplan 2026–2029. Kommunestyret vedtak 03.12.2025
    - Verbalvedtak om videre utvikling av brannstasjonsstruktur og vurdering av gjennomføring. Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling 2025

Byliv

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Levende, attraktive og universelt utformede sentrumsområder er viktige for innbyggernes trivsel, aktivitet og livskvalitet. Bevilgningen til byliv skal bidra til utvikling og oppgradering av offentlige møteplasser og oppholdsarealer i Bærum, herunder torg, plasser, benker, møblering og andre tiltak som styrker bylivet. I behandlingen av budsjett og økonomiplanen for 2025–2029 ble det vedtatt å avvikle prosjektet. Bevilgningen for 2024 ble ikke benyttet fullt ut og udisponible midler er overført til disposisjon i 2027. Resterende midler benyttes til å oppgradere og fornye anleggene i Sandvika som brukes til arrangementer og publikumsaktiviteter.

Bærum Idrettspark - rehabilitering idrettsflater og idrettsutstyr

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Bærum idrettspark ble åpnet i 2013 og består av en rekke innendørs og utendørs idrettsanlegg. For å opprettholde anleggenes funksjonalitet, kvalitet og sikkerhet er det behov for løpende rehabilitering av idrettsflater og utskifting av idrettsutstyr. Bevilgningen skal sikre at anleggene fortsatt tilfredsstiller kravene til trening, konkurranse og ordinær bruk.

Avhengigheter og konsekvenser

Behovet for rehabilitering og utskifting vurderes fortløpende basert på tilstand, bruk og slitasje. Tiltakene må gjennomføres på en måte som i størst mulig grad ivaretar den daglige aktiviteten i anleggene.

Eventuelle driftskonsekvenser

Regelmessig rehabilitering og utskifting av utstyr bidrar til redusert risiko for driftsavbrudd, lavere vedlikeholdskostnader og en tryggere og mer effektiv drift av anleggene.

Lokalsamfunn og sosiale forhold

Bærum idrettspark er et sentralt anlegg for idrett, fysisk aktivitet og folkehelse i kommunen. Tiltaket bidrar til å opprettholde attraktive og trygge aktivitetsarenaer for barn, ungdom, voksne og idrettslag.

Økonomi

Tiltaket inngår som en løpende investeringsbevilgning. I 2026 ble det bevilget 20 mill. til rehabilitering av friidrettsdekket.

Eventuelle endringer fra tidligere
Bevilgningen videreføres som en løpende investeringsbevilgning for rehabilitering av idrettsflater og idrettsutstyr.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den løpende investeringsbevilgningen til rehabilitering av idrettsflater og utskifting av idrettsutstyr i Bærum idrettspark for å sikre fortsatt forsvarlig drift, funksjonalitet og sikkerhet i anleggene.

Combihallen - rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Combihallen har et betydelig vedlikeholdsetterslep og oppfyller ikke dagens krav til idrett, kroppsøving og fleksibel bruk. Hallen benyttes i dag av Bjørnegård skole i skoletiden og av idretten utenom skoletid, men med begrenset funksjonalitet og behov for dispensasjoner for enkelte aktiviteter.

Samlet vurderes det som nødvendig å avklare en helhetlig løsning for fremtidige kroppsøvings- og idrettsarealer på Bjørnegård. Dette omfatter både rehabilitering av eksisterende hall og vurdering av alternative løsninger for å møte fremtidige behov for skole og idrett.

Avhengigheter og konsekvenser
Behovet for ny eller oppgradert hall må ses i sammenheng med utviklingen av Bjørnegård skole. Skolebehovsanalysen viser at skolen på sikt kan bli utvidet, med inntil 4 paralleller. Combihallen har i dag en idrettshall som med enkle grep (etablering av skillevegg) kan deles i to saler, samt en gymsal i byggets andre etasje. Dette er tilstrekkelig salkapasitet for undervisningsformål, selv ved utvidelse av skolen. Fremtidig utvidelse av skolen utfordrer areal tilgjengelig på tomten, og stiller krav til fleksibel arealdisponering. Samtidig er området identifisert med behov for økt kapasitet for idretten.

Valg av konsept for Combihallen vil ha direkte konsekvenser for tomteutnyttelse, sambruk mellom skole og idrett og fremtidig kapasitet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Dagens hall gir begrensede driftsmessige rammer og krever tilpasninger for å kunne benyttes til ulike aktiviteter. Videre bruk uten oppgradering vil medføre fortsatt behov for dispensasjoner og begrensninger i bruken.

En rehabilitert hall vil kunne gi mer effektiv drift og bedre rammer for både skole og idrett på lengre sikt. Dersom ny hall skal bygges, vil det være behov for avlastningskapasitet for skoleundervisningen i byggeperioden. Det er ikke funnet tilfredsstillende løsning i nærheten som vil kunne fungere i skolehverdagen. Etablering av midlertidig hall kan være aktuelt. Dersom ny hall skal bygges, vil det være behov for avlastningskapasitet for skoleundervisningen i byggeperioden. Det er foreløpig ikke identifisert tilfredsstillende løsninger i nærområdet som kan dekke skolens behov for kroppsøvingsarealer. Etablering av midlertidig kapasitet kan derfor bli nødvendig.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Combihallen er en viktig møteplass for både elever og lokal idrett. En oppgradert eller ny hall vil styrke tilbudet av idretts- og aktivitetstilbud i nærområdet, bidra til økt deltakelse og gi bedre rammer for fysisk aktivitet for barn, unge og øvrige brukere.

Økonomi
I Budsjett og økonomiplanen fremlegges estimat for rehabilitering av Combihallen, som en videreføring av prinsipper for tidligere vedtatte budsjett og økonomiplaner.

Som del av videre konseptfase skal det utredes alternative løsninger, herunder rehabilitering av eksisterende hall og etablering av ny hall med ulik kapasitet, inkludert vurdering av både enkel og dobbel hall. Kostnader vil avhenge av valgt konsept og kapasitet, og vil bli belyst i senere politisk sak. Kostnader for eventuell midlertidig hall for undervisningsformål, ved riving og oppføring av ny hall, må kostnads estimeres ved et slikt konsept.

Klima- og miljøpåvirkning
Videre utredning vil omfatte vurdering av klima- og miljøpåvirkning for de ulike konseptene. Gjenbruk av eksisterende bygningsmasse ved rehabilitering kan gi lavere klimaavtrykk, mens nybygg kan gi bedre muligheter for energieffektive og fleksible løsninger over tid.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tidligere har arbeidet vært rettet mot rehabilitering av eksisterende hall med sikte på framlegg av konseptsak i beslutningspunkt 2 våren 2026. I forbindelse med videre vurderinger av eierskap, kapasitet og arealutnyttelse er prosjektet gjennomgått på nytt. Det legges nå til grunn at alternative løsninger må vurderes samlet før valg av konsept.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår at prosjektet videreføres til planleggingsfase. Det legges til grunn at det fremmes sak om fastsettelse av konsept der alternative løsninger, herunder rehabilitering av eksisterende hall samt etablering av ny enkel eller dobbel hall, vurderes samlet.

Tidligere politisk behandling
- Skolebehovsanalyse 2024–2043, endelig behandling. KST sak 056/25, 27.05.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025
- Combihallen – vurdering av privat finansieringsmodell. FSK sak 068/26, 29.04.2026

Driftsbase for Miljøtekniske tjenester (VA)

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
De miljøtekniske tjenestene på Rud har en sentral rolle i kommunens samfunnskritiske infrastruktur og beredskap innen vann og avløp. En fremtidig driftsbase må derfor legge til rette for effektiv drift, beredskap og fleksibilitet i møte med fremtidige krav til tjenesteleveransen.

Virksomheten er i dag fordelt på flere bygninger, noe som gir utfordringer knyttet til logistikk, sambruk av ressurser og effektiv drift. Dagens organisering er lite hensiktsmessig og gir begrenset fleksibilitet, særlig i perioder med høy aktivitet. Det er derfor behov for å utrede og utvikle en fremtidig driftsbase som bedre ivaretar virksomhetens nåværende og fremtidige behov samt utnyttelse av tomten.

Avhengigheter og konsekvenser
Den videre utviklingen må ses i sammenheng med den helhetlige utviklingen av Rud-området og øvrige planlagte prosjekter. Dette gjelder særlig disponering av arealer, samlokalisering av funksjoner og behov for fleksible løsninger over tid.

Rud utvikles som et samlet kommunalt drifts- og beredskapsområde hvor sambruk av fellesfunksjoner skal vurderes. Utviklingen av driftsbasen må derfor ses i sammenheng med øvrige kommunale funksjoner som vurderes etablert på området, herunder planlagt storkjøkken.

Det er behov for å avklare hvilke tjenester som skal inngå i en fremtidig driftsbase, nødvendig kapasitet og hvordan selvkostfinansierte og øvrige funksjoner skal samlokaliseres. Videre må det avklares hvordan selvkostfinansierte funksjoner og øvrige tjenester kan inngå i en samlet løsning.

Eventuelle driftskonsekvenser
En samlokalisert driftsbase forventes å gi mer effektiv drift og bedre ressursutnyttelse. Tiltaket vil også bidra til økt fleksibilitet og bedre tilrettelegging for fremtidige driftsbehov.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket vil styrke kommunens evne til å levere effektive tekniske tjenester til innbyggerne.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet følger opp anbefalingene fra foranalysen «Driftssentral Rud – fremtidig utvikling». Videre arbeid bestå i å utrede konsept for utvikling av en driftsbase som ivaretar tjenestenes behov på en bedre måte. Dette er i samsvar med kommunens strategiske føringer og gjeldende eiendomsstrategi.

Økonomi
Det har vært nødvendig å skille mellom selvkostregnskapet og ikke-selvfinansierende investeringer. Midlene som så langt er avsatt til prosjektet er knyttet til driftsbase for vann og avløp, og belastes selvkostregnskapet.

Kostnadsramme og eventuell fordeling mellom selvkostfinansierte og øvrige funksjoner vil bli avklart gjennom videre konseptutredning og planleggingsarbeid.

Klima- og miljøpåvirkning
Samling av funksjoner og mer effektiv arealutnyttelse kan bidra til redusert intern transport og mer effektiv drift. Klima- og miljøeffekter vil bli nærmere vurdert i det videre planarbeidet.

Tidligere politisk behandling:
- Driftssentral Rud - foranalyse fremtidig utvikling, FSK sak 081/19, 24.04.2019.
- Temaplan Eiendom, vedtatt av Kommunestyret 03.05.2023

Driftsbygning Aurevann (VA)

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Driftsbygget ved Aurevann vannbehandlingsanlegg har behov for rehabilitering og utvidelse. Bygget er nedslitt og har ikke tilstrekkelig kapasitet til dagens bemanning. Tiltaket er nødvendig for å sikre hensiktsmessige arbeidsforhold og tilstrekkelige fasiliteter for drift av et viktig vannbehandlingsanlegg.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektering gjennomføres i 2026 og bygging i perioden 2027–2028.

Eventuelle driftskonsekvenser
Utvidelsen og rehabiliteringen vil gi mer funksjonelle lokaler og bedre tilrettelegging for drift og vedlikehold av vannbehandlingsanlegget.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket bidrar til å sikre en stabil og robust vannforsyning til innbyggerne gjennom gode rammevilkår for drift av vannbehandlingsanlegget.

Økonomi
Prosjektet er kostnadsestimert til 100 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Rehabilitering og modernisering av eksisterende bidrar til mer energieffektive løsninger og forlenget levetid på anlegget. Muligheter for solcellepanel vil vurderes.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket fremmes som et eget investeringsprosjekt og fremmes som en BP3-sak for politisk behandling.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår videreføre arbeidet med rehabilitering og modernisering av driftsbygning på Aurevann. Saken fremmes som beslutningspunkt 3 (BP3) for politisk behandling.

Flomveier

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Styringsdokument for overvann legger til grunn at det skal planlegges helhetlige flomveier i kommunen. Formålet er å redusere risikoen for flomskader, avlaste avløpssystemet og styrke klimatilpasningen. Det foreslås derfor en egen samlebevilgning for utvikling av slike prosjekter.

Et av tiltakene som inngår i samlebevilgningen er bekkeåpningen mellom Gjønneshallen og Kirkeveien. Prosjektet omfatter åpning av om lag 900 meter bekkeløp. Prosjektet vil bli lagt frem i en egen politisk sak.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltakene forventes å redusere belastningen på avløpssystemet og bidra til mer robuste og klimatilpassede løsninger for håndtering av overvann og flom.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektene vil redusere risikoen for flomskader på boliger, infrastruktur og samfunnsfunksjoner. Samtidig kan åpne vannveier gi økte natur- og rekreasjonskvaliteter.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår en bevilgning på 2 mill. i 2028, 3 mill. i 2029 og 5 mill. i 2030.

Bekkeåpningen Gjønneshallen–Kirkeveien er foreløpig estimert til 105 mill. og vil i henhold til Delegeringsreglementets beløpsgrenser legges frem som eget investeringsprosjekt.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket vil bidra til å gjøre Bærumsamfunnet mer klimarobust gjennom bedre håndtering av overvann og ekstremnedbør. Bekkeåpninger og naturlige flomveier kan samtidig styrke naturmangfold, vannmiljø og andre mål i Styringsdokument for overvann.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår å etablere en ny samlebevilgning for arbeid med flomveier i kommunen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å etablere en ny samlebevilgning for planlegging og utvikling av flomveier.

Flytårnområdet infrastruktur

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Flytårnområdet på Fornebu skal utvikles til et levende, variert, grønt og klimaklokt byområde. Det er utarbeidet veiledende planer for offentlige rom samt plan for kabler og ledninger. For å legge til rette for videre utvikling er det behov for å starte opparbeidelse av teknisk og offentlig infrastruktur.

Avhengigheter og konsekvenser
Flytårnområdet på Fornebu videreutvikles selv om Tårnkvartalet er utsatt.

Eventuelle driftskonsekvenser
Ny infrastruktur vil på sikt overtas og driftes av kommunen, noe som vil medføre fremtidige drifts- og vedlikeholdsoppgaver.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket skal legge til rette for utvikling av attraktive offentlige rom og et levende bymiljø på Fornebu, med gode møteplasser og høy kvalitet på uteområder og infrastruktur.

Økonomi
Kostnadsbildet er under videre kvalitetssikring og vil bli avklart gjennom faseplanleggingen.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet skal understøtte utviklingen av et grønt og klimaklokt byområde. Infrastrukturplanleggingen gir mulighet for bærekraftige løsninger innen mobilitet, teknisk infrastruktur og overvannshåndtering.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tårnkvartalet er utsatt, men videreutvikling av Flytårnet Fornebu AS videreføres.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre planlegging og etablering av nødvendig teknisk og offentlig infrastruktur i Flytårnområdet for å legge til rette for videre byutvikling på Fornebu.

Fornebu - Park og friluftsliv, diverse nye tiltak

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Økt innbyggertall og pågående byutvikling medfører økt bruk av kommunens parker og friområder, noe som skaper større press på anleggene og økt slitasje. Prosjektet omfatter ulike tiltak i kommunale parker og friområder for å opprettholde og videreutvikle kvalitet, funksjonalitet og tilgjengelighet. Målet er å etablere robuste og aldersvennlige friluftsanlegg som gir gode opplevelser og fremmer fysisk aktivitet, rekreasjon og folkehelse for alle brukergrupper.

Økonomi
Midlene benyttes til gjennomføring av ulike tiltak i kommunale parker og friområder basert på prioriterte behov og vedtatte investeringsrammer.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet gjennomføres i henhold til prioriterte tiltak i kommunale parker og friområder for å opprettholde og videreutvikle kvalitet, funksjonalitet og tilgjengelighet.

Fornebu - Sjøsport – diverse tiltak

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Seilsportsenteret ble lagt inn allerede ved Kommunedelplan 2 (KDP2) for Fornebu i 1999. Det ligger også i KDP 3 for Fornebu. Anlegget ligger i behovsvurderingen for idrettsanlegg på Fornebu, og svarer på et behov for økt kapasitet og bedre tilgjengelighet til aktivitetsområde. Vestfjorden Seilforening slo seg sammen med Bærum Seilforening i 2011, og sammenslåingen økte behovet for et felles anlegg.

Etablering av et slikt anlegg samsvarer med visjon og mål i Kommuneplanens samfunnsdel.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av fremdriften i den overordnede utbyggingen av Fornebu, herunder opparbeidelse av nødvendig teknisk og sosial infrastruktur. Realisering av tiltakene må sees i sammenheng med reguleringsplanens føringer og rekkefølgebestemmelser.

Manglende etablering av idrettsanlegg i tidlig fase vil kunne medføre svakere tilbud til beboere i området og redusert måloppnåelse knyttet til aktivitet og sosiale møteplasser.

Eventuelle driftskonsekvenser
For kommunen vil det vil være en driftskostnad – engangstilskudd til idrettslag for etablering av anlegget. Utgangspunktet er at seilforeningen skal eie og drifte anlegget.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et anlegg på Fornebu vil kunne gi et tilbud til hele befolkningen i kommunen og bidra til lokalsamfunnet på en positiv måte.

Økonomi
Prosjektet vil inngå i kommunens samlede investeringsportefølje knyttet til idretts- og aktivitetsanlegg. Økonomiske forutsetninger knyttet til investeringskostnader og finansiering kommer frem av investeringstabeller i økonomiplanen.

Det legges til grunn at bevilgning til prosjektet ses i sammenheng med oppstart av utbyggingen av området, og prioriteres innenfor gjeldende økonomiske rammer og investeringsstrategi. Budsjettet ligger utenfor økonomiplanperioden, fra 2031.

Valg av eierform er avgjørende for om tiltaket skal budsjetteres som investering eller drift. Endelig eiermodell må avklares i løpet av planperioden. Dersom seilforeningene skal eie anlegget, vil kommunen ikke ha en investeringskostnad. Eventuelle kommunale tilskudd til idrettslag skal etter gjeldende regelverk budsjetteres og regnskapsføres i driftsregnskapet.

Klima og miljøpåvirkning
Etablering av idrettsanlegg vil medføre arealinngrep og ressursbruk, men gir samtidig mulighet til å innpasse klima- og miljøhensyn i planlegging og prosjektering.

Det legges til grunn at anleggene utformes med fokus på energieffektivitet, materialvalg med lav miljøpåvirkning og løsninger som legger til rette for bærekraftig bruk og drift. I tillegg kan anleggene bidra positivt til folkehelse gjennom økt fysisk aktivitet, noe som er i tråd med kommunens klima- og miljømål.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet bygger på føringer i vedtatt reguleringsplan og avklarte behov for idrettsanlegg i området. Eventuelle endringer vil knytte seg til prioritering i investeringsporteføljen og tidspunkt for oppstart, basert på utviklingen i området og kommunens samlede økonomiske handlingsrom.

Kommunedirektørens forslag
Det anbefales å legge til rette for etablering av et seilsportsenter i tråd med KDP3 for Fornebu, og å se gjennomføringen i sammenheng med utviklingen av området. Tiltaket vurderes som viktig for å sikre helhetlig utvikling og gode levekår innen idrett og aktivitet på Fornebu.

Videre anbefales det at prosjektet prioriteres i tråd med kommunens samlede investeringsstrategi, og at tidspunkt for gjennomføring avklares i sammenheng med fremdrift i utbyggingen.

Tidligere politisk behandling
- Det vises til KDP 2 og KDP 3 for Fornebu, vedtatt arealplan Fornebu – Rolfsbukta Nord og Rolfstangen fra 2015, hvor det er avsatt areal til seilsportsenter.

- Viser til verbalvedtak nr. 8 i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 der det ble besluttet at «Seilsportsenter i Rolfsbukta legges inn igjen i investeringsplanen, men utenfor økonomiplanperioden».

Fornying og forsterking av vannledning og avløpsnett

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er en samlebevilgning for fornying, rehabilitering og forsterking av kommunens vannledninger og avløpsnett. Formålet er å opprettholde nødvendig vedlikeholdsnivå og sikre videre utvikling av vann- og avløpsinfrastrukturen. En betydelig del av ledningsnettet er aldrende, og det er nødvendig med kontinuerlig fornyelse for å sikre forsyningssikkerhet, redusere risikoen for ledningsbrudd og lekkasjer samt opprettholde en forsvarlig håndtering av avløpsvann. Samlebevilgningen skal bidra til å oppnå nødvendig fornyingstakt og motvirke forfall i både vannforsyningsnettet og avløpsnettet.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av tiltakene er avhengig av langsiktig planlegging, prioritering basert på tilstandsvurderinger og koordinering med øvrige infrastrukturprosjekter. Prosjekter med forventet kostnadsramme over 30 mill. er nå skilt ut som egne budsjettposter og fremmes til særskilt politisk behandling. Dersom fornyingstakten ikke opprettholdes, vil risikoen for driftsavbrudd, lekkasjer, ledningsbrudd og økte vedlikeholdskostnader øke over tid.

Eventuelle driftskonsekvenser
Rehabilitering og fornyelse av ledningsnettet vil bidra til økt driftssikkerhet, redusert vannlekkasje, færre akutte reparasjoner og bedre kapasitet i vann- og avløpssystemene. Anleggsarbeidene kan medføre midlertidige ulemper for trafikk og nærliggende bebyggelse, men tiltakene vil på sikt gi mer stabile og kostnadseffektive tjenester.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et velfungerende vann- og avløpsnett er en grunnleggende forutsetning for innbyggernes helse, trivsel og samfunnssikkerhet. Prosjektet bidrar til trygg leveranse av drikkevann og sikker håndtering av avløpsvann for innbyggere, næringsliv og offentlige virksomheter. Investeringene styrker samtidig kommunens evne til å møte fremtidig befolkningsvekst og utvikling.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge totalt 348 mill. i økonomiplanperioden 2027–2030 til rehabilitering av vann- og avløpsnettet.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet har en positiv klima- og miljøeffekt ved å bidra til redusert vannlekkasje, bedre ressursutnyttelse og økt sikkerhet mot forurensning fra avløpssystemet. Fornyelse av ledningsnettet styrker kommunens evne til å håndtere klimaendringer, økte nedbørsmengder og fremtidige belastninger på infrastrukturen. Tiltakene bidrar til en mer robust og bærekraftig vann- og avløpsforvaltning på lang sikt.

Eventuelle endringer fra tidligere
Nivået på samlebevilgningen er beregnet på nytt i forbindelse med arbeidet med budsjettet og økonomiplanen for 2027–2030. Prosjekter med forventet kostnadsramme over 30 mill. skal fortsatt behandles som egne investeringsprosjekter med separat politisk behandling.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen for å opprettholde nødvendig vedlikeholdsnivå og sikre videre utvikling av vann- og avløpsinfrastrukturen.

Fremtidens lysanlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter etablering av moderne styringssystemer for veilys, ombygging til LED-belysning og innføring av godkjent energimåling. Formålet er å modernisere kommunens veilysanlegg, redusere energiforbruket og sikre bedre styring og kontroll av anleggene.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er gjennomført etappevis i perioden 2021–2027, med mulig forlengelse til 2028. Etappene Fornebu, Bærum Nord og Bærum Vest er ferdigstilt. Bærum Øst er siste etappe og gjennomføres i perioden 2026–2028.

Eventuelle driftskonsekvenser
Nye LED-armaturer og moderne styringssystemer vil redusere energiforbruk, vedlikeholdsbehov og driftskostnader, samtidig som anleggene får bedre funksjonalitet og styringsmuligheter.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
God belysning bidrar til trygghet, trafikksikkerhet og tilgjengelighet på kommunale veier og gangarealer.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å øke bevilgningen med 7,6 mill. i 2028.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet gir betydelige miljøgevinster gjennom overgang til LED-teknologi, redusert energiforbruk og bedre energistyring. Målet er at 96 prosent av veilysanleggene skal benytte LED-belysning og at 90 prosent av anleggene skal ha godkjent energimåling.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det foreslås å øke bevilgningen som følge av prisstigning og økt prosjektomfang, blant annet for å etablere flere anlegg med godkjent energimåling.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet for å sluttføre moderniseringen av kommunens veilysanlegg. Prosjektet bidrar til redusert energiforbruk og driftskostnader, bedre styring og kontroll av anleggene, økt trafikksikkerhet og trygghet, samt positive klima- og miljøeffekter gjennom økt bruk av LED-belysning og godkjent energimåling.

Fürst brygge – sikring og utbedring

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Fürst brygge er et attraktivt kommunalt friområde på sydspissen av Snarøya og benyttes til bading, soling, fiske, turer og annet friluftsliv. Tilstandsvurderinger gjennomført i 2019 og 2024 viser at bryggen er i svært dårlig forfatning. Høsten 2024 raste deler av bryggen ut i sjøen. På bakgrunn av sikkerhetsrisikoen og den omfattende bruken av området er det behov for å etablere et trygt og brukervennlig friluftsanlegg.

Avhengigheter og konsekvenser
Tiltaket må ses i sammenheng med den videre utviklingen av Fornebu- og Snarøyaområdet, hvor

befolkningsvekst og økt bruk av nærliggende friområder forventes å øke behovet for allment tilgjengelige friluftsanlegg.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av nytt brygge- og friluftsanlegg vil kunne redusere behovet for løpende vedlikehold og akutte sikringstiltak sammenlignet med dagens situasjon. Anlegget vil samtidig medføre ordinære drifts- og vedlikeholdsoppgaver.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å opprettholde og videreutvikle et viktig nærmiljø- og friluftsområde for innbyggere i alle aldre. Tiltaket vil gi tryggere tilgang til sjøen og styrke områdets verdi som møteplass og rekreasjonsområde.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å øke bevilgningen med 5 mill. i 2029. Prosjektet totale bevilgning utgjør da 10,5 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltaket vil legge til rette for fortsatt bruk av et eksisterende friområde og sikre trygg tilgang til sjøen.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det er tidligere bevilget 1 mill. i 2027 og 4,5 mill. i 2028 til prosjektet. For å utvikle området til et godt nærmiljøanlegg trengs ytterligere 5 mill. i 2029.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å oppgradere Fürst brygge slik at det kommunale friområdet kan bli en attraktiv møteplass for befolkning i tråd med Oslofjordplanen intensjoner om å tilgjengeliggjøre Oslofjorden for en økende befolkning.

Gjenåpning av bekker

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Gjenåpning av lukkede bekker er et kritisk tiltak for klimatilpasning, overvannshåndtering og reduksjon av flomrisiko. Tiltakene bidrar samtidig til naturrestaurering, styrking av naturmangfoldet og forbedring av vannkvaliteten i vassdragene. Bekkeåpningene vil også skape nye rekreasjonsområder og bidra til økt trivsel og folkehelse i nærmiljøene. Forutsigbare investeringsmidler er nødvendig for at kommunen skal oppnå sine langsiktige klima- og miljømål, samt oppfylle statlige krav til overvannshåndtering.

Avhengigheter og konsekvenser
Kommunen prioriterer flere bekkeåpningsprosjekter i økonomiplanperioden 2027–2030:

- Levrebekken planlegges gjenåpnet i 2028. Prosjektet samordnes med sykkelveiprosjektet langs Bærumsveien, og nødvendige forarbeider gjennomføres i 2027.
- Stovibekken planlegges gjenåpnet i 2030. Nødvendig eiendom er ervervet, men er utleid frem til utgangen av 2029. I mellomtiden gjennomføres detaljprosjektering, reguleringsarbeid og nødvendige myndighetsavklaringer.

Gjenåpning av Stovibekken er et kritisk tiltak for å oppfylle kommunens lovpålagte forpliktelser etter Vannforskriften, som krever at alle vannforekomster skal oppnå minimum «god økologisk og kjemisk tilstand». Prosjektet vil gi en direkte miljøgevinst ved å restaurere naturmangfoldet, og dermed bl.a. skape gyte- og oppvekstområde for sjøørret, samt forbedre vannkvaliteten i vassdraget. I tillegg fungerer gjenåpningen som en svært effektiv form for klimatilpasning. Ved å erstatte lukkede rør med

en åpen bekketrasé, økes kapasiteten for overvannshåndtering og flomdemping. Dette er i tråd med kommunens handlingsplan for overvann og sparer kommunen for potensielle fremtidige skadekostnader ved ekstremvær.

- Eiksbekken og Hoslebekken er under utredning for å avklare mulighetene for gjenåpning innenfor økonomiplanperioden.

Bekkeåpningene er komplekse og omfattende tiltak som krever langsiktig planlegging, arealavklaringer og samordning med andre prosjekter og myndigheter.

Eventuelle driftskonsekvenser
Åpne bekkeløp vil bidra til å avlaste det eksisterende overvanns- og avløpssystemet ved store nedbørshendelser. Tiltakene forventes å redusere risikoen for flomskader og bidra til mer robuste og bærekraftige løsninger for overvannshåndtering.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektene vil gi nye blågrønne rekreasjonsområder og styrke kvalitetene i lokalmiljøene. Bekkeåpningene bidrar til økt bruk av nærområdene, bedre naturopplevelser og styrket folkehelse gjennom attraktive uteområder.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 10,4 mill. i 2030 til gjenåpning av bekker.

Klima- og miljøpåvirkning
Gjenåpning av bekker gir betydelige klima- og miljøgevinster. Tiltakene øker kapasiteten for overvannshåndtering og flomdemping, og gjør kommunen bedre rustet til å håndtere ekstremvær. Prosjektene bidrar også til restaurering av naturverdier, forbedret vannkvalitet og økt naturmangfold. Gjenåpning av Stovibekken vil blant annet kunne etablere gyte- og oppvekstområder for sjøørret og bidra til å oppfylle kravene i vannforskriften om god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomstene.

Eventuelle endringer fra tidligere
Samlepotten for gjenåpning av bekker er avgjørende i et 10-årsperspektiv for å sikre kontinuitet i prosjektering og gjennomføringen av fremtidige strekninger for gjenåpning.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår videre arbeid med gjenåpning av bekker, herunder prioriterte tiltak som Levrebekken og Stovibekken.

Gjønnesparken – etablering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Gjønnesjordet ble i 2009 regulert til offentlig park for hele Bærums befolkning. Det ble samtidig inngått avtale med grunneier om utvikling av parken. Målet er å etablere en park med høy kvalitet som kombinerer lek, aktivitet, rekreasjon og jordbruk.

For å følge opp avtalen og tilrettelegge for en voksende befolkning på Bekkestua, er det behov for økt bevilgning. Gjenstående tiltak omfatter blant annet inngangsparti fra Bekkestua, prydhage, festplass, aktivitets- og lekeområder samt vannanlegg.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er en oppfølging av tidligere vedtak og inngått avtale med grunneier. Manglende finansiering vil kunne forsinke ferdigstillelsen av parken og redusere muligheten for å realisere planlagte kvaliteter.

Videre utredning av bekkeåpning med mulig dam er ikke inkludert i prosjektet og må eventuelt finansieres gjennom egen bevilgning.

Eventuelle driftskonsekvenser
Ferdigstilt park vil gi økte behov for drift og vedlikehold av grøntanlegg, aktivitetsområder og tekniske installasjoner.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil gi innbyggerne et attraktivt og tilgjengelig grøntområde for lek, aktivitet, rekreasjon og sosiale møteplasser. Tiltaket er særlig viktig for det voksende lokalsamfunnet på Bekkestua.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å øke bevilgningen med 15 mill., fordelt med 3 mill. i 2028 og 12 mill. i 2029.

Klima- og miljøpåvirkning
Etablering av parken vil bidra til å sikre grønne arealer og gi økt tilgang til natur- og rekreasjonsområder i et tettbygd område. Prosjektet kan også gi positive effekter for biologisk mangfold gjennom videre utvikling av grøntområdene.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår å øke bevilgningen for å ferdigstille gjenstående deler av parkanlegget.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å øke bevilgningen for å ferdigstille de gjenstående delene av parkanlegget.

Gravlunder – investeringer i småmaskiner og utstyr

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Maskiner og utstyr må fornyes jevnlig for å sikre en effektiv og miljøvennlig drift av gravlundene. Eldre maskiner med fossilt drivstoff skal erstattes med løsninger som benytter fornybar energi.

I økonomiplanperioden vil blant annet løvblåsere, gressklippere og kantklippere skiftes ut med mer miljøvennlige alternativer.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 0,4 mill. i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil redusere bruk av fossilt drivstoff og bidra til lavere klimagassutslipp gjennom overgang til maskiner som drives av fornybar energi.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet videreføres med utskifting og fornyelse av maskiner og utstyr.

Gravplasser – rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det gjennomføres årlig rehabilitering av eksisterende gravplasser i tråd med vedtatt rehabiliteringsplan. I økonomiplanperioden skal kapasiteten for urnegraver på Steinsskogen utvides. Det skal også arbeides videre med etablering av minnelund på Bryn gravlund, basert på utarbeidet skisseprosjekt.

Prosjektet omfatter også tiltak for å løse utfordringer med drenering på Steinsskogen, utbedring og sikring av eldre mur på Haslum gravlund samt oppgradering av interne veier på gravlundene.

Avhengigheter og konsekvenser
Tiltakene er nødvendige for å opprettholde gravplasskapasitet og sikre forsvarlig bruk av eksisterende gravfelt.

Eventuelle driftskonsekvenser
Bedre drenering og oppgraderte anlegg vil kunne redusere fremtidige vedlikeholds- og driftsutfordringer.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til verdige og godt vedlikeholdte gravplasser for innbyggerne. Etablering av minnelunder gir flere valgmuligheter for gravlegging.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å øke bevilgningen med 6 mill. i 2027 og 7 mill. i 2028 til utbygging av minnelund ved Bryn og Steinsskogen gravlund. I tillegg foreslår kommunedirektøren å videreføre den årlige bevilgningen på 2 mill. i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltakene har begrenset klima- og miljøpåvirkning. Bedre drenering og oppgraderte anlegg kan bidra til mer robust og bærekraftig forvaltning av gravplassene over tid.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det foreslås økt bevilgning for å dekke kostnader knyttet til utbygging av minnelunder ved Bryn og Steinsskogen gravlund.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å øke bevilgningen for å etablere minnelunder ved Bryn og Steinsskogen gravlund i tillegg til videreføring av den årlig bevilgning.

Handlingsplan for overvannshåndtering med tiltaksplan

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bevilgningen benyttes til samarbeidsprosjekter som skal bidra til å håndtere overvann og møte utfordringene som følger av et villere og våtere klima. Registrerte skader som følge av styrtregn opptrer stadig oftere, også i Bærum.

Styringsdokument for overvann er en viktig del av kommunens arbeid med klimatilpasning. Dokumentet samler og oppdaterer kommunens tidligere strategi og handlingsplan for overvannshåndtering.

Tiltakene skal bidra til at kommunen er bedre rustet til å håndtere fremtidige klimaendringer og redusere risikoen for skader på bygninger, infrastruktur og miljø.

Avhengigheter og konsekvenser
Arbeidet krever samarbeid mellom flere fagområder og kommunale virksomheter. Klimatilpasning må også inngå som en viktig del av planlegging og utforming av nye og eksisterende områder.

Manglende oppfølging kan føre til økt risiko for oversvømmelser, skader på eiendom og høyere kostnader knyttet til reparasjon og beredskap.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 3 mill. i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet er et viktig klimatilpasningstiltak. Bedre håndtering av overvann vil bidra til å redusere skader som følge av styrtregn og ekstremvær. Tiltakene bidrar til en mer robust overvannsforvaltning i kommunen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre gjennomføring av tiltak i handlingsplanen for overvannshåndtering. Midlene skal bidra til klimatilpasning, redusert risiko for overvannsskader og en mer robust overvannsforvaltning i kommunen.

Tidligere politisk behandling

- Overvann i Bærum kommune ble behandlet kommunestyret sak 128/25, 26.11.2025 .

Handlingsplan for sykkel

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bærum kommune har mål om at 60 prosent av transportmiddelfordelingen i 2030 skal være kollektivtransport, sykkel og gange, og en sykkelandel på 20 prosent i områder med bymessig karakter. For å oppnå dette må det være attraktivt å sykle, med god fremkommelighet og høy opplevd trygghet.

Prosjektene følger opp gjeldende sykkelstrategi gjennom planlegging og bygging av tiltak som binder sammen sykkelveinettet og forbedrer forholdene for myke trafikanter. Dette inkluderer både punkt- og strekningstiltak.

Tiltaksporteføljen omfatter ferdigstillelse av konkrete prosjekter i 2027, oppstart av nye tiltak og videre utredning av fremtidige løsninger. Økte kostnader i enkelte prosjekter, særlig knyttet til Bærumsveien-prosjektet, påvirker imidlertid den økonomiske rammen og prioriteringene. Samlet sett vurderes tiltakene som sentrale for å nå kommunens transport- og mobilitetsmål.

Avhengigheter og konsekvenser
Flere tiltak er avhengige av samordning med andre utbyggingsaktører, særlig i områder med pågående utvikling.

Gjennomføring av prosjektet i Bærumsveien (Brynsveien – Rudsveien) er avhengig av tildeling av byvekstmidler (søkt om 64,1 mill.). Utbygger må ved tildeling av byvekstmidler selv dekke alle kostnader frem til byggestart samt merverdiavgift for hele tiltaket.

Økte kostnader, samt omklassifisering av enkelte utgifter fra investering til drift, påvirker finansieringsopplegget og kan få konsekvenser for fremdrift og prioritering av tiltak.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet medfører økte driftskostnader som følge av ny og oppgradert infrastruktur. Som følge av dette foreslås det å omdisponere 3 mill. fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet årlig fra og med 2027. Dette reflekterer at en større andel av kostnadene klassifiseres som drift fremfor investering i henhold til kommuneloven.

Samtidig forventes tiltakene å gi bedre fremkommelighet og trafikksikkerhet, samt positive effekter for kollektivtransport (særlig buss i Rudsveien).

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltakene vil bidra til økt trafikksikkerhet og bedre tilgjengelighet for syklister og gående, noe som styrker kvaliteten på nærmiljø og lokalsamfunn. Bedre sykkelinfrastruktur kan gi tryggere skoleveier, økt fysisk aktivitet og bedre folkehelse.

Tiltakene vil særlig ha betydning i bynære områder som Sandvika, Fornebu, Gjønnes og langs Bærumsveien, hvor behovet for gode løsninger for myke trafikanter er stort.

Økonomi
For prosjektet Bærumsveien, Brynsveien – Rudsveien:

- Det er søkt om 64,1 mill. i byvekstmidler.
- Bevilgningen foreslås økt med 31,3 mill.
- 3 mill. årlig foreslås omdisponert fra investering til drift fra 2027.
- 7 mill. foreslås videreført i 2030.

Samlet viser dette at prosjektet har økende kostnadsnivå og behov for både investerings- og driftsmidler.

Klima- og miljøpåvirkning
Tiltakene har som mål å øke andelen sykkel, gange og kollektivtransport, noe som kan bidra til redusert bilbruk og lavere klimagassutslipp. Etablering av sammenhengende og trygge sykkelløsninger vil legge til rette for mer miljøvennlige transportvalg. Prosjektet vurderes derfor å ha en tydelig positiv klima- og miljøeffekt.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår flere økonomiske justeringer sammenlignet med tidligere:

- Økning i bevilgning på 31,3 mill. til prosjektet Bærumsveien, Brynsveien – Rudsveien – sykkelanlegg.
- Omdisponering av 3 mill. årlig fra investering til drift fra og med 2027, som følge av økende kostnader definert som driftsutgifter.
- Videreføring av den årlige bevilgningen på 7 mill. i 2030.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren forslår å videreføre arbeidet med gjennomføring av prioriterte sykkelprosjekter og understøtte kommunens mål om økt andel sykkel, gange og kollektivtransport.

Haslum krematorium

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Haslum krematorium ble tatt i bruk i 1966 og er i dag kommunens sentrale anlegg for kremasjon og gravferdsseremonier. Anlegget er teknisk og bygningsmessig utdatert, og tilfredsstiller ikke dagens krav til arbeidsmiljø, sikkerhet og effektiv drift. Videreføring av kremasjonsvirksomheten forutsetter derfor en helhetlig oppgradering av anlegget.

Kommunestyret har lagt til grunn videreføring og utvikling av Haslum krematorium, fremfor etablering av nytt krematorium på annen lokasjon. Løsningen ivaretar både behovet for kapasitet og hensynet til anleggets arkitektoniske og kulturhistoriske verdier gjennom prinsippet om vern gjennom bruk. Løsningen legger til rette for et mer kompakt og funksjonelt anlegg med forbedrede arbeidsforhold, bedre logistikk og en mer robust drift.

Utbyggingen omfatter rehabilitering av eksisterende bygningsmasse supplert med et avgrenset nybygg for tekniske og driftsmessige funksjoner. Prosjektet viderefører anleggets arkitektoniske kvaliteter og tilpasses moderne krav til funksjon, energi og miljø. Løsningen legger også til rette for verdige ritualer for etterlatte og et fremtidsrettet krematoriumstilbud.

Haslum krematorium er i dag nær kapasitetsgrensen for eksisterende ovn, og kommunen har en høy kremasjonsandel sammenlignet med andre kommuner. Befolkningsvekst og utviklingen i gravferdspraksis tilsier at behovet for kremasjonskapasitet vil øke over tid. Prosjektet bidrar dermed til å sikre tilstrekkelig kapasitet og stabil drift i et langsiktig perspektiv.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er gjennom planleggingsfasen utviklet til et modent og priset beslutningsgrunnlag. Kostnadsrammen er fastsatt på grunnlag av gjennomførte konkurranser og mottatte tilbud fra markedet. Usikkerheten i prosjektet er redusert gjennom detaljering av løsninger, markedsprising og vurdering av gjennomføringsrisiko.

Videre gjennomføring baseres på totalentreprise med fastsatt kostnadsramme og tiltak for å redusere risiko knyttet til prisutvikling og leveranser. Dette bidrar til økt forutsigbarhet i gjennomføringen og reduserer prosjektets samlede risiko.

I gjennomføringsperioden vil kremasjonstjenestene bli ivaretatt gjennom midlertidige løsninger og samarbeid med andre krematorier.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet vil gi betydelig forbedring av arbeidsforhold, intern logistikk og funksjonalitet, og sikre videre drift av kremasjonsvirksomheten i kommunen.

Den nye løsningen legger til rette for et mer kompakt og funksjonelt anlegg, med bedre arbeidsflyt og mer robuste driftsforhold enn i dag. Samtidig vil moderne tekniske løsninger bidra til mer effektiv drift og bedre tilpasning til fremtidige behov.

Midlertidige løsninger vil være nødvendige i gjennomføringsperioden, men det legges til grunn at kremasjonstjenestene opprettholdes gjennom samarbeid med andre krematorier.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Haslum krematorium har en viktig funksjon for innbyggerne i kommunen og er en sentral del av gravferdstilbudet. Prosjektet skal sikre at kommunen også i fremtiden kan tilby et verdig og fremtidsrettet krematoriumstilbud.

Løsningen legger til rette for verdige ritualer for etterlatte og tidsriktige fasiliteter som understøtter viktige seremonielle funksjoner. Samtidig ivaretas anleggets arkitektoniske og kulturhistoriske verdier gjennom videre bruk og utvikling av eksisterende bygningsmasse.

Prosjektet vurderes derfor å ha stor betydning både for tjenestetilbudet og for ivaretakelsen av et viktig kulturhistorisk anlegg.

Økonomi
Kommunestyret har fastsatt en kostnadsramme på 237 mill. for gjennomføring av prosjektet. Kostnadsrammen er basert på gjennomførte konkurranser og mottatte tilbud, og inkluderer beregnet lønns- og prisutvikling frem til ferdigstillelse.

I tillegg gjennomføres ordinære vedlikeholdstiltak i eksisterende bygningsmasse for om lag 17 mill. finansiert gjennom samlebevilgningen for formuesbevarende vedlikehold. Tiltakene inngår ikke i prosjektets kostnadsramme.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet innebærer en betydelig oppgradering av anlegget med klima- og energieffektive løsninger. Dette omfatter blant annet etablering av elektrisk kremasjonsovn og utnyttelse av overskuddsvarme.

Videre tilpasses anlegget moderne krav til energi og miljø gjennom rehabilitering av eksisterende bygningsmasse og etablering av nye tekniske løsninger. Prosjektet kombinerer dermed hensynet til vern gjennom bruk med behovet for en mer bærekraftig og energieffektiv drift.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er videreutviklet gjennom planleggingsfasen med arkitektkonkurranse, markedsdialog, forprosjekt og gjennomførte anskaffelser.

Kommunestyret har ved BP3 fastsatt prosjektets rammer for kvalitet, kostnad og fremdrift, og gitt kommunedirektøren fullmakt til kontrahering og gjennomføring.

Det er lagt til grunn en løsning med én elektrisk kremasjonsovn. Løsningen ivaretar behovet for kapasitet, beredskap og drift samtidig som den gir et mer kompakt og funksjonelt anlegg enn tidligere vurderte alternativer.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre gjennomføringen av prosjektet innenfor vedtatt kostnadsramme og fremdrift.

Det legges til grunn at prosjektet gjennomføres som vedtatt for å sikre videre drift av kremasjonsvirksomheten, forbedrede arbeidsforhold og et fremtidsrettet og verdig tilbud til innbyggere og etterlatte.

Tidligere politisk behandling
- Gravplassanalyse 2013-2030
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Krematoriet i Bærum - fastsettelse av konsept og igangsettelse av planleggingsfasen (BP2). KST sak 062/24, 29.05.2024
- Haslum krematorium – prosjektorientering og planlagt ovnsløsning. FRIK Sak 066/25, 16.09.2025
- Gravplassanalyse for Bærum kommune 2025 - 2050. FRIK sak 070/25, 16.09.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029. KST sak 135/25, 03.12.2025
- Haslum krematorium - fastsettelse av prosjektets rammer (BP3). KST sak 088/26, 17.06.2026

I januar 2025 ble det avholdt en arkitektkonkurranse (vinner: **Sammenheng** av Asplan Viak AS og Erik Langdalen Arkitektkontor).

Innfartsparkering – Jar stasjon

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det ble i Handlingsprogram 2018–2021 vedtatt å reservere en ramme til å etablere to femmerbaner med kunstgress ved Eikeli videregående skole og å gjøre om grusbanen ved Jar stasjon til innfartsparkeringsplass. Arbeidet med å etablere kunstgressbaner ble avsluttet i 2019. Foreløpige

estimater viser at arbeidet med innfartsparkeringsplassen vil utgjøre 1,5 mill. Gjennomføringen er utsatt til 2027 grunnet et vann- og avløpsprosjekt som benytter området til rigg-plass. Ytterligere utsettelse kan bli aktuelt.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår videreføring av prosjektet. Prosjektet vil gjennomføres når området er klart for igangsetting.

Isi gjenvinningsstasjon

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Isi gjenvinningsstasjon er et moderne anlegg for mottak og sortering av avfall. Anlegget benyttes av innbyggere og næringsliv til levering av de fleste avfallstyper.

Bevilgningen skal dekke mindre støyreduserende tiltak, utbedring av driftsgården og videreutvikling av rampen.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Gjenvinningsstasjonen er en viktig tjeneste for innbyggerne. Tiltakene vil bidra til et mer brukervennlig og velfungerende anlegg, samtidig som støyreduserende tiltak kan forbedre forholdene for naboene til anlegget.

Eventuelle endringer fra tidligere
Ingen endring.

Isi omlastestasjon

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for å videreutvikle Isi omlastestasjon for å møte fremtidige krav til avfallshåndtering og utviklingen innen tungtransport. Stasjonen er en viktig del av kommunens avfallslogistikk, og anlegget må oppgraderes for å sikre effektiv og sikker drift.

Det er allerede startet arbeid med nye presser og styringssystemer. I tillegg er det behov for å oppgradere områdene for omlasting av ulike avfallstyper både innendørs og utendørs.

Avhengigheter og konsekvenser
Oppgraderingene er nødvendige for å opprettholde kapasitet og effektiv drift ved anlegget.

Prosjektet må ses i sammenheng med den videre utviklingen av avfallshåndtering og transportløsninger ved Isi.

Eventuelle driftskonsekvenser
Nye presser og oppgraderte omlastingsområder vil bidra til mer effektiv drift, bedre arbeidsmiljø og økt driftssikkerhet. Tiltakene reduserer også risikoen for driftsavbrudd og uforutsette reparasjoner.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til å opprettholde en velfungerende avfallshåndtering for innbyggerne. Bedre løsninger for omlasting og lagring av avfall kan også redusere ulemper for omgivelsene.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 15 mill. i 2030 til kjøp av nye presser.

Klima- og miljøpåvirkning
Oppgraderingen omfatter blant annet bygging av tak og vegger ved utendørs omlastingsområder for å beskytte avfall mot nedbør og andre værpåvirkninger. Dette gir bedre klimavern og mer robust drift.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det foreslås en ny bevilgning til anskaffelse av presser som del av den pågående oppgraderingen av anlegget.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår en bevilgning til anskaffelse av nye presser som del av den pågående oppgraderingen av Isi omlastestasjon.

Kildesortering i kommunale formålsbygg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunen har inngått avtale om innhenting av avfall i kommunale formålsbygg, som skoler, barnehager og bo- og behandlingssentre. Som en del av dette arbeidet innføres det kildesortering i byggene.

For å kunne gjennomføre ordningen er det behov for å anskaffe innsamlingsutstyr som er tilpasset dagens løsning for avfallsinnsamling. Dette omfatter blant annet beholdere og nedgravde avfallsløsninger.

Prosjektet bidrar til bedre avfallshåndtering og økt grad av kildesortering i kommunens egne bygg.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til økt miljøbevissthet blant ansatte, elever, barn, beboere og brukere av kommunale tjenester. Bedre kildesortering i kommunale bygg kan også bidra til å styrke kommunens rolle som pådriver for bærekraftige løsninger.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet ble startet opp i 2019 og videreføres fram mot planlagt ferdigstillelse i 2027.

Økonomi
Midlene skal dekke innkjøp og etablering av nye innsamlingsenheter, inkludert beholdere og nedgravde beholdere, til kommunale formålsbygg.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å sluttføre prosjektet.

Kinoveibro, påkostning/rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for rehabilitering av Kinoveibroa i Sandvika sentrum. Tilstandsrapporten anbefaler at tiltak gjennomføres innen 2029. Broen har skader på betongkonstruksjoner og stålkomponenter, og det er behov for utskifting og oppgradering av flere deler av konstruksjonen. Dette omfatter blant annet reparasjon av landkar, utskifting av søylelager, utskifting av korrodert stål samt nytt slitelag og fuktmembran på brodekket.

I 2025–2026 er det gjennomført et skisseprosjekt – som har vurdert både rehabilitering av eksisterende bro og bygging av ny bro. Broa er en viktig forbindelse i vest og øst i Sandvika sentrum, og prosjektet vil gi muligheten til en sammenhengende rett akse i hele Kinoveiens lengde. Skisseprosjektet omfatter også

etablering av en ny avløpspumpestasjon i Sandvika. Behovet for pumpestasjonen er utløst av planlagt byutvikling i Sandvika øst og vurderes som akutt.

Prosjektet vil sikre nødvendig infrastruktur, bedre forbindelsen mellom øst- og vestsiden av Sandvikselva og legge til rette for videre utvikling av Sandvika sentrum.

Avhengigheter og konsekvenser
Skisseprosjektet som er gjennomført i 2025–2026 har vurdert både rehabilitering av eksisterende bro og bygging av ny bro. Studien har også vurdert hvordan en ny pumpestasjon kan innpasses i området. Denne er det behov for grunnet utbygging i Sandvika Øst.

Pumpestasjonen skal innpasses i broas østre landkar både ved gjenbruk av eksisterende bro, og ved bygging av ny bro. Sammenbygging med landkaret på Kinoveibruen har fremkommet som det beste alternativet, da denne løsningen kan gi økonomiske besparelser og samtidig unngå beslaglegging av grøntareal. En viktig premiss for prosjektet er at broforbindelsen skal gi en bedre sammenheng mellom Kinoveien på øst- og vestsiden av Sandvikselva. Prosjektet omfatter derfor også tilpasninger av Stjerneplassen og Kinoveiplassen.

Arbeidene på østsiden av elva bør samordnes med den planlagte oppgraderingen av nedre del av Kinoveien. Framdriften må også vurderes opp mot utbyggingen av Andenæskvartalet, siden prosjektene ikke kan gjennomføres samtidig.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet vil gi en mer robust og driftssikker broforbindelse med redusert behov for fremtidige reparasjoner. Ny avløpspumpestasjon vil styrke kapasiteten og sikkerheten i avløpssystemet i Sandvika.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Kinoveibroa er en viktig forbindelse i Sandvika sentrum. Tiltaket vil bidra til tryggere ferdsel og bedre forbindelser mellom områdene på hver side av elva.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 11 mill. i 2027 til videre prosjektering og forprosjekt med sikte på gjennomføring før 2030 og 80 mill. til etablering av ny avløpspumpestasjon i Sandvika. Tidligere bevilgede midler til investeringsprosjektet *Gatevarme i Vestfjordgaten/Kinoveien* på 4 mill. er flyttet til dette prosjektet og er en del av beløpet.

Klima- og miljøpåvirkning
Etablering av ny avløpspumpestasjon vil bidra til et mer robust avløpssystem tilpasset fremtidig byutvikling og redusere forurensning med overløp til elven. Løsningen med innpassing av pumpestasjonen i broens landkar reduserer behovet for å ta i bruk grøntarealer.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er utvidet til også å omfatte etablering av ny avløpspumpestasjon.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektering og forprosjekt med sikte på gjennomføring før 2030. Det vil bli lagt frem en politisk sak med BP2 beslutning i løpet av høsten 2026.

Knutepunktsoppgradering for vann

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Dette er en samlebevilgning for oppgradering av eldre og sentrale knutepunkter i

vannforsyningssystemet. Flere av disse anleggene har behov for oppgradering for å sikre tilfredsstillende HMS, sikkerhet, funksjonalitet, styring og overvåking.

Knutepunktene består av store vannledninger, ventiler og andre viktige rørdeler. Arbeidene er teknisk- og kostnadskrevende, men nødvendige for å sikre en robust og pålitelig vannforsyning.

Prosjektet innebærer en videreføring av kommunens prioriterte arbeid med å fornye og oppgradere kritisk infrastruktur.

Avhengigheter og konsekvenser
Knutepunktene er viktige deler av vannforsyningssystemet, og oppgraderinger må gjennomføres uten at det går ut over den daglige vannforsyningen til innbyggerne.

Dersom nødvendige oppgraderinger utsettes, kan det føre til økt risiko for driftsforstyrrelser, lekkasjer og redusert forsyningssikkerhet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Oppgraderingene vil bidra til økt driftssikkerhet, bedre overvåking og mer effektiv drift av vannforsyningssystemet. Tiltakene reduserer behovet for akutte reparasjoner og uforutsette driftsavbrudd.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
En sikker og stabil vannforsyning er en grunnleggende kommunal tjeneste. Prosjektet bidrar til å opprettholde leveringssikkerheten for innbyggere, næringsliv og kommunale virksomheter.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å øke samlebevilgningen med 5 mill. til 15 mill. per år.

Klima- og miljøpåvirkning
Oppgradering av vannforsyningsanlegg kan bidra til å redusere risikoen for vannlekkasjer og dermed begrense unødig vannforbruk. Tiltakene vil også bidra til en mer robust og framtidsrettet vannforsyning.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det foreslås en økning i årlig bevilgning på 5 mill. for å kunne gjennomføre flere nødvendige oppgraderinger.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å øke den årlige samlebevilgningen for å oppgradere eldre og sentrale knutepunkter i vannforsyningssystemet og i tillegg sikre tilfredsstillende HMS, sikkerhet, funksjonalitet, styring og overvåking.

LED-belysning – utbedring/oppgradering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kabler som ligger i bakken forvitrer over tid og må skiftes ut når de når slutten av sin levetid. Mange av kablene i Bærum kommune er over 60 år gamle, og det er et økende behov for utskifting.

Det har de siste årene vært en høy andel feil på jordkablene i gatelysnettet. De fleste feilene oppstår på de eldste kablene, men det er også avdekket enkelte feil som kan knyttes til tidligere grøftearbeider. For å redusere etterslepet og opprettholde en stabil drift av gatelysnettet er det behov for å gjennomføre løpende utskifting av kabler.

Avhengigheter og konsekvenser
Utskifting av kabler må ofte samordnes med andre grave- og anleggsarbeider for å redusere kostnader og ulemper.

Dersom utskiftingene utsettes, vil risikoen for kabelbrudd og driftsfeil øke. Dette kan føre til flere mørklagte områder og økte kostnader til akutte reparasjoner.

Eventuelle driftskonsekvenser
Nye kabler vil bidra til færre feil og mindre behov for akutte utbedringer. Dette gir en mer stabil drift av gatelysnettet og bedre ressursutnyttelse i driftsarbeidet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 1,7 mill. i 2030.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det er registrert en økning i antall feil på jordkablene. Per i dag er det registrert om lag 40 kabler med feil, og antallet forventes å øke som følge av fuktige værforhold.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet til utskifting og oppgradering av kabler i gatelysnettet.

Lysanlegg utendørs idrettsanlegg – rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for å skifte ut gamle og utdaterte lysanlegg ved kommunens utendørs idrettsanlegg. Eksisterende anlegg erstattes med moderne LED-belysning som gir bedre lyskvalitet, lavere energiforbruk og redusert vedlikeholdsbehov.

Det er utarbeidet en plan for når utskifting og rehabilitering skal gjennomføres ved de ulike idrettsanleggene. I tillegg arbeides det med utskifting av Datek lysstyring i idrettsanlegg og lysløyper. Dette er nødvendig fordi eksisterende 2G-basert utstyr fases ut og ikke lenger fungerer tilfredsstillende.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den løpende bevilgningen på 1 mill. i 2030.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet videreføres i tråd med eksisterende plan for utskifting av lysanlegg og modernisering av lysstyringssystemer.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den løpende bevilgningen til rehabilitering av lysanlegg og modernisering av lysstyringssystemer ved kommunens utendørs idrettsanlegg og lysløyper.

Maskiner og utstyr – utendørs idrettsanlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Maskiner og utstyr som benyttes til drift og vedlikehold av utendørs idrettsanlegg blir slitt over tid og må skiftes ut med jevne mellomrom. Dette gjelder både spesialutstyr og maskiner som er nødvendige for å opprettholde kvaliteten og tilgjengeligheten på anleggene.

Bevilgningen skal sikre løpende fornyelse av maskinparken og bidra til en effektiv og forsvarlig drift av kommunens idrettsanlegg.

Avhengigheter og konsekvenser
God drift av idrettsanleggene er avhengig av funksjonelle og pålitelige maskiner. Dersom utskifting av utstyr utsettes, kan det føre til økte vedlikeholdskostnader, driftsforstyrrelser og redusert kvalitet på anleggene.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet videreføres med utskifting og fornyelse av maskiner og utstyr ved kommunens utendørs idrettsanlegg.

Nadderud stadion

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Nadderud idrettspark er et av kommunens viktigste anlegg for idrett, aktivitet og møteplasser. Prosjektet omfatter etablering av nytt stadion (8000 tilskuere) og en helhetlig utvikling av idrettsparken med nye aktivitetsflater, parkområder og infrastruktur.

Nye Nadderud stadion er overtatt av kommunen og tatt i bruk. Stadion tilfredsstiller kravene til toppfotball og gir Bærum et moderne og fremtidsrettet anlegg for både elite- og breddeidrett, samt publikum og arrangementer. Første fase av prosjektet er gjennomført. Prosjektet videreføres nå med ferdigstillelse av den resterende delen av idrettsparken. Dette omfatter blant annet nordre langside, treningsflater, skatepark, turveier, parkområder og øvrig infrastruktur. Prosjektet gjennomføres i tråd med vedtatt faseinndeling og gjennomføringsstrategi.

Når prosjektet er ferdigstilt vil Nadderud idrettspark fremstå som et helhetlig idretts- og aktivitetsområde med gode fasiliteter for både topp- og breddeidrett, egenorganisert aktivitet og rekreasjon.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av den avsluttende fasen må sees i sammenheng med de allerede etablerte delene av anlegget og behovet for god koordinering mellom de ulike delprosjektene. Videre utvikling av idrettsparken er avhengig av at arbeider knyttet til eksisterende stadionarealer og treningsflater gjennomføres i riktig rekkefølge. Dette er bakgrunnen for at deler av utbyggingen først kan gjennomføres etter at den nye stadion er tatt i bruk.

Prosjektet er utviklet med en gjennomføringsstrategi som sikrer at store deler av anlegget kan benyttes underveis i byggeperioden, samtidig som nødvendige aktiviteter opprettholdes gjennom midlertidige løsninger. Gjennomføringen av den avsluttende fasen må sees i sammenheng med de allerede etablerte delene av anlegget og behovet for koordinering mellom de ulike delprosjektene.

Ferdigstillelse av skatepark, nordre langside, treningsflater og øvrige uteanlegg har gjensidige avhengigheter knyttet til riving av eksisterende stadion, logistikk og fremdrift i anleggsområdet. For skateparken er fremdriften justert for å sikre kvalitet på betongarbeider og bedre samordning med øvrige delprosjekter

Eventuelle driftskonsekvenser
Den nye stadionen er allerede tatt i bruk og fungerer som et moderne anlegg for idrett og arrangementer. Ferdigstillelsen av den resterende delen av idrettsparken vil bidra til ytterligere forbedring av funksjonalitet, tilgjengelighet og brukskvalitet.

I anleggsperioden har midlertidige løsninger sikret fortsatt aktivitet i området. Når hele prosjektet er ferdigstilt vil idrettsparken gi bedre rammer for både organisert idrett, egenorganisert aktivitet og arrangementer.

Samlet vurderes prosjektet å gi mer effektive driftsforhold og et mer helhetlig anlegg enn dagens løsning.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Nadderud idrettspark er en viktig møteplass for innbyggere, idrettsmiljøer og frivilligheten i kommunen. Prosjektet bidrar til å styrke tilbudet både til topp- og breddeidretten, samtidig som det etableres attraktive uterom og aktivitetsflater for allmennheten. Utviklingen av nye grøntområder, turveier og skatepark bidrar til å gjøre området mer tilgjengelig og attraktivt for ulike brukergrupper. Prosjektet legger dermed til rette for økt aktivitet, deltakelse og opphold i området.

Den samlede utviklingen av idrettsparken vurderes å ha stor betydning for folkehelse, aktivitet og sosial bærekraft i kommunen.

Økonomi
Prosjektet gjennomføres som samspillsentreprise med åpen bok, med tett samarbeid mellom kommune, entreprenør og brukere. Dette har bidratt til god kostnadskontroll og forutsigbar gjennomføring gjennom prosjektperioden. I løypemeldingen til politiske utvalg våren 2026 ble det orientert om at prosjektet utviklet seg positivt sammenlignet med vedtatt kostnadsramme. Prosjektet er vedtatt med en kostnadsramme på 975,2 mill.

I 2026 mottok prosjektet tilsagn om spillemidler til skatepark på 4,1 mill. og turvei på 0,3 mill. Tilskuddene bidrar positivt til prosjektets samlede finansiering.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet bidrar til en helhetlig utvikling av eksisterende idrettsområde gjennom effektiv arealutnyttelse og etablering av nye grøntområder og aktivitetsflater. Utviklingen av parkområder, turforbindelser, nye flomveier og aktivitetsanlegg styrker områdets miljømessige kvaliteter og legger til rette for økt bruk av området gjennom hele året.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er gjennomført trinnvis i samsvar med vedtatt gjennomføringsstrategi. Nytt stadion er ferdigstilt, overtatt av kommunen og tatt i bruk. De gjenstående arbeidene gjennomføres som del av sluttføringen av idrettsparken.

Fremdriften for skateparken er justert for å sikre kvalitet på betongarbeidene og bedre koordinering med øvrige delprosjekter i området. Ferdigstillelse er flyttet til våren 2027. Midlertidig skatepark videreføres frem til nytt anlegg står klart.

Prosjektet er nå i sluttfasen, og ferdigstillelse av den samlede idrettsparken planlegges i løpet av 2027.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet i tråd med vedtatt gjennomføringsstrategi og plan for ferdigstillelse av fase 2. Det legges til grunn fortsatt fokus på fremdrift, kostnadskontroll, kvalitet og samordning mellom de gjenstående delprosjektene frem mot ferdigstillelse av Nadderud idrettspark.

Tidligere politisk behandling
- Nadderud idrettspark - konseptvalg. Kommunestyret sak 041/17, 26.04.2017
  - Nadderud Idrettspark - konseptvalg - tilleggsvurderinger. Kommunestyret sak 042/17, 26.04.2017
- Notat vedr. plansal Nadderud stadion - orientering av anlegget. J.postID 19/176749, 12.09.2019

- Nadderud - Beslutning om plassering av stadionanlegget. Formannskapet sak 171/19, 27.08.2019
- Nadderud - Beslutning om eierskapsmodell. Formannskapet sak 091/20, 29.04.2020
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2022–2025, Kommunestyret vedtak 01.12.2021
- Nadderud stadion – Forankring etter konseptfase og beslutning om igangsettelse av planleggingsfase (BP2) - tilleggsutredning. Kommunestyret sak 139/21, 15.12.2021
- Kommunale behov i Nadderud stadion. Kommunestyret sak 022/22 30.03.2022
- Nadderud stadion – Oppfølging av BP2 vedtak – Behov for lokaler til kommunale tjenester og andre funksjoner. Kommunestyret sak 034/22, 30.04.2022
- Orientering om ankaffelsen på Nye Nadderud stadion, J.postID 22/196948, 18.10.2022
- Nadderud Idrettspark - ny stadion - offentlig detaljregulering - 2. gangs behandling. Kommunestyret sak 098/22, 23.11.2022
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2023–2026, Kommunestyret vedtak 30.11.2022
- Orientering om midlertidig kamparena i Nadderud Idrettspark. J.postID 23/109052, 26.05.2023
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2024–2027, Kommunestyret vedtak 13.12.2023
- Nadderud Idrettspark - fastsettelse av prosjektets rammer (BP3). Kommunestyret 20.03.2024
- Orientering om bruk av fjernvarme som energibærer til matchbane og treningsbane ved Nadderud stadion. 24/200183, 25.09.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025
- Orientering om justert fremdriftsplan for delprosjekt Skatepark i Nadderud Idrettspark. Formannskapet sak 039/26, 18.03.2026

Naturforbedringer for å sikre og hindre tap av viktig natur i kommunale prosjekter

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Det er behov for midler til å styrke innsatsen for å bevare og forbedre naturverdier i kommunale prosjekter. Bevilgningen skal gjøre det mulig å velge mer naturvennlige løsninger i prosjekter som berører natur, samt gjennomføre restaureringstiltak der natur er blitt skadet eller forringet.

Midlene kan også brukes til prosjekter for etablering av naturbaserte anlegg som gir verdi for friluftsliv, barn og unge, samt tiltak som bidrar til at kommunen ivaretar forpliktelser i henhold til vannforskriften og naturmangfoldloven. Erfaringer fra tidligere prosjekter viser at tidlig fokus på naturhensyn i planlegging og gjennomføring gir bedre resultater for naturen og samfunnet.

Samlebevilgningen skal også bidra til å håndtere naturskader som oppstår som følge av klimaendringer og ekstremvær.

Avhengigheter og konsekvenser

Flere av tiltakene er avhengige av samordning med større investeringsprosjekter, særlig innen vann og avløp (VA) og eiendom. Samordning kan gi lavere kostnader og mindre inngrep gjennom at flere tiltak gjennomføres samtidig.

Bevilgningen bidrar til å styrke gjennomføringen av Handlingsplan for naturmangfold i kommunens investeringsprosjekter. Den legger også til rette for kunnskapsdeling mellom naturforvaltningen og andre fagmiljøer i kommunen.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltakene forventes i utgangspunktet ikke å gi vesentlige økonomiske konsekvenser for drift. Dersom det avsettes midler til oppfølging og skjøtsel av gjennomførte tiltak, kan dette gi større og mer varige gevinster for naturmangfoldet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltakene forventes å gi grøntområder med høyere kvalitet og bedre opplevelsesverdi for innbyggerne. Restaurering av natur og friluftsområder kan bidra til bedre rekreasjonsmuligheter og økt trivsel.

Bevilgningen skal også støtte tiltak som er viktige for friluftsliv, barn og unge, og bidra til å gjøre naturområder mer attraktive og tilgjengelige.

Økonomi
I økonomiplanperioden vil det blant annet arbeides med følgende prosjekter:

- Ankerveien–Murenveien (2027–2028): Restaurering av om lag 70 meter natursteinsmur som er i ferd med å rase ut som følge av klimaendringer og ekstremvær. Tiltaket er anslått til 1,5 mill. Veien er et viktig kulturminne og en av Bærums mest brukte turveier.
- Kai- og bryggeanlegg på Ostøya og Borøya: Rehabilitering av kommunens kaianlegg som benyttes av båten Rigmor. Arbeidet er anslått til 2,5 mill.

Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 2,7 mill. i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil bidra til å bevare og forbedre naturverdier i kommunen. Tiltakene skal redusere belastningen på naturen, restaurere skadede områder og bidra til å håndtere konsekvenser av klimaendringer og ekstremvær.

Bevilgningen støtter naturbaserte løsninger og klimatilpasningstiltak som kan styrke naturmangfoldet, forbedre friluftsområder og gjøre kommunen bedre rustet for fremtidige klimautfordringer.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår at prosjektmidlene til investeringsprosjektet *Naturskade – teknisk infrastruktur forårsaket av klimaendringer* flyttes til denne samlebevilgningen. Dette vil gi en mer robust bevilgning for tiltak knyttet til naturforbedring og naturskader som følge av klimaendringer.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen til naturforbedrende tiltak, restaurering av naturverdier og klimatilpasningstiltak. Kommunedirektøren foreslår videre at midlene fra investeringsprosjektet *Naturskade – teknisk infrastruktur forårsaket av klimaendringer* innarbeides i denne samlebevilgningen.

Ny avløpspumpeledning fra Fornebu

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kapasiteten i eksisterende pumpestasjoner og ledningsnett ble kartlagt i forbindelse med vedtak om KDP3 for Fornebu. Kartleggingen viste behov for etablering av en ny overføringsledning i sjø for å sikre tilstrekkelig kapasitet og ivareta planlagt befolkningsvekst på Fornebu. Tiltaket vurderes som nødvendig for å opprettholde en robust avløpsinfrastruktur på lang sikt.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av nødvendige tillatelser og godkjenninger for etablering av sjøledning. Ettersom

ledningen vil gå gjennom to kommuner, forventes en enda mer omfattende og tidkrevende søkeprosess. Forsinkelser i plan- og godkjenningsprosessen kan påvirke tidspunktet for gjennomføring.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet vil på sikt bidra til økt kapasitet, redusert overløpsdrift og bedre driftssikkerhet i avløpssystemet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket skal legge til rette for planlagt befolkningsvekst på Fornebu ved å sikre nødvendig kapasitet i avløpssystemet. Anleggsarbeid i sjø kan medføre midlertidige lokale ulemper i gjennomføringsfasen, men prosjektet forventes å ha positive samfunnsmessige effekter gjennom styrket infrastruktur.

Økonomi
Prosjektets fremdrift og kostnadsestimater vil bli nærmere avklart i forbindelse med videre planlegging og nødvendige avklaringer. Prosjektet vil delvis finansieres av midler avsatt i forbindelse med utbyggingsavtalene på Fornebu.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet innebærer etablering av en ny sjøledning, noe som krever vurderinger av påvirkning på marint miljø og lokale naturverdier. Nødvendige miljøutredninger og avbøtende tiltak vil inngå som del av plan- og søknadsprosessen. På lang sikt vil tiltaket bidra til en mer robust håndtering av avløpsvann og redusert risiko for kapasitetsutfordringer i avløpsnettet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Investeringsprosjektet har endret navn fra *Oppgradering av pumpestasjoner på Fornebu* til *Ny avløpspumpeledning fra Fornebu*. Kommunedirektøren foreslår at bevilgningen flyttes ut over i perioden, i hovedsak til etter 2036 på grunn av forventet lang søke- og godkjenningsprosess.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår at prosjektet videreføres under nytt navn, *Ny avløpspumpeledning fra Fornebu*, og at planlagt bevilgning flyttes i første omgang i hovedsak til etter 2036, som følge av forventet lang søke- og godkjenningsprosess knyttet til etablering av sjøledning.

Ny tomt feiemasser

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunen har behov for en ny tomt til midlertidig deponering og lagring av ulike masser og utstyr. Dagens tomt i Folkvangveien benyttes av veidrift til mellomlagring og kontroll av feiemasser før videre håndtering til permanent deponi, gjenbruk eller vask. Idrettsvirksomheten benytter også området til midlertidig lagring av blant annet bark, grus, stein og trevirke. I forbindelse med utviklingen av Bryn skole skal området omreguleres, og dagens areal vil ikke lenger kunne benyttes til dette formålet. Det er derfor nødvendig å etablere en ny tomt for å opprettholde kommunens driftsfunksjoner.

Økonomi
Det er bevilget 4,1 mill. til gjennomføring av prosjektet. Midlene skal benyttes til å etablere en ny tomt som kan dekke kommunens behov for midlertidig lagring og deponering av masser og utstyr.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet videreføres får å identifisere, erverve og tilrettelegge en ny tomt for mellomlagring av feiemasser, utstyr og driftsmaterialer, slik at kommunens driftsfunksjoner kan videreføres etter at dagens areal ved Bryn skole avvikles.

Nye tinestrømanlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunen arbeider med å oppgradere tinestrømanleggene ved gravplassene for å sikre en stabil og effektiv drift av gravplassforvaltningen. Anleggene ved gravplassen på Bryn kirkegård og Steinsskogen gravlund er under oppgradering. Arbeidet forventes ferdigstilt i løpet av 2027, og det vil i tillegg gjennomføres oppgradering av tinestrømanlegget ved gravplassen på Tanum kirkegård. Tiltaket vurderes som nødvendig for å opprettholde tilstrekkelig kapasitet og funksjonalitet ved gravplassene.

Økonomi
Kostnader knyttet til oppgraderingene vil bli håndtert innenfor prosjektets vedtatte økonomiske rammer.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet viderefører tidligere vedtatt satsing på oppgradering av kommunens tinestrømanlegg. I økonomiplanperioden utvides arbeidet til også å omfatte tinestrømanlegget ved Tanum kirkegård.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med oppgradering av tinestrømanlegg ved Bryn kirkegård, Steinsskogen gravlund og Tanum kirkegård i tråd med vedtatt utskiftingsplan.

Nytt høydebasseng

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunens største høydebasseng har vært i drift i om lag 60 år og har økende utfordringer knyttet til vedlikehold, teknisk tilstand og ivaretakelse av hygienisk sikkerhet i vannforsyningen. Høydebassenget er en kritisk del av kommunens vannforsyningssystem ved å sikre nødvendig lagringskapasitet, døgnutjevning av vannforbruket og robusthet ved driftsforstyrrelser. For å opprettholde en sikker og fremtidsrettet vannforsyning er det nødvendig å erstatte eksisterende høydebasseng med et nytt anlegg.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av politiske vedtak, videre prosjektering og nødvendige myndighetsgodkjenninger. Neste fase (BP3) skal behandles politisk. Dersom prosjektet utsettes, kan det øke risikoen knyttet til aldrende infrastruktur og medføre høyere vedlikeholds- og driftskostnader, samt pålegg fra mattilsynet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Bygging av nytt høydebasseng vil kreve nøye planlegging for å sikre kontinuerlig og sikker vannforsyning gjennom anleggsperioden. Når anlegget er ferdigstilt, forventes redusert sårbarhet, økt driftssikkerhet og bedre hygienisk sikring av vannforsyningen. Prosjektet vil samtidig redusere behovet for omfattende vedlikehold på eksisterende anlegg.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å sikre innbyggerne en trygg og stabil vannforsyning også i fremtiden. Tilgang til rent drikkevann er en grunnleggende samfunnsfunksjon, og tiltaket vil styrke beredskapen og forsyningssikkerheten for både innbyggere, næringsliv og kommunale tjenester.

Økonomi
Foreløpige beregninger anslår en totalramme for prosjektet på 658 mill. Kostnadsanslaget er oppdatert på bakgrunn av nye beregninger og vil bli nærmere vurdert i forbindelse med den politiske behandlingen av BP3.

Klima- og miljøpåvirkning
Etablering av et nytt høydebasseng vil medføre klima- og miljøpåvirkning knyttet til anleggsarbeider og materialbruk i byggefasen. Samtidig vil et moderne anlegg kunne bidra til mer effektiv drift, redusert lekkasjerisiko og økt robusthet i vannforsyningssystemet. Miljøhensyn og klimavennlige løsninger vil bli vurdert i den videre prosjekteringen og gjennomføringen av prosjektet.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det er gjennomført nye kostnadsberegninger for prosjektet. Disse viser en foreløpig beregnet totalramme på 658 mill. Saken om BP3 for prosjektet skal legges frem til politisk behandling for videre beslutning om gjennomføring.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet og legge frem beslutningspunkt 3 (BP3) for politisk behandling.

Tidligere politisk behandling:

- Politisk sak Nytt høydebasseng for vann (BP2) ble behandlet i Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur sak 061/21, 10. juni 2021.

Oppgradering av offentlige toaletter

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for å videreføre arbeidet med oppgradering av offentlige toaletter både i byområder og i kommunens friluftsområder. Oppgraderingen skal bidra til å sikre gode, tilgjengelige og tidsmessige sanitærforhold for innbyggere og besøkende. Det arbeides med å utarbeide en framdriftsplan som skal legge grunnlaget for prioritering og gjennomføring av tiltakene i økonomiplanperioden.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår at den løpende bevilgningen videreføres, og at det bevilges 4 mill. i 2030 til videre oppgradering av offentlige toaletter. Endelig kostnadsfordeling vil bli avklart gjennom framdriftsplan og prioritering av tiltak.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre oppgradering av offentlige toaletter i henhold til framdriftsplan og prioritering av tiltak.

Oppgradering av verksted/områdestasjon tilhørende Park- og veidrift

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Det er behov for å rehabilitere og oppgradere områdestasjoner og verksteder tilhørende tjenesteområdet Park- og veidrift. Bygningene og anleggene er viktige for å sikre effektiv drift, oppbevaring av utstyr, gjennomføring av vedlikeholdsarbeider og gode arbeidsforhold for ansatte. Det er utarbeidet en plan som angir når rehabilitering og oppgradering skal gjennomføres på de ulike lokasjonene. Tiltaket vurderes som nødvendig for å opprettholde funksjonelle og hensiktsmessige driftsanlegg.

Økonomi
Prosjektet viderefører det planmessige arbeidet med rehabilitering og oppgradering av områdestasjoner og verksteder innen Park- og veidrift. Det er utarbeidet en samlet plan som angir rekkefølge og tidspunkt for gjennomføring ved de ulike anleggene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre rehabilitering og oppgradering av verksteder og områdestasjoner i henhold til vedtatt gjennomføringsplan.

Park- og veidrift – maskiner og utstyr

Maskiner og utstyr må skiftes ut med jevne mellomrom for å tilpasses til en mer effektiv og miljøriktig drift. Maskiner med fossilt drivstoff skiftes ut med klimakloke løsninger som drives av fornybar energi.

Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgning på 1,7 mill. i 2030.

Parker og turveier

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel om å legge til rette for fysisk aktivitet, særlig i nærmiljøene, kombinert med sterk befolkningsvekst og byutvikling, gir et betydelig behov for investeringer i parker, turveier og friluftsområder. Grønne lunger, turveier og aktivitetstilbud i nærmiljøene bidrar til møteplasser som fremmer folkehelse, trivsel og sosial deltakelse. Samtidig medfører klimaendringer og hyppigere ekstremvær økt slitasje og skader på eksisterende anlegg. Prosjektet skal sikre utvikling, oppgradering og vedlikehold av parker, turveier, leke- og aktivitetsområder samt større friluftsområder, med særlig vekt på løsninger som er tilgjengelige for alle aldersgrupper.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av tiltakene er avhengig av tilgjengelige investeringsmidler, grunnerverv der dette er aktuelt, samt koordinering med andre byutviklings- og infrastrukturprosjekter. Klimaendringer og økt nedbør kan påvirke både planlegging, kostnader og framdrift. Manglende investeringer vil kunne føre til ytterligere vedlikeholdsetterslep, redusert tilgjengelighet og dårligere kvalitet på frilufts- og aktivitetstilbudene.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltakene vil bidra til å opprettholde en god standard på kommunens parker, turveier og aktivitetsområder. Selv om nye anlegg og oppgraderinger kan medføre økte driftsoppgaver, forventes robuste og bærekraftige løsninger å redusere fremtidige vedlikeholdsbehov. Klimaendringer gjør imidlertid arbeidet med å opprettholde standarden på turveiene mer utfordrende og ressurskrevende.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil gi innbyggerne bedre tilgang til attraktive rekreasjonsområder, møteplasser og aktivitetstilbud i nærmiljøet. Oppgradering av leke- og aktivitetsplasser vil bidra til universell utforming og bedre tilgjengelighet for ulike brukergrupper. Videreutvikling av friluftsområder nær Sandvika og Fornebu, etablering av ny kystledhytte på Sarbuvollen og tiltak i statlig sikrede friluftsområder vil styrke kommunens samlede tilbud innen friluftsliv og rekreasjon.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen med 6,4 mill. i 2030. Midlene skal bidra til gjennomføring av prioriterte tiltak innen parker, turveier, leke- og aktivitetsområder, friluftsområder og eventuelle eiendomskjøp.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet har som mål å utvikle og forsterke kommunens grønne infrastruktur gjennom bærekraftige løsninger som er tilpasset fremtidige klimautfordringer. Oppgradering av turveier, parker og friluftsområder bidrar til klimatilpasning, bevaring av naturverdier og økt tilgjengelighet til grønne

områder. Tiltakene legger til rette for miljøvennlig rekreasjon og fysisk aktivitet, samtidig som det arbeides med løsninger som tåler økt belastning fra ekstremvær og klimaendringer.

Eventuelle endringer fra tidligere
I 2027 planlegges det blant annet tiltak knyttet til Lønnåskollen–Grevlingåsen med turvei sydover mot Granåsen, videreutvikling av kyststi langs Gyssestad samt planlegging av nødvendige reparasjoner på kyststien langs Holtekilen. Kommunen har gjennomført en kartlegging av lekeplasser som viser et vedlikeholdsetterslep og behov for oppgradering. I de kommende årene vil det også arbeides videre med utviklingen av Barketomta på Fossum og Nadderud nærmiljøanlegg. Bevilgningen kan også benyttes til kjøp av aktuelle eiendommer når dette vurderes som hensiktsmessig.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen til utvikling, oppgradering og rehabilitering av parker, turveier, leke- og aktivitetsområder samt friluftsområder. Bevilgningen skal blant annet bidra til gjennomføring av prioriterte tiltak knyttet til turveiforbindelser, kyststier, lekeplasser, nærmiljøanlegg og statlig sikrede friluftsområder, samt gi mulighet for strategiske eiendomskjøp der dette vurderes som hensiktsmessig for å styrke kommunens tilbud innen friluftsliv, rekreasjon og folkehelse.

Parkeringsanlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter utbedring og oppgradering av kommunale parkeringsanlegg for å sikre funksjonelle, brukervennlige og effektive parkeringsløsninger. Bevilgningen dekker også investeringer i kontrollverktøy og teknologiske løsninger som skal bidra til mer effektiv parkeringsforvaltning og økte parkeringsinntekter. Tiltakene er nødvendige for å opprettholde standarden på kommunens parkeringsanlegg og sikre en effektiv utnyttelse av parkeringskapasiteten.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 1,9 mill. i 2030. Midlene skal benyttes til oppgraderinger, rehabiliteringstiltak, parkeringsautomater og teknologiske løsninger for kontroll og forvaltning av parkeringsanleggene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen til oppgradering av parkeringsanlegg, parkeringsautomater og digitale kontroll- og forvaltningsløsninger.

Prosjekter, anleggsplan, fysisk aktivitet

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er en rammebevilgning knyttet til løpende investeringer innenfor Plan for fysisk aktivitet, anlegg og friluftsliv. Midlene benyttes til bygging av nye anlegg samt utvikling, oppgradering og rehabilitering av eksisterende anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Formålet er å sikre at kommunen kan møte innbyggernes behov for varierte, tilgjengelige og attraktive aktivitets- og friluftstilbud, samtidig som eksisterende anlegg opprettholder nødvendig funksjonalitet og kvalitet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektgjennomføringen er avhengig av prioriteringene som vedtas gjennom temaplanen for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Temaplanen rulleres årlig og revideres hvert fjerde år, noe som sikrer at investeringene tilpasses endrede behov og utviklingstrekk.

Eventuelle driftskonsekvenser
Utvikling og rehabilitering av anlegg vil bidra til bedre driftssikkerhet, økt levetid og mer effektiv drift av kommunens idretts- og friluftsanlegg.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til å styrke kommunens tilbud innen fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv for alle aldersgrupper. Tilgang til gode aktivitets- og rekreasjonsarenaer har stor betydning for folkehelse, inkludering, frivillighet og sosial deltakelse. Investeringene støtter opp under kommunens mål om å legge til rette for aktiv livsstil og attraktive nærmiljøer.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår at den årlige bevilgningen videreføres i 2030 med 18,5 mill. (brutto). Det forventes tilskudd og andre inntekter på 2 mill., noe som gir en netto investeringsramme på 16,5 mill.

Klima- og miljøpåvirkning
Ved utvikling og rehabilitering av anlegg legges det til rette for bærekraftige løsninger, effektiv ressursbruk og klimahensyn der dette er mulig. Tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv bidrar til økt bruk av nærområder og kan stimulere til miljøvennlige transportformer som gange og sykling.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen til bygging av nye anlegg samt utvikling, oppgradering og rehabilitering av eksisterende anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Tidligere politisk behandling

- Rullering av anleggsplandelen av Plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2026 behandlet i Hovedutvalg for frivillighet, idrett og kultur sak 049/25, 3. juni 2025.

Pumpestasjoner for avløpsnett

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunen har totalt 62 avløpspumpestasjoner, hvorav mange er av eldre årgang og har behov for oppgradering eller utskifting. Pumpestasjonene er en viktig del av avløpsinfrastrukturen og er avgjørende for sikker og effektiv transport av avløpsvann. Bevilgningen benyttes til systematisk fornyelse av eldre anlegg for å opprettholde driftssikkerhet, redusere risikoen for driftsavbrudd og sikre at anleggene tilfredsstiller dagens krav til funksjonalitet og miljø. I økonomiplanperioden er det planlagt å oppgradere eller skifte ut om lag åtte pumpestasjoner.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av prosjektet er avhengig av prioriteringene som fastsettes gjennom kommunens hovedplanarbeid og tilstandsvurderinger av eksisterende anlegg. Revidert strategi for oppgradering og fornyelse av pumpestasjoner vil bli behandlet gjennom ny Hovedplan for vannforsyning, avløp og overvann. Utsettelse av nødvendige tiltak kan øke risikoen for tekniske feil, driftsforstyrrelser og uønskede utslipp til vassdrag og fjord.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et velfungerende avløpssystem er en grunnleggende samfunnsfunksjon som har stor betydning for innbyggernes helse, miljø og livskvalitet. Prosjektet vil bidra til å opprettholde en trygg og robust avløpshåndtering for innbyggere og næringsliv, samtidig som risikoen for avløpsrelaterte problemer i lokalsamfunnet reduseres.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å øke samlebevilgningen gjennom økonomiplanperioden slik at den årlige bevilgningen utgjør 40 mill. i 2027, 2028 og 2029, før den reduseres til 30 mill. i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Oppgradering av avløpspumpestasjoner bidrar til redusert risiko for utslipp av urenset avløpsvann til vassdrag og sjøområder. Nye og mer energieffektive anlegg gir lavere energiforbruk og mindre miljøbelastning enn eldre installasjoner. Prosjektet vil styrke robustheten i avløpssystemet og bidra til at kommunen bedre kan håndtere fremtidige klima- og miljøutfordringer.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår å øke samlebevilgningen til 40 mill. de tre første årene, før den reduseres til 30 mill. fra 2030. Endringen er begrunnet i behovet for økt tempo i oppgraderingen av den eksisterende pumpestasjonsporteføljen. Videre prioriteringer vil bli avklart gjennom ny Hovedplan for vannforsyning, avløp og overvann.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å øke samlebevilgningen til oppgraderingen av den eksisterende pumpestasjonsporteføljen, da oppgraderingen er avgjørende for sikker og effektiv transport av avløpsvann.

Rehabilitering av damanlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunen forvalter en rekke dammer knyttet til både eksisterende og tidligere vannforsyningssystemer. For å oppfylle kravene i damsikkerhetsforskriften er det behov for omfattende rehabilitering av flere damanlegg i løpet av de kommende ti årene. Dette gjelder blant annet dammene ved Småvann, Aurevann, Søndre- og Nordre Heggelivann samt Østernvann. Prosjektet omfatter også etablering av ny overføringsledning mellom Byvann og Aurevann. Tiltakene er nødvendige for å ivareta damsikkerhet, robust vannforvaltning og langsiktig samfunnssikkerhet.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av prosjektet er avhengig av prioriteringer i kommunens hovedplaner, nødvendige godkjenninger fra relevante myndigheter og gjennomføring av detaljert prosjektering. Prosjekter med en forventet kostnadsramme over 30 mill. skal skilles ut som egne budsjettposter og behandles særskilt politisk. Manglende gjennomføring av nødvendige rehabiliteringstiltak kan medføre økt risiko knyttet til damanleggene og manglende etterlevelse av kravene i damsikkerhetsforskriften.

Eventuelle driftskonsekvenser
Rehabilitering av damanleggene vil bidra til økt sikkerhet, bedre driftssikkerhet og redusert risiko for uforutsette hendelser. Gjennomføringen av tiltakene kan medføre midlertidige driftsmessige tilpasninger i anleggsperioden, men arbeidene planlegges slik at konsekvensene for vannforsyningssystemet blir minst mulig.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Damanleggene er viktige samfunnskritiske infrastrukturanlegg. Prosjektet vil bidra til økt sikkerhet for innbyggerne og sikre forsvarlig forvaltning av vannressursene. Oppgraderte damanlegg vil styrke beredskapen og redusere risikoen for hendelser som kan påvirke lokalsamfunn, miljø og omkringliggende områder.

Økonomi
Prosjektet er organisert som en samlebevilgning for rehabilitering av damanlegg og tilhørende

infrastruktur. Innenfor bevilgningen inngår blant annet ny overføringsledning mellom Byvann og Aurevann med en foreløpig kostnadsberegning på om lag 90 mill. Totalt er det 248 mill. i perioden. Sak om Aurevanndammen og overføringsledning vil fremmes som BP3 sak for politisk behandling.

Klima- og miljøpåvirkning
Rehabilitering av damanleggene vil bidra til en trygg og bærekraftig forvaltning av vannressursene. Tiltakene vil styrke anleggenes motstandskraft mot fremtidige klimaendringer, herunder økte nedbørsmengder og mer ekstremvær. Prosjektet vil også bidra til å redusere risikoen for miljøskader som følge av svikt i damanleggene, samtidig som nødvendige miljøhensyn vil bli ivaretatt i planlegging og gjennomføring av tiltakene.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet følger opp prioriteringer som tidligere er behandlet i Hovedplan for vannforsyning, avløp og overvann for perioden 2022–2025. Bevilgningen omfatter også ny overføringsledning mellom Byvann og Aurevann, som er kostnadsberegnet til om lag 90 mill. Sak om Aurevanndammen og overføringsledningen vil fremmes som BP3-sak til politisk behandling. Prosjekter over 30 mill. vil skilles ut som egne budsjettposter med separat politisk behandling.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre samlebevilgningen til rehabilitering av damanlegg og tilhørende infrastruktur, herunder ny overføringsledning mellom Byvann og Aurevann. Sak om Aurevanndammen og overføringsledningen fremmes som BP3-sak.

Tidligere politisk behandling
Dammene er tidligere behandlet i politisk sak Hovedplan for vannforsyning, avløp og overvann for perioden 2022–2025 som ble behandlet og vedtatt i kommunestyret i møte 27. april 2022, sak 035/22.

Rehabilitering vassdrag

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Formålet med prosjektet er å sikre, bevare og gjenopprette de biologiske og økologiske kvalitetene i kommunens elver og bekker. Gjennom målrettede rehabiliterings- og restaureringstiltak skal prosjektet bidra til å ivareta naturmangfoldet og forbedre miljøtilstanden i kommunens vannforekomster. Arbeidet er en viktig del av kommunens innsats for å styrke økologiske funksjoner i vassdragene og sikre bærekraftig forvaltning av naturressursene.

I økonomiplanperioden 2027–2030 vil midlene benyttes til konkrete tiltak som utbedring av gytebekker og gjennomføring av biotopforbedrende tiltak i utvalgte vassdrag. Det er også igangsatt utredning for restaurering av en delstrekning av Sæternbekken.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av tiltakene er avhengig av faglige prioriteringer, miljøfaglige vurderinger, nødvendige tillatelser og samarbeid med relevante myndigheter og grunneiere. Arbeidet må koordineres med øvrige tiltak innen vannforvaltning og naturmangfold. Manglende gjennomføring kan føre til fortsatt forringelse av viktige naturverdier og redusert økologisk tilstand i vassdragene.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet forventes å ha begrensede driftsmessige konsekvenser. Tiltakene vil i hovedsak gjennomføres som avgrensede prosjekter i eksisterende vassdrag. På lengre sikt vil forbedret miljøtilstand og mer robuste vassdragsmiljøer kunne redusere behovet for enkelte korrigerende tiltak og bidra til bedre naturforvaltning.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Friske elver og bekker har stor verdi for innbyggerne gjennom naturopplevelser, rekreasjon og lokal identitet. Prosjektet bidrar til å bevare og styrke naturmangfoldet, samtidig som det skaper attraktive naturområder for friluftsliv og læring. Tiltakene vil ha positive effekter for både dagens og fremtidige innbyggere ved å sikre viktige naturverdier i nærmiljøet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen med 1,4 mill. i 2030. Midlene skal benyttes til rehabiliteringstiltak, restaurering av gyte- og oppvekstområder samt andre biotopforbedrende tiltak i kommunens vassdrag.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet har en betydelig positiv klima- og miljøeffekt. Tiltakene vil bidra til å styrke naturmangfoldet, forbedre vannmiljøet og gjenopprette naturlige økologiske funksjoner i elver og bekker. Restaurering av vassdrag kan også gjøre økosystemene mer robuste overfor klimaendringer, økte nedbørsmengder og andre miljøpåvirkninger. Prosjektet støtter kommunens mål om bærekraftig naturforvaltning og langsiktig bevaring av viktige naturverdier.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet viderefører kommunens arbeid med rehabilitering av vassdrag og biotopforbedrende tiltak. I økonomiplanperioden prioriteres blant annet utbedring av gytebekker, restaurering av leveområder for fisk og andre vannlevende organismer, samt oppfølging av utredningen for restaurering av deler av Sæternbekken. Arbeidet inngår i et langsiktig perspektiv hvor stabile investeringsmidler er nødvendig for å sikre kontinuitet i restaureringsarbeidet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen til restaureringstiltak og biotopforbedrende tiltak i kommunens vassdrag.

Rådhusparken – lekeattraksjon

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Utbyggingen av Sandvika øst vil pågå i mange år og det er behov for å opprettholde interessen og bykvaliteter for innbyggere og besøkende i anleggsfasen. Det er derfor foreslått en spektakulær lekeattraksjon for barn og unge i Rådhusparken i skjæringspunktet mellom kunst og aktivitet. Ambisjonen er at tiltak vil sette «Sandvika på kartet» i regionen.

Økonomi
Kostnadsrammen for prosjektet utgjør, inkludert prisjustering, 10,6 mill. og er foreslått gjennomført i 2031.

Tidligere politisk behandling
- Sandvika sentrum øst fase 1 – opparbeidelse av gater, torg og tekniske anlegg – fastsettelse av konsept (BP2) ble behandlet i formannskapet i møte 14. desember 2022, sak 200/22.

Sandsiloer - samferdsel

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter etablering av tre sandsiloer for lagring av strømateriale til bruk i vinterdriften, herunder en sandsilo på Fornebu. I tillegg planlegges det å etablere et nytt bygg for lagring av strømateriale i Bærum vest. Tiltaket skal sikre tilstrekkelig lagerkapasitet, effektiv logistikk og god beredskap for vintervedlikehold av kommunens vei- og trafikkområder. Ved planleggingen er det lagt vekt på at anlegget skal ha både god funksjonalitet og en utforming som harmonerer med omgivelsene.

Økonomi
Ved behandling av Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan 2025–2028 vedtok kommunestyret å utsette tiltaket med tre år til 2031.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren legger til grunn at prosjektet må vurderes på nytt i forbindelse med fremtidige budsjett og økonomiplanprosesser, samtidig som behovet for tilstrekkelig lagerkapasitet og beredskap følges opp fortløpende.

Sandvika sjøfront – Lakseberget

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter utfylling av masser langs Sandvika sjøfront ved Lakseberget for etablering av friluftsområde og kyststi. Tiltaket er en del av arbeidet med å styrke tilgjengeligheten til sjøfronten og utvikle attraktive rekreasjonsområder for innbyggerne. Det foreligger nå godkjent tillatelse til utfylling av området, men med strenge vilkår knyttet til gjennomføringen. Prosjektet vurderes som viktig for utviklingen av Sandvika sjøfront, men de økonomiske og praktiske rammene gjør det nødvendig å vurdere alternative løsninger. Basert på dette planlegges det lagt fem en sak høsten 2026 som belyser behovet for å vurdere ulike konsepter, før prosjektet videreføres.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektets videre utvikling er avhengig av både kostnadsnivået og framdriften i øvrige samferdselsprosjekter i Sandvika, herunder E18-prosjektet. Det er i dag ikke tilgjengelige overskuddsmasser i nærheten pr i dag. Det foreligger nødvendige tillatelser for utfylling, men gjennomføringen må ses i sammenheng med øvrig utvikling av området. På grunn av betydelig kostnadsøkning kan det være hensiktsmessig å vurdere alternative konsepter før videre beslutninger tas.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet forventes å ha begrensede driftsmessige konsekvenser for kommunen. På sikt vil etablering av friluftsområde og kyststi medføre behov for drift og vedlikehold av nye offentlige anlegg. Eventuelle alternative eller midlertidige løsninger kan gi mer fleksible drifts- og vedlikeholdsbehov enn det opprinnelig planlagte prosjektet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltaket vil bidra til å øke tilgjengeligheten til sjøfronten og skape nye rekreasjons- og oppholdsarealer for innbyggere og besøkende. Kyststi og friluftsområder langs sjøen er viktige møteplasser som fremmer folkehelse, fysisk aktivitet og naturopplevelser. Alternative løsninger kan sikre at innbyggerne får tilgang til området tidligere enn det som vil være mulig gjennom full utbygging av det opprinnelige prosjektet.

Økonomi
Reviderte kostnadsberegninger viser at prosjektet har et betydelig høyere investeringsbehov enn tidligere lagt til grunn. Det oppdaterte anslaget indikerer et økt budsjettbehov i størrelsesorden 400–500 mill. utover avsatte midler. Kommunedirektøren foreslår derfor å igangsette utredning av alternative konsepter før igangsetting vurderes.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet innebærer utfylling i sjø og vil derfor kreve særlig oppfølging av miljømessige forhold. Tillatelsen til utfylling er gitt med strenge vilkår for å ivareta natur- og miljøhensyn i området. Samtidig vil etablering av kyststi og friluftsområder kunne bidra til økt tilgjengelighet til sjøfronten og stimulere til miljøvennlig rekreasjon og friluftsliv. Ved utvikling av alternative konsepter vil det være viktig å finne løsninger som balanserer miljøhensyn, kostnader og brukerbehov.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren har utarbeidet et revidert kostnadsestimat med utgangspunkt i illustrasjonsprosjektet i detaljreguleringen Lakseberget – detaljregulering – 2. gangs behandling. De oppdaterte beregningene viser et vesentlig høyere kostnadsnivå enn tidligere forutsatt, med et økt budsjettbehov anslått til mellom 400 og 500 mill. På denne bakgrunn foreslås det at det igangsattes arbeid med å utrede alternative konsepter samt vurdere strakstiltak for å reetablere midlertidig kyststi i 2026. Øvrige midler til gjennomføring av hovedprosjektet foreslås utsatt til etter økonomiplanperioden.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med å utvikle Sandvika sjøfront ved Lakseberget gjennom etablering av tilgjengelige og attraktive rekreasjonsområder langs sjøen, herunder kyststi og friluftsområder. Arbeidet skal vurdere ulike konsepter som kan løses innenfor kommunens økonomiske handlingsrom.

Tidligere politisk behandling
- Lakseberget – detaljregulering – 2. gangs behandling, behandlet i kommunestyret, sak 113/21, 27. oktober 2021.

Separering av avløpsnett

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er en samlebevilgning for separering av avløpsnettet, hvor eksisterende fellesledninger deles opp i separate ledninger for overvann og spillvann. Omtrent 60 prosent av vannmengden som transporteres i avløpssystemet i Bærum består av fremmedvann, det vil si overvann og innlekking som ikke skal til renseanleggene. Dette medfører unødvendig belastning på ledningsnettet, pumpestasjoner og renseanlegg, og øker omfang av overløp ved store nedbørshendelser. Separering av avløpsnettet er det viktigste virkemiddelet for å redusere fremmedvannmengdene og sikre en mer effektiv og robust avløpshåndtering.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av separeringsprosjektene er avhengig av koordinering med øvrige grave- og infrastrukturprosjekter, samt langsiktig planlegging av vann- og avløpsnettet. Prosjektene må prioriteres ut fra teknisk tilstand, miljøgevinst og kostnadseffektivitet. Dersom separeringstakten reduseres, vil fremmedvannsandelen forbli høy, noe som kan føre til økte driftskostnader, større belastning på renseanleggene og økt utslipp gjennom overløp.

Eventuelle driftskonsekvenser
Separering av avløpsnettet vil på sikt gi betydelige driftsmessige gevinster gjennom redusert vannmengde i avløpssystemet, lavere belastning på pumpestasjoner og renseanlegg samt bedre kapasitet ved kraftig nedbør. I anleggsperioden kan tiltakene medføre midlertidige ulemper for trafikk og omkringliggende bebyggelse, men vil bidra til en mer stabil og kostnadseffektiv drift på lang sikt.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til å sikre en robust avløpsinfrastruktur som er tilpasset fremtidig befolkningsvekst og klimaendringer. Reduksjon av fremmedvann og overløp vil bidra til bedre miljøforhold i bekker, elver og sjøområder, noe som kommer både innbyggere og naturmiljø til gode. Tiltaket styrker samtidig samfunnssikkerheten ved å redusere risikoen for avløpsrelaterte hendelser.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre bevilgningen med et snitt på 53 mill./år i perioden. Midlene skal benyttes til gjennomføring av prioriterte separeringsprosjekter og øvrige tiltak som bidrar til å redusere fremmedvannsandelen i avløpssystemet.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet har betydelig positiv klima- og miljøeffekt. Separering av overvann og spillvann reduserer mengden fremmedvann som transporteres og renses, noe som gir lavere energibruk og mer effektiv drift av avløpssystemet. Tiltaket reduserer også omfang av overløp og utslipp til resipienter ved kraftig nedbør. Prosjektet styrker kommunens evne til å møte utfordringer knyttet til klimaendringer og bidrar til bedre vannmiljø i vassdrag og kystområder.

Eventuelle endringer fra tidligere
Bevilgningen videreføres på nivå med foregående planperiode. Aktiviteten vil kunne variere mellom årene som følge av naturlige prosjektsykluser og framdrift i de enkelte separeringsprosjektene. Fremtidige prosjekter med en forventet kostnadsramme over 30 mill. skal skilles ut som egne budsjettposter og fremmes til særskilt politisk behandling.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med separering av avløpsnettet for å redusere fremmedvannsmengdene, styrke avløpssystemets kapasitet og bidra til en mer robust og framtidsrettet avløpshåndtering.

Separering av avløpsnett. Tillegg for nivå 2

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er et tillegg til den ordinære samlebevilgningen for separering av avløpsnettet og har som formål å øke tempoet i arbeidet med å skille fellesledninger for overvann og spillvann. Bakgrunnen er verbalvedtak fra Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling ved behandlingen av budsjett og økonomiplan 2026–2029 (jf. punkt 15), hvor det ble bedt om en vurdering av tiltak for å redusere fremmedvannsandelen i avløpssystemet.

Fremmedvann utgjør en betydelig belastning på avløpsnettet og renseanleggene. En økt separeringstakt vil bidra til raskere reduksjon av fremmedvann, bedre utnyttelse av eksisterende infrastruktur og styrket klimatilpasning. Nivå 2-alternativet innebærer derfor en betydelig opptrapping av aktiviteten sammenlignet med grunnbevilgningen.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av tiltakene er avhengig av koordinering med øvrige vann- og avløpsprosjekter, tilgjengelige entreprenørressurser og prioriteringer i kommunens investeringsprogram. Prosjektet må også ses i sammenheng med fremtidige strategiske prioriteringer innen vann- og avløpssektoren. En økt investeringstakt vil kunne gi raskere måloppnåelse, mens manglende opptrapping vil kunne forsinke arbeidet med å redusere fremmedvannsmengdene.

Eventuelle driftskonsekvenser
En økt separeringstakt forventes å gi betydelige driftsmessige gevinster gjennom redusert belastning på ledningsnett, pumpestasjoner og renseanlegg. Mindre fremmedvann vil bidra til lavere driftskostnader, bedre renseeffekt og redusert risiko for overløp og kapasitetsproblemer ved kraftig nedbør. I gjennomføringsperioden kan det oppstå midlertidige ulemper knyttet til anleggsarbeider og trafikkavvikling.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til en mer robust og fremtidsrettet avløpsinfrastruktur for innbyggerne. Redusert risiko for overløp og bedre håndtering av overvann vil ha positive effekter for lokalmiljøet, vannkvaliteten i bekker, elver og kystområder samt den generelle samfunnssikkerheten. Tiltaket er også viktig for å møte utfordringene knyttet til befolkningsvekst og klimaendringer.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår en supplerende samlebevilgning på 75 mill. per år i perioden 2028–2030. Bevilgningen kommer i tillegg til den ordinære investeringsrammen for separering av avløpsnettet og skal benyttes til økt gjennomføringstakt av separeringsprosjekter.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil ha betydelig positiv klima- og miljøeffekt. Raskere separering av overvann og spillvann vil redusere fremmedvannsmengdene til renseanleggene, gi lavere energiforbruk til pumping og rensing og redusere risikoen for utslipp gjennom overløp. Tiltaket er et viktig klimatilpasningsgrep som styrker avløpssystemets kapasitet til å håndtere økte nedbørsmengder og mer ekstremvær, samtidig som det forbedrer vannmiljøet i kommunens vassdrag og kystområder.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tilleggsbevilgningen er foreslått som et nivå 2-alternativ til den ordinære samlebevilgningen for separering av avløpsnettet. Forslaget følger opp verbalvedtaket fra budsjettbehandlingen 2026–2029 og innebærer en vesentlig opptrapping av separeringsarbeidet. Fremtidig strategi og prioritering av tiltak vil bli behandlet gjennom ny Hovedplan for vannforsyning, avløp og overvann.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å øke gjennomføringstakten for separering av avløpsnettet for å redusere fremmedvann, styrke klimatilpasningen og forbedre kapasiteten i avløpssystemet.

Transport – biler og maskiner

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter en løpende utskifting av biler og maskiner i den kommunale bil- og maskinparken som ledd i overgangen til nullutslippsteknologi. Formålet er å redusere klimagassutslipp, modernisere kommunens kjøretøypark og sikre at transport- og driftsoppgaver kan utføres på en effektiv og bærekraftig måte. Utskiftingen omfatter både kjøretøy og maskiner som har nådd teknisk levealder, samt investeringer i nye elektriske løsninger der dette er teknisk og operativt hensiktsmessig.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av den teknologiske utviklingen innen elektriske kjøretøy og arbeidsmaskiner, tilgang på egnede nullutslippsalternativer og nødvendig lade- og energi-infrastruktur. Kostnadsutviklingen i markedet, endringer i avgiftsregler og tilgjengeligheten på tyngre elektriske arbeidsmaskiner vil påvirke investeringsbehovet. Manglende fornyelse av kjøretøy- og maskinparken kan føre til økte vedlikeholdskostnader, høyere utslipp og redusert driftssikkerhet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Overgangen til nullutslippsteknologi forventes å gi reduserte driftskostnader gjennom lavere energikostnader og mindre vedlikeholdsbehov sammenlignet med fossildrevne kjøretøy og maskiner. Samtidig kan innføring av nye teknologier kreve opplæring av ansatte og tilpasning av driftsrutiner. Investeringene vil på sikt bidra til en mer effektiv og robust drift.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til redusert lokal luftforurensning og mindre støy fra kommunale kjøretøy og maskiner. Dette vil gi positive effekter for innbyggere og brukere av kommunale tjenester, særlig i tettbygde områder og nær skoler, barnehager og boligområder. Tiltaket støtter også opp under kommunens klima- og miljømål.

Økonomi
Prosjektet er en løpende investeringsbevilgning hvor utskifting av kjøretøy og maskiner finansieres

gjennom årlige bevilgninger kombinert med salgsinntekter fra eksisterende materiell. Økningen i investeringsnivå fra 2028 er begrunnet med prisutvikling, avgiftsendringer og nødvendige investeringer i tyngre nullutslippsmaskiner.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet har betydelig positiv klima- og miljøpåvirkning ved at fossildrevne kjøretøy og maskiner gradvis erstattes med nullutslippsløsninger. Dette bidrar til reduserte klimagassutslipp, mindre lokal luftforurensning og lavere støybelastning. Overgangen til elektriske kjøretøy og maskiner forventes også å gi mer energieffektiv drift og redusert miljøbelastning over tid, samtidig som kommunen styrker sin rolle som pådriver for grønn omstilling.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet viderefører den årlige utskiftingen av biler og maskiner, men investeringsnivået øker fra 2028. Økningen er knyttet til forventet prisutvikling, innføring av merverdiavgift på elbiler fra 2026 samt behov for utskifting av tyngre arbeidsmaskiner. I økonomiplanperioden legges det til rette for økt implementering av elektriske arbeidsmaskiner. Salgsinntekter fra utrangerte kjøretøy og maskiner benyttes som delvis finansiering av nye anskaffelser.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre fornyelsen av kommunens bil- og maskinpark for å sikre effektiv drift og legge til rette for en gradvis overgang til nullutslippsløsninger.

Undergang ved Haug skole i Griniveien

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter etablering av en undergang ved Haug skole i Griniveien og er et samarbeidsprosjekt mellom kommunen og Statens vegvesen. Undergangen skal bidra til tryggere ferdsel for gående og syklende og er planlagt gjennomført samtidig med etableringen av gang- og sykkelvei langs Griniveien. Tiltaket er viktig for å forbedre trafikksikkerheten og styrke sammenhengen i gang- og sykkelveinettet i området.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av framdriften i Statens vegvesens prosjekt for gang- og sykkelvei langs Griniveien. Oppstarten er forskjøvet fra Statens vegvesens side, og den siste strekningen av gang- og sykkelveien forventes derfor ikke bygget før tidligst i 2030. Framdriften for undergangen må koordineres med dette arbeidet for å sikre en helhetlig og kostnadseffektiv gjennomføring.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 10,1 mill. i 2030 til gjennomføring av prosjektet. Bevilgningen er knyttet til kommunens andel av samarbeidsprosjektet med Statens vegvesen der statens vegvesen skal etablere siste delstrekning av gang- og sykkelvei langs Griniveien.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å etablere en undergang ved Haug skole for å styrke trafikksikkerheten og forbedre forholdene for gående og syklende i området.

Utbedringer og utskifting av maskiner og utstyr i idrettshaller

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Idrettsutstyr, inventar og teknisk utstyr i kommunens idrettshaller blir utsatt for høy belastning og må fornyes jevnlig for å opprettholde funksjonalitet, sikkerhet og kvalitet. Prosjektet omfatter utskifting og oppgradering av gammelt og utdatert utstyr som har nådd slutten av sin levetid. Det er utarbeidet en plan som angir når utskiftinger skal gjennomføres i de ulike idrettshallene. Tiltaket er nødvendig for å

sikre at hallene fortsatt kan benyttes til idrett, fysisk aktivitet og arrangementer på en trygg og hensiktsmessig måte.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen på 0,15 mill. i 2030. Midlene skal benyttes til planlagt utskifting og oppgradering av maskiner, utstyr og inventar i kommunens idrettshaller.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre utskifting og oppgradering av maskiner, inventar og teknisk utstyr for å sikre funksjonelle, trygge og tidsmessige idrettshaller.

Utbyggingsavtaler – Ballerud

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Områderegulering for Ballerud ble vedtatt av kommunestyret 30. mars 2022 (sak 020/22). Området er avsatt til utvikling av nye boliger, skole og barnehage i tråd med kommuneplanens arealdel. Utbyggingen forutsetter etablering av nødvendig offentlig infrastruktur for å sikre en helhetlig og bærekraftig utvikling av området. Gjennom utbyggingsavtaler skal gjennomføringen av reguleringsplanens rekkefølgebestemmelser sikres. Prosjektet er viktig for å legge til rette for fremtidig boligvekst og etablering av nødvendige offentlige tjenester, samtidig som det sikres gode og trygge nærmiljøkvaliteter.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av prosjektet er avhengig av samarbeid mellom kommunen og utbyggerne i området. Utbyggingen må skje i henhold til vedtatte reguleringsbestemmelser og inngåtte utbyggingsavtaler. Kommunens bidrag til offentlig infrastruktur er særlig knyttet til etableringen av ny Ballerud skole og nødvendige tiltak for å sikre trygg skolevei og god tilgjengelighet i området.

Eventuelle driftskonsekvenser
Når infrastrukturen er ferdigstilt, vil kommunen få ansvar for drift og vedlikehold av offentlige anlegg som overtas gjennom utbyggingsavtalene. Investeringene vil bidra til en hensiktsmessig og sikker infrastruktur som støtter opp om den fremtidige driften av skole, boligområder og tilhørende offentlige arealer.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil legge til rette for etablering av nye boliger, skole og barnehage, og dermed bidra til utviklingen av et attraktivt og funksjonelt lokalsamfunn. Offentlige infrastrukturtiltak, herunder trygg skolevei, vil styrke trafikksikkerheten og bidra til gode oppvekstsvilkår for barn og unge. Utbyggingen vil også gi nye møteplasser og kvaliteter i nærmiljøet.

Økonomi
Kommunens investeringsbehov er knyttet til bidrag til offentlig infrastruktur som følge av etableringen av ny Ballerud skole og gjennomføring av tiltak som følger av utbyggingsavtalen. Endelige kostnader vil være avhengige av framdrift, gjennomføring av rekkefølgetiltak og overdragelse av realytelser fra utbygger.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet for en helhetlig og bærekraftig utvikling av området, hvor det kan legges til rette for miljøvennlige transportløsninger, trygg skolevei og gode gang- og sykkelforbindelser. Gjennom planlegging og opparbeidelse av offentlig infrastruktur vil det bli lagt vekt på løsninger som understøtter kommunens klima- og miljømål samtidig som området utvikles til et attraktivt og funksjonelt boområde.

Eventuelle endringer fra tidligere
Utbyggingsavtalen for Ballerud ble vedtatt av kommunestyret 28. februar 2024 (sak 020/24). I budsjett og økonomiplanen for 2026–2029 er det lagt til grunn at kommunen skal overta realytelser fra utbygger i 2027, mens opparbeidelse av Faalekollen er planlagt gjennomført i 2029. Prosjektet følger dermed opp vedtatte forpliktelser knyttet til områdets utvikling.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å følge opp utbyggingsavtalen for Ballerud og bidra til etablering av nødvendig offentlig infrastruktur for boliger, skole, barnehage og trygge nærmiljøer.

Tidligere politisk behandling
- Ballerud – Johs Faales vei 80–100 – Kleivveien 22 – områderegulering vedtatt i kommunestyret sak 020/22, 30. mars 2022.
- Utbyggingsavtale for Ballerud vedtatt i kommunestyret sak 020/24, 28. februar 2024.

Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Andenæskvartalet

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Som en del av utviklingen av Sandvika sentrum øst har Bærum kommune inngå utbyggingsavtale med grunneiere og utbygger i området. Avtalene regulerer etablering av offentlig infrastruktur som er nødvendig for å understøtte den planlagte byutviklingen. Infrastrukturtiltakene omfatter blant annet gater, torg, gangforbindelser og øvrige offentlige byrom. Utbyggingen er i stor grad finansiert av utbyggerne, kommunen og kommunale gebyrer, og gjennomføres i takt med utviklingen av de enkelte kvartalene. Prosjektet er viktig for å sikre en helhetlig og attraktiv byutvikling i Sandvika sentrum øst.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektets fremdrift er i stor grad avhengig av utbyggernes planer og gjennomføringstidspunkt for de ulike utbyggingsområdene. Den kommunale gjennomføringen er derfor delt inn i faser og etapper. Fase 1 omfatter Andenæskvartalet, Helgerudkvartalet og Tinghuskvartalet, mens Fase 2 omfatter Finstadkvartalet. Andenæs Eiendom arbeider med salg og videre utvikling av Andenæskvartalet, og fremdriften for flere av tiltakene vil avhenge av denne prosessen. Utbyggingsavtale er ikke inngått pr i dag.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet forventes å gi begrensede direkte driftskonsekvenser for kommunen som følge av at flere av tiltakene planlegges realisert av utbyggerne. Enkelte anlegg vil forbli i privat eie og vil dermed ikke medføre fremtidige kommunale drifts- og vedlikeholdsforpliktelser. For offentlig infrastruktur som eventuelt overtas av kommunen, vil det påregnes ordinære drifts- og vedlikeholdskostnader.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Utbyggingen vil bidra til å utvikle Sandvika sentrum øst som et mer attraktivt og tilgjengelig byområde med gode offentlige rom, møteplasser og forbindelser for gående og syklende. Tilrettelegging av torg, gangveier og annen infrastruktur vil styrke bymiljøet og bidra til økt aktivitet, trivsel og tilgjengelighet for innbyggere, besøkende og næringsliv.

Økonomi
Endelig budsjett fastsettes når avtaleforhandlingene er ferdigstilt. Det foreslåtte budsjettet i økonomiplanperioden følger av at tiltakene i hovedsak realiseres som realytelser fra utbyggerne og at enkelte anlegg ikke skal overtas av kommunen.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet for å utvikle en mer kompakt og bærekraftig bystruktur i Sandvika sentrum.

Opparbeidelse av gangforbindelser, torg og byrom vil legge til rette for økt bruk av miljøvennlige transportformer som gange, sykling og kollektivtransport.

Eventuelle endringer fra tidligere
Andenæs Eiendom forbereder salg og videre utvikling av Andenæskvartalet. I den forbindelse skal det inngås utbyggingsavtale som avklarer byggherreansvaret for blant annet Åmotbakken, Løkketangen, torg og gangveier gjennom kvartalet. Basert på de foreliggende avtaleforhandlingene legges det nå opp til at utbyggerne skal realisere alle aktuelle tiltak som realytelser. Samtidig vil enkelte av anleggene forbli i privat eie og ikke bli overdratt til kommunen. Dette medfører et vesentlig redusert investeringsbehov for kommunen sammenlignet med tidligere forutsetninger.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å legge til rette for gjennomføring av nødvendig offentlig infrastruktur som understøtter en helhetlig og attraktiv byutvikling i Sandvika sentrum øst.

Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Helgerudkvartalet

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bærum kommune har inngått utbyggingsavtale med Andenæs Eiendom AS om utvikling av Helgerudkvartalet som en del av byutviklingen i Sandvika sentrum øst. Som ledd i utbyggingen etableres kulvert, teknisk infrastruktur, gater og torg rundt kvartalet. Prosjektet skal bidra til å utvikle et attraktivt, funksjonelt og framtidsrettet byområde med høy kvalitet på offentlige rom og infrastruktur. Gater og plasser skal tilrettelegges for ferdsel, opphold og opplevelser, samtidig som de skal bidra til å styrke Sandvikas identitet og særpreg. Både kommunen og utbygger har høye ambisjoner innen miljø og bærekraft.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er tett knyttet til den pågående utbyggingen av Helgerudkvartalet og gjennomføres i samarbeid mellom kommunen og utbygger. Framdriften er avhengig av koordinering mellom byggearbeidene på kvartalet og etableringen av offentlig infrastruktur. Forsinkelser i ett av delprosjektene kan påvirke gjennomføringen av øvrige tiltak i området.

Eventuelle driftskonsekvenser
Når prosjektet er ferdigstilt, vil kommunen overta drift og vedlikehold av de offentlige gatene, torgene og infrastrukturanleggene. Nye anlegg forventes å gi lavere vedlikeholdsbehov og bedre funksjonalitet enn eksisterende løsninger. I anleggsperioden kan arbeidene medføre midlertidige konsekvenser for trafikkavvikling, tilgjengelighet og framkommelighet i området.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til å skape attraktive byrom og møteplasser som styrker Sandvika sentrum som handels-, kultur- og oppholdssted. Oppgraderte gater og torg vil gi bedre framkommelighet for gående og syklende, øke tilgjengeligheten og legge til rette for et mer levende bymiljø. Tiltaket vil komme både innbyggere, næringsliv og besøkende til gode.

Økonomi
Kommunestyret har vedtatt en økonomisk kostnadsramme på 615 mill. for kommunens gate- og infrastrukturprosjekt i Helgerudkvartalet. Prosjektet omfatter etablering av kulvert, teknisk infrastruktur, gater og offentlige byrom i tilknytning til utbyggingen av kvartalet. Kommunens arbeider forventes ferdigstilt i løpet av 2028. Kostnadsrammen er fordelt på 493 mill. på investeringsprosjektet *Utbyggingsavtaler Sandvika sentrum øst - Helgerudkvartalet*, mens resterende budsjettmidler inngår i investeringsprosjektet *Vann og avløp i utbyggingsavtaler*.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet legger til rette for en bærekraftig byutvikling med høy kvalitet på offentlige rom og god tilrettelegging for gange, sykling og kollektivtransport. Både kommunen og utbygger har høye miljøambisjoner, og det legges vekt på miljøvennlige løsninger i planlegging og gjennomføring. Utviklingen av attraktive byrom og redusert bilavhengighet forventes å bidra positivt til kommunens klima- og miljømål.

Eventuelle endringer fra tidligere
Vedtatt kostnadsramme for kommunens gate- og infrastrukturprosjekt er fastsatt til 615 mill., jf. kommunestyresak *Sandvika sentrum øst Fase 1 A – fastsettelse av økonomisk kostnadsramme* behandlet 31. januar 2024 (sak 007/24). Opsjonen om bruk av alternativ granitt ble ikke utløst etter behandling av sak *Beslutning om utløsning av opsjon med alternativt valg av granitt* i kommunestyret 29. mai 2024 (sak 071/24). Prosjektet videreføres innenfor vedtatt konsept og kostnadsramme.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre etableringen av gater, torg og teknisk infrastruktur som bidrar til et attraktivt, tilgjengelig og bærekraftig byområde i Sandvika sentrum øst.

Tidligere politisk behandling:
- Sandvika sentrum øst Fase 1 A – fastsettelse av økonomisk kostnadsramme behandlet i kommunestyret sak 007/24, 31. januar 2024
- Beslutning om utløsning av opsjon med alternativt valg av granitt behandlet i kommunestyret i møte sak nr. 071/24, 29. mai 2024

Utbyggingsavtaler – Sandvika sentrum øst – Tinghuskvartalet

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Som en del av utviklingen av Sandvika sentrum øst skal Bærum kommune inngå utbyggingsavtale med grunneierne i Tinghuskvartalet. Utbyggingsavtalen skal regulere gjennomføringen av nødvendig offentlig infrastruktur i området, herunder gater, byrom, tekniske anlegg og øvrige tiltak som følger av områdets utvikling. Infrastrukturtiltakene er en forutsetning for en helhetlig og velfungerende byutvikling i Sandvika sentrum øst. Prosjektet inngår i fase 1 av områdets utvikling, sammen med Andenæskvartalet og Helgerudkvartalet.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektets framdrift er avhengig av utbyggerens utviklingsplaner og tidspunkt for gjennomføring av Tinghuskvartalet. Entra arbeider med utviklingen av kvartalet, og forhandlinger om utbyggingsavtale pågår. Den kommunale gjennomføringen av offentlig infrastruktur må tilpasses utbyggers framdrift, noe som medfører usikkerhet knyttet til tidspunkt for realisering av tiltakene.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet forventes å gi begrensede driftsmessige konsekvenser for kommunen ettersom det legges opp til at utbygger skal gjennomføre infrastrukturen som realytelser. Eventuelle offentlige anlegg som senere overtas av kommunen vil inngå i ordinær kommunal drift og vedlikehold. Løsningen reduserer samtidig behovet for kommunal prosjektgjennomføring og oppfølging i utbyggingsfasen.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Utbyggingen av Tinghuskvartalet vil bidra til videre utvikling av Sandvika sentrum som et attraktivt og levende byområde. Nye gater, byrom og forbindelser vil styrke tilgjengeligheten og skape gode møteplasser for innbyggere, næringsliv og besøkende. Prosjektet vil også bidra til å understøtte ønsket byutvikling og økt aktivitet i sentrum.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår et revidert netto budsjett på 8,6 mill. Reduksjonen sammenlignet med tidligere forutsetninger skyldes at utbygger forutsettes å gjennomføre tiltakene som realytelser, samt at framdriften er forskjøvet mot slutten av økonomiplanperioden.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet legger til rette for en helhetlig og bærekraftig utvikling av Sandvika sentrum øst. Opparbeidelse av offentlige byrom, gater og forbindelser vil kunne fremme gange, sykling og kollektivtransport, og dermed redusere bilavhengigheten i området. Gjennom utbyggingsavtalen kan det stilles krav til miljømessige kvaliteter og bærekraftige løsninger som understøtter kommunens klima- og miljømål.

Eventuelle endringer fra tidligere
I budsjett og økonomiplanen for 2025–2028 var det lagt til grunn at kommunen skulle opparbeide deler av infrastrukturen. På bakgrunn av pågående avtaleforhandlinger foreslår kommunedirektøren et revidert budsjett. Det legges nå opp til at utbygger skal realisere alle tiltakene som realytelser. Samtidig tilsier signalene fra utbygger at gjennomføringen trolig vil skje nærmere 2030 enn tidligere forutsatt. Dette reduserer kommunens investeringsbehov betydelig.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å følge opp arbeidet med utbyggingsavtale og offentlig infrastruktur for å sikre en helhetlig utvikling av Tinghuskvartalet som del av Sandvika sentrum øst.

Utbyggingsavtaler – Stabekk vei og teknisk anlegg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter utbedring av veinett og tekniske anlegg på Stabekk som følge av planlagt byutvikling i området. Tiltakene skal sikre at infrastrukturen har tilstrekkelig kapasitet og standard til å betjene nye utbygginger og fremtidig trafikk- og befolkningsvekst. Oppgraderingen omfatter både veianlegg og teknisk infrastruktur, herunder vann- og avløpsanlegg. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med utbyggere og offentlige myndigheter, og er en viktig forutsetning for en helhetlig og bærekraftig utvikling av området.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av samarbeid mellom kommunen, utbyggere og Akershus fylkeskommune som veieier. Det er inngått utbyggingsavtale som bidrar til finansiering av tiltak på fylkesveien, og fylkeskommunen er tiltenkt rollen som byggherre. Gjennomføringen av veiprosjektet er imidlertid avhengig av at Gjønnesdiagonalen ferdigstilles først, noe som innebærer at oppgraderingen ikke kan igangsettes før tidligst i 2029/2030. Framdriften for enkelte øvrige tiltak vil også avhenge av utbyggernes gjennomføringstakt.

Eventuelle driftskonsekvenser
På kort sikt kan anleggsarbeidene medføre midlertidige utfordringer knyttet til trafikkavvikling og framkommelighet. På lengre sikt vil prosjektet gi et mer robust og funksjonelt veinett samt oppgradert teknisk infrastruktur med redusert vedlikeholdsbehov og bedre kapasitet. Nye anlegg forventes å gi økt driftssikkerhet og bedre kvalitet på kommunale tjenester.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tiltakene vil bidra til økt trafikksikkerhet, bedre framkommelighet og et mer attraktivt by- og nærmiljø på Stabekk. Oppgradering av veier, torg og tekniske anlegg vil legge til rette for en positiv utvikling av området og styrke tilgjengeligheten for gående, syklende og kollektivtrafikk. Prosjektet vil gi varige gevinster for både innbyggere, næringsliv og besøkende.

Økonomi
Utbedringen finansieres i hovedsak gjennom bidrag fra utbyggere. Deler av kostnadene knyttet til vann- og avløpsinfrastruktur finansieres gjennom kommunale gebyrer og er ivaretatt gjennom samlebevilgningen for vann og avløp i utbyggingsavtaler. Det foreligger foreløpig ikke en samlet oppdatert kostnadsramme for prosjektet, da gjennomføringstidspunkt og endelig omfang fortsatt er under avklaring.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet for å etablere moderne og bærekraftige løsninger for vei- og teknisk infrastruktur. Oppgradering av eksisterende anlegg kan bidra til bedre overvannshåndtering, økt trafikksikkerhet og bedre tilrettelegging for miljøvennlige transportformer som gange, sykling og kollektivtransport. Gjennomføring av tiltakene vil samtidig måtte ivareta relevante klima- og miljøhensyn i planlegging og utførelse.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det er nå inngått en utbyggingsavtale i samarbeid med Akershus fylkeskommune som bidrar til finansieringen av fylkesveien. Det legges opp til at fylkeskommunen påtar seg byggherreansvaret for gjennomføringen. Kommunen vil etablere et fond for mottak og forvaltning av bidrag fra utbyggere frem til anleggsarbeidene kan igangsettes. I tillegg til oppgradering av fylkesveien skal enkelte tiltak på kommunale veier og torg gjennomføres som realytelser fra utbyggerne. Tidspunktet for gjennomføring av disse tiltakene er foreløpig ikke endelig avklart.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å gjennomføre nødvendige oppgraderinger av vei- og teknisk infrastruktur på Stabekk for å understøtte fremtidig byutvikling og sikre tilstrekkelig kapasitet og standard.

Vann og avløp i utbygningsavtaler

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
I forbindelse med utbyggingsavtaler hvor det er behov for etablering eller oppgradering av vann- og avløpsinfrastruktur, påløper det investeringer som må finansieres og gjennomføres i takt med by- og områdeutviklingen. Samlebevilgningen for vann og avløp i utbyggingsavtaler benyttes til slike tiltak over hele kommunen. Formålet er å sikre at nødvendig vann- og avløpsinfrastruktur etableres i forbindelse med nye utbyggingsområder, slik at kapasitet, forsyningssikkerhet og miljøkrav ivaretas. Bevilgningen er et viktig virkemiddel for å støtte opp under kommunens vekst og utvikling.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektene er avhengige av framdriften i private og offentlige utbyggingsprosjekter samt inngåtte utbyggingsavtaler. Gjennomføringen må koordineres med øvrige infrastrukturtiltak og planlagt utbygging i de aktuelle områdene. Forsinkelser i utbyggingsprosjekter kan påvirke tidspunktet for investeringene, mens manglende oppfølging av vann- og avløpstiltak kan begrense utviklingsmulighetene i de aktuelle områdene.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering og oppgradering av vann- og avløpsanlegg vil bidra til økt driftssikkerhet og kapasitet i den kommunale infrastrukturen. Nye anlegg kan medføre økte drifts- og vedlikeholdsoppgaver når de overtas av kommunen, men vil samtidig redusere behovet for akutte reparasjoner og bidra til mer effektiv drift over tid.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet legger til rette for boligbygging, næringsutvikling og utvikling av offentlige funksjoner ved å sikre nødvendig teknisk infrastruktur. Investeringene bidrar til trygge og velfungerende lokalsamfunn,

samtidig som de støtter opp under kommunens mål om bærekraftig vekst og gode tjenester til innbyggerne.

Økonomi
Samlebevilgningen benyttes til finansiering av vann- og avløpstiltak som følger av inngåtte utbyggingsavtaler i kommunen. Midlene i økonomiplanperioden 2027–2030 er avsatt til prosjekter i Sandvika sentrum øst, Hamang/Industriveien, Sandvika nord og Stabekk. Endelig behov og kostnadsfordeling vil avhenge av framdriften i de aktuelle utbyggingsprosjektene.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet bidrar til etablering av moderne og robust vann- og avløpsinfrastruktur som er tilpasset fremtidig befolkningsvekst og klimaendringer. Nye anlegg gir bedre muligheter for håndtering av overvann, redusert risiko for lekkasjer og utslipp samt mer effektiv ressursutnyttelse. Tiltakene vil støtte kommunens arbeid med klimatilpasning og bærekraftig forvaltning av vannressursene.

Eventuelle endringer fra tidligere
Samlebevilgningen videreføres for å ivareta behovene knyttet til vann- og avløpsinfrastruktur i utbyggingsavtaler. I økonomiplanperioden 2027–2030 er det lagt inn midler til prosjekter i Sandvika sentrum øst, planlegging og forprosjekt for Hamang/Industriveien samt prosjekter i Sandvika nord og på Stabekk. Prioriteringen av midlene vil følge framdriften i de enkelte utbyggingsområdene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre investeringer i vann- og avløpsinfrastruktur som følger av utbyggingsavtaler, for å støtte opp under kommunens vekst og utvikling.

Vann og avløp utløst av flytteplikt (vei- og baneutbygging)

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter kommunens andel av kostnader knyttet til flytting og omlegging av vann- og avløpsinfrastruktur som følge av større vei- og baneutbyggingsprosjekter. Når vann- og avløpsledninger ligger i riks- eller fylkesveier på såkalte «flyttevilkår», må kommunen dekke deler av kostnadene ved nødvendig omlegging i forbindelse med utbygging eller oppgradering av veianlegg. Prosjektet er derfor nødvendig for å sikre fortsatt funksjon og drift av vann- og avløpssystemene samtidig som nasjonale og regionale samferdselsprosjekter gjennomføres.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er direkte avhengig av framdriften i vei- og baneprosjekter som gjennomføres av andre offentlige aktører, herunder oppgraderingen av E18. Kommunen har begrenset påvirkning på tidspunkt og omfang av tiltakene, men er forpliktet til å delta i nødvendige flytte- og omleggingsarbeider når eksisterende ledningsanlegg blir berørt. Forsinkelser eller endringer i samferdselsprosjektene vil kunne påvirke kommunens framdrift og investeringsbehov.

Eventuelle driftskonsekvenser
Omlegging av vann- og avløpsledninger må gjennomføres på en måte som sikrer kontinuerlig vannforsyning og avløpshåndtering gjennom anleggsperioden. Prosjektet kan medføre midlertidige driftsmessige tilpasninger, men vil samtidig gi mulighet til å oppgradere eller fornye deler av infrastrukturen i forbindelse med omleggingene. På sikt kan dette bidra til økt driftssikkerhet og redusert vedlikeholdsbehov.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til at viktige samferdselsprosjekter kan gjennomføres samtidig som kommunens vann- og avløpstjenester opprettholdes. Innbyggerne vil nyte godt av både forbedret transportinfrastruktur og

et velfungerende vann- og avløpssystem. Eventuelle anleggsarbeider kan medføre midlertidige lokale ulemper, men tiltakene er nødvendige for å sikre langsiktig samfunnsutvikling.

Økonomi
Prosjektet finansierer kommunens andel av kostnader knyttet til flytting og omlegging av vann- og avløpsanlegg som ligger på flyttevilkår i riks- og fylkesveier. Endelig investeringsbehov vil variere med framdriften i de enkelte samferdselsprosjektene og omfanget av nødvendige tiltak. Anslått totalramme fremgår ikke av det foreliggende grunnlaget.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet har begrenset direkte klima- og miljøpåvirkning, men gir mulighet til å modernisere og fornye deler av vann- og avløpsinfrastrukturen i forbindelse med omleggingene. Nye ledningsanlegg kan bidra til redusert lekkasjerisiko, bedre driftssikkerhet og mer effektiv ressursutnyttelse. Samtidig vil koordinering med større samferdselsprosjekter bidra til en mer helhetlig og bærekraftig utvikling av infrastrukturen.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet ble igangsatt som følge av oppgraderingen av E18 og andre samferdselstiltak som utløser flytteplikt for kommunale vann- og avløpsledninger. Behovet for investeringer vil være avhengig av framdriften i de aktuelle samferdselsprosjektene og omfanget av ledningsanlegg som må flyttes eller ombygges.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å gjennomføre nødvendige flyttinger og omlegginger av vann- og avløpsinfrastruktur som følge av vei- og baneutbyggingsprosjekter.

Vannproduksjon

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er en samlebevilgning for mindre vedlikeholds- og oppgraderingstiltak ved Aurevann vannbehandlingsanlegg. Vannbehandlingsanlegget er en sentral del av kommunens vannforsyningssystem, og det er nødvendig med løpende investeringer for å opprettholde sikker og stabil produksjon av drikkevann. Bevilgningen benyttes blant annet til tekniske oppgraderinger, utskifting av komponenter og tiltak som sikrer at anlegget opprettholder nødvendig kapasitet og vannkvalitet. I 2027 er investeringsbehovet høyere enn normalt som følge av behov for utskifting av filtermateriale i vannfiltrene.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av tiltakene er avhengig av tekniske tilstandsvurderinger og planlagte vedlikeholdsaktiviteter ved vannbehandlingsanlegget. Regelmessig oppgradering og vedlikehold er nødvendig for å opprettholde driftssikkerheten og sikre at anlegget tilfredsstiller krav til vannkvalitet og leveringssikkerhet. Manglende investeringer kan over tid øke risikoen for driftsforstyrrelser og svekket renseeffekt.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet forventes å ha positive driftsmessige effekter ved å sikre stabil vannproduksjon og redusere risikoen for tekniske feil. Utskifting av filtermateriale og andre vedlikeholdstiltak vil bidra til å opprettholde renseprosessen og kvaliteten på drikkevannet. Arbeidene planlegges slik at konsekvensene for vannforsyningen blir minimale.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet bidrar til å sikre innbyggerne en trygg og stabil forsyning av drikkevann. Vannproduksjon er

en grunnleggende samfunnskritisk tjeneste, og nødvendige oppgraderinger ved vannbehandlingsanlegget er viktige for å opprettholde helse, beredskap og livskvalitet for innbyggerne.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen med 2 mill. Midlene skal benyttes til løpende vedlikehold, oppgraderinger og nødvendige utskiftinger ved vannproduksjonsanlegget.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet bidrar til å opprettholde effektiv og sikker vannbehandling gjennom modernisering og vedlikehold av eksisterende anlegg. Oppgraderinger av tekniske installasjoner og filterløsninger kan gi mer effektiv drift og bedre ressursutnyttelse. Tiltakene understøtter en bærekraftig forvaltning av kommunens drikkevannsforsyning og bidrar til å sikre høy vannkvalitet over tid.

Eventuelle endringer fra tidligere
Investeringsbehovet øker i 2027 som følge av planlagt utskifting av filtermaterialet i vannfiltrene ved Aurevann vannbehandlingsanlegg. Utover dette videreføres den løpende samlebevilgningen til vedlikehold og mindre oppgraderinger av vannproduksjonsanleggene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre vedlikehold og oppgradering av vannproduksjonsanleggene for å sikre en trygg, stabil og framtidsrettet drikkevannsforsyning.

Vei-, bro og trafikksikkerhetstiltak

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet er en samlebevilgning som skal sikre nødvendig vedlikehold, oppgradering og utvikling av kommunens vei- og trafikkinfrastruktur. Bevilgningen omfatter veiforsterkning, sluk, sandfang og kummer, sikring av skrenter og fjellskjæringer, grunnerverv til samferdselsformål, trafikksikkerhetstiltak samt opprusting og rehabilitering av broer.

Bærum kommune er en betydelig veieier, og det er behov for kontinuerlige investeringer for å opprettholde standard, trafikksikkerhet og fremkommelighet på det kommunale veinettet. «Asfaltplanen» er et sentralt verdibevarende tiltak som skal forlenge levetiden på veistrekninger hvor restlevetiden er i ferd med å utløpe eller allerede er utløpt. Klimaendringer med mer nedbør og hyppigere ekstremvær øker samtidig behovet for investeringer i overvannshåndtering, drenering og sikringstiltak.

Avhengigheter og konsekvenser
Gjennomføringen av tiltakene avhenger av tilstandsvurderinger, prioriteringer i kommunens vedlikeholdsplaner og gjennomføring av nødvendige grunnerverv. Flere tiltak er knyttet til vedtatte reguleringsplaner og utviklingsprosjekter. Klimaendringer og økende belastning på infrastrukturen kan påvirke både kostnader og prioriteringer i økonomiplanperioden.

Manglende investeringer kan føre til økt forfall på veier og broer, redusert trafikksikkerhet, høyere vedlikeholdsutgifter og større risiko for skader som følge av ras, erosjon og overvannshendelser.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltakene forventes å bidra til forlenget levetid, økt driftssikkerhet og bedre framkommelighet på kommunens veinett. Oppgradering av dreneringssystemer, sluk og overvannsløsninger vil kunne redusere driftsmessige utfordringer ved kraftig nedbør. Rehabilitering av broer og sikring av skrenter vil bidra til færre akutte hendelser og redusert behov for ekstraordinære driftstiltak.

Samtidig opplever kommunen at en økende andel av kostnadene knyttet til vedlikehold og sikring klassifiseres som driftskostnader fremfor investeringskostnader.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet har stor betydning for innbyggernes hverdag gjennom å sikre trygge og tilgjengelige veier, gangforbindelser og broer. Trafikksikkerhetstiltak som fortau, opphøyde gangfelt, innsnevringer og forbedret belysning bidrar til økt trygghet for myke trafikanter, spesielt barn, eldre og personer med nedsatt mobilitet.

Tiltakene vil også bidra til bedre fremkommelighet for kollektivtrafikk, næringstrafikk og beredskapskjøretøy, samt redusere risikoen for ulykker og trafikkfarlige situasjoner.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den løpende samlebevilgningen og bevilge 43,9 mill. i 2030 til prosjekter innen:

- Veiforsterkning og asfaltrehabilitering
- Sluk, sandfang og overvannstiltak
- Sikring av skrenter, fjellskjæringer og steinsprang
- Opprusting og rehabilitering av broer
- Trafikksikkerhetstiltak
- Grunnerverv til samferdselsformål

I tillegg foreslås det å overføre 6 mill. årlig fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet fra og med 2027 som følge av regnskapsmessige føringer og økte driftsrelaterte kostnader.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet har en viktig funksjon i kommunens klimatilpasningsarbeid. Utbedring av grøfter, drenering, sluk og overvannsanlegg bidrar til å håndtere økte nedbørsmengder og redusere risikoen for flomskader på veinettet. Sikring av skrenter og fjellskjæringer styrker infrastrukturen mot konsekvenser av erosjon, frost og ekstremvær.

Trafikksikkerhetstiltak og forbedringer for gående og syklende kan bidra til økt bruk av miljøvennlige transportformer. Samlet sett vil prosjektet bidra til en mer robust, sikker og klimatilpasset kommunal samferdselsinfrastruktur.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet viderefører kommunens samlede satsing på vedlikehold og standardheving av veier, broer og trafikksikkerhetstiltak. Som følge av økte kostnader som regnskapsmessig må klassifiseres som drift, foreslår kommunedirektøren å omdisponere 6 mill. årlig fra investering til drift fra og med 2027.

Det arbeides også videre med kartlegging og tilstandsvurdering av kommunens broer. Kommunen forvalter i dag over 90 broer, og resultatene fra tilstandsvurderingene vil ligge til grunn for fremtidige rehabiliterings- og fornyelsestiltak.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre investeringer i vei-, bro- og trafikksikkerhetstiltak for å sikre trygge, robuste og tilgjengelige transportløsninger i kommunen.

Veiutvidelse av Forneburingen

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
I forbindelse med behandlingen av Kommuneplanens delplan 3 (KDP3) for Fornebu, ble det besluttet å

utrede en utvidelse av Forneburingen som del av den fremtidige transportløsningen på Fornebu. Formålet var å styrke kapasiteten for kollektivtransport, sykkel og gange i takt med utviklingen av området og forventet befolkningsvekst.

I den videre planprosessen ble reguleringsplanen for Forneburingen – vestre del – tilrettelegging for buss, sykkel og gange behandlet i kommunestyret. Innstillingen fra formannskapet var at reguleringsplanen avvises på nåværende tidspunkt, og at saken eventuelt vurderes på nytt når effektene av Fornebubanen er kjent og fremtidige mobilitetsløsninger fra Ruter er nærmere avklart. På bakgrunn av dette foreslås det å omprioritere de resterende midlene til andre prioriterte mobilitets- og trafikksikkerhetstiltak på Fornebu.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektets videre utvikling er avhengig av erfaringene med Fornebubanen, utviklingen i reisemønster på Fornebu og fremtidige kollektivløsninger som tilbys av Ruter. Beslutningen om å avvente utvidelsen av Forneburingen innebærer at behovet for økt veikapasitet vurderes på nytt når effekten av de nye transportløsningene er bedre dokumentert.

De omprioriterte tiltakene må koordineres med øvrige utviklingsprosjekter på Fornebu og gjennomføres i samspill med eksisterende og planlagt infrastruktur.

Eventuelle driftskonsekvenser
Etablering av fortau, sykkelfelt og undergang forventes å gi begrensede driftsmessige konsekvenser utover ordinært vedlikehold av kommunal infrastruktur. Tiltakene vil samtidig kunne bidra til bedre fremkommelighet og økt trafikksikkerhet, noe som kan redusere behovet for enkelte trafikale tiltak på sikt.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet vil bidra til bedre forhold for gående og syklende i områdene Nansenparken, Storøya og Oksenøya. Etablering av fortau, sykkelfelt og undergang ved Kilenkrysset/Vestre lenke vil styrke trafikksikkerheten og gjøre det enklere å velge aktive transportformer. Tiltakene vil komme både beboere, skoleelever, arbeidstakere og besøkende til gode, og understøtter kommunens mål om trygge og attraktive nærmiljøer.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 6,2 mill. i 2027, 5 mill. i 2028, 4 mill. i 2029 og 11,3 mill. i 2030 til gjennomføring av disse prosjektene. Midlene finansieres gjennom omdisponering av tidligere avsatte midler til utvidelse av Forneburingen.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet har en positiv klima- og miljøeffekt ved at investeringene rettes inn mot tiltak for gående og syklende fremfor økt veikapasitet for biltrafikk. Nye fortau, sykkelfelt og tryggere krysningsløsninger vil kunne stimulere til økt bruk av miljøvennlige transportformer og redusert bilavhengighet. Tiltakene støtter dermed kommunens mål om bærekraftig mobilitet og reduserte klimagassutslipp.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det er tidligere bevilget midler til utvidelse av Forneburingen gjennom tidligere budsjett og økonomiplaner. Som følge av at reguleringsplanen ikke foreslås realisert nå, foreslår kommunedirektøren at gjenstående midler omdisponeres til andre tiltak på Fornebu. Midlene foreslås benyttet til etablering av fortau og sykkelfelt i områdene Nansenparken, Storøya og Oksenøya, samt til arbeid med etablering av undergang ved Kilenkrysset/Vestre lenke på kommunal grunn.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å benytte tidligere avsatte midler til tiltak som styrker forholdene for gående og syklende på Fornebu og bidrar til økt trafikksikkerhet og bærekraftig mobilitet.

Tidligere politisk behandling
- Kommuneplandel 3 for Fornebu, vedtatt i kommunestyret sak 041/19, 27. mars 2019
- Detaljregulering for Forneburingen - vestre del - tilrettelegging for buss, sykkel og gange - 2 gangsbehandling behandlet i Kommunestyret sak 082/25, 18. juni 2025

Verkstedet - Transport, utstyr og maskiner

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter løpende utskifting og fornyelse av maskiner og utstyr ved Verkstedet. Moderne og driftssikkert utstyr er en forutsetning for effektiv gjennomføring av verkstedets oppgaver og for å sikre god kvalitet på vedlikehold, reparasjoner og teknisk oppfølging av kommunens kjøretøy og maskinpark. Utskifting av utstyr som har nådd slutten av sin levetid bidrar til å opprettholde produktivitet, sikkerhet og driftssikkerhet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å videreføre den årlige bevilgningen med 0,25 mill. i 2030. Midlene skal benyttes til utskifting og fornyelse av maskiner og utstyr i tråd med vedtatt utskiftingsplan.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre fornyelsen av maskiner og utstyr ved Verkstedet for å sikre effektiv og driftssikker understøttelse av kommunens kjøretøy og maskinpark.

Østernvannsvingen gravplass

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Gravferdsloven stiller krav om at kommunen til enhver tid skal ha ledige gravplasser tilsvarende minst tre prosent av befolkningen. For å møte fremtidig behov for gravplasser er det reservert midler til /etablering av en ny gravplass i Østernvannsvingen. Prosjektet er nødvendig for å sikre tilstrekkelig gravkapasitet og opprettholde kommunens lovpålagte ansvar innen gravferdsforvaltning. Den nye gravplassen vil bidra til å møte behovet som følger av befolkningsvekst og fremtidige gravferdsbehov i kommunen. Prosjektet er under utredning og vil definere etablering av fremtidig løsning.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av gjennomføring av reguleringsplanprosessen, videre prosjektering og nødvendige myndighetsgodkjenninger. Arbeidet med reguleringsplanen startet i 2022 og danner grunnlaget for videre utvikling av prosjektet. Forsinkelser i planprosessen kan påvirke tidspunktet for etablering av gravplassen og kommunens langsiktige kapasitet innen gravferdsforvaltning.

Eventuelle driftskonsekvenser
Når gravplassen tas i bruk, vil kommunen få ansvar for drift, vedlikehold og forvaltning av anlegget. På lang sikt vil etableringen bidra til å sikre tilstrekkelig gravkapasitet og redusere risikoen for kapasitetsutfordringer ved eksisterende gravplasser. I etableringsfasen forventes begrensede driftsmessige konsekvenser.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Gravplasser utgjør viktige verdige og tilgjengelige områder for minne, sorgarbeid og ettertanke. Etablering av ny gravplass vil sikre innbyggerne et framtidsrettet gravferdstilbud og bidra til at kommunen kan oppfylle sitt samfunnsansvar på området. Prosjektet vil ha stor betydning for både dagens og fremtidige generasjoner.

Økonomi
Prosjektet er på utredningsstadiet og investeringsbehovet er ikke endelig fastsatt. Foreløpig prosjektkostnad er estimert til 188,6 mill. Det er tidligere bevilget midler til planlegging og forprosjekt, og kommunedirektøren foreslår å bevilge 0,8 mill. i 2030 til videre oppstart av prosjektet. Hoveddelen av investeringen er planlagt gjennomført etter 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Ved planlegging og etablering av gravplassen vil det være viktig å ivareta natur- og miljøhensyn, herunder landskapstilpasning, overvannshåndtering og bevaring av naturverdier. Prosjektet gir mulighet til å etablere et moderne gravplassområde med bærekraftige løsninger og god tilpasning til omgivelsene. Det vil også kunne legges vekt på biologisk mangfold og grønne kvaliteter i den videre utformingen av anlegget.

Eventuelle endringer fra tidligere
Arbeidet med reguleringsplan for Østernvannsvingen gravplass startet i 2022. Det er tidligere bevilget midler til planlegging og forprosjekt i 2026. Prosjektet videreføres med bevilgning til oppstart av gjennomføringsfasen. I et langsiktig perspektiv er det planlagt etablering av den nye gravplassen i perioden 2031–2035.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med etablering av ny gravplass i Østernvannsvingen for å sikre fremtidig gravkapasitet og oppfyllelse av kommunens lovpålagte ansvar innen gravferdsforvaltning.

Eiendom

Beskrivelse av tjenesteområdet
Kommunalområdet består av tjenestene Bygg og prosjekt, Eiendomsforvaltning, Teknologi og eiendomsdrift og Eiendomsservice og renhold, samt avdeling Grunneiendom. Med ansvar for omtrent 1 million m² bygningsmasse og en portefølje som inkluderer formålsbygg, kommunale boliger, administrasjonsbygg, næringseiendommer og tomtegrunn, har Bærum kommune Eiendom en av Norges største kommunale eiendomsvirksomheter.

Gjennom bærekraftige investeringer, effektiv ressursbruk og innovativ eiendomsutvikling, legges det til rette for fremtidsrettede og funksjonelle bygg som støtter opp om kommunens tjenestetilbud. Samtidig innebærer kommunens omstillingsarbeid og behov for budsjettreduksjon færre investeringsprosjekter og strammere rammer for drift og vedlikehold. I henhold til temaplan Eiendom jobbes det med å redusere areal og eiendomsmasse og sikre god forvaltning av det vi trenger til de tjenestene vi trenger. Omstillingen skal sikre effektiv ressursbruk, økt verdiskaping og bærekraftig utvikling.

Drifts- og investeringsbudsjett
I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**844,3**	**844,3**	**844,3**	**844,3**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-40,0**	**-23,4**	**31,5**	**-23,5**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**23,4**	**23,4**	**23,4**	**23,4**
Konsekvensjusteringer	**-16,5**	**0,1**	**55,0**	**0,0**
Konsekvensjustert budsjett	**827,8**	**844,4**	**899,3**	**844,3**
Tiltak som øker budsjettet				
Optimalisere og tilpasse egen bygningsmasse. (Reduserte investeringer, økt vedlikehold bygg)	30,0	30,0	30,0	30,0
Styrke samfunnsutviklerrollen – gjennomføre pilot med åpen Kommunegård noen helger i året	0,5	0,5	0,5	0,5
Teknisk endring, overføring av budsjettmidler fra investering til drift: Foranalyse utgifter investeringsprosjekter	3,0	3,0	3,0	3,0
Teknisk endring: Skadefond gjøres om til en fast endring av årsbudsjettet istedenfor en årlig budsjettjustering på slutten av året	10,0	10,0	10,0	10,0
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	34,4	24,0	24,0	24,0
Økte husleieutgifter som følge av forskyvning av Tårnkvartalet – innleie fra Flytårnet et år tidligere	3,3	-1,5	0,0	0,0
Sum Tiltak som øker budsjettet	**81,2**	**66,0**	**67,5**	**67,5**
Tiltak som reduserer budsjettet				
Redusere innleiekostnad av bygg	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Sum Tiltak som reduserer budsjettet	**0,0**	**-5,0**	**-5,0**	**-5,0**
Sum nye tiltak og endringer	**81,2**	**61,0**	**62,5**	**62,5**
Budsjett 2027-2030	**909,0**	**905,4**	**961,9**	**906,9**

Tiltak som øker budsjettet

Optimalisere og tilpasse egen bygningsmasse. (Reduserte investeringer, økt vedlikehold bygg)

Kommunedirektøren foreslår å styrke det løpende vedlikeholdet av kommunens bygningsmasse med 30 mill. Bakgrunnen er en planlagt reduksjon i investeringsnivået, kombinert med økt grad av sambruk og flerbruk av eksisterende bygg.

For å sikre god ressursutnyttelse og lavest mulige livsløpskostnader (LCC), er det avgjørende at kommunen opprettholder et jevnt og tilstrekkelig nivå på det forebyggende vedlikeholdet. Dette vil bidra til å forlenge levetiden på byggene og redusere behovet for større, kostnadskrevende investeringsprosjekter over tid.

Nåværende budsjettramme:
Det er budsjettert med 85 mill. til vedlikehold (eksklusiv boliger) i 2026. En økning på 30 mill. vil gi en samlet budsjettramme på om lag 115 mill.

Konsekvenser:
Hvis nødvendige tiltak utsettes, øker risikoen for driftsavbrudd, akutte hendelser og svekket tjenestekvalitet. En styrking av vedlikeholdsrammen er nødvendig for å hindre ytterligere oppbygging av vedlikeholdsetterslep. Samtidig vil tiltaket bidra til å bringe Bærum nærmere et mer forsvarlig nivå sammenlignet med andre kommuner. Foreløpige KOSTRA-tall for 2025 viser at Bærum ligger på om lag 93 kroner per kvm, mens sammenlignbare kommuner (ASSS, ekskl. Oslo) over tid har hatt et nivå på rundt 150 kroner per kvm. Politikerdashbordet (NKF) har et anbefalt nøkkeltall på 191 kroner per kvm. til vedlikehold. Dette understreker behovet for en opptrapping.

Vedlikeholdsnivået må sees i sammenheng med redusert investeringstakt og nedjustering av formuesbevarende investeringer. En større andel av kostnadene vil derfor regnskapsmessig måtte føres i drift, noe som er i tråd med god regnskapsskikk.

Tiltaket vil bidra til:

- å stabilisere vedlikeholdsnivået og redusere risikoen for økt etterslep
- å sikre mer bærekraftig forvaltning av bygningsmassen
- å legge til rette for redusert samlet arealbruk over tid

Samlet sett er tiltaket et viktig grep for å bringe kommunen nærmere et langsiktig bærekraftig og forsvarlig vedlikeholdsnivå.

Styrke samfunnsutviklerrollen – gjennomføre pilot med åpen Kommunegård noen helger i året

I formannskapets møte 18. mars 2026 Kommunegården - foreløpig vurdering av fremleie og helgeåpen Kommunegård, sak 047/26, ble det bedt om en vurdering av muligheten for å holde Kommunegården åpen enkelte helger i året, som et pilottiltak. Kommunedirektøren ble også bedt om å utrede hvordan bygget kan avgrenses slik at kun deler av Kommunegården er tilgjengelig for publikum på kveld og i helg, samt anslå kostnadene ved en slik løsning.

Nåværende budsjettramme:
Kommunegården er per i dag ikke åpen i helger, og det er ikke avsatt midler til dette formålet. Basert på foreløpige anslag vil kostnadene utgjøre om lag **0,5 mill.** årlig ved åpning én helg per måned. Dette inkluderer vakthold, adgangshåndtering, renhold, energi og teknisk beredskap.

Ved større arrangementer, særlig i regi av frivilligheten, må det påregnes økte kostnader utover dette nivået.

Konsekvenser:
Tiltaket vil:

- øke tilgjengeligheten til Kommunegården for innbyggere og frivillighet
- bidra til mer fleksibel og effektiv bruk av kommunens lokaler
- styrke Kommunegården som møteplass

Spørsmål om eventuell ombygging for å avgrense deler av bygget vil bli fremmet i egen politisk sak, inkludert kostnadsanslag og anbefalt løsning.

Teknisk endring, overføring av budsjettmidler fra investering til drift: Foranalyse utgifter investeringsprosjekter

Det er innført en strengere intern praktisering av regelverket for hva som kan klassifiseres som investering i tidligfase (Regnskapsstandard nr. 4 God kommunal regnskapsskikk). Dette innebærer en tydeligere avgrensning mellom drift og investering.

Endringen medfører at en større andel av prosjektkostnadene må føres som drift. Effekten anslås til minimum 3,0 mill. årlig i økte driftskostnader. Kommunedirektøren foreslår å omfordele 9 mill. fra investeringsprosjektet Formuesbevaring og til driften (ved overføring fra investering til drift er det kun egenkapitalen (cirka 1/3) som tilføres driftsbudsjettet).

Nåværende budsjettramme:
Foranalysekostnader (prosjekter) har en nåværende budsjettramme på cirka 3 mill. i driftsregnskapet. Med en økning på 3 mill. økes foranalysekostnadene i driftsregnskapet til cirka 6 mill.

Konsekvenser:
Endringen gir økt transparens og en mer forsvarlig regnskapsføring, men medfører samtidig et høyere press på driftsbudsjettet. Investeringsprosjektene vil fremover få noe reduserte kostnader i og med at flere tidligfase (forprosjekt) kostnader fremover regnskapsføres som driftsmidler.

Teknisk endring: Skadefond gjøres om til en fast endring av årsbudsjettet istedenfor en årlig budsjettjustering på slutten av året

Kommunedirektøren foreslår å innarbeide et fast nivå for kostnader knyttet til hærverk på kommunale bygg. De siste årene har hærverk i snitt utgjort om lag 10 mill. årlig.

I dag håndteres disse kostnadene gjennom et skadefond, med behov for årlige budsjettjusteringer. For å forenkle administrasjonen og sikre mer forutsigbar økonomistyring, foreslås det å justere budsjettrammen med 10 mill. som en varig tilpasning.

Dette vil gi et fast årlig budsjett å forholde seg til, uavhengig av variasjoner i faktisk hærverksomfang, og bidra til bedre sammenheng mellom budsjett og regnskap gjennom året.

Nåværende budsjettramme:
Teknologi og eiendomsdrift har i dag en samlet budsjettramme på om lag 106 mill. til service, reparasjoner, vakthold og tilknyttede oppgaver. Foreslått økning gir en budsjettramme på 116 mill. i 2027.

Konsekvenser:
Tiltaket vil:

- forenkle budsjettoppfølgingen og redusere behovet for løpende budsjettjusteringer
- gi økt forutsigbarhet for både regnskapsavdelingen og Teknologi og eiendomsdrift
- styrke den økonomiske styringen ved å synliggjøre et realistisk nivå for hærverkskostnader i årsbudsjettet

Samlet sett innebærer tiltaket en administrativ forenkling og en mer robust og transparent budsjettramme.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Økte husleieutgifter som følge av forskyvning av Tårnkvartalet – innleie fra Flytårnet et år tidligere

Kommunedirektøren foreslår å bevilge 3,3 mill. (inkludert felleskostnader) i 2027 som følge av tidligere oppstart av leiekontrakt for fritidssenteret og Fornebupiloten. Oppstart foreslås fra oktober 2026, noe som er tidligere enn 2028 som lå til grunn i opprinnelig plan. Utvidelse av biblioteket tar noe tid og anses å leies inn først fra 2029, derav legges noen budsjettmidler (1,5 mill.) tilbake i 2028.

Nåværende budsjettramme:
Det er ikke budsjettert med husleieutgifter knyttet til denne forskyvningen i 2026. Midler til økte husleiekostnader som følge av utsatt investering i Tårnkvartalet er først lagt inn fra 2028 gjennom tiltaket om økte husleieutgifter i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 med 8 mill.

Konsekvenser:
Tidligere oppstart av leieforholdet gir raskere tilgang til fritidssenter og Fornebupiloten, og styrker tilbudet til målgruppen tidligere enn forutsatt.

Tiltak som reduserer budsjettet

Redusere innleiekostnad av bygg

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre 5 mill. fra og med 2028 som følge av utløp av leiekontrakt for Forneburingen barnehage i 2027 (lokalene skal tilbakestilles til slik de var ved overtakelse så estimerte vedlikeholdskostnader vil gå i mot lavere innleiekostnader i 2027).

Nåværende budsjettramme:
Årlig budsjettramme for innleie av lokaler er på cirka 340 mill. inklusiv innleie fra Bærum pensjonskasse og Kalk eiendom uten omsorgs- og velferdsboliger.

Konsekvenser:
Ved avvikling av leieforholdet vil barna i Forneburingen barnehage bli ivaretatt gjennom omplassering til ledig kapasitet i andre barnehager på Fornebu.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	238,0	212,3	217,9	215,9	215,8	215,8
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	995,6	1 029,3	1 097,8	1 096,3	1 097,8	1 097,8
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Overføringsutgifter	195,7	176,2	180,4	180,4	235,4	180,4
Finansutgifter	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**1 429,6**	**1 417,8**	**1 496,2**	**1 492,7**	**1 549,1**	**1 494,1**

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-371,8	-387,3	-396,6	-396,6	-396,6	-396,6
Refusjoner	-212,1	-186,2	-190,7	-190,7	-190,7	-190,7
Overføringsinntekter	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-586,4**	**-573,5**	**-587,2**	**-587,2**	**-587,2**	**-587,2**
Sum	**843,3**	**844,3**	**909,0**	**905,4**	**961,9**	**906,9**

Aktivitet (nøkkeltall)

Klima

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Formålsbygg, kommune Alle energityper Energibruk per kvadratmeter eid areal (kWh)	152	121	120	119	116

Areal

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Eid areal Formålsbygg, kommune Areal (m2)	621 265	613 122	614 122	615 622	622 922
Leid areal Formålsbygg, kommune Areal (m2)	41 504,0	41 812,0	37 812,0	30 912,0	22 112,0
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	5,00	4,90	4,85	4,81	4,60
Gjennomsnittlig ledighetsgrad kommunal boligmasse (prosent)	5,0 %	4,3 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %

Forvaltning, drift og vedlikehold

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Eiendomsforvaltning, kommune netto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	11,3 %	10,9 %	10,9 %	10,8 %	10,5 %
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kroner)	121	93	110	150	150

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Eiendom													
(NY) Hamang området	8,0	2,0	2,0	2,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
(NY) Strand restaurant rehabilitering	45,0	0,0	0,0	4,0	37,0	41,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Aldersvennlige boliger - Hans Øverlandsvei	90,5	2,0	40,0	45,5	0,0	87,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Aldersvennlige boliger - Helmerveien	91,1	5,2	2,0	9,0	0,0	16,2	0,0	0,0	63,0	10,3	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Aldersvennlige boliger - Niels Leuchsvei	30,0	2,0	2,0	0,4	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Aldersvennlige boliger - Skolegata	4,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Aldring og mestring (institusjon) – reklamasjonsavsetning		1,0	1,0	1,0	1,0	4,0	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	S – Samlebevilgning
Barnehage, reklamasjonsavsetning		4,0	4,0	4,0	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	S – Samlebevilgning
Digital transformasjon (Smarte bygg)		5,7	35,4	5,3	5,2	51,6	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	S – Samlebevilgning
Eiksveien utvikling/salg	8,2	4,0	2,0	2,2	0,0	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Eyvind Lyches vei 10 - rehabilitering bygg	350,0	66,0	171,0	107,0	0,0	344,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Flytårnet tomt 8.1 salg	8,0	2,0	2,0	2,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Formuesbevaring		205,9	252,5	225,6	226,4	910,4	250,7	160,0	160,0	160,0	160,0	160,0	S – Samlebevilgning
Fornebu - margin fase 2 og 3		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	76,1	S – Samlebevilgning
Fornebu – Holtekilen	1 140,6	9,2	13,3	4,0	0,0	26,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Fornebu – midlertidig kapasitet		11,2	0,0	0,0	0,0	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Fornebu – Tårnkvartalet	1 776,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	15,1	45,5	150,0	600,0	F0 – Foranalyse
Fornebu, reklamasjonsavsetning		6,9	6,0	5,0	4,0	21,9	4,5	4,0	4,0	4,0	2,1	0,0	S – Samlebevilgning

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Helhetlig utvikling av Rud-området	152,2	8,2	20,0	30,0	30,0	88,2	30,0	10,2	9,0	0,0	0,0	0,0	F1 – Konsept
Høvik området	6,0	2,0	2,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Kultur og fritid – reklamasjonsavsetning		1,6	5,2	4,0	0,0	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Leietakertilpasninger for næringseiendom		3,5	3,5	4,2	4,2	15,5	9,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	S – Samlebevilgning
Miljøprofil – eiendommer		19,1	9,1	12,5	23,1	63,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Skole – reklamasjonsavsetning		1,0	1,0	4,3	10,0	16,3	0,0	0,0	0,0	0,0	18,1	0,0	S – Samlebevilgning
Sosial boligprofil – rimelige boliger på Fornebu		0,0	18,0	5,3	0,0	23,3	80,0	82,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Tomter - kjøp og salg		155,0	10,0	10,0	10,0	185,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	S – Samlebevilgning
Utvidelse skolekapasitet Fornebu	84,9	37,5	44,7	0,0	0,0	82,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Velferdsboliger – reklamasjonsavsetning		2,2	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	S – Samlebevilgning
Verdibevarende tiltak for kommunale boliger		15,0	15,0	15,0	15,0	60,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	S – Samlebevilgning
Sum Eiendom	**3 795,5**	**574,1**	**661,7**	**502,4**	**366,0**	**2 104,2**	**419,5**	**303,9**	**295,9**	**264,6**	**376,9**	**880,3**	
Sum investeringsprosjekter	**3 795,5**	**574,1**	**661,7**	**502,4**	**366,0**	**2 104,2**	**419,5**	**303,9**	**295,9**	**264,6**	**376,9**	**880,3**	

(NY) Hamang området

Prosjektet omhandler utvikling og klargjøring av salg av tomt/-er i Hamang-området.

Økonomi

Kommunedirektøren foreslår å omfordele 6 mill. fra investeringsprosjekt *Tomter - kjøp og salg* og til *(NY) Hamang området* for utvikling og klargjøring for salg. Estimerte salgsinntekter av eiendommen er budsjettert på investeringsprosjekt *Tomter - kjøp og salg*.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å videreføre kommunens innsats i utviklingen av Hamang-området.

(NY) Strand restaurant rehabilitering

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Strand Restaurant er en kulturhistorisk trevilla fra slutten av 1800-tallet som gjennom mange tiår har vært benyttet til restaurant- og selskapsvirksomhet. Bygget har et betydelig byggteknisk vedlikeholdsetterslep, og den tekniske tilstanden vurderes i dag som dårlig.

Det er registrert omfattende fukt- og råteskader, lekkasjer i tak, samt dårlig tilstand på yttervegger og vinduer. Samlet sett fremstår bygget som lite robust for videre bruk uten større tiltak. For å sikre trygg og forsvarlig drift, samt bevare eiendommens kulturhistoriske verdier, vurderes en helhetlig rehabilitering som nødvendig. Dette er i tråd med kommunens mål om verdibevaring av kulturhistorisk bebyggelse og eiendommer.

Avhengigheter og konsekvenser

Langsiktig bruk av Strand restaurant er avhengig av at byggets tekniske og bygningsmessige tilstand bringes opp til et forsvarlig nivå. Dersom rehabilitering ikke gjennomføres etter nåværende leieperiode, vil byggets tilstand over tid forverres ytterligere, med økt risiko for skader, driftsavbrudd og verdifall. Et alternativ til rehabilitering vil være å skille ut tomt og selge bygget i det åpne markedet. Dette vil imidlertid kunne medføre utfordringer knyttet til tomtedeling og reguleringsforhold, som i så fall må utredes nærmere.

Eventuelle driftskonsekvenser

Byggets tekniske anlegg er utdaterte. Sanitær-, varme- og ventilasjonsanleggene har behov for full

gjennomgang, og varmeanlegget baserer seg fortsatt på oljefyring som må fases ut. Tidligere vedlikehold har i hovedsak vært reaktivt og midlertidig, og har ikke løst underliggende problemer. Dette innebærer økt risiko for driftsmessige utfordringer frem mot rehabilitering.

Strand restaurant leies ut til ekstern leietaker, og eventuelle driftsutfordringer vil ha direkte konsekvens for nåværende og fremtidige leieforhold.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Strand Restaurant har en etablert funksjon som møteplass og bidrar til aktivitet og tilbud i lokalmiljøet. Videre bruk av bygget til restaurant- og selskapsvirksomhet forutsetter at byggets tekniske og sikkerhetsmessige standard ivaretas. Bevaring og rehabilitering av bygget vil også bidra til å sikre kulturhistoriske kvaliteter som er av betydning for lokalsamfunnet.

Økonomi
Det er foreløpig vurdert at rehabilitering av Strand vil koste omtrent 45 mill. Frem til rehabiliteringen vil det måtte gjennomføres enkelt tiltak, som dekkes gjennom Formuesbevarende samlebevilgning, samt gjennom ordinært vedlikehold (drift).

Klima- og miljøpåvirkning
Rehabilitering av eksisterende bygningsmasse vil kunne bidra til forlenget levetid, bedre ressursutnyttelse og redusert behov for nybygg. Utfasing av oljefyring og oppgradering av tekniske anlegg gir samtidig mulighet for mer miljøvennlige og energieffektive løsninger.

Eventuelle endringer fra tidligere
Strand Restaurant er i dag utleid, og leietaker gir uttrykk for tilfredshet med lokalene og driften. Leiekontrakten er forlenget med ytterligere tre år. Det legges til grunn at rehabilitering først vil være aktuelt etter utløp av denne perioden. Tidligere vedlikeholdstiltak har vært avgrensede og har ikke redusert behovet for en helhetlig rehabilitering.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår at det arbeides videre med planlegging av en helhetlig rehabilitering for å sikre byggets verdier og videre bruk. Rehabiliteringen foreslås rundt 2030, etter utløp av gjeldende leiekontrakt. Dersom rehabilitering ikke realiseres, bør alternativet med fradeling og salg av bygget vurderes nærmere i en egen sak, herunder nødvendige avklaringer knyttet til tomteforhold og regulering.

Tidligere politiske behandlinger
Ingen tidligere politiske saker

Aldersvennlige boliger - Hans Øverlandsvei

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Utvikling av Hans Øverlands vei som aldersvennlige boliger er i tråd med kommunestyrets vedtak om pilotering av aldersvennlige boliger og anbefalingene fra arbeidsutvalget for aldersvennlige boliger. Prosjektet skal legge til rette for boliger som er tilpasset ulike livsfaser og funksjonsnivåer, slik at beboerne kan bli boende hjemme lenger.

Prosjektet svarer på et lokalt behov for tilgjengelige boliger med nærhet til kollektivtransport, servicefunksjoner, nærmiljø og sosiale nettverk. Aldersvennlige boliger med god tilgjengelighet og riktige kvaliteter kan bidra til å utsette eller redusere behovet for helse- og omsorgstjenester, samtidig som de gir økt valgfrihet og trygghet for innbyggerne.

Eiendommen gir et godt utgangspunkt for å utvikle boliger med fellesfunksjoner og møteplasser som fremmer aktivitet, sosial deltakelse og trivsel. Som grunneier kan kommunen stille føringer til utviklingen for å sikre universell utforming, sosial bærekraft og et variert og inkluderende bomiljø. Samlet vurderes prosjektet som et viktig virkemiddel i kommunens arbeid med aldersvennlige boliger og forebyggende helsearbeid.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må sees i sammenheng med kommunens samlede arbeid med aldersvennlige boliger og nye boformer. Videre utvikling er avhengig av avklaringer knyttet til hvilke tomter som skal prioriteres for gjennomføring, samt hvordan kommunen best kan benytte sine eiendommer for å oppnå ønskede boligpolitiske mål.

Gjennomføringen må også ses i sammenheng med kommunens strategi for utvikling og salg av kommunale tomter, samt muligheten for å stille føringer som sikrer universell utforming, sosial bærekraft og etablering av fellesfunksjoner som kan komme både beboere og nærmiljø til gode. Manglende gjennomføring vil redusere kommunens mulighet til å teste og videreutvikle konsepter for aldersvennlige boliger, og kan svekke måloppnåelsen innen forebygging og boligpolitikk.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet legger i utgangspunktet opp til ordinære boliger og vil derfor ikke medføre samme driftskonsekvenser som omsorgsboliger med heldøgns bemanning. Samtidig kan etablering av fellesfunksjoner og møteplasser medføre behov for organisering og oppfølging av disse arealene. På lengre sikt kan aldersvennlige boliger bidra til at flere innbyggere kan mestre eget boforhold over tid, og dermed redusere behovet for mer omfattende kommunale tjenester.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet skal bidra til å utvikle et variert og inkluderende bomiljø som fremmer sosial bærekraft. Fellesfunksjoner og møteplasser kan bidra til økt sosial deltakelse, redusert ensomhet og bedre livskvalitet for beboerne.

Nærhet til kollektivtransport, servicefunksjoner og sosiale nettverk legger til rette for aktiv deltakelse i lokalsamfunnet og styrker muligheten for at flere kan bo hjemme lenger. Prosjektet vurderes derfor å ha positiv betydning både for beboerne og for utviklingen av nærmiljøet.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å omfordele 48 mill. fra investeringsprosjektet *Niels Leuchs vei* til investeringsprosjektet *Aldersvennlige boliger - Hans Øverlands vei*. Formålet er å samle investeringsmidler knyttet til tilbakekjøp av kommunale utleieboliger og etablering av fellesfunksjoner på tomter avsatt til aldersvennlige boliger, i påvente av endelig beslutning om hvilke tomter som skal prioriteres. Estimerte salgsinntekter er budsjettert på investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg*.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet til å utvikle boliger som er tilpasset fremtidige behov og som kan bidra til mer effektiv ressursutnyttelse over tid. Tilrettelegging for sambruk, fellesfunksjoner og universell utforming kan redusere behovet for senere ombygginger og tilpasninger.

Lokalisering nær kollektivtransport og servicefunksjoner kan også bidra til redusert transportbehov og mer bærekraftige hverdagsreiser.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er videreutviklet som en del av kommunens arbeid med aldersvennlige boliger og nye

boformer. Det foreslås å samle investeringsmidler knyttet til utvikling av slike prosjekter på ett investeringsprosjekt i påvente av endelig beslutning om hvilke tomter som skal prioriteres. Dette gir større fleksibilitet i det videre arbeidet og bedre mulighet til å tilpasse investeringene til politiske beslutninger og utviklingen i prosjektene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre utviklingen av Hans Øverlands vei som pilotprosjekt for aldersvennlige boliger. Prosjektet skal bidra til å utvikle nye boformer som fremmer selvstendighet, forebygging, sosial bærekraft og muligheten til å bo hjemme lenger. Videre arbeid skal avklare konsept, organisering og gjennomføring, samtidig som kommunens mulighet til å sikre ønsket samfunnsverdi gjennom utvikling av eiendommen videreføres.

Tidligere politisk behandling
- Status arbeidet med tomter avsatt til aldersvennlige boliger/nye boformer, KST sak 018/25, 15.03.2025.
- Status tomter avsatt til Aldersvennlige boliger/Nye boformer, KST sak 098/26, 17.juni 2026.

Aldersvennlige boliger - Helmerveien

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Utvikling av Helmerveien som aldersvennlige boliger er i tråd med kommunestyrets vedtak om pilotering av aldersvennlige boliger og anbefalingene fra arbeidsutvalget for aldersvennlige boliger. Prosjektet har som mål å utvikle boliger som er tilpasset ulike livsfaser og funksjonsnivåer, og som legger til rette for at beboerne kan bli boende over tid.

Prosjektet svarer på et lokalt behov for tilgjengelige boliger med nærhet til kollektivtransport, servicefunksjoner, nærmiljø og sosiale nettverk, og bidrar til å styrke de nederste trinnene i boligtrappen. Aldersvennlige boliger med god tilgjengelighet og riktige kvaliteter kan utsette eller redusere behovet for heldøgns pleie- og omsorgstjenester, samtidig som de gir økt valgfrihet for innbyggerne.

Eiendommen gir et godt utgangspunkt for å utvikle boliger med nødvendig infrastruktur og fleksible arealer som legger til rette for sambruk, aktivitet og sosiale møteplasser. Det legges til grunn at videre drift av seniorsenter inngår som en del av den nye løsningen, slik at møteplassfunksjonene for eldre videreføres og styrkes i samspill med øvrig boligutvikling.

Slike fellesfunksjoner, ofte omtalt som aktivitetshus, grendehus eller nærmiljøsenter, gir et betydelig mulighetsrom for forebygging, sosial deltakelse og trivsel både for beboerne og for nærområdet. Som grunneier har kommunen mulighet til å stille vilkår ved salg eller utvikling av eiendommen for å sikre ønsket samfunnsverdi, herunder krav til universell utforming, fellesarealer, sosial bærekraft og boligkonsepter som fremmer et variert og inkluderende bomiljø. En slik strategisk bruk av kommunal eiendom vurderes å gi større langsiktig verdi enn et salg uten tydelige føringer, og gjør Helmerveien til et viktig element i kommunens helhetlige strategi for aldersvennlige boliger.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må sees i sammenheng med kommunens samlede arbeid med aldersvennlige boliger og nye boformer, samt kommunens strategi for utvikling og disponering av eiendommer som er aktuelle for denne typen boligkonsepter. Videre utvikling er avhengig av avklaringer knyttet til gjennomføring, organisering og fremtidig bruk av eiendommen. Det legges til grunn at videre drift av seniorsenteret skal vurderes som en integrert del av den samlede løsningen.

Kommunens mulighet til å stille krav til universell utforming, fellesfunksjoner, sosial bærekraft og boligsammensetning vurderes å være avgjørende for å sikre ønsket samfunnsverdi og langsiktig måloppnåelse.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet legger i hovedsak opp til ordinære boliger og vil derfor ikke medføre driftskonsekvenser knyttet til heldøgns omsorgstjenester. Videreføring av seniorsenter og eventuelle fellesfunksjoner vil kunne medføre behov for drift og forvaltning av møteplasser og aktivitetsarealer. Omfang og organisering av dette må avklares i videre planlegging.

På lengre sikt kan aldersvennlige boliger bidra til at flere innbyggere kan mestre egen bosituasjon over tid, og dermed redusere behovet for mer omfattende helse- og omsorgstjenester.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet skal bidra til å utvikle et variert og inkluderende bomiljø som fremmer sosial bærekraft. Fellesfunksjoner og møteplasser kan bidra til økt sosial deltakelse, redusert ensomhet og bedre livskvalitet for beboerne. Videreføring og utvikling av seniorsenteret som møteplass gir mulighet for økt aktivitet, fellesskap og forebyggende arbeid i nærmiljøet. Samtidig kan slike funksjoner bidra til å styrke samspillet mellom boligene og øvrige tilbud i området.

Nærhet til kollektivtransport, servicefunksjoner og sosiale nettverk legger til rette for aktiv deltakelse i lokalsamfunnet og styrker muligheten for at flere kan bo hjemme lenger.

Økonomi
Prosjektet er lagt inn i budsjett og investeringsplanen med en samlet 91,1 mill., hvor 16,2 mill. er knyttet til utvikling og salg av tomten i 4 års perioden. Estimerte salgsinntekter er budsjettert på investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg*.

Det legges til grunn at utvikling av eiendommen ses i sammenheng med kommunens samlede arbeid med aldersvennlige boliger og nye boformer, samt fremtidige vurderinger av bruk og utvikling av kommunale tomter.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet til å utvikle boliger som er tilpasset fremtidige behov og som kan bidra til mer effektiv ressursutnyttelse over tid. Tilrettelegging for sambruk, fellesfunksjoner og universell utforming kan redusere behovet for senere ombygginger og tilpasninger. Lokalisering nær kollektivtransport, servicefunksjoner og eksisterende infrastruktur kan bidra til redusert transportbehov og mer bærekraftige hverdagsreiser.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er videreutviklet som en del av kommunens arbeid med aldersvennlige boliger og nye boformer. Videre utvikling av Helmerveien må ses i sammenheng med øvrige aktuelle eiendommer og kommunens samlede strategi for denne typen boligkonsepter.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet som en del av kommunens satsing på aldersvennlige boliger og nye boformer. Det legges til grunn at videre arbeid skal avklare konsept, organisering og gjennomføring, samtidig som videre drift av seniorsenteret og utvikling av fellesfunksjoner inngår som en del av den samlede løsningen.

Tidligere politisk behandling

- Status arbeidet med tomter avsatt til aldersvennlige boliger/nye boformer, KST sak 018/25, 15.03.2025.
- Innstilling fra Arbeidsutvalget for aldersvennlige boliger 2025, KLIMU sak 041/26, 22.04.2026.

Aldersvennlige boliger - Niels Leuchsvei

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Utvikling av Niels Leuchs vei som aldersvennlige boliger er i tråd med kommunestyrets vedtak om pilotering av aldersvennlige boliger og anbefalingene fra arbeidsutvalget for aldersvennlige boliger. Prosjektet har som mål å utvikle boliger som er tilpasset ulike livsfaser og funksjonsnivåer, og som legger til rette for at beboerne kan bli boende over tid. Boligene skal ha et variert og inkluderende bomiljø som også kan bidra til sosial bærekraft i området.

Prosjektet svarer på et lokalt behov for tilgjengelige boliger med nærhet til kollektivtransport, servicefunksjoner, nærmiljø og sosiale nettverk, og bidrar til å styrke de nederste trinnene i boligtrappen. Aldersvennlige boliger med god tilgjengelighet og riktige kvaliteter kan utsette eller redusere behovet for heldøgns pleie- og omsorgstjenester, samtidig som de gir økt valgfrihet for innbyggerne.

Eiendommen gir et godt utgangspunkt for å utvikle boliger med nødvendig infrastruktur og fleksible arealer som legger til rette for sambruk, aktivitet og sosiale møteplasser. Slike fellesfunksjoner, ofte omtalt som aktivitetshus, grendehus eller nærmiljøsenter, gir et betydelig mulighetsrom for forebygging, sosial deltakelse og trivsel både for beboerne og for nærområdet.

Som grunneier har kommunen mulighet til å stille vilkår ved salg eller utvikling av eiendommen for å sikre ønsket samfunnsverdi, herunder krav til universell utforming, fellesarealer, sosial bærekraft og boligkonsepter som fremmer et variert og inkluderende bomiljø. En slik strategisk bruk av kommunal eiendom vurderes å gi større langsiktig verdi enn et salg uten tydelige føringer, og gjør Niels Leuchs vei til et viktig element i kommunens helhetlige strategi for aldersvennlige boliger.

Avhengigheter og konsekvenser

Videre utvikling er avhengig av avklaringer knyttet til hvilke tomter som skal prioriteres for gjennomføring, hvordan tilbakekjøp av utleieboliger skal gjennomføres og hvordan fellesfunksjoner som aktivitetshus eller grendehus skal inngå i den samlede løsningen.

Kommunens mulighet til å stille krav til universell utforming, fellesfunksjoner, sosial bærekraft og boligsammensetning vurderes å være avgjørende for å sikre ønsket samfunnsverdi og langsiktig måloppnåelse.

Eventuelle driftskonsekvenser

Prosjektet legger i hovedsak opp til ordinære boliger og vil derfor ikke medføre driftskonsekvenser knyttet til heldøgns omsorgstjenester. Eventuelle fellesfunksjoner og møteplasser vil kunne medføre behov for drift og forvaltning av disse arealene. Omfang og organisering må avklares i den videre utviklingen av prosjektet.

På lengre sikt kan aldersvennlige boliger bidra til at flere innbyggere kan mestre egen bosituasjon over tid, og dermed redusere behovet for mer omfattende helse- og omsorgstjenester.

Lokalsamfunn og sosiale forhold

Prosjektet skal bidra til å utvikle et variert og inkluderende bomiljø som fremmer sosial bærekraft. Fellesfunksjoner og møteplasser kan bidra til økt sosial deltakelse, redusert ensomhet og bedre

livskvalitet for beboerne. Nærhet til kollektivtransport, servicefunksjoner og sosiale nettverk legger til rette for aktiv deltakelse i lokalsamfunnet og styrker muligheten for at flere kan bo hjemme lenger. Prosjektet vurderes å ha positiv betydning både for beboerne og for utviklingen av nærmiljøet, ved å legge til rette for aktivitet, deltakelse og fellesskap på tvers av generasjoner.

Økonomi
Prosjektet er lagt inn i investeringsplanen med en samlet investeringsramme på 30 mill. fram til og med 2029. Estimerte salgsinntekter er budsjettert på investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg*.

Kommunedirektøren foreslår samtidig å omfordele 48 mill. til investeringsprosjektet *Hans Øverlands vei*, slik at investeringsmidler knyttet til tilbakekjøp av boliger og etablering av grendehus samles på ett prosjekt inntil det er besluttet hvilken tomt som skal prioriteres for gjennomføring.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet til å utvikle boliger som er tilpasset fremtidige behov og som kan bidra til mer effektiv ressursutnyttelse over tid. Tilrettelegging for sambruk, fellesfunksjoner og universell utforming kan redusere behovet for senere ombygginger og tilpasninger. Lokalisering nær kollektivtransport, servicefunksjoner og eksisterende infrastruktur kan bidra til redusert transportbehov og mer bærekraftige hverdagsreiser.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det foreslås å samle investeringsmidler knyttet til tilbakekjøp av boliger og etablering av grendehus på investeringsprosjektet *Aldersvennlige boliger - Hans Øverlands vei* i påvente av endelig beslutning om lokalisering.

Videre foreslås det å redusere de samlede investeringsmidlene til aldersvennlige boligprosjekter basert på en vurdering av at det samlet sett er avsatt tilstrekkelige midler til formålet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet som en del av kommunens satsing på aldersvennlige boliger og nye boformer. Det legges til grunn at videre arbeid skal avklare hvilken tomt som skal prioriteres for gjennomføring, samt hvordan tilbakekjøp av boliger, grendehus og øvrige fellesfunksjoner skal inngå i den samlede løsningen.

Tidligere politisk behandling
- Status arbeidet med tomter avsatt til aldersvennlige boliger/nye boformer, KST sak 018/25, 15.03.2025
- Status tomter avsatt til Aldersvennlige boliger/Nye boformer, KST sak 098/26, 17.juni 2026

Aldersvennlige boliger - Skolegata

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Tilrettelegging for aldersvennlig boligutvikling gjennom strategisk bruk av kommunale tomter er en del av Bærum kommunes langsiktige strategi. Skolegata 12 / Gamleveien 135 er en kommunal eiendom som tidligere har vært benyttet til seniorsenter og omsorgsboliger, og som nå står overfor transformasjon. Utvikling av Skolegata som aldersvennlige boliger er i tråd med kommunestyrets vedtak om pilotering av aldersvennlige boliger og anbefalingene fra arbeidsutvalget for aldersvennlige boliger. Prosjektet svarer på et lokalt behov i Lommedalen for egnede boliger som gjør det mulig for flere eldre å bo trygt hjemme lenger, i nærheten av nærmiljø, nettverk og tjenester.

Dette bidrar til å styrke kommunens tilbud av egnede boliger for eldre som ønsker å bo trygt og selvstendig lengre (nederste trinnene i boligtrappen). Aldersvennlige boliger med god tilgjengelighet og

riktige kvaliteter gir samtidig økt valgfrihet for innbyggerne og legger til rette for at flere kan bli boende i egen bolig over tid.

Eiendommen gir et godt utgangspunkt for å utvikle tilgjengelige boliger med nødvendig infrastruktur og fleksible arealer som legger til rette for sambruk, aktivitet og sosiale møteplasser i Lommedalen. Møteplassene kan fungere som lavterskeltilbud for eldre, pårørende og lokalmiljøet, og bidra til økt trygghet, tilhørighet og helse over tid.

Som grunneier har kommunen mulighet til å stille vilkår ved salg eller utvikling av eiendommen for å sikre at prosjektet realiserer ønsket samfunnsverdi, herunder krav til fellesarealer, universell utforming, sosial bærekraft og målrettede boligkonsepter. En slik strategisk bruk av kommunal eiendom vurderes å gi større langsiktig verdi enn et salg uten tydelige føringer, og gjør Skolegata til et viktig element i kommunens helhetlige eiendomsstrategi for aldersvennlige boliger.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet må sees i sammenheng med kommunens samlede arbeid med aldersvennlige boliger og nye boformer, samt kommunens strategi for utvikling og disponering av tomter som er aktuelle for denne typen boligkonsepter. Videre utvikling er avhengig av avklaringer knyttet til gjennomføring, organisering og prioritering mellom de ulike tomtene som inngår i satsingen på aldersvennlige boliger.

Kommunens mulighet til å stille krav til universell utforming, fellesfunksjoner, sosial bærekraft og boligsammensetning vurderes å være avgjørende for å sikre ønsket samfunnsverdi og langsiktig måloppnåelse.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet legger i hovedsak opp til ordinære boliger og vil derfor ikke medføre driftskonsekvenser knyttet til heldøgns omsorgstjenester. Eventuelle fellesfunksjoner og møteplasser vil kunne medføre behov for drift og forvaltning av disse arealene. Omfang og organisering må avklares i den videre utviklingen av prosjektet. På lengre sikt kan aldersvennlige boliger bidra til at flere innbyggere kan mestre egen bosituasjon over tid, og dermed redusere behovet for mer omfattende helse- og omsorgstjenester.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Prosjektet skal bidra til å utvikle et variert og inkluderende bomiljø som fremmer sosial bærekraft. Fellesfunksjoner og møteplasser kan bidra til økt sosial deltakelse, redusert ensomhet og bedre livskvalitet for beboerne.

Møteplassene vil kunne fungere som lavterskelarenaer for aktivitet, fellesskap og forebyggende arbeid, og bidra til økt trygghet og tilhørighet både for beboerne og nærmiljøet. Nærhet til tjenester, kollektivtransport og etablerte sosiale nettverk legger til rette for at flere eldre kan opprettholde et aktivt liv og bo hjemme lenger.

Økonomi
Prosjektet er lagt inn i investeringsplanen med en samlet investeringsramme på 4 mill. fram til og med 2027. Estimerte salgsinntekter er budsjettert på investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg*.

Kommunedirektøren foreslår samtidig å fristille 31 mill. som tidligere var avsatt til aldersvennlige boligprosjekter, basert på en vurdering av at det samlet sett er tilstrekkelig avsatt midler på de øvrige tomtene som inngår i satsingen.

Klima og miljøpåvirkning
Prosjektet gir mulighet til å utvikle boliger som er tilpasset fremtidige behov og som kan bidra til mer effektiv ressursutnyttelse over tid. Tilrettelegging for sambruk, fellesfunksjoner og universell utforming kan redusere behovet for senere ombygginger og tilpasninger.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er videreutviklet som en del av kommunens arbeid med aldersvennlige boliger og nye boformer. Videre arbeid må sees i sammenheng med øvrige tomter som inngår i satsingen på aldersvennlige boliger.

Det foreslås å redusere de avsatte investeringsmidlene, basert på en vurdering av at det samlet sett er tilstrekkelig avsatt midler på de øvrige tomtene som inngår i satsingen.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet foreslås videreført som en del av kommunens satsing på aldersvennlige boliger og nye boformer. Det legges til grunn at videre arbeid skal avklare konsept, organisering og gjennomføring, samtidig som kommunens mulighet til å ivareta ønsket samfunnsverdi gjennom eierskap og utvikling av eiendommen videreføres.

Tidligere politisk behandling
- Status arbeidet med tomter avsatt til aldersvennlige boliger/nye boformer, KST sak 018/25, 15.03.2025
- Innstilling fra Arbeidsutvalget for aldersvennlige boliger 2025, KLIMU sak 041/26, 22.04.2026
- Salg av eiendommen Skolegata 12/ Lommedalsveien 135 i Bærum FSK sak 114/26 10.06.2026

Aldring og mestring (institusjon) – reklamasjonsavsetning

Fristilte midler fra prosjekter som er ferdigstilt, tatt i bruk og er i avslutningsfasen, vil ved behov bli omdisponert til reklamasjonsavsetningen. Midlene vil være en buffer for uforutsette forhold i reklamasjonsperioden. Reklamasjonsavsetningen i hvert enkelt prosjekt kan reduseres ved en samlet avsetning fordi det ikke er sannsynlig at behovet vil forekomme i alle prosjekter. I tillegg avsluttes prosjektene og tas ut av investeringsoversikten ved ferdigstillelse og før garanti- og reklamasjonsperioden er utløpt.

Barnehage, reklamasjonsavsetning

Fristilte midler fra prosjekter som er ferdigstilt, tatt i bruk og er i avslutningsfasen, vil ved behov bli omdisponert til reklamasjonsavsetningen. Midlene vil være en buffer for uforutsette forhold i reklamasjonsperioden. Reklamasjonsavsetningen i hvert enkelt prosjekt kan reduseres ved en samlet avsetning fordi det ikke er sannsynlig at behovet vil forekomme i alle prosjekter. I tillegg avsluttes prosjektene og tas ut av investeringsoversikten ved ferdigstillelse og før garanti- og reklamasjonsperioden er utløpt.

Digital transformasjon (Smarte bygg)

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Digital transformasjon er et viktig ledd for hvordan Eiendom kan driftes og utvikles å en bedre måte og treffer innenfor alt fra fysiske tiltak på byggene til digitale systemer på arbeidsplassen.

Gjennom bruk av moderne teknologi og systemer skal tiltakene blant annet bidra til følgende:
- Bedre drift og vedlikehold av eiendommene gjennom mer proaktivt vedlikehold som blant annet digitale tvillinger og sentralisert styring (SD-anlegg) av ventilasjon, varme, kjøling, lys og tekniske installasjoner

- Optimalisering av varme, kjøling og ventilasjon bidrar til lavere energikostnader
- Sikre effektive og sporbare arbeidsprosesser, inklusive tilgjengelig og oppdatert dokumentasjon for hele eiendomsmassen.

Oppnåelse av energioptimalisering og bærekraft gjennom:
- Automatisert styring av lys, varme og ventilasjon
- KI-baserte energianalyser og prediktering
- Automatiske klimarapportering i realtid

Automatisering og robotisering gjennom å redusere behovet for manuelle arbeidsoppgaver, blant annet innen:
- Automatisert renhold – følge utvikling hvor vaskeroboter blir både mer effektive og rimeligere
- Automatisering av manuelle rutiner og lovpålagte oppgaver

Digitale systemer og KI innen blant annet:
- Styring og planlegging – kraftigere digitale verktøy gir bedre beslutningsgrunnlag
- Kontroll av FDVU-dokumentasjon
- FDVU-verktøy (forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling- verktøy)

Avhengigheter og konsekvenser
Digital transformasjon er en forutsetning for oppnåelse av kommunens nye vedtatte energi- og miljømål.

Eventuelle driftskonsekvenser
Formuesbevarende investeringsmidler finansierer et stort antall tiltak og prosjekter i ulike faser, og bidrar til å redusere risiko for driftsavbrudd og uforutsette hendelser i kommunens bygg. Som del av omstillingen i Eiendom er det gjennomført vesentlige forbedringer i vedlikeholdskartlegging, prosesser og prioriteringer, basert på rullerende vedlikeholdsplaner, systematiske tilstandsvurderinger og vurderinger av byggenes egnethet og tilpasningsdyktighet. Dette gir et mer kunnskapsbasert grunnlag for prioriteringer som støtter både dagens og fremtidens tjenestebehov.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Kommunens bygg er en grunnleggende ramme for tjenesteyting innen blant annet skole, barnehage, helse, kultur, idrett og administrasjon.

Styring, kontroll og smartere bygg gir og bidrar til
- Bedre brukeropplevelser og enklere prosesser
- Å gjøre byggene mer tilgjengelige for våre innbyggere

Sikkerhet og beredskap – integrerte sikkerhetssystemer og sanntidsovervåkning av bygg kan bidra til:
- Raskere respons ved hendelser
- Bedre kontroll med hvem/hvor mange som er i bygget
- Redusert risiko for brann, innbrudd og driftsavvik

Økonomi
Digital transformasjon sikres gjennom årlige bevilgninger. Det foreslås å bevilge 5,7 mill. i 2027. Deretter foreslås det å øke bevilgningen til 35,4 mill. i 2028, blant annet til å anskaffe nytt FDVU system. I 2029 er det foreslått en bevilgning på 5,3 mill. Deretter foreslås det en bevilgning på 5,2 mill. i 2030.

Klima- og miljøpåvirkning
Systematisk vedlikehold og rehabilitering bidrar til forlenget levetid på eksisterende bygningsmasse og

bedre ressursutnyttelse. Dette gir lavere samlet miljøbelastning sammenlignet med nybygging, og legger til rette for mer energieffektive bygg med bedre inneklima og lavere livssykluskostnader.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår å øke Digital transformasjon med 28,6 mill. i økonomiplanperioden.

Kommunedirektørens forslag
For å bevare og styrke Digital transformasjon i kommunens eiendomsportefølje foreslår Kommunedirektøren å opprettholde høy gjennomføringsgrad av tiltak i økonomiplanperioden. Dette forutsetter stabile og tilstrekkelige økonomiske rammer, slik at digital transformasjon kan prioriteres.

Tidligere politiske saker

- Fastsetting av nye energi- og miljømål, samt orientering om Energirapport 2025, Formannskapet sak 073/26, 29. april 2026.

Eiksveien utvikling/salg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Prosjektet omfatter utvikling og klargjøring av eiendommer i Eiksveien for fremtidig salg. Formålet er å legge til rette for realisering av verdier gjennom salg av kommunale eiendommer som eventuelt fristilles som følge av fremtidige investeringsbeslutninger.

Videre utvikling av prosjektet må ses i sammenheng med behandlingen av Østerås barnehage og eventuelle beslutninger om fremtidig lokalisering av barnehagetilbudet i området. Dersom ny barnehage etableres, kan eksisterende eiendommer i Eiksveien 73, 98 eller 100 bli aktuelle for salg etter nødvendige avklaringer og klargjøringstiltak.

Prosjektet skal sikre at kommunen er forberedt på å gjennomføre salg på en effektiv og verdibevarende måte dersom de nødvendige forutsetningene er til stede.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er direkte avhengig av politiske beslutninger knyttet til Østerås barnehage og fremtidig arealbruk i området. Tidspunkt for salg, omfang av utviklingstiltak og forventede salgsinntekter vil avhenge av hvilke eiendommer som eventuelt fristilles, samt nødvendige planmessige og juridiske avklaringer.

Økonomi
Det må avsettes midler til utviklings- og klargjøringstiltak knyttet til fremtidig salg av Eiksveien 73 eller Eiksveien 98–100.

Estimerte salgsinntekter er budsjettert på investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg*. Endelig tidspunkt for salget og størrelsen på salgsinntektene vil avhenge av fremtidige politiske beslutninger, markedsforhold og nødvendige avklaringer knyttet til eiendommene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet slik at nødvendige avklaringer og forberedende tiltak kan gjennomføres, og kommunen er forberedt på et fremtidig salg dersom de underliggende forutsetningene blir oppfylt.

Eyvind Lyches vei 10 - rehabilitering bygg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kommunens kjøp av Eyvind Lyches vei 10 er et strategisk grep for å sikre handlingsrom i utviklingen av Hamang-området og legge til rette for fremtidig bruk av egne arealer.

Eiendommens sentrale plassering sees i sammenheng med den helhetlige byutviklingen i Sandvika, og som et viktig bygg for vestre del av kommunen. Det er igangsatt et prosjekt som vurderer behov for rehabilitering og oppgradering av bygget. Videre planlegges bygget for optimalisering og mulig samlokalisering av flere sentrale kommunale tjenester. Formålet er å oppnå bedre og mer effektive tjenesteytelser, egnede fremtidige arealer for tjenestene, mer effektiv arealbruk og forbedret tilgjengelighet for innbyggere.

Foreløpige vurderinger viser at bygget har et betydelig behov for teknisk oppgradering og tilpasning. Videre utredning skal avklare fremtidig bruk, omfang av nødvendige tiltak og hvilke gevinster som kan oppnås gjennom samlokalisering av kommunale tjenester.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet er avhengig av ferdigstillelse av konseptfasen og politisk behandling av konseptvalg (BP2), hvor fremtidig bruk, funksjonsfordeling og omfang av nødvendige tiltak skal fastsettes.

Videre utvikling må ses i sammenheng med kommunens strategi for reduksjon av eksterne leieforhold og bedre utnyttelse av egne bygg. Vurderinger av fremtidig lokalisering av kommunale tjenester vil være sentrale premisser for videre utvikling av prosjektet. Manglende oppgradering vil innebære at bygget ikke kan tas i bruk, og vil på sikt kreve nedstengning av bygget.

Eventuelle driftskonsekvenser
Dersom konseptet realiseres som forutsatt, kan kommunen redusere behovet for eksterne leieforhold og samle flere tjenester i egne lokaler. Dette kan gi mer effektiv drift, bedre samhandling mellom tjenestene og reduserte leiekostnader over tid.

Trinnvis rehabilitering kan bidra til at deler av bygget tas i bruk tidligere og gi en gradvis overgang til ny driftsmodell. På sikt vil prosjektet kunne gi mer robuste og fleksible rammer for tjenesteproduksjon og organisasjonsutvikling. Manglende oppgradering vil innebære at bygget ikke kan tas i bruk til planlagte formål og kan på sikt medføre behov for nedstengning av bygget.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Kommunedirektøren vurderer om det er arealer i byggets første etasje som kan egne seg for publikumsrettet virksomhet. Prosjektet vil bidra til økt aktivitet i Hamang-området, og være en katalysator for videre utvikling. Dette understøttes også gjennom etablering av arbeidsplasser og økt tilstedeværelse av kommunale tjenester. Sambruk og merbruk av arealer kan legge til rette for møteplasser og aktivitet, også utenom ordinær arbeidstid.

Økonomi
Tidligere anslag for rehabilitering og tilpasning av bygningsmassen var basert på forutsetninger om videre bruk av deler av de tekniske anleggene. Oppdaterte vurderinger viser at bygget har et større oppgraderingsbehov enn tidligere lagt til grunn, herunder utskifting av tekniske anlegg og omfattende tilpasninger for planlagte funksjoner.

Kommunedirektøren foreslår derfor å øke det foreløpige kostnadsanslaget for rehabilitering og tilpasning til 350 mill. Oppdatert kostnadsanslag og investerings- og driftsmessige konsekvenser vil bli

lagt frem som del av behandlingen av konseptsak (BP2). Endelig kostnadsramme fastsettes i forbindelse med beslutningspunkt 3 (BP3).

Klima og miljøpåvirkning
Rehabilitering av eksisterende bygg gir generelt lavere klimaavtrykk enn etablering av nye bygg, ved at man utnytter eksisterende bygningsmasse og reduserer behovet for nye materialressurser. Oppgradering av tekniske anlegg vil bidra til bedre energiytelse og redusert miljøbelastning i drift. Samtidig gir prosjektet mulighet til å integrere løsninger som støtter opp under kommunens klima- og miljømål.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår å omfordele 67 mill. fra investeringsprosjekt Eyvind Lychesvei 10. I tillegg er kostnadsestimatet økt til cirka 350 mill.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet frem mot behandling av konseptsak (BP2), hvor fremtidig bruk, investeringskostnader, driftskonsekvenser og forventede gevinster vil bli vurdert samlet.

Tidligere politiske behandlinger
- Kjøp av strategisk eiendom Sandvika, Unntatt offentligheten 2024, 02.05.2024
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024, Politiske spørsmål og svar – ID 2026-92 fra Morten Skauge (H)

Flytårnet tomt 8.1 salg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Flytårnet tomt 8.1 inngår i den planlagte utviklingen av Flytårn-området på Fornebu. Prosjektet omfatter nødvendige avklarings- og utviklingstiltak for å legge til rette for salg av tomten i tråd med vedtatte planer for området.

Tomten er avsatt til bolig- og sentrumsformål, og salget skal bidra til videre utvikling av Flytårn-området som en del av den helhetlige byutviklingen på Fornebu. Prosjektet følger opp kommunens strategi om å redusere omfanget av utviklingseiendommer og konsentrere eierskapet om formålsbygg og samfunnskritiske eiendommer.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å omdisponere 6 mill. fra investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg* til investeringsprosjektet *Flytårnet tomt 8.1 salg*. Midlene skal benyttes til nødvendige utviklings-, avklarings- og klargjøringstiltak før gjennomføring av salget.

Forventede salgsinntekter er budsjettert på investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg*. Endelig salgsverdi vil avhenge av markedssituasjon, tidspunkt for salg og de vilkår som fastsettes for gjennomføringen av salget.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å omdisponere 6 mill. fra investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg* til investeringsprosjektet *Flytårnet tomt 8.1 salg* for å gjennomføre nødvendige forberedende tiltak knyttet til salget av tomten.

Prosjektet følger opp vedtatt prosess for salg av kommunale tomter på Flytårnet og skal bidra til forutsigbar framdrift i utviklingen av området

Tidligere politisk behandling

- Prosess for salg av tomter på Flytårnet, Fornebu FSK sak 195/26, 10.06.2026.

Formuesbevaring

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Kommunens bygningsportefølje har varierende tilstand. Enkelte bygg har et opparbeidet vedlikeholdsetterslep og behov for investeringer for å opprettholde funksjonalitet, verdi og levetid. Uten tiltak vil dette kunne føre til økte driftskostnader, større rehabiliteringsbehov og økt risiko for driftsavbrudd. Flere av byggene har samtidig tekniske og bygningsmessige løsninger som i begrenset grad understøtter dagens og fremtidens tjenestebehov. Mange av byggene har ikke gjennomgått større rehabiliteringer siden 1980- og 1990-tallet, og både tekniske installasjoner og bygningskonstruksjoner har i dag overgått sin levetid.

Som en del av kommunens strategiske eiendomsforvaltning gjennomgås bygningsmassen systematisk. Hvert enkelt tiltak vurderes i henhold til gjeldende lovverk, regnskapsstandarder og god kommunal regnskapsskikk, herunder skillet mellom vedlikehold som skal belastes drift og påkostninger eller rehabiliteringer som kan klassifiseres som investering.

For bygg som skal videreføres i kommunal tjenesteproduksjon representerer vedlikeholdsetterslepet en skjult gjeld. Formuesbevarende investeringer skal bidra til å opprettholde og styrke verdien av kommunens eiendomsportefølje gjennom rehabilitering, modernisering og andre levetidsforlengende tiltak.

Samtidig er tilstrekkelige vedlikeholdsmidler i driftsbudsjettet en forutsetning for å ivareta bygningsmassen mellom større investeringsløft. Samspillet mellom drift, formuesbevaring og større rehabiliteringsprosjekter er avgjørende for en bærekraftig forvaltning av kommunens verdier.

Avhengigheter og konsekvenser

Dokumenterte avvik og svakheter i bygningsdeler med tilstandsgrad 2 og 3 medfører økt risiko for driftsforstyrrelser, funksjonssvikt, HMS-relaterte avvik og redusert kvalitet i tjenesteleveransen. Dersom nødvendige formuesbevarende investeringer utsettes over tid, øker risikoen for akselerert verdiforringelse og teknisk forfall i bygningsmassen. Dette kan føre til mer omfattende rehabiliteringsbehov og vesentlig høyere investeringskostnader på et senere tidspunkt.

For flere bygg i porteføljen viser tilstandsvurderingene at byggenes tekniske og funksjonelle tilstand har utviklet seg slik at mindre vedlikeholds- eller utskiftingstiltak ikke lenger er tilstrekkelig. For å sikre fortsatt funksjonalitet, levetid og verdi må det derfor vurderes større rehabiliterings- og moderniseringstiltak.

Eventuelle driftskonsekvenser

Formuesbevarende investeringsmidler finansierer et betydelig antall tiltak og prosjekter i ulike faser, og bidrar til å redusere risikoen for driftsavbrudd og uforutsette hendelser i kommunens bygg. Som del av omstillingsarbeidet i Eiendom er det under arbeid forbedringer innen tilstandskartlegging, vedlikeholdsplanlegging og prioriteringsprosesser. Arbeidet skal bidra til bedre rullerende vedlikeholdsplaner, mer systematiske tilstandsvurderinger og et bedre grunnlag for vurdering av byggenes egnethet, fleksibilitet og evne til å møte fremtidige tjenestebehov.

Formuesbevarende investeringer reduserer risikoen for akutte feil og omfattende driftsmessige konsekvenser. Samtidig er det nødvendig med tilstrekkelige driftsmidler til planlagt vedlikehold for å beskytte verdiene og sikre at også rehabiliterte bygg opprettholder ønsket standard over tid.

Den pågående gjennomgangen av eiendomsporteføljen skal gi et bedre beslutningsgrunnlag for å avgjøre hvilke tiltak som skal gjennomføres som vedlikehold, hvilke som skal klassifiseres som investeringer, og hvilke bygg som bør inngå i større rehabiliteringsprosjekter eller vurderes for annen strategisk håndtering. Dette bidrar til en mer målrettet bruk av både drifts- og investeringsmidler. Arbeidet vil pågå i hele 4 årsperioden.

Økonomi
Formuesbevarende investeringsmidler er forankret i Temaplan Eiendom, og inngår som et viktig virkemiddel i Langsiktig investerings- og driftsanalyse (LIDA). Skolebygg utgjør om lag 10 prosent av kommunens totale eide bygningsareal. Store deler av bygningsmassen er anbefalt rehabilitert i LIDA, og synliggjøres som egne investeringsprosjekter i investeringsplanen. Den resterende delen av porteføljen – innen barnehager, helse, kultur, idrett og administrasjon – må fortsatt ivaretas gjennom samlebevilgningen.

Kommunedirektøren foreslår å nedjustere formuesbevaring med 100 mill. i vedtatt planperiode (2027–2029), da større rehabiliteringer, blant annet på skoler, er løftet ut som egne investeringsprosjekter, og 9 mill. av nedjusteringen gjelder omfordeling til vedlikeholdsmidler (drift). En gjennomgang av kostnader som kan klassifiseres som investering i tidligfase viser at en større andel skal føres i driftsregnskapet (Regnskapsstandard nr. 4 God kommunal regnskapsskikk). Effekten anslås til minimum 3 mill. årlig i økte driftskostnader totalt for alle investeringsprosjektene. Kommunedirektøren foreslår å omfordele 9 mill. fra investeringsprosjektet Formuesbevaring og til driften da det ved overføring fra investering til drift, kun er egenkapitalen som tilføres driftsbudsjettet. Hovedprinsipper i ny praksisendring: Prosjektkostnader føres som drift frem til konkret tomtevalg er politisk besluttet, og all politisk saksbehandling skal regnskapsføres som drift. Samtidig foreslår kommunedirektøren å bevilge 226,4 mill. i 2030.

Videre foreslås det å omfordele 10 mill. årlig i budsjetterte salgsinntekter fra investeringsprosjektet «Salg av mindre bygg og tomter» til formuesbevaring.

Klima- og miljøpåvirkning
Systematisk vedlikehold og rehabilitering bidrar til forlenget levetid på eksisterende bygningsmasse og bedre ressursutnyttelse. Dette gir lavere samlet miljøbelastning sammenlignet med omfattende nybygging, og legger til rette for mer energieffektive bygg med bedre inneklima og lavere livssykluskostnader.

Eventuelle endringer fra tidligere
Gjennom arbeidet med LIDA og den systematiske gjennomgangen av kommunens eiendomsportefølje er flere større rehabiliteringsbehov identifisert og synliggjort som egne investeringsprosjekter. Dette gir bedre sammenheng mellom byggenes faktiske tilstand, prosjektomfang og finansieringsform.

Formuesbevarende midler kan dermed i større grad prioriteres til planlagte tiltak som forlenger levetiden på øvrige bygg og reduserer risikoen for ytterligere forfall. Samtidig medfører investeringsbegrensninger og investeringstak behov for streng prioritering av tiltak og en tydeligere vurdering av hvilke behov som skal løses gjennom drift, formuesbevaring eller større rehabiliteringsprosjekter.

Kommunedirektørens forslag
For å ivareta kommunens eiendomsverdier og sikre forsvarlige bygg for tjenesteproduksjon foreslår kommunedirektøren å videreføre en høy gjennomføringsgrad av formuesbevarende tiltak i planperioden.

Samtidig må den systematiske gjennomgangen av bygningsporteføljen videreføres for å identifisere hvilke bygg som kan opprettholdes gjennom løpende vedlikehold, hvilke som krever større rehabiliteringer, og hvilke som eventuelt bør vurderes gjennom andre strategiske løsninger.

Målet er å sikre en helhetlig og langsiktig forvaltning av kommunens eiendomsportefølje gjennom riktig balanse mellom løpende vedlikehold, formuesbevarende investeringer og større rehabiliteringsprosjekter. Dette skal bidra til å ivareta kommunens verdier, sikre etterlevelse av lov- og regelverk og opprettholde funksjonelle og forsvarlige bygg for tjenesteproduksjon.

Tidligere politiske saker

- Temaplan Eiendom, behandlet i KST sak 37/23, 3.5.2023

Fornebu - margin fase 2 og 3

Prosjektet omhandler grunneierkompensasjon vedrørende tomter på Fornebu til OBOS jamfør Utbyggingsavtale Fornebu mellom Bærum kommune og OBOS- Fremskyndingsbidrag og bilag 6. Det bevilges grunneierkompensasjon med hensyn til estimerte byggestarter for de ulike byggene/områdene. De aktuelle byggene/områdene som omfattes av denne budsjettposten er Fornebu - Holtekilen, Brannstasjon Fornebu, Fornebu - Flerbrukshus og Fornebu - Tårnkvartalet.

Økonomi

Kommunedirektøren foreslår å omfordele 72,6 mill. fra investeringsprosjekt *Ferdigstilt Fornebu-Oksenøya* til *Fornebu - margin fase 2 og 3* i forbindelse med avslutning av prosjektet samt å omfordele 30,5 mill. fra investeringsprosjekt T*omtekostnader på Fornebu* og til *Fornebu - margin fase 2 og 3* for å samle utgifter i forbindelse med tomter på Fornebu på et investeringsprosjekt. Midlene er ikke planlagt benyttet i budsjett og økonomiplanperioden, men periodisert ut i 20 års planen på grunn av utsatte investeringer / prosjekter på Fornebu (bl.a. Tårnkvartalet).

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet.

Fornebu – Holtekilen

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Holtekilen er det siste området Bærum kommune disponerer for etablering av sosial infrastruktur på Fornebu, herunder skole, barnehage, grøntområder og teknisk infrastruktur.

Området har utfordrende grunnforhold, og det gjennomføres nødvendige tiltak for grunnstabilisering og klargjøring av tomtene. Arbeidene utføres i samarbeid med Statens vegvesen og er en forutsetning for senere utvikling av området.

Videre utvikling omfatter også etablering av grøntområder og nødvendig infrastruktur. I samarbeid med private utbyggere planlegges det etablert et sammenhengende grøntområde mellom skole- og barnehagetomten, med anbefaling om kommunalt eierskap etter ferdigstillelse.

I skolebehovsanalysen er oppstart av Holtekilen skole foreslått utsatt til skoleåret 2038/2039. Prosjektet videreføres likevel som følge av pågående grunnarbeider og behovet for å sikre fremtidig sosial infrastruktur på Fornebu. Videre utbygging av skole og barnehage tilpasses oppdatert behovsutvikling og er foreløpig planlagt etter 2038.

Økonomi

Prosjektet er foreløpig estimert til 1,1 mrd. basert på etablering av barneskole med fem paralleller,

flerbrukshall og barnehage. Kostnadsanslaget inkluderer også gjennomførte arbeider knyttet til grunnstabilisering og reguleringsarbeid.

I denne økonomiplanperioden er kostnadene i hovedsak knyttet til ferdigstillelse av grunnarbeider og resterende infrastrukturtiltak. Samlet er dette estimert til 26,6 mill.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet for å ferdigstille nødvendige grunnarbeider og infrastrukturtiltak som sikrer fremtidig utvikling av området.

Tidligere politisk behandling

- Fornebu - Flytårnet - planprogram med byplangrep - 2. gangs behandling, KST sak 034/24, 30.04.2024
- Skolebehovsanalyse 2024–2043, endelig behandling. KST sak 056/25, 27.05.2025
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2026–2029, Kommunestyret vedtak 03.12.2025

Fornebu – midlertidig kapasitet

Det er avsatt midler til midlertidige tiltak for å dekke behovet for skolekapasitet. Det er press på Fornebuområdet når det gjelder elevkapasitet for ungdomsskole, og det vurderes tiltak inntil Tårnkvartalet er ferdigstilt. Økning av ungdomsskolekapasitet og finansiering av dette vil sees i sammenheng med investeringsprosjektet «Utvidelse av skolekapasitet Fornebu».

Økonomi
Bevilgning i budsjett og økonomiplan perioden er foreslått til 11,2 mill. i 2027.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å vurdere om midlene til «Fornebu - midlertidig kapasitet» skal overføres til «Utvidelse skolekapasitet Fornebu». Dette skal sikres gjennom tertialrapport, dersom det blir aktuelt å utvide Hundsund skole med fast kapasitet.

Fornebu – Tårnkvartalet

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Tårnkvartalet er planlagt som et samlet anlegg for sosial infrastruktur på Fornebu, med ungdomsskole som hovedfunksjon samt idretts-, kultur- og nærmiljørettede funksjoner.

Ved beslutningspunkt 2 (BP2) ble det lagt til grunn et konsept basert på samlokalisering, sambruk og merbruk av arealer. Konseptet ligger fortsatt til grunn for videre utvikling av området, men omfang, funksjonsinnhold og tidspunkt for realisering må vurderes på nytt.

Utviklingen i befolkningsgrunnlaget på Fornebu og etablering av kapasitet og tilbud andre steder i området gjør imidlertid at prosjektets omfang, funksjonsinnhold og tidspunkt for realisering må vurderes på nytt.

Prosjektet er fortsatt strategisk viktig for den langsiktige utviklingen av sosial infrastruktur på Fornebu. Videre planlegging må sikre at fremtidig skolekapasitet, idrettstilbud og øvrige funksjoner utvikles i takt med faktisk behov og innenfor kommunens økonomiske handlingsrom.

Avhengigheter og konsekvenser
Prosjektet har flere sentrale avhengigheter som påvirker både fremtidig omfang, funksjonsinnhold og tidspunkt for gjennomføring.

Skolekapasitet ved Hundsund grendesenter
Videre utvikling av skolekapasiteten ved Hundsund grendesenter, enten gjennom midlertidige eller permanente løsninger, kan påvirke fremtidig dimensjonering av Tårnkvartalet. Dersom det etableres varig økt kapasitet ved Hundsund, kan dette redusere behovet for antall paralleller i Tårnkvartalet.

Bibliotek, ungdomstilbud og frivillighetstilbud på Flytårnet
Biblioteket på Flytårnet er planlagt utvidet i økonomiplanperioden. Fra høsten 2026 er det etablert ungdomsaktivitetstilbud på Flytårnet, og Fornebupiloten planlegges lokalisert i tilknytning til disse funksjonene. Dersom disse tilbudene videreføres over tid, vil Tårnkvartalet i større grad kunne utvikles som et skole- og idrettsanlegg, med redusert behov for øvrige publikumsrettede funksjoner.

Kulturfunksjoner i området
Det er fortsatt behov for kultur- og arrangementsfunksjoner på Fornebu. Det må vurderes om slike funksjoner skal inngå i Tårnkvartalet eller utvikles som del av Flytårnet-området sammen med øvrige kultur- og møteplassfunksjoner.

Idrettsarealer og gjennomføringsstrategi
Det må vurderes om flerbrukshallen bør realiseres før skolekapasiteten dersom utviklingen i idrettsbehovet tilsier dette. Midlertidige idrettsløsninger på tomten er vurdert, men anbefales ikke på nåværende tidspunkt som følge av usikkerhet rundt tidspunkt for samlet utbygging og risiko for lite kostnadseffektive mellomløsninger.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektets driftskonsekvenser vil avhenge av endelig funksjonsinnhold og fordeling av funksjoner mellom Tårnkvartalet og Flytårnet.

Dersom bibliotek, ungdomsaktivitetstilbud og Fornebupiloten videreføres på Flytårnet over tid, vil kommunen måtte drifte funksjonene på flere lokasjoner. Dette kan gi mindre sambruk mellom tjenestene, men samtidig legge til rette for at Tårnkvartalet i større grad utvikles som et spesialisert skole- og idrettsanlegg.

Et mer rendyrket skoleanlegg kan gi enklere og mer effektiv drift av skolen, men reduserer samtidig muligheten til å hente ut gevinster gjennom sambruk av arealer og funksjoner på tvers av tjenester.

Eventuelle driftskonsekvenser vil bli nærmere vurdert når fremtidig funksjonsinnhold og organisering er avklart.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Tårnkvartalet skal bidra til å sikre fremtidig kapasitet innen skole, idrett, kultur og møteplasser på Fornebu.

Prosjektet skal legge til rette for attraktive og tilgjengelige tilbud for barn, unge og innbyggere i området, og bidra til samhandling mellom kommunale tjenester der dette er hensiktsmessig.

En utsatt gjennomføring innebærer at deler av kapasitetsbehovet i perioden må dekkes gjennom eksisterende tilbud og alternative løsninger frem til behovet for utbygging oppstår.

Eventuelle endringer fra tidligere
Siden forrige økonomiplan er det gjennomført nye vurderinger av skolekapasitet, befolkningsutvikling og funksjonsfordeling mellom Tårnkvartalet og Flytårnet.

Ved fastsettelse av konsept (BP2) ble Tårnkvartalet planlagt som et samlet anlegg for ungdomsskole, bibliotek, kulturfunksjoner, ungdomstilbud, idrett og øvrige nærmiljøfunksjoner. Videre utvikling på Fornebu og oppdaterte behovsvurderinger tilsier at både omfang, funksjonsinnhold og gjennomføringsstrategi må vurderes på nytt.

Utviklingen av skolekapasitet ved Hundsund grendesenter kan redusere behovet for ungdomsskolekapasitet i Tårnkvartalet. Samtidig er biblioteket på Flytårnet planlagt utvidet, og det etableres ungdomsaktivitetstilbud og frivillighetstilbud i området. Dersom disse funksjonene videreføres over tid, kan Tårnkvartalet i større grad utvikles som et skole- og idrettsanlegg, med mindre behov for øvrige publikumsrettede funksjoner.

Senere boligbygging på Fornebu og oppdaterte befolkningsprognoser tilsier at behovet for ny ungdomsskolekapasitet oppstår senere enn tidligere lagt til grunn. På denne bakgrunn foreslås det å utsette prosjektet, med foreløpig ferdigstillelse av skolekapasitet omkring 2037. Prognoser og kapasitetsbehov vil bli vurdert løpende gjennom skolebehovsanalysen.

Det må også vurderes om enkelte funksjoner, særlig flerbrukshall og idrettsarealer, bør realiseres tidligere enn skolekapasiteten dersom behovsutviklingen innen idrett tilsier dette.

Tidligere planlagt 7-er fotballbane ved Tårnkvartalet utgår. Behovet ivaretas gjennom etablering av 11-er bane ved Storøya skole. Det er tidligere omdisponert 14 mill. fra *Tårnkvartalet* til *Prosjekter Anleggsplanen idrett* for dette formålet.

Økonomi
Prosjektet er tidligere omtalt med et kostnadsanslag i størrelsesorden 1,5–1,7 mrd. Det foreligger ikke et oppdatert kostnadsanslag basert på revidert behovsgrunnlag og funksjonsinnhold. Kostnadsanslaget er basert på tidligere vedtatt konsept og er beheftet med betydelig usikkerhet.

Videre utvikling av prosjektet vil omfatte ny vurdering av kapasitet, funksjonsinnhold, gjennomføringsstrategi og kostnadsnivå før prosjektet eventuelt videreføres i senere fase.

Klima- og miljøpåvirkning
Prosjektet vil ha klima- og miljøpåvirkning knyttet til nybygg og anleggsfase, men gir samtidig mulighet for betydelige forbedringer i energi- og arealeffektivitet gjennom:

- moderne, energieffektive løsninger og redusert energibruk i drift sammenlignet med eldre bygningsmasse
- arealeffektive løsninger og merbruk der funksjoner samlokaliseres og deles
- potensial for lavutslippsmaterialer, ombruk og klimavennlige byggemetoder i detaljprosjektering

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet som del av den langsiktige utviklingen av sosial infrastruktur på Fornebu.

Videre planlegging skal avklare fremtidig behov for skolekapasitet, funksjonsinnhold, etappevis utvikling og samspillet med øvrige tilbud og funksjoner på Fornebu, herunder Flytårnet og Hundsund grendesenter. Målet er å sikre at fremtidige investeringer gjennomføres med riktig kapasitet, til riktig tidspunkt og med best mulig ressursutnyttelse.

Tidligere politisk behandling

- Fornebu Tårnet senter – fastsettelse av konsept (BP2), kommunestyre (KST) sak 043/22, 24.5.2022
- Orientering om plan- og designkonkurransen for Tårnet senter, jpid: 23/12498
- Flytting av kunstgressbane ved Tårnkvartalet, KST-sak 065/24,24.4.2024
- Tårnkvartalet – føringer for planleggingsfasen frem mot investeringsbeslutning, KST-sak 132/24,18.12.2024
- Utsettelse av Tårnkvartalet, KST sak 131/234,18.12.2024
- Skolebehovsanalyse 2024-2043, endelig behandling, KST sak 056/25, 27.5.2025

Fornebu, reklamasjonsavsetning

Fristilte midler fra prosjekter som er ferdigstilt, tatt i bruk og er i avslutningsfasen, vil ved behov bli omdisponert til reklamasjonsavsetningen. Midlene vil være en buffer for uforutsette forhold i reklamasjonsperioden. Reklamasjonsavsetningen i hvert enkelt prosjekt kan reduseres ved en samlet avsetning fordi det ikke er sannsynlig at behovet vil forekomme i alle prosjekter. I tillegg avsluttes prosjektene og tas ut av investeringsoversikten ved ferdigstillelse og før garanti- og reklamasjonsperioden er utløpt.

Helhetlig utvikling av Rud-området

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Det utredes et helhetlig utviklingsgrep for driftsområdet på Rud, med sikte på å legge til rette for fremtidig bruk av området og en mer samlet og effektiv utnyttelse av tomten. Arbeidet skal ivareta kommunens interesser som eier og legge føringer for videre utvikling på kort og lang sikt.

Det overordnede plangrepet danner rammene for pågående utredning og senere realisering av ny brannstasjon og ny driftsbase for Miljøtekniske tjenester, som behandles som egne investeringsprosjekter. Utviklingen av området ses i sammenheng med kommunens strategier for Vestre Bærum og planarbeidet for Rud og Hauger.

Rud-området er i dag preget av eldre og lite sammenhengende bygningsmasse, lav arealutnyttelse og utfordringer knyttet til logistikk og trafikkavvikling. Det er behov for et mer strukturert og funksjonelt oppsett av området, med tydeligere skille mellom ulike typer trafikk og bedre flyt for både daglig drift og beredskapsfunksjoner.

Det legges til grunn at videre utvikling skal bygge på felles løsninger og økt sambruk mellom tjenestene på området. Dette kan omfatte etablering av felles funksjoner og arealer for beredskaps- og støttefunksjoner, for å legge til rette for mer effektiv ressursbruk og bedre samhandling på tvers av tjenesteområdene.

Utviklingen av Rud-området legges opp som en trinnvis prosess, der eksisterende bygg vurderes for ombruk eller transformasjon der dette er hensiktsmessig, samtidig som det åpnes for rivning og nybygg der eksisterende bygg ikke tilfredsstiller fremtidige krav. Samlet sett vurderes prosjektet som viktig for å sikre en mer helhetlig, funksjonell og fremtidsrettet utvikling av kommunens drifts- og beredskapsfunksjoner på Rud.

Avhengigheter og konsekvenser

Prosjektet må sees i nær sammenheng med utviklingen av ny brannstasjon på Rud, ny driftsbase for Miljøtekniske tjenester og øvrige planprosesser i området. Videre utvikling forutsetter koordinering med reguleringsprosesser og nødvendige avklaringer knyttet til grunnforhold, trafikkforhold og overordnet planstruktur. Det legges også til grunn at felles løsninger for logistikk, beredskap og tekniske systemer avklares tidlig, slik at disse kan danne grunnlag for senere investeringsprosjekter.

Manglende samordning mellom prosjektene vil kunne redusere muligheten for sambruk, effektiv arealutnyttelse og ønskede gevinster på tvers av tjenesteområdene.

Eventuelle driftskonsekvenser
Prosjektet skal legge til rette for en mer effektiv organisering av kommunens drifts- og beredskapsfunksjoner på Rud. Gjennom sambruk av arealer, funksjoner og tekniske systemer kan det oppnås bedre ressursutnyttelse og mer hensiktsmessige driftsløsninger.

Felles løsninger for logistikk, IKT, beredskap og støttefunksjoner vil kunne bidra til økt samhandling mellom virksomhetene og mer robuste driftsmodeller over tid.

Den trinnvise utviklingen av området gjør samtidig at eksisterende virksomheter kan opprettholde nødvendig drift mens området videreutvikles.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Utviklingen av Rud-området vil bidra til å styrke kommunens evne til å levere viktige tjenester innen beredskap, drift og tekniske tjenester. En mer funksjonell og samlet utvikling av området vil gi bedre forutsetninger for å møte fremtidige behov og krav.

Prosjektet vil også bidra til en mer strukturert utvikling av området som helhet, med bedre trafikkavvikling, tydeligere arealbruk og mer hensiktsmessig organisering av virksomhetene på tomten.

Tiltaket vurderes derfor å ha positiv betydning både for kommunens tjenesteproduksjon og for den videre utviklingen av Rud-området.

Økonomi
Bevilgningen knyttet til prosjektet skal dekke løsninger for Miljøtekniske tjenester som ikke inngår i selvkostområdet.

Det er foreløpig estimert 152 mill. disse tiltakene. Øvrige investeringer på Rud-området, som brannstasjon, driftsbase og eventuelt Storkjøkken, behandles som egne investeringsprosjekter og har egen omtale i budsjett og økonomiplan.

Klima og miljøpåvirkning
Den trinnvise utviklingen av området legger til rette for at eksisterende bygg kan vurderes for ombruk eller transformasjon der dette er hensiktsmessig. Dette kan bidra til bedre ressursutnyttelse og redusert behov for rivning og nybygg.

Videre vil utvikling av felles løsninger og sambruk kunne bidra til mer effektiv arealutnyttelse, redusert ressursbruk og mer bærekraftig drift over tid.

Eventuelle endringer fra tidligere
Prosjektet er etablert som et overordnet utviklingsgrep for Rud-området og skal danne grunnlag for videre utredning og realisering av flere enkeltprosjekter.

Fokuset er flyttet fra enkeltstående tiltak til en mer helhetlig utvikling av området, hvor sambruk, arealeffektivitet og koordinering mellom prosjektene står sentralt. Videre utvikling skal bidra til å identifisere løsninger og gevinster som kan realiseres på tvers av tjenesteområdene.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet med et helhetlig utviklingsgrep for Rud-området.

Videre arbeid bør klargjøre løsninger, sambruksgevinster og avhengigheter mellom prosjektene, slik at området kan utvikles trinnvis i takt med behov og overordnede planer.

Tidligere politiske behandlinger

- Driftssentral Rud - foranalyse fremtidig utvikling, FSK sak 081/19, 24.04.2019
- Rud Hauger Brannstasjon - prinsippsak - fravik fra krav om felles plan, Planutvalget sak 049/25, 27.3.2026

Høvik området

Prosjektet omhandler utvikling og klargjøring av salg av tomt/-er i Høvik området. Kommunedirektøren foreslår å omfordele 4 mill. fra investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg* og til investeringsprosjekt *Høvik området*.

Økonomi

Estimerte salgsinntekter av tomt er budsjettert på investeringsprosjekt *Tomter - kjøp og salg*.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å videreføre kommunens innsats i utviklingen av Høvik området.

Kultur og fritid – reklamasjonsavsetning

Fristilte midler fra prosjekter som er ferdigstilt, tatt i bruk og er i avslutningsfasen, vil ved behov bli omdisponert til reklamasjonsavsetningen. Midlene vil være en buffer for uforutsette forhold i reklamasjonsperioden. Reklamasjonsavsetningen i hvert enkelt prosjekt kan reduseres ved en samlet avsetning fordi det ikke er sannsynlig at behovet vil forekomme i alle prosjekter. I tillegg avsluttes prosjektene og tas ut av investeringsoversikten ved ferdigstillelse og før garanti- og reklamasjonsperioden er utløpt.

Leietakertilpasninger for næringseiendom

Den årlige bevilgningen for leietakertilpasninger er til kostnader som ikke er knyttet til selvstendige prosjekter som er planlagt i perioden. Bevilgningen benyttes til dekning av kostnader til oppgraderinger ved leietakerbytter eller forlengelse av leieavtaler, eller dersom det er installasjoner hos leietaker som kommunen er ansvarlig for, og som trenger mindre utbedringer.

Det er behov for å øke bruken av fremleie av ledige arealer i kommunens eiendomsportefølje. Økt bruk av fremleie gir økte kostnader til leietakertilpasninger, men disse kostnadene vil bli dekket inn gjennom merinntekten som skapes.

Økonomi

I årene 2027 og 2028 er årlig bevilgning på 3,5 mill. Fra 2029 er det foreslått en årlig bevilgning på 4,25 mill.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å videreføre bevilgningen for å sikre utleie av kommunalt eide arealer.

Miljøprofil – eiendommer

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Bærum kommune har, gjennom vedtatt klimastrategi, satt ambisiøse mål for å redusere både direkte og indirekte klimagassutslipp fra bygging og drift av kommunens eiendomsportefølje. Miljøbevilgningen er en investeringsbevilgning som i sin helhet er dedikert til investeringer innen klima og miljø på kommunens eiendommer. Disponering av miljøbevilgningen er et viktig virkemiddel for å kunne

planlegge og gjennomføre tiltak som bidrar til oppfyllelse av kommunens vedtatte klima og energimål i tillegg til arbeidet med å sikre verdibevarende vedlikehold. I kommende periode vil det prioriteres klimatiltak som bidrar til energieffektivisering, herunder investeringer som gir bedre styring, reduksjon i energibehov, lavere effektuttak, forenklede og mer robuste tekniske anlegg og lønnsom produksjon av fornybar energi. Eiendom vil se på løsninger for enklere prosesserer for ombruk for å styrke Bærum som foregangskommune innen sirkulær økonomi. Videre vil Eiendom arbeide for varige løsninger som styrker naturmangfoldet og blågrønne løsninger på eiendommene som del av en klima- og miljøklok kommune.

Utviklingen i europeisk og nasjonalt regelverk tilsier at drift og oppgradering av eksisterende bygningsmasse vil bli mer regulert, spesielt med hensyn til energieffektivitet og lokal energiproduksjon. I tillegg indikerer regelverksutviklingen strengere miljøkrav, herunder fokus på naturmangfold og økosystemtjenester som vil gi krav til mer systematisk arbeid med restaurering, og bevaring av grøntarealer som en integrert del av eiendomsforvaltningen. Overnevnte tiltak vil ikke bare understøtte oppnåelsen av klimamål, men også bidra til attraktive og bærekraftige bygg og uteområder for befolkningen. Eiendom bør, sett i et 20-års perspektiv, sikre nødvendig kapasitet og ressurser for å imøtekomme fremtidige energi- og miljøkrav til drift og forvaltning av eiendomsmassen.

Avhengigheter og konsekvenser
Systematisk vedlikehold og rehabilitering bidrar til forlenget levetid på eksisterende bygningsmasse og bedre ressursutnyttelse. Dette gir lavere samlet miljøbelastning sammenlignet med nybygging, og legger til rette for mer energieffektive bygg med bedre inneklima og lavere livssykluskostnader.

Eventuelle driftskonsekvenser
Investeringer i for eksempel solceller og varmepumper etc. vil bidra til lavere energikostnader.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Kommunens bygg er en grunnleggende ramme for tjenesteyting innen blant annet skole, barnehage, helse, kultur, idrett og administrasjon.

Klima- og miljøpåvirkning
Kommunen har fastsatt nytt energimål: «Energiforbruket i kommunens eiendomsmasse skal reduseres med 9 prosent i perioden 2026–2030, sammenlignet med nivået i 2025. Videre står det at det fastsettes strategi med porteføljemål for klimagassutslipp fra materialer og energi for eiendomsporteføljen i nybygg og rehabiliteringsprosjekter som en pilot frem mot 2030.

Økonomi
Etter 5 årsperioden samles miljømidler sammen med samlebevilgningen *Formuesbevaring*

Kommunedirektørens forslag
For å bevare og styrke klima og miljø i kommunens eiendomsportefølje foreslår kommunedirektøren å opprettholde høy gjennomføringsgrad av tiltak i 4 års perioden.

Tidligere politiske saker

- Fastsetting av nye energi- og miljømål, samt orientering om Energirapport 2025, Formannskapet sak 073/26, 29.04.2026

Skole – reklamasjonsavsetning

Fristilte midler fra prosjekter som er ferdigstilt, tatt i bruk og er i avslutningsfasen, vil ved behov bli omdisponert til reklamasjonsavsetningen. Midlene vil være en buffer for uforutsette forhold i reklamasjonsperioden. Reklamasjonsavsetningen i hvert enkelt prosjekt kan reduseres ved en samlet

avsetning fordi det ikke er sannsynlig at behovet vil forekomme i alle prosjekter. I tillegg avsluttes prosjektene og tas ut av investeringsoversikten ved ferdigstillelse og før garanti- og reklamasjonsperioden er utløpt.

Sosial boligprofil – rimelige boliger på Fornebu

Avtalen om sosial boligprofil fra 2005 er videreført for den resterende andelen av midlene. Midlene benyttes til kjøp av boliger på Fornebu med rimelig utleie til unge under 35 år.

Økonomi
Det er budsjettert med tilbakekjøp av rimelige boliger (variert boligsammensetning førstegangskjøpere) for 23 mill. i økonomiplanperioden og tilsammen 162 mill. i 2031 og 2032. Salg av eiendommer på Fornebu er estimert og avsatt på investeringsprosjekt *Tomter - kjøp og salg*.

Kommunedirektørens forslag
Prosjektet foreslås videreført som en del av kommunens satsing på sosial boligprofil – rimelige boliger på Fornebu.

Tomter - kjøp og salg

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Kjøp og salg av tomter er primært langsiktig, strategisk arbeid. Kommunen kjøper og selger tomter som ledd i arbeidet med å fremme ønsket samfunnsutvikling.

Avhengigheter og konsekvenser
Salgene er viktige da de bidrar til å fremme samfunns- og byutviklingen, og vil kunne gir kommunen inntekter. Kjøp av tomter er viktig strategisk arbeid for å sikre areal til fremtidige kommunale behov.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Gjennom å knytte betingelser til salg ønsker kommunen å fremme formål som aldersvennlig samfunn, bolig for unge, bolig for innbyggere med spesielle behov, inkluderende møteplasser og lignende.

Økonomi
Totalramme for estimerte salgsinntekter er 2,1 milliarder kroner i økonomiplanperioden og 4,1 mrd. i 10-årsperioden. Estimerte kjøpskostnader er 185 millioner kroner i økonomiplanperioden og 215 mill. i 10-årsperioden.

Eventuelle endringer fra tidligere
Kommunedirektøren foreslår å utsette (periodisere ut i tid) estimerte salgsinntekter med 84 mill. og øke estimerte utgifter med 130 mill. i vedtatt planperiode 2027-2029 da salg estimeres litt senere enn forutsatt og noen økte tomtekostnader. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 10 mill. til estimerte kjøpskostnader og 1,4 mrd. i estimerte salgsinntekter i 2030.

Kommunedirektøren foreslår omdisponering av budsjett fra investeringsprosjektet *Tomter - kjøp og salg* til egne investeringsprosjekter med totalt 16 mill. til klargjøring og utvikling av eiendommer for salg.:

- (NY) Høvik området (4 mill.)
- (NY) Hamang området (6 mill.)
- Flytårnet tomt 8,1 salg (6 mill.)

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å fremme egne politiske saker beslutning om salg og kjøp for hver tomt, tråd med kommunedirektørens fullmakter.

Tidligere politiske behandlinger

- Status arbeidet med tomter avsatt til aldersvennlige boliger/nye boformer, behandlet i kommunestyret sak 018/25, 15.03.2025
- Innstilling fra Arbeidsutvalget for aldersvennlige boliger 2025, behandlet i Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling sak 041/26, 22.04.2026

Utvidelse skolekapasitet Fornebu

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Det forventes behov for økt ungdomsskolekapasitet på Fornebu i årene fremover. Hundsund ungdomsskole er i dag områdets eneste ungdomsskole, og prosjektet må ses i sammenheng med utviklingen av elevgrunnlaget på Fornebu, fremtidig kapasitet ved Tårnkvartalet og den samlede skolekapasiteten i området.

Det foreligger i dag to alternative hovedgrep for å øke kapasiteten ved Hundsund skole. Det ene er ombygging av arealene i Hundsund barnehage til skoleformål. Det andre er utvidelse av skolebygget gjennom et tilbygg.

Kommunestyret vedtok i februar 2026 at Hundsund barnehage ikke skal legges ned fra barnehageåret 2026/2027. Samtidig ba kommunestyret om at et konsept for tilbygg i to etasjer ved Hundsund ungdomsskole utredes videre til beslutningspunkt 2 (BP2). Videre utvikling av skolekapasiteten ved Hundsund skole må derfor vurderes med utgangspunkt i både dagens løsning med ombygging av barnehagearealer og det pågående arbeidet med et alternativ basert på utvidelse av skolebygget.

Videre utvikling av prosjektet må ses i sammenheng med oppdaterte elevtallsprognoser, fremtidig behov for ungdomsskolekapasitet på Fornebu og den langsiktige utviklingen av Tårnkvartalet.

Økonomi

I gjeldende økonomiplan er det avsatt 84,9 mill. til ombygging av Hundsund barnehage til skoleformål.

Kommunestyret har samtidig bedt om at et alternativ med tilbygg i to etasjer utredes videre til BP2-nivå.

Tidligere konseptvurderinger viser at et slikt alternativ vil kreve en vesentlig høyere investeringsramme enn dagens avsatte midler. Endelig kostnadsestimat, finansiering og konsekvenser for kommunens samlede investeringsportefølje vil bli lagt frem som del av BP2-saken.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår å videreføre prosjektet innenfor gjeldende økonomiplan.

Videre utvikling av skolekapasiteten ved Hundsund skole avklares gjennom den pågående BP2-saken, hvor behov, kapasitet, kostnader og alternative løsninger vurderes samlet før det tas stilling til videre gjennomføring.

Tidligere politisk behandling

- Ungdomsskolekapasiteten på Fornebu fra 2027, KST sak 018/24, 28.02.2024.
- Utsettelse av Tårnkvartalet, KST sak 131/24, 18.12.2024.
- Kommuneplanens handlingsdel. Budsjett og økonomiplan 2025–2028, Kommunestyret vedtak 18.12.2024
- Kommuneplanens handlingsdel, budsjett og økonomiplan 2025–2028 – tilleggsinnstilling, KST sak 135/24, 18.12.24.

- Svar på spørsmål vedrørende paviljonger ved Hundsund, Anders Puntervold Hammer (H), Referatsaker 032/24, Hovedutvalg for oppvekst og utdanning (OPUT), 08.04.2025.
- Svar på spørsmål fra representanten Anders Puntervold Hammer (H) vedrørende påbygging av areal, Referatsaker 040/25, Hovedutvalg for oppvekst og utdanning, 13.05.2025.
- Skolebehovsanalyse 2024–2043, endelig behandling, KST sak 056/25, 27.05.2025.
- Skolebehovsanalysen – svar på spørsmål fra Dag Egil Strømme (H) om Hundsund skole, ref. KST møte 27.05.25, DokumentID: 2025/89657
- Kommunedirektørens svar på spørsmål relevant for denne saken, ref. politiske spørsmål og svar som del av politisk behandling av Kommunedirektørens forslag til kommuneplanenes Handlingsdel, Budsjett og økonomiplan 2025–2028:
    - Spørsmål fra Anders Puntervold Hammer (H) om Hundsund/Fornebu/Lysker – skolekapasitet og muligheter, ID 2025-336.
    - Spørsmål fra Elisabeth Fremstad Aukrust (KrF) om Hundsund skole og barnehage, ID 2025-320. Side 3 av 14
    - Spørsmål fra Dag Vangsnes (FrP) om Kapasitet på Hundsund ungdomsskole, ID 2025-121.
    - Spørsmål fra Dag Vangsnes (FrP) om Barnehager Bærum øst og Fornebu, ID 2025- 120.
    - Spørsmål fra Dag Vangsnes (FrP) om Barnehage og skolesituasjonen på Fornebu, ID 2025-284.
- Notat – Hundsund skole – behovsanalyse og status konseptvurdering for påbygg/tilbygg, arkivsaksnr. 25/15686.
- Tilleggsnotat til «Konseptutredning og anbefaling av utvidelse – Hundsund ungdomsskole» J.postID: 26/3193
- Konseptutredning og anbefaling av utvidelse – Hundsund ungdomsskole, KST sak 003/26, 04.02.2026.

Velferdsboliger – reklamasjonsavsetning

Fristilte midler fra prosjekter som er ferdigstilt, tatt i bruk og er i avslutningsfasen, vil ved behov bli omdisponert til reklamasjonsavsetningen. Midlene vil være en buffer for uforutsette forhold i reklamasjonsperioden. Reklamasjonsavsetningen i hvert enkelt prosjekt kan reduseres ved en samlet avsetning fordi det ikke er sannsynlig at behovet vil forekomme i alle prosjekter. I tillegg avsluttes prosjektene og tas ut av investeringsoversikten ved ferdigstillelse og før garanti- og reklamasjonsperioden er utløpt.

Verdibevarende tiltak for kommunale boliger

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Bærum kommune har ansvar for forvaltning av en omfattende og variert portefølje av kommunalt eide boliger. Flere av disse boligene har over tid opparbeidet et byggteknisk vedlikeholdsetterslep. Dette etterslepet kan betraktes som en form for skjult gjeld, der utsatt vedlikehold medfører økt risiko for teknisk svikt, behov for akutte tiltak og stigende kostnader dersom nødvendige tiltak ikke gjennomføres.

For å sikre forsvarlige boforhold, ivareta verdier og tilpasse boligene til dagens behov og krav, er det nødvendig med systematiske og verdibevarende rehabiliteringstiltak. Dette er i tråd med kommunens mål om bærekraftig eiendomsforvaltning og stabile velferdstjenester.

Avhengigheter og konsekvenser

Manglende håndtering av vedlikeholdsetterslepet vil over tid føre til forringet bygningskvalitet, økte kostnader og svekket boligtilbud. For boligene som inngår i kommunens tjenesteyting er tiltakene ikke valgfrie, men nødvendige for å opprettholde et forsvarlig tilbud. Videre arbeid er avhengig av et tilstrekkelig og stabilt bevilgningsnivå, samt kunnskapsbaserte prioriteringer basert på systematisk tilstandskartlegging.

Eventuelle driftskonsekvenser
Husleieinntektene fra den kommunale boligporteføljen er i dag ikke tilstrekkelige til å finansiere planmessig, verdibevarende vedlikehold, men dekker i hovedsak løpende og mindre tiltak. Dette fører til en situasjon preget av mange små, akutte utbedringer som ikke adresserer de underliggende utfordringene i bygningsmassen. Over tid gir dette uforutsigbar drift og økt belastning på både administrasjon og økonomi.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Kommunale boliger er et sentralt virkemiddel i arbeidet med å sikre trygge og stabile boforhold for innbyggere med ulike behov. Mangelfull vedlikeholdsstandard kan påvirke både bokvalitet, helse og trivsel for beboerne. Verdibevarende tiltak bidrar derfor ikke bare til teknisk kvalitet, men også til bedre levekår og økt forutsigbarhet for sårbare grupper.

Økonomi
I Budsjett og økonomiplan for perioden 2027–2030 videreføres den årlige bevilgningen på 15 mill. til verdibevarende tiltak i den kommunale boligporteføljen. Det understrekes at denne rammen alene ikke er tilstrekkelig til å håndtere større og sammensatte tiltak som kan løfte tilstandsgraden til et akseptabelt nivå.

Det er planlagt gjennomført en bred og systematisk kartlegging av tilstanden i boligporteføljen, som skal danne grunnlag for tiårige vedlikeholdsplaner tidlig i planperioden. Kommunedirektøren vurderer at dette arbeidet sannsynligvis vil avdekke et større behov enn det som foreløpig er beskrevet, noe som tilsier at rammen for verdibevarende midler må vurderes og trolig økes i kommende økonomiplaner.

Klima- og miljøpåvirkning
Systematisk vedlikehold og rehabilitering av eksisterende boligmasse gir forlenget levetid, bedre ressursutnyttelse og redusert behov for nybygg. Dette bidrar til lavere samlet klimaavtrykk og mer bærekraftig forvaltning av kommunens eiendommer.

Eventuelle endringer fra tidligere
Bevilgningsnivået for verdibevarende tiltak videreføres i inneværende økonomiplanperiode, men det er foreslått en økning fra 2031. Den planlagte tilstandskartleggingen og etableringen av langsiktige vedlikeholdsplaner representerer et tydelig skifte mot mer kunnskapsbasert og strategisk forvaltning av boligporteføljen.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å opprettholde, og gradvis styrke nivået på verdibevarende bevilgninger for kommunale boliger, slik at det i større grad samsvarer med bransjestandard og reduserer risikoen for økende vedlikeholdsgjeld. Videre anbefales det å prioritere arbeidet med tilstandsbaserte vedlikeholdsplaner, som vil gi et mer presist beslutningsgrunnlag og legge til rette for riktigere og mer effektive prioriteringer i kommende økonomiplaner.

Tidligere politiske saker
Ingen tidligere politiske saker

Organisasjon, styring og utvikling

Om området

Organisasjon, styring og utvikling (OSU) har ansvar for kommunens virksomhetsovergripende prosesser og administrative støttefunksjoner. Området består av kommunalområdene HR og interne tjenester, Økonomi og virksomhetsutvikling og Teknologi og digitalisering.

Organisasjon, styring og utvikling ligger under ansvarsområdet til Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling.

Dette legger budsjettet til rette for

Organisasjon, styring og utvikling (OSU) skal støtte tjenesteområdene med løsninger, kompetanse og fellesprosesser som styrker kommunens evne til å levere gode, effektive og bærekraftige tjenester til innbyggerne. Bærum kommune skal være handlekraftig og innovativ, og skal bidra til bedre styring, tryggere drift og mer effektiv ressursbruk.

I økonomiplanperioden skal innsatsen særlig rettes mot digitalisering, bedre styringsinformasjon og mer effektive administrative og digitale fellesløsninger. Teknologi, data og KI skal tas i bruk på en trygg og målrettet måte der det gir tydelig nytte for innbyggere, ledere og medarbeidere. Innsatsen skal dreies fra utredning og enkeltinitiativ til gjennomføring, gevinstarbeid og løsninger som kan brukes på tvers av kommunen.

OSU skal styrke digital beredskap og informasjonssikkerhet, slik at kommunen bedre kan opprettholde kritiske tjenester ved uønskede hendelser. Samtidig skal administrative prosesser forenkles og standardiseres, slik at ledere og medarbeidere får bedre støtte i arbeidshverdagen og kommunen bruker ressursene mer effektivt. Kommunedirektøren har i budsjett og økonomiplanen lagt frem forslag om seks kommuneovergripende satsinger. I oppdragene beskrives det hvordan tjenesteområdet vil støtte opp under disse satsingene.

Hovedtrekk i driftsbudsjettet

I den kommende økonomiplanperioden skal administrasjonen videreføre omstillingsarbeidet som startet i 2025. Budsjettet retter innsatsen mot målrettet utvikling og endrede arbeidsformer. Det foreslås ingen nye kostnadsreduserende tiltak. Omstilling gjennom naturlig avgang fortsetter. Alle ledige stillinger skal vurderes før de eventuelt besettes, og hovedregelen er at kun én av fire erstattes.

Det foreslås ingen nye kostnadsreduserende tiltak i denne økonomiplanperioden.

De viktigste endringene som foreslås i driftsbudsjettet er:

- Tilbakeføring av de tidligere vedtatte uspesifiserte innsparingstiltakene
- Sikkerhets- og beredskapsarbeidet styrkes. Midlene skal gi bedre beredskap for IT- og sikkerhetshendelser utenfor ordinær arbeidstid og mer robuste kommunikasjonsløsninger. Løsninger for å opprettholde tjenestene ved langvarige strømbrudd skal også utredes.

- Arbeidet med kompetanseløft innen digitalisering styrkes. Tiltaket skal gjøre ledere og medarbeidere bedre i stand til å utnytte teknologi, kunstig intelligens og digitale løsninger, og bidra til økt omstillingsevne og bedre gevinstrealisering.
- To årlige papirutgaver av Bæringen videreføres. Bæringen vil dermed fortsatt være tilgjengelig på papir i tillegg til den digitale publiseringen.

Hovedtrekk i investeringsbudsjettet

I investeringsbudsjettet i 10-årsperioden 2027–2036 for OSU foreslås det investeringer som skal sikre sikker og stabil drift, nødvendig fornyelse av kritiske, digitale løsninger og en mer robust og fremtidsrettet digital infrastruktur. Investeringene skal bidra til at ansatte, elever, brukere og innbyggere har tilgang til sikre, stabile og brukervennlige digitale tjenester, uavhengig av sektor og tjenesteområde. Investeringene gjelder videreføring av pågående arbeid med nytt lønns- og personalsystem, fornyelse av grunnleggende IT-infrastruktur, videreutvikling av kommunens teknologiske plattform, utskifting av trådløse aksesspunkter og etablering av en mer moderne nettverksarkitektur. Samlet skal investeringene styrke informasjonssikkerheten, legge til rette for økt bruk av skybaserte løsninger og ny teknologi, og gi bedre grunnlag for effektivisering og bedre brukeropplevelser. Dersom investeringene ikke gjennomføres, øker risikoen for ustabil drift, sikkerhetsbrudd, svekket tjenestekvalitet og redusert evne til digital omstilling. Investeringene vurderes som nødvendige for å opprettholde likeverdige digitale tjenester i hele kommunen og understøtte tjenesteutvikling på tvers av lokalsamfunn og levekårsområder.

Det foreslås ingen nye investeringer i årets budsjett og økonomiplan. De viktigste foreslåtte investeringene i 10-årsperioden er:

- **Lønn- og personalsystem (ERP):** Arbeidet med nytt lønns- og personalsystem er et pågående prosjekt. Utskiftingen er både tidskritisk og virksomhetskritisk, ettersom dagens leverandør har varslet at eksisterende løsning ikke vil støttes etter 1. januar 2028 dersom den driftes på kommunens egen infrastruktur. Ny løsning skal redusere risiko, modernisere arbeidsprosesser, gi mindre manuelt arbeid og støtte andre sentrale initiativer, blant annet elektronisk pasientjournal.
- **Forvaltningsplan infrastruktur:** Det foreslås investeringer i grunnleggende IT-infrastruktur for å sikre stabil drift, redusere vedlikeholdsetterslep og opprettholde nødvendig sikkerhet. Tiltakene skal gjøre kommunen bedre rustet til å ta i bruk nye digitale tjenester og møte et mer krevende trusselbilde.
- **Forvaltningsplan teknologi:** Det foreslås videre investeringer i teknologisk utvikling og omstilling. Tiltaket skal legge til rette for bedre utnyttelse av kommunens digitale plattform, økt effektivisering, høyere kvalitet og trygg innføring av nye digitale løsninger.
- **Forvaltningsplan aksesspunkter:** Utskifting av trådløse aksesspunkter er et pågående prosjekt og er i rute. Komponenter i kommunens trådløse infrastruktur nærmer seg slutten av teknisk levetid, og utskiftingen er nødvendig for å sikre stabilt og sikkert trådløst nettverk for ansatte, elever og brukere. Forvaltningsplanen omfatter utskifting av eksisterende komponenter samt nødvendige utvidelser av infrastrukturen for å ivareta dagens og fremtidens kapasitets-, tilgjengelighets- og sikkerhetsbehov.
- **Fibernett og ny nettverksarkitektur:** Det foreslås investeringer i fibernett og ny nettverksarkitektur for å møte økt bruk av skybaserte løsninger. En mer desentralisert og skytilpasset arkitektur skal redusere flaskehalser, gi bedre ytelse, enklere tilgang og styrket sikkerhet.

Driftsbudsjettet fordelt på områdene

Tabellen viser det samlede budsjettet for Organisasjon, styring og utvikling. I tabellen er det mulig å klikke på direktørområdet, og videre på kommunalområder for å se fordelingen på lønn, andre driftsutgifter og inntekter.

Budsjett per kommunalområde for Organisasjon, styring og utvikling

Beløp i mill kr

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Organisasjon, styring og utvikling	HR og interne tjenester	1 - Nettolønn	209,4	190,8	193,4	189,4	189,4	189,4
Organisasjon, styring og utvikling	HR og interne tjenester	2 - Andre utgifter	54,3	83,1	90,5	78,2	75,2	75,2
Organisasjon, styring og utvikling	HR og interne tjenester	3 - Inntekter	-11,3	-7,4	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5
Organisasjon, styring og utvikling	Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	1 - Nettolønn	18,1	2,1	0,5	-0,2	-0,2	-0,2
Organisasjon, styring og utvikling	Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	2 - Andre utgifter	10,7	0,2	1,5	1,9	1,9	1,9
Organisasjon, styring og utvikling	Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	3 - Inntekter	-11,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Organisasjon, styring og utvikling	Teknologi og digitalisering	1 - Nettolønn	151,5	147,3	148,6	144,9	143,4	143,4
Organisasjon, styring og utvikling	Teknologi og digitalisering	2 - Andre utgifter	119,7	147,6	148,4	148,4	148,4	148,4
Organisasjon, styring og utvikling	Teknologi og digitalisering	3 - Inntekter	-4,6	-4,2	-4,2	-4,2	-4,2	-4,2
Organisasjon, styring og utvikling	Økonomi og virksomhetsutvikling	1 - Nettolønn	41,0	47,7	58,4	59,2	59,2	59,2
Organisasjon, styring og utvikling	Økonomi og virksomhetsutvikling	2 - Andre utgifter	6,1	32,7	29,6	28,1	28,1	28,1
Organisasjon, styring og utvikling	Økonomi og virksomhetsutvikling	3 - Inntekter	-1,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Totalsum			**582,1**	**639,3**	**658,4**	**637,2**	**632,8**	**632,8**

Oppdrag

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
Oppdrag med politisk rapportering	Bidra til at flere, særlig unge, er i utdanning og jobb	Organisasjon, styring og utvikling skal bidra til å redusere utenforskap ved å skape flere og bedre veier inn i utdanning og arbeid for unge. Dette innebærer å bruke rekrutteringsvirkemidler mer aktivt, øke kapasiteten for praksis og kvalifisering, og styrke samarbeidet med utdanningsinstitusjoner og arbeidslivsaktører. Vi skal • åpne flere innganger til arbeidslivet for unge gjennom lærlingeplasser, praksis, juniorstillinger, studenttilknytning og rekrutteringsløp som i større grad gir unge kandidater mulighet til intervju og ansettelse • bruke handlingsrommet i regelverk for ansettelser for å legge til rette for mer inkluderende rekruttering, blant annet ved å utvikle og ta i bruk tydelige retningslinjer for unntak fra kvalifikasjonsprinsippet • styrke samarbeidet med utdanningsinstitusjoner og være tydelig til stede på student- og utdanningsarenaer for å bygge rekrutteringskanaler tidlig • bygge større kapasitet for kvalifisering og mestring gjennom fagopplæring, traineeprogram og oppfølging av barn og unge som er sårbare eller har ekstra behov	31.12.2030	Bærum har et likestilt og inkluderende arbeidsliv	Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende
Oppdrag med politisk rapportering	Gjennomføre digital transformasjon	Organisasjon, styring og utvikling skal støtte alle fagområder i kommunen i satsing på digital transformasjon. Vi skal • gi ledere og medarbeidere bedre forutsetninger for å ta i bruk digitale løsninger, KI og nye arbeidsformer på en trygg, effektiv og verdiskapende måte • gjøre det enklere for hele kommunen å levere gode, sammenhengende og bærekraftige tjenester ved å kombinere teknologi, styringsdata, kompetanse og endringskraft • sikre effektiv forvaltning av virksomhetsovergripende løsninger og plattformer, og legge til rette for integrasjoner og god dataflyt som understøtter tjenesteutvikling i fagområdenesikre effektiv forvaltning av virksomhetsovergripende løsninger og plattformer, og legge til rette for integrasjoner og god dataflyt som understøtter tjenesteutvikling i fagområdene	31.12.2030	Bærum kommune er åpen og digital	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Legge til rette for at flere eldre kan bo trygt hjemme	Organisasjon, styring og utvikling skal legge til rette for at flere eldre kan bo trygt hjemme ved å gjøre kommunen bedre i stand til å utvikle sammenhengende, brukervennlige og bærekraftige tjenester som styrker mestring, trygghet og	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Kategori	Oppdrag	Beskrivelse av oppdrag	Frist	Delmål	Mål
		selvstendighet for eldre hjemmeboende, samtidig som pårørende og ansatte får bedre støtte i hverdagen. Vi skal • samle teknologi, digitalisering, styringsinformasjon, kompetanse og sikker drift i én helhetlig innsats • bidra til tydelig prioritering av velferdsteknologi og digitale løsninger • tilby målrettet kompetanse- og endringsstøtte		riktig kvalitet og omfang	
Oppdrag med politisk rapportering	Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler	Organisasjon, styring og utvikling skal bidra til kommunens rolle som samfunnsutvikler blant annet ved å • invitere til og støtte opp under dialog med bærumsamfunnet • bruke innovasjonsmetodikk der innbyggere, lokalsamfunn, frivillighet og næringsliv inngår som viktige ressurser i utviklingen av fremtidens tjenester og kommune • legge til rette for gode kommunale planleggingsprosesser med bred involvering	31.12.2030	Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med riktig kvalitet og omfang	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ
Oppdrag med politisk rapportering	Tilpasse kommunen til ny sikkerhetspolitisk situasjon	Organisasjon, styring og utvikling skal bistå hele kommuneorganisasjonen i arbeidet med å tilpasse kommunens virksomheter til ny sikkerhetspolitisk situasjon. Vi skal • i en normalsituasjon, bidra med kompetanse, veiledning og maler innenfor sikkerhets- og beredskapsarbeid, blant annet planlegging, ros-analyser og gjennomføring av øvelser • i en krisesituasjon, i tillegg til å ivareta egne viktige funksjoner som IT, HR og Lønn, bidra med å omfordele ressurser til andre oppgaver	31.12.2030	Bærum er et trygt, mangfoldig og inkluderende samfunn	I Bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter
Oppdrag med politisk rapportering	Være en attraktiv arbeidsplass	Organisasjon, styring og utvikling skal styrke Bærum kommune som en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver gjennom en fremtidsrettet arbeidsgiverpolitikk, gode utviklingsmuligheter, inkluderende arbeidsmiljø og tiltak som gjør at kommunen både beholder og rekrutterer nødvendig kompetanse. Vi skal • ha strategiske arbeidstidsordninger og en målrettet lønnspolitikk som skal bidra til å beholde, videreutvikle og rekruttere den kompetansen kommunen trenger, i tråd med organisasjonens behov og utviklingen i arbeidsmarkedet • satse systematisk på kompetanseutvikling for ledere og medarbeidere gjennom blant annet stipendordninger, OU-midler og strategisk og dynamisk kompetanseledelse • bygge og bevare tillit til kommunen som attraktiv arbeidsgiver gjennom god kommunikasjon, eksternt og internt	31.12.2030	Bærum kommune er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver	Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Ressursbruk sammenlignet med andre kommuner

Årlig utarbeides det en oppsummerende analyse der man sammenligner Bærum kommune med de andre kommunene i ASSS (et nettverk der de tolv største kommunene i landet samarbeider om analysearbeid). Analysen gir innsikt i kommunens ressursbruk og tjenestedata. Formålet er å gi årsaksforklaringer og å synliggjøre hvilke forutsetninger som ligger bak tallene.

Analysen bygger på KOSTRA-data, bearbeidet av ASSS.

På Bærum i tall presenteres analysen av ressursbruk og tjenestedata.

Teknologi og digitalisering

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunalområdet består av tjenestestedene Strategi- og teknologiledelse, Teknologidrift og Tjenestestøtte.

Strategi- og teknologiledelse har ansvar for å utvikle en moderne, fleksibel og sikker teknologiplattform som støtter kommunens nåværende og fremtidige behov, og som muliggjør verdiskapende digitale tjenester. Tjenesteområdet skal være en strategisk pådriver for digitalisering, gi råd på strategisk valg, bidra til at teknologi og digital transformasjon, og bidra til at teknologi brukes målrettet, bærekraftig og som en verdiskaper på tvers av kommunen.

Teknologidrift har ansvar for stabil, sikker og effektiv drift av kommunens digitale løsninger, slik at ansatte og innbyggere har tilgang til pålitelige og brukervennlige IT-tjenester. Ansvaret omfatter håndtering av feil og endringer, systematisk oppfølging av problemer samt ivaretakelse av sikkerhet og beredskap for å sikre tilgjengelige, driftssikre og trygge løsninger tilpasset kommunens behov.

Tjenestestøtte har ansvar for å støtte direktørområdene i bruk, forvaltning og kontinuerlig forbedring av digitale og teknologiske løsninger, og fungerer som førstelinje for tekniske og digitale henvendelser knyttet til infrastruktur og plattform. Tjenesteområdet skal sikre god samhandling med direktørområdenes fag- og utviklingsmiljøer, samt bidra til effektiv forvaltning og videreutvikling av tjenestenære fagsystemer og kommunens fellesløsninger, der direktørområdene selv har resultat- og gjennomføringsansvar.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**290,8**	**290,8**	**290,8**	**290,8**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-25,9**	**-33,0**	**-34,4**	**-34,4**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**8,8**	**8,8**	**8,8**	**8,8**
Konsekvensjusteringer	**-17,1**	**-24,1**	**-25,6**	**-25,6**
Konsekvensjustert budsjett	**273,7**	**266,7**	**265,2**	**265,2**
Tiltak som øker budsjettet				
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	19,1	22,4	22,4	22,4
Sum Tiltak som øker budsjettet	**19,1**	**22,4**	**22,4**	**22,4**
Sum nye tiltak og endringer	**19,1**	**22,4**	**22,4**	**22,4**
Budsjett 2027-2030	**292,8**	**289,1**	**287,6**	**287,6**

Tiltak som øker budsjettet

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Driftsutgifter						
Lønn	154,8	149,4	150,7	147,0	145,5	145,5
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	120,5	148,2	149,0	149,0	149,0	149,0
Overføringsutgifter	29,0	32,6	33,4	33,4	33,4	33,4
Finansutgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**304,2**	**330,2**	**333,1**	**329,4**	**327,9**	**327,9**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0,4	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Refusjoner	-33,1	-37,6	-38,5	-38,5	-38,5	-38,5
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-37,6**	**-39,5**	**-40,4**	**-40,4**	**-40,4**	**-40,4**
Sum	**266,6**	**290,8**	**292,8**	**289,1**	**287,6**	**287,6**

Aktivitet (nøkkeltall)

Drift fellestjenester

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Alvorlige tjenesteavbrudd – midlertidig løsning mulig	456	387	387	370	315
Kritiske tjenesteavbrudd – ingen alternativ løsning	14	14	14	12	6

OSU organisasjon

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
KI grunnkurs (antall deltakere)	0	142	100	2 318	0

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Teknologi og digitalisering													
Fibernett	86,3	0,0	0,0	25,8	12,5	38,3	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	F0 – Foranalyse
Forvaltningsplan – infrastruktur		14,4	27,8	31,5	40,0	113,7	20,0	20,0	20,0	20,0	40,0	20,0	S – Samlebevilgning
Forvaltningsplan aksesspunkter		27,6	2,1	4,0	5,0	38,6	5,0	5,0	15,0	25,0	25,0	15,0	S – Samlebevilgning
Forvaltningsplan teknologi		27,0	23,4	25,0	25,0	100,5	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	S – Samlebevilgning
Sum Teknologi og digitalisering	**86,3**	**69,0**	**53,4**	**86,3**	**82,5**	**291,1**	**52,0**	**52,0**	**62,0**	**72,0**	**92,0**	**62,0**	
Sum investeringsprosjekter	**86,3**	**69,0**	**53,4**	**86,3**	**82,5**	**291,1**	**52,0**	**52,0**	**62,0**	**72,0**	**92,0**	**62,0**	

Fibernett

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Bærum kommune er avhengig av et moderne, stabilt og høyytelse fibernett som fundament for dagens og fremtidens digitale tjenester. Fibernettet utgjør ryggraden i kommunens digitale infrastruktur og må forvaltes systematisk gjennom planlagt oppgradering, vedlikehold og kapasitetsstyring for å møte økende datamengder og tjenestebehov.

Frem mot 2045 forventes økte krav til effektiv drift, digitalisering, automatisering og bruk av ny teknologi. Et robust og skalerbart fibernett er en grunnleggende forutsetning for innføring av nye arbeidsformer, sensorteknologi, sikkerhetsløsninger, velferdsteknologi, selvbetjente tjenester og løsninger basert på kunstig intelligens. Samlet vurderes investeringen som nødvendig for å sikre fremtidig tjenesteutvikling, høy driftssikkerhet og en effektiv digital kommune.

Avhengigheter og konsekvenser

Kommunens digitale tjenester er i stor grad avhengig av stabil og sikker nettverksinfrastruktur. Manglende investeringer i fibernettet vil kunne føre til kapasitetsutfordringer, økt risiko for driftsavbrudd og redusert evne til å ta i bruk nye digitale løsninger.

For å styrke fleksibilitet og beredskap vurderes også løsninger der 5G brukes som alternativ tilgang til nettet dersom den faste fiberforbindelsen ikke er tilgjengelig. Dette kan for eksempel være aktuelt ved fiberbrudd, ombyggingsprosjekter eller midlertidige tjenestesteder. En slik løsning gjør at digitale

tjenester fortsatt kan fungere selv om den faste infrastrukturen svikter, og bidrar dermed til økt robusthet og mindre sårbarhet.

Eventuelle driftskonsekvenser
Investeringer i fibernett og tilhørende infrastruktur forventes å gi positive driftsmessige konsekvenser gjennom økt stabilitet, bedre kapasitet og redusert risiko for nedetid. Et standardisert og modernisert nettverk vil samtidig bidra til mer effektiv drift, enklere forvaltning og reduserte kostnader knyttet til feilretting og ad hoc-tiltak.

Bruk av mobilteknologi som 5G som supplement kan gi økt fleksibilitet, men teknologien vil ikke erstatte fiber som primær infrastruktur på grunn av begrensninger knyttet til kapasitet og stabilitet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et moderne og driftssikkert fibernett bidrar til at kommunens innbyggere får tilgang til stabile og tilgjengelige digitale tjenester innen helse, omsorg, oppvekst, administrasjon og samfunnssikkerhet. Investeringen understøtter kommunens mål om økt digitalisering og bedre tilgjengelighet til offentlige tjenester.

Bedre digital infrastruktur legger også til rette for innovasjon, nye arbeidsformer og økt kvalitet i tjenesteleveransene til innbyggerne.

Økonomi
Gjennom sentralisering av investeringsmidler kan kommunen prioritere de tiltakene som gir størst nytte og effekt på tvers av tjenesteområdene. Investeringene bidrar til standardisert og sikker nettverksarkitektur, bedre ressursutnyttelse og redusert behov for kostbare enkelttiltak lokalt i virksomhetene.

Anslått totalramme fastsettes gjennom kommunens ordinære investeringsplanlegging og vil omfatte løpende oppgraderinger, kapasitetsutvidelser, fiberutbygging og etablering av nødvendige beredskapsløsninger. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 12,5 mill. i 2030.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket viderefører kommunens langsiktige satsing på utvikling og modernisering av digital infrastruktur. Det legges i større grad vekt på kapasitetsstyring, sentralisert prioritering av investeringsmidler og vurdering av alternative tilkoblingsløsninger gjennom 5G-baserte beredskaps- og backupforbindelser.

Kommunedirektørens forslag
Forslaget skal sikre et robust, sikkert og fremtidsrettet fibernett som grunnlag for kommunens digitale tjenester. Investeringen styrker kapasitet, driftssikkerhet og beredskap, samtidig som den legger til rette for digitalisering, automatisering og innføring av ny teknologi.

Forvaltningsplan – infrastruktur

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Samleposten omfatter investeringer i Bærum kommunes sentraliserte IT-infrastruktur, som er avgjørende for stabil, sikker og tilgjengelig drift av kommunens felles og lokale fagsystemer. Infrastrukturinvesteringene forvaltes gjennom en langsiktig forvaltningsplan som skal sikre at teknologiske plattformer vedlikeholdes, moderniseres og videreutvikles i takt med kommunens behov og den teknologiske utviklingen.

Investeringene omfatter blant annet modernisering av sentrale nettverkskomponenter, serverplattformer, sikkerhetsløsninger og driftstøtteapplikasjoner. Samlet vurderes tiltaket som

nødvendig for å sikre høy tilgjengelighet, god informasjonssikkerhet og evnen til å understøtte digitalisering, tjenesteutvikling og nye teknologiske løsninger i kommunen.

Kommunen står i økonomiplanperioden overfor en omfattende teknologisk transformasjon med økt bruk av skytjenester. Dette medfører gradvise endringer i hvordan IT-tjenester leveres, driftes og finansieres, samtidig som det stilles krav til fortsatt stabil drift av eksisterende løsninger.

Avhengigheter og konsekvenser
Kommunens tjenesteproduksjon er i stor grad avhengig av en velfungerende og moderne IT-infrastruktur. Investeringene er nødvendige for å sikre at basiskomponentene følger den teknologiske utviklingen og kan understøtte oppgraderinger fra systemleverandører, nye digitale tjenester og gjennomføring av øvrige digitaliseringsprosjekter.

I økonomiplanperioden vil kommunen ha et hybrid driftsmiljø der lokale løsninger og skybaserte tjenester eksisterer parallelt. Dette innebærer avhengigheter knyttet til:

- samhandling mellom lokale og skybaserte løsninger
- integrasjoner og dataflyt på tvers av systemer
- informasjonssikkerhet og identitetsforvaltning
- stabil drift under migrering og overgang til skybaserte tjenester
- kompetanse innen både tradisjonell infrastruktur og moderne skyplattformer

Manglende investeringer vil kunne føre til økt teknisk gjeld, det vil si at kommunen må bruke mer tid og penger på å vedlikeholde gamle systemer og løsninger som ikke lenger dekker dagens behov. Dette kan gi større sikkerhetsrisiko, redusert stabilitet og begrenset evne til å ta i bruk nye digitale løsninger.

Eventuelle driftskonsekvenser
Investeringene forventes å gi positive driftsmessige effekter gjennom økt stabilitet, bedre sikkerhet, høyere tilgjengelighet og mer effektive driftsprosesser. Samtidig vil overgangsperioden til skytjenester medføre økt kompleksitet fordi kommunen må forvalte både lokal og skybasert infrastruktur parallelt.

Hybrid drift vil kreve:

- økt koordinering mellom ulike teknologiplattformer
- mer omfattende overvåking og drift
- styrket kompetanse innen skyteknologi
- forvaltning av flere integrasjoner og sikkerhetsmekanismer

På lengre sikt forventes overgangen å gi større fleksibilitet, bedre skalerbarhet og redusert teknisk gjeld, det vil si mindre behov for ekstra vedlikehold og tilpasninger av eldre løsninger. Samtidig vil kostnadene gradvis flyttes fra store investeringer til mer forutsigbare driftsutgifter.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
En stabil og sikker IT-infrastruktur er en forutsetning for at kommunens innbyggere skal ha tilgang til effektive og pålitelige digitale tjenester. Investeringene bidrar til høy tilgjengelighet innenfor helse og omsorg, oppvekst, administrasjon og øvrige kommunale tjenester.

Tiltaket støtter kommunens arbeid med digitalisering og innbyggerrettede løsninger ved å sikre at tjenestene kan leveres sikkert, effektivt og med høy kvalitet. En moderne infrastruktur legger samtidig til rette for innovasjon, nye arbeidsformer og bedre brukeropplevelser for både innbyggere og ansatte.

Økonomi
Samleposten skal dekke nødvendige investeringer i sentral IT-infrastruktur, herunder nettverk,

serverplattform, sikkerhetsløsninger, lagring, driftstøtteverktøy og øvrige basiskomponenter. Investeringene gjennomføres i henhold til kommunens forvaltningsplan og prioriteres ut fra risiko, kapasitetsbehov, sikkerhetskrav og teknologisk levetid.

I økonomiplanperioden forventes en gradvis forskyvning fra investeringskostnader til driftskostnader som følge av økt bruk av skybaserte tjenester. Dette krever langsiktig økonomistyring og forutsigbar planlegging for å sikre en kontrollert og kostnadseffektiv transformasjon. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 40 mill. i 2030.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det legges større vekt på modernisering og transformasjon av infrastrukturen som følge av overgangen til skytjenester. Dette innebærer en gradvis dreining fra tradisjonelle investeringer i lokal maskinvare til abonnementsbaserte tjenester og løpende lisenskostnader. På sikt innebærer denne utviklingen at en større andel av kostnadene vil gå fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet, ettersom kommunen i større grad kjøper tjenester, abonnementer og lisenser fremfor egen lokal maskinvare.

Det er også økt fokus på:
- modernisering av felles infrastruktur
- effektivisering av driftsprosesser
- reduksjon av teknisk gjeld, det vil si mindre behov for vedlikehold, tilpasninger og særskilte løsninger knyttet til eldre systemer
- styrket informasjonssikkerhet
- etablering av robuste hybridløsninger som understøtter migrasjon til sky

Kommunedirektørens forslag
Forslaget skal sikre en moderne, sikker og fremtidsrettet IT-infrastruktur som understøtter digitalisering, overgang til skytjenester og fortsatt stabil drift av kommunens tjenester.

Forvaltningsplan aksesspunkter

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bærum kommune har behov for en moderne, stabil og sikker trådløs nettverksinfrastruktur som grunnlag for dagens og fremtidens digitale tjenester. Kommunen har om lag 260 bygg med totalt rundt 6 000 tilknytningspunkter for trådløst nettverk (aksesspunkter). Disse utgjør en kritisk del av den digitale infrastrukturen og er avgjørende for at ansatte, innbyggere og tekniske løsninger skal ha sikker og stabil tilgang til kommunens tjenester.

En stor del av dagens trådløse nettverksutstyr har nådd eller nærmer seg slutten av sin tekniske levetid, og må fornyes for å sikre nødvendig kapasitet, funksjonalitet og sikkerhet. Frem mot 2045 vil kommunen møte økende krav til digitalisering, automatisering og effektiv tjenesteproduksjon. En robust trådløs infrastruktur er en forutsetning for å kunne understøtte nye arbeidsformer, mer bruk av sensor og velferdsteknologi, økt grad av selvbetjente løsninger og fremtidige nye tjenester basert på kunstig intelligens.

Samlet vurderes investeringen som nødvendig for å opprettholde en fremtidsrettet, sikker og stabil digital plattform for kommunens virksomheter.

Avhengigheter og konsekvenser
Kommunens digitale tjenester er i økende grad avhengige av et velfungerende trådløst nettverk. Trådløs infrastruktur understøtter både administrative systemer, undervisningsløsninger, helse- og omsorgsteknologi, sensorer, mobile arbeidsflater og andre digitale tjenester.

Manglende utskifting av foreldet utstyr vil kunne føre til redusert kapasitet, økt risiko for sikkerhetshendelser, flere driftsforstyrrelser og begrenset mulighet til å ta i bruk nye digitale løsninger. Investeringen er derfor en viktig forutsetning for gjennomføring av kommunens digitaliseringsstrategi og øvrige teknologiske utviklingstiltak i de ulike tjenesteområdene.

Eventuelle driftskonsekvenser
Arbeidet med utskifting av trådløs infrastruktur ble igangsatt i 2025 og videreføres for å sikre at utstyr som ikke lenger tilfredsstiller krav til kapasitet, stabilitet og sikkerhet blir erstattet.

Investeringen forventes å gi positive driftsmessige konsekvenser gjennom:

- økt stabilitet og tilgjengelighet i nettverket
- redusert risiko for driftsavbrudd
- bedre sikkerhet og enklere forvaltning
- redusert behov for feilretting og akutte utskiftinger
- bedre ytelse for brukere og digitale tjenester

Etter hovedutskiftingen vil det fortsatt være behov for løpende utskiftinger og tilpasninger i mindre omfang, knyttet til naturlig levetidsutløp, kapasitetsøkninger og nye krav til teknologi og sikkerhet.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
En moderne og stabil trådløs infrastruktur bidrar til at kommunens tjenester kan leveres med høy kvalitet og tilgjengelighet. Dette gjelder blant annet innen skole, helse og omsorg, kultur, administrasjon og andre innbyggerrettede tjenester.

Tiltaket legger til rette for økt digital deltakelse, fleksible arbeidsformer og bedre brukeropplevelser for både ansatte og innbyggere. Samtidig styrkes grunnlaget for fremtidige digitale løsninger som kan bidra til mer effektive og tilgjengelige kommunale tjenester.

Økonomi
Investeringen omfatter utskifting og modernisering av kommunens trådløse nettverksinfrastruktur, inkludert aksesspunkter og tilhørende komponenter. Midlene skal sikre planmessig fornyelse av utstyr, opprettholde nødvendig kapasitet og legge til rette for videre digitalisering av kommunale tjenester.

Investeringene bidrar til å redusere risikoen for kostbare driftsforstyrrelser og akutte utskiftinger, samtidig som de gir en mer standardisert og effektiv plattform for drift og forvaltning. Anslått totalramme fastsettes gjennom kommunens ordinære investerings- og budsjettprosesser. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 5 mill. i 2030.

Eventuelle endringer fra tidligere
Arbeidet med fornyelse av den trådløse infrastrukturen ble initiert i 2025. Hovedfokuset er fortsatt utskifting av foreldede aksesspunkter, men det legges også økt vekt på å tilpasse infrastrukturen til fremtidige behov knyttet til kapasitet, sikkerhet, automatisering og nye digitale tjenestekonsepter.

Etter gjennomført hovedutskifting vil investeringene i større grad omfatte løpende fornyelse og behovsbaserte kapasitetsutvidelser.

Kommunedirektørens forslag
Forslaget skal sikre en stabil, sikker og fremtidsrettet trådløs infrastruktur gjennom planmessig utskifting av aksesspunkter og tilpasning til økende krav knyttet til kapasitet, sikkerhet og digitalisering.

Forvaltningsplan teknologi

Behovsbeskrivelse og totalvurdering
Bærum kommune står, i likhet med andre norske kommuner, overfor betydelige utfordringer frem mot 2045 knyttet til demografiske endringer, mangel på arbeidskraft, økte forventninger til tjenestekvalitet og behovet for bærekraftig ressursutnyttelse. For å møte disse utfordringene er det nødvendig å styrke kommunens evne til å bruke teknologi, digital transformasjon og kunstig intelligens på en målrettet og koordinert måte.

Det er behov for å etablere en tydelig digital retning, en helhetlig strategi og en gjennomførbar modell for styring, prioritering og implementering av digitaliseringstiltak på tvers av organisasjonen. Satsingen skal bidra til bedre samordning av digitale initiativer, sterkere lederforankring og tydeligere prioriteringer for hvordan teknologi og kunstig intelligens skal tas i bruk for å understøtte kommunens mål.

Samlet vurderes tiltaket som en nødvendig strategisk investering for å sikre kommunens omstillingsevne, gjennomføringskraft og evne til å levere gode tjenester innenfor fremtidige økonomiske og personellmessige rammer.

Avhengigheter og konsekvenser
Digitaliseringssatsingen er avhengig av tett samspill mellom virksomhetene, ledelsen, IT-miljøene og øvrige utviklingsinitiativer i kommunen. Tiltaket skal legge grunnlaget for en helhetlig tilnærming til digital transformasjon og understøtte kommunens øvrige investeringer innen teknologi og digital infrastruktur.

Satsingen er særlig viktig for å:

- sikre koordinert bruk av teknologi i kommunen
- realisere gevinster fra digitalisering og automatisering
- understøtte innføring av kunstig intelligens og datadrevne arbeidsprosesser
- forbedre samhandling mellom systemer, prosesser og tjenester
- styrke kommunens evne til å gjennomføre nødvendige omstillinger

Manglende satsing kan føre til fragmenterte utviklingsløp, svakere gevinstrealisering, lavere gjennomføringskraft og redusert evne til å møte fremtidens tjenestebehov.

Eventuelle driftskonsekvenser
Tiltaket forventes å gi positive driftsmessige konsekvenser gjennom bedre styring, prioritering og koordinering av digitaliseringsarbeidet. Økt bruk av teknologi, automatisering og kunstig intelligens vil bidra til mer effektive arbeidsprosesser, redusere manuelle oppgaver og frigjøre kapasitet til kjerneoppgaver.

Samtidig vil satsingen kreve:

- styrket kompetanse innen digital transformasjon og kunstig intelligens
- endringsledelse og organisatorisk tilpasning
- aktiv gevinstoppfølging og porteføljestyring
- økt samhandling mellom fagområder og støttetjenester

På lengre sikt forventes tiltaket å bidra til økt produktivitet, bedre ressursutnyttelse og mer bærekraftig drift av kommunens tjenester.

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Målrettet bruk av teknologi og digitalisering skal bidra til mer tilgjengelige, sammenhengende og

brukervennlige tjenester for innbyggerne. Bedre digitale løsninger kan gi raskere saksbehandling, enklere selvbetjening og økt tilgjengelighet til kommunale tjenester.

Satsingen vil også kunne bidra til bedre kvalitet i tjenestene innen helse og omsorg, oppvekst og øvrige innbyggerrettede områder. Gjennom mer effektiv ressursutnyttelse styrkes kommunens evne til å møte fremtidige behov samtidig som tjenestetilbudet opprettholdes og videreutvikles.

Økonomi
Investeringsmidlene skal understøtte både strategisk utviklingsarbeid og gjennomføring av konkrete digitaliseringsprosjekter. Midlene skal bidra til etablering av nødvendige styringsmekanismer, utvikling av digitale strategier og prioriteringsmodeller, samt realisering av tiltak som gir målbare gevinster for kommunen.

Det skal samtidig være rom for å prioritere prosjekter med tydelig nytteverdi og kort tid til gevinstrealisering. Dette kan blant annet omfatte tiltak innen automatisering, selvbetjening, kunstig intelligens og andre digitale løsninger som bidrar til økt kvalitet, bedre tilgjengelighet og mer effektiv ressursbruk.

Anslått totalramme fastsettes gjennom kommunens ordinære investerings- og budsjettprosesser basert på prioriterte tiltak. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 25 mill. i 2030.

Eventuelle endringer fra tidligere
Det legges større vekt på digital transformasjon som strategisk virkemiddel for organisasjonsutvikling og tjenesteutvikling. Kunstig intelligens løftes frem som et sentralt satsingsområde, sammen med automatisering, selvbetjening og datadrevet utvikling.

Satsingen utvides fra å omfatte enkeltstående digitaliseringstiltak til i større grad å understøtte helhetlig styring, prioritering og koordinering av kommunens samlede digitale utviklingsportefølje.

Kommunedirektørens forslag
Forslaget skal styrke kommunens omstillingsevne og legge til rette for mer effektive arbeidsprosesser, bedre ressursutnyttelse og utvikling av fremtidsrettede tjenester gjennom målrettet bruk av teknologi og kunstig intelligens.

HR og interne tjenester

Beskrivelse av tjenesteområdet
Kommunalområdet omfatter tjenestene Kommunikasjon, Arkiv og informasjonsforvaltning, Regnskap, lønn og personaladministrasjon, HR og Anskaffelse. Kommunalområdet har en sentral rolle i å sikre helhetlig og effektiv styring av kommunens administrative funksjoner, og legger til rette for god ressursutnyttelse, etterlevelse av prosess og regelverk og kvalitet i tjenesteleveransen.

Gjennom forvaltning og utvikling av felles administrative systemer, samt målrettet bruk av spesialistkompetanse, bidrar området til å styrke organisasjonens gjennomføringsevne og omstillingsevne. Digitale utviklingsprosjekter av felles administrative systemer er et viktig virkemiddel for å forenkle arbeidsprosesser og forbedre tjenester.

Kommunalområdet leverer førstelinjekontakt på vegne av de fleste tjenester, og er et sentralt kontaktpunkt for innbyggere og ansatte, og skal bidra til en sammenhengende, tilgjengelig og brukervennlig kommune.

Drifts- og investeringsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**266,6**	**266,6**	**266,6**	**266,6**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-20,9**	**-40,7**	**-43,7**	**-43,7**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**8,9**	**8,9**	**8,9**	**8,9**
Konsekvensjusteringer	**-12,0**	**-31,8**	**-34,8**	**-34,8**
Konsekvensjustert budsjett	**254,6**	**234,7**	**231,7**	**231,7**
Tiltak som øker budsjettet				
Kompetanseløft digitalisering	1,0	1,0	1,0	1,0
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	20,3	23,8	23,8	23,8
Videreføring 2 utgaver av Bæringen	0,5	0,5	0,5	0,5
Sum Tiltak som øker budsjettet	**21,8**	**25,3**	**25,3**	**25,3**
Sum nye tiltak og endringer	**21,8**	**25,3**	**25,3**	**25,3**
Budsjett 2027-2030	**276,4**	**260,0**	**257,0**	**257,0**

Tiltak som øker budsjettet

Kompetanseløft digitalisering

Kommunedirektøren foreslår å styrke arbeidet med kompetanseløft innen digitalisering.

Tiltaket skal styrke den digitale kompetansen hos ledere og medarbeidere slik at kommunen kan utnytte teknologi, kunstig intelligens og digitale løsninger mer effektivt. Satsingen skal øke organisasjonens endringskapasitet, bidra til gevinstrealisering og understøtte utviklingen av fremtidens tjenester.

Nåværende budsjettramme:
Det er i dag ikke avsatt særskilte midler til et samlet kompetanseløft innen digitalisering.

Konsekvenser:
En styrking av den digitale kompetansen vil gjøre kommunen bedre i stand til å ta i bruk og utnytte eksisterende og nye digitale løsninger. Det vil gi bedre forutsetninger for å effektivisere arbeidsprosesser, realisere gevinster av investeringer i teknologi og øke organisasjonens evne til omstilling og utvikling.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte

innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Videreføring 2 utgaver av Bæringen

Kommunedirektøren foreslår å videreføre to papirutgaver av Bæringen per år.

Bæringen er kommunens informasjonsmagasin og blir levert til alle husstander i Bærum. Det er en viktig kanal for å formidle informasjon om kommunens tjenester, tilbud, planer og saker som berører innbyggerne og lokalsamfunnet. Bæringen publiseres både på nett og på papir. Papirutgaven er særlig viktig for å nå innbyggere som i mindre grad benytter kommunens digitale informasjonskanaler og er således et tiltak som understøtter ambisjonen om å legge til rette for at flere eldre kan bo trygt hjemme.

Nåværende budsjettramme:
Ved behandling av budsjett og økonomiplanen for 2025–2028 vedtok kommunestyret å redusere budsjettet til papirutgivelser av Bæringen, fra 1 mill. til 0,5 mill. de to første årene og til 0 kroner de to siste årene. Ved å tilbakeføre midler som tidligere ble tatt ut av budsjettet, vil antall utgivelser per år være to.

Konsekvenser:
Ved å beholde papirutgaven av Bæringen vil relevant informasjon fortsatt leveres til alle husstander i Bærum. Brukerundersøkelser viser at Bæringen er en viktig informasjonskilde for mange innbyggere.

Dersom midlene ikke avsettes, vil det ikke være midler til å gi ut Bæringen på papir. Det kan særlig påvirke informasjonsdekningen overfor grupper som i mindre grad benytter digitale kanaler.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
Beløp i mill. kr	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Driftsutgifter						
Lønn	216,4	195,9	198,6	194,6	194,6	194,6
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	54,0	83,3	90,7	78,4	75,4	75,4
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Overføringsutgifter	6,1	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3
Finansutgifter	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**277,2**	**282,6**	**292,8**	**276,4**	**273,4**	**273,4**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1,0	-0,8	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Refusjoner	-21,7	-13,8	-14,2	-14,2	-14,2	-14,2
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2,1	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Sum Driftsinntekter	**-24,8**	**-16,1**	**-16,4**	**-16,4**	**-16,4**	**-16,4**
Sum	**252,4**	**266,6**	**276,4**	**260,0**	**257,0**	**257,0**

Aktivitet (nøkkeltall)

Anskaffelser

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Andel anskaffelser der miljø er vektet 30 % eller mer.	40,0 %	38,0 %	40,0 %	40,0 %	40,0 %

Drift fellestjenester

Navn	Resultat 2024	Resultat 2025	Anslag 2026	Forventet 2027	Forventet 2030
Antall publiserte saker på Viva Engage	0	0	1 100	1 100	1 100
Purregebyr faktura (kr)	772 167	619 868	600 000	600 000	600 000
Ubesvarte anrop sentralbord	82 945	68 114	63 000	63 000	63 000

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
HR og interne tjenester													
Nytt ERP-system	24,6	10,0	2,7	0,0	0,0	12,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F0 – Foranalyse
Sum HR og interne tjenester	**24,6**	**10,0**	**2,7**	**0,0**	**0,0**	**12,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Sum investeringsprosjekter	**24,6**	**10,0**	**2,7**	**0,0**	**0,0**	**12,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	

Nytt ERP-system

Behovsbeskrivelse og totalvurdering

Våren 2026 er nytt ERP-system anskaffet. I anskaffelsen er det lagt vekt på å få et standard system som understøtter kommunens tjenester på best mulig måte. Anskaffelsen håndterer risikoen som ligger ved utløp av dagens løsning, samtidig som tidsperspektivet tillater en grundig og god innføring. Planen forutsetter at tidligere vedtatt finansiering videreføres.

Avhengigheter og konsekvenser

Manglende investering eller forsinket gjennomføring vil kunne medføre betydelig risiko knyttet til drift av lønns- og personalsystemer etter at dagens løsning ikke lenger støttes. Dette kan få konsekvenser for lønnsutbetalinger, personalforvaltning, rapportering og økonomistyring.

Eventuelle driftskonsekvenser

Innføring av nytt ERP-system vil kreve betydelig innsats i implementeringsfasen, herunder prosjektledelse, prosessgjennomgang, datamigrering, testing og opplæring.

På kort sikt vil prosjektet medføre økte ressursbehov knyttet til innføring og endringsledelse. På lengre sikt forventes løsningen å gi:

- mer effektive arbeidsprosesser
- redusert manuelt arbeid og dobbeltregistrering
- bedre datakvalitet og styringsinformasjon
- enklere forvaltning og videreutvikling
- økt automatisering av administrative oppgaver
- bedre brukeropplevelse for ansatte og ledere

Lokalsamfunn og sosiale forhold
Et moderne ERP-system bidrar indirekte til bedre tjenester for innbyggerne gjennom mer effektive interne arbeidsprosesser og bedre ressursstyring. Effektive løsninger innen regnskap, lønn og HR frigjør kapasitet som kan benyttes til kommunens kjerneoppgaver.

Tiltaket støtter også kommunens arbeid med digitalisering, standardisering og forbedring av administrative tjenester til ansatte og ledere. Dette gir bedre grunnlag for styring, planlegging og utvikling av kommunens tjenestetilbud.

Økonomi
Prosjektet står nå foran implementering og innføring av nytt ERP-system for regnskap, lønn og HR, inkludert nødvendige integrasjoner, datamigrering, opplæring og prosjektgjennomføring.

Bærum kommune har valgt en leverandør med flere store norske kommuner
som eksisterende kunder. Dette vil gi kommunen et standard system som er godt tilpasset våre behov.

Leverandøren sørger kontinuerlig for å understøtte regulatoriske endringer og har
kommunenes administrative prosesser i fokus. Dette vil bidra til å utløse mulighetsrommet skissert ovenfor. Løsningen som er valgt støtter kommunens plattformstrategi og muliggjør god integrasjon med øvrige fagsystemer.

Kommunedirektørens vedtak i Budsjett og økonomiplan 2026–2029 bevilget til sammen 52,2 mill. til utskifting av ERP-systemet, hvorav 24,2 mill. i investeringsmidler og 28,0 mill. i driftsmidler i perioden.

Klima- og miljøpåvirkning
Et moderne skybasert ERP-system kan bidra til mer effektiv ressursutnyttelse gjennom standardiserte arbeidsprosesser, redusert behov for lokal infrastruktur og mindre papirbasert saksbehandling. Økt digitalisering og automatisering vil også kunne redusere ressursforbruk knyttet til manuelle administrative oppgaver.

Eventuelle endringer fra tidligere
Tiltaket innebærer en overgang fra dagens lokale ERP-løsninger til en mer moderne og fremtidsrettet plattform. Det legges større vekt på integrasjon, standardisering, digitalisering av arbeidsprosesser og utnyttelse av markedsledende ERP-løsninger.

Prosjektet har utviklet seg fra å være en nødvendig utskifting av lønns- og personalsystemet til å omfatte en helhetlig vurdering av kommunens samlede ERP-portefølje innen økonomi, HR og lønn.

Kommunedirektørens forslag
Forslaget skal sikre at Bærum kommune erstatter dagens ERP-løsninger før leverandørstøtten opphører, samtidig som kommunen benytter anledningen til å etablere en moderne, integrert og fremtidsrettet plattform for økonomi-, lønns- og HR-prosesser. Investeringen skal bidra til bedre styring, økt automatisering, mer effektive arbeidsprosesser og redusert teknologisk risiko.

Økonomi og virksomhetsutvikling

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunalområdet består av tjenestestedene Økonomi og Virksomhetsutvikling.

Tjenestested Økonomi har ansvar for å planlegge og samordne kommunens budsjett og økonomiplanprosesser, inkludert årlig utarbeidelse av handlingsdel, budsjett, økonomiplan og langsiktig investerings- og driftsanalyse (LIDA). Enheten har også ansvar for virksomhets- og økonomirapportering, med utvikling av felles prinsipper, rutiner og verktøy, samt løpende rapportering på økonomi og måloppnåelse. Tjenestestedet forvalter og videreutvikler virksomhetsstyringsverktøyet Framsikt. Arbeid med statistikk og analyser av kommunens økonomi og utvikling samt utarbeidelse av nøkkeltall og prognoser som grunnlag for beslutninger inngår i enhetens ansvarsområde. Tjenestestedet ivaretar også kommunens finansforvaltning og eierstyring, inkludert likviditet, lån, plasseringer og finansiell risiko, samt oppfølging av kommunens eierinteresser og selskaper.

Tjenestested Virksomhetsutvikling bistår kommunedirektøren i kommuneovergripende prosesser og oppgaver innen virksomhetsstyring og andre strategi- og planprosesser. Enheten fasiliterer utviklings- og innovasjonsprosjekter i hele organisasjonen, ofte i samarbeid med innbyggere, næringsliv og akademia. Tjenestestedet koordinerer arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og forskningssamarbeid. Enheten har også ansvar for utvikling og oppfølging av klimastrategi og klimabudsjett, samt forvaltning av klima- og miljøfondet og videreutvikling av kompetanse og verktøy på området. Gjennom det sentrale beredskapsteamet har tjenestestedet ansvar for strategisk samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid, inkludert ROS-analyser, planer, øvelser og krisestøtte. I tillegg har enheten fagmyndighet og utfører en rekke oppgaver innen internkontroll, personvern, HMS og klagesaksbehandling.

Driftsbudsjett

I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**79,6**	**79,6**	**79,6**	**79,6**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-4,2**	**-5,7**	**-5,7**	**-5,7**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**2,5**	**2,5**	**2,5**	**2,5**
Konsekvensjusteringer	**-1,7**	**-3,2**	**-3,2**	**-3,2**
Konsekvensjustert budsjett	**77,9**	**76,4**	**76,4**	**76,4**
Tiltak som øker budsjettet				
Satsing Sikkerhet og beredskap	4,5	4,5	4,5	4,5
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	4,8	5,6	5,6	5,6
Sum Tiltak som øker budsjettet	**9,3**	**10,1**	**10,1**	**10,1**
Sum nye tiltak og endringer	**9,3**	**10,1**	**10,1**	**10,1**
Budsjett 2027-2030	**87,2**	**86,5**	**86,5**	**86,5**

Tiltak som øker budsjettet

Satsing Sikkerhet og beredskap

Kommunedirektøren foreslår et samlet tiltak for å styrke robusthet og redusere sårbarhet i kritiske samfunnsfunksjoner, slik at kommunen bedre kan opprettholde tjenester under uønskede hendelser.

Sammen med kommunens ansatte utgjør strømforsyning, tele- og internettkommunikasjon, rent vann og kommunens digitale systemer de viktigste forutsetningene for sikker og stabil drift av kommunens tjenester. Risikobildet i Bærum viser økt sårbarhet som følge av sikkerhetspolitisk situasjon, digitale trusler og klimaendringer, samtidig som samfunnets avhengighet av infrastrukturen øker.

Det er behov for å:

- Styrke beredskapen knyttet til håndtering av IT- og sikkerhetshendelser utenfor ordinær arbeidstid, gjennom fleksible bemannings- og tjenesteløsninger. Alternative løsninger utredes og foreslås
- Etablere robuste løsninger for å sikre kommunikasjon og digitale tjenester ved bortfall av elektronisk kommunikasjon

Videre skal det utredes hvordan kommunen kan sikre nødvendig mobilitet for tjenestene ved langvarig strømbrudd, herunder tilgang til egnede kjøretøy og alternative ladeløsninger, samt behov for å styrke kapasitet og ressurser innen sikkerhet og beredskap i tjenesteområdene for å ivareta økte krav til planlegging, gjennomføring og koordinering. Utredningen legges til grunn for eventuell oppfølging i budsjett og økonomiplan for 2028–2031.

Nåværende budsjettramme:
Det sentrale sikkerhets- og beredskapsteamet har en årlig budsjettramme på 7,3 mill. Budsjettrammen dekker personal og driftskostnader knyttet til beredskapsteamet, samt driftskostnader til kommunens kriseledelse.

Hoveddelen av den foreslåtte styrkingen vil overføres til kommunalområdet Teknologi og digitalisering, jamfør kulepunkt 1 ovenfor. Budsjettmidlene blir overført etter at nøyaktig fordeling er klar.

Konsekvenser:
Uten gjennomføring av tiltakene vil kommunen være mer sårbar ved bortfall av kritisk infrastruktur som strøm, elektronisk kommunikasjon og datasystemer. Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse viser at bortfall av kritisk infrastruktur vil kunne få store konsekvenser for livsnødvendige tjenesteleveranser til befolkningen. Dersom kommunen ikke håndterer bortfall av kritisk infrastruktur på en god måte, vil dette også kunne få negative konsekvenser for innbyggernes følelse av tillit og trygghet.

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10

mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	41,8	48,6	59,2	60,0	60,0	60,0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4,8	32,1	29,0	27,5	27,5	27,5
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1,3	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Overføringsutgifter	0,9	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Finansutgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**48,8**	**81,6**	**89,2**	**88,5**	**88,5**	**88,5**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjoner	-1,7	-1,9	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Overføringsinntekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-3,5**	**-1,9**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**
Sum	**45,3**	**79,6**	**87,2**	**86,5**	**86,5**	**86,5**

Organisasjon, styring og utvikling – ledelse

Beskrivelse av tjenesteområdet
Området består kun av kommunaldirektøren.

Drifts- og investeringsbudsjett
I kapitlet og tabellen «Driftsbudsjett med endringer» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjettet for dette kommunalområdet i økonomiplanperioden. I kapitlet og tabellen «Investeringsbudsjett» vises og beskrives kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter. Tabellen viser investeringsprosjekter i kommende 10-års periode. Det er imidlertid viktig å være klar over at vedtaket i Budsjett og økonomiplan 2027–2030 kun gjelder for de fire første årene. De seks siste årene er til informasjon og grunnlag for videre planlegging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vedtatt budsjett forrige år	**2,3**	**2,3**	**2,3**	**2,3**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**-1,8**	**-2,8**	**-19,7**	**-19,7**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**
Konsekvensjusteringer	**-1,7**	**-2,7**	**-19,6**	**-19,6**
Konsekvensjustert budsjett	**0,6**	**-0,4**	**-17,3**	**-17,3**
Tiltak som øker budsjettet				
Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak	1,4	2,0	18,9	18,9
Sum Tiltak som øker budsjettet	**1,4**	**2,0**	**18,9**	**18,9**
Sum nye tiltak og endringer	**1,4**	**2,0**	**18,9**	**18,9**
Budsjett 2027-2030	**2,0**	**1,6**	**1,6**	**1,6**

Tiltak som øker budsjettet

Tilbakeføring av uspesifisert innsparingstiltak

Kommunedirektøren foreslår å tilbakeføre det gjenværende uspesifiserte innsparingstiltaket fra og med 2027.

Bærum kommunes økonomiske forutsetninger er i endring. Den økonomiske situasjonen har gjort det nødvendig å gjøre krevende prioriteringer og iverksette omfattende omstilling. I tråd med dette ble det i Budsjett og økonomiplan 2025–2028 og 2026–2029 vedtatt uspesifiserte innsparingstiltak.

Det økonomiske handlingsrommet i perioden er imidlertid bedret siden forrige budsjett og økonomiplan. Kommunedirektøren foreslår derfor å tilbakeføre de gjenværende uspesifiserte innsparingstiltakene fra og med 2027 for å gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitetsutvikling og forbedring. Beløpet som vises her, representerer områdets andel av de samlede uspesifiserte innsparingstiltakene.

Nåværende budsjettramme:
For kommunen samlet utgjør de uspesifiserte innsparingstiltakene cirka 350 mill. i 2027, 265 mill. i 2028 og cirka 280 mill. fra og med 2029. Områdenes opprinnelige budsjettramme for 2026 er i overkant av 10 mrd. De uspesifiserte innsparingstiltakene tilsvarer dermed i størrelsesorden 3 til 3,5 prosent av budsjettrammen for 2026.

Konsekvenser:
Tiltaket vil gi tjenestene bedre mulighet til å arbeide langsiktig med kvalitet og forbedring. Dersom de uspesifiserte innsparingstiltakene gjennomføres, vil dette mest sannsynlig medføre lavere kvalitet på enkelte tjenester, samt reduserte og/eller bortfall av enkelte tjenestetilbud.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	18,7	2,2	0,6	-0,2	-0,2	-0,2
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	8,5	0,2	1,5	1,9	1,9	1,9
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføringsutgifter	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansutgifter	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**29,6**	**2,4**	**2,1**	**1,7**	**1,7**	**1,7**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjoner	-5,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsinntekter	**-11,9**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**
Sum	**17,7**	**2,3**	**2,0**	**1,6**	**1,6**	**1,6**

Investeringsbudsjett

Beløp i mill. kr	Brutto utgifter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Langsiktig investeringsanalyse						
Investeringsprosjekter	**Kostnadsramme**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**Investeringsfase**
Organisasjon, styring og utvikling – ledelse													
Beredskapsrom	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F2 – Planlegging
Sum Organisasjon, styring og utvikling – ledelse	**2,0**	**2,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**2,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Sum investeringsprosjekter	**2,0**	**2,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**2,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	

Beredskapsrom

Bærum kommune mangler i dag fasiliteter for å motta og behandle gradert informasjon. Dette begrenser kommunens evne til å håndtere alvorlige hendelser effektivt. Etablering av et gradert rom er nødvendig for å få tilgang til nasjonale situasjonsrapporter, trusselvurderinger og instrukser under kriser og i krig, i tråd med sikkerhetsloven.

Behovet for slike fasiliteter har blitt forsterket av det skjerpede sikkerhetsbildet nasjonalt og internasjonalt, som stiller høyere krav til kommunenes beredskap og informasjonsbehandling. Investeringen gjøres i samarbeid med Asker og Bærum brann og redning (ABBR) og Vann og avløp. Kostnadene fordeles mellom partene. Etableringen vil styrke kommunens evne til å beskytte innbyggere og kritisk infrastruktur under krevende hendelser.

Økonomi
Kommunedirektøren foreslår å bevilge 2 mill. til prosjektet.

Kommunedirektørens forslag
Kommunedirektøren foreslår å gå videre med etablering av et beredskapsrom for behandling av gradert informasjon.

Politisk og administrativ ledelse

Om området

Politisk og administrativ ledelse består av de to områdene Kommunedirektøren og Politisk ledelse.

Det politiske ansvaret omfatter virksomheten til kommunestyret og de øvrige folkevalgte styringsorganene i kommunen.

Driftsbudsjettet fordelt på områdene

Tabellen viser det samlede budsjettet for Politisk og administrativ ledelse. I tabellen er det mulig å klikke på Politisk og administrativ ledelse og videre på Kommunedirektøren og Politisk ledelse for å se fordelingen på lønn, andre driftsutgifter og inntekter.

Budsjett per område for overordnet ledelse

Beløp i mill kr

Direktør (tekst)	Tjenesteområde (tekst)	Kontonivå 1 - ID og beskrivelse	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Politisk og administrativ ledelse	Kommunedirektøren	1 - Nettolønn	21,4	20,9	21,6	21,6	21,6	21,6
Politisk og administrativ ledelse	Kommunedirektøren	2 - Andre utgifter	11,1	10,8	11,1	11,1	11,1	11,1
Politisk og administrativ ledelse	Kommunedirektøren	3 - Inntekter	-0,9	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Politisk og administrativ ledelse	Politisk ledelse	1 - Nettolønn	61,2	53,5	56,5	47,5	47,5	47,5
Politisk og administrativ ledelse	Politisk ledelse	2 - Andre utgifter	15,6	17,9	29,4	27,8	38,3	27,8
Politisk og administrativ ledelse	Politisk ledelse	3 - Inntekter	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalsum			**107,9**	**102,9**	**118,5**	**107,8**	**118,4**	**107,8**

Ressursbruk sammenlignet med andre kommuner

Årlig utarbeides det en oppsummerende analyse der man sammenligner Bærum kommune med de andre kommunene i ASSS (et nettverk der de tolv største kommunene i landet samarbeider om analysearbeid). Analysen gir innsikt i kommunens ressursbruk og tjenestedata. Formålet er å gi årsaksforklaringer og å synliggjøre hvilke forutsetninger som ligger bak tallene.

Analysen bygger på KOSTRA-data, bearbeidet av ASSS.

På Bærum i tall presenteres analysen av ressursbruk og tjenestedata.

Kommunedirektøren

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett forrige år	**31,5**	**31,5**	**31,5**	**31,5**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**
Konsekvensjusteringer	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**
Konsekvensjustert budsjett	**32,5**	**32,5**	**32,5**	**32,5**
Budsjett 2027-2030	**32,5**	**32,5**	**32,5**	**32,5**

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	22,3	21,0	21,7	21,7	21,7	21,7
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10,8	10,8	11,1	11,1	11,1	11,1
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføringsutgifter	1,6	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1
Finansutgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**34,9**	**33,9**	**34,9**	**34,9**	**34,9**	**34,9**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjoner	-2,8	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Overføringsinntekter	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Sum Driftsinntekter	**-3,3**	**-2,4**	**-2,4**	**-2,4**	**-2,4**	**-2,4**
Sum	**31,6**	**31,5**	**32,5**	**32,5**	**32,5**	**32,5**

Politisk ledelse

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i mill. kr

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett forrige år	**71,4**	**71,4**	**71,4**	**71,4**
Sum Vedtatte endringer forrige periode	**11,3**	**1,2**	**11,4**	**11,4**
Sum Lønns-, pensjons- og prisendringer	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**3,0**
Konsekvensjusteringer	**14,4**	**4,2**	**14,5**	**14,5**
Konsekvensjustert budsjett	**85,8**	**75,6**	**85,9**	**85,9**
Tiltak som øker budsjettet				
Styrking av budsjett til valggjennomføring	0,5	0,0	0,3	0,0
Sum Tiltak som øker budsjettet	**0,5**	**0,0**	**0,3**	**0,0**
Tiltak som reduserer budsjettet				
2030 – ikke valgår	0,0	0,0	0,0	-10,2
Reduksjon forvaltningsrevisjon	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Sum Tiltak som reduserer budsjettet	**-0,3**	**-0,3**	**-0,3**	**-10,5**
Sum nye tiltak og endringer	**0,1**	**-0,3**	**0,0**	**-10,5**
Budsjett 2027-2030	**86,0**	**75,3**	**85,9**	**75,3**

Tiltak som øker budsjettet

Styrking av budsjett til valggjennomføring

Som følge av valgstyrets behandling av sak 003/26 «Kommunestyre- og fylkestingsvalget i Bærum i 2027 – lokaler til forhåndsstemmegivning og valgting», er det behov for å styrke budsjettet til valggjennomføring.

Tiltaket skal sikre tilstrekkelig kapasitet og egnede lokaler til forhåndsstemmegivning og valgting. Bruk av forhåndsstemmelokaler på ikke-kommunal grunn gir økte leiekostnader. I tillegg er det behov for å kjøpe inn nye valgavlukker for å kunne skalere opp kapasiteten i utvalgte forhåndsstemmelokaler. Avlukkene skal også gjenbrukes på valgdagen.

Nåværende budsjettramme:
Budsjettrammen for valggjennomføring er på om lag 11 mill. Rammen dekker ordinære kostnader til planlegging og gjennomføring av valg, herunder bemanning, opplæring, materiell, lokaler, tekniske løsninger og øvrige driftskostnader knyttet til forhåndsstemmegivning og valgting.

Endrede krav til kapasitet og lokaler gjør at dagens ramme ikke fullt ut dekker kostnadene ved gjennomføring av kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2027. Det er særlig økte leiekostnader til forhåndsstemmelokaler på ikke-kommunal grunn og behov for flere valgavlukker som utløser merbehovet.

Konsekvenser:
Uten styrking av budsjettet vil det være risiko for at kommunen ikke har tilstrekkelig kapasitet og egnede lokaler til å gjennomføre forhåndsstemmegivning og valgting på en god måte. Dette kan gi redusert tilgjengelighet for velgerne, lengre ventetid og økt belastning på valggjennomføringen.

Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettet til valggjennomføring med 0,43 mill. i 2027. Av dette gjelder 0,3 mill. økte leiekostnader til forhåndsstemmelokaler på ikke-kommunal grunn, og 0,13 mill. innkjøp av nye valgavlukker. Av bevilgningen er 0,3 mill. knyttet til varige leiekostnader som må innarbeides i kommende valgbudsjetter.

Tiltak som reduserer budsjettet

2030 – ikke valgår

Utgifter til gjennomføring av valg påløper annethvert år. Budsjettmidlene legges derfor inn og tas ut i takt med valgårene. Ettersom det ikke er valg i 2030, fjernes budsjettmidlene dette året.

Reduksjon forvaltningsrevisjon

Kommunestyret vedtok å redusere budsjettrammen for kontrollarbeidet med 0,3 mill. årlig, jamfør sak om Budsjett for kontrollutvalget i Bærum kommune 2026–2029 behandlet i kommunestyremøte 3. desember 2025, sak 139/25. Reduksjonen gjelder forvaltningsrevisjon, som reduseres fra 1,987 mill. til 1,687 mill. per år.

Driftsbudsjettet fordelt på hovedart

Beløp i mill. kr	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter						
Lønn	61,3	53,6	56,6	47,6	47,6	47,6
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12,1	11,8	23,1	21,5	32,0	21,5
Overføringsutgifter	5,7	7,0	7,3	7,3	7,3	7,3
Finansutgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum Driftsutgifter	**79,1**	**72,4**	**87,0**	**76,4**	**86,9**	**76,4**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refusjoner	-2,7	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Sum Driftsinntekter	**-2,7**	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**
Sum	**76,3**	**71,4**	**86,0**	**75,3**	**85,9**	**75,3**

Vedlegg

Økonomiske nøkkeltall

	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030	Måltall
Netto driftsresultat	7,4 %	3,4 %	3,6 %	2,3 %	6,0 %	1,6 %	3,1	4,0 %	4,0 %	4,6 %	4 % (min. 3 %)
Netto lånegjeld – justert	56 %	61 %	66 %	68 %	68 %	76 %	79 %	86 %	90 %	86 %	maksimalt 90 %
Disposisjonsfond	19 %	20 %	16 %	12 %	15 %	15 %	13 %	12 %	12 %	13 %	minimum 12 %
Egenfinansiering	50 %	50 %	46 %	53 %	24 %	39 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 % (min. 40 %)

Rentebane

	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Rentebane	5,0 %	5,0 %	4,5 %	4,5 %
Margin flytende rente	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %
Sum	**5,6 %**	**5,6 %**	**5,1 %**	**5,1 %**

Drift

Mill. 2027-kroner	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Sum samlede driftsinntekter	15 718	15 565	15 190	15 433	15 860	15 515	15 653	15 862	16 059	16 220
Driftsutgifter sektorene	14 202	14 043	14 194	14 539	14 213	14 443	14 345	14 351	14 448	14 397
Brutto driftsresultat	1 516	1 523	996	894	1 647	1 072	1 308	1 511	1 611	1 758
Netto driftsresultat	1 159	529	554	354	958	245	481	628	644	738
Skatteinntekter	9 759	10 752	9 422	9 020	9 158	9 070	9 223	9 383	9 530	9 634
Rammetilskudd	2 142	1 153	1 941	2 325	2 671	2 833	2 870	2 885	2 887	2 902
Frie inntekter	11 900	11 905	11 363	11 345	11 829	11 903	12 093	12 268	12 417	12 536

Netto driftsresultat	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Netto driftsresultat	7,4 %	3,4 %	3,6 %	2,3 %	6,0 %	1,6 %	3,1 %	4,0 %	4,0 %	4,6 %
Netto driftsresultat korrigert for forvaltningsfondet	5,4 %	5,1 %	1,2 %	-0,8 %	4,5 %	0,3 %	1,6 %	2,5 %	2,6 %	3,1 %

Finansutgifter, mill. 2027-kroner	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Netto finansutgifter	357	994	442	540	689	827	827	883	967	1 019
Netto finansutgifter, korrigert for avkastning forvaltningsfondet	690	712	817	1 013	953	1 020	1 109	1 165	1 249	1 301

Forvaltningsfondet

Løpende kroner	Regnskap 2025	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2029	Budsjett 2030	Budsjett 2030
	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte	Utbytte
	%	Mill kr	%	Mill kr	%	Mill kr	%	Mill kr	%	Mill kr	%	Mill kr
Beholdning per 1.1. i året		3 449		3 624		3 696		3 785		3 876		3 969
Aksjer, 40 %	8,7 %	122	6,5 %	94	7,5 %	139	7,5 %	142	7,5 %	145	7,5 %	149
Obligasjoner, 60 %	6,1 %	128	4,5 %	98	5,5 %	102	5,5 %	104	5,5 %	107	5,5 %	109
Avkastning i alt	7,1 %	250	5,3 %	192	6,5 %	240	6,5 %	246	6,5 %	252	6,5 %	258
- Driftskostnader 1)		-4	-0,2 %	-5	-0,1 %	-5	-0,1 %	-5	-0,1 %	-5	-0,1 %	-5
- Inflasjonsjustering 2)			-2,0 %	-72	-2,4 %	-89	-2,4 %	-91	-2,4 %	-93	-2,4 %	-95
Netto avkastning 3)		245	3,1 %	115	4,0 %	147	4,0 %	150	4,0 %	154	4,0 %	158

1) Driftskostnader inkluderer også forvaltningshonorarer og depotkostnader.

2) Inflasjonsjusteringen er budsjettert styrking av bufferkapitalen for å opprettholde fondets realverdi. Regnskapskolonnen inkluderer utbytte/avkastning utover den budsjetterte netto avkastningen.

3) I budsjettkolonnene: Årlig uttak til bruk i budsjettåret.

Mill. 2027-kroner	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Avkastning i alt	240	240	240	240
Driftskostnader fondet	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Avkastning forvaltningsfondet etter driftskostnader	235	235	235	235
Årlig uttak til bruk i budsjettåret	147	147	147	147

Investering

Investeringer	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Brutto investeringsutgifter (mill. 2027-kroner)	2 737	2 682	3 234	2 259	1 784	2 449	2 613	3 033	2 887	2 375
Egenfinansiering ikke-selvfinansierende investeringer	50 %	50 %	46 %	53 %	24 %	39 %	50 %	50 %	50 %	50 %

Balansen

Fond, mill. 2027-kroner	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Forvaltningsfondet (31.12.)	3 858	3 314	3 447	3 756	3 707	3 657	3 620	3 620	3 620	3 620
Sum disposisjonsfond uten forvaltningsfond	2 952	3 038	2 469	1 787	2 372	2 303	2 096	1 952	1 959	2 089
Ubundne investeringsfond	131	130	119	116	106	103	104	135	216	1 433

Lånegjeld, mill. 2027-kroner	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Ikke-selvfinansierende investeringer	7 116	7 298	7 316	7 331	7 697	7 838	8 045	8 398	8 661	8 888

Selvfinansierende investeringer	6 463	7 211	6 986	7 549	7 469	8 096	8 697	9 852	10 764	11 357
Totalt	**13 579**	**14 509**	**14 302**	**14 879**	**15 166**	**15 934**	**16 742**	**18 250**	**19 424**	**20 245**
Lånegjeld per innbygger, hele 2027-kroner	**Regnskap 2021**	**Regnskap 2022**	**Regnskap 2023**	**Regnskap 2024**	**Regnskap 2025**	**Budsjett 2026**	**Budsjett 2027**	**Budsjett 2028**	**Budsjett 2029**	**Budsjett 2030**
Ikke-selvfinansierende investeringer	55 169	56 191	55 878	55 024	57 773	58 417	59 589	61 791	63 188	64 131
Selvfinansierende investeringer	50 106	55 523	53 361	56 661	56 065	60 345	64 422	72 490	78 531	81 945
Totalt	**105 275**	**111 714**	**109 239**	**111 684**	**113 838**	**118 762**	**124 011**	**134 281**	**141 719**	**146 076**

Andel av samlede driftsinntekter

	Regnskap 2021	**Regnskap 2022**	**Regnskap 2023**	**Regnskap 2024**	**Regnskap 2025**	**Budsjett 2026**	**Budsjett 2027**	**Budsjett 2028**	**Budsjett 2029**	**Budsjett 2030**
Andel netto finansutgifter	2,3 %	6,4 %	2,9 %	3,5 %	4,3 %	5,3 %	5,3 %	5,6 %	6,0 %	6,3 %
Brutto investeringer	17 %	17 %	21 %	15 %	11 %	16 %	17 %	19 %	18 %	15 %
Netto lånegjeld, gjeldsgrad	69 %	74 %	78 %	79 %	79 %	87 %	90 %	96 %	101 %	104 %
Lånegjeld Ikke-selvfinansierende	45 %	47 %	48 %	47 %	49 %	51 %	51 %	53 %	54 %	55 %
Lånegjeld selvfinansierende	41 %	46 %	46 %	49 %	47 %	52 %	56 %	62 %	67 %	70 %
Lånegjeld totalt	86 %	93 %	94 %	96 %	96 %	103 %	107 %	115 %	121 %	125 %

Foretak og selskaper

Bærum kommune utøver en målrettet og forutsigbar eierskapspolitikk i tråd med eierskapsmeldingen. Eierskapsmeldingen ble sist vedtatt i kommunestyret 18. juni 2025, sak 083/25. Aktuelle dokumenter knyttet til Bærum kommunes eierstyring er lagt ut på kommunens hjemmeside, se Eierstyring og ordningen med styrekandidatregisteret.

For å sikre en bærekraftig økonomisk utvikling må Bærum kommune tilpasse sitt aktivitetsnivå og sine tjenesteleveranser. For tjenester som leveres gjennom kommunalt eide selskaper, ønsker kommunen å føre en forutsigbar eierskapspolitikk. Det innebærer at hvert selskap skal ha en klar forståelse av kommunens forventninger, mål og ambisjonsnivå. Samtidig skal kommunen som eier bidra til å begrense økonomisk risiko i selskapene, slik at kommunens økonomiske handlingsrom ivaretas over tid.

I de selskapene hvor det inngår flere eierkommuner, er det viktig å opprettholde og videreføre den gode eierdialogen med de respektive eierkommuner.

I økonomiplanperioden 2027–2030 vil det blant annet legges vekt på:

- Revidering og utarbeidelse av nye selskapsvise eierstrategier tilpasset kommunens ambisjonsnivå og forventninger.
- Følge opp Flytårnet Fornebu AS og selskapets rehabiliterings og utviklingsprogram for eiendommen. Vurdere kommunens egne behov i området og eventuelt ytterligere bruk av selskapets arealer for organisering av kommunale allmennyttige tjenester.
- Følge opp Veas sine langsiktige planer for å tilpasse seg fremtidige rensekrav og sammen med eierne sikre en utvikling som er til det beste for Oslofjorden.
- Tilrettelegge for at Kalk Eiendom sin eiendomsportefølje utvikles på en bærekraftig måte både for lokalsamfunnet og selskapet selv.
- Arba AS – Fokus på datterselskapenes tjenesteproduksjon for å sikre flere folk i arbeid og redusere utenforskap.
- Oppfølging av selskapene Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) og Asker og Bærum vannverk IKS (ABV)i forhold til selskapenes aktivitet og utfordringer.
- Gjennomføre de årlige eier-/dialogmøtene med selskapene og sikre at alle tjenester produseres effektivt.

Bærum kommunes har følgende eierposisjoner og eierinteresser:

Aksjeselskap	**Eierandel**
Kalk Eiendom AS	100 %
Arba AS	100 %
Flytårnet Fornebu AS	100 %
Veas AS	21,5 %
Vårt Sandvika AS	20 %
Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS	10 %
Filmparken AS – Jar	0,17 %
Interkommunale selskap	
Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) *	56,8 %
Asker og Bærum vannverk IKS (ABV)	50 %
Viken Kontrollutvalgssekretariat IKS (VIKUS)	13,9 %
Øvrige selskap/eierformer	
KLP – gjensidig selskap/andel ift. pensjonsmidler sykepleiere	
Bærum kommunale pensjonskasse (BKP er en selveiende institusjon)	
Stiftelser (selveiet og selvstyrende)	
• Stiftelsen Sonja Henies og Niels Onstads Stiftelse • Stiftelsen – Lommedalsbanen • Stiftelsen Utleieboliger i Bærum • Snarøya Sanitetsforenings Stiftelse	

* Eierandelen i ABBR IKS justeres hvert andre år, første gang basert på folketallet per 1. januar 2020.

Disponering av Klima- og miljøfondet

Klima- og miljøfondet i Bærum kommune skal støtte klima- og miljøtiltak som har behov for finansiering utover tjenesteområdenes ordinære rammer. Fondet kan også benyttes til større satsinger som er forankret i Klimastrategi 2030.

For 2027 har tjenesteområdene søkt om til sammen 39,1 millioner kroner fra fondet, som er 14,4 millioner kroner mer enn vedtatt ramme på 24,7 millioner kroner.

Kommunedirektøren har vurdert søknadene i tråd med oppdaterte retningslinjer vedtatt i Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling (KLIMU) 22. april 2026 (sak 037/26). Hvert tiltak er vurdert med en score fra 1 (lav) til 3 (høy) på kriteriene klima- og miljøeffekt, måloppnåelse, skalerbarhet, samarbeid med frivilligheten og gevinstpotensial utover klima og miljø. Klima- og miljøeffekten er vektet tyngst ved at denne scoren er doblet. I tillegg er tiltakets ressursbruk vurdert opp mot forventet effekt.

I kommunedirektørens forslag til fordeling av fondet for 2027 er det prioritert midler til tiltak med en samlet score over 6. Tiltak med score på 6 eller lavere er ikke prioritert.

Fire tiltak er foreslått med redusert tildeling sammenlignet med omsøkt beløp. Tre tiltak er ikke prioritert fordi de vurderes i sammenheng med større satsinger som er foreslått finansiert. Søker oppfordres til å vurdere om disse tiltakene kan gjennomføres innenfor rammene av de prioriterte satsingene.

Midler fra klima- og miljøfondet kan ikke benyttes til ordinær drift. Tre søknader er derfor foreslått avvist, da de vurderes å omfatte aktiviteter som inngår i, eller forventes å inngå i, ordinær kommunal drift.

Begrunnelse for innvilgelse eller avslag for hver søknad ble lagt frem til orientering i KLIMU 9. september 2026 (sak nr. 099/26).

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til disponering av klima- og miljøfondet i 2027, inkludert i økonomiplanen. Det er lagt vekt på å prioritere tiltak med en samlet score over 6 på vurderingskriteriene.

Score	Klimatiltak / Klimakloke satsinger / Miljøtiltak	Beskrivelse	Beløp
	Klimatiltak		**15 090 000**
15	Videreføring og videreutvikling av prosjektet ombrukssystem og -logistikk for byggevarer	Tiltaket viderefører og utvikler et pilotprosjekt for ombruk av byggevarer, med mål om å teste og integrere løsninger for demontering, kvalitetssikring og gjenbruk i kommunale byggeprosjekter og drift. Tiltaket omfatter prosjektledelse og praktisk utprøving, inkludert videreutvikling av ombrukslager, logistikk og krav til ombruk i anskaffelser. Tiltaket skal bidra til reduserte klimagassutslipp og avfall, styrke sirkulærøkonomien i kommunen og etablere ombruk som en fast del av eiendomsforvaltningen innen 2030.	2 000 000
15	Etablering av langsiktig forvaltningsløsning for kommunens ombruksordning for inventar	Tiltaket skal etablere en langsiktig forvaltningsløsning for kommunens ombruksordning for inventar gjennom en toårig pilot med en dedikert inventarforvalter og digital ombruksplattform. Målet er å sikre mer systematisk ombruk av inventar på tvers av tjenester, redusere nyinnkjøp og avfall, samt profesjonalisere lager, logistikk og koordinering. Tiltaket skal bidra til lavere klimagassutslipp, styrke sirkulær ressursbruk og gjøre ombruk til en integrert del av kommunens daglige drift.	1 600 000

13	Kortreist mat	Etablere en brukervennlig og effektiv salgskanal for lokalmat, slik at kommunen, innbyggere og næringsliv kan handle mat og få det levert direkte fra gårder i regionen. Med et godt system for direktehandel, kan fremtidige anbudskonkurranser i større grad tilrettelegges for mindre, lokale produsenter, og transportavtrykket reduseres. Pakking og distribusjon av lokalmat gir sårbar ungdom en mulighet til utvikling og autonomi gjennom arbeid som også er til nytte for bonden. Kortreiste og næringsrike råvarer skal brukes til å styrke og videreutvikle folkehelsesatsinger i levekårsutsatte områder, som skolefrokost-ordningen og andre aktiviteter som innebærer matlaging og servering av mat.	2 600 000
12	Økt ombruk til og fra Isi avfallsanlegg	Tiltaket skal øke ombruksgraden gjennom en mulighetsstudie og pilot, blant annet for ombruk av farlig avfall, samt forbedret logistikk og lagerkapasitet. Satsingen innebærer oppgradering av eksisterende bygg, bedre tilrettelegging for lagring og distribusjon, og økt tilgjengelighet for innbyggere gjennom aktiviteter som åpne dager. Målet er å redusere forbruk og klimafotavtrykk, styrke sirkulær ressursbruk og bidra til økt bevissthet om bærekraftige valg.	1 000 000
10,5	Pilot på samlastingssone	Tiltaket skal teste og utvikle en ny type soneregulering for varetransport som stimulerer til samlasting av varer. Tiltaket inkluderer uttesting av ny teknologi for kontroll og håndheving. Det skal også samles inn data om vareleveringen i testområdet. Tiltaket tar utgangspunkt i et kunnskapsgrunnlag for samlastingssone som ble utarbeidet i 2025, og vil gjennomføres i tett dialog med transportører og næringsliv.	620 000
10	Etablere felles rapporteringsløsning for bygg- og anleggsplasser	Tiltaket etablerer en felles digital rapporteringsløsning for klima- og miljøpåvirkning fra kommunale bygg- og anleggsplasser. Løsningen skal gi bedre oversikt over energibruk, utslipp og avfall, samt bidra til mer effektiv oppfølging av klima- og miljøkrav og redusert ressursbruk. Målet er å styrke beslutningsgrunnlaget og legge til rette for utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet innen 2030.	100 000
10	Bærumsfolk for bærekraft 2027: Mangfold, inkludering og bærekraft i ungdomsskolen	Bærumsfolk for bærekraft 2027 er en videreføring av et dokumentert skoleprosjekt som styrker ungdoms handlingskompetanse innen klima, forbruk og inkludering gjennom fire uker med endring i eget liv. Tiltaket kombinerer kompetanseløft blant lærerne, elevmedvirkning, foreldreinvolvering og forskningsbaserte verktøy for varig endring, med særlig vekt på inkludering, mangfold og bruk av naturen som arena for fellesskap, mestring og tilhørighet.	500 000
9,5	Metodeutvikling i rehabiliterings- og transformasjonsprosjekter for bedre og klokere miljøløsninger (EL10)	Tiltaket utvikler en metodikk for rehabiliterings- og transformasjonsprosjekter som gir bedre grunnlag for å vurdere miljøløsninger og avveie mellom ombruk og tekniske krav. Gjennom caseprosjektet Eyvind Lyches vei 10 skal det kartlegges bygningsdeler og utvikles beslutningsstøtte basert på LCC- og LCA-analyser for å identifisere gode og bærekraftige løsninger. Målet er å legge til rette for mer ombruk og lavere klimagassutslipp, samt utvikle en metode med høy overføringsverdi til andre byggeprosjekter.	1 000 000
9	Sandvika Byfest – pilot for klimavennlige arrangementer i Bærum	Tiltaket utvikler Sandvika Byfest som en pilot for klimavennlige arrangementer, der det testes og synliggjøres løsninger som reduserer utslipp fra blant annet transport, energi og avfall. Gjennom samarbeid med frivillige og næringsliv skal arrangementet videreutvikles og gi erfaringer som kan overføres til andre arrangementer i kommunen. Målet er å redusere klimagassutslipp, fremme bærekraftige valg og etablere en praktisk mal for klimavennlig gjennomføring av arrangementer.	300 000
9	Videreutvikle porteføljesystem og KPI for klimagassutslipp i prosjekter (energi og materialer)	Tiltaket videreutvikler et porteføljeverktøy og KPI-er for oppfølging av klimagassutslipp fra energi og materialbruk i byggeprosjekter. Gjennom testing av digital miljøoppfølging, utvidelse av verktøyet og etablering av tydelige prosesser skal klima- og miljøkrav følges opp mer effektivt og systematisk. Målet	200 000

		er bedre datagrunnlag, enklere dokumentasjonskontroll og styrket grunnlag for å redusere utslipp i kommunens byggeprosjekter.	
8,5	Lokal kompostering av matsvinn fra produksjon ved Bærum Storkjøkken til organisk naturlig gjødsel	Tiltaket etablerer lokal kompostering av matavfall fra Bærum Storkjøkken ved hjelp av en kompostmaskin som raskt omdanner avfall til næringsrikt jordforbedringsmateriale. Løsningen reduserer avfallsmengde og transport, og bidrar til lavere klimagassutslipp samt mer sirkulær ressursbruk i kommunen. Det ferdige produktet skal brukes internt, blant annet i park- og idrettsformål, og styrke både miljøeffekter og kompetanse om bærekraft.	320 000
7,5	DOKS – bærekraftige arbeids- og mobilitetsmodeller for det profesjonelle scenekunst- og kulturnæringsfeltet i Skandinavia	Bærum Kulturhus deltar i det skandinaviske samarbeidsprosjektet DOKS, finansiert gjennom EU-programmet Interreg (Öresund-Kattegat-Skagerrak). DOKS skal utvikle mer bærekraftige arbeids-, mobilitets- og produksjonsmodeller i det profesjonelle scenekunst- og kulturnæringsfeltet gjennom samarbeid mellom Norge, Sverige og Danmark. Tiltaket skal bidra til bedre ressursutnyttelse, mer koordinert mobilitet og sterkere regionale fagmiljøer.	500 000
7,5	Metode for tverrfaglig energioptimalisering av vesentlige energibrukere (SEU) i kommunale bygg - med utgangspunkt i 2-4 pilot bygg	Store institusjoner, idrettsanlegg, administrasjonsbygg og skoler bruker mye energi. Om lag 50 % av energibruken i Bærum kommunes eiendom er knyttet til 30 lokasjoner. Prosjektet skal styrke energiledelsen for disse vesentlige energibrukerne (Significant Energy Users, SEU) ved å teste en mer målrettet metode basert på dataanalyse og tett oppfølging. Tiltaket piloteres i utvalgte bygg og bygger på anbefalinger fra kommunens ISO-sertifisering for energiledelse.	1 100 000
7	Fra energimerking til energireduksjon – utprøving av metoder i kommunale bygg	De fleste kommunale bygninger er pålagt energimerking, som gir oversikt over bygningens energieffektivitet, samt tiltak som kan redusere energibruken i bygningene. Fra 2026 er det innført endringer i energimerkeforskriften, blant annet med mål om å gjøre den mer relevant for eksisterende bygninger. Prosjektet vil teste hvordan energimerkingen kan brukes mer aktivt i energiledelsen, slik at den i større grad fører til konkrete energibesparelser.	650 000
7	Energieffektivisering av gatevarmeanlegg i Kommunegården	Utskifting av eksisterende gatevarmepumper i Kommunegården, og etterisolering av tilhørende rørsystem. Dagens pumper er ineffektive, og har kun en driftshastighet. Dette medfører unødvendig høyt energiforbruk, og manglende mulighet for behovsstyring. Tiltaket vil redusere 30-50% av energibruket til pumpene og 5-15% av varmetapet i anlegget.	400 000
6,5	Nye utendørs strømpunkter langs Elvepromenaden i Sandvika	Etablere nye strømpunkter på sentrale steder langs Elvepromenaden. Utendørs arrangementer i Sandvika trenger strøm, men viktige områder i byen mangler strømpunkter. Strømforbruket skal kunne avleses digitalt.	1 500 000
6,5	Trafikkanalyse for Fornebu – grunnlag for klimavennlig mobilitet etter Fornebubanen (2030–2040)	Gjennomføre en helhetlig trafikkanalyse for Fornebu og Snarøya, basert på fremtidig kollektivtilbud etter åpning av Fornebubanen. Analysen skal belyse effekter av ulike mobilitetsscenarier, inkludert buss, matebusser, selvkjørende transport og restriktive tiltak for bilbruk. Resultatet skal gi beslutningsgrunnlag for tiltak som reduserer trafikkvekst og klimagassutslipp.	700 000
	Klimakloke satsinger		**6 200 000**
12,5	Styrket innsats innen mobilitet, 2027-2031	Satsingen skal sikre en mer helhetlig, strategisk og langsiktig oppfølging av kommunens mobilitetsarbeid gjennom fortsatt og utvidet koordinering og flere tiltak. Midlene skal blant annet finansiere økt kapasitet, bedre samordning på tvers av avdelinger og styrket gjennomføring av tiltak som bidrar til grønnere transportløsninger og endrede reisevaner. Målet er å øke effekten av mobilitetstiltak og bidra til å nå nullvekstmålet, redusere utslipp og skape mer bærekraftige, attraktive lokalsamfunn.	4 800 000
10	Fornebu som testarena for kommunens klimaarbeid	Pilotering av innovativ teknologi på Fornebu muliggjør testing av smarte løsninger uten full-skala risiko. Disse kan senere tilgjengeliggjøres bredt gjennom kommersielt næringsarbeid eller	1 400 000

		som nytt tiltak i Bærum kommune. Skalerbarheten og overføringsverdi av grønn teknologi er stort både internt i kommunen og til andre interessenter. Gevinster er knyttet både til kommunens klimamål, økonomi/effektivisering og i mange tilfeller sosiale gevinster for et trygt og godt liv.	
	Miljøtiltak		**3 450 000**
12	Bevaring og styrking av karbonrike verneverdige trær på veigrunn	Tiltaket skal sikre langsiktig bevaring av viktige trær og alléer gjennom målrettet trepleie, sykdomsforebygging og oppfølging. Satsingen omfatter blant annet skjøtsel av gamle og verdifulle trær og vaksinering mot almesyke for å redusere tap av trær og styrke naturverdier langs veinettet. Målet er å opprettholde karbonlagring, styrke biologisk mangfold og bevare viktige landskaps- og kulturmiljøer.	1 000 000
10,5	Elverydding og restaurering/skjøtsel av elvenære områder.	Tiltaket skal holde elver og nærområder ryddige ved å fjerne søppel og bekjempe skadelige fremmede arter langs blant annet Øverlandselva, Lomma og Isielva. Arbeidet gjennomføres i samarbeid med frivillige og omfatter både regelmessig rydding og skjøtsel av viktige natur- og friluftsområder, som ved Gamle Øverland bro. Målet er å styrke naturmangfoldet, redusere forurensning og bevare attraktive elvenære miljøer.	150 000
10	Naturindikator – sette verdi på hverdagsnatur	Tiltaket utvikler en metodikk for å kartlegge og verdsette hverdagsnatur på kommunale eiendommer, som i dag ofte ikke fanges opp i tradisjonelle naturkartlegginger. Gjennom testing av nye verktøy og indikatorer skal naturverdier synliggjøres og bedre ivaretas i utbyggingsprosjekter. Målet er å styrke kunnskapsgrunnlaget for beslutninger, bevare grønne områder og bidra til økt naturmangfold og klimanytte.	250 000
9	Rydding av stillehavsøsters	Tiltaket skal redusere forekomsten av stillehavsøsters langs kysten gjennom organiserte ryddeaksjoner i samarbeid med frivillige og aktører som NO17. Dugnaden bidrar til tryggere badeplasser, økt kunnskap om miljøutfordringer i Oslofjorden og styrket lokalt engasjement, samtidig som innsamlet østers gjenbrukes i nye produkter. Målet er å bedre miljøtilstanden langs kysten, redusere skadepotensialet for innbyggere og skape positive ringvirkninger for både lokalsamfunn og frivillighet.	500 000
8	Treplanting i Bærum	Innkjøp av trær, planting, jord og materiell samt vanning de første årene for å sikre en god etablering. Årlig blir det fjernet mange trær i Bærum grunnet byvekst og utbygging av hager. Trær har en positiv effekt på klima i forhold til både å holde på og forbruke vann/tørke/gi skygge/dempe vind/lagre CO2. Store trær og annen vegetasjon gir et godt habitat for fugler, insekter og dyr. I tillegg er grønne omgivelser bra for mennesker og gjør Bærum til et godt sted å bo.	500 000
7	Oppfølging og fjerning av nedgravde oljetanker i Bærum kommune	Tiltaket skal redusere risikoen for forurensning ved å identifisere, følge opp og sikre eller fjerne gjenværende oljetanker. Satsingen innebærer økt innsats på kartlegging, informasjon til eiere, saksbehandling og gjennomføring av nødvendige pålegg og tiltak. Målet er å forebygge utslipp til jord og vann, forbedre miljøtilstanden og redusere fremtidige kostnader knyttet til opprydding.	1 050 000
	Totalsum Klima- og miljøfondet		**24 740 000**

Tabellen viser forslag til disponeringer fra Klima- og miljøfondet i 2027 som ikke er prioritert i kommunedirektørens forslag (ønskede disponeringer), og omfatter tiltak og satsinger med en samlet score på 6 eller lavere.

Score	Klimatiltak / Klimakloke satsinger / Miljøtiltak	Beskrivelse	Beløp
	Klimatiltak		**632 000**
6	Økt ombruk i samarbeid med innbyggere og næringslivet	Tiltaket skal øke ombruksgraden i Bærum gjennom samarbeid med innbyggere, næringsliv og frivillige aktører, blant annet via pilotering av Bytteboks, reparasjonsverksteder og byttedager. Satsingen legger til rette for ombruk i nærmiljøet, redusert avfallsmengde og mer sirkulær ressursbruk, samtidig som den bidrar til holdningsendring og økt klimabevissthet. Tiltaket forventes å gi redusert klimafotavtrykk, styrket samarbeid på tvers av aktører og bidra til kommunens mål om bærekraftig utvikling og økt ombruk.	300 000
6	Innføring av flerbruksemballasje i kantine – En pilot	Prøve ut et gjenbruksystem for overgang fra engangsemballasje til flerbruksemballasje i kantinen Spiseriet ved Kunnskapssenteret i Sandvika. Løsningen leveres av leverandør, som tilbyr system for utlån, retur og vask av flerbruksemballasje. Formålet er å erstatte mest mulig av dagens engangsemballasje med sirkulære alternativer. Dette skal teste praktisk gjennomføring, brukeradferd og miljøeffekt i drift.	232 000
6	Bærums grønne litteraturfestival 2027	Arrangere en litteraturfestival med fokus på klima og miljø i 2027 der kjente forfattere og foredragsholdere inviteres. Det skal være arrangementer for både barn, ungdom og voksne.	100 000
	Klimakloke satsinger		**1 500 000**
6	Klimaformidling og innovasjonsmobilisering for Fornebu som nullutslippsområde og innovasjonsdistrikt gjennom SmartCity Bærum – 3-årig stilling	Treårig stilling som skal styrke formidling, aktiviteter og kommunikasjon knyttet til kommunens klimatiltak, med særlig vekt på SmartCity Bærums aktiviteter, innovasjonsdistriktet og Fornebu som nullutslippsområde og testarena. Kapasitetsbygging i en slik stilling vil kunne løse kapasitet til å mobilisere aktører, synliggjøre resultater og bidra til at flere klima- og innovasjonsprosjekter utvikles, testes og skaleres i samarbeid mellom kommune, næringsliv, akademia og innbyggere.	1 000 000
6	Hovedprosjekt Innovasjonsdistrikt Fornebu–Lysaker koblet til Fornebu som nullutslippsområde	Bærum kommunes prosjektbidrag til videre utvikling av innovasjonsdistriktet på Fornebu–Lysaker og aktiviteter som styrker arbeidet med Fornebu som nullutslippsområde. Midlene skal særlig bidra til å finansiere samarbeid, mobilisering og gjennomføring på tvers av næringsliv, akademia, investorer og offentlige aktører. Satsingen skal styrke grønn omstilling og posisjonere innovasjonsdistriktet som en internasjonalt synlig arena for utvikling og testing av bærekraftige løsninger.	500 000
	Miljøtiltak		**4 100 000**
6	Matveien i Bærum	Tiltaket skal styrke beredskap, matproduksjon og matsikkerhet gjennom økt fokus på lokalmat og landbruksbasert næringsutvikling. Midlene skal brukes til konferanser, møter og samarbeidstiltak som fremmer kunnskapsdeling, lokal verdiskaping og bærekraftige matløsninger i regionen. Målet er å sikre kontinuitet i satsingen, bidra til redusert klimafotavtrykk og styrke både lokal landbruksnæring og samfunnets motstandsdyktighet.	100 000
5	Økt sluktømming og prøvetakning	Tiltaket skal redusere forurensning fra veier ved å øke tømming av sluk og gjennomføre mer prøvetakning og analyse av masser. Satsingen vil fjerne miljøgifter og mikroplast før de når vassdrag og Oslofjorden, samt gi bedre kunnskap om forurensningskilder for mer målrettede tiltak. Målet er å beskytte naturmiljøet, styrke vannkvaliteten og sikre at kommunen oppfyller sitt ansvar etter miljølovgivningen.	3 000 000
5	Opprydding i farvannet, herunder heving/sleping og destruering av forlatte	Fjerne, heve og destruere forlatte og eierløse fritidsbåter i kommunens sjøområde, ettersom kommunen i økende grad må dekke kostnader selv. Tiltaket skal redusere forurensning fra	1 000 000

	fartøyer i kommunens sjøområde	miljøgifter, olje og mikroplast, og bidra til å nå mål i Oslofjordplanen om mindre marin forsøpling. Behovet er særlig knyttet til manglende eieridentifisering og høye kostnader ved håndtering av større fartøy.	
	Totalsum		**6 232 000**

Tabellen viser innspill til disponeringer fra Klima- og miljøfondet i 2027 som er avslått, da tiltakene vurderes å falle inn under ordinær drift og derfor ikke er støtteberettigede i henhold til fondets retningslinjer.

Score	Driftstiltak	Beskrivelse	Beløp
-	Futurebuilt medlemskap og oppfølging av pilotprosjekter	Tiltaket omfatter støtte til medlemskap i FutureBuilt-programmet og oppfølging av pilot- og forbildeprosjekter i Bærum som skal utvikle bærekraftige og framtidsrettede bygg og områder. Gjennom programmet testes og implementeres innovative løsninger som gir minst 50 prosent reduksjon i klimagassutslipp, samt fremmer sirkulær økonomi, energieffektivitet og sosial bærekraft. Satsingen bidrar til å styrke kommunens klimaarbeid, kunnskapsdeling og samarbeid med næringsliv, akademia og andre kommuner, og støtter målet om en mer klimanøytral bygningsportefølje.	1 029 000
-	Skraping av gang- og sykkelveier for økt fremkommelighet og grønn mobilitet	Tiltaket innebærer økt skraping og forbedret vinterdrift av gang- og sykkelveier, inkludert hyppigere brøyting og redusert bruk av strømaterialer. Målet er å sikre bedre fremkommelighet og attraktivitet for gående og syklende gjennom vinteren, og dermed bidra til økt bruk av utslippsfri transport.	1 500 000
-	Rydding langs kommunale veier og grøntområder	Tiltaket er en årlig dugnad der frivillige organisasjoner rydder avfall langs kommunale veier og grøntområder i Bærum to ganger i året, med mål om å redusere forsøpling og hindre at avfall havner i naturen og Oslofjorden. Dugnaden samler bred deltakelse og bidrar både til avfallsinnsamling og økt miljøbevissthet, lokal tilhørighet og aktivitet i frivilligheten. Det søkes om midler for å opprettholde og organisere tiltaket i 2027 etter bortfall av tidligere finansiering.	1 900 000
	Totalsum		**4 429 000**

Mer informasjon om indikatorsettet til kommuneplanens samfunnsdel

For å sikre god oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel er det i handlingsdel, budsjett og økonomiplan knyttet indikatorer (statistikk) til delmålene i kommuneplanens samfunnsdel.

Hva mener vi med indikatorer?

En indikator er statistikk (eller data) som brukes for å få forståelse av tilstanden eller utvikling innenfor et målområde. Indikatorer måler ofte aktivitet, resultater eller effekter innenfor et område, som er med på å antyde om vi er på riktig vei mot målet.

Det er viktig å understreke at indikatorene i seg selv ikke er en fasit for måloppnåelse, eller at enkelte indikatorer gir god nok kunnskap om et område. Indikatorene må ses i sammenheng med delmålet, og brukes for å antyde om organisasjonen beveger seg i retning av målene vi har satt oss.

Hva skal det brukes til?

Med arbeidet ønsker kommunedirektøren å legge til rette for systematisk bruk av styringsinformasjon i kommunen, og rette fokus mot felles måloppnåelse av samfunnsdelen.

Indikatorsettet det er satt fokus på for delmålene i Kommuneplanens samfunnsdel, handler om samfunnsutviklingen for bærumsamfunnet generelt, og er ikke mål for tjenesteutviklingen spesifikt. For å se tjenestespesifikke aktivitetsnøkkeltall er det mulig å klikke seg inn på hvert enkelt kommunalsjefområde.

Litt om arbeidet

I arbeidet med å sette sammen indikatorsettet har kommunedirektøren jobbet med å finne gode kilder og relevante målepunkter for hvert av delmålene. Det er tatt utgangspunkt i FNs bærekraftsmål og relevante målepunkter for disse, i tillegg til å bruke offentlig tilgjengelig statistikk som SSB, KOSTRA, Ungdata, Folkehelseundersøkelsen m.m. Det har vært et mål å bruke offentlig tilgjengelig statistikk, da dette er av en viss kvalitet, blir oppdatert jevnlig og sikrer sammenlignbarhet med andre kommuner. Der det er behov vil kommunen supplere med egenprodusert statistikk.

Videre prosess

Indikatorene oppdateres årlig i Handlingsdelen, budsjett og økonomiplan, og rapporteres på gjennom årsrapporten en gang i året. I rapporteringen vil kommunedirektøren gjøre en helhetlig vurdering av måloppnåelse, basert på indikatorene som tilhører hvert enkelt mål.

Omstrukturering av disposisjonsfondene

Per i dag har kommunen 16 forskjellige disposisjonsfond. Kommunedirektøren foreslår å omstrukturere disposisjonsfondene for å gjøre fondsstrukturen enklere og mer oversiktlig. Med den foreslåtte omstruktureringen reduseres antallet til 8 forskjellige disposisjonsfond.

Omstruktureringen påvirker ikke den samlede beholdningen i disposisjonsfondene, men innebærer at midlene fordeles på færre fond.

Gammel struktur:

Fond (mill. kr.)	Pr. tertial 1 2026	Kommentarer
Bufferfondet	313,1	Flyttes til nytt samlefond for risiko/likviditet
Skattereguleringsfond	303,6	Flyttes til nytt samlefond for risiko/likviditet
Lønnsreserven	96,5	Flyttes til nytt samlefond for risiko/likviditet
Risikopott	8,4	Flyttes til nytt samlefond for risiko/likviditet
Pensjonsfond	718,9	Flyttes til nytt samlefond for risiko/likviditet
Boligforvaltningsfond	0,3	Flyttes til nytt samlefond for risiko/likviditet
Selvforsikringsfond	26,5	Teknisk justering - avvikler fondet men styrker driftsbudsjettet med 10 mill. årlig. Midlene flyttes til nytt samlefond for risiko/likviditet
Kompensasjon for verning av skogsområder	4,7	Teknisk justering - avvikler disposisjonsfondet da dette er øremerkede midler og skal føres som bundet fond.
Håndball VM	1,0	Flyttes til nytt samlefond for risiko/likviditet
Investeringsfond	511,7	Ingen endring
Flyktningeformål (ekstraordinært)	131,6	Ingen endring
Kompetansestipend	16,5	Ingen endring
Forsknings- og innovasjonsfond	23,7	Ingen endring
E-helse (Digitalt utstyr)	92,5	Ingen endring
Idrett, tilskudd til andres investeringer	0	Teknisk justering - dette er et fond som kun brukes i forbindelse med årsavslutningen for å periodisere tilskudd til andres investeringer og som foreslås gjennomført som en del av mer/mindreforbrukssaken som fremlegges mars/april hvert år.
Disposisjonsfond uten forvaltningsfondet	**2 248,9**	
Bufferkapital forvaltningsfondet	2 166,4	Splittes i to etter vedtak i nytt finansreglement: Realverdikapital og bufferkapital
Disposisjonsfond med forvaltningsfondet	**4 415,3**	

Forslag til ny struktur:

Fond (mill. kr.)	Pr. tertial 1 2026
Risiko/likviditetsreserver	1 472,9
Investeringsfond - (EK)	511,7
Flyktningeformål (ekstraordinært)	131,6
Kompetansestipend	16,5
Forsknings- og innovasjonsfond	23,7
E-helse (Digitalt utstyr)	92,5
Disposisjonsfond uten forvaltningsfondet	**2 248,9**
Forvaltningsfondet (disposisjonsfondsdelen)	2 166,4
Disposisjonsfond med forvaltningsfondet	**4 415,3**

Prosjektmodell, fasebeskrivelse og budsjettforutsetninger for investeringer

Bærum kommune bruker en felles prosjektmetodikk på alle investeringsprosjekter samt større/komplekse driftsprosjekter. Prosjektmodellen beskrives i figuren og teksten under.

Figuren viser prosjektmodellen med faseinndeling og tilhørende beslutningspunkter

Prosjektmodellen har en faseinndeling med tilhørende beslutningspunkter (BP). Det skal ikke igangsettes en ny fase før beslutning er gjort på grunnlag av dokumentasjon og aktiviteter i fasen forut for beslutningspunktet. Innføring av felles prosjektmetodikk er et viktig element i den samlede virksomhetsstyringen innenfor fastsatte økonomiske rammer.

Fase 0 (F0): Foranalyse – frem til beslutningspunkt 1
Behov/idé foreligger (for eksempel fra behovsanalyse eller strategidokumenter), men konseptvurdering er ikke startet. Tidsbruk og kostnader for gjennomføringen er enten ikke vurdert, eller anslagene er høyst foreløpige. Det er ikke avgjort om prosjektet skal gjennomføres. Foranalysen avsluttes med mandat for prosjektet til beslutningspunkt 1 (BP1): igangsetting av konseptvurdering, som er første reelle prosjektfase. Prosjekter i fase 0 har ikke endelig definert omfang, og det er derfor knyttet stor usikkerhet til totalrammen. Usikkerheten kan for eksempel gjelde grunnforhold, eiendomsforhold og planmessige begrensninger med videre som også kan påvirke fremdriften.

Fase 1 (F1): Konsept – frem til beslutningspunkt 2
Konseptvurdering av løsningsvalg der estimering av tidsbruk og kostnader er påbegynt, men ikke avsluttet. Tidsbruk og kostnader for gjennomføring av prosjektet er å betrakte som høyst foreløpige estimater. Det er ikke avgjort om prosjektet skal gjennomføres. Avsluttes med prosjektforslag til beslutningspunkt 2 (BP2): valg av konsept og igangsetting av planleggingsfase. Prosjekter i fase 1 har ikke endelig definert omfang, og det er derfor knyttet stor usikkerhet til totalrammen. Usikkerheten kan for eksempel gjelde grunnforhold, eiendomsforhold og planmessige begrensninger med videre som også kan påvirke fremdriften.

Fase 2 (F2): Planlegging – frem til beslutningspunkt 3
Konseptvurdering er behandlet i henhold til kommunens investeringsreglement, konsept er valgt og det er avgjort at planleggingsfasen skal igangsettes. Estimater for tid og kostnader er svært usikre frem til gjennomført konkurranse og innhentet tilbud fra markedet. Avsluttes med beslutningspunkt 3 (BP3): fastsetting av kostnads- og fremdriftsrammer. Beslutning om gjennomføring er tatt i det enkelte porteføljestyret.

Fase 3 (F3): Gjennomføring – frem til beslutningspunkt 4
Prosjektet er under gjennomføring i henhold til vedtatt kostnadsramme og ferdigstillelse ved BP3 (etter endt planleggingsfase og anskaffelse). Kostnadsrammen er i henhold til sikkerhet P85 og avsluttes med sluttrapport til beslutningspunkt 4 (BP4): avslutning og overlevering til driftsfase.

Fase 4 (F4): Avslutning
Prosjektet er levert og tatt i bruk. Godkjennings-/garantiperiode. Gevinstrealisering. Prosjektet tas ut av investeringsoversikten når det er avsluttet i regnskapet og sluttrapport er levert.

Samlebevilgning (S)
Samlet pottbevilgning for flere tiltak/prosjekter/anskaffelser. Dette kan for eksempel være løpende årlige bevilgninger til gitte formål (eksempelvis turveier, veiforsterkning, forvaltningsplan IT), samlepott for mindre prosjekter av lik karakter (eksempelvis prosjekter innen vann og avløp) eller samlepott til fremskaffelse av boliger.

Enkelte samlebevilgninger dreier seg om større utviklingsløp med mange delprosjekter, men som overordnet sett går gjennom de samme fasene som et enkeltprosjekt. Noen ganger vil slike delprosjekter bli så omfattende at de utvikler seg til egne prosjekter.

Om prisregulering og forklaringer

Kostnadsramme for prosjekter i tidligfase har blitt prisjustert med 3 prosent. Prosjekter med vedtatte kostnadsrammer (F3–F4) prisreguleres ikke, da dette er ivaretatt i kostnadsrammen. Med unntak av formuesbevaringsprosjekter, er ikke samlebevilgningene prisjustert. Dersom det er behov for mer budsjettmidler, må bevilgningen foreslås økt særskilt.

Fristilte midler fra prosjekter som er ferdigstilt, tatt i bruk og er i avslutningsfasen, vil ved behov omdisponeres til reklamasjonsavsetningen. Midlene vil være en buffer for uforutsette forhold i reklamasjonsperioden. Fordelen med denne samleavsetningen er at reklamasjonsavsetningen i hvert enkelt prosjekt kan reduseres, fordi det ikke er sannsynlig at behovet vil forekomme i alle prosjekter. I tillegg kan prosjektene avsluttes og tas ut av investeringsoversikten ved ferdigstillelse og før garanti- og reklamasjonsperioden er utløpt.

Godkjent vedtak i investeringstabellene viser prosjektets kostnadsramme.

Planstrategi – status og prioritering av planarbeid

Kommunale planer er et viktig virkemiddel for operasjonalisering av politikk, og skal gi grunnlag for beslutninger og gjennomføring. I planstrategien vedtar kommunestyret hvilke tematiske planer kommunen skal ha og utarbeide for å møte kommunens behov. Planstrategien er kommunestyrets verktøy for å vurdere kommunens plansystem og samlet planbehov i kommunestyreperioden.

Planstrategien for perioden 2024–2027 ble vedtatt av kommunestyret 19. juni 2024. I denne planstrategien har kommunen en ambisjon om å videreutvikle et helhetlig og behovsstyrt plansystem. Det betyr at planer skal ha til hensikt å løse et påvist behov og være tverrsektorielle. For å oppnå dette, legges det vekt på å rydde opp i planoversikten og prioritere de helhetlige temaplanene det er størst behov for. Å få til et plansystem som passer godt for vår kommune er en pågående prosess, og gjeldende planstrategi er utgangspunktet.

For å sikre en fleksibilitet i behovs- og kapasitetsvurdering, angir planstrategien kun om planarbeid skal starte opp i første eller andre halvdel av perioden. I vedtak av planstrategien ble det besluttet at tidspunkt for oppstart av planarbeid skal vurderes årlig i forbindelse med arbeidet med handlingsdel, budsjett og økonomiplan. På denne måten kan planstrategien holdes aktiv i løpet av perioden og prioritering av planprosesser innarbeides som del av den helhetlige ressursprioriteringen kommunestyret gjør årlig.

Kommunedirektøren legger følgende prioritering til grunn for temaplanarbeider i 2027:

Planarbeid	Status	Kommentar
Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	Sendt til politisk behandling per september 2026	
Temaplan for næring	Sendt til politisk behandling per september 2026	
Temaplan for mobilitet	Pågår, forsinket	Forsinket, planen forventes å være ferdig i 2027.
Strategisk plan for vestre Bærum	Pågår, forsinket	Forsinket, planen forventes å være ferdig i 2027.
Temaplan for klima	Utsatt inntil videre	Utsettelse av planarbeidet ble behandlet av KLIMU i sak 100/25 17. september 2025. Gjeldende klimastrategi videreføres.
Helhetlig boligplan (temaplan)	Utsatt inntil videre	

Forskriftsrapporter

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Rammetilskudd	-2 527,5	-2 654,0	-2 747,7	-2 870,0	-2 885,0	-2 887,0	-2 902,0
Inntekts- og formuesskatt	-8 666,3	-8 798,0	-8 798,0	-9 223,0	-9 383,0	-9 530,0	-9 634,0
Eiendomsskatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre skatteinntekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-355,5	-277,4	-294,6	-239,6	-206,7	-186,0	-179,7
Overføringer og tilskudd fra andre	-1 371,2	-1 076,1	-1 093,1	-1 093,6	-1 093,6	-1 093,6	-1 093,6
Brukerbetalinger	-550,0	-533,1	-533,1	-540,8	-540,8	-540,8	-540,8
Salgs- og leieinntekter	-1 537,6	-1 602,1	-1 603,1	-1 686,3	-1 753,0	-1 822,1	-1 870,0
Sum driftsinntekter	**-15 008,1**	**-14 940,7**	**-15 069,7**	**-15 653,3**	**-15 862,1**	**-16 059,4**	**-16 220,1**
Lønnsutgifter	6 339,5	6 199,0	5 799,6	6 190,1	6 289,4	6 358,0	6 587,3
Sosiale utgifter	1 840,3	2 070,3	2 394,1	2 295,7	2 207,6	2 169,8	1 999,3
Kjøp av varer og tjenester	4 232,3	4 668,7	4 844,6	4 916,3	4 922,6	4 935,7	4 945,8
Overføringer og tilskudd til andre	1 037,2	879,7	978,5	943,0	931,1	985,1	930,1
Avskrivninger	778,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum driftsutgifter	**14 227,3**	**13 817,8**	**14 016,8**	**14 345,2**	**14 350,6**	**14 448,5**	**14 462,4**
Brutto driftsresultat	**-780,8**	**-1 122,9**	**-1 052,9**	**-1 308,1**	**-1 511,5**	**-1 611,0**	**-1 757,7**
Renteinntekter	-168,3	-120,7	-153,9	-176,8	-174,8	-170,7	-176,7
Utbytte	-1,8	-1,4	-1,4	-41,4	-41,4	-41,4	-41,4
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-249,4	-186,4	-186,4	-240,0	-240,0	-240,0	-240,0
Renteutgifter	616,5	581,9	606,7	737,2	807,1	836,3	879,1
Avdrag på lån	455,3	573,2	536,8	548,2	532,6	583,2	598,3
Netto finansutgifter	**652,3**	**846,5**	**801,8**	**827,2**	**883,4**	**967,4**	**1 019,3**
Motpost avskrivninger	-778,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto driftsresultat	**-906,6**	**-276,3**	**-251,1**	**-480,9**	**-628,0**	**-643,5**	**-738,4**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	37,9	31,1	324,3	566,5	675,5	530,5	514,5
Avsetninger til bundne driftsfond	232,2	35,2	75,1	26,2	29,8	18,9	5,9
Bruk av bundne driftsfond	-143,6	-15,8	-204,9	-47,6	-22,4	-1,5	-0,5
Avsetninger til disposisjonsfond	833,5	321,5	211,7	136,2	107,2	142,7	227,1
Bruk av disposisjonsfond	-53,4	-95,7	-155,2	-200,4	-162,1	-47,1	-8,6
Dekning av tidligere års merforbruk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**906,6**	**276,3**	**251,1**	**480,9**	**628,0**	**643,5**	**738,4**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser etter § 5-7

Tall i mill. kr (løpende)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gjeld (lån) (Lån til investeringer, videreformidlingslån) (1)	10 834	12 244	12 737	13 661	14 352	15 561	16 742	18 250	19 424	20 176
Andre vesentlige langsiktige forpliktelser (leieavtaler, forpliktelser til å yte tilskudd og liknende) (2)	285	415	509	543	566	530	526	550	514	563

1) Tallene omfatter alle innlån (langsiktig gjeld eksklusiv pensjonsforpliktelser).
2) Tallene for 2021–2023 er hentet fra regnskapet det enkelte år.

Økonomiske begreper (sortert alfabetisk)

Arbeidskapital
Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld.

Brutto driftsresultat
Driftsinntekter fratrukket driftsutgifter.

Bundne fond
Bundne fond omfatter avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midlene er bundet gjennom lov, forskrift eller avtale med giver.

Bærum kommunes forvaltningsfond
Opprettet i år 2000, hovedsakelig med midler fra salg av energiverk og nettselskap og utgjør kommunens langsiktige midler slik det er definert i finansforskriften. Grunnkapitalen (fast over tid) utgjør cirka 1,5 mrd., mens bufferkapitalen vil variere over tid. Bufferkapitalen utgjør per 31.12.24 1,9 mrd. Mål om at kommunen skal sikres jevnt uttak og at realverdien av fondet skal opprettholdes over tid.

Egenfinansierte investeringer
Investeringer som ikke er selvfinansierende hvor lån til disse investeringene må betjenes av «egne» midler.

Fond generelt
I kommuneregnskapet er det to typer regnskapsmessige fond, ubundne og bundne fond. I tillegg klassifiseres fond for henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

Fondsgrad
Disposisjonsfond (eksklusiv bufferkapitalen av forvaltningsfondet) i prosent av samlede driftsinntekter (eksklusiv kalkulatoriske inntekter og interne overføringer).

Formidlingslån
Lån kommunen har tatt opp for videre utlån, blant annet startlån.

Fremskyndingsbidrag
Økonomiske bidrag fra utbyggere til utbyggingen av sosial infrastruktur på Fornebu.

Frie inntekter
Summen av ordinære skatter på inntekt og formue og rammetilskudd. De frie inntektene er til fri disposisjon.

Gjeldsgrad
Netto lånegjeld i prosent av samlede driftsinntekter (eksklusiv kalkulatoriske inntekter og interne overføringer).

Kompensasjon av merverdiavgift investeringer
Statlig kompensasjon av merverdiavgift for kommunens investeringer. Inntil 2014 budsjettert og regnskapsført som driftsinntekt. Fra og med 2014 budsjetteres og regnskapsføres denne i investeringsregnskapet.

Likviditetsgrad
Likviditetsgrad = (omløpsmidler – ubrukte lån – bundne fond – premieavvik på pensjon) / (kortsiktig gjeld – påløpte feriepenger)

Likviditetsreserve
Likviditetsreserve er definert som arbeidskapitalen fratrukket bundne fondsmidler, ubrukte lånemidler og premieavvik på pensjon, og tillagt avsetninger til påløpte feriepenger. Forvaltningsfondet holdes utenfor.

Netto driftsresultat
Brutto driftsresultat fratrukket netto finansutgifter. Netto driftsresultat viser hva kommunene sitter igjen med av midler fra driften, før overføring til investeringer og avsetninger til/bruk av fond.

Netto finansutgifter
Summen av renteutgifter og renteinntekter, avkastning av forvaltningsfondet og avdrag.

Netto lånegjeld
Netto lånegjeld er langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket utlån og ubrukte lånemidler.

Regnskapsmessig resultat (bunnlinjen)
Netto driftsresultat fratrukket overføringer til investeringsregnskapet og avsetninger til/bruk av fond (netto avsetninger).

Resultatgrad
Netto driftsresultat i prosent av samlede driftsinntekter (eksklusiv kalkulatoriske inntekter og interne overføringer).

Startlån
Boligpolitisk virkemiddel. Kommunen tar opp startlån i Husbanken for videre utlån. Startlån skal bidra til å skaffe og sikre egnede boliger for unge og vanskeligstilte på boligmarkedet. Lånet skal være et finansieringstilbud for boligtiltak som det vanligvis ikke gis lån til i ordinære kredittinstitusjoner.

Selvfinansierende investeringer
Selvfinansierende investeringer hvor lån til disse investeringene betjenes av brukerbetalinger. I Bærum kommune defineres investeringer i vann, avløp og renovasjon (VAR) og boliger som rentable investeringer. I tillegg knyttes formidlingslån til denne kategorien, hvor låntakerne betaler lånekostnadene.

Ubundne fond
Ubundne fond i driftsregnskapet (disposisjonsfond) er fond som er bygget opp gjennom kommunenes frie inntekter eller andre inntekter hvor det i medhold av lov, tilsagn eller avtale ikke er satt bindinger til bruken. Fondene er ikke bundet til spesielle formål og kommunestyret kan fritt disponere disse fondene, både til drift og investeringer. Eksempler på dette er:

- Bufferfondet
- Disposisjonsfond investeringer
- Pensjonsfondet
- Skattereguleringsfondet

Avsetninger til ubundne investeringsfond kommer først og fremst fra inntekter ved salg av fast eiendom, mottatte avdrag på utlån av egne midler, samt inntekter fra aksjer og salg av andeler. Denne type inntekter kan kun benyttes til investeringer.

Pensjonsbegrepene:
(Sortert alfabetisk)

Amortisering av premieavviket
Utgifts- eller inntektsføring av premieavviket i neste regnskapsår eller over flere påfølgende år. Inntil 2011 ble premieavviket amortisert over 15 år. Deretter over 10 år til 2014. Fra og med 2014 over 7 år.

Gjenstående akkumulert premieavvik
Hvert år avsettes differansen mellom årets premieavvik og fjorårets amortisering i balansen. Dette akkumuleres år for år.

G-regulering
Grunnbeløpet benyttes ved beregning av pensjoner fra folketrygden reguleres hvert år. Til grunn for reguleringen ligger forventet lønnsvekst i reguleringsåret, justert for eventuelle avvik mellom forventet og faktisk lønnsvekst de siste år. Grunnbeløpet i folketrygden pr. 1. mai 2026 er 136 549 kroner.

Netto pensjonskostnad
Aktuarberegnet størrelse som i prinsippet skal angi et jevnt nivå for kommunens pensjonskostnad over tid, og brukes til beregning av premieavviket. En aktuar er en ekspert i statistikk som analyserer risiko innen finans med mer.

Pensjonskostnad i regnskap/budsjett
Årets pensjonspremie (utgift) fratrukket årets premieavvik (inntekt) pluss tidligere års amortiseringer (utgift).

Pensjonspremie
Den premien Bærum kommune betaler til pensjonskassene (BKP, KLP og SPK).

Pensjonsfond
Egenopprettet fond i Bærum kommunes balanse som kan brukes til å dekke fremtidige pensjonsforpliktelser.

Premieavvik
Differansen mellom innbetalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad. Dersom denne differansen er positiv, blir den inntektsført i regnskapet (i alle år for Bærum kommune så langt). Hvis negativ blir den utgiftsført. Regnskapsføringen av premieavviket påvirker kommunens resultat.

Premiefond
Premiefond er midler i pensjonskassene for tilbakeført premie og overskudd. Pengene på premiefondet kan kun benyttes til fremtidige premiebetalinger.

Sammen skaper vi fremtiden

Mangfold | Raushet | Bærekraft

Foto: Espen Wang-Naveen / Bærum kommune | Trykk: Arba Grafisk AS